Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez

(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Nov 2023 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 60
SAN LUCAS 97
SAN JUAN 154
LOS HECHOS 198
ROMANOS 247
1 CORINTIOS 270
2 CORINTIOS 293
GÁLATAS 308
EFESIOS 317
FILIPENSES 325
COLOSENSES 331
1 TESALONICENSES 337
2 TESALONICENSES 342
1 TIMOTEO 345
2 TIMOTEO 351
TITO 355
FILEMÓN 358
HEBREOS 360
SANTIAGO 378
1 PEDRO 384
2 PEDRO 391
1 JUAN 395
2 JUAN 401
3 JUAN 402
JUDAS 403
APOCALIPSIS 405

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo
Lc. 3.23-38

1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā Abraham.
2 Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n Judá lā'
ixtā'timīn. 3 Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't lā' ixtzī'tca'n ixuanican Tamar. Lā'
Fares ixtāta' Esrom ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aram. 4 Lā' Aram ixtāta' Aminadab ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Naasón a'ntī ixtāta' Salmón. 5 Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanī't lā' ixtzī't
Booz ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta' Obed ixuanī't lā' ixtzī't Obed ixuanican Rut. Lā' Obed
ixtāta' Isaí ixuanī't. 6 Lā' Isaí ixtāta' huan rey David ixuanī't. Lā' huan rey David lā' huan
puscāt a'ntī pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xlaca'n xanatātana' Salomón ixtahuanī't.
7 Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'ntī ixtāta' Asa. 8 Lā' Asa
ixtāta' Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza' ixtāta' Uzías. 9 Lā' Uzías ixtāta'
Jotam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza' ixtāta' Ezequías. 10 Lā' Ezequías ixtāta'
Manasés ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Amón a'ntī ixtāta' Josías. 11 Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías
lā' ixtā'timīn ixuanī't lā' a'xni'ca' ixcāchī'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't a'nlhā
huanican Babilonia.
12 Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel lā' ū'tza' ixtāta'
Zorobabel ixuanī't. 13 Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'ntī
ixtāta' Azor. 14 Lā' Azor ixtāta' Sadoc ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'ntī ixtāta' Eliud.
15 Lā' Eliud ixtāta' Eleazar ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'ntī ixtāta' Jacob. 16 Lā' Jacob
ixtāta' ixuanī't huan José a'ntī ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzī't Jesús ixuanī't,
ū'tza' a'ntī huanican huan Cristo.
17 Lā' chuntza' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca' tahuī'lh David. Lā'
ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' David a'xni'ca' ixcālē'ncanī't israelitas nac huan ti'ya't
a'nlhā huanican Babilonia. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca'
lacatuncuī'lh Cristo.

A'xni'ca' lacatuncuī'lh Jesucristo
Lc. 2.1-7

18 Lā' a'xni'ca' tahuī'lh Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican María lā' xla'
ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan José. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahui'la
a'xni'ca' María ixcamalanī'ttza' lā' por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 19 Lā' a'xni'ca'
José ca'tzīlh que María ixcamalanī't, xla' ixmakxtekcu'tun. Pero como tzeyā chi'xcu' ixu-
anī't, tū' ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't como tū' ixmāmāxanī'cu'tun.
Xmān tzē'k ixmakxtekcu'tun. 20 Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā' a'nchī nalīlacāxtlahua,
a'xni'ca' lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni' Dios
lā' xla' huanilh:
—José, hui'x a'ntī ī'xū'yātā'nat David, tū' catilīmā'xa'na' natā'tapūchahua'ya' huan María
como ka'lhīni'lh por ixpālacata huan Espíritu Santo. 21 Naka'lhī ixcaman xachi'xcu'
lā' nahui'lī'ni'ya' ixtacuīni' Jesús. Chuntza' namāpācuhuī'can como xla' nacāmāpūtaxtū
ixtachi'xcuhuī't —huanilh huan ángel.
22 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan Māpa'ksīni' Dios por
ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:
23 Huan tzu'ma'jāt naka'lhīni'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuīcan Emanuel,
lā' huā'mā' tacuīni' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.
24 Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh huan ixángel huan
Māpa'ksīni' lā' tā'tapūchahualh María. 25 Pero tū' xa'malh hasta a'xni'ca' xla' tahuī'lh
ī'ska'ta' ixlīmaksāsti'. Lā' hui'līni'lh ixtacuīni' Jesús.

2

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

1 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea a'xni'ca' Jesús
lacatuncuīlh a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Belén. Lā'
tachā'lh magosnu' huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén lā' xlaca'n tamincha'
na ixtankēn 2 lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū huī' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn tahuī'lhtza'? Quina'n iclaktzī'nī'tauj
lakatin sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' palh tahuī'lhtza'. Lā' ū'tza'
iclīmiujtza' huā'tzā' para na'icmācā'tanīyāuj.

3 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan rey Herodes lej ixpāta'lamā' lā'
nā chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén nā ixcāpāta'lamā'. 4 Lā' huan rey
cāmāta'satīnīni'lh lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' sacerdotes israelitas lā'
a'ntī tamāsu'yulh huan ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū natahui'la huan Cristo 5 lā'
takalhtīni'lh:

—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan a'cta'sana':

6 Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá, a'yuj lej xati'na'j na ixlaclhni'ca'n
huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero līhua'ca' tasqui'nī como nalacatun-
cuīyācha' a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.

Lā' xla' nacāmaktaka'lha quintachi'xcuhuī't a'ntī cāhuanican israelitas.

7 Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satīnīni'lh huan magosnu' lā' cākalhasqui'nīlh lhānīn
tasu'yulh huan sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā mālhcuyu'. 8 Lā' cāmacā'lh nac Belén lā'
cāhuanilh:

—Capinchipitit lā' nalīhui'lī'yā'tit naputzayā'tit huan ska'ta'. Lā' a'xni'ca' nakaksā'tit,
naquilāmāca'tzīnīyāuj para que quit nā tzē na'ica'n na'icmācā'tanī —chuntza' cāhuanilh
Herodes.

9 Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey, ta'a'lh huan magosnu'. Lā' huan sta'cu a'ntū
ixtalaktzī'nī't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā' cāmāsu'ni'lh huan tej hasta lhā tāyalh tālhmā'n
a'nlhā ixuī' huan ska'ta'.

10 Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talaktzī'lh a'nchī tāyalh huan sta'cu, lej tapāxuhualh
xlaca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, talaktzī'lh huan ska'ta' lā' María a'ntī
ixtzī't. Lā' tatatzokostani'lh lā' tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh huan ska'ta'. Lā'
tamakxcutli huan a'ntū ixtalē'ni' lā' ta'a'ksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican
mirra. 12 Lā' ā'calīstān tataspi'tchokolh por ā'kantin tej como ixtalakahuāna'nī't lā'
chuntza' cālīmāca'tzīnīca que tū' catatētaxtulh a'ntza' na ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

13 A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan magosnu', José lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin
ángel a'ntū macamilh huan Māpa'ksīni' Dios. Lā' huan ángel huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't lā' catzā'la'tit nac huan país a'nlhā huanican
Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' na'icmāca'tzīnīyāni' porque huan Herodes,
xla' naputza huan ska'ta' como maknīcu'tun.

14 Lā' José tāquī'lh a'xni'ca' tzī'sacus ixuanī't lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't. Ta'a'lh
huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. 15 A'ntza' tatachokolh hasta a'xni'ca' nīlh huan
Herodes. Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū huan Māpa'ksīni' Dios ixuanī't por
ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' hualh: "Ixuī' nac Egipto qui'O'kxa' lā' icmāta'sīlh".

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

16 Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh palh ixta'a'kxokonī't huan magosnu', xla' lej a'kchā'lh.
Lā' māpa'ksīni'lh que cacāmaknīca huan lakska'tā'n a'ntī xachi'xcu'. Cāmāmaknīnīni'lh
ixlīhuākca'n huan camana' xachi'xcu' xalanī'n nac Belén lā' ixlīka'tla' huan cālacchicni'.
Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n a'ntīn tūna'j ixtaka'lhī lakatu' cā'ta. Chuntza' māpa'ksīlh
como ixtlahuanī'ttza' hua'chi lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't huan ska'ta'

chu a'nchī tahualh huan magosnu'. 17 Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan
a'cta'sana' a'ntī ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:
18 Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Ramá lā' lej
ta'sacan.
Raquel ū'tza' a'ntī calhuamā' ixpālacata ixcamana'.
Lā' tūla māko'xamixīcan como ixtanīnī'ttza'.
Chuntza' tzo'kli.
19 Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan Herodes, José lakahuāna'mpā a'nlhā ixuī' nac Egipto.
Lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni' Dios lā' huanilh:
20 —Catāqui' lā' cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't. Lā' cataspi'ttit huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'ntī ixtamaknīcu'tun huan ska'ta' —hualh
huan ángel.
21 Lā' José tāquī'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't hasta nac Israel. 22 Pero
Arquelao a'ntī ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuanī't lā' ixmāpa'ksīni'mā' a'nlhā huanican
Judea. Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh huā'mā', ixjicua'n lā' tū' ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca'
lakahuāna'mpā, māca'tzīnīca a'nlhā ixta'a'lh lā' ū'tza' talī'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Galilea. 23 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'a'lh huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Nazaret para natalatahui'la. Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū
a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh: "Jesús namāpācuhuīcan nazareno".

3

Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Lā' huanmā'na quilhtamacuj milh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't nac Judea huan Juan a'ntī
ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' 2 lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' camakxtektit mintalaclē'i'ca'n porque tapa-
jtzūmā' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhuī't nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n lā' natakalhlaka'ī'. Lā' tzo'kli ixpālacata huā'mā' Juan a'nlhā huan
chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n
lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
camālakstu'nctit huan tej".
4 Lā' ixlu'xu' huā'mā' Juan līcāxtlahualh ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de ko'xka'
ixuanī't. Lā' xla' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n. 5 Lā' huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac xcānsipej Jerusalén tamilh takaxmata. Lā' nā lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n
chu xalhā huan nac estado de Judea lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka Jordán nā tamilh
takaxmata. 6 Lā' a'xni'ca' tatako'xaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh
kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
7 Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixsacerdotes israelitas tamilh ta'a'kpaxa. Lā' a'xni'ca' Juan
cālaktzī'lh, xla' cāhuanilh:
—¡Ca'tzanca'tzīyā'tit hui'xina'n! ¿Tichū cāmāca'tzīnīni' hui'xina'n que ixtzā'la'ni'tit
huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntūn tzey para que natasu'yu palh
stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: "Quina'n
ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios".
Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā'
chihuixni' lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham. 10 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā'
natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn tū' māstā' ixtō'ca't
xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tatasu'yu
palh takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tō'ca'. 11 Lā' stu'ncua' quit
iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalītasu'yu a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan

talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit. Huan a'ntī namin ā'calīstān, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' huan Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit.
12 Xla' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī chi'panī'ttza' ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā māquī'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla catimāmixīlh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús
Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

13 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh a'kpaxa.
14 Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh:

—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na' quit na'icmā'kpaxīyāni'.

15 Pero Jesús kalhtīlh:

—Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni' lā' chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksīlh.

Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.

16 Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac xcān. Lā' chu līmaktin talaquī'lh huan a'kapūn lā' Jesús laktzī'lh huan Espíritu Santo. Lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā ixyā Jesús.
17 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua.

4

Huan ko'ti'ti' līlaktzī'ncu'tulh Jesús
Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

1 Lā' tuncan huan Espíritu Santo lē'lh Jesús huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't para que huan ko'ti'ti' nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.

2 Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā' lejtza' ixtzi'ncsa.
3 Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlīhuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālīmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n".

5 Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā māpācuhuīcan huan xcānsipej santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan xaka'tla' lītokpān
6 lā' huanica:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.

7 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios".

8 Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' māsu'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'nchī lej tzēhuanī't ixuanī't.
9 Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:

—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tanī'ya' —huanica Jesús.

10 Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n”.
11 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'līlh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac estado de Galilea
Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

12 Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī ixchī'canī't Juan, tuncan a'lh nac estado de
Galilea 13 lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la huan nac cā'lacchicni' Capernaum
pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan ixti'ya'tca'n
Zabulón lā' Neftalí. 14 Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta
Isaías na ixtachihuīn Dios. Chuntza' tzo'kli:

15 Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhuīcan Zabulón lā' a'nlhā māpācuhuīcan Neftalí, a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.
Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan a'ntīn tū' israelitas.
16 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh ixtahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j talaktzī'lh huan ka'tla' pūmakskо.
Lā' xlaca'n a'ntī hua'chilh ixtanīmā'na lā' huāk lej cā'skē'k ixtahuanī't.
Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchī lej xkaka.
Chuntza' tzo'kli Isaías.

17 Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:
—Calīlakaputza'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n porque tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

Jesús cāmāta'sīlh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n
Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Lago
de Galilea, cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī lītā'timīn ixtahuanī't. Kalhatin Simón
ixuanican lā' ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Huan ā'kalhatin Andrés ixuanican. Xlaca'n
squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't lā' ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān. 19 Tuncan Jesús
cāhuanilh:
—Caquilāstālani'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
20 Chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.
21 Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh ā'kalhatu' huampala lītā'timīn. Xlaca'n ixo'kxa'n
Zebedeo ixtahuanī't lā' ixtacuīni' kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin Juan. Ixtatā'hui'lāna'
ixtāta'ca'n huan nac barco lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. Lā' Jesús cāmāta'sīlh.
22 Lā' chu līmaktin xlaca'n tatacutli huan nac barco lā' ta'a'kxtekui'līlh ixtāta'ca'n lā' ta'a'lh
tastālani'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Lc. 6.17-19

23 Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā nac estado de Galilea lā' ixcāmāsu'ni'mā'
tachi'xcuhuī't na ixlītokpānca'n israelitas nac lakatunu' cā'lacchicni'. Ixcāmāsu'ni'mā'
a'nchī nala a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' ixcāmātzeyīmā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua'
ta'jatat a'ntū ixcāpasanī't tachi'xcuhuī't. 24 Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huani-
can Siria cāmāca'tzīnīca ixpālacata Jesús. Lā' cālīmini'ca ixlīhuākca'n huan ī'tzaca'nī'n.
Cālīmini'ca a'ntī ixtapātīmā'na chuxatūya ta'jatat lā' chuxatūya taca'tzāt. Lā' cālīmini'ca
a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' huan a'ntī ixtaxtacnānī lā' huan a'ntī ixtalū'ntū'lanī't.
Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh. 25 Lā' līlhūhua' xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh lā' nā
xalanī'n nac huan cā'lacchicni' Decápolis lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac
estado de Judea lā' xalanī'n nac huan ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

5

Jesús a'cta'sana'lh huan nac ti'na'j kēstīn

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī tamilh lhūhua' tachi'xcuhuī't, xla' tā'cxtulh huan
nac ti'na'j kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tuncan talītamacxti'li'lh. 2 Lā'
Jesús tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'ntī stu'ncua' tapāxuhua
Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:
3 —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxca'tzīyā'tit que tū'
tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū' tzey hui'xina'n.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
4 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit ixpālacata huan
mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā porque Dios nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.
5 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' līka'tla'jca'tzīyā'tit nīn tuntū'
porque ixlīhuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.
6 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī lej lacuan lacu'tunā'tit na ixla-
capūn Dios hua'chi huan a'ntī tzi'ncsa putza ixtahua'. Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza'
lej lacuan nala'yā'tit.
7 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn
porque nā Dios nacālakalhu'manāni'.
8 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī xmān lakatin mintapāstacna'ca'n
lā' ū'tza' a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn
nalaktzī'nā'tit Dios calacan.
9 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cāmāko'xamixī'yā'tit tachi'xcuhuī't
a'ntīn talā'a'kchā'ni'. Nalīpāxuhua'yā'tit porque nacātamā'pācuhuī'yāni' ixcamana' Dios.
10 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātīni'mpā'na'ntit xmān porque
tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
11 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuhuī't
cātalakapalayāni' lā' cātamātakāhuī'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni' tāpālhūhua' a'ntūn tū'
stu'ncua'. Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān porque quilāstālani'uj.
12 Lej capāxuhua'tit como nac a'kapūn māquī'canī't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua'
ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnīca huan ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko
Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit huan
tachi'xcuhuī't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū lītlahuacan quinī't para
que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko' tūlatza'
catimāsko'kō'palaca. Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.
14 'Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsca'tīyā'tit
tachi'xcuhuī't a'nchī natalīlatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi pūmaksko a'ntū māxkakē huan
nac cā'quilhtamacuj. Lakatin xcānsipej tālhmā'n huan nac kēstīn tū' catimātzē'kca. 15 Lā'
nīn tū' catimāquilhtīca huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta. Más tzey
mā'ca'can tālhmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlīhuākca'n a'ntīn tatanūmā'na huan nac
chic. 16 Chuntza' hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
para que xlaca'n natamācā'tanī quinTāta'ca'n nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū
tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

17 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés nīn
a'ntūn tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh. Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni'
a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. 18 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que līhuan tahui'lāna'cus huan
a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū' catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū'
a'xni'ca' tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū napātle'ke. 19 Chuntza' palh catīhuā
namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley como puhuan que tū' lej tasqui'nī, xla'
nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' palh chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni'
ā'makapitzīn que tzē natamākēnū lakatin ley como tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu
a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' palh catīhuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā
nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn a'nchī xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n nac a'kapūn. 20 Chuntza' iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit
a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū' tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlītzey
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā
Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha
Lc. 12.57-59

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica xalanī'n makāntza': "Tū'
catima'knī'ni'. Lā' palh catīhuā a'ntī namaknīni'n nalīyāhuacan lā' xla' namāpala con
Dios". 22 Lā' quit iccāhuaniyāni' que palh catīhuā na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, nalīyāhuacan. Lā'
xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā a'ntī nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios.
Lā' catīhuā a'ntī namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: "Idiota", xla' tzē nalhcuyucan nac
pūpātīn.
23 'Chuntza' a'xni'ca' lī'pimpā't a'ntū na'a'ksajuī'ya' Dios lā' palh napāstaca a'nchī
tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin, 24 namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan
lē'ksajna'. Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya' huan ā'kalhatin lā' ā'calīstān nataspi'ta' para
na'a'ksajuī'ya' a'ntū ixlī'pimpā't.
25 'Lā' palh catīhuā mālacapū'yāni' lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn, lej tzey palh palaj
nalacāxla'yā'tit līhuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā' palh tū' chuntza' natlahua'ya',
a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza', nalē'nāni' na ixlacapūn huan juez. Lā' ū'tza'
nacāmacamaxquī'yāni' policía lā' xlaca'n natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac pūlāchī'n.
26 Icuaniyāni' que tū' nataxtuyāchi hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixlīhuāk huan tumīn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīni'ncan

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixuancan pū'la: "Tū' catimakpuscātīni'". 28 Lā'
quit iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī lej nalaktzī'n kalhatin puscāt para napuhuan que
natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixtā'lhtatanī'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.
29 'Palh milakastapun xala' milacacāna'j nalaktzī'n catīhua' lā' ū'tza' nalīmātlahuīyāni'
taclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata
milakastapun. Más tzey ī'sputni'ni' milakastapun lā' namāpūtaxtūca'na'. 30 Lā' palh
mimacacāna'j natlahua taclē'i', cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātīn
ixpālacata mimacan. Más tzey ī'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

31 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā pū'la ixuancan: "Catīhuā a'ntī namakxteka ixpuscāt maclacasqui'n naxapa huan
nac registro". 32 Lā' quit iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' naxapacan huan nac registro lā' palh
huan puscāt tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey. Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n

huan puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'ntī natā'tapūchahua huanmā' puscāt, xla' namakpuscātīni'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī tahuan que lej stu'ncua' a'ntūn tahuan

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixcāhuanican xalanī'n makāntza': "A'xni'ca' lej stu'ncua' hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī natlōkentaxtūya'". 34 Pero quit iccāhuaniyāni' que tū' catihua'ntit: "Por Dios", ixpālacata ā'catūhuā. Makapitzīn tahuan: "Por los cielos", a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza' tū' tzey como huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios huī'. 35 Lā' ā'makapitzīn tahuan: "Por la tierra". Chuntza' tū' tzey como huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios cāmājaxī ixtojon. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan: "Por Jerusalén". Chuntza' tū' tzey como Jerusalén ū'tza' ixā'lacchicni' huan Rey más xaka'tla'. 36 Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan: "Por mi cabeza". Chuntza' tū' tzey como xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n ixmūsasatca'n. 37 Stu'ncua' calalh a'xni'ca' nahua'nā'tit "u'huē" o "tū'". Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na ā'makapitzīn tachihuīn nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tapalāna'ni'
Lc. 6.29-30

38 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: "Palh namātakāhuī'ya' ixlakastapun ā'chā'tin, nalīmāpala'ya' milakastapun. Lā' nalīmāpala'ya' mintatzan ixtatzan ā'kalhatin a'ntū māyujū'ni'". 39 Lā' quit iccāhuaniyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh huan a'ntīn tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Palh catīhuā ixlacala'sni' mimpāxtūcāna'j, natamakxteka' nalacala'sāni' mimpāxtūxuc. 40 Lā' palh catīhuā ixmālacapū'ni' lā' namaklhtīcu'tunāni' mincamisa, nā natamakxteka' nalē'n mintakēnu'. 41 Lā' palh catīhuā ixsāmācu'quī'ni' ixmaleta lakatin kilómetro, nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro.
42 A'xni'ca' catīhuā nasqui'ni'yāni' catūhuā, namaxquī'ya' lā' tū' catikē'pini' catīhuā a'ntī maksācua'cu'tunāni'.

Jesús māsu'yulh a'nchī napāxquī'can huan tā'ca'tza
Lc. 6.27-28, 32-36

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: "Nacāpāxquī'ya' mi'amigos pero tū' maclacasqui'n nacāpāxquī'ya' mintā'ca'tza". 44 Lā' quit iccāhuaniyāni': Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntī cātamacapūlhcayāni'. Cacāmaktāya'tit xlaca'n a'ntīn tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' catā'chihuīna'tit Dios ixpālacataca'n xlaca'n a'ntī cātalakapalayāni' lā' cātamāpātīnīyāni'.
45 Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. Dios māchi'chinīni'n huan chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzī'n huan chi'chini' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj tzey lā' a'yuj tū' tzey xlaca'n. Lā' Dios macamin xcān para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'yuj ta'a'kahuāna'ni' lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. 46 Lā' palh xmān nacāpāxquī'yā'tit xlaca'n a'ntī cātapāxquī'yāni', ¿tichū cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza' tatlahua chuxatīyā ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey hua'chi huan mātā'jīni'nī'n impuesto. 47 Lā' palh xmān nacāmālakacuhuīnī'yā'tit mintā'macchicca'n, ¿chu ka'tla' catūhuā tlahua'nī'ta'ntit? Xlaca'n a'ntīn tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza' tatlahua.
48 Lā' chuntza' hui'xina'n cala'tit xalacuan chu a'cxtim hua'chi quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

6

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahuacan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para
natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' catitlahua'tit
cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzī'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit,
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn tuntū'. 2 Chuntza' a'xni'ca'
nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' caticāhua'ni'tit ā'makapitzīn a'ntūn
tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua a'ntūn tzey nac
cā'tejen lā' na ixlītokpānca'n israelitas. Chuntza' tatlahua para que tachi'xcuhuī't
nacāmāka'tlī'. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi
ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 3 Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan
a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' catimakxtektit nīn tintī' naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit. 4 Más
tzey tzē'k nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzī'n a'ntūn tzē'k tlahua'yā'tit lā' xla'
nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can
Lc. 11.2-4

5 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitla'hua'tit chu a'nchīn tatlahua
xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n tatāya na ixlītokpānca'n israeli-
tas lā' nac cā'tejen a'nlhā nacālaktzī'ncan a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n.
6 Pero a'xni'ca' hui'xina'n nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā' camālacchō'tit
lā' mē'cstuca'n nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuīna'nā'tit quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan.
Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn tzē'k natlahua'yā'tit lā' xla'
nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.
7 'Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū' maklhūhua' nahua'nā'tit
a'ntū hua'nī'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan tamā'na a'ntīn tū' talakapasa Dios.
Tapuhuan palh Dios nacākaxmata ixpālacata huan lhūhua' tachihuīn. 8 Tū' catila'tit
hua'chi xlaca'n. QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzītza' a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit
a'xni'ca' tūna'j squi'ni'yā'tit. 9 Chuntza' natā'chihuīna'nā'tit Dios:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi' nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
10 Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
11 Caquilāmaxquī'uj chuhua'j quilīhua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.
12 Caquilāmāsputūnu'ni'uj a'ntū iccālaclē'ni'yāni' como iccāmāsputūnu'ni'yāuj huan
tamā'na' a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
13 Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
Xmān hui'x xaMāpa'ksīni' lā' mila' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n
natamācā'tanīyāni' para pō'ktu.
Amén.
14 'Palh hui'xina'n nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn a'ntī cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū'
tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nā nacāmāsputūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit
a'ntūn tū' tzey. 15 Lā' palh hui'xina'n tū' nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, lā' tū'
caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, tū' catila'tit
hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n lā' tū'
talakacha'ka'n para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que xlaca'n taka'lhītza' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu que tū' tahuā'yalh.
17 Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj para

natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca caxqui'ttit miya'jca'n
18 lā' chuntza
tū' catica'tzīca palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn naca'tzī a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū quilaca'n nala nac a'kapūn
Lc. 12.33-34

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan mintumīnca'n.
20 Más tzey calacasqui'ntit a'ntū nala milaca'n nac a'kapūn. A'ntza' huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tūlalh catitamāsputūlh lā' tūlalh catitatanūlh ka'lhāna'nī'n.
21 Lā' pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā huī' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n
Lc. 11.34-36

22 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n.
23 Lā' palh xmān
laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. Palh tū' tzey ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū' ca'tzīcan lhā a'ncan.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhatu' patrón
Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca'ī' kalhatin lā' tū' catilaca'ī'lh ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'xina'n tūla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—U'tza' iccālīhuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū maclacasqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit. Lā' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata huan lu'xu' a'ntū maclacasqui'n mimacni'ca'n. Dios cāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit. Lā' ū'tza' nacālīmaxquī'yāni' chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit.
26 Cuenta catlahua'tit huan spūnnu' a'ntūn takosnū'n. Xlaca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn tamakalana'n lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn cāmāhuī'. Lā' hui'xina'n līhua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'.
27 Lā' ¿tichū
na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la más makān xmān porque lej nalē'ca'a'n?
28 'Lā' ¿a'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit? Camaksca'ttit huan xa'nat a'nchīn talīstaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa' ixlu'xu'ca'n.
29 Lej
tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't.
30 A'nan chi'tin
nac cā'tacuxtu a'ntūn tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'?
31 Chuntza' tū'
tilē'capinā'tit lā' tū' catihuantit: "¿Tuchū nahua'yāuj? Lā' ¿tuchū nalīko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū na'iclīlhakā'nanāuj?"
32 Huan a'ntī xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza'
tahuan lā' pō'ktu chuntza' tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' xa'nca ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit lakalīyān.
33 Xapū'la
nalē'capinā'tit a'nchī namakxtekā'tit Dios nacāmāpa'ksīkō'yāni' lā' nalē'capinā'tit a'nchī

nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Xla' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit.
34 Lakatunu' chi'chini' naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū' catita-
makchuyī'tit chuhua'j a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lakalī como chuntza' tūla xa'nca cuenta
tlahua'yā'tit huā'mā' chi'chini'. Lā' ixlīlakalī nacāpāta'lapalayāni'.

7

Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn
Lc. 6.37-38, 41-42

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacājuzgarlīyāni'. 2 Chu a'nchī
hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzīn, chu a'cxtim Dios nacājuzgarlīyāni'. Palh hui'xina'n
nalāmāsputūnu'ni'yā'tit, nā Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 3 ¿Chichū tzē nalaktzī'na'
huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui'
na milakastapun? 4 Palh tū' pū'la maxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh
catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. 5 ¡Tlahua'pā't lakatu' milacan!
Palh hui'x tlahua'ya' a'ntūn tū' tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntīn tlahua a'ntūn tū'
tzey. Maclacasqui'n cuenta natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā' chuntza' tzē
namaktāya'ya' ā'kalhatin para que xa'nca nalatā'kchoko.
6 'A'nan tachi'xcuhuī't a'ntī ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā' palh xlaca'n
tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios, tū' caticāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n lā'
nacātatucscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū lej xcana'n. Santo ixtachihuīn Dios. Lā' palh
tachi'xcuhuī't tū' takaxmatcu'tun, tū' caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh
ixtachihuīn Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalacchi'nta a'ntū lej tapala.

Jesús māsu'yulh a'nchī nalīsqui'ni'yāuj Dios
Lc. 11.9-13; 6.31

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni'
lā' nakaksā'tit. Cakē'kō'lhtit huan mākalhcha lā' chuntza' nacātamālaquī'ni'yāni'. 8 Huan
a'ntī nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtīni'n lā' huan a'ntī putza a'ntū Dios namaxquī', xla'
nakaksa. Lā' huan a'ntī nakē'kō'lha huan mākalhcha, Dios namālaquī'ni'.
9 'Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman nasqui'ni'yāni'
pāntzi, ¿chu namaxquī'ya' lakatin chihuix? 10 Lā' palh nasqui'ni'yāni' squī'ti', ¿chu
namaxquī'ya' lūhua'? 11 Hui'xina'n chi'xcuhuī'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū'
tzey hui'xina'n, pero ca'tzīyā'tit a'ntūn tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxquī'yā'tit.
QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxquī' a'ntū xatzey
huan a'ntīn tasqui'ni'.
12 'Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzīn chu a'cxtim hua'chi lacasqui'nā'tit xlaca'n
nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés lā' ū'tza'
ixlīmāsca'tīnca'n huan profetasna' chu a'nchīn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xapītzina'j mākalhcha
Lc. 13.24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha a'nlhā
mā' huan pītzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n nac pūpātīn lā' pēka'tla'
xamākalhcha. Lā' līlhūhua' a'ntī natatanūyācha'. 14 Huan pītzina'j tej a'n nac a'kapūn
a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu. Lā' jicslīhua' a'ncan. Nā pītzina'j xamākalhcha. Lā' tū'
a'nan lhūhua' a'ntī natatanūyācha'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī līlakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey
Lc. 6.43-44

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntīn tahuan palh ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' xmān
ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej taputzamā'na ixlīhua'tca'n lā' talhakā'nanī't
hua'chi borregos. 16 Tzē nacālakapasā'tit ixpālacata a'nchī natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan
uvas nac lhtucū'n lā' nīn tū' cāpu'xcan higos nac huan lhtucū' qui'hui'. 17 Chuntza' huan
xatzey qui'hui' namāstā' xatzey ixtō'ca't lā' tzēhuanī't. Lā' tū' tzey ixtō'ca't huan qui'hui'
a'ntūn tū' tzey. 18 Huan xatzey qui'hui' tū' catimāstā'lh ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn
huan tū' tzey qui'hui' tūla namāstā' xatzey ixtō'ca't. 19 Palh huan qui'hui' tū' namāstā'
xatzey ixtō'ca't, nacā'can lā' nalhcuyucan. 20 Chuntza' hui'xina'n nacālīlakapasā'tit huan
a'cta'sana'nī'n a'ntīn ta'a'kxokonu'n como xlaca'n tū' xa'nca talatā'kchoko.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntī natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n
Lc. 13.25-27

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'ntī naquintamāpācuhuī: "QuiMāpa'ksīni'". U'tza' tū' huanicu'tun
que natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Xmān tzē natatanūyācha' xlaca'n
a'ntīn tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. 22 A'xni'ca' namin ā'xmān
chi'chini', līlhūhua' naquintahuani: "QuiMāpa'ksīni'ca'n, quina'n icmāsu'yūj ixtachihuīn
Dios ixpālacata milīmāpa'ksīn. Lā' milīmāpa'ksīn iccālīmāxtūj huan tlajana'nī'n. Lā' nā
lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuáuj milīmāpa'ksīn", natahuan. 23 Lā' tuncan na'iccāhuani': "Tū'
iccālakapasāni'. Catapānū'tit. Hui'xina'n tlahua'tit a'ntūn tū' tzey".

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntīn tū'
Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' xa'nca
tlā'huan na ixtej Dios lā' natāyani' a'yuj napātīni'n. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
pūlhmā'n yāhualh xatantūn ixchic. 25 Lā' a'yuj milh lhūhua' xcān lā' huan palha' ū'ni'
sno'kli huan chic, pero tāyani'lh lā' tū' a'kā'lh. 26 Pero huan a'ntī quinkaxmata lā' xla'
tū' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' tūlalh catitāyani'lh. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu'
a'ntīn tonto ixuanī't lā' tū' pūlhmā'n yāhualh xatantūn. 27 A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh
palha' ū'ni' a'ntū sno'kli huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nīlh lā' laclakō'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan tachi'xcuhuī't lej talē'cnīlh
ixpālacata huan līmāsca'tīn. 29 Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn, lā' tū'
hua'chi huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksca'tli.

8

Jesús mātzeyīlh huan a'ntī ixka'lhī lepra
Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

1 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn, lhūhua' tachi'xcuhuī't tastālani'lh. 2 Lā'
laktapajtzūlh kalhatin ī'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū
māmasī quinquinītca'n. Huan ī'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
3 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. Tzeytza' ixuanī't. 4 Lā'
Jesús huanilh:
—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chu
a'nchī māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' nataca'tzī tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' huan capitán romano
Lc. 7.1-10

5 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni' Capernaum, laktapajtzūlh kalhatin
ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que camaktāyalh 6 lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', lej ī'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātīni'mā'.
7 Jesús huanilh:
—Na'ica'n na'icmātzeyī.
8 Lā' huan capitán kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac quinchic.
Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 9 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan
xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa
que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā'
a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnīlh. Lā' cāhuanilh huan a'ntī
ixtastālani'tēlha:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī'
hua'chi huā'mā' chi'xcu'. 11 Nā iccāhuaniyāni' que natamin lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā'
nā lhūhua' xalanī'n na ixlītā'cnun. Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan
Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 12 Lā' ā'makapitzīn a'yuj israeli-
tas, xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca
ixtatzanca'n.
13 Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:
—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'ī'nī'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyīlh huan tasācua'.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Pedro
Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

14 Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzī'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chīxni'n lā' ixmā'.
15 Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan tachi'chīxni'. Tā'kaquī'lh huan puscāt lā'
tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

16 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca Jesús lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī huan tla-
jana'nī'n. Lā' xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh huan tlajana'nī'n. Lā'
nā cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n. 17 U'tza' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū
chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' hualh huā'mā': "Xla' māpānūlh
a'nchī ī'tza'cā'hua' ixuanī'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī ī'xlejua'nanāuj lā' quincāmaklhtīni'
quinta'jatatca'n".

Ixpālacata huan a'ntīn titastālani'cu'tulh Jesús
Lc. 9.57-62

18 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalītamacxti'li'mā'na,
māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān huan nac barco. 19 Lā' kalhatin
xamākalhtō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.
20 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'iclhtata.
21 Lā' ā'kalhatin a'ntī ī'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:
—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan
quintāta'.
22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'
Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

23 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh ī'sca'txtunu'nī'n. 24 Lā' līhuan
ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā'
Jesús ī'lhtatamā'. 25 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī lā' tahuanilh:

—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtaxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!

26 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!

Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā' chuntza'
ca'cslalh. 27 Lā' huan chi'xcuhuī'n talē'cnīlh lā' tahualh:

—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā'
nata'a'kahuāna'ni'!

Kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Gadara a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

28 Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā' a'xni'ca'
Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'.
Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tintī' ix-
tatētaxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'. 29 Lā' tatzuculh tata'sa lā'
tahualh:

—Icca'tzīyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā
ta't para naquilāmāpātīnīyāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?

30 Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'. 31 Lā' huan tlajana'nī'n
tasqui'ni'lh Jesús:

—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhuī'n, caquilāmakxtekui
na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

32 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Capitittza'.

Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcuhuī'n lā' tatanūlh huan na ix-
chakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua' pa'xni' tatu'jnun ta'a'lh
nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajicsua'kō'lh.

33 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan lhūhua' pa'xni', xlaca'n
tajicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, tahuankō'lh ixlīhuāk
a'ntū cāpātle'keni'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 34 Lā' tuncan
ixlīhuākca'n xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' talaka'lh Jesús a'nlhā ixuī'. Lā' a'xni'ca'
tachā'lh a'ntza', lej tasqui'ni'lh Jesús que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

9

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't
Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

1 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac Capernaum
a'nlhā ixā'lacchicni'. 2 Lā' līmini'cancha' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixmā'
na ixlaklaj. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchīn takalhlaka'ī'lh que ixka'lhlī līmāpa'ksīn, xla'
huanilh huan ī'tza'ca':

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

3 Lā' tuncan makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh: "¿A'chī'
chihuīna'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tintī' tzē
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios". 4 Lā' Jesús, como ixca'tzī
a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 5 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Iccāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'", pero tū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh
xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh
natzeyan o tū'. 6 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni'
a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't:

—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

7 Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaquī'lh lā' lē'lh ī'xti'cat lā' a'lh na ixchic. 8 Lā' huan
tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', tajicua'lh. Lā' tamāpāxuhuīlh Dios como
ixcāmaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn huan chi'xcuhuī'n.

Jesús māta'sīlh huan Mateo para nastālani'
Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican
Mateo. Xla' ixuī' a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.

10 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua' mātā'jīni'nī'n im-
puestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' ixlīhuākca'n ixcātā'huā'yamā'
Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 11 Lā' a'xni'ca' makapitzīn fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xlaca'n
takalhasqui'nīlh huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā'
ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey?

12 Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' cāhuanilh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor, xmān huan
ī'tza'ca'nī'n. 13 Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntūn tzo'kcanī't na
ixtachihuīn Dios: "Quit ā'chulā' iclacasqui'n nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tū'
tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Chuntza' tzo'kcanī't. Quit
tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n como iclacasqui'n que nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yancan
Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

14 Lā' ā'calīstān huan a'ntī ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxīni', xlaca'n talakmilh Jesús.
Lā' takalhasqui'nīlh:

—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj tintacuj
ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chī' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan?

15 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī'
huan squi'nīni', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan
squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—a'xni'ca' Jesús
cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nīn tintī' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan
xasāsti' lu'xu' natatimī lā' ā'chulā' naxtī'ta huan xamasni'. 17 Lā' huan xaxcān uva
a'ntūn tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' xako'xka' borrego. Namojōcan
nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū'
catipāxcatlīlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza'
huā'mā' līchihuīna'mā' ixlīmāsca'tīnca'n israelitas lā' ixlīmāsca'tīn Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

18 Lā' līhuan Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan israelitas.
Xla' tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:
—Nīlhcus quintzu'ma'jāt. Lā' a'yuj nīlhtza', palh hui'x napina' lā' naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.
19 Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'. Nā ī'sca'txtunu'nī'n nā tatā'a'lh. 20 Tuncan
milh kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Lā' ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta ī'sta'ja ixka'lhni'.
Tapajtzūlh ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu' 21 como puhualh chuntza': "Xmān
ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan", puhualh. 22 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh huan
puscāt lā' huanilh:
—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyanī'ttza'.
23 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan xapuxcu' israelitas, cālaktzī'lh huan músicos
a'ntī natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtata'samā'na. 24 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.
Lā' xlaca'n talītzī'nli.
25 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan tachi'xcuhuī't, xla' tanūlh a'nlhā ixmā' huan
tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt tā'kaquī'lh. 26 Lā' chuxalhā nac huanmā'
ti'ya't a'kahualh a'ntū pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā'
palha' tahuanilh:
—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'ntī ixtā'nat David!
28 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan lakatzī'nī'n tatapajtzūlh. Lā' xla'
cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā kalhlaka'ī'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?
Lā' takalhtīlh:
—Chuntza' ickalhlaka'ī'yāuj, Māpa'ksīni'.
29 Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:
—Calalh chu a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
30 Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús lej cāmāpa'ksīlh:
—Calī'hui'lī'tit nīn tintī' namāca'tzīnī'yā'tit.
31 Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tataxtulh xlaca'n tatzuculh tahuani chā'tin
chā'tin a'ntū cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talīca'tzīkō'lh lakachu nac huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyīlh huan kō'ko'

32 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'ntī lakatzī'nī'n ixtahuanī't, a'xni'ca' līmini'ca Jesús
kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko ixka'lhī huan tlajana'. 33 Lā' a'xni'ca' Jesús māxtulh huan
tlajana', chu tuncan tzuculh chihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā'
tahualh:
—Tū' maktin tasu'yunī't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na quinti'ya'tca'n quina'n israelitas.
34 Lā' huan fariseosnu', xlaca'n ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'ntī xapuxcu' tlajana'nī'n. U'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

Jesús cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't

35 Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā' ixtētanūtēlha nac
lakatunu' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu. Lā' ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā

Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā ixcāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt. 36 Lā' a'xni'ca'
cālaktzī'lh huan tachi'xcuhuī't, lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'.
Cālaktzī'lh hua'chi borregos a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n. 37 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun. Xlaca'n hua'chi a'nlhā lej lana'lh
lā' tisputa tasācua'nī'n para na'ī'can. 38 Dios ū'tza' ixtēcu' huan a'nlhā lej lana'lh.
U'tza' nalīsqui'ni'yā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n a'ntī nacāmāsu'ni' huan xatzey
tachihuīn huan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun —cāhuanilh.

10

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

1 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n lā' para nacāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā'
taca'tzāt.
2 Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n a'ntī
cāmāpacuhuīcan apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro, lā'
ī'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n huan Zebedeo ixtahuanī't;
3 lā' nā
Felipe lā' Bartolomé lā' Tomás lā' huan Mateo a'ntī mātā'jīni' impuestos ixuanī't; lā' nā
Jacobo a'ntī ixo'kxa' Alfeo; lā' Lebeo a'ntī ixmāpācuhuīcan Tadeo;
4 lā' nā Simón a'ntī
ixtapa'ksī con huan cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'ntī ā'calīstān namacamāstā'
Jesús.

Jesús cāmāpa'ksīlh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios
Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza' cāmāpa'ksīlh lā'
cāhuanilh:
—Tū' catipintit timāsu'yu'yā'tit a'nlhā talahui'lāna'ncha' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas
lā' tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan samaritanosnu'.
6 Napinā'tit
nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n nac Israel. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntīn tatza'nkānī't.
7 Capintit lā' na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': “Tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' natasu'yu
a'nchī Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't”.
8 Cacāmātzeyī'tit huan ī'tza'ca'nī'n
lā' cacāmālakahuanīchoko'tit huan nīnī'n. Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntīn
tamasmā'na ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit huan tlajana'nī'n. Hui'xina'n tū' catimāpala'tit
huā'mā' līmāpa'ksīn a'ntū iccāmaxquī'yāni' lā' chuntza' tū' caticāmātā'jī'tit a'xni'ca'
nacālīmātzeyī'yā'tit quilīmāpa'ksīn.
9 ’Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata nīn de cobre na mimbolsaca'n a'xni'ca'
napinā'tit.
10 Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān nalī'pinā'tit
milu'xu'ca'n a'ntū lhakā'nī'ta'ntit. Tū' nalī'pinā'tit nīn zapato nīn mimpāla'cca'n. Huan
a'ntī māsu'yumā' ixtachihuīn Dios maclacasqui'n namāhuī'can a'nlhā māsu'yumā'.
11 ’A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin rancho, naputzayā'tit
kalhatin tzeyā chi'xcu' a'ntī nacāmānūyāni' na ixchic. Lā' natachokoyā'chipintit hasta
a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'.
12 Lā' a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac
chic, nacāhuaniyā'tit: “Dios cacāsicua'lanālīlh a'ntīn tahui'lāna' nac huā'mā' chic”.
13 Palh
con tapāxuhuān cātamānūyāni' na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanālī xlaca'n. Lā' palh tū'
cātamānūyāni' na ixchicca'n, tū' caticāsicua'lanālīca.
14 Lā' palh tū' cātamānūyāni' nac
pātin chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā' a'xni'ca'
nataxtuyā'tit, catincxtit huan pokxni' de mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que
xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
15 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'xni'ca' namin huan chi'chini' lā' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n. Dios

ā'chulā' nacālakalhu'man xlaca'n xalanī'n nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n huanmā'
cā'lacchicni' a'ntīn tū' takaxmatcu'tun —hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit hua'chi borregos na
ixlaclhni'ca'n huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi huan lūhua'. Lā' cala'tit
hua'chi tantzasnān a'ntūn tū' lāsta'la. 17 Catamaktaka'lhtit como chi'xcuhuī'n
nacātamacamaxquī'cu'tunāni' huan māpa'ksīni'nī'n lā' nacātatucsāni' na ixlītokpānca'n
israelitas. 18 Lā' nacātamālacapū'yāni' na ixlacapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān
por quimpālacata. Chuntza' tzē nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihuīn calacan
xlaca'n lā' nā nacāhuani'yā'tit huan a'ntīn tū' israelitas. 19 Pero tū' catilē'capintit
a'nchī nalītamaktāyayā'tit nīn a'ntū nacākalhtīyā'tit a'xni'ca' nacāmacamaxquī'yāni'
huan māpa'ksīni'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit a'ntza', Dios nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū
nacāhua'ni'yā'tit xlaca'n. 20 Tū' māni' mintachihuīnca'n a'ntū nachihuīna'nā'tit. Huan
Espíritu Santo, ū'tza' a'ntī nacāmāchihuīnīyāni'.

21 'Huan chi'xcuhuī'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para nacāmaknīcan lā' huan
xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaquī' contra ix-
natātana'ca'n lā' natamāmaknīnīni'n. 22 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni'
como tapa'ksī'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na
quintej a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.

23 'Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit lā' cap-
intit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit ixlīhuākca'n
ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachihuīn a'xni'ca' namimpala huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

24 'Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan tasācua' tū'
tasqui'nī hua'chi ixpatrón. 25 Līpāxūj huan sca'txtunu' a'ntīn tzē namālacastuca
ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē namālacastuca ixpatrón. Palh lakapala-
canī'ttza' huan a'ntī māpa'ksīni'n huan nac chic lā' māpācuhuīcanī'ttza' Beelzebú, ā'chulā'
nacālakapalacan ā'makapitzīn xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū
līchihuīna'mā' Jesús lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can
Lc. 12.2-9

26 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhuī't. Ixlīhuāk a'ntūn tatzē'knī't, ū'tza' nalak-
tzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 27 Huan a'ntū quit iccāhuanini' a'nlhā
quē'stuca'n, ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'. Lā' huan a'ntū quit lakatzē'k
iccāhuaniyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā. 28 Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n
a'ntīn tzē natamaknī mimacni'ca'n pero tūla tamāpa'ksī milīca'tzīnca'n. Najicua'ni'yā'tit
Dios a'ntīn tzē nacāmāsputū mimacni'ca'n lā' milīca'tzīnca'n nac pūpātīn.

29 '¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumīn. Lā' quinTāta'ca'n
nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin tantzictzi. 30 Lā' chā'tunu'
de hui'xina'n hasta cātapūtle'keni'ni' kanatunu' miya'jca'n. 31 U'tza' tū' tilījicua'nā'tit.
Līhua'ca' tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n que lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksī con Cristo
Lc. 12.8-9

32 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan a'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' palh tatapa'ksī con quit, xlaca'n quit
na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n nac a'kapūn. Lā' chuntza'

quit nā na'icuan palh xlaca'n tatapa'ksī con quit. 33 Lā' huan a'ntī naquintakalh-
tatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaca'n quit na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuhuī't
Lc. 12.51-53; 14.26-27

34 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que chu lakatin nala ixtapāstacna'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā' quilhtamacuj. Tū' ū'tza' quilītlōt.
Na'iccāmā'kapitzīyāni'. 35 Icmilh icmā'kaquī' huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī'
huan tzu'ma'jāt contra ixtzī't lā' nā huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'. 36 Lā' ū'tza' natalīla
lītā'ca'tza xalanī'n na ixchakān huan lakatin chic.
37 'Huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixtzī'tca'n o ixtāta'ca'n que quit, xlaca'n tū'
minī'ni' natatapa'ksī con quit. Lā' nā huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixo'kxa'ca'n o
ixtzu'ma'jātca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. 38 Lā' huan a'ntīn tūla
tatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' por quimpālacata, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit.
39 Huan a'ntī natataxtutāya de na quintej como tū' tapātīni'ncu'tun por quimpālacata,
xlaca'n tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī natapātīni'n
a'yuj ixtanīlh por quimpālacata, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan
Mr. 9.41

40 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā chuntza' nata'a'ka'ī'
a'ntū quit icuan. Lā' palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan, nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan
a'ntī quimacamilh. 41 Lā' palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzī
palh Dios macaminī't, chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxtim hua'chi huan a'cta'sana'.
Lā' palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla', chuntza'
ū'tunu'n chu a'cxtim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'. 42 Lā' catīhuā a'ntī natā'hua'
macsti'na'j xcān ā'kalhatin a'yuj catīhuāyā chi'xcu', lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque
tapa'ksī con quit, ixlīstu'ncua' Dios namāpala —hualh Jesús.

11

Ixlacscujni'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni' talaka'lh Jesús
Lc. 7.18-35

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh ī'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza' lā' a'lh.
Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'nlhā pajatzu para namāsu'yu lā'
na'a'cta'sana'n.
2 Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac pūlāchī'n. Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca a'ntū
ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús 3 lā'
natakalhasqui'nī:

—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin?

4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
5 Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan.
Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn
tū' ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī
ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'.
6 Līpāxūj huan a'ntī pō'ktu quilīpāhuan —cāhuanica ī'sca'txtunu'nī'n Juan.
7 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalhachihuīna'n huan tachi'xcuhuī't
ixpālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'.
8 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't
lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't,
xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 9 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit
kalhatin a'cta'sana'. 10 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan
tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.

11 Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī'
kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā
Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.

12 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan huan Mā'kpaxīni', maklhūhua' tatanūcu'tulh
a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' hua'chilh palha' talāpi'ta'mā'na para que natasātanū.
13 Ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' na ixley
Moisés. Lā' talīchihuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. 14 Lā' a'yuj tū' nakalhlaka'ī'cu'tunā'tit
a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā' Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías a'ntī ixka'lhīpā'na'ntit.
15 Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.

16 '¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j?
Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntīn takamāna'mā'na nac lītamāuj. Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana'
lā' tahuani: 17 "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit
lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū'
calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?" tahuan. 18 Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū'
huā'yalh tintacuj. Lā' hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī huan tlajana'.
19 Lā' ā'calīstān quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icua' xcān lā' chuxatū
quimālacnūni'can lā' pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quilālē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit palh quit lhūhua'
icuā'yan lā' lej icko'ta. Lā' hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n impuestos
lā' huan a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que
Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús
Lc. 10.13-15

20 Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhnī huan xalanī'n huan tamā'na cā'lacchicni' a'nlhā
tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhnīlh huan tachi'xcuhuī't como tū' ixtaxtāpalīcu'tun
ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:

21 —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín lā' xalanī'n nac Betsaida. Nalaka-
putzayā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n.
Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā'
nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke
ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talaka-
putzalh ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n. 22 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō',
ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. 23 Lā'
hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū'
stū'ncua'. Napinā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac
huan cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't na milaclhpu'nanca'n, ixtaxtāpalīlh ix-
tapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāsputūlh huan cā'lacchicni'. 24 Lā' iccāhuaniyāni'
que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n
xalanī'n nac Sodoma lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni' pajtzu nac Sodoma —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'
Lc. 10.21-22

25 Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:
—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. 26 Chuntza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.
27 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa' icca'tzī. Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.
28 Cata'ntit milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī u'cxca'tzīyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' palha' scujpā'na'ntit para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'. 29 Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā' caquilāmaksca'tui. Līlacatzucu na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit tū' icka'tla'jca'tzī. Lā' quit tzē icmātza'ta'tī mi'a'clhcunucca'n.
30 Tū' jicslīhua' quilīmāsca'tīn lā' tzē natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

12

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'ī'lh huan trigo
Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

1 Lā' ā'calīstān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ixuanī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī' macstina'j huan trigo lā' tahua'lh.
2 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh, tahuanilh Jesús:
—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh lā' cāhuanilh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Ixtzi'ncsa xla' lā' a'ntī ixcātā'a'mā'. 4 Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā' tahua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan ixtahua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' tzē natahua'. 5 Lā' ¿chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit huan nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan palh huan curasna' a'ntīn tascuja nac xaka'tla' lītokpān pō'ktu tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua a'ntūn tū' līmakuan tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tatlahua talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ley. 6 Lā' iccāhuaniyāni' que huā'tzā' a'nan catīhuā a'ntī līhua'ca' tasqui'nī que huan xaka'tla' lītokpān. 7 Hui'xina'n tū' māchekxīnī'ta'ntit a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quit lej iclacasqui'n nacālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn lā' tū' tanto iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Palh ixmāchekxī'tit cahuā huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālakalhu'mancan, tū' ixcālē'ksa'nīni'ntit quisca'txtunu'nī'n a'ntīn tū' tatlahuamā'na talaclē'i'. 8 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't
Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

9 Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin ixlītokpānca'n israelitas.
10 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't. Lā' como ixputzamā'ca a'nchī nalē'ksa'nīni'ncan Jesús, kalhasqui'nīca:
—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan huan ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh huan nac pūlhmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 12 Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza' tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
13 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimpeken.

Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyanī'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuanī't kentin ixpeken.
14 Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

15 Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin lā' līlhūhua'
tastālani'lh. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh huan ī'tza'ca'nī'n 16 lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh
tichū ū'tza'. 17 Chuntza' tlahualh para natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta
Isaías a'xni'ca' tzo'kli a'ntū hualh Dios:

18 Huā'mā' quintasācua' a'ntī iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā' xla' lej quimakapāxuhua.
QuiEspíritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas a'nchī xa'nca na'iclacāxtlahuakō'.
19 Xla' tū' nalacaquilhnīni'n lā' tū' nata'sa.
Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.
20 Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanī't.
Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.
Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.
Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'ti'ya'tna'.
21 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nataka'lhītī para nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuancan palh Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

22 Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī lakatzī'n lā' kō'ko' ixuanī't porque
ixka'lhī huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh lā' xa'nca ixlaktzī'n lā' tzuculh chihuīna'n. 23 Lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj?

24 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n.
Lā' ū'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

25 Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:

—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān. Na-
talāmāsputūkō'. Lā' palh xalanī'n lakatin cā'lacchicni' o lakatin familia tatapitzi lā'
talātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh ixlīmāpa'ksīn huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū
iclīmāxtu ā'lakatin tlajana', chuntza' talacpitzi huan līmāpa'ksīn. Lā' tū' catitāyani'lh.
27 Hui'xina'n hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n con ixlīmāpa'ksīn huan
Beelzebú. Lā' ¿tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n xlaca'n a'ntīn
tatapa'ksī con hui'xina'n? Chuntza' māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū' stu'ncua' a'ntū
quilālē'ksa'nīni'nāuj. 28 A'ntū quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo. U'tza' huanicu'tun palh Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchīn tzuculhtza'
māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.

29 'Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā na ixchic huan tli'hui'qui chi'xcu' palh
tū' pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.

30 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.

31 'U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuākca'n ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. Lā' palh catīhuā nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūlalh catimāsputūnu'ni'ca. 32 Lā' palh catīhuā
nalīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, namāsputūnu'ni'can. Lā' palh catīhuā
nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tū' catimāsputūnu'ni'ca nīn

huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza' nac ā'lakatin quilhtamacuj a'ntū namin
—hualh Jesús.

Līlakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't
Lc. 6.43-45

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh tū' tzey huan qui'hui',
tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā' ixtō'ca't, chuntza' līlakapascan huan qui'hui'.
34 Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn tzēhuanī't tasu'yu pero ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū tzey
nala huan tachihuīn a'ntū cāquilhtaxtuyāni' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n? Chu
a'nchī pāstacā'tit, chuntza' nachihuīna'nā'tit. 35 Tzey nala a'ntū nahuan kalhatin tzeyā
chi'xcu' como tzey ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey catihualh a'ntū nahuan kalhatin tū'
tzeyā chi'xcu' como ko'hua'jua' ixtapāstacna'. 36 Lā' iccāhuaniyāni' que namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' Dios nacālacāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natahuani Dios tuchū ixpālacata chuxatūyā tachihuīn a'ntū chu tlakaj
tahualh. 37 Chu a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza' nahuancan palh cātalīyāhuayāni' o
palh lacuan hui'xina'n —hualh Jesús.

Tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh Jesús catlahualh lē'cnīn
Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

38 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclaktzī'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnīn para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios macaminī'ta'ni'.
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tasqui'n
lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh
Jonás. 40 Lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa Jonás ixtojōma' na ixchakān huan
ka'tla' squī'ti' lā' xalakahuan taxtulh. Nā chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
nā na'ictachoko lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa na ixchakān huā'mā' ti'ya't.
41 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā',
xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nínive natatāya lā'
nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como
xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn
Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā'
quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás. 42 Lā' nā huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba
natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū napūlacāxtlahuakō'.
Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic
huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū'
quilākaxmatni'cu'tunāuj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspi'tli
Lc. 11.24-26

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā
cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā najaxa, na-
puhuan: 44 "Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh". Lā' a'xni'ca' naquītaspi'ta, nakaksa
huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scaya'ncyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't, lā'
a'nlhā nīn tintī' a'nan. 45 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n lā' más
xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'.
Lā' chuntza' más ko'hua'jua' nala huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin
tlajana'. Lā' nā chuntza' nacāpātle'keni' xlaca'n a'ntīn tū' tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

46 Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' tachā'lh ixtzī't lā'
ixtā'timīn. Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús. 47 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpūn mintzī't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
48 Lā' Jesús kalhtīlh huan a'ntī ixmāca'tzīnīnī't:
—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?
49 Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 50 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī natatlahua
a'ntū lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' quintā'tin lā' ū'tza' quintzī't.

13

Huan cha'nāna'
Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

1 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac chic lā' a'lh na ixquilhtūn huan ka'tla'
xcān. 2 Lā' como lhūhua' tachi'xcuhuī't tatakēstokli a'nlhā ixuī', Jesús tojōlh nac lakatin
barco lā' tahui'lalh. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tatachokolh nac huan ixquilhtūn
huan xcān. 3 Lā' tuncan cāhuanilh a'ntū hua'chi lītalacastuca para nacāmāsu'ni'. Chuntza
cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā'
ixti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā'
ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli
huā'mā' ti'ni' como tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, xachi'tin
scōhualh como tūlalh tlahualh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala tayujli
nac cā'lhtucū'nnu'. Lā' huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli
a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh cien lā' ā'makapitzīn
tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh pu'xamacāuj. 9 Palh kaxpatnī'ta'ntit,
cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan tachi'xcuhuī't?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzīlh. 12 Lā' huan a'ntī natakalhlaka'ī', xlaca'n
natasca'ta lā' chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. Pero huan a'ntīn tū'
takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tū' catitasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzī. 13 U'tza'
iccālīmāsu'ni' a'ntū tā'mālacastuccan. Xlaca'n talaktzī'n pero tū' tamāchekxī a'ntū
huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Nā takaxmata pero tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata.
14 Chuntza' xlaca'n tatlōkentaxtū chu a'nchī hualh huan profeta Isaías a'nlhān tzo'kli
chuntza':
Ixlīstu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.
Lā' ixlīstu'ncua' que nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.
15 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā' cā'a'kachi'pacan lā'
cālakachi'pacan.
Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' catitamāchekxīlh para
nataxtāpalī huan ixtapāstacna'ca'n.
Lā' quit xa'iccāmāsputūnu'ni'lh lā' xa'iccāmātzeyīlh.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.
16 Lā' Jesús huampā:

—Līpāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē a'kahuāna'nā'tit lā' nā
tzē namāchekxī'yā'tit. 17 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que huā' tamā'na a'ntū
cālaktzī'mpā'na'ntit, ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua' tzeyā
tachi'xcuhuī't lā' tū' talaktzī'lh. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na a'ntū hui'xina'n kaxpa'tā'tit,
ū'tza' xlaca'n ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15
18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan ixpālacata huan
cha'nāna'. 19 Huan a'ntīn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n lā' tū'
tamāchekxī, xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū yujli nac tej. Namin huan ko'ti'ti' lā'
nacāmāpātza'nkānī a'ntūn tasca'tli. 20 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza'
tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan tachihuīn lā' lej talakatī. 21 Huā'mā' ti'ni' tū'
ixka'lhī pūlhmā'n ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
xa'nca tamāchekxī, xlaca'n tū' makān tatāyani'. A'xni'ca' tapātī catūhuā o cāmacaputzacan
por ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. 22 Lā' huan ti'ni' a'ntū
yujli nac cā'lhtucū'nnu', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata lā' tamāchekxī. Pero
lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī ricosnu' natalīla. Ixlīhuāk huā'mā'
cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh
takalhlaka'ī' lā' ū'tza' huā'mā' hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n tamā'ktzī'lh huan ti'ni'.
23 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan
xatzey tachihuīn lā' tamāchekxī. Lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n
taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan
ti'ni' a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'
24 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu'
cha'nli huan ti'ni' na ixtacuxtu. 25 Lā' lakatin tzī'sa a'xni'ca' ī'lhtatamā' huan chi'xcu',
ixtā'ca'tza quīxua'ya'maka'lh huan tūn tū' tzeyā ti'ni'. 26 Lā' a'xni'ca' ī'stacmā'tza' huan
tacha'ni' a'xni'ca' tasu'yulh huan tūn tū' tzey tacha'ni'. 27 Lā' tuncan talakmilh ix-
tasācua'nī'n huan chi'xcu' lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: "¿Chā tū' huāk xatzey
ti'ni' cha'nti na mintacuxtu? Lā' ¿chī līpu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā tacha'ni'?" 28 Lā'
huan patrón cākalhtīlh: "Kalhatin quintā'ca'tza quintlahuani'lh huā'mā'". Lā' tuncan
huan tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh: "¿Chā lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj huan
tū' tzey chi'tin?" 29 Lā' xla' cākalhtīlh: "Tū', como lāsā' nacāpu'lhu'yā'tit nā huan xatzey
tacha'ni'. 30 Mejor nacāmakxtekāuj chu a'cxtim catastacli hasta a'xni'ca' na'ī'can. Lā'
na'iccāhuani huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' que pū'la natataya huan tū' tzey chi'tin lā'
natachī' pixtunu' para nalhcuyucan. Lā' ā'calīstān nata'ī' huan xatzey tacha'ni' lā'
natamāquī' na quimbodega".

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza
Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19
31 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī' Dios, ū'tza' nala hua'chi lakatin ti'ni' de
mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. 32 Huā'mā' ti'ni' stu'ncua' līhua'ca' xa-
mactzi'na'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni'. Lā' a'xni'ca' nastackō', lej ka'tla' nala hasta
ixtā'chuntza' a'katin qui'hui'. Lā' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n na ixpekenī'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura
Lc. 13.20-21

33 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:

—A'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n nala hua'chi levadura a'ntū huan puscāt namojō nac maktu'tun xatapūlhcān harina. Lā' naxcu'tankō' huan tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.33-34

34 Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't lā' cālītā'chihuīna'lh a'ntū
tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza' ixcā'tā'chihuīna'n. 35 Chuntza' tlahualh lā' ū'tza'
lītlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':

Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan a'ntūn tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā a'ntūn tatzē'knī't desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

36 Lā' tuncan Jesús cāmakxtekli huan tachi'xcuhuī't lā' xla' tanūlh huan nac chic. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh:

—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan a'ntūn tā'mā'lacastucti huan tū' tzeyā ti'ni'.

37 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Huan a'ntī cha'nli huan xatzey ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 Lā'
huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan xatzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn
tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'. 39 Huan tā'ca'tza a'ntī xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā
ti'ni', ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca' ī'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' huan chi'tin, ū'tunu'n huan
ángeles. 40 Lā' chu a'nchī nacātayacan huan tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim
napātle'ke a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 41 Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
nacāmāpa'ksī huan ixángeles para nacātaya ixlīhuākca'n huan a'ntīn tatlahua talaclē'i' lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamāsu'ni' ā'makapitzīn natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmaxtukō' de a'nlhā
xla' māpa'ksīni'n 42 lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuyucan. A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca
ixtatzanca'n. 43 Lā' xlaca'n a'ntīn tatlahua ixlīmāpa'ksīn Dios, xlaca'n natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā' lej tzēhuanī't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tumīn a'ntū ixmā'cnūcanī't

44 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios cālīmāpa'ksī ixtachi'xcuhuī't tzē nalīmālacastuccan lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcanī't nac ti'ya't. Lā' namin kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā' tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā ixuī'. Lā' lej līpāxūj na'a'n nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī para natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumīn.

A'ntū lītalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

45 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n, ū'tza' hua'chi kalhatin tamāhuana' a'ntī cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican perlas lā' a'ntū nacāstā'.
46 Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā' lej tapala, nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua huanmā' perla.

A'ntū lītalacastuca huan pūxuākna'

47 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't ū'tza' hua'chi lakatin pūxuākna' a'ntū
mojōcan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squī'ti'. 48 Lā' a'xni'ca' tzuma huan pūxuākna',
huan squī'ti'ni'nī'n natalē'n na ixquilhtūn mar lā' a'ntza' natatahui'la lā' natalac-saca huan squī'ti'. Huan xatzey squī'ti' nacāmojōcan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū'

taka'lhī ixtapalh, nacāmaka'ncan. 49 Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilh-
tamacuj. Natataxtu huan ángeles lā' nacālaclhmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhuī't na
ixlaclhpu'nanca'n xalactzey. 50 Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhuī't nacāmānūcan a'nlhā
nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n —hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

51 Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā māchekxīyā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—U'huē, Māpa'ksīni', iccāmāchekxīni'yāni'.

52 Lā' tuncan cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu', xla' nala hua'chi
kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'ntī cāka'lhī lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzī
a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā xala' makān lā' a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā a'ntū
sāsti'cus para nacāmaktāya ixfamilia. Chuntza' nala kalhatin a'ntīn tū' namakxteka huan
līmāsca'tīn a'ntū xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta quilīmāsca'tīn a'ntū xasāsti'.

Xalanī'n nac Nazaret talakmaka'lh Jesús
Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

53 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlīhuākca'n huan a'ntū tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin
54 lā' chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli. A'ntza' ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas. Lā'
huan a'ntīn takaxmatli talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā' tapāstacna'? ¿Chichū tzē nacātlahua huā'
tamā'na lē'cnīn? 55 U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā' nā María ixtzī't. Lā' ixtā'timīn
cāhuanican Jacobo lā' José lā' Simón lā' Judas. 56 Lā' ixlīhuākca'n ixtā'timīn xapuscan nā
huā'tzā' tahui'lāna' na quilaclhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlīhuāk huā'mā'?

57 Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla' cāhuanilh:

—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na ixchic lā'
xalanī'n ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.

58 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnīn tlahualh Jesús xmān porque tū' takalh-
laka'ī'lh.

14

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxīni'
Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

1 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador ixuanī't huan nac estado de Galilea.
Lā' māca'tzīnīca ixpālacata Jesús. 2 Lā' Herodes cāhuanilh ixpūchihuīna'nī'n:

—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'. Lakahuanchokonī't ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.
U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.

3 Herodes ixmāpa'ksīnī't que cachi'paca huan Juan lā' calē'nca nac pūlāchī'n para
nachī'can. Chuntza' māpa'ksīlh ixpālacata huan Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe
ixuanī't. 4 Juan ixuanimā' Herodes:

—Tū' tzey a'nchī lī'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.

5 Lā' ū'tza' Herodes ixlīmaknīcu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como
xlaca'n tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

6 Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías
lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'ntī ixcākantāyacanī't. Lej tanto makapāxualh huan
Herodes 7 que lej huanilh palh ixmaxquī'lh huan tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'. 8 Lā' tun-
can huan xatzī't maxquī'lh tapāstacna' lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':

—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Calī'ta' nac lakatin pulātu.

9 U'tza' līlakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'canī't huan tzu'ma'jāt lā'
como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't, lā' ū'tza' huan Herodes
līmāpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 10 Lā' chuntza' macā'lh huan līmāpa'ksīn huan nac

pūlāchī'n lā' māmāyujūnīni'lh ixa'kxāk Juan. 11 Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin
pulātu lā' maxquī'ca huan tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.
12 Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh. Lā'
ā'calīstān ta'a'lh tamāca'tzīnī Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhuī'n
Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

13 Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut a'nlhā
tintī' ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh de
ixā'lacchicni'ca'n lā' tastālani'lh catojon na ixquilhtūn huan xcān. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús
tacutli de huan nac barco, cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh. Lā'
cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixcālīmini'canī't.
15 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talakmilh lā' tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para
nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhuī'tit hui'xina'n.
17 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cacālī'ta'ntit.
19 Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac cāseketni'. Lā'
chu tuncan Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh
nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squī'ti'
lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
20 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh huan
sca'txtunu'nī'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu' chā'xta de
huan a'ntū a'katāxtūlh. 21 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuā'yalh xlaca'n lakaquitzis mil
lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.

Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

22 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac barco lā' cat-
apū'lani'lh tintacut huan mar līhuan xla' cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't. 23 Lā' a'xni'ca'
ixcāmacā'nkō'nī't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn para natā'chihuīna'n Dios.
Lā' a'xni'ca' tzī'sualh, ixa'cstu ixuī' a'ntza' 24 līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na
huan nac xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā'
tasno'kli huan barco. 25 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xlaca'n.
Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. 26 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh kalhatin
a'ntī ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, cāmakē'klhalh lā' tajicuani'lh lā' palha' tahualh:
—¡Lakachuyayāuj!
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cahuixcāna'jca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.
28 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan xcān para
na'icpāxtokāni'.
29 Lā' Jesús huanilh:
—Pues cata't.
Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan xcān para
napāxtoka Jesús. 30 Lā' a'xni'ca' cuenta tlahualh huan palha' ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh
tā'cnū lā' palha' hualh:
—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!

31 Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:

—Xmān macsti'na'j kalhlaka'ī'ya'. ¿A'chī' tū' quilīpāhua'na'?

32 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatojōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. 33 Lā' tuncan xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanīlh Jesús lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tzaca'nī'n xalanī'n nac Genesaret
Mr. 6.53-56

34 Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret.
35 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ntza' talakapasli Jesús, tamāca'tzīnīni'lh
chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'nlhā ixuī' Jesús.
36 Lā' tasqui'ni'lh que cāmakxtekli xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlu'xu'. Lā' tatzeyalh
ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh.

15

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios
Mr. 7.1-23

1 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley talaktapajtzūlh
Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā' takalhasqui'nīlh:

2 —Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan xanapuxcu'nu'
lītokpān xalanī'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī maclacasquī'n a'xni'ca'
natahuā'yan —tahuanilh.

3 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para nacātlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n? 4 Dios hualh: "Nacā'a'kahuāna'ni'ya' mintāta' lā' mintzī't". Lā' nā hualh:
"Camāmaknīnīni'nca huan a'ntī cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't". 5 Lā' hui'xina'n xtunc
hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o
ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū icka'lhī icmālacnūni'nī'ttza' Dios". 6 Lā'
hui'xina'n māsu'yu'yā'tit que palh kalhatin chuntza' nahuan, tū'tza' maclacasqui'n xla'
namaktāya ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n māpānū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para
natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n. 7 ¡Tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! Stu'ncua'
a'nchī cālīchihuīna'ni' hui'xina'n huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':

8 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.

9 Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.

10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit: 11 Huan a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' tū' ū'tza'
a'ntū nalīla ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn a'ntū quilhtaxtu huan chi'xcu',
ū'tza' nalīla ko'hua'jua'.

12 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh Jesús:

—¿Chā ca'tzīya' palh cālīmakā'kchipina' huan fariseosnu' a'nchī hua'na'?

13 Lā' xla' cākalhtīlh:

—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā'
con ixtankāxē'k. 14 Cacāma'kxtektit huan fariseosnu'. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntīn
talē'n ā'makapitzīn lakatzī'nī'n. Lā' palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n,
ixtu'ca'n natamokōsa a'nlhā ponknu'ncanī't.

15 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.

16 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit nīn hui'xina'n? 17 Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū
naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na quimpānca'n lā' ā'calīstān nataxtu. 18 Lā'
huan tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza'
nalītasu'yu palh tzey quina'n o tū'. 19 Chu a'nchī pāstacna'n huan chi'xcu', chuntza'
natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatīni'n, o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n,
o na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan. 20 Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan
chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu
a'nchī huan talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

Huan puscāt a'ntī makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mr. 7.24-30

21 Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni'
a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. 22 Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt xala' nac huanmā' ti'ya't
a'nlhā huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't. Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj; caquilakalhu'ma'nti.
Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha' pātīni'n.
23 Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tasqui'nli:
—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.
24 Lā' tuncan Jesús hualh:
—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'ntī israelitas.
25 Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' līmakuan maklhtīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan
chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan a'ntīn tū'
israelitas lā' ixcāmāpācuhuī chichīn.
27 Lā' xla' huanilh:
—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan lacpītzin a'ntū
nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.
28 Tuncan Jesús kalhtīlh:
—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n

29 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea. A'calīstān
tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. 30 Lā' līlhūhua' tachā'lh a'nlhā ixuī' lā'
talīmini'lh lū'ntū'lani'nī'n lā' lakatzī'nī'n lā' kō'ko'nī'n lā' huan a'ntī macamōcho lā' lhūhua'
ā'makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh
ixlīhuākca'n. 31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh huan a'ntī
kō'ko' ixtahuanī't lā' a'nchī tzey ixtalanī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā' huan
lū'ntū'lanī'n xa'nca tatlā'hualh lā' huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh. U'tza' talīlē'cnīlh huan
tachi'xcuhuī't. Lā' tatzuculh tamācā'tanī Dios a'ntī nā ixDiosca'n israelitas.

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n
Mr. 8.1-10

32 Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā'
tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā' palh na'icmacā'n na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't,
tzēlasā' nataxlejua'nan nac tej.
33 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—¿Chichū nalīka'lhīyāuj līhua't a'ntū natalīka'sa? Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tintī'
lahuī' huā'tzā'.
34 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Mactojon lā' makapitzīn ti'na'j squī'ti'.
35 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac ti'ya't.
36 Xla' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' huan squī'ti' lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
chu tuncan cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n cāmaxquī'lh huan
tachi'xcuhuī't. 37 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' ā'calīstān xalacpītzin a'ntūn
ta'a'katāxtūlh cāmātzumalh pātojon chā'xta. 38 Huan a'ntīn tahuā'yalh, xlaca'n lakatā'ti'
mil chi'xcuhuī'n. Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'. 39 Lā' ā'calīstān Jesús cāmacā'lh
huan tachi'xcuhuī't lā' tojōlh huan nac barco lā' a'lh nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican
Magdala.

16

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn
Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

1 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' talaka'lh Jesús. Lā' como ixtalīlaktzī'ncu'tun,
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū līta su'yu que Jesús xala' nac a'kapūn. 2 Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit: "Tū' catimilh xcān como
spi'nenke' huan a'kapūn". 3 Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit: "Chuhua'j namin xcān como
spi'nenke' huan a'kapūn lā' pucsuī'". ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē
naquilhchipinā'tit palh namin xcān a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' a'yuj lak-
tzī'nā'tit huan lē'cnīn a'ntū ictlahua, pero tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios quimacamilh.
4 Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tū' tzey lā' tū' takalhlaka'ī' lā' xlaca'n
tasqui'n lē'cnīn. Lā' tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū
pātle'keni'lh huan Jonás —hualh Jesús.
Lā' cāmakxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh ī'sca'txtunu'nī'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
Mr. 8.14-21

5 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh pāntzi.
Tapātza'nkālh. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.
7 Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talāhuani:
—Chuntza' hualh como tū' līmiuj pāntzi.
8 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanilh:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¡Xmān macsti'na'j
kalhla'ka'ī'yā'tit! 9 ¿Chā tūna'j machekxī'yā'tit? ¿Chā tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis
pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n? Lā'
¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 10 Lā' capāstactit huan mactojon
pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n. Lā'
¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 11 ¿A'chī' tū' māchekxī'yā'tit palh
tū' xa'icuanicu'tun pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini' ixtamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan
fariseosnu' lā' huan saduceosnu'?
12 Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū' ixcāhuaninī't que ixtamaktaka'lhli huan ixle-
vadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli ixlīmāsca'tīnca'n huan fariseosnu'
lā' huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo
Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

13 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipo, cākalhasqui'nīlh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n?

14 Xlaca'n takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.
15 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?
16 Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:
—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.
17 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Līpāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū' tamāsu'ni'ni' chi'xcuhuī'n.
Xmān Dios māca'tzīnīni'. 18 Lā' quit icuaniyāni' que hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuīni'
huanicu'tun "chihuix". Lā' hui'x nala hua'chi huan chihuix a'ntū xalītzucuni' huan quilītokpān. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza', tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn tūla nacātlaja. 19 Quit na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksīn lā' nacāmāpa'ksī'ya' xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan. Lā' a'ntū hui'x tū' makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan.
20 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nanī
Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

21 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni' ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':
—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan xanapuxcu'nu' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley, xlaca'n lej naquintamāpātīnī. Lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
22 Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā' tzē'k huanilh:
—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū' catipātle'keni'ni' chuntza'!
23 Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:
—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū' puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n; puhua'na' chuntza' hua'chi chi'xcuhuī'n tapuhuan.
24 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 25 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacuj para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 Lā'
palh huan chi'xcu' ixtlajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 27 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' na'icmimpala
con ixlīmāpa'ksīn xaTāta' lā' lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka. Lā' naquintatā'min qui'ángeles. Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī tlahuanī't palh tzey o tū' tzey. 28 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn
tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' na'icmimpala para na'icmāpa'ksīni'n.

17

Taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh
Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

1 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan a'ntī ixtā'tin
Jacobo lā' a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin kēstīn tālhmā'n lā' tā'cxtulh. 2 Lā'
a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan Jesús lā' ixlu'xu'
taxkakalh hua'chi xkaka huan chi'chini'. 3 Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā' Elías
a'ntī ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 4 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Māpa'ksīni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n na'icyāhuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala ixla' Moisés lā' ā'lakatin nala ixla' Elías.

5 Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin poklhnu' a'ntū slamama lā' cālītamacxti'li'lh.
Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Lā' xla' lej quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

6 A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn, lacataj tatamā'lh lā' lej
tajicua'lh. 7 Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā' cāxa'malh lā' cāhuanilh:

—Catāquī'tit lā' tū' cajicua'ntit.

8 Lā' a'xni'ca' tatāquī'lh lā' talaktzī'lh, nīn tintī' ixa'nan, xmān Jesús.

9 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh:

—Tū' catihua'ni'tit nīn tintī' a'ntū laktzī'ntitcus. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū' nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

10 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani' huan a'ntī Dios namacamin?

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. 12 Lā' iccāhuaniyāni'
palh milhtza' huan Elías lā' tū' lakapascanī't. Tū' ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā
chuntza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namāpātīnīcan ixpālacataca'n xlaca'n —cāhuanilh.

13 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tamāchekxīlh que a'xni'ca' Jesús hualh ixminī'ttza'
Elías, ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhuī't, kalhatin chi'xcu' laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

15 —Māpa'ksīni', calakalhu'ma'nti quincaman. Lej xtacnānī lā' lej palha' pātīni'n.
Maklhūhua'tza' tapū' nac macscut o tojō nac xcān. 16 Iccālīmini'lh misca'txtunu'nī'n pero
tūlalh tamātzeyīlh.

17 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.

18 Lā' tuncan Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh huan ka'hua'chu.
Lā' chu līmaktin tzeyalh.

19 Lā' ā'calīstān huan sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' tūlalh quina'n icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?

20 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'ī'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh kalhlaka'ī'yā'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit, tzē ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: “Catapānu' de huā'tzā' lā' capit ā'lacatin”, lā' huan kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit.

21 Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit
oración lā' palh nalīhui'līyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nanī
Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

22 Līhuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de Galilea, Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamaxquī'can
ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. 23 Lā' xlaca'n naquintamaknī pero ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālakaputzīlh xlaca'n.

A'nchī Jesús līmāpalalh ixcuota huan lītokpān

24 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cālacchicni' Capernaum,
talakmilh Pedro huan a'ntī ixtamātā'jīni'n ixpālacata lītokpān. Lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' māpala ixcuota lītokpān mimākalhtō'kē'ni'?
25 Lā' Pedro cākalhtīlh:
—U'huē, māpala.
Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā' huanilh:
—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'jī
huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'jī huan a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n o
cāmātā'jī huan makatiyāti'?
26 Lā' Pedro kalhtīlh:
—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.
Lā' Jesús huanilh:
—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan rey. Lā' quinTāta' nac a'kapūn
hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con xla'. 27 Lā' como tū' cāmakā'kchā'ncu'tunāuj
a'ntīn tamātā'jīni'n, capit huan nac lago lā' camojo' milīmā'kslokotuī'n. Lā' huan squī'ti'
a'ntū pū'la namācutuya', namākalhpitziya' lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchā'n
para huan cuota. Calī'pi lā' nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

18

Tuyā chi'xcu' līhua'ca' tasqui'nī
Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

1 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk?
2 Lā' tuncan Jesús māta'sīlh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n
3 lā' hualh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā' nala'yā'tit hua'chi
kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. 4 Lā' chuntza'
chuxatī a'ntī līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū'
ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'ī' hua'chi camana' takalhlaka'ī'. 5 Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksī
con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim
hua'chilh ixquimpāxquī'lh.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i' ā'makpitzīn
Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

6 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā'
ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalītzey palh pū'la
ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar a'nlhā lej pūlhmā'n para
que najicsua'. Chuntza' tūlalh ixa'kxokolh huan ka'hua'chu. 7 ¡Xānti tala tachi'xcuhuī't
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu

a'nan a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't. Pero ¡xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'!
8 ’Lā' chuntza' palh ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata mimacan o ixpālacata mintojon, mejor ixmacacā'taya'ca' o ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacataca'n mimacan o mintojon. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj macamōcho hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu. 9 Lā'
palh milakastapun nalaktzī'n catūhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū' catitlahua' a'ntū lacasqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ixmaka' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata milakastapun. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko' hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu con lakatu' milakastapun —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan borrego a'ntū ixtza'nkānī't
Lc. 15.3-7

10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que nac a'kapūn ixángelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya na ixlacapūn quinTāta' xala' nac a'kapūn. 11 Lā'
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icmilh iccāmāpūtaxtū huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.
12 ’¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien borregos lā' palh lakatin natza'nkā, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntūn tza'nkālh. 13 Lā'
a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua' līhua'ca' nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego a'ntū kaksli que ā'makapitzīn huan noventa y nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh. 14 Lā' minTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Lacasqui'n nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh que tasqui'nī natalāmāsputūnu'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
Lc. 17.3

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, catā'chihuīna' ixa'cstu lā' namāca'tzīnī'ya'. Palh xla' cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyanī'ta' para que tū' natlahuapala a'ntūn tū' tzey. 16 Pero palh mintā'tin tū' cuenta tlahua a'xni'ca'
tā'chihuīna'na', cacāmāta'si' ā'kalhatin ā'kalhatu' a'ntī nacātā'lakpina' lā' natakaxmata tuchū ixpālacata lītā'chihuīna'na' mintā'tin. 17 Lā' palh tūna'j cuenta tlahua, nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'xni'ca' tatakēstoka. Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta natlahua, maclacasqui'n nalaktzī'na' hua'chi kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī' Dios o hua'chi kalhatin a'kxokonu' mātā'jīni' de impuestos.
18 ’Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn. Lā' a'ntū hui'xina'n namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.
19 ’Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de hui'xina'n huā'tzā' nac ti'ya't lā' chu a'cxtim puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala' nac a'kapūn nacāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yā'tit. 20 Lā' chuntza' a'nlhā
natatakēstoka kalhatu' o kalhatu'tun por quimpālacata, a'ntza' quit na'ictahui'la na ixlaclhpu'nanca'n —hualh Jesús.
21 Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhā maklā't na'icmāsputūnu'ni' quintā'tin a'xni'ca' naquintlahuani' a'ntūn tū' tzey? ¿Chā maktojon na'icmāsputūnu'ni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit icuaniyāni' maklhūhua' namāsputūnu'ni'ya',
hasta maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

Jesús cāhuanilh a'ntū lītalacastuca huan tasācua' a'ntīn tū' māsputūnu'ni'lh ā'kalhatin

23 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin rey
a'ntī cāmāpalacu'tulh ixtasācua'nī'n. 24 Ixtzucumā'cus a'xni'ca' līmini'ca kalhatin a'ntī
ixlaclē'ni' lej lhūhua' tumīn. 25 Lā' como huan tasācua' tū' ixka'lhī a'ntū nalīmāpala, huan
rey māpa'ksīlh cacāstā'maxquī'ca ā'kalhatin ixtēcu' huan tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixcamana'
lā' ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū nalīmāpala a'ntū ixlaclē'n. 26 Lā'
tuncan huan tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma', quimpa-
trón, lā' na'icmāpalana'ni'kō'yāni'". 27 Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh lā' māsputūnu'ni'lh
ixtalaclē'i' lā' makxtekli ca'a'lh.
28 'Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'ntī ixlaclē'ni' xmān
macsti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā' huanilh: "¡Caquimā'pala'ni' a'ntū quila-
clī'pini'ya'!" 29 Lā' tuncan huan a'ntī ixtā'tasācua' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh:
"Caquilakalhu'ma' lā' na'icmāpalana'ni'yāni'". 30 Lā' huan ā'kalhatin tū' lacasqui'lh
lā' mālacapū'lh lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n hasta namāpalakō' huan talaclē'i'.
31 Lā' ā'makapitzīn tasācua'nī'n lej tamāmakchuyīlh a'xni'ca' talaktzī'lh a'nchīn tlahualh
ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzīnīkō' ixpatronca'n a'nchī pātle'kelh. 32 Lā' tuncan
huan patrón māta'satīnīni'lh ixtasācua' lā' huanilh: "¡Hui'x ca'tzanca'tzīni'yā tasācua'!
Quit icmāsputūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā' mintalaclē'i' como quisqui'ni'. 33 Nā hui'x
ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit iclakalhu'mani'". 34 Lā' tanto a'kchā'lh huan
ixpatrón que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan nac pūlāchī'n hasta a'xni'ca' namāpalakō'
ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.
35 Lā' Jesús a'xmān hualh:
—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū'
cāmāsputūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

19

Jesús māsu'yulh que tū' tzey makxtekcan huan puscāt
Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn
a'nlhā tā'cxtuyacha' huan chi'chini'. 2 Līlhūhua' tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n
a'ntza'.
3 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús. Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza'
talīkalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni' ixpālacata chuxatūya
catūhuā?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan: "Dios cātlahualh
chi'xcu' lā' puscāt". Lā' chuntza' tlahualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.
5 Nā huan: "U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimī
ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin". 6 Chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n;
xmān kalhatin. Lā' chuntza' tū' līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios
cātlahualh chu lakatin.
7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj
quimpuscātca'n?
8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tlahualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Tū' chuntza'
ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. 9 Lā' quit iccāhuaniyāni' que chu a'ntī na-
makxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin
puscāt, huā'mā' chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' huan a'ntī natā'tapuchahua kalhatin puscāt
a'ntī makxtekcanī't, nā xla' makpuscātīni'n.
10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscātca'n, tū'
quincāminī'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīhuākca'n tūla catitamāchekxīlh huā'mā'. Xmān tamāchekxī xlaca'n a'ntī Dios
nacāmāsu'ni'. 12 Huan a'ntīn tū' tapūchahua ca'tzī a'chī' tū' catitapūchahualh. A'nan a'ntī
ixlaktaca'n tū' catitatapūchahualh; ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh ixpālacata a'ntū
cātlahuani'ca ixmacni'ca'n, lā' ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh como tatā'scujcu'tun
Dios. A'ntīn tzē namāchekxī huā'mā', camāchekxīlh.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

13 Lā' tuncan cālīmini'ca Jesús makapitzīn camana' para nacā'a'cpūxa'ma lā' natlahua
oración. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Pero Jesús
hualh:
—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan
a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi
huan tamā'na camana'.
15 Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā' ā'calīstān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'ntī rico ixuanī't
Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

16 Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ¿tuchū maclacasqui'n na'ictlahua a'ntū lej tzey para
na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
17 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' Dios.
Lā' palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlīmāpa'ksīn
Dios.
18 Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' timaknī'ni'na'; tū' timakpuscātīni'na'; tū' tika'lhāna'na'; tū' tilīchihuīna'na' ā'kalhatin
a'ntūn tū' stu'ncua; 19 cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't; lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn
chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu.
20 Lā' huan o'kxa' kalhtīni'lh:
—Huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j. ¿Tuchū quisputni'cus?
21 Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'ya' lā'
nacāmāpitzini'ya' huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac
a'kapūn. Lā' cata't lā' caquistāla'ni'.
22 Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, līlakaputzalh lā' a'lh como lej rico
ixuanī't.
23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslīhua' natatā'tapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī
lej lacricosnu'. 24 Iccāhuanipalayāni' que lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani'
līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

25 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n lej talē'cnīlh lā'
talākalhasqui'nīlh ixlaclhpu'nanca'n:
—Lā' ¿tichū tzē namāpūtaxtūcan?
26 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cākalhtīlh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu; xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū.
27 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā'
iccāstālani'mā'ni'. Lā' ¿tuchū na'icka'lhīyāuj?
28 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nala xasāsti'
quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la a'nlhā
māpa'ksīni'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n a'ntī quilāstālani'nī'taujtza'
nā naquilātā'māpa'ksīni'nāuj. Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksīni'nā'tit. Lā'
nahua'nā'tit palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n huan kalhacāujtu' tribu a'ntī israelitas.
29 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kxtekui'līlh ixchicca'n o ixtā'timīnca'n o ixtāta'ca'n o ixtzī'tca'n
o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n, lā' palh ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata,
ā'chulā' nataka'lhī. Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī.
Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū
natāyani' para pō'ktu. 30 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n, tū' lej natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī —hualh Jesús.

20

Huan tamālacastuc ixpālacata huan makscujnī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin ixtēcu' pū'uva.
Cā'cuhuīni' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa uvas. 2 Cāhuanilh palh natat-
laja ixchi'chini'ca'n lā' cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva. 3 Lā' ā'calīstān taxtupā
hua'chi makna'jās cuhuīni'. Lā' cālaktzī'lh ā'makapitzīn nac līitamāuj a'ntīn tū' ix-
takaksnī't ixlīmakscujatca'n. 4 Lā' cāhuanilh: "Nā capintit nascujā'tit na quimpū'uva
lā' na'iccāmāpalayāni' a'nchī natlaja'yā'tit". Lā' xlaca'n ta'a'lh. 5 Lā' huampala tax-
tulh hua'chi tastu'nūta lā' nā huampala hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh huan
tasācua'nī'n nac huan pū'uva para natascuja. 6 Lā' hua'chi makquitzis kōtanū a'mpā nac
līitamāuj lā' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntīn tū' ixtascujmā'na. Lā' cāhuanilh: "Lā' ¿a'chī' xmān
tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scujpā'na'ntit?" 7 Lā' takalhtīni'lh: "Tū' icka'lhīyāuj quimpa-
tronca'n". Lā' tuncan cāhuanilh: "Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit na quimpū'uva lā'
quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī tlajacan". 8 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', huan pa-
trón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n: "Cacāmāta'satīnīni' huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'.
Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'ntī chū'cus tatanūlh lā' ā'calīstān nacāmāpala'ya' huan a'ntī
xapū'latza' tascujmā'na". 9 Lā' tuncan tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja
hua'chi makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 10 Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tatakextimīlh
xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh palh līhua'ca' ixtatlajca'n. Lā' xmān
tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tamaklhtīni'lh ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n
huan patrón 12 lā' tahualh: "Huan tamā'na kōtanūtza' tamilh; xmān tascujli lakatin
hora. Lā' chu a'cxtim cāmāpalacanī't hua'chi quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac
chi'chini'". 13 Lā' huan patrón kalhtīlh kalhatin de xlaca'n lā' huanilh: "Qui'amigo,
quit tū' ictlahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn tū' līmakuan. ¿Chu tū' icuanini' palh natlaja'ya'
minchi'chini'? 14 Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit icmāpalacu'tun huanyā chi'xcu' a'ntī
chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x. 15 ¿Chā tū' quila' huan tumīn?

Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina' ixpālacata quit tū' tampi'lh?”
16 ’Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ixtahuanī't, natala xapū'la. Lā' huan a'ntī xapū'la ixtahuanī't, xlaca'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nanī
Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n lacachuna'j lā'
ixa'cstuca'n cāhuanilh:
18 —Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'ntī huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n naquintamacamāstā' con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. 19 Lā' nā xlaca'n
naquintamacamaxquī' huan makatiyātī'n. Lā' naquintalakapala, lā' naquintakēsnoka
lā' naquintaxtokohua'ca'. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixla-
clhpu'nanca'n huan nīnī'n —hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzī'tca'n huan Jacobo lā' Juan
Mr. 10.35-45

20 Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzī'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo. Lā'
huan puscāt cālīmilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin
talakalhu'mān. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na'?
Lā' huan puscāt huanilh:
—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' natapāxtūtahui'layāni' a'nlhā namāpa'ksī'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.
22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictāyani'yāuj.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Xmān quinTāta' ca'tzī tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līni'lh xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.
24 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús,
xlaca'n ta'lī'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn ixpālacata huan pūtahuī'lh. 25 Lā' Jesús
cāmāta'satīnīni'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīnī'n nac cā'ti'ya'tna'.
Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksī.
26 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xapuxcu' na
milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzīn.
27 Lā' chuxatī a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, macla-
casqui'n que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 28 Lā' chuntza'
nacāmaktāya ā'makapitzīn chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit tū'
icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya
ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua'
—hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n
Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

29 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't
ixtastālani'mā'na. 30 Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā' a'xni'ca'
takaxmatli a'nchī ixpātle'kemā'cha' Jesús, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!
31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talacaquilhnīlh lā' tahuanilh que cataquilhca'cslalh. Lā'
xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!
32 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' cāmāta'sīlh huan lakatzī'nī'n lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?
33 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', iclacahuāna'ncu'tanāuj.
34 Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā' chu tuncan
lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

21

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén
Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhamā'natza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús
cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. A'ntza' nalak-
tzī'nā'tit lakatin burro xatzī't a'ntū chī'yāhuacanī't lā' nā yā ixcaman. Caxcuttit
lā' caquilālīmini'uj. 3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit?",
nahuaniyā'tit: "Huan Māpa'ksīni' cāmaclacasqui'n". Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.
4 Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachihuīn huan profeta a'nlhān tzo'kcanī't
chuntza':
5 Cacāhua'ni' xalanī'n huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Sión: "Calaktzī'ntit. Mimā'
miReyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhuī' huan burro mimā'. Kēhuī' ixcaman huan
animal a'ntū mācu'quī'can".
6 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús cālīmāpa'ksīlh.
7 Talīmini'lh huan xatzī't burro lā' ixcaman lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' Jesús
kētahuī'lh. 8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. Lā' xlaca'n taxta'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac
tej. Lā' makapitzīn tacā'lh xalacti'na'j ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpī'lh nac tej. 9 Lā'
a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixkalhīmā'nauj! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī
mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! ¡Camācā'tanīca Dios!
10 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna'ncha'
tatamakchuyīkō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:
—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?
11 Lā' tachi'xcuhuī't cākalhtīlh:
—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'ntī xala' nac Nazaret nac estado de Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

12 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tanūlh lā' cātlakaxtukō'lh
ixlīhuākca'n a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni'
lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālumax.
13 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic namāpācuhuī'can: Chic a'nlhā Tlahuacan
Oración". Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n
ka'lhāna'nī'n.
14 Lā' a'ntza' huan nac lītokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn lakatzī'nī'n
lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyīlh. 15 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū Jesús cātlahualh,

xlaca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān lītokpān tata'salh lā' tahualh: "¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj"!
16 Lā' xlaca'n tahuanilh Jesús:

—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn tahuanimā'ni'?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':

Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan lakska'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'quī'cus a'nchī lej xa'nca natamāca'tanīni'n.

17 Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'līlh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh nac Betania a'nlhā tachokolh huanmā' tzī'sa.

Jesús mātīhuīlh huan xaqui'hui' higo
Mr. 11.12-14, 20-26

18 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa.
19 Lā' laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh huan nac qui'hui'. Lā' huan qui'hui' tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā' tuncan Jesús huanilh huan xaqui'hui' higo:

—¡Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!

Lā' chu līmaktin tīlh huan xaqui'hui' higo.
20 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh huā'mā', lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' lej palaj tīlh huan qui'hui'?

21 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' palh tū' napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'cxtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'hui'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'huī' kēstīn: "Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān"; lā' nā chuntza' napātle'ke.
22 Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, ixlīhuāk namaklhtīni'nā'tit, xmān calīpāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

23 Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān. Lā' līhuan ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?

24 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na catūhuā.
25 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.

Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?"
26 Lā' tūla nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n takalhlaka'ī' palh Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

27 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:

—Tū' icca'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

28 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. Lā'
huanilh huan xapuxcu': “Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j”. 29 Lā' huan ixo'kxa'
kalhtīlh: “Tū' ica'ncu'tun”. Lā' ā'calīstān līlakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtīnī't ixtāta'
lā' a'lh scuja. 30 Lā' ā'calīstān huan xatāta' laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim
huanilh. Lā' huā'mā' kalhtīlh: “Tzey, tāta', na'ica'n”. Pero tū' a'lh. 31 Lā' ¿chichū
puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā o'kxa' tlahualh ixtapuhuān ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'ntī pū'la chihuīna'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan
xalanī'n nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n
tūlalh catitanū'tit. 32 Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan Mā'kpaxīni' milh lā'
cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n nalatā'kchokoyā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' huan
mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'ī'nī't. Lā'
a'yuj laktzī'nī'ta'ntit a'nchīn takalhlaka'ī'lh xlaca'n, pero hui'xina'n tū' xtāpalīnī'ta'ntit
mintapāstacna'ca'n lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'nī'n
Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

33 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixuī' kalhatin ixtēcu' huan ka'tla'
ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas na ixti'ya't. Lā' līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't
lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.
’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh huan ti'ya't huan tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā'
xla' a'lh tachoko makat. 34 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, cāmacā'lh ā'makapitzīn
tasācua'nī'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan tasācua'nī'n cacāmaxquī'ca uvas a'ntū ixla'
ixtēcu' huan ti'ya't. 35 Lā' huan tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't
lā' lej tatucsli kalhatin lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talīta'lalh chihuix ā'kalhatin. 36 Lā' huan
ixtēcu' ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua' cāmacā'lh que pū'la. Lā'
chu a'cxtim cātlahuani'ca.
37 ’Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: “Ka'lhī que na'a'cnīni'ni'can
qui'o'kxa'”. 38 Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh
ixa'cstuca'n: “U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā'
chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”. 39 Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan
pū'uva lā' tamaknīlh.
40 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na a'ntīn
tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?
41 Lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.
Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxquī' a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.
42 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla'
hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más
tasqui'nī.
Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclīlē'cnīyāuj.
43 Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuanī't a'nlhā Dios māpa'ksīni'n,
nacātamaklhtīyāni' lā' nacāmaxquī'can ā'makapitzīn a'ntī natatlahua ixtapuhuān Dios.
44 Lā' a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh

huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh —hualh Jesús.

45 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū
tā'mālacastucli Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā' māni' xlaca'n. 46 Lā'
chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús pero tajicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como tachi'xcuhuī't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

22

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

1 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:
2 —A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin
rey tlahualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahualh ixo'kxa'. 3 Cāmacā'lh ixtasācua'nī'n
lā' ta'a'lh cāmāta'sī huan a'ntī ixcākantāyanī't, pero xlaca'n tū' ixta'a'ncu'tun.
4 Lā' cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' cāhuanilh: "Cacāhua'ni'tit huan a'ntī iccākantāyanī't palh cāxni'jtza' huī' huan tahua'. Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualīkō'lhtza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos". 5 Lā' huan a'ntī ixcākantāyanī't tū' cuenta tatlahualh. Kalhatin a'lh na
ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. 6 Lā' ā'makapitzīn cāchi'palh ixtasācua'nī'n huan rey.
Tatu'csli lā' tamaknīlh. 7 Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā' cāmacā'lh huan tropa para
nacāmaknī huan maknīni'nī'n lā' mālhcuyunīni'lh ixā'lacchicni'ca'n. 8 Lā' tuncan cāhuanilh
ixtasācua'nī'n: "Ixlīhuāk cāxni'jtza' huī' para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'ntī iccākantāyanī't tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para natamin. 9 Capintit
chuhua'j nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlīhuākca'n a'ntī nacāpāxtokā'tit. Catamilh como
natapūchahua qui'o'kxa'". 10 Huan tasācua'nī'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlīhuakca'n a'ntīn tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'ntī xatzey lā' a'ntīn tū' xatzey. Lā' chuntza' lītatzumaca huan chic.
11 'Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzī'lh huan a'ntīn tamilh. Lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā tapūchahuamā'ca. 12 Lā' huanilh:
"Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'nī'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni?" Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān ca'cs tāyalh. 13 Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'ntī
ixtamaktāyamā'na: "Camacachī'tit lā' catantūchī'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan".
14 Lā' Jesús huampā:
—Līlhūhua' a'ntī cāmāta'sīca lā' tū' lhūhua' a'ntī cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jīni'ncan
Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

15 Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ixtalē'ksa'nīni'lh
Jesús ixpālacata a'ntū hualh. 16 Chuntza' cāmacā'lh makapitzīn ixchi'xcuhuī'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'ntī rey ixuanī't. Talaka'lh Jesús lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni'
tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 17 ¿Tuchū
puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
18 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj?
19 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan a'ntū māta'jīni'ncan.
Lā' līmini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n. 20 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan tumīn,
cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

21 Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.
Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū ixla'.
22 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxtekli lā' ta'a'lh.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

23 Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan
saduceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh chuntza':
24 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn
tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que ī'stancu natā'tapūchahua huan
lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī
nīnī'ttza'. 25 Ixa'nan na quilaclhpu'nanca'n kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu'
tapūchahualh lā' ā'calīstān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt
huan ī'stancu. 26 Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin
xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman.
27 Lā' a'xni'ca' ixtanīkō'nī'ttza' huan lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. 28 Lā' a'xni'ca'
nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ix-
tachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn. 30 Lā' a'xni'ca' huan
nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n
para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn. 31 ¿Chā
tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan a'ntī natalakahuan-
choko? Chuntza' hualh: 32 “Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob”, hualh.
U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n
xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n.
33 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n talē'cnīlh
ixpālacata ixlīmāsca'tīn Jesús.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

34 Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús cāmāca'cslīlh
huan saduceosnu'. 35 Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuanī't. Lā' xla'
ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:
36 —Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī de a'ntū māsu'yulh Moisés?
37 Lā' Jesús huanilh:
—“Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk
mintapāstacna'”. 38 U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más
tasqui'nī. 39 Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim a'nchī lej tasqui'nī lā' huan: “Capāxqui' ā'kalhatin
chu a'cxtim mē'cstu pāxquī'ca'na'”. 40 Ixtuca'n līmāpa'ksīn hua'chi ixlītzucuni' huan ixley
Moisés lā' ixlīmāsca'tīnca'n huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

Kalhasqui'nīni'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo
Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

41 Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. 42 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?
Lā' tahuanilh:
—Xla' ī'xū'yātā'nat David.
43 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh Māpa'ksīni' chu a'nchī māsu'ni'lh huan Espíritu Santo?
David hualh:

44 Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta
a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza".
45 Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ixuanī't, tū' ixmāpācuhuīlh Māpa'ksīni'.
Chuntza' līca'tzīyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't —Jesús cāhuanilh.
46 Lā' nīn tintī' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā' chi'chini' nīn
tintī' tzē ixlīhui'lī kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

23

A'nchī ixtahuanī't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

1 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan tachi'xcuhuī't:
2 —Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' taka'lhī talacasqui' para
natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. 3 Lā' chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn
tahuan lā' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tat-
lahua como tahuan catūhuā lā' xtunc tatlahua. 4 Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh
huan tacu'ca'. Lej tzinca huan tacu'ca' lā' tintī' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n nīn tū'
tacāxtlahuacu'tun para que tzē nacu'ca'can. 5 Talacasqui'n que tachi'xcuhuī't natalaktzī'n
ixlīhuāk a'ntūn tatlahua. Cātankāmā'ca'canī't lā' cāpekxtūmāca'canī't lakpēka'tla'n cintaj
a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j ixtachihuīn Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n taka'lhī ixquini'
na ixtampān ixlu'xu'ca'n que ā'makapitzīn. 6 Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā
tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n taputza pūtahuī'lhni' a'ntū
quilhpū'layāna'n. 7 Lā' talacasqui'n que nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac
cā'tejen lā' nacāmāpācuhuīcan mākalhtō'kē'ni'nī'n.
8 'Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que nacātamāpācuhuīyāni' mākalhtō'kē'ni'nī'n
como chu a'cxtim milīhuākca'n lā' lītā'timīn lanī'ta'ntit lā' xmān kalhatin
miMākalhtō'kē'ni'ca'n lā' ū'tza' māni' Cristo. 9 Lā' huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit
mintā'chi'xcu': "Quintāta'", como xmān kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni' a'ntī
hui'lacha' nac a'kapūn. 10 Lā' tū' catimakxtektit nacātamāpācuhuīyāni' māpa'ksīni'nī'n,
como xmān Cristo ixlī'a'cstu miMāpa'ksīni'ca'n. 11 Lā' huan a'ntī na'a'kapalhkā a'nchī xla'
tasqui'nī na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. 12 Chuxatī a'ntī
ixa'cstu putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxanī'can. Lā' huan a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī',
ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.
13 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hua'chilh mālacchōnī'ta'ntit huan
mākalhcha a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n tū'
tanū'yā'tit nīn tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
14 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n a'kxokomaklhtīyā'tit ix-
chicca'n huan lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzī'nāni' lā'
chuntza' lī'a'kxokonu'nā'tit. U'tza' nacātalīcastigarlīyāni' lej palha'.
15 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para
namākalhlaka'ī'nī'yā'tit ā'kalhatin milīmāsca'tīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac
xtunc ti'ya't. Lā' a'xni'ca' nakalhlaka'ī', hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū'
tzey que hui'xina'n.
16 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī hua'chi lakatzī'nī'n lā' cāhuanilīpincu'tunā'tit
ā'makapitzīn. Hua'nā'tit: "Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan xaka'tla'
lītokpān, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa
ixpālacata huan ixoro huan lītokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū". 17 Lej lacxumpi
hui'xina'n lā' tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan lītokpān. U'tza' ixpālacata
līsicua'lanālanī't huan oro. Chuntza' maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū huan promesa

a'ntūn tlahualh ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān. 18 Lā' nā hua'nā'tit: “Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū”. 19 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit.
Līhua'ca' tasqui'nī huan pūmacamāstā'n. U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' a'ntza'. 20 Chuntza' huan a'ntī natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n nā natlahua ixpālacata ixlīhuāk huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū. 21 Kalhatin a'ntī nahuan que stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan lītokpān, xla' tū' xmān līchihuīna'n huan lītokpān.
Nā līchihuīna'n Dios a'ntī huī' nac huan lītokpān. 22 Lā' nā kalhatin a'ntī nahuan huan ixpromesa ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū' xmān līchihuīna'n huan a'kapūn.
Nā līchihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios a'nlhā māpa'ksīni'n lā' nā ixpālacata Dios a'ntīn tahui'la huan nac pūtahuī'lhni'.
23 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'ke'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' macamaxquī'yā'tit Dios macsti'na'j milīhua'tca'n hua'chi ā'lhmūhuēn lā' anís lā' cominos. Lā' chuntza' tasqui'nī. Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ixlīmāsca'tīn huan ley lā' ū'tza' līhua'ca' tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit, lā' tū' na'a'kxokonu'nā'tit. Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't tzē natakalhlaka'ī' a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j līhua't lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit huan līmāsca'tīn a'ntū tasqui'nī. 24 Hui'xina'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī cālē'ncu'tun ā'makapitzīn.
Hua'chilh mācutuyā'tit de na milīhua'tca'n huan ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ka'tla' xumpepe.
25 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi a'ntī xmān makche'kē' huan vaso lā' pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Hui'xina'n tampi'lhlīni'nā'tit lā' ka'lhāna'nā'tit.
26 Hui'xina'n fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la napūche'kē'yā'tit huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit ixmacni'. Lā' palh tzey mintapāstacna'ca'n, natasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n.
27 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' nā hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzēhuanī't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū ko'hua'jua'. 28 Nā hui'xina'n chu a'cxtim. Na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonu'nā'tit.
29 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n huan nīnī'n a'ntīn tzeyā chi'xcuhuī'n ixtahuanī't. 30 Lā' hua'nā'tit: “Palh quina'n xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahui'lāna' quixū'yāpapna'ca'n, quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n”. 31 Lā' chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n ixtā'natna'ca'n huan a'ntīn tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 32 Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xlaca'n talītzuculh lā' tūlalh tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.
33 ’Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuanī't tasu'yu lā' ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn? 34 Chuntza' iccāmacamini'yāni' huan a'cta'sana'nī'n lā' chi'xcuhuī'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzīn nacākēsnokā'tit na milītokpānca'n lā' nacāmacaputzayā'tit pūtunu' cā'lacchicni'. 35 Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xlaca'n. Nā

hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Abel tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tzīyā'tit
a'nchī maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan Berequías ixuanī't. Maknīcanī't
ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n nalī'pinā'tit
cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xatzey chi'xcuhuī'n a'ntī cāmaknīca desde a'xni'ca'
maknīcanī't huan Abel hasta a'xni'ca' maknīcanī't huan Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta
como hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi tatlahualh xlaca'n a'ntīn tamaknīlh. 36 Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata
ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī cāmaknīcanī't —hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén
Lc. 13.34-35

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknī'yā'tit huan
a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan ixlacscujni'nī'n Dios a'ntī cāmacamini'yāni'.
Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' para na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli
cā'a'ktlapa con ixpeken ī'scamanīn. Lā' hui'xina'n tū' lacasqui'ntit. 38 Stu'ncua'
nacā'a'kxtekyāhuacan minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. 39 Lā' nā iccāhuaniyāni' que tū'
naquilālaktzī'mpalayāuj hasta a'xni'ca' tū' namin huan chi'chini' a'xni'ca' nahua'nā'tit:
“Sicua'lanālanī't huan a'ntī min por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Dios” —hualh Jesús.

24

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla' lītokpān
Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' Jesús taxtulh de nac huan lītokpān. Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca' talaktapajtzūlh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani que cuenta ixtlahualh a'nchī ixyāhuacanī't
huan lītokpān. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapa'nckō' lā' huan
taxaka nalacla.

A'nchī nalīca'tzīcan palh palaj nasputa huan quilhtamacuj
Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' a'xni'ca' Jesús
ixui'lacha', talaka'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzē'k tahuanilh:
—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh hui'x palaj nata'mpala'ya' lā' nasputa huan quilhtamacuj?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Catamaktaka'lhtit para que tintī' nacā'a'kxokoyāni'. 5 Lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan
palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit huan Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līlh”, lā' chuntza' līlhūhua' nacā'a'kxokocan. 6 Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pa-
jtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tlahuamā'ca guerra
makat. Tū' catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napātle'ke. Lā' tuna'j cati'a'ksputli. 7 Lā'
kalhatin gobierno natā'kaquī' contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua guerra contra
ā'lakatin. Na'a'nan tatzi'ncsta lā' ta'jatat lā' natachiqui ti'ya't. Lā' nā lakachu nala nac
cā'quilhtamacuj. 8 Lā' ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.
9 'Lā' nacātamacamaxquī'yāni' para nacātamāpātīnīyāni'. Lā' nacātamaknīyāni' lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān
por quimpālacata. 10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na
ixtej Dios lā' natalāca'tzalaktzī'n lā' natalāmacamāstā'. 11 Lā' natala lhūhua' a'cta'sana'nī'n
a'ntī nata'a'kxokonu'n. Natahuan palh tachihuīna'n ixpālacata Dios lā' nata'a'kxoko
lhūhua' tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huan tūn tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza'
natalālīpāxquī' lhūhua' tachi'xcuhuī't. 13 Lā' huan a'ntīn tū' catitataxtutāyalh na ixtej

Dios lā' chuntza' natatachoko hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 Lā' huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n, ū'tza'
huā'mā' nalī'a'cta'sana'ncan chuxalhā nac cā'quilhtamacuj para que ixlīhuākca'n xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj natamāchekxī. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' na'a'ksputa.

15 'Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalhmanīni'n lā'
tū' tzey līlacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālīcanī't, a'ntza' nalaktzī'nātit huanmā'
catūhuā a'nchī tayāna'. Quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā', quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n
a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. 16 A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā',
a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac
estado de Judea. 17 Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn
ixchicca'n, tū' catatanūlh huan nac chic para natamaxtu ixmaclacasqui'ca'n. 18 Lā'
huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n para natataya
ixtakēnu'ca'n. 19 Xānti tala huan puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'nincus. 20 Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n
lā' nīn huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 21 Lā' lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'.
Desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan
huanmā' chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. 22 Lā' palh Dios tū'
ixmāti'na'jīlh huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī como lej
cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit.
A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' cakalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā
ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit. A'j huī' xla'", tū' cakalhlaka'ī'tit. 24 Natamin lhūhua'
a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā' ā'makapitzīn
natahuan que māni' xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua lē'cnīn
como nata'a'kxokocu'tun māni' huan xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh
a'ntīn Dios cālacsacli, pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. 25 Iccāhuanini'tza' huā'mā' para
que tū' nacāta'a'kxokoyāni'. 26 Chuntza' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit. A'ntza' huī'
Cristo nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't", tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit.
A'tzā' huī' nac huan cuarto", tū' cakalhlaka'ī'tit. 27 A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala
hua'chi huan makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā tā'cxtu hasta
a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 28 Chuxalhā
naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan chū'ni' taca'tzī a'nlhā mā' catūhuā a'ntū nīnī't
—hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

29 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū'
catitamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn
natachiqui. 30 Lā' nalaktzī'ncan nac a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' xalanī'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj,
xlaca'n natacalhuan. Lā' naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī
na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhnu'. Lej na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā'
lej tzēhuanī't na'icxkaka. 31 Lā' a'xni'ca' lej namacasā'nan huan līskoli', na'iccāmacamin
qui'ángeles lā' natamākēstoka huan a'ntīn cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't
xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj.

32 'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo: A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzu-
cumā'na tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
33 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit
palh tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi
a'xni'ca' kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn mākalhcha. 34 Stu'ncua' a'ntū

iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke
ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. 35 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero
tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
36 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora; nīn huan ángeles
xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nā ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī
lhānīn mero napātle'ke.
37 'Lā' chu a'nchī pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza' napātle'ke a'xni'ca' namin
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 A'xni'ca' tūna'j ixmin huan lakuat de xcān, huan
tachi'xcuhuī't ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnūmā'na. Lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā'
ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua hasta a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū'
ixtapuhuan palh namin lakuat, 39 lā' tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca' milh huan xcān
lā' cālē'nkō'lh. Chuntza' nala a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 40 A'xni'ca'
namin huanmā' chi'chini', palh talamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan
kalhatin lā' namāchokocan kalhatin. 41 Lā' palh tatanūma' kalhatu' puscan a'ntīn
tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan ā'kalhatin.
42 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin miMāpa'ksīni'ca'n. 43 Lā' caca'tzītit
huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzīlh cahuā tuyā hora cā'tzī'sa nachā'n huan
ka'lhāna', ixka'lhīlh lā' tū' ī'lhtatalh lā' tū' ixmakxtekli natanū naka'lhāna'n na ixchic.
44 Nā chuntza' hui'xina'n cāxni'j catahui'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'xni'ca' tū' puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī huanī't huan xatzey tasācua'
Lc. 12.41-48

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan
patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n.
46 Nalīpāxuhua huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón.
47 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū
ka'lhī. 48 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón.
49 Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' natā'huā'yan lā' nacātā'ko'ta
huan ka'chīnī'n. 50 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. 51 Lā' huan patrón lej palha'
nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan
palh takalhlaka'ī'. Lā' xla' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan —hualh Jesús.

25

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhacāuj tzu'ma'jan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksīkō' ixlīhuāk nac huā'mā'
cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj tzu'ma'jan ixta'a'mā'na a'nlhā nat-
apūchahuacan. Ixtalē'mā'na ixpūmakskoca'n lā' ta'a'lh taka'lhī huan squi'nīni'. 2 Lā'
kalhaquitzis lakskalalh ixtahuanī't lā' ā'kalhaquitzis tū'. 3 Huan a'ntīn tū' lakskalalh
xmān talē'lh ixpūmakskoca'n lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para natamojō na
ixpūmakskoca'n. 4 Lā' huan a'ntī lakskalalh, xlaca'n talē'lh ixpūmakskoca'n lā' nā talē'lh
ā'macsti'na'j gas. 5 Lā' como takoxīlh huan squi'nīni', ixlīhuākca'n ixtalakalhtatahui'lāna'
lā' ā'calīstān talhtatalh. 6 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā'
hualh: "¡Mimā' huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!" 7 Lā' ixlīhuākca'n huan tzu'ma'jan ta-
lakahualh. Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh ixpūmakskoca'n. 8 Lā' tuncan huan kalhaquitzis
a'ntīn tū' talīmilh gas tahuanilh huan ā'kalhaquitzis: "Caquilāmaxquī'uj macsti'na'j min-
gasca'n como tamixmā'na huā' quimpūmakskoca'n". 9 Lā' huan a'ntī lakskalalh takalhtīlh:
"O tū', como chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor capintit

tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can”. 10 Lā' līhuan huan kalhaquitzis ixta'a'mā'na tatamāhua
huan gas, chilh huan squi'nīni'. Lā' huan tzu'ma'jan a'ntī cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh
huan squi'nīni' nac chic lā' mālacchahuaca huan mākalhcha. 11 Lā' ā'calīstān tachā'lh
huan ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā' tahualh: “Māpa'ksīni', caquilāmālaquī'ni'uj”. 12 Lā' xla'
cākalhtīlh: “Quit tū' iccālakapasāni'”.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tzīyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini' na'icmimpala
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn

14 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī huanī't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'sīlh ixtasācua'nī'n lā' cāmacamaxquī'lh
ixtumīnca'n.
15 ’Chu a'nchī ixlīskalalhca'n chā'tunu', chuntza' maxquī'ca. Lakaquitzis mil maxquī'ca
kalhatin lā' lakatu' mil maxquī'ca ā'kalhatin lā' lakatin mil huan ā'kalhatin. Lā' tuncan a'lh
makat. 16 Huan tasācua' a'ntī ixmaxquī'canī't huan lakaquitzis mil, xla' ixtamāhuana'mā'
lā' ī'stā'namā' lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis mil huampala. 17 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh
lakatu' mil, nā chu a'cxtim tlajalh ā'lakatu' mil. 18 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh lakatin mil,
xla' a'lh lā' ponknu'lh lā' mātzē'kli ixtumīn huan ixpatrón.
19 ’Lā' makān takoxīlh huan patrón. Lā' a'xni'ca' taspi'tli, ixtlahuacu'tun ixcuenta.
20 Pū'la lakmilh huan a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakaquitzis mil lā' nā macamaxquī'lh ixpatrón
huan ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajanī't. Lā' huanilh: “Quimpatrón, hui'x quimaxqui'
lakaquitzis mil lā' ā' iclīmimpala ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajanī't”. 21 Lā' huan patrón
huanilh: “Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca
scujti con huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya'”.
22 ’Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatu' mil lā' huanilh:
“Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclīmimpala ā'lakatu' mil a'ntū ictlajanī't”.
23 Lā' huan patrón huanilh: “Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā'
como xa'nca scujti con huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'.
Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'”.
24 ’Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatin mil. Lā' xla' huanilh
ixpatrón: “Quimpatrón, xa'icca'tzī palh hui'x ca'tzanca'tzīn. Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti
lā' nacā'ya a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. 25 U'tza' iclījicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't
lā' icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā' iclīmin a'ntū mila' ixuanī't”. 26 Lā' huan patrón kalhtīlh:
“Tū' tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x puhua'na' palh quit ic'ī' a'nlhā tū'
iccha'nli lā' iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. 27 Como chuntza' puhua'na', ixmā'nu'
quintumīn nac banco lā' a'xni'ca' xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtīni'lh quintumīn lā' huan
xaska'ta'”. 28 Lā' cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha': “Camaklhtītit huan lakatin mil a'ntū
ka'lhī lā' camaxquī'tit huan a'ntī ka'lhī lakacāuj mil”.
29 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'chulā' namaxquī'can huan a'ntī ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā' huan a'ntīn tū' ka'lhī,
namaklhtīcan huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. 30 Lā' huā'mā' tasācua' a'ntīn tū' tzey,
catamacaxtutit a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan.

Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacālacāxtlahua ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj

31 Lā' Jesús huampā:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey, qui'ángeles
naquintalītamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la na quimpūtahuī'lh a'nlhā na'iclacāxtlahua
lā' na'icmāpa'ksīni'n. 32 Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj
natatakēxtimī na quilacapūn. Lā' quit na'iccāmā'kapitzī hua'chi huan pastor cāmā'kapitzī

huan borregos lā' huan chivos. 33 Lā' na'iccāhui'lī huan borregos na quimpāxtūcāna'j lā'
na'iccāhui'lī huan chivos na quimpāxtūxuc. 34 Lā' quit huan Rey na'iccāhuani huan a'ntīn
tahui'lāna' na quimpāxtūcāna'j: “Cata'ntit hui'xina'n. QuinTāta' Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'.
Camaklhtītit huan līmāpa'ksīn a'ntū mila'ca'n nala. Cāxtlahuacanī't para hui'xina'n desde
a'xni'ca' Dios tlahualh huan quilhtamacuj. 35 Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' como hui'xina'n
quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca'
quit xa'ickalhpūtī. Hua'chi makatiyāti' quit lā' quilāmānūj na minchicca'n. 36 Tū'tza'
tzey ixuanī't quilu'xu' lā' hui'xina'n quilāmaxquī'uj xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā'
quilāmaktāyauj. Lā' tachī'n xa'icuanī't lā' quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza' na'iccāhuani.
37 Lā' huan a'ntī xalacuan natahuan: “Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa'
lā' iccāmāhuīni'? Lā' ¿lhānīn iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca' ixkalhpūtīya'? 38 Lā' ¿lhānīn
iccāmānūni' na quinchicca'n a'xni'ca' ixlatlā'hua'na' hua'chi makatiyāti'? Lā' ¿lhānīn
iccāmaxquī'ni' milu'xu'? 39 Lā' ¿lhānīn iccāmaktāyani' a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachī'n
ixua'nī'ta'?”

40 ’Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: “Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catūhuā a'ntūn tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', ū'tza' hua'chilh quilātlahuani'uj quit”.

41 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na quimpāxtūxuc:
“Catapānū'tit. Hui'xina'n cātamālaclē'nīnī'ta'ni'. Capintit a'nlhā tūlalh catimixli huan
macscut. Capintit a'nlhā cāxtlahuacanī't para huan ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'nī'n.
42 Cātamālaclē'nīnī'ta'ni' como tū' quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā'
tū' quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca' xa'ickalhpūtī. 43 Quit hua'chi makatiyāti'
xa'iclatlā'huan lā' hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu'
lā' tū' quilāmaxquī'uj xasāsti'. Xa'ic'ī'tza'ca'n lā' tachī'n xa'icuanī't. Lā' hui'xina'n tū'
quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza' na'iccāhuani. 44 Lā' xlaca'n natahuan: “Māpa'ksīni',
¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o ixkalhpūtīya', o hua'chi makatiyāti' lā' quina'n
tū' iccāmaktāyani'? Lā' ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' tū'tza' tzey ixuanī't milu'xu' o
ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'?”

45 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: “Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Catuhuā a'ntūn tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit”.

46 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26

Lacchihuīna'nca para natamaknī Jesús
Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

2 —Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca' nala cā'tani' de pascua. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can —hualh Jesús.

3 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan
xanapuxcu'nu' israelitas, xlaca'n tatakēstokli na ixtanquilhni' huan ixpalacio Caifás.
Xla' mero a'ntī xapuxcu' curasna' ixuanī't. 4 Lā' a'ntza' talacchihuīna'lh a'nchī tzē
nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' chuntza' natamāmaknīnīni'n. 5 Lā' ixtalāhuani:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cātani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

6 Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ixmasni'mā' ixquinīt
lā' ixtzeyanī'ttza'. 7 Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh Jesús. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū
ixtzuma de aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa. Lā' līhuan Jesús ixuā'yamā', huan
puscāt mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. 8 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh a'ntū
tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talāhuani:
—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā' aceite? 9 Tzē ī'stā'ca como lej tapala lā' huan tumīn
tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
10 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalīchihuīna'mā'na lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. 11 Pō'ktu
na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'.
12 Lā' chu a'nchī huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh
ixquincāxtlahualīlh para naquimā'cnūcan. 13 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo,
a'ntza' nahuancan a'ntū tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ixlīhuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús
Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

14 Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican Judas Iscariote. Xla'
a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna' 15 lā' cāhuanilh:
—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?
Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de plata. 16 Lā' desde a'xni'ca', Judas putzalh
a'nchīn tzē nacāmacamaxquī' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua
Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

17 Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua a'xni'ca'
hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh chi'chini' huan
sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualīyāuj para nahua'yāuj xalīhua't huan cā'tani'?
18 Lā' xla' cāhuanilh:
—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu' lā'
nahuaniyā'tit: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn lā' icua'cu'tun huan
xalīhua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'nī'n".
19 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús cāmāpa'ksīlh lā'
tacāxtlahualīlh huan xalīhua't cā'tani'.
20 Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
ixtahuā'yahui'lāna' nac mesa. 21 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n naquimacamāstā'.
22 Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':
—¿Chu quit, quiMāpa'ksīni'?
23 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'tza' a'ntī quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. 24 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlīhuāk chu a'nchī tzo'kcanī't quimpālacata na
ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más
tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
25 Lā' Judas, ū'tza' a'ntī namacamāstā', lā' xla' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?
Jesús kalhtīlh:
—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.
26 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios.
Lā' a'xni'ca' che'kelh, cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.

27 Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macasti'n cāmaxquī'lh
xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit macasti'n chā'tunu' 28 como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza'
a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū
tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't. 29 Lā' iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta
a'xni'ca' na'iccātā'hua'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā ixlīhuāk catūhuā xasāsti'
lā' xtunc a'nlhā namāpa'ksīni'n quinTāta' Dios.

Jesús hualh palh Pedro nakalhtatzē'ka
Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

30 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huā'mā' tzī'sa milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū
naquimpātle'keni' como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmaknī huan pastor lā'
nata'a'kahuankō' huan borregos”, tatzo'kni'. 32 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan,
pū'la na'ica'n que hui'xina'n nac estado de Galilea.
33 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' maktin ictimakx-
tekni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
35 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' chu a'cxtim tahualh ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní
Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

36 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní.
Lā' xla' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ica'n na'ictā'chihuīna'n Dios a'jnanu'.
37 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzuculh lej lakaputza
lā' lej ixpāta'lamā'. 38 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā'
naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.
39 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej squi'ni'lh Dios lā' huanilh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātīni'n, camakxtekti chuntza'
nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
40 Lā' tuncan taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh xlaca'n
ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora? 41 Lakahuan
catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' cātalīlaktzī'nāni'.
Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī
tahuixcān —cāhuanilh.
42 Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':
—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātīni'n para na'ictlōkentaxtū mintapuhuān, chuntza'
calalh.
43 Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtalhtatamā'nampā
como tanto ixtalhtatacu'tun que ixtalakalhtatahui'lāna'. 44 Lā' cāmāchokopā lā'
ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim huanilh hua'chi ixuanī't xapū'la.
45 Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū'
tzeyā chi'xcuhuī'n. 46 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca
Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

47 Lā' ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan
kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n
machīta lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. 48 Lā' Judas ū'tza' huan a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla'
ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:
—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.
49 Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Tzī'sua, Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para
natalē'n.
51 Lā' chu tuncan kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús, māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh ix-
tasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh. 52 Lā' Jesús huanilh:
—Camāqui' mimachīta. A'ntī nalīlāsta'la ixmachīta, chuntza' namaknīcan xla'. 53 ¿Chā
tū' ca'tzīya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu līmaktin
naquimacamini' lakacāujtu' mil ángeles? 54 Pero palh xa'ictlahualh cahuā chuntza',
¿chichū nalītlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī
napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?
55 Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit
kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh
quilāchi'pauj a'xni'ca'? 56 Pero ixlīhuāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū
tatzo'kli huan profetas na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n ta'a'kxtekui'līlh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

57 Huan a'ntīn tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' huan curasna'
ixuanī't. A'ntza' ixtatakēstoknī't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' is-
raelitas. 58 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh hasta chā'lh na ixtanquilhni' ixchic huan
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna'
para nalaktzī'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
59 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' ixlīhuākca'n huan
xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para na-
talīmāmaknīnīni'n. Ixtaputzamā'na catūhuā a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nīni'ncan.
60 Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū' a'yuj lhūhua' chi'xcuhuī'n ixtalaka'n lā' talīchihuīna'lh
a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calīstān tamilh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim
ixtachihuīnca'n. 61 Lā' xlaca'n tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' hualh: "Quit tzē na'icmāsputūkō' huan xaka'tla' ixlītokpān Dios lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'icyāhuapala".
62 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:
—¿Chu tuntū' nakalhtīni'na'? ¿Tuchū talī'a'ksa'nīni'mā'ni' huā' tayāna' chi'xcuhuī'n?
63 Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' chihuīna'mpā lā' huanilh:
—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'.
Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.

64 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde chuhua'j hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.
65 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' xtī'tli ixlu'xu' māni' xla' para namāsu'yu que lej ixa'kchā'n lā' hualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla' ixO'kxa' Dios. 66 ¿Chī puhua'nā'tit?
Lā' tahualh:
—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.
67 Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucsli. Lā' ā'makapitzīn talacala'sli 68 lā' tahuanilh:
—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'ntī lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

69 Lā' līhuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' hualh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.
71 Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā' ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla' cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':
—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.
72 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:
—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.
73 Lā' ixlīka'tlā'tus xlaca'n a'ntī ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como mintachihuīn hua'chi xlaca'n a'ntī xalanī'n nac Galilea.
74 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.
Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo. 75 Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro
a'nchī Jesús ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

27

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato
Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas talacchihuīna'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzīca'n a'nchī natamāmaknīnīni'n Jesús.
2 Lā' ixmacachī'canī't lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'ntī gobernador ixuanī't.

A'nchī nīlh Judas

3 Lā' Judas ū'tza' a'ntī macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh a'nchī māpa'ksīca que namāmaknīnīni'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumīn de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, 4 lā' cāhuanilh:
—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn tuntū' ixlaclē'n.
Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.

5 Lā' Judas a'lh nac lītokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān huan lītokpān huan tumīn
lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.
6 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:
—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūni'can Dios como huā'mā' tumīn
līmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu'.
7 Lā' talacchihuīna'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalītamāhua huan pītzina'j ti'ya't.
Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan
huan makatiyātī'n. 8 Lā' como lītamāhuaca huan tumīn a'ntū ixlīmāpalacanī't para
namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu', chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū
Pasakō'nī't Ka'lhni'. 9 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta
Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios: “Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de
plata (ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu' chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzīn israelitas).
10 Lā' huā'mā' tumīn lītamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero chu a'nchī quimāpa'ksīlh huan
Māpa'ksīni' Dios”.

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

11 Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza' kalhasqui'nīlh
Jesús:
—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?
Lā' Jesús huanilh:
—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
12 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas
ixtalē'ksa'nīni'n, Jesús tū' kalhtīni'lh nīn tuntū'. 13 Lā' Pilato kalhasqui'nīpā Jesús:
—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcuhuī't?
14 Lā' Jesús tū' kalhtīlh nīn tuntū'. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús
Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

15 Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cā'tani', huan gobernador ixmakx-
teka kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n a'ntī namakx-
tekcan. 16 Lā' ixtanūma' kalhatin tachī'n a'ntī ixuanican Barrabás. Chuxalhā ixlaka-
pascan huā'mā' Barrabás. 17 Lā' a'xni'ca' ixtatakēxtimīnī't huan tachi'xcuhuī't, Pilato
cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichūyā tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka huan Barrabás
o na'icmakxteka Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?
18 Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna'
ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.
19 Lā' līhuan Pilato ixuī' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh tachihuīn
lā' huanilh: “Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu' como lej ko'hua'jua'
iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'”.
20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuccha'xnī't huan
tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli que camakxtekca huan Barrabás lā' tasqui'nli que
camaknīca Jesús. 21 Lā' huampala cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū de huan kalhatu' tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Iclacasqui'nāuj Barrabás.
22 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?
Lā' ixlīhuākca'n takalhtīlh:
—¡Caxtokohua'ca'ca!
23 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?
Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca!
24 Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā' ix-
tatā'kaquī'mā'na lā' tūlalh cātlajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n huan
tachi'xcuhuī't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:
—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū' tlahuanī't nīn
tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta.
25 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—¡Quina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī
nanī!
26 Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksīlh cakēsno'kca
Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.
27 Lā' ā'calīstān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn
lā' tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh. 28 Lā' tuncan tamāmakxtulh
ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'. 29 Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n
lā' tamūhui'līlh. Lā' tamaxquī'lh qui'hui' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatat-
zokostani'lh lā' talīlītzī'nli lā' tahuanilh:
—¡Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!
30 Lā' nā tachojmanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talīmūnicli. 31 A'xni'ca' talīlītzī'nkō'lh
chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla'
ixuanī't. Lā' tuncan talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

32 Lā' līhuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni'
Simón. Lā' sāmācu'quī'ca ixcruz Jesús.
33 Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū
huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 34 Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'canī't
catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi' para que ixua'lh lā' tū' ixu'cxca'tzī'lh a'nchī
napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.
35 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús na
ixlaclhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'ntī natachokoni'. Chuntza'
tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: “Tamālacpitzilh quilu'xu' na ixla-
clhni'ca'n por huan suerte a'ntūn tamāxtulh”. 36 Lā' tuncan tatahui'lalh para natamak-
taka'lha. 37 Lā' hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcanī't
a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcanī't: U'tza' Jesús a'ntī ixReyca'n israelitas.
38 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā'
ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 39 Lā' huan a'ntī ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā'
talakapalalh 40 lā' tahualh:
—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun
chi'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.
41 Lā' nā chuntza' ixtalīlītzī'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas
ixtatā'līlītzī'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:
42 —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla'
ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj
xla'. 43 Xla' līpāhuan Dios; chuhua'j Dios camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxquī', como
quincāhuanini' palh xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.
44 Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't, nā xlaca'n talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh
Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

45 Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi tastu'nūta lā'
takoxīlh lakatu'tun hora. 46 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū, Jesús lej palha' ta'salh lā'
hualh:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī' qui'a'kxtekui'līnī'ta'?
47 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha' lā' xlaca'n talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
48 Lā' chu līmaktin kalhatin tatu'jnu'n quītē'lh catūhuā hua'chi panamāc. Lā'
līmāchū'huī'lh vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para nahua'.
49 Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāpūtaxtū.
50 Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā' tuncan nīlh. 51 Lā' māni' huā'mā' ka'tlā'tus
taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan
lītokpān. Tzuculh a'cxtu lā' tapūpitzilh hasta huan nac ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh lā'
huan chihuix tataxkālh. 52 Lā' tatalaquī'lh huan taponkni' lā' talakahuanchokolh lhūhua'
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't Dios a'ntī ixtanīnī'ttza'. 53 Xlaca'n tataxtulh huan nac taponkni'
lā' a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza' Jesús, tatanūlh huan nac sicua'lanālanī't xcānsipej
a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
54 Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'ntī ixtatā'maktaka'lhmā'na Jesús, lej
tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzī'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
55 Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzī'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús desde a'xni'ca'
taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyanī't. 56 Lā' na ixlaclhni'ca'n huan
puscan nā ixtayāna' María Magdalena lā' María a'ntī ixtzī'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixuī'
ixtzī'tca'n ixo'kxa'n Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús
Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

57 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican José lā' xala'
nac cā'lacchicni' Arimatea. Lej rico ixuanī't lā' nā ixkalhlaka'ī' Jesús. 58 Lā' xla' laka'lh
Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato māpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 59 Lā' José
lē'lh huan ixmacni' Jesús lā' līmaksna'tli stala'nka' lu'xu'. 60 Lā' māpī'lh nac lakatin xasāsti'
lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José ixuanī't. Lā'
a'xni'ca' kalhui'līlh lakatin ka'tla' chihuix huan lhu'cu', xla' a'lh. 61 Lā' na ixlacapūn huan
lhu'cu' ixtahui'lāna' María Magdalena lā' ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcanī't Jesús

62 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū cāxui'līkō'can para huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' talaka'lh
Pilato. 63 Lā' tahuanilh:
—Señor gobernador, quina'n icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā' a'kxokonu' a'xni'ca' lakahuancus ixuanī't. Hualh chuntza': "Ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de
na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh. 64 Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca camaktaka'lhca
huan taponkni' hasta napātleketza' lakatu'tun chi'chini'. Tzēlasā' ī'sca'txtunu'nī'n natamin
nataka'lhan huan macni'. Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhuī't palh lakahuan-
chokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē nata'a'kxoko huan
tachi'xcuhuī't que xapū'la.
65 Lā' Pilato cāhuanilh:
—A' tayāna' huan tropasna'. Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n chu a'nchī namaktaka'lhcan.

66 Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxtlahualh huan taponkni' lā' hui'līca sello nac huan
chihuix a'ntū kalhui'līca. Lā' cāmāchokocancha' huan tropasna' para natamaktaka'lha.

28

Jesús lakahuanchokolh
Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixtuncuīmā' huan domingo
a'xni'ca' María Magdalena lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac taponkni'. 2 Lā' chu līmaktin lej
palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' kalhatin ixángel huan Māpa'ksīni' Dios ixyujnī'ta'nchi
de nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' chilh nac taponkni', māpānūlh huan chihuix a'ntū
ixkalhui'līcanī't lā' pūtahui'lh. 3 Lā' huan ángel lej xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu' lej
smu'yonko' ixuanī't hua'chi panamāc lā' miqui. 4 Lā' a'xni'ca' huan tropasna' talaktzī'lh,
lej tajicua'ni'lh lā' taxpipilh lā' taxtacnānīlh. 5 Lā' huan ángel cāhuanilh huan puscan:
—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzī palh hui'xina'n putzapā'na'ntit huan Jesús a'ntī xtoko-
hua'ca'ca. 6 Xla' tū' huī' huā'tzā' como lakahuanchokonī't chu a'nchī hualh. Catanū'tit lā'
calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't. 7 Lā' lacapalh capintit lā' cacāhuani'tit ī'sca'txtunu'nī'n
palh lakahuanchokonī'ttza' de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni'
huan nac estado de Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta catlahua'tit a'ntū
iccāhuanini'.
8 Lā' tuncan lacapalh huan puscan tatapānūlh de huan nac taponkni'. Ixtajicua'n lā'
nā ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani huan sca'txtunu'nī'n. 9 Lā' chu līmaktin
Jesús cātalacsu'yuni'lh lā' cāmālakacuhuī'ni'lh. Lā' xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh
ixtojon lā' tamācā'tanīlh lā' tamāpāxuhuīlh. 10 Lā' xla' cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit. Capintit cacāmāca'tzīnī'tit quintā'timīn palh tasqui'nī cata'a'lh nac
estado de Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā' naquintalaktzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

11 Lā' līhuan ixta'a'mā'na huan puscan, makapitzīn tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhnī't
huan taponkni' lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā'
tahuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 12 Lā' huan tamā'na
xanapuxcu'nu' talaka'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas para natalacchihuīna'n. Lā'
lhūhua' tumīn cāmaxquī'ca huan tropasna' 13 lā' cāhuanica:
—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh cā'tzī'sa tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús līhuan
ī'lhtatapā'na'ntit lā' xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'. 14 Lā' palh namāca'tzīnīcan
huan gobernador que ī'lhtatapā'na'ntit, quina'n na'iclacāxtlahuayāuj para que tū'
nacātamaknīyāni'.
15 Lā' huan tropasna' tamaklhtīni'lh huan tumīn lā' ta'a'lh lā' tahualh chu a'nchī
ixcāhuanicanī't. Lā' chuntza' huan israelitas tahuan hasta chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

16 Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac estado de Galilea nac lakatin
o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús, tamācā'tanīlh a'yuj
makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. 18 Lā' Jesús cālaktapajtzūlh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Quit quimaxquī'canī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para que na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n
a'ntīn ta'a'nan huan nac cā'ti'ya'tna' lā' huan nac a'kapūn. 19 Chuntza' capintit
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' cacāmākalhlaka'ī'nīkō'tit ixlīhuākca'n para que natala
quisca'txtunu'nī'n. Lā' nacāmā'kpaxī'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn xaTāta' Dios lā' ixO'kxa'
lā' huan Espíritu Santo. 20 Lā' nacāmāsu'ni'yā'tit a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' ixlīhuāk a'ntū quit iccālīmāpa'ksīni'nī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' caca'tzītit
palh quit pō'ktu iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Marcos

Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Huā'mā' huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yucan ixpālacata Jesucristo a'ntī ixcaman Dios.
2 Kalhatin profeta tzo'knulh a'nchī Dios huanilh ixO'kxa'. Chuntza' hualh:
Cakaxpa'tti.
Quit na'icmaca'n quilacscujni' milacapūn a'ntī napū'lani'yāni' hui'x para nacāxtlahualī mintej.
3 Lā' nā huan profeta Isaías tzo'knulh chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' chihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Camālakstu'nctit huan tej".
Chuntza' tzo'knulh Isaías.
4 Huā' tamā'na tlōkentaxtūca a'xni'ca' Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n ixtasu'yu nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Calīlakaputzatit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' cacā'a'kxtekui'lī'tit para nacātamāsputūnu'ni'yāni'. Lā' ca'a'kpaxtit.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac estado de Judea lā' xalanī'n nac huan
cā'lacchicni' Jerusalén, ixlīhuākca'n tamilh takaxmata a'ntū hualh Juan. Lā' a'xni'ca' takalhtasu'yuni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
6 Lā' Juan ī'lhakā'nī't lu'xu' a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de
ko'xka' ixuanī't. Lā' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n. 7 Lā' ixa'cta'sana'n
lā' ixcāhuani tachi'xcuhuī't:
—A'calīstān namin ā'kalhatin a'ntī ā'līhua'ca' tasqui'nī que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 8 Quit
iccālīmā'kpaxīnī'ta'ni' xcān pero xla' nacāmacamini'yāni' Espíritu Santo.

Jesús a'kpaxli
Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22

9 Lā' huan tamā'na chi'chini' Jesús taxtulh huan nac xcānsipej Nazaret de estado de
Galilea lā' lakmilh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā'. Lā' Juan mā'kpaxīlh Jesús nac pūxka
Jordán. 10 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de nac xcān, chu līmaktin laktzī'lh a'nchī talaquī'lh
huan a'kapūn lā' mincha' huan Espíritu Santo lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'xni'ca'
ixyujmā'chi. Lā' chilh na ixa'kxāk Jesús. 11 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn
lā' hualh:
—Hui'x qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'yāni'. Hui'x lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān —hualh.

Satanás lej ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios
Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13

12 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo macā'lh Jesús nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 13 Lā'
ixuī' a'ntza' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam chi'chini'. Lā' a'ntza' huan ko'ti'ti' a'ntī huanican Satanás, xla' ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' nā a'ntza' ixa'nan animal a'ntū ixtahua'nan. Lā' ixángeles Dios ixtamaktaka'lha.

Jesús tzuculh a'cta'sana'n nac estado de Galilea
Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15

14 Lā' a'xni'ca' ixchī'canī't Juan, Jesús a'lh nac Galilea lā' ixlī'a'cta'sana'n huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. 15 Lā' ixuan:

—Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū lhcāni'canī't lā' tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nalaktzī'ncan que stu'ncua' Dios māpa'ksīni'n. Calīlakaputzatit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n a'ntū tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' cakalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'nī't.

Jesús cāhuanilh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n cata'o'kska'lhīlh
Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11

16 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican Mar de
Galilea, xla' cālaktzī'lh Simón lā' ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān
como xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't. 17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't
ixtachihuīn Dios.
18 Lā' chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tastālani'lh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' Jesús a'lh lacachuna'j, cālaktzī'lh Jacobo lā' Juan ixo'kxa'n Zebedeo.
Xlaca'n ixtahui'lāna' nac barco lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. 20 Lā' tuncan Jesús
cāmāta'sīlh lā' xlaca'n ta'a'kxtekyāhualh ixtāta'ca'n Zebedeo con ixtasācua'nī'n nac barco
lā' ta'a'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī tlajana'
Lc. 4.31-37

21 Lā' ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' Capernaum. Lā' tuncan huan chi'chini' de pūjaxni',
lā' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' cāmāsca'tīlh huan tachi'xcuhuī't. 22 Lā'
ixtalīlē'cnī a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' porque ixcāmāsu'ni'mā' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhī
līmāpa'ksīn lā' tū' hua'chi tamāsu'yu huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 23 Lā' tuncan
tanūlh huan nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'. Lā' xla' ta'salh lā'
hualh:
24 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' quilālaktanū'j quina'n? ¿Chā ta'nī'ta' para
naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' Santo hui'x.
25 Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Caquilhca'csla'! ¡Camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
26 Lā' huan chi'xcu' xtacnānīlh lā' huan tlajana' palha' ta'salh lā' taxtuni'lh. 27 Lā'
ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'mā'ni' quina'n? Sāsti' huā'mā'. Huā'mā'
chi'xcu' chihuīna'n con līmāpa'ksīn. Hasta huan tlajana'nī'n ta'a'kahuāna'ni' a'xni'ca' xla'
cāmāpa'ksī.
28 Lā' tuncan a'kahualh chu xalhā nac estado de Galilea ixpālacata a'ntū tlahualh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39

29 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas, tuncan a'lh lā' tanūlh
na ixchicca'n Simón lā' Andrés. Lā' tatā'a'lh Jacobo lā' Juan. 30 Lā' ixpuhuiti' Simón
ixchi'chīxni'mā' lā' ixmā'. Lā' tuncan māca'tzīnīca Jesús. 31 Lā' xla' a'lh lā' macachi'palh
lā' mā'kaquī'lh lā' tuncan tapānūni'lh ixtachi'chīxni'. Lā' tuncan huan puscāt cāmāhuī'lh
huan ā'makapitzīn.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41

32 Lā' kōtanūtza' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', cālīmini'ca Jesús ixlīhuākca'n
a'ntī ixta'ī'tza'ca'n lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 33 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n
huan cā'lacchicni' tatakēstokli na ixtanquilhni' huan chic. 34 Lā' cāmātzeyīlh lhūhua'
a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de chuxatūyā ta'jatat ixtaka'lhī chā'tunu'. Lā' cāmāxtuni'lh lhūhua'
tlajana'nī'n. Lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n huan tlajana'nī'n como tū' ixlacasqui'n
que xlaca'n ixtahualh tichū xla'.

Jesús a'cta'sana'lh nac estado de Galilea
Lc. 4.42-44

35 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús tāquī'lh lā' taxtulh lā' a'lh nac lakatin lugar a'nlhā tintī'
ixa'nan. Lā' a'ntza' kalhtō'ka'lh. 36 Lā' Simón a'lh putza lā' ā'makapitzīn tatā'a'lh. 37 Lā'
a'xni'ca' takaksli Jesús, tahuanilh:
—Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't lej taputzayāni'.
38 Lā' xla' cāhuanilh:
—Cāhui huan nac ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntūn tahui'lāna' pajtzu lā' quit na'icmāsu'yu
a'ntza' ixtachihuīn Dios. U'tza' iclīminī't.
39 Lā' chu xalhā nac estado de Galilea ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas. Lā'
cāmāxtulh huan tlajana'nī'n.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16

40 Lakchā'lh Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā'
a'ntū huanican lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús lā' lej squi'ni'lh:
—Palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
41 Lā' Jesús lakalhu'malh lā' stu'ncli ixmacan lā' xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
42 Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca' lā' tzeyalh. 43 Lā'
a'xni'ca' Jesús macā'lh, stu'tu'lu' huanilh:
44 —Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān nalakpina' huan ixcu-
raca'n israelitas lā' namāsu'ni'ya' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā'
na'a'ksa'juī'ni'na' chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés para a'ntī ixtatzeyanī'ttza' de
huanmā' ta'jatat. Chuntza' nacālīmāca'tzīnī'ya' tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.
45 Pero xla' tuncan taxtulh lā' tzuculh cāhuanitā'kchoko līlhūhua' lā' cāhuanilh a'ntū
ixpātle'keni'nī't. Lā' chuntza' Jesús tūlatza' ixtanū huan nac cā'lacchicni' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't, como tū' ixlacasqui'n que lej ixtatakēstokli. Lā' chuntza' xmān tachokolh
na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu ixtalaka'n.

2

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26

1 Lā' ixlīlātma'j Jesús taspi'tli lā' tanūpā huan nac Capernaum. Lā' tachi'xcuhuī't takax-
matli que ixuī' nac chic. 2 Lā' tuncan līlhūhua' talaktakēstokli hasta tū'tza' ixtatanūkō'
ixchakān huan chic. Lā' nā tatzumalh huan tanquilhni'. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn
Dios. 3 Lā' talakmilh ā'makapitzīn lā' na ixlaclhpu'nanca'n kalhatā'ti' chi'xcuhuīn ix-
tapūlīmimā'na laklaj. Lā' huan nac laklaj ixmā' kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't.
4 Lā' como tūlalh talakchā'lh Jesús ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'nlhā ixtzuma
huan chic, tapūtō'ca'lh huan escalera lā' ta'a'kstīlhuakli huan chic ixlakstu'nc Jesús.
Lā' a'xni'ca' xa'nca tamālaquī'lh, tamāyujūlh huan ī'tza'ca' con ixlaklaj. 5 Lā' a'xni'ca'
Jesús laktzī'lh a'nchī ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Quincaman, icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'.
6 Lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' tapuhualh
ixa'cstuca'n: 7 "¿A'chī' chihuīna'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Xla' tā'talacastucmā' Dios
a'nchī chihuīna'lh. Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān
Dios".
8 Lā' tuncan Jesús ixa'cstu ca'tzīlh a'nchī xlaca'n ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 9 Icuanilhtza' huan
ī'tza'ca': "Icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'", pero tuntū' tasu'yu a'yuj
māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'",
chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. 10 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'

chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan lhtuculu' chi'xcu':

11 —Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

12 Lā' tuncan tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' sacli ī'xti'cat
lā' taxtulh. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh ixlīhuākca'n lā' tamācā'tanīlh Dios lā' tahualh:

—Tū' maktin laktzī'nī'ta'uj a'ntū laktzī'uj chuhua'j.

Jesús huanilh Leví que na'o'kska'lhī
Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32

13 Tuncan Jesús a'mpā na ixquilhtūn huan mar. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ta-
laka'lh. Lā' ixcāmāsu'ni'. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā', tētaxtulh a'nlhā ixmātā'jīni'ncan
impuestos lā' laktzī'lh Leví ixo'kxa' Alfeo. Lā' Jesús huanilh:

—Caqui'o'kska'lhi'.

Lā' xla' tāyalh lā' stālani'lh.

15 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' na ixchic Leví. Lā' tachā'lh
lhūhua' mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntī ixcālakmaka'ncan. Lā' xlaca'n
ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n como lhūhua' ixtastālani'. 16 Lā' a'xni'ca'
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' talaktzī'lh que ixcātā'huā'yan
mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn a'ntī ixcālakmaka'ncan, tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—¿A'chī' cātā'huā'yan Jesús mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n?

17 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, cāhuanilh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor. Xmān huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n tamaclacasqui'n. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan que xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'xni'ca' līhui'līcan tū' nahuā'yancan
Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39

18 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' huan fariseosnu' a'katunu' ixtalīhui'lī tū' natahuā'yan. Lā'
makapitzīn chi'xcuhuīn talakmilh Jesús lā' tahuanilh:

—I'sca'txtunu'nī'n Juan lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n huan fariseosnu' a'katunu' talīhui'lī tū' natahuā'yan. Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' pō'ktu tahuā'yan?

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Xlaca'n a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca, ¿chā natalīhui'lī tū' natahua'
līhua't? Līhuan cātā'lahuī'cus huan squi'nīni', natahuā'yan ixamigos. 20 Pero namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni'. Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', tū'
catitahuā'yalh ixamigos porque natalakaputza.

Lā' Jesús cāhuanipā:

21 —Huā'mā' a'ntū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Lā' palh catīhuā natlōkentaxtū lā'
nā tlōkentaxtūcu'tun ixtalanānca'n mixū'yāpapnaca'n, xla' nala hua'chi kalhatin a'ntī
nachu'cu xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī
lā' nastanca xamasni' lā' lhān taxtī'tli más ka'tla' nala. 22 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j
xcu'tan, nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Palh chuntza' ixtlahuaca,
ixpankli huan ko'xka' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān uva. Namojōcan nac xasāsti'
ko'xka'. Lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' pāxcat catilalh
huan ko'xka' lā' tū' catitaxtuni'lh huan xaxcān uva —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ta'ī'lh trigo huan sca'txtunu'nī'n
Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5

23 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Jesús ixcātā'tlā'huantēlha ī'sca'txtunu'nī'n nac
lakatin cā'tacuxtu. Lā' xlaca'n tatzuculh ta'ī' macsti'na'j huan trigo. 24 Lā' tuncan
tahuanilh Jesús huan fariseosnu':

—Cala'ktzi'. Misca'txtunu'nī'n tascujmā'na lā' chuhua'j huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
25 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtlekenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī ixtatā'a'n ixtatzi'ncsa lā' cāsputni'lh līhua't. 26 Lā' David tanūlh na ixchic Dios. Lā' Abiatar xapuxcu'
sacerdote ixuanī't. Lā' David hua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan ixua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' taka'lhī talacasqui' para natahua'. Lā' nā David cāmaxquī'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'o'kska'lhī.
27 Nā Jesús cāhuanilh:
—Dios tlahualh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan por ixpālacataca'n tachi'xcuhuī't lā' tū' tlahualh tachi'xcuhuī't para chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 28 Lā' chuntza' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' nā tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

3

Kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't
Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11

1 Lā' Jesús tanūpā na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixmacascōhuanī't. 2 Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh
ixmātzeyīni'lh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan como ixtalē'ksa'nīni'ncu'tun. 3 Lā' Jesús
huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Cata't lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
4 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿Tuchū más minī'ni' tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmaknī?
Pero xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'. 5 Lā' Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī
ixtalītamacxti'li'nī't lā' ixa'kchā'yā. Lā' Jesús ixlīlakaputzayā como tū' ixtalakalhu'man huan ī'tza'ca' lā' huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixmacan, tzeytza' ixuanī't. 6 Lā' tuncan huan fariseosnu' tataxtulh
lā' tatā'lacchihuīna'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'nchī natalīmaknī Jesús.

Jesús māsu'yulh na ixquilhtūn lago

7 Pero Jesús a'lh na ixquilhtūn huan lago lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatā'a'lh. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' takaxmatli
huāk a'ntū tlahualh Jesús, talakmilh nā xlaca'n xalanī'n nac estado de Judea. 8 Lā'
xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n nac Idumea talakmilh Jesús. Lā' xlaca'n xalanī'n
tintacut nac pūxka Jordán lā' xalanī'n pajtzu huan cā'lacchicni' Tiro lā' Sidón nā talak-
milh. Lhūhuā' tachi'xcuhuī't talakmilh Jesús a'xni'ca' takaxmatli a'ntūn tlahualh. 9 Lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n que cāxni'j cahui'līlh lakatin barco a'nlhā natojō lā' chuntza'
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't tūlalh catitapi'ta'lh. 10 Lej lhūhua' ixcāmātzeyīnī't lā' huāk
a'ntī ixta'ī'tza'ca'n ixtalaktapajtzū lā' ixtalāpi'ta'mā'na para nataxa'ma Jesús. 11 Lā'
a'xni'ca' xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana' talaktzī'lh Jesús, xlaca'n tatatzokostani'lh
lā' palha' tahualh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
12 Pero xla' lej cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh que tū' ixtahualh tichū xla'.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16

13 Lā' Jesús a'lh nac o'kspū'n lā' cāta'sani'lh a'ntī cālacasqui'lh lā' talakmilh xla'. 14 Lā'
cālacsacli kalhacāujtu' a'ntī natatā'latā'kchoko lā' nacāmaca'n natamāsu'yu ixtachihuīn
Dios. 15 Lā' nā xlaca'n cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para natamātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā'
natamāxtu huan tlajana'. 16 Huan tamā'na kalhacāujtu': Simón a'ntí hui'līni'ca ixtacuīni'

Pedro, 17 lā' nā Jacobo lā' Juan ixtā'tin a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' xlaca'n
cāhui'līni'ca ixtacuīni' Boanerges a'ntū huanicu'tun hua'chi jilini'. 18 Lā' nā Andrés lā'
Felipe lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Tadeo lā' Simón.
Huā'mā' Simón ixtapa'ksī con huan partido cananistasna'. 19 Lā' Judas Iscariote, xla'
a'ntī ā'calīstān macamāstā'lh Jesús.

Ixtahuan que Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10

Jesús a'lh na ixchic. 20 Lā' tatakēstokpā lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta tūla ixtahuā'yan
Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 21 Lā' a'xni'ca' ixtalakapasnī'n taca'tzīlh huā'mā', xlaca'n talak-
milh para natachi'pa como ixtahuan que xla' hua'chilh chuyani' līlalh.

22 Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'ntī ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén ixtahuan:

—Huan ko'ti'ti', Beelzebú, a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n, xla' tanūni'nī't huan Jesús
lā' por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' tzē cāmāxtu huan tlajana'nī'n.

23 Lā' Jesús cāta'sani'lh lā' cāhuanilh huan a'ntū līttalacastuca:

—¿Chichū nalīmāxtucan Satanás palh māni' ū'tza' tanūma'? 24 Lā' palh huan
pūchihuīna'nī'n natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 25 Lā' palh lakatin familia
natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh Satanás natā'kaquī' contra māni'
xla', chuntza' tapitzi lā' tūlalh catitāyani'lh; ka'lhī nasputa.

27 'Nīn tintī' tūlalh catitanūlh para naka'lhāna'n na ixchic kalhatin a'ntī lej tli'hui'qui
palh tū' pū'la nachī'can huan ixtēcu' chic. A'xni'ca' chī'hui'līcanī'ttza', a'xni'ca' tzētza'
namakka'lhancan.

28 'Lā' stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': Tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. 29 Pero catīhuā a'ntī nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūla catimāsputūnu'ni'ca. Xla' naka'lhī ixtalaclē'i'
para pō'ktu.

30 Jesús hualh huā'mā' como ixtahuan: "Xla' ka'lhī huan tlajana'".

Ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21

31 Lā' a'calīstān tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh kēpūn lā' māta'satīnīni'nca
xla'. 32 Lā' tachi'xcuhuī't ixtalītaxti'li'nī't lā' tahuanilh:

—Mintzī't lā' mintā'timīn tayāna' kēpūn lā' tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

33 Lā' xla' cākalhtīlh:

—¿Chā ca'tzīyā'tit tichū iccālaktzī'n hua'chilh quintzī't lā' quintā'timīn?

34 Lā' ixcālaktzī'nkō' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' ixtalītaxti'li'nī't lā' cāhuanilh:

—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī natatlahua
a'ntū lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn.

4

A'nchī līttalacastuca huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8

1 Lā' tuncan Jesús tzucupā māsu'yu na ixquilhtūn huan mar. Lā' talaktakēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' lītojōlh nac lakatin barco. Lā' tahui'lalh huan nac barco a'ntū
ixuī' na ixkalhni' xcān. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tatachokolh na ixquilhtūn
huan xcān. 2 Lā' lhūhua' catūhuā ixcālīmāsca'tī huan a'ntū līttalacastuca. Lā' a'xni'ca'
ixcāmāsca'tīmā', cāhuanilh:

3 —Cakaxpa'ttit. Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh para nacha'n huan ixti'ni'. 4 Lā'
a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' huan ti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu'
lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhā tū' pūlhmā'n huan
ti'ya't. Lā' palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca'
chi'chini'lh, scōhualh xachi'tin como tūlalh tā'cnūlh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn

ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhtucū'nnu' lā' huan lhtucu'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh lā'
nīn tuntū' tō'ca'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' pu'nli lā'
stacli lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh pu'xamacāuj lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh
tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh cien.
9 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Ixpālacata a'nchī Jesús māsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, xmān tatachokolh Jesús lā'
huan kalhacāujtu' lā' ā'makapitzīn huampala. Lā' huan kalhacāujtu' takalhasqui'nīlh
ixpālacata huan a'ntū lītalacastuca. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'nchī lītalacastuca. 12 Lā' chuntza' natalaktzī'n
pero tū' natamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Lā' nā natakaxmata pero tū'
catitamāchekxīlh a'ntūn takaxmata. Lā' chuntza' tū' catitaxtāpalīlh huan ixtapāstacna'ca'n
lā' tū' caticāmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'ca'n.

Jesús māstu'ncli a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15

13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh tū' māchekxī'yā'tit huā'mā' a'ntū lītalacastuca, tū' caticāmāchekxī'tit ixlīhuāk
ā'makapitzīn. 14 Huan cha'nāna' cha'nli ixtachihuīn Dios. 15 Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni'
nac tej, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' palaj milh huan ko'ti'ti' lā'
cāmāpātza'nkānīlh a'ntū ixtasca'tnī't.
16 'Lā' nā chuntza' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi a'ntīn
takaxmata ixtachihuīn Dios lā' lej talakatī. 17 Pero hua'chi huan ti'ni' a'ntūn tū'
ixka'lhī pūlhmā'n ixtankaxē'kca'n, tū' tāyani'lh, nā xlaca'n tū' makān tatāyani'. Tū' xa'nca
tamāchekxī huan tachihuīn, lā' a'xni'ca' tapātī catūhuā o a'xni'ca' cāmacaputzacan por
ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxtekcu'tun.
18 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'lhtucū'n, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn takaxmata
huan tachihuīn lā' tamāchekxī. 19 Pero lej tapāstaca a'nchī natalītlaja ixlīhua'tca'n lā'
a'nchī lacricosnu' natalīla. Lā' nā lej talacasqui'n lhūhua' catūhuā. Ixlīhuāk huā'mā'
cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh
takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' huan tamā'na hua'chi huan lhtucū'n a'ntūn tamā'ktzī'lh huan
ti'ni'.
20 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn takaxmata
huan tachihuīn lā' tamāchekxī lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n taka'lhī
a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni'
a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't.

A'nchī lītalacastuca huan pūmaksko
Lc. 8.16-18

21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn tintī' līmin huan pūmaksko lā' natampīmānū huan chā'xta o na ixtampīn tama'.
Hui'līcan nac lakatin mesa o nac lakatin cajón. 22 Huāk a'ntūn tatzē'knī't chuhua'j, huāk
namālacsu'yukō'can. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, ū'tza' naca'tzīkō'can. 23 Palh kaxpa'tnī'ta'ntit,
cuenta catlahua'tit.
24 Lā' chuntza' cāhuanilh Jesús:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit. Palh nalīhui'lī'yā'tit nasca'tā'tit, Dios
nacāmaktāyayāni' lā' ā'chulā' nasca'tā'tit. 25 Huan a'ntī cuenta tlahua ixtachihuīn Dios,
más namāchekxī. Lā' huan a'ntīn tū' cuenta tlahua, napātza'nkākō' a'ntū kaxmatnī't.

A'nchī lītalacastuca huan ti'ni' lā' a'nchī līstaca

26 Lā' Jesús hualh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin chi'xcu'
nacha'n ti'ni' nac ti'ya't. 27 Xla' nalhtata de tzī'sa lā' natā'kaquī' cā'tzi'sāt. Lā' huan ti'ni'
napu'n lā' nastaca lā' xla' tū' ca'tzī chī līpu'nli lā' chī līstacli. 28 Huan ti'ya't ixa'cstu
māpu'nū; pū'la tasu'yu huan xachi'tin lā' tuncan xaxihuī't lā' ā'calīstān huan tza'ktza'.
29 A'xni'ca' scōhualhtza' lā' cuxi'tza' lanī't, tuncan ī'can como chilhtza' huan chi'chini' a'ntū
napū'ī'can.

A'nchī lītalacastuca xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19

30 Lā' Jesús hualh:
—¿Tuchū nahuanāuj para namāsu'yuyāuj a'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī'
Dios? ¿Chichū nacālīmālacastucāuj a'nchī natalhūhua'n? 31 Natalhūhua'n hua'chi lakatin
ti'ni' a'ntū huanican mostaza. Huā'mā' ti'ni' līhua'ca' xamactzina'j que ixlīhuākca'n
ā'makapitzīn ti'ni' a'ntū cha'ncan. 32 Lā' a'xni'ca' cha'ncanī'ttza', lā' nastaca, lej ka'tla' nala
lā' lhūhua' ixpekenī'n naka'lhī. Lā' chuntza' huan spūnnu' tzē natatlahua ixmāsekca'n
a'nlhā skē'knin.

Jesús līmāsu'yulh con a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.34-35

33 Lā' chuntza' ixcālīmāsu'ni' lhūhua' a'ntū lītalacastuca lā' lacatzucu cāmāsu'ni'lh chu
a'nchī tzē ixtasca'ta. 34 Lā' xmān a'ntū lītalacastuca ixcālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't.
Pero a'xni'ca' ixa'cstuca'n xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n, xa'nca ixcāmāstū'ncni' ixlīhuāk.

Jesús cāmāca'cslīlh huan ū'ni' lā' xasipej xcān
Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25

35 Lā' kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cāhuitit tintacut.
36 Lā' como Jesús ixuī'cus nac barco, lā' chuntza' talīlē'lh nac barco lā' cāmakxtekli
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh tintacut. 37 Lā' līhuan
ixtatacutmā'na lej palha' tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān tasno'kli huan barco lā'
ixlītatzumamā' de xcān. 38 Lā' Jesús xtunc ixmā' nac barco lā' ī'lhtatamā' lā' ixa'ktzi'mā'
nac lakatin ixa'ktzi'. Lā' tamālakahuanīlh lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', tā'cnūmā'nauj lā' hui'x tū' cuenta tlahua'ya'.
39 Lā' Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huanilh huan mar:
—Caca'csla' lā' tzē'k cala't.
Lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' tzē'k tamā'lh huan mar. 40 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? Tū' lej quilālīpāhuanāuj.
41 Lā' lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh chā'tunu' de xlaca'n:
—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'? Hasta cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā'
ta'a'kahuāna'ni'.

5

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39

1 Lā' tachā'lh xlaca'n tintacut huan mar nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara.
2 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, tuncan pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī taxtulh
na ixpu'nan de huan taponkni'. Ixka'lhī huan tlajana'. 3 Lā' xla' ixlahuī' nac lhu'cu'
a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't huan nīnī'n. Nīn tintī' tzē ixchī' lā' a'yuj ixlīchī'can cadenas.
4 Maklhūhua' ixtūpixchī'canī't lā' ixmacatūpixchī'canī't con līcā'n lā' cadenas pero xla'
lactu'cxli huan cadenas lā' lactzina'j tlahualh huan līcā'n lā' nīn tintī' tzē ixtlaja.
5 Lā' tzī'sa lā' tuncuj a'nlhā tayāna' lhu'cu' lā' cā'o'kspū'yān pō'ktu ixa'cta'satā'kchoko lā'

ixlīmātakāhuī'can chihuix. [6] Makatcus ixmimā'cha' Jesús a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh
lā' laktu'jnulh lā' a'cnīni'ni'lh. [7] Lā' tā'chihuīna'lh palha' lā' hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī', Jesús? Hui'x ixO'kxa' Dios xala' tālhmā'n. ¿Chu quit
mimaca'tzi? Lej icsqui'ni'yāni' que tū' naquimāpātīnī'ya'.

[8] Chuntza' ī'squi'ni'mā'ca Jesús como xla' ixuaninī't huan tlajana':

—Cataxtu de huā' chi'xcu'.

[9] Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Chī mintacuīni'?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Quihuanican Legión como quina'n lhūhua' tlajana'nī'n.

[10] Lā' lej ixtasqui'ni'mā'na Jesús que tū' cacāmacā'lh makat. [11] Lā' lhūhua' pa'xnī'n
ixtahuā'yamā'na pajtzu a'ntza' na ixlacapān kēstīn. [12] Lā' huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh
Jesús:

—Caquilāmacamini'uj huan lhūhua' pa'xni' para que tzē na'ictanūpalayāuj na ix-
chakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

[13] Lā' tuncan cāmakxtekli natatanū. Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu'
lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā'
tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh. Lā' hua'chi lakatu' mil pa'xnī'n ixtahuanī't.

[14] Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan pa'xnī'n lā' tatzā'lalh lā'
tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huanmā' cā'lacchicni'. [15] Lā' a'xni'ca'
ā'makapitzīn tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, xlaca'n talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza'
ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' tzē'k ixuī' lā' ixlhakā'nanī'ttza'. Lā' xlaca'n tajicua'lh.
[16] Lā' huan a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu' a'ntī
ixka'lhīnī't huan tlajana'nī'n lā' nā a'ntū ixcāpātle'keni'nī't huan pa'xnī'n. [17] Lā' tuncan
tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza'.

[18] Lā' a'xni'ca' Jesús ixtojōmā' huan nac barco, milh huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhīnī't huan
tlajana'nī'n lā' squi'ni'lh camakxtekli que natā'a'n. [19] Pero Jesús tū' makxtekli natā'a'n lā'
huanilh:

—Cataspi'tti' na minchic lā' nacāhua'ni'kō'ya' mifamilia lā' mi'amigos huanmā'
laka'tla'n catūhuā a'ntū huan Māpa'ksīni' tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī lakalhu'manī'ta'ni'
hui'x.

[20] Huan chi'xcu' a'lh lā' lakachu nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Decápolis xla' tzuculh
līchihuīna'n a'ntū Jesús tlahuani'lh. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh.

Ixtzu'majāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56

[21] Lā' a'xni'ca' Jesús pūtacutchokopā tintacut nac barco, talaktakēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't a'nlhā xla' ixuī' pajtzu nac mar. [22] Lā' milh kalhatin xapuxcu' de
ixlītokpānca'n israelitas lā' ixtacuīni' Jairo. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh.
[23] Lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Quintzu'ma'jāt nīmā'tza'. Cata't lā' namacaxa'ma'ya' para que natzeyan lā'
nalatahui'lapala.

[24] Lā' Jesús tā'a'lh. Lā' ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalāpi'ta'tēlha. [25] Lā'
na ixlaclhni'ca'n ixuī' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'can. Ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta tūla
ixcāsni' ixka'lhni'. [26] Lā' lhūhua' doctornu' ixtamāpātīnīnī't lā' ixmakasputkō'nī'ttza'
ixtumīn lā' nīn tuntū' macuani'lh pero ā'chulā' ixlamā'. [27] Ixkaxmatnī't a'nchī ixt-
lahua Jesús lā' laktapajtzūlh na ixkēn na ixlaclhni'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā'
xa'malh ixlu'xu'. [28] Chuntza' tlahualh como puhualh: "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu'
lā' na'ictzeyan". [29] Lā' chuntza' chu tuncan tzeyalh. Lā' u'cxca'tzīlh na ixmacni'
que ixtzeyanī'ttza' de ixta'jatat. [30] Lā' tuncan Jesús u'cxca'tzī'lh a'nchī ixlīmātzeyīni'nī't
ixlīmāpa'ksīn. Cālaktalakspi'tli huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—¿Tichū xa'malh quilu'xu'?
31 Lā' tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Laktzī'na' a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't tapi'ta'yāni'. Lā' ¿a'chī' hua'na'?: “¿Tichū
quixa'malh?”
32 Lā' xla' lakachu ixlacaputza para nalaktzī'n a'ntī ī'xa'manī't. 33 Lā' huan puscāt
ixca'tzī a'ntū ixpātle'keni'nī't māni' ū'tza' lā' a'nchī ixtzeyanī'ttza' lā' xla' ixjicua'n. Lā'
ixpipitēlha laka'lh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanikō'lh. 34 Lā' xla' huanilh:
—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit lā' Dios calē'n. Tzeyanī'ta' de
minta'jatat.
35 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tamilh makapitzīn de na ixchic Jairo. Lā' tahuanilh
Jairo:
—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. ¿A'chī' māmakchu'yī'ya'cus huan mākalhtō'kē'ni'?
36 Pero Jesús tū' cuenta cātlahuani'lh a'ntū ixtahuan. Lā' huanilh huan xapuxcu' de
huan līto kpān:
—Tū' caji'cua', xmān cakalhlaka'i'.
37 Lā' Jesús tū' makxtekli nīn tintī' nastālani', xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan ixtā'tin
Jacobo. 38 Ta'a'lh na ixchic huan xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā' a'xni'ca' tachā'lh,
Jesús laktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na. 39 Lā' Jesús
a'xni'ca' tanūlh, cāhuanilh:
—¿A'chī' ta'sayā'tit lā' calhua'nā'tit? Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't, xmān lhtatamā'.
40 Lā' xmān talīlītzī'nli. Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh ixlīhuākca'n, cālē'lh ixtāta' huan
tzu'ma'jāt lā' ixtzī't lā' a'ntī ixtatā'minī't. Lā' tatanūlh a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt. 41 Lā'
macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' huanilh:
—Talita cumi —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.
42 Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh huan tzu'ma'jāt lā' xla' ixlatlā'huan como ixka'lhī
lakacāujtu' cā'ta. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' lej tajicua'lh. 43 Lā' Jesús lej
stu'tu'lu' cāhuanilh que nīn tintī' ixtamāca'tzīnīlh lā' cāhuanilh:
—Camā'huī'tit huan tzu'ma'jāt.

6

Jesús a'lh nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30

1 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh na ixā'lacchicni' a'nlhā ī'stacnī't lā' tastālani'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, tanūlh na ixlītokpānca'n
israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' talē'cnīlh lā'
tahualh:
—¿Lhachū sca'tli huā'mā' chi'xcu' huan tamā'na catūhuā? Lā' ¿tuchūyā tapāstacna'
maxquī'canī't? Lā' ¿chichū tzē lītlahua huan tamā'na? 3 U'tza' huā'mā' huan sitni' lā' María
ixtzī't. Lā' nā xla' ixpuxcu'ca'n Jacobo lā' José lā' Judas lā' Simón. Lā' tahui'lāna' huā'tzā'
xanastancunu' puscan.
Lā' ta'a'kchā'lh por ixpālacata lā' talakmaka'lh Jesús. 4 Pero xla' cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chuxalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na ixā'lacchicni'
lā' ixfamiliares tū' ta'a'cnīni'ni'cu'tun.
5 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' Jesús tūlalh tlahualh lē'cnīn. Xmān cāxa'malh makapitzīn
ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh. 6 Lā' Jesús lej lē'cnīlh como tū' ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn. Lā'
ixmāsu'yutēlha nac lakatunu' lacti'na'j cā'lacchicni'.

Jesús cāmacā'lh ī'sca'txtunu'nī'n para nata'a'cta'sana'n
Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6

7 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzuculh cāmacā'n
kalhatu'yūn lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n. 8 Lā' cāhuanilh:

—Tū' tilī'pinā'tit nīn tuntū' huan nac tej, nīn morralh, nīn pāntzi, nīn tumīn na
mimbolsaca'n. Xmān nalī'pinā'tit mimpāla'cca'n. 9 Lā' natatūnū'yā'tit mihuarachica'n
pero tū' nalhakā'yā'tit kalhtu' milu'xu'ca'n.
10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuxatūya chic a'nlhā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' natax-
tuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 11 Lā' palh calhāhuā tū' cātamānūyāni' nac chakān chic
lā' palh tū' cātakaxmatni'cu'tunāni' a'ntū hua'nā'tit, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'.
Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para que nayuja huan pokxni' na
ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta
como tū' takaxmatcu'tulh. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lā' a'xni'ca' namin
huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n como tū' takax-
matcu'tulh. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n que huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
Sodoma lā' Gomorra —hualh Jesús.
12 Ta'a'lh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtamāsu'ni' tachi'xcuhuī't que tasqui'nī nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n. 13 Lā' tamāxtulh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā' ixcālīmūtlahua aceite lhūhua'
ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh.

A'nchī līmaknīca Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9

14 Lā' huan rey Herodes kaxmatli ixpālacata Jesús como lhūhua' a'ntī
ixtalīchihuīna'mā'na Jesús lā' a'ntū ixtlahua. Lā' Herodes hualh:
—Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n lakahuanchokonī't de huan līnīn. U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn
a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
15 Lā' makapitzīn ixtahuan:
—U'tza' Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'.
Lā' ā'makapitzīn ixtahuampala:
—U'tza' a'cta'sana' hua'chi huan xala' makāntza'.
16 Lā' a'xni'ca' huanica Herodes a'ntū tlahualh Jesús, xla' hualh:
—U'tza' Juan a'ntī icmā'a'cchu'cunīni'lh. Xla' lakahuanchokonī't lā' taxtulh na ixlaclhni'
nīnī'n.
17 Huan Herodes māni' ū'tza' māpa'ksīlh lā' māchi'panīni'lh Juan lā' māchī'nīni'lh nac
pūlāchī'n por ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt Felipe ixuanī't. Lā' huā'mā' Felipe ixtā'tin
Herodes. Lā' Herodes ixtā'tahui'lanī't huanmā' puscāt. 18 Lā' Juan ixuaninī't Herodes:
—Tū' līmakuan a'nchī tā'tō'la'nī'ta' ixpuscāt mintā'tin.
19 U'tza' Herodías līlalh ixtā'ca'tza Juan lā' ixmaknīcu'tun. Lā' tūla ixmaknī 20 porque
Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzī que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't Juan lā' līlacatejtin
ixlatlā'huan. Lā' Herodes tū' makxtekli Herodías natlahuani' Juan nīn tuntū'. Lā'
a'yuj Herodes māmakchuyīlh ixpālacata a'ntū māsu'yulh Juan, pero ixkaxmatcu'tun.
21 Pero milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Herodías tlahualh a'ntū ixtlahuacu'tun. Herodes
tlahualh ixcā'tani' a'xni'ca' chā'lh ixcā'ta. Cākantāyalh para nacātā'huā'yan na ixchic
xanapuxcu'nu' lā' xamāpa'ksīni'nī'n lā' generales a'ntī ixtatā'scuja nac estado de Galilea.
22 Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías tanūlh lā' lu'cxli lā' cāmakapāxuhualh Herodes lā' a'ntī
ixcākantāyacanī't. Lā' huan rey huanilh huan tzu'ma'jāt:
—Caquisqui'ni' chu a'ntū lacasqui'na' lā' quit na'icmaxquī'yāni'.
23 Lā' stu'tu'lu' huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū icuanini'. Na'icmaxquī'yāni' a'ntū naquisqui'ni'ya' a'yuj i'tāt
a'nlhā quit icmāpa'ksī.
24 Lā' huan tzu'ma'jāt taxtulh lā' kalhasqui'nīlh ixtzī't:
—¿Tuchū na'icsqui'n?
Lā' xla' huanilh:
—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'.
25 Lā' huan tzu'ma'jāt tuncan tanūlh a'nlhā ixuī' huan rey lā' hualh:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Chuhua'j tuncan naquimaxquī'ya' nac lakatin pulātu.
26 Lā' ū'tza' lej līlakaputzalh huan rey pero como stu'tu'lu' ixuanicanī't huan tzu'ma'jāt
lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't, tūlalh xtāpalīlh ix-
tachihuīn. 27 Lā' tuncan huan rey māpa'ksīlh kalhatin mayūlh para nalīmin ixa'kxāk Juan.
Lā' xla' a'lh nac pūlāchī'n lā' a'cchu'culh. 28 Lā' līminca ixa'kxāk nac lakatin pulātu lā'
maxquī'ca huan tzu'ma'jāt. Lā' huan tzu'ma'jāt maxquī'lh ixtzī't.
29 Lā' a'xni'ca' cāmācatzīnīca ī'sca'txtunu'nī'n Juan, xlaca'n tamilh lā' tasacli ixmacni' lā' tamā'cnūlh nac lakatin taponkni'.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

30 Lā' a'xni'ca' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talaktaspi'tli, tahuanikō'lh huāk a'ntū ixtat-
lahuanī't lā' a'ntū ixtamāsu'yunī't. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cata'ntit xmān hui'xina'n lā' caquilātā'miuj a'nlhā nīn tintī' a'nan lā' najaxāujtit macsti'na'j.
Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtaquīlakla Jesús lā' chuntza' ī'sca'txtunu'nī'n tūla ixtahuā'yan.
32 Lā' tatojōlh nac lakatin barco xmān xlaca'n lā' ixta'a'mā'na a'nlhā tintī' ixa'nan.
33 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'xni'ca' ixta'a'mā'na lā' talakapasli. Lā' xalanī'n
lakatunu' cā'lacchicni' catojon tatu'jnulh a'ntza' lā' tachā'lh pū'la. 34 Lā' a'xni'ca' Jesús tax-
tulh de huan barco, cālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh como tatasu'yulh
hua'chi borregos a'ntūn tū' ixtaka'lhī a'ntī nacāmaktaka'lha. Lā' tzuculh cāmāsu'ni'
lhūhua' catūhuā. 35 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', huan sca'txtunu'nī'n talakmilh Jesús lā'
tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' huā'tzā' tū' nac cā'lacchicni'. 36 Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para que
nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac cā'ranchujnu' lā' nac cā'lacchicni' como tū' taka'lhī a'ntū natahua' xlaca'n.
37 Pero Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' tahuanilh:
—Lej lhūhua' huan tachi'xcuhuī't. Lā' tasqui'nī lej makān namakscujcan lā' chuntza' tzē nalītamāhuacan pāntzi a'ntū na'iccāmāhuī'yāuj xlaca'n.
38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit? Caquīlaktzī'ntit.
Lā' taquīlaktzī'lh lā' a'xni'ca' taca'tzīlh, tahuanilh:
—Macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
39 Lā' xla' cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmālacpitzitit lā' xtuncnu' catatahui'lh pūlacatunu' nac cā'seketni'.
40 Lā' ixa'nan pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh lakatin ciento. Lā' nā ixa'nan ā'makapitzīn
pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh tu'pu'xamacāuj. 41 Lā' Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi
lā' huan tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā'
che'kelh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzini'lh na
ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmālacpitzini'lh huan tantu' squī'ti' ixlīhuākca'n.
42 Lā' tahua'lh ixlīhuākca'n lā' taka'sli. 43 Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tamākēstokli huan
sca'txtunu'nī'n xalacpītzin pāntzi lā' squī'ti'. Lā' lītatzumalh pācāujtu' cha'xta a'ntū
a'katāxtūni'lh. 44 Lā' a'ntīn tahuā'yalh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n ixtahuanī't.

Jesús tlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21

45 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catojō'tit nac barco lā' capū'la'tit tintacut huan mar para nac Betsaida līhuan quit na'iccāmacā'n huan tachi'xcuhuī't.

46 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī'ttza', xla' a'lh huan nac kēstīn para nakalhtō'ka'. 47 Lā'
a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', Jesús ixa'cstu ixuī' nac ti'ya't līhuan ī'sca'txtunu'nī'n
ixta'a'mā'na nac barco ixpu'nan mar. 48 Lā' Jesús laktzī'lh a'nchī tūlalh xa'nca ixa'n
huan barco como lej ixū'numā'. Lā' a'xni'ca' ixtuncuīni'mā'tza', Jesús cālakmilh. Lā'
ixtlā'huantēlha na ixkalhni' huan xcān lā' ixcātēlakataxtumā'. 49-50 Lā' xlaca'n talaktzī'lh
lā' tajicua'lh lā' tata'salh. Como ixlīhuākca'n talaktzī'lh catīhuā ixkalhtlā'huantēlha huan
xcān, tapuhualh ixtalakachuyamā'na lā' ū'tza' lej talījicua'lh. Lā' chu tuncan Jesús
cātā'chihuīna'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Huixcāna'j caca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Quit a'ntī icmimā'.
51 Lā' tojōlh nac barco a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' xlaca'n
lej talē'cnīlh. 52 Lā' a'yuj ixtalaktzī'nī't a'nchī Jesús mālhuhuīlh huan pāntzi, lā' tū'
ixtamāchekxī tichū Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'lacchicni' Genesaret
Mt. 14.34-36

53 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan xcān, lā' tachā'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret lā' tachī'jūlh ixbarcoca'n. 54 Lā' a'xni'ca' tataxtulh
de nac barco, huan tachi'xcuhuī't talakapasli Jesús. 55 Lā' palaj ta'a'lh lakachu lā'
tzucuca cālīmincan ī'tza'ca'nī'n nac laclajna'. Cālē'nca chu a'nlhā huanca que ixuī' Jesús.
56 Lā' chu calhāhuā tanūlh nac lacti'na'j cā'lacchicni' lā' nac xcānsipejni' lā' cā'ranchujnu',
ixcāmāpī'can huan ī'tza'ca'nī'n nac lītamāuj lā' ī'squi'ni'can Jesús que cacāmakxtekli xmān
taxa'ma ixtampān ixlu'xu'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh ixlu'xu' tatzeyankō'lh.

7

A'ntū cāmātlahuī xako'hua'jua' huan chi'xcuhuī'n
Mt. 15.1-20

1 Lā' talaktakēstokli Jesús fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley xalanī'n nac
Jerusalén a'ntī ixtalakminī't Jesús. 2 Ixtalaktzī'nī't makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
a'ntī ixtahuā'yamā'na lā' tū' xa'nca ixtamakacha'ka'nī't pū'la. 3 Tū' chuntza' ixtatlahua
huan fariseosnu' lā' ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn israelitas. Palh xlaca'n tū' pū'la
ixtamakacha'ka'n chu a'nchī tasqui'nī, tū' ixtahuā'yan como ixta'a'cnīni'ni' ixtalanānca'n
ī'xū'yāpapna'ca'n. 4 Lā' a'xni'ca' ixtaquītaspi'ta de nac lītamāuj, tū' ixtahuā'yan palh tū'
xa'nca ixtamakacha'ka'n pū'la. Lā' ixtatlōkentaxtū lhūhua' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n
hua'chi a'nchī talīpūche'kē' vasos lā' xālu lā' tamacatzucun de līcā'n lā' ī'xti'catca'n. 5 Lā'
takalhasqui'ni'lh Jesús huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley:
—¿A'chī' misca'txtunu'nī'n tū' tatlōkentaxtū a'ntū quixū'yāpapna'ca'n quincātamāsu'ni'n?
Chu tahuā'yan lā' tū' pū'la tamakacha'ka'n a'nchī tasqui'nī.
6 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n. Mimpālacataca'n lītzo'kli huan profeta
Isaías a'nlhā tatzo'kni':
Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū
iccālīmāpa'ksīlh.
7 Chu tlakaj quintamācā'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān
ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit ixtalanānca'n
mixū'yāpapna'ca'n. Hui'xina'n pūche'kē'yā'tit xālusnu' lā' vasosnu' a'nchī tasqui'nī lā'
tlahua'yā'tit lhūhua' ā'makapitzīn talanān.
9 Lā' nā cāhuanilh:
—Puhua'nā'tit que tzey a'nchī mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit
mintalanānca'n. 10 A'nlhā tzo'kli Moisés, chuntza' hualh:

Cacā'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.
Lā' Moisés nā hualh:
Camāmaknīnīni'nca huan a'ntīn tamacapūlhca ixtāta' o ixtzī't.
11 Pero hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu'
tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' porque ixlīhuāk a'ntū icka'lhī, ū'tza'
Corbán" —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: icmālacnūni'nī'ttza' Dios—. 12 Lā' chuntza' tū'
makxtekā'tit nacāmaktāya ixtāta' lā' ixtzī't. 13 Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios
como māsu'yu'yā'tit que tasqui'nī natlōkentaxtūcan ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Lā'
lhūhua' ā'catūhuā tlahua'yā'tit hua'chi huan tamā'na —hualh Jesús.

14 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Caquilākaxmatui milīhuākca'n lā' camāchekxī'tit. 15 Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū naquil-
htanū huan chi'xcu' hua'chi līhua't lā' chuntza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. Pero a'ntū naquilh-
taxtu de kalhatin chi'xcu' hua'chi tū' tzey tachihuīn, ū'tza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. 16 Cuenta
catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit —hualh Jesús.

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtanūnī't nac chic, tū'tza' ixa'nan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca. 18 Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Nā hui'xina'n ¿chā tū' māchekxī'yā'tit? Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū naquilhtanū
kalhatin chi'xcu', xla' tū' catilīlalh ko'hua'jua'. 19 U'tza' xmān tanū na ixpān lā' chuntza'
taxtu. Tū' catitanūlh na ixtapāstacna'.

Chuntza' līmāsu'yulh que huāk tzey a'ntū hua'yāuj. 20 Lā' Jesús huampā:

—A'ntū quilhtaxtu kalhatin chi'xcu', ū'tza' ko'hua'jua' nalīla. 21 Palh tū' tzey ix-
tapāstacna' kalhatin chi'xcu', xla' napuhuan a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīmakpuscātīni'n
lā' nalītlahua talākalhī'n lā' nalīmaknīni'n. 22 Lā' naka'lhāna'n lā' naka'lhīcu'tun a'ntū
ixla' ā'chā'tin lā' natlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' natampi'lhīni'n lā' na'a'kxokonu'n lā'
natlahua a'ntūn ko'hua'jua' lā' nalakca'tzana'n lā' na'a'ksa'nan lā' lej naka'tla'jca'tzī lā'
tū' tzey ixtapāstacna' naka'lhī. 23 Huāk huā' tamā'na tū' tzey lā' tamātlahuī ko'hua'jua'
kalhatin chi'xcu'. Nā huā' tamā'na tataxtu de ixchakān kalhatin chi'xcu' como tū' tzey
ixtapāstacna' —hualh Jesús.

Huan puscāt makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mt. 15.21-28

24 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan
lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. Lā' tanūlh nac lakatin chic. Ixla-
casqui'n que nīn tintī' ixca'tzīlh que ixuī' a'ntza' pero tūlalh tatzē'kli. 25 Tuncan
milh kalhatin puscāt. Lā' ixtzu'ma'jāt huan puscāt ixka'lhī huan tlajana'. Lā' como
māca'tzīnīca que ixchinī't Jesús, lakmilh lā' tatzokostani'lh. 26 Lā' huan puscāt tū'
israelita ixuanī't; xla' sirofenicia ixuanī't. Lā' lej ī'squi'ni' talakalhu'mān que camāxtuni'lh
ixtzu'ma'jāt huan tlajana'. 27 Pero Jesús huanilh:

—Pū'la cataka'sli huan camana'. Tū' līmakuan maklhtīcan ixpāntzica'n huan camana' lā'
nacāmaxquī'can huan chichīn.

28 Lā' huan puscāt kalhtīlh:

—Stu'ncua', Māpa'ksīni'. U'tza' icca'tzī. Pero huan chichīn tzēn tasacua' ixkalhspu-
lamca'n camana' na ixtampīn mesa.

29 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca māchekxī'ya'. Tzētza' napina' na minchic. Huan tlajana' taxtuni'lhtza'
mintzu'ma'jāt.

30 Lā' huan puscāt a'lh na ixchic. Lā' ixtzu'ma'jāt ixmā' nac tama' lā' ixtasu'yutza' que
huan tlajana' ixtaxtuni'nī'ttza'.

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī tūla ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca

31 Lā' Jesús taxtulh de nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' tētaxtulh nac Sidón
lā' a'nlhā ixmāpa'ksī Decápolis. Lā' taspi'tli huan nac mar a'ntū huanican Galilea.
32 Lā' līmini'ca kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca.
Lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh. 33 Lā' Jesús lē'lh lacachuna'j huan chi'xcu' de a'nlhā
ixtatakēstoka tachi'xcuhuī't lā' mānūni'lh ixmakspulh na ixa'ka'xko'lh. Lā' chojmanīlh
ixmacan lā' nā xa'malh na ī'sī'makā't huan chi'xcu'. 34 Lā' Jesús talacayāhualh nac
a'kapūn. Pānīlh lā' hualh:

—¡Efata! —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: ¡Catalaquī'lh!

35 Lā' chu tuncan tatzeyalh ixa'ka'chakān huan chi'xcu' lā' kaxmatli. Lā' tzeyalh
ī'sī'makā't lā' tzētza' ixchihuīna'n xa'nca. 36 Lā' Jesús stu'tu'lu' cāhuanilh huan
tachi'xcuhuī't:

—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit.

Pero tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, lā' ā'chulā' tamāca'tzīnīni'lh. 37 Lā' xlaca'n a'ntī cāmāca'tzīnīca
lej ixtalē'cnī lā' tahualh:

—Huāk a'ntū tlahuanī't, huāk tzey. U'tza' cāmā'a'kahuanī a'ntī sordo lā' cāmāchihuīnī
a'ntī kō'ko'.

8

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil tachi'xcuhuī't
Mt. 15.32-39

1 Lā' huā' tamā'na chi'chini' ixtatakēstoknī't huan tachi'xcuhuī't lā' tū' ixa'nan a'ntū
natahua'. Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

2 —Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā'
tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. 3 Lā' palh xa'iccāmacā'lh na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't,
lej ixtaxlejua'nalh nac tej lā' tū' ixtatāyani'lh. Lā' makapitzīn de xlaca'n taminī'ta'ncha'
lej makat.

4 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhtīlh:

—Lā' ¿chichū nacālīmāhuī'yāuj huan tachi'xcuhuī't huā'tzā' a'nlhā tintī' lahuī'?

5 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Mactojon.

6 Lā' tuncan Jesús māpa'ksīlh catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac ti'ya't. Lā' cātayalh
huan mactojon pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n para natamaxquī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' tatlahualh. 7 Lā' nā
ixtaka'lhī makapitzīn ti'na'j squī'ti' lā' Jesús maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios por huan squī'ti'.
Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmālacpitzini'tit.

8 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' talēka'sli. Lā' tamākēstokli xalacpītzin a'ntūn
ta'a'katāxtūlh lā' tamātzumalh pātojon chā'xta. 9 Lā' a'ntīn tahuā'yalh hua'chi lakatā'ti'
mil ixtahuanī't. Lā' Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't na ixchicca'n. 10 Lā' tuncan
xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatojōlh nac barco lā' tachā'lh a'nlhā ixmāpa'ksī huan cā'lacchicni'
Dalmanuta.

Huan fariseosnu' tasqui'ni'lh Jesús que catlahualh lakatin lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56

11 Lā' huan fariseosnu' talakmilh lā' tatzuculh tatā'lāsta'la Jesús. Lā' tasqui'nli
lakatin lē'cnīn a'ntū nalītasu'yu que xla' xala' nac a'kapūn. Tasqui'nli como xmān
ixtalīlaktzī'ncu'tun. 12 Lā' Jesús pānīlh con pō'ktu ixa'clhcunuc lā' hualh:

—¿A'chī' huan a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tasqui'n lē'cnīn? Lej stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j tū' caticātamāsu'ni'ni' huan lē'cnīn.

13 Lā' cāmakxtekli lā' tojōpā huan nac barco lā' a'lh tintacut.

Ixlevaduraca'n fariseosnu'
Mt. 16.5-12

14 Lā' xmān ixa'nan mactin pāntzi nac barco como ixtapātza'nkānī't lā' tū' talē'lh pāntzi.
15 Lā' Jesús cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh:

—Cuenta catlahua'tit lā' catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan Herodes.

16 Lā' huan sca'txtunu'nī'n talātā'chihuīna'lh lā' talāhuanilh:

—Chō'la ū'tza' līhualh chuntza' como tū' līmiuj pāntzi.

17 Lā' Jesús ixca'tzī que xlaca'n tū' ixtamāchekxī a'nchī ixlīchihuīna'mā' ixpālacata a'ntūn
tamāsu'yu huan fariseosnu' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¿Chu tū' cuenta
tlahua'yā'tit nīn māchekxī'yā'tit? ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para
napūpāstacna'nā'tit?
18 Ka'lhī'yā'tit milakastapunca'n. ¿Chu tū' laktzī'nā'tit? Ka'lhī'yā'tit
mi'a'ka'xko'lhca'n. ¿Chu tū' a'kahuā'na'nā'tit? ¿Chu tūla pāstacna'nā'tit?
19 A'xni'ca'
iccāche'kelh huan macquitzis pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n,
¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Pācāujtu'.

20 Lā' xla' hualh:

—Lā' a'xni'ca' iccāche'kelh huan mactojon pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakatā'ti' mil,
¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Pātojon.

21 Lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿chu tūna'j māchekxī'yā'tit?

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

22 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Betsaida lā'
līmini'ca Jesús kalhatin lakatzī'n lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh huan chi'xcu' xalakatzī'n.
23 Lā' makachi'palh lā' makachi'palē'lh huan lakatzī'n na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Choj-
manīlh ixlakastapun lā' xa'mani'lh na ixlakastapun lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū la'ktzī'na'?

24 Lā' xla' talakapākē'lh lā' hualh:

—Iccālaktzī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi xakalhanna' qui'huī'n
como tūna'j xa'nca iclacahuāna'n.

25 Lā' tuncan xa'mani'pā na ixlakastapun. Lā' huan chi'xcu' talakapākē'pā lā' tzeyalh
lā' xa'nca lacahuāna'lh.

26 Lā' Jesús huanilh:

—Stu'nc capit na minchic lā' tū' titētanū'ya' huan nac cā'lacchicni'. Nīn tintī'
nacāhuani'ya' xala' nac huan cā'lacchicni' a'nchī lītzeya'nti.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacli
Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21

27 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh huan nac makapitzīn cā'lacchicni' a'ntza' a'nlhā
huanican Cesarea de Filipo. Lā' līhuan ixta'a'mā'na, xla' cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lā' tachi'xcuhuī't, ¿chichūn tahuan de quimpālacata?

28 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni' lā' ā'makapitzīn tahuan palh
hui'x huan Elías lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x chō'la kalhatin a'cta'sana'.

29 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' hui'xina'n, ¿chichū hua'nā'tit tichūn quit?

Lā' Pedro kalhtīni'lh:

—Hui'x Cristo a'ntī Dios lacsacli.

30 Lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios
lacsacli.

Jesús hualh que xla' ka'lhī nanī
Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27

31 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni' chuntza':

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan. Huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, xlaca'n naquintalakmaka'n lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.

32 Lā' lacastu'nc hualh huā'mā' tachihuīn. Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzē'k
huanilh que tū' cahualh chuntza'. 33 Lā' Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' lacaquilhnīlh Pedro lā' huanilh:

—Catakēnu'. Hui'x pāstacna'na' ixtapāstacna' huan ko'ti'ti'. Lā' tū' pāstacna'na' ixtapāstacna' Dios.

34 Lā' Jesús cāta'sani'lh huan tachi'xcuhuī't lā' ī'sca'txtunu'nī'n lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' catipāstacli xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n
lā' caquistālani'lh. 35 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por
quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata lā' ixpālacata huan xatzey tachihuīn, xlaca'n
nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 36 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk
xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu.
37 Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu.
38 Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j taputza ā'makxtum
dios. Palh chuxatī de hui'xina'n nalīmāxana'nā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
lā' nalīmāxana'nā'tit quimpālacata lā' ixpālacata a'ntū icmāsu'yu, ū'tza' na'iclīmāxana'n
a'xni'ca' na'icmimpala. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn
quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ixángeles a'ntī lej tzey.

9

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō'.

Jesús taxtāpalīlh lā' xtunc tasu'yulh
Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36

2 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' tatā'a'lh. Xmān
ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh huan nac tālhmā'n kēstīn lā' tā'cxtulh. Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús
lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. 3 Lā' ixlu'xu' lej xkakalh lā' lej smu'yonko' lalh
hasta ixlakachi'pana'n. Lā' tū' a'nan ā'catīhuā nac cā'ti'ya'tna' a'ntī mālacastuca a'nchī
lakche'kē'canī't. 4 Lā' cātasu'yuni'lh Elías lā' Moisés lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 5 Lā'
Pedro huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'ictlahuayāuj huā'tzā' lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila' nala lā' ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

6 Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'nchī ixualh como ixtu'tunca'n lej tajicua'lh.
Lā' ū'tza' līhualh chuntza'. 7 Lā' milh lakatin poklhnu' lā' cālītamacxti'li'lh. Lā' takaxmatli
lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' a'ntū hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

8 Lā' tuncan lacapalh talaktzī'lh lā' nīn tintī' ixa'nan ā'chā'tin; xmān Jesús ixa'cstu
talaktzī'lh.

9 Lā' a'xni'ca' ixtayujmā'na nac huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh:

—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit a'ntū laktzī'nī'ta'ntit. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.

10 Lā' tzē'k taca'tzīlh huā'mā' tachihuīn lā' ixtalākalhasqui'nī:

—¿Tuchū huanicu'tun huā' lakahuanchokocan de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n?

11 Lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh tasqui'nī que xapū'la namin Elías lā' ā'calīstān namin huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't?

12 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. ¿Chu tū' tatzo'kni' ixpālacata huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n que napātīni'n lhūhua' lā' nalakmaka'ncan?
13 Pero quit iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan a'ntī huancan palh xla' Elías lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n tatlahuani'lh chu a'nchī ixtalacasqui'n. Pātle'keni'lh chu a'nchī tatzo'kni' ixpālacata xla'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' ixkalhatā'ti'ca'n tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n, talaktzī'lh a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtalītamacxti'li'nī't. Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtatā'lāhuanimā'na huan sca'txtunu'nī'n. 15 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't talaktzīlh Jesús, talē'cnīlh lā' tuncan talaktu'jnulh lā' tatā'chihuīna'lh. 16 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līchihuīna'nā'tit?

17 Lā' kalhtīlh kalhatin na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclīmini'ni' quincaman. Ka'lhī huan tlajana' a'ntū makakō'ko'nīni'n.
18 Chu a'nlhā chi'pa lā' a'ntza' māyujū nac ti'ya't lā' tzucu kalhpupu lā' māsā'nī ixtatzan lā' lhtuculu' la. Lā' iccāsqui'ni'lhtza' misca'txtunu'nī'n que catamāxtuni'lh. Lā' xlaca'n tūlalh tamāxtuni'lh.

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī hua'nā'tit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.

20 Lā' talīmini'lh lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, huan tlajana' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' a'kā'lh nac ti'ya't lā' tapi'li'lh lā' kalhpupulh. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh ixtāta' huan ka'hua'chu:

—¿Lhā lakalā't cā'ta ka'lhīnī't huā'mā' ta'jatat?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Desde ixlīti'na'j tzuculh. 22 Lā' maklhūhua' māpū'lh nac macscut lā' nac xcān para namaknī. Lā' palh tzē natlahua'ya' catūhuā, caquilālakalhu'mauj quina'n lā' caquilāmaktāyauj.

23 Lā' Jesús huanilh:

—Lā' ¿a'chī' quihua'ni': "Palh tzē natlahua'ya' catūhuā"? Huan a'ntī kalhlaka'ī' Dios lā' līpāhuan Dios, ū'tza' tzēn tlahua chu a'ntūyā catūhuā.

24 Lā' tuncan ixtāta' huan ka'hua'chu ta'salh lā' hualh:

—Quit ickalhlaka'ī'. Caquimaktāya' porque quisputni'cus a'nchī xa'nca na'ickalhlaka'ī'.

25 Lā' a'xni'ca' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtalaktu'jnumā'na ixtalaktakēstokmā'na, xla' lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:

—Icmāpa'ksīyāni' hui'x a'ntī māsordujlīnī'ta' lā' makakō'ko'nī'ta' huan ka'hua'chu. Icmāpa'ksīyāni' que cataxtu de xla' lā' tū' maktin titanūpala'ya' na ixchakān.

26 Lā' huan tlajana' ta'salh lā' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' taxtulh. Lā' huan ka'hua'chu ixtasu'yu hua'chi xanīn ixuanī't. U'tza' lhūhua' talīhualh ixpālacata huan ka'hua'chu:
—Nīlhtza'.
27 Pero Jesús makachi'palh lā' maktāyalh lā' huan ka'hua'chu tā'kaquī'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatanūlh nac chic, lā' ixa'cstuca'n ixtahui'lāna' lā'
takalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quina'n tūlalh icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
29 Lā' cāhuanilh:
—Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalīhui'lī'yā'tit tū' nahuā'ya'nā'tit.

Jesús hualh ixlīmaktu' que ka'lhī nanī
Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45

30 Lā' tataxtulh de a'ntza' lā' ta'a'lh lā' ixtalatlā'huan huan nac estado de Galilea.
Lā' Jesús tū' ixlacasqui'n que naca'tzīcan que ixuī' a'ntza' 31 porque ixcāmāsu'ni'mā'
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixcāhuani:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamāstā'can con ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n naquintamaknī lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
32 Pero xlaca'n tū' tamāchekxīlh huā'mā' tachihuīn lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48

33 Lā' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Capernaum. Lā' a'xni'ca'
tatanūlhtza' nac chic, Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū ixlālīsta'la'yā'tit a'xni'ca' ixta'mpā'na'ntit nac tej?
34 Xlaca'n taquilhca'cslalh como līhuan ixtatlā'huantēlha nac tej, ixtalālīsta'lamā'na
ixpālacata tichū más tasqui'nī na ixlaclhpu'nanca'n. 35 Lā' Jesús tahuī'lh lā' cāta'sani'lh
ixkalhacāujtu'ca'n lā' cāhuanilh:
—Palh catīhuā lacu'tun xapuxcu' de hui'xina'n, calalh hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn lā' calalh hua'chi xastancu.
36 Lā' makachi'palh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n. Lā'
cha'xli lā' cāhuanilh:
37 —Chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quit quimpāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quimpāxquī' quit, nā paxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān quit.

A'ntīn tū' ixtā'ca'tza Jesús, ū'tza' namaktāya
Lc. 9.49-50; Mt. 10.42

38 Lā' Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin chi'xcu' a'ntī ixmāpācuhuī mintacuīni' lā' ū'tza' ixcālīmāxtumā' huan tlajana'nī'n. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como xla' tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
39 Lā' Jesús hualh:
—Camakxtektit lā' tū' timāmakchuyīyā'tit. Tū' a'nan a'ntī natlahua lē'cnīn a'xni'ca'
namāpācuhuī quintacuīni' lā' chu tuncan tzē naquilakapala. 40 Lā' a'ntīn tū'
quintā'ca'tzaca'n, ū'tza' quincāmaktāyayāni'. 41 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que chuxatī
nacātā'hua'yāni' xcān por ixpālacata hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, ū'tza' Dios namāpala.

Tū' tzey palh mimacan namātlahuīyānī' talaclē'i'
Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2

42 Lā' Jesús huampā:
—Lā' palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā'
ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xatzey palh pū'la
ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar para najicsua'. Chuntza'
tū' ixa'kxokolh huan ka'hua'chu.
43 'Lā' palh mimacan napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xalītzey macamōcho
ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu'
mimacanca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac
pūpātīn. A'ntza' huan macscut tūla māmixīcan. 44 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin
catihua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
45 'Lā' palh mintojonca'n napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xatzey palh
lacmōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh
ka'lhī'yā'tit kantu' mintojonca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni'
hui'xina'n nac pūpātīn. 46 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan
xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
47 'Lā' palh tlahua'cu'tunā'tit talaclē'i' ixpālacata catūhuā a'ntūn talaktzī'n mi-
lakastapunca'n, huā'mā' tū' tzey. Xatzey lakaxō'ko' ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilh-
tamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit lakatu' milakastapunca'n a'ntū
nacāmātlahuīyāni' talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. 48 A'ntza'
huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catitahua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī nat-
apātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
49 'Tasqui'nī que ixlīhuākca'n natapātīni'n para que más tzey natala. U'tza' hua'chi
macscut lā' maclacasqui'n chuntza' hua'chi līhua't maclacasqui'n matzat. Lā' a'ntū
a'ksajuī'can Dios, huāk nalīmāsko'kō'can matzat. 50 Matzat tzey; pero palh matzat tū'tza'
sko'ko', ¿chichū nalīmāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na minquilhtamacu-
jca'n. Lā' ū'tza' huanicu'tun que xa'nca' nalatā'kchokoyā'tit. Lā' ca'cs nalātahui'la'yā'tit
—hualh Jesús.

10

Jesús māsu'yulh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' Jesús taxtulh de Capernaum lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza'
a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán. Lā' tatzucupā tatakēstoka tachi'xcuhuī't.
Lā' Jesús tzucupā cāmāsu'ni' como chuntza' ixlīsmanīnī't. 2 Lā' talaktapajtzūlh Jesús
makapitzīn fariseosnu'. Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'?
3 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chichūn cāmāpa'ksīni' Moisés hui'xina'n a'nlhā tatzo'kni' huan nac ley?
4 Lā' xlaca'n tahualh:
—Moisés hualh: "Tzēn tzo'kcan lakatin acta lā' chuntza' tzē namakxteka' mimpuscāt".
5 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' tzey mintapāstacna'ca'n. U'tza' lītzo'kli Moisés huā'mā'
līmāpa'ksīn. 6 Pero a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj, tatzo'kni' chuntza':
Dios tlahualh chi'xcu' lā' puscāt.
7 U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu' lā' natā'takēxtimī ixpuscāt.
8 Lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin.
Chuntza' tatzo'kni'. Lā' chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin. 9 Lā' chuntza' tū'
līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios cātlahuanī't chu lakatin.
10 Lā' a'xni'ca' tatanūpā nac chic, takalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n ixpālacata a'ntū
hualh. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā'
chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' chuntza' tlahuani' huan xapū'la ixpuscāt a'ntūn tū' līmakuan.
12 Lā' palh kalhatin puscāt namakxteka ixkōlu' lā' natā'tapūchahua ā'kalhatin chi'xcu',
chuntza' huā'mā' puscāt naka'lhī ixmakchi'xcu'.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17

13 Lā' cālīmini'ca Jesús camana' para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatzuculh
talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh a'ntū ixtatlahuamā'na, xacā'lh
lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmakxtektit quintalakmin huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan
a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi
huan tamā'na camana'. 15 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' hua'chi
lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
16 Lā' Jesús cācha'xli huan camana' lā' cāmūspa'lhli con ixmacan lā' cāsicua'lanālīlh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30

17 Lā' Jesús a'mpā, lā' ixtlā'huantēlha nac tej. Lā' laktu'jnulh kalhatin chi'xcu' lā'
tatzokostani'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj
para pō'ktu?
18 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū huanicu'tun a'xni'ca' quihua'ni'ya' palh tzey quit? Xmān
kalhatin a'ntī tzey lā' ū'tza' Dios. 19 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza':
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua'.
Tū' ti'a'kxokonu'na' para natlaja'ya'.
Cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't.
20 Lā' xla' kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
21 Entonces Jesús laktzī'lh lā' pāxquī'lh lā' huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā sputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū
ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzi'ni'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico
nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān naquintā'pina', a'yuj napātīni'na'.
22 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh lā' a'lh como
lej rico ixuanī't.
23 Lā' Jesús lakachu cālaktzī'lh tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lej jicslīhua' para xlaca'n a'ntī lacricosnu' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī.
24 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīlē'cnīlh ixtachihuīn. Lā' Jesús cāhuanipā:
—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que xlaca'n a'ntīn talīpāhuan ixtumīnca'n, lej jicslīhua'
natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī. 25 Ca'tzīyā'tit que tūlalh catitanūlh lakatin
camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' para kalhatin rico natamakxteka que Dios
namāpa'ksī.
26 Lā' xlaca'n lej lhūhua' talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿tichūn tzē namāpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu, xmān Dios tzē
nacāmāpūtaxtū como Dios tzēn tlahua huāk catūhuā.
28 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' huanilh Jesús:

—Ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī catūhuā por quimpālacata
lā' ixpālacata kalhlaka'ī' xatzey tachihuīn. Nata'a'kxtekui'lī ixā'lacchicni'ca'n, o
ixtā'timīnca'n, o ixtzī'tca'n, o ixtāta'ca'n, o ixcamana'ca'n, o ixā'tacuxtuca'n. 30 Xlaca'n
a'ntī nata'a'kxtekui'lī, ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj. Hua'chi cien
veces līhua'ca' nataka'lhī ixā'lacchicni'ca'n lā' nā lhūhua' ixtā'timīnca'n lā' ixtzī'tca'n lā'
ixtāta'ca'n lā' ixcamana'ca'n lā' ixā'tacuxtuca'n. Lā' nā nacāmāpātīnīcan. Lā' nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 31 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej
tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū' lej catitatasqui'nīlh. Lā' lhūhua'
a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī.

Jesús huampā que ka'lhī nanī
Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34

32 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatā'cxtunu'ntēlha para nac Jerusalén lā' Jesús
ixcāpū'lani'tēlha lā' xlaca'n talē'cnīlh. Lā' huan a'ntī ixtastālani' ixtajicua'n. Lā' chu
cālē'mpā lacachuna'j huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzucupā cāhuani a'ntū
napātle'keni'. 33 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' naquimacamāstā'can como
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Naquimacamāstā'can con huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca.
Lā' xlaca'n naquintamacamāstā' con huan maktiyātī'n. 34 Lā' naquintalakapala lā'
naquintakēsnoka lā' naquintachojmanī lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n.

Jacobo lā' Juan tasqui'ni'lh lakatin talakalhu'mān
Mt. 20.20-28

35 Lā' Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo, talaktapajtzūlh Jesús lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclacasqui'nāuj naquilātlahua'ni'yāuj a'ntū na'iccāsqui'ni'yāni'.
36 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahua'ni'yāni'?
37 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—A'xni'ca' hui'x namāpa'ksīni'nkō'ya', quina'n iclacasqui'nāuj na'iccāpāxtūtahui'layāni',
kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtuxuc.
38 Pero Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh
napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza lā'
hua'chilh quintā'a'kpaxā'tit.
39 Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. 40 Pero ū'tza' huā'mā'
naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līca xmān para
huan a'ntī Dios lacsacli.
41 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús,
tatzuculh ta'a'kchā'n ixpālacata Jacobo lā' Juan. 42 Lā' Jesús cāta'sani'lh ixlīhuākca'n lā'
cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.
Xlaca'n hua'chi ixtēcu'nī'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksīni'n.
43 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xamāpa'ksīni' na
milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixlacscujni'ca'n ā'makapitzīn.
44 Chuxatī a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n

que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 45 Quit māni' huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para
na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj
para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús mālacahuānīlh Bartimeo a'ntī lakatzī'n ixuanī't
Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43

46 Lā' tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Jericó. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtax-
tumā' nac Jericó, tatā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' na ixquilhtūn tej
ī'squi'nīhuā'yahuī' huan lakatzī'n a'ntī ixuanican Bartimeo ixo'kxa' Timeo. 47 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīlh que ixtētaxtumā' Jesús xala' nac Nazaret, tzuculh ta'sa lā' hualh:

—Jesús, hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. Caquilakalhu'ma' quit.

48 Lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n talacaquilhnīlh lā' tahuanilh:

—Caquilhca'csla'.

Lā' Bartimeo ā'chulā' ixta'sa lā' hualh:

—Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj, caquilakalhu'ma' quit.

49 Lā' Jesús tāyalh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cata'sa'ni'tit.

Lā' tata'sani'lh huan lakatzī'n lā' tahuanilh:

—Capāxu'hua' lā' catāya'. Jesús ta'sani'yāni'.

50 Lā' xla' tamakxtulh ixtakēnu' lā' tāyalh lā' lakmilh Jesús. 51 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'na' na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquimālacahuā'nī'pala'.

52 Lā' Jesús huanilh:

—Tzētza' napina'. Hui'x kalhlaka'ī'nī'ta' que quit na'icmālacahuānīyāni' lā' ū'tza'
lītzeya'ntitza'.

Lā' chu līmaktin lacahuāna'lh lā' stālani'lh Jesús nac tej.

11

Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac xcānsipej Jerusalén
Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos, lā' ū'tza' pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā
huanican Betania. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca'
nachipinā'tit nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacanī't. Nīn
tintī'na'j kētahui'lanī't. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'. 3 Lā' palh catīhuā
nacākalhasqui'ni'yāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burrito?", hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit:
"Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n lā' tuncan namacamimpala huā'tzā'".

4 Lā' ta'a'lh lā' takaksli lakatin xati'na'jcus burro a'ntū ixchī'yāhuacanī't. Ixyā nac tej
pajtzu xamākalhcha lakatin chic. Lā' tatzuculh taxcuta.

5 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī ixtayāna' takalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū tlahua'pā'na'ntit? ¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

6 Lā' huan sca'txtunu'nī'n takalhtīni'lh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't. Lā' huan
chi'xcuhuī'n tamakxtekli ta'a'n huan sca'txtunu'nī'n. 7 Lā' talīmini'lh Jesús huan
xati'na'jcus burro lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' xla' kētō'lalh. 8 Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't tamāpī'lh ixtakēnu'can nac tej. Lā' ā'makapitzīn ixtacā' xati'na'j ixpeken
qui'hui' para natamāpī' nac tej. Chuntza' talīmāsu'yulh palh ixta'a'cnīni'ni'mā'na Jesús.

9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Camācā'tanīca Dios! Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan
Māpa'ksīni' quinDiosca'n. 10 Dios casicua'lanālīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū nala, lā' ū'tza'
hua'chi ixlīmāpa'ksīn quixū'yāpapca'n David.
11 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh nac Jerusalén, tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' como
kōtanūtza' ixuanī't, a'xni'ca' lakachu lacahuāna'lh na ixchakān lītokpān, taxtulh lā'
cātā'a'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n nac Betania.

Jesús lacaquilhnīlh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.18-19

12 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' tataxtulh de nac Betania, Jesús ixtzi'ncsa. 13 Lā' de makat
laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo lā' ixtaxtuni'nī'ttza' xachi'tin huan qui'hui'. Lā' Jesús
tapajtzūlh para nalaktzī'n palh ixua'ca'tza' xatō'ca't. Lā' a'xni'ca' chā'lh a'nlhā ixyā huan
qui'hui', tū' ixka'lhī ixtō'ca't. Xmān xachi'tin ixka'lhī como tūna'j ixchā'n ixpūlan higo.
14 Lā' Jesús huanilh huan qui'hui':
—Tū' maktin catihua'ca' mintō'ca't.
Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takaxmatli a'ntū huanilh huan qui'hui'.

Jesús cātlakaxtulh de nac xaka'tla' lītokpān huan stā'na'nī'n
Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

15 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Jerusalén, Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh
cātlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquil-
hni' huan lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ix-
tumīnca'n tachi'xcuhuī't lā' nā ixpūtahui'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālūmax. 16 Lā' tū'
makxtekli que nīn tintī' natētaxtu na ixtanquilhni' huan lītokpān palh ixlē'mā' catūhuā.
17 Lā' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' hualh:
—¿Chu tū' tatzo'kni' chuntza'?: “Quinchic namāpācuhuī'can chic a'nlhā tlahuacan
oración. Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n calhāhuā natamin tatlahua oración”. Lā' a'nchīn
tlahuapā'na'ntit, lītlahuacanī't hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.
18 Lā' cāmāca'tzīnīca xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā'
xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalīmaknī Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús como ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't ixtalē'cnī a'nchī ixmāsu'yu. 19 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūnī'ttza' huan
chi'chini', Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tataxtulh de nac Jerusalén.

Scōhualh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.20-22

20 Lā' ixlīlakalī cā'tzi'sāt tatētaxtulh a'nlhā ixyā huan xaqui'hui' higo lā' talaktzī'lh a'nchī
ī'scōhuankō'nī'ttza' hasta ixtankāxē'k. 21 Lā' Pedro pāstacli a'ntū pātle'kelh lā' huanilh
Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Huan qui'hui' scōhuantāyakō'lhtza'; huan a'ntū
macapūlhca'.
22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī'tit Dios. 23 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxatī a'ntī xa'nca nakalh-
laka'ī' lā' tū' naka'lhī lakatu' ixtapāstacna', natlahuani'can chu a'ntū xla' nasqui'n.
Palh nahuani huan kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān”, chuntza'
napātle'ke, xmān tū' caka'lhīlh lakatu' ixtapāstacna'. 24 U'tza' iccālīhuaniyāni' que
ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, caka'lhlaka'ī'tit que
ka'lhīyā'tittza'. Lā' namaklhtīni'nā'tit. 25 Lā' a'xni'ca' natāya'yā'tit lā' tlahua'pā'na'ntit
oración, namāsputūnu'ni'yā'tit catīhuā palh cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Chuntza'
minTāta'ca'n nac a'kapūn tzē nacāmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. 26 Lā' palh
hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, minTāta'ca'n nac a'kapūn tū' cat-
icāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n hui'xina'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8

27 Lā' tachā'lh nac Jerusalén. Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan nac xaka'tla' lītokpān, talak-
tapajtzūlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xalacpapatzīni'n
israelitas. 28 Lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixquilhtampān lītlahua'pā't huā'mā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj, nā quit
na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na catūhuā. 30 ¿Tichū ixquil-
htampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampān tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.

31 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 32 Lā' tūla catihuaniuj
que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhuī't —talāhuanilh.

Ixtajicua'n que tachi'xcuhuī't nata'a'kchā'n como ixlīhuākca'n ixtakalhlaka'ī' que Juan
stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 33 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:

—Tū' iccā'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na catūhuā.

12

A'nchī lītalacastuca huan tūn tū' tzeyā tasācua'nī'n
Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19

1 Lā' Jesús tzuculh cālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't con a'ntū lītalacastuca lā'
cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī cha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas. Lā' līcorralhui'līlh
chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin torre a'ntū napūmaktaka'lha
ixpū'uva.

'Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh ixti'ya't makapitzīn tasācua'nī'n para natascuja i'tātna'. Lā'
xla' a'lh tachoko makat. 2 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlan uvas, macā'lh ixlacscujni' na
ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntūn tamakalanī't
a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. 3 Pero huan tasācua'nī'n tachi'palh huan lacscujni' lā' tatucsli
lā' chu chuntza' tamāspi'tchokolh. Tū' maxquī'ca nīn tuntū'. 4 Lā' huan ixtēcu' pū'uva chu
macā'mpā ā'kalhatin ixlacscujni'. Lā' huan tasācua'nī'n tamūta'lalh lā' talakapalalh lā' chu
chuntza' tamacā'lh. 5 Lā' huan ixtēcu' macā'mpā ā'chā'tin lā' tamaknīlh xla'. Lā' huan
ixtēcu' cāmacā'mpā lhūhua' ā'makapitzīn. Huan tasācua'nī'n talacnicui'līlh makapitzīn lā'
tamaknīlh ā'makapitzīn.

6 'A'xmān kalhatin ixuī'cus a'ntīn tzē namacā'ncan, lā' ū'tza' ixo'kxa' a'ntī lej ixpāxquī'.
Lā' xla' ā'xmān macā'lh lā' hualh: "Ka'lhī que nata'a'cnīni'ni' qui'o'kxa'". 7 Pero huan
tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Ca-
maknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva". 8 Lā' tachi'palh lā' tamaknīlh lā'
tamaka'lh ixquilhtūn huan pū'uva.

9 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tuchū nacātlahuani' huan tamā'na' a'ntīn tamaksācua'lh? Na'a'n
lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn
xtunc tasācua'nī'n.

10 '¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla'
hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' lanī't huan chihuix a'ntū
más tasqui'nī.
11 Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclē'cnīyāuj.
12 Lā' ixtā'ca'tza Jesús titachi'pacu'tulh como tamāchekxīlh que xlaca'n ixtalītalacastuca
hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Lā' como ixtajicua'ni' tachi'xcuhuī't, ū'tza'
talīmakxtekli lā' ta'a'lh.

Ixpālacata huan tamātā'jīn
Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26

13 Lā' cālakmacā'nca Jesús ā'makapitzīn fariseosnu' lā' ixchi'xcuhuī'n Herodes.
Cālakmacā'nca para natakaxmatxtu catūhuā a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. 14 Lā' a'xni'ca'
talakchā'lh, tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua'. Hui'x tū' tlahua'ni'ya'
cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. ¿Chā līmakuan
na'icmāpalayāuj a'ntū māta'jīni'n huan emperador o tū' tasqui'nī?
15 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? Caquilālīmini'uj lakatin tumīn para na'iclaktzī'n.
16 Lā' talīmini'lh lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Ixla' huan emperador.
17 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Pues camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū
ixla'.
Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh a'nchī cākalhtīlh Jesús.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40

18 Lā' talakmilh Jesús saduceosnu'. Xlaca'n tamāsu'yu que tū' catilakahuanchokoca.
Lā' ū'tza' talīhuanilh:
19 —Mākalhtō'kē'ni', Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh nanī kalhatin
chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza', lā' palh nīmaka'n ixpuscāt lā' palh tintī' ixcaman,
maclacasqui'n que huan lakapūt natā'tapuchahua ixyāsta' a'ntī xastancu. Lā' huan
xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 20 Ixa'nan
kalhatojon lītā'timīn. Lā' xapuxcu' tapūchahualh lā' tū' ixka'lhī ixcaman a'xni'ca' nīlh.
21 Lā' kalhatin ī'stancu tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' nā xla' nīlh lā' tū' ka'lhīlh
ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin ī'stancu a'xni'ca' tā'tapūchahualh huan
lakapūt. 22 Chuntza' kalhatunu' de ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh huan puscāt
lā' tū' taka'lhīlh ixcamanca'n a'xni'ca' tanīlh. Lā' a'xmān nīlh huan puscāt. 23 Lā'
a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt? Ixkalhatojonca'n
ixtatā'tapūchahuanī't.
24 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'tza' līta'a'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' huan na
ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn. 25 Lā' a'xni'ca' huan
nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n
para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn. 26 Lā'
Moisés tzo'kli ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko a'xni'ca' tzo'kli ixpālacata huan
pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. ¿Chu tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū Dios huanilh
Moisés? Chuntza' hualh: “Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob”, hualh. 27 U'tza'
huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n
xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Hui'xina'n lej ta'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' tasqui'nī
Mt. 22.34-40; Lc. 10.27

28 Lā' cālakmilh Jesús kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley lā' cākaxmatli a'ntī ix-
talāsta'lamā'na. Lā' ca'tzīlh que Jesús xa'nca cākalhtīlh. Lā' tuncan kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī?
29 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' huā'mā': "Cakaxpa'ttit hui'xina'n israeli-
tas. Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n xmān ū'tza' Māpa'ksīni'. 30 Lā' napāxquī'ya' huan
Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk mintapāstacna' lā'
mintahuixcān". 31 Lā' ixlīlakatu' līmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': "Napāxquī'ya' ā'kalhatin chu
a'cxtim hua'chi mē'cstu pāxquī'ca'na'". Tū' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
que huā' tamā'na.
32 Lā' tuncan xamākalhtō'kē'ni' huan ley huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū' hua'na', Mākalhtō'kē'ni'. Huī' kalhatin Dios lā' xla' xmān ixa'cstu
Dios. 33 Lā' tasqui'nī napāxquī'yāuj con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n lā' con ixlīhuāk
quintapāstacna'ca'n lā' quintahuixcānca'n. Nā tasqui'nī napāxquī'yāuj ā'kalhatin chu
a'cxtim hua'chi quē'cstuca'n quincātapāxquī'yāni'. Palh chuntza' natlahuayāuj, ū'tza'
līhua'ca' xatzey que na'a'ksajuī'yāuj Dios a'ntū lhcuyucan o maknīcan.
34 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī xa'nca pāstacli lā' kalhtīlh xamākalhtō'kē'ni' huan ley.
Lā' Jesús huanilh:
—Tisputni'yāni' xmān macsti'na'j para natapa'ksī'ya' con Dios.
Lā' tintī'tza' ixkalhasqui'nīcu'tun nīn tuntū' como ixtajicua'n.

I'xū'yāpapna' Jesús
Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44

35 Lā' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān lā' cāhuanilh:
—Cristo ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtunu'. Lā' ¿a'chī' tahuan huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley que Cristo ī'xū'yātā'nat David? 36 Māni' David hualh
chu a'nchī māsu'ni'lh Espíritu Santo lā' chuntza' tzo'kli:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j hasta
a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza"
—huan pāxtūcāna'j a'nlhā a'cnīni'ni'can—. 37 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā'
māpācuhuīlh ixMāpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun que xla' līhua'ca' xaka'tla' nala —hualh
Jesús.
Lā' chu catīhuāyā tachi'xcuhuī't līpāxūj takaxmatli.

Jesús cālē'ksa'nīni'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47

38 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't, ixcāhuani':
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn
tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixtakēnu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n
que cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. 39 Lā' na ixlītokpānca'n israelitas
xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca
a'nlhā tlahuacan cā'tani'. 40 Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā'
ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā'
natapātīni'n que ā'makapitzīn.

A'ntū māstā'lh huan pobre lakapūt
Lc. 21.1-4

41 Lā' Jesús tahuī'lh na ixlacapūn a'nlhā ixmojōcan tumīn a'ntū a'ksajcan Dios. Lā'
ixcālaktzī'mā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' ixtamojō ixtumīnca'n. Lā' lhūhua' ricosnu'
tamojōlh lhūhua' ixtumīnca'n. 42 Lā' milh kalhatin lakapūt; lej pobre ixuanī't. Lā' xla'

cāmojōlh lakatu' ixtumīn de cobre; xmān macsti'na'j ixtapalh. 43 Lā' Jesús cāta'sani'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntū mojōlh huā'mā' pobre lakapūt līhua'ca' ixtapalh
na ixlacapūn Dios que a'ntū tamojōlh huan ā'makapitzīn. 44 Xlaca'n tamojōlh xmān a'ntū
ixcā'a'katāxtūni'nī'ttza' como xlaca'n lacricos. Lā' huan puscāt, xla' a'yuj sputni' ixlīhua't,
pero māstā'kō'lh ixlīhuāk a'ntū ixpūlatahuī'lh.

13

Jesús hualh que nalactlahuacan xaka'tla' lītokpān
Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de nac xaka'tla' lītokpān, kalhatin de ī'sca'txtunu'nī'n
huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Lej tzēhuanī't huan chihuix a'ntū lītlahuacanī't huā'mā'
xaka'tla' lītokpān. Lej xa'nca taxtucha'.
2 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Tū' catitachokolh nīn lakatin
chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī naca'tzīcan que palaj na'a'ksputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Lā' Jesús tahuī'lh na ixtūtzā'n huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos lā' na ixlacapūn
xaka'tla' lītokpān. Lā' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés tzē'k takalhasqui'nīlh:
4 —Iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh palaj napātle'ke a'ntū hua'nti?
5 Lā' Jesús tzuculh cāhuani:
—Catamaktaka'lhtit para que nīn tintī' nacā'a'kxokoyāni' 6 como lhūhua' chi'xcuhuī'n
natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: "Quit Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līlh". Lā' chuntza' lhūhua' a'ntī nacā'a'kxokocan.
7 'Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan a'nlhā pajtzu tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchī lamā'cha' guerra makat. Tū' tijicua'nā'tit. Chuntza' ka'lhī
que napātle'ke. Lā' tūna'j cati'a'ksputli. 8 Lakatin gobierno natā'kaquī' contra ā'kalhatin.
Lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin. Lā' lakachu natachiqui huan ti'ya't lā'
na'a'nan tatzi'ncsta. Lā' ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.
9 'Cuenta catlahua'tit como nacātamacamāstā'yāni' con huan pūchihuīna'nī'n lā'
nacātakēsno'kāni' nac lītokpānna'. Lā' por quimpālacata nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n
huan gobernadores lā' na ixlacapūnca'n māpa'ksīni'nī'n. Chuntza' nachihuīna'nā'tit por
quimpālacata.
10 'A'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj, tasqui'nī nacāmāsu'ni'can
huan xatzey tachihuīn huan tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj. 11 Lā'
a'xni'ca' nacātachi'payāni' lā' nacātamacamāstā'yāni' con huan pūchihuīna'nī'n, tū'
catilē'capintit pū'la a'nchī nalītamaktāyayā'tit. Nahua'nā'tit a'ntū puhua'nā'tit a'xni'ca'
nachā'n huanmā' hora. Tū' māni' hui'xina'n catichihuīna'ntit. Huan Espíritu Santo
nacāmāchihuīnīyāni'.
12 'Lā' a'ntī quintakalhlaka'ī' nacāmacamāstā'can con huan pūchihuīna'nī'n. Lā' māni'
ixtā'tinca'n a'ntī natamacamāstā' para nacāmaknīcan. Lā' huan xanatātana' nata-
macamāstā' ixcamana'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī' para nacāmaknīcan. Lā' huan camana'
nata'a'kchā'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n a'ntīn takalhlaka'ī' lā' natamāmaknīnīni'n. 13 Lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata. Lā' huan
a'ntī natatāyani' hasta a'xni'ca' natanī, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 'Nalaktzī'nā'tit huā' xako'hua'jua' a'ntū nalactlahuakō' lā' natāya a'nlhā tū'
līmakuan chu a'nchī tzo'knulh huan profeta Daniel. Lā' quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā',

iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. A'xni'ca'
nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspū'n xlaca'n
a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea. [15] Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja huan
a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn ixchicca'n, tū' catitatanūlh huan nac chic para natamāxtu
catūhuā a'ntū ixla'ca'n. [16] Lā' huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli na
ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. [17] Xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini'
palh tacamalanī't o palh tamātzi'quī'ni'ncus.

[18] 'Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n. [19] Lā' lej
napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' Dios mā'a'nanīlh huā'mā' quilhta-
macuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū'tza' maktin
catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. [20] Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jīlh huā'mā' tiempo, tū'
ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

[21] 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā calak-
tzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' catikalhlaka'ī'tit. Lā' palh
catīhuā ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit. A'jnanu' yā", tū' catikalhlaka'ī'tit. [22] Natamin
lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo lā' ā'makapitzīn
natahuan que māni' xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā natatlahua lē'cnīn como
nata'a'kxokocu'tun māni' xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh a'ntī Dios
cālacsacli pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. [23] Skalalh cala'tit. Iccāhuanini'tza' ixlīhuāk
huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36

[24] Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan tamā'na chi'chini' a'xni'ca' napātle'ketza' huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā'
huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. [25] Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn
lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. [26] Lā' tuncan nalaktzī'ncan huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n a'nchī napūmin huan poklhnu'. Lej naka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't naxkaka.
[27] Lā' tuncan nacāmacamin ixángeles lā' natamākēstoka a'ntī cālacsaccanī't. Natamin a'ntī
cālacsaccanī't xalanī'n cā'quilhtamacuj.

[28] 'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo. A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā'
tzucumā' tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
[29] Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit que
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi kalhatin
a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn huan mākalhcha. [30] Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā'
a'ntū iccāhuanini'. [31] Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin
catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

[32] 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' o huā'mā' hora; nīn huan ángeles
xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nīn ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī
lhānīn mero napātle'ke.

[33] 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn napātle'ke huā'mā'. [34] U'tza' hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'ntī na'a'n latā'kchoko makat. Lā' cālīmāmacū'tā'quī' ixchic huan
ixtasācua'nī'n lā' cāmaxquī' ixlītlōtca'n chā'tunu'. Lā' yāhua kalhatin maktaka'lhna' nac
tanquilhni' lā' māpa'ksī que skalalh nala. [35] Chuntza' hui'xina'n skalalh cala'tit como
tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin ixtēcu' chic. Tzēlasā' namin cā'smalanka'n, o a'xni'ca' chū'cus
nata'sa huan gallo, o i'tāt tzī'sa, o tuncuīni'n. [36] U'tza' skalalh calīla'tit para que tū'
lhtatapā'na'ntit a'xni'ca' chu līmaktin namin. [37] Iccāhuaniyāni' hui'xina'n: Skalalh cala'tit.
Lā' nā skalalh catalalh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't —cāhuanilh Jesús.

14

Talacchihuīna'lh a'nchī natalīchi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 I'sputacus lakatu' chi'chini' para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtaputzamā'na a'nchī natalī'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' natamāmaknīnīni'n. 2 Lā' talāhuanilh:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cā'tani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8

3 Lā' Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. U'tza' huā'mā' Simón a'ntī ixmasni'mā' ixquinī't lā' ixtzeyanī'ttza'. Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' a'ntza', kalhatin puscāt laktapajtzūlh. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixlītzuma aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa ixuanī't. Lā' ū'tza' a'ntū huanican nardo. Huan puscāt pa'klhli huan frasco lā' mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. 4 Lā' makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' talī'a'kchā'lh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' pāxcat līlalh huā'mā' aceite? 5 Ixtapalh hua'chi ixtatlaj kalhatin chi'xcu' xatascujāt de lakatin cā'ta. Tzē ī'stā'ca lā' huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
Lā' taquilhnīlh huan puscāt.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camakxtektit. ¿A'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. 7 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n. Lā' a'xni'ca' lacasqui'nā'tit, tzē nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey. Pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 8 Huan puscāt tlahualh a'ntūn tzē ixtlahua. Quimūmā'ca'lh aceite lā' chuntza' quincāxtlahualīlhtza' como naquimā'cnūcan. 9 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntūn tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n natalīpāstaca xla' —hualh Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús
Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6

10 Judas Iscariote kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' xla' cālaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' para nacāhuani que ixcāmacamaxquī'lh Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū cāhuanica, tapāxuhualh lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. Lā' Judas ixputza a'nchī ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

12 Milh huan xapū'lh chi'chini' de huan cā'tani' a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' maknīcan huan borrego a'ntū nahua'can para huā'mā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj para nahua'yāuj huan xalīhua't huan cā'tani'?
13 Lā' cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' lā' napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lē'mā' ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit. 14 Lā' a'nlhā xla' natanū, nā natanū'yā'tit lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' huan chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: ¿Lhachū yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani' de pascua?" 15 Lā' māni' xla' nacāmāsu'ni'yāni' lakatin cuarto ixlītanca'cstu' chic. Lā' ka'tla' huan cuarto lā' cāxni'j yātza'. A'ntza' nacāxtlahua'yā'tit quilīhua'tca'n.
16 Lā' ta'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tatanūlh nac cā'lacchicni'. Lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't lā' tacāxtlahualh huan līhua't.

17 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', Jesús cātā'chā'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'ntza'.
18 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n a'ntī quilātā'huā'yamā'nauj huā'tzā' naquimacamāstā'.
19 Lā' xlaca'n tatzuculh talakaputza lā' chā'tunu' de xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Chu quit?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Kalhatin de hui'xina'n de milīkalhacāujtu'ca'n māni' xla'. U'tza' a'ntīn quintā'pūhuā'yan huā' pulātu. 21 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
22 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
23 Lā' tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macastī'n cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīhuākca'n tapūko'tnūnkō'lh. 24 Lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuacan huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. 25 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'icua' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Jesús huanilh Pedro que nakalhtatzē'ka
Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

26 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos", tatzo'kni'. 28 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, xapū'la na'ica'n quit nac estado de Galilea. Lā' a'ntza' nalāpāxtokāuj.
29 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' ictimakxtekni'.
30 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, māni' hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
31 Lā' Pedro ā'chulā' stu'tu'lu' hualh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn chu a'cxtim tahualh.

Jesús tā'chihuīna'lh Dios nac huerta a'nlhā huanican Getsemaní
Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46

32 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ictā'chihuīna'n Dios.
33 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' Jacobo lā' Juan. Lā' tzuculh tamakchuyī lā' lej pāta'lalh. 34 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā' skalalh catahui'la'tit.
35 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' squi'ni'lh Dios palh tzē ixpūtaxtulh de a'ntū napātle'keni' 36 lā' hualh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātī, camakxtekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

37 Lā' taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalh-
tatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā lhtatahui'la', Simón? ¿Chu tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin
hora? 38 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni'
a'xni'ca' nacātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero
mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān.
39 Lā' ixlīmaktu' a'lh lacachuna'j lā' chu a'cxtim squi'ni'lh Dios. 40 Lā' taspi'tchokopā
a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Tūlalh
tatāyani'lh ixtalhtataca'n lā' tū' ixtaca'tzī a'nchī natakalhtī. 41 Lā' a'xni'ca' ixlīmaktu'tun
taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't, cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Tzeytza'. Chilhtza' huan hora a'ntū
lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n
huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn. 42 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī
naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús
Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

43 Lā' tuncan a'xni'ca' Jesús ixchihuīna'mā'cus, chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan
kalhacāujtu' scā'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n
ixmachītaca'n lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n xanapuxcu'nu' curasna'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. 44 Lā' Judas ū'tza' a'ntī
ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuani'nī't:
—A'ntī na'iclacamu'su ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit lā' nalīpinā'tit lā' namaktaka'lhā'tit.
45 Lā' a'xni'ca' chā'lh Judas, tuncan laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 46 Lā' huan tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para
natalē'n.
47 Lā' ixyā kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh
ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xkō'lh. 48 Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit
kalhatin ka'lhāna'. 49 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī'
tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuntza' naquimpātle'keni' para natlōkentaxtū a'ntū
tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
50 Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n tatzā'lalh lā' chuntza' talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lalh kalhatin o'kxa'

51 Lā' kalhatin o'kxa' stālani'lh. Tū' ixlhakā'nī't ixlu'xu'; xmān ixlītamaksna'tnī't kalhtin
sábana. Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tachi'palh, 52 lhka'lo'ko tzā'lalh lā' maka'lh huan
sábana.

Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n israelitas
Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

53 Lā' xlaca'n a'ntīn tachi'palh Jesús, talē'lh a'nlhā ixuī' huan xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' talaktakēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. 54 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh lā' chā'lh hasta ixtanquilhni'
huan ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahuī'lh huan
policíasna'. Lā' ixcātā'sko'huī' nac macscut con xlaca'n.
55 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
a'ntī ixtalacāxtlahua, xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para
natalīmāmaknīnīni'n. Lā' tū' ixtakaksa a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. 56 Līlhūhua'
talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús, pero tū' chu a'cxtim tahualh. 57 Lā'
makapitzīn tatāyalh lā' ta'a'ksa'nīni'lh lā' tahualh a'ntūn tū' stu'ncua'. Chuntza' tahualh:

58 —Quina'n ickaxmatui a'nchī hualh: "Quit na'icmāsputūkō' ixlīhuāk huā'mā' xaka'tla'
lītokpān a'ntū ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'ictlahua ā'lakatin
a'ntūn tū' ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n".
59 Pero nīn xlaca'n tū' chu a'cxtim tahualh.
60 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' kalhasqui'nīlh Jesús:
—Huā' tayāna' chi'xcuhuī'n talī'a'ksa'nīni'mā'ni'. Lā' ¿chu tū' nakalhtīni'na'?
61 Lā' Jesús ca'cs tāyalh lā' tuntū' kalhtīni'lh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna'
kalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī Dios lacsacnī't? ¿Chā hui'x ixO'kxa' Dios a'ntī quina'n
ica'cnīni'ni'yāuj?
62 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē. Quit Cristo. Lā' hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' na'icminācha' nac a'kapūn
ixlaclhni' poklhnu'.
63 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna', māni' xla' xtī'tli ixlu'xu' lā' chuntza' līmāsu'yulh que
lej ixa'kchā'n lā' hualh:
—Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'.
64 Hui'xina'n kaxpā'tnī'ta'ntit a'nchī tā'talacastuccu'tulh Dios. ¿Chī puhua'nā'tit?
Lā' ixlīhuākca'n tamālaclē'nīlh para namaknīcan.
65 Lā' makapitzīn tatzuculh talakachojmanī. Lā' xlaca'n talacatlapalh lā' tatucsli lā'
tahuanilh:
—Caquilhchipi tichū tucsni'.
Lā' huan tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na nā xlaca'n tatucsli.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

66 Lā' Pedro ixyā na ixtanquilhni' huan chic lā' milh kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ix-
maksquiti na ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. 67 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro a'nlhā
ī'sko'huī', huan tzu'ma'jāt lakalaktzī'lh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.
68 Pero xla' kalhtatzē'kli lā' huanilh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'. Tū' icmāchekxī.
Lā' a'lh lacachuna'j. Lā' ta'salh huan gallo. 69 Lā' huan tzu'ma'jāt chu laktzī'mpā lā'
tzuculh cāhuani huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha':
—U'tza' huā'mā' kalhatin de xlaca'n.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā. Lā' ixlīka'tlā'tus huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha' tahuanilh
Pedro:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como hui'x xala' nac estado de Galilea. Mintachi-
huīn ixtā'chuntza' a'ntī xalanī'n nac Galilea.
71 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcācan ixa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios naquimāpātīnī palh tū' stu'ncua' a'ntū icuanimā'ni'. Tū' iclakapasa huā'mā'
chi'xcu' a'ntī līchihuīna'mpā'na'ntit.
72 Lā' huan gallo ta'sapā ixlīmaktu'. Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro a'nchī Jesús
ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka'
maktu'tun". Lā' a'xni'ca' Pedro pāstacli chuntza', tzuculh calhuan.

15

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n tatakēstokli lā' talacchihuīna'lh. Lā' tapekechī'lh Jesús lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh huan Pilato a'ntī gobernador ixuanī't. 2 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Chu hui'x ixReyca'n israelitas?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.

3 Lā' xanapuxcu'nu' curasna' ixtalē'ksa'nīni'n de lhūhua' catūhuā. 4 Lā' Pilato kalhasqui'nīpā:

—¿A'chī' tū' kalhtīni'na' nīn tuntū'? Kaxpa'tti ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'ni'.

5 Pero Jesús tū'tza' kalhtīlh. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh Pilato.

Tahualh que tasqui'nī nanī Jesús
Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

6 Lā' ixa'nan lakatin talanān a'xni'ca' ixla cā'tani'. Pilato ixmakxteka kalhatin
tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n a'ntī namakxtekcan. 7 Lā'
ixtatanūmā'na nac pūlāchī'n makapitzīn a'ntī ixtatā'kaquī'nī't contra huan gobierno lā' ixtamaknīni'nī't a'xni'ca' tatā'kaquī'lh. Lā' kalhatin de huan tachī'nī'n ixuanican
Barrabás. 8 Huan lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Pilato lā' tatzuculh tasqui'ni' que
catlahualh chu a'nchī lanān ixtlahua līhuan ixlamā' cā'tani'. 9 Lā' Pilato cākalhtīlh:

—¿Chā lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?

10 Pilato māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā'
ū'tza' talīmacamāstā'lh. 11 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtacuccha'xnī't huan
tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli Barrabás. 12 Lā' Pilato cākalhtīpā lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahua con xla' a'ntī māpācuhuī'yā'tit ixReyca'n israelitas?

13 Lā' xlaca'n tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

14 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't?

Pero xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

15 Lā' como Pilato ixcāmāko'xamixīcu'tun huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāmakxtekni'lh huan Barrabás. Lā' māpa'ksīni'lh que cakēsno'kca huan Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

16 Lā' tuncan ixtropasna' huan gobernador talē'lh Jesús na ixchakān pūchihuīn a'nlhā
huanican pretorio. Lā' cāmākēstokca ā'makapitzīn tropasna'. 17 Lā' tamālhakē'lh lakatin
ixlu'xu' xasmumonko' lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. 18 Lā'
tatzuculh tahuani:

—Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n israelitas.

19 Lā' talīmūnicli qui'hui' lā' tachojmanīlh. Lā' tatatzokostani'lh hua'chilh
ixta'a'cnīni'ni'mā'na. 20 Lā' a'xni'ca talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xasmumonko' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā' talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

21 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na, ixtētaxtumā' kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene a'ntī ixtacuīni' Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro lā' Rufo lā' ixmimā'cha' de nac rancho. Lā' huan tropasna' tasāmācu'quī'lh ixcruz Jesús.

22 Lā' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun
Ixa'kxāk Nīn. 23 Lā' Jesús mālacnūni'ca vino para nahua'. Lā' ixtā'tlahuapāspi'tcanī't
līcu'chu'ni' a'ntū huanican mirra. U'tza' ixlīmālhtatīcu'tuncan. Lā' Jesús tū' maklhtīni'lh.

24 Lā' a'xni'ca' ī'xtokohua'ca'canī'ttza', huan tropasna' tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús lā'
tapūmāxtulh ī'suerteca'n para nataca'tzī tuchū nacātachokoni' chā'tunu' de xlaca'n.
25 Lā' hua'chi makna'jās cuhuīni' ixuanī't a'xni'ca' xtokohua'ca'ca. 26 Lā' ixtzo'kcanī't
a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca lā' ixuan chuntza: IxReyca'n israelitas. 27 Lā' nā
cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na
ixpāxtūxuc. 28 Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan:
"Xla' ixpūtle'kecanī't na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey".
29 Lā' xlaca'n a'ntī ixtatētaxtumā'na talakapalalh lā' taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā'
tahuanilh:
—¡A! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun
chi'chini'. 30 Chuhua'j capūtaxtu mē'cstu lā' cayu'jti de huan nac cruz.
31 Lā' nā chuntza' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtalīlītzī'n
Jesús lā' ixtalāhuanimā'na:
—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. 32 Cayujli chuhua'j de huan
nac cruz huan Cristo a'ntī ixReyca'n israelitas. Nalaktzī'nāuj nayuja de huan cruz lā'
chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'.
Lā' xlaca'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't nā talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

33 Lā' a'xni'ca' tastu'nūtatza' ixuanī't, cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'yatna' hasta
maktu'tun kōtanū. 34 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū Jesús palha' ta'salh lā' hualh:
—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī'
qui'a'kxtekui'līnī'ta' quē'cstu?
35 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha'. Lā' xlaca'n talāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit. Xla' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
36 Lā' tu'jnulh kalhatin lā' līmāchū'huī'lh vinagre nac lakatin catūhuā a'ntū hua'chi
panamāc. Lā' o'ksmā'ca'lh kantin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para nahua' lā' hualh:
—Camakxtekui; nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāyujū de nac cruz.
37 Lā' Jesús lej palha' ta'salh lā' tuncan nīlh. 38 Lā' huā'mā' ka'tlā'tus huan lu'xu'
nac xaka'tla' lītokpān taxtī'tpitzilh desde ixquilhtūn xala' tālhmā'n hasta na ixtampān.
U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. 39 Lā' huan capitán romano ixyā na
ixlacapūn Jesús. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh a'nchī Jesús ta'salh lā' nīlh, lā' huan capitán hualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
40 Nā huan puscan ixtalaktzī'mā'na de makat; na ixlaclhni'ca'n ixtayāna' María
Magdalena lā' Salomé lā' María ixtzī'tca'n Jacobo huan xastancu lā' José. 41 Xlaca'n
ixtastālani'tlā'huan Jesús a'xni'ca' ixuī' nac estado de Galilea lā' ixtamaktāya. Lā' nā
ixtahui'lāna' ā'makapitzīn lhūhua' puscan a'ntī ixcātā'minī't a'ntza' nac Jerusalén.

Mānūca nac lhu'cu' ixmacni' Jesús
Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

42 Kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. Lā' ū'tza' ixlīlakalī ixuanī't. 43 Lā' lakmilh huan Pilato kalhatin chi'xcu' xala'
huan nac cā'lacchicni' Arimatea. Huanmā' chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ixka'lhīmā' hasta
a'xni'ca' Dios namāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' chā'tin de huan pūchihuīna'nī'n israelitas
a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. Lā' huā'mā' chi'xcu' lej ixa'cnīni'ni'can. Lā' xla' ixa'cstu
tahuixcānīlh lā' squi'ni'lh Pilato camaxquī'lh ixmacni' Jesús.
44 Lā' Pilato lē'cnīlh como puhualh que tūna'j ixnī. Lā' māta'sīlh huan capitán lā'
kalhasqui'nīlh palh stu'ncua' ixnīnī'ttza' Jesús. 45 Lā' a'xni'ca' huan capitán māca'tzīnīlh
que ixnīnī'ttza', Pilato makxtekli José nalē'n huan macni'. 46 Lā' José tamāhualh kalhtin
stala'nka' lu'xu' xatzey. Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' huan ixmacni' Jesús, līpāsna'tli

huan lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā'
līmālacchahuayāhualh lakatin ka'tla' chihuix. 47 Lā' María Magdalena lā' María ixtzī't José
talaktzī'lh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús.

16

Mālakahuanīchokoca Jesús
Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, María Magdalena lā'
María ixtzī't Jacobo lā' Salomé tatamāhualh pomada a'ntū lej xamu'csa para na-
talīmactlahua ixmacni' huan Jesús. 2 Lā' cā'tzi'sāt huan domingo a'xni'ca' tā'cxtulhcus huan
chi'chini', ta'a'lh nac taponkni' 3 lā' ixtalāhuani:
—¿Tichū naquincāmāpānūni'yāni' huan chihuix a'ntū līmālacchōcanī't huan lhu'cu'?
4 Lā' a'xni'ca' talaca'a'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix como ka'tla'
ixuanī't. 5 Lā' tatanūlh nac taponkni' lā' talaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixtasu'yu hua'chi
chi'xcu'. Ixuī' na ixa'cacāna'j huan lhu'cu' lā' smu'yonko ixlu'xu' lā' pūlhmā'n ixuanī't.
Lā' xlaca'n lej tajicua'lh. 6 Lā' huan ángel cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret a'ntī xtoko-
hua'ca'canī't. Xla' tū'tza' huī' huā'tzā'; xla' lakahuanchokolhtza'. Chā calaktzī'ntit a'nlhā
ixmāpī'canī't. 7 Capintit lā' cacāhua'ni'tit Pedro lā' ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús.
Nahua'ni'yā'tit que xla' nacāpū'lani'yāni' para nac estado de Galilea. A'ntza' napāxtokā'tit
chu a'nchī cāhuanini'.
8 Lā' huan puscan tataxtulh de nac lhu'cu' lā' tatzā'lalh. Lej ixtaxpipitēlha lā' ix-
talē'cnītēlha. Lā' como lej ixtajicua'n, tuntū' ixtahuani nīn tintī'.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena
Jn. 20.11-18

9 Huanmā' domingo lej tzi'sāt Jesús lakahuanchokolh. Lā' pū'la tasu'yuni'lh María
Magdalena a'ntī ixmāxtuni'nī't lakatojon tlajana'nī'n. 10 Lā' María cālakchā'lh xlaca'n a'ntī
ixcātā'latlā'huan Jesús. Ixtalakaputzahui'lāna' lā' ixtacalhuahui'lāna'. Lā' cāmāca'tzīnīlh
a'ntū ixpātle'kenī't. 11 Lā' a'yuj xlaca'n takaxmatli a'nchī ixlakahuanchokonī't Jesús, lā'
a'nchī María Magdalena ixlaktzī'nī't, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n
Lc. 24.13-35

12 Lā' ā'calīstān Jesús xtunc cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixta'a'mā'na
lacachuna'j nac tej. 13 Lā' xlaca'n tataspi'tli lā' tamāca'tzīnīlh ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n,
pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cāmaxquī'lh ixlītlō'tca'n ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

14 Lā' ā'calīstān huampala Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
ixtahuā'yamā'na. Lā' cālacaquilhnīlh porque tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. Tū' takalhlaka'ī'lh
a'nchī tahualh xlaca'n a'ntī ixtalaktzī'nī't Jesús a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 15 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' nacāmāsu'ni'yā'tit huan xatzey tachihuīn
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 16 Chuxatī a'ntī nakalhlaka'ī' huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo lā' na'a'kpaxa, xla' namāpūtaxtūcan. Lā' chuxatī a'ntīn tū'
nakalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn, xla' naka'lhīcus ixtalaclē'i'. 17 Lā' nalīlakapascan
a'ntīn takalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn chuntza'. Natalīmāxtu huan tlajana'nī'n con
quilīmāpa'ksīn. Tzē natachihuīna'n xasāsti' tachihuīn. 18 Lā' a'yuj catachi'palh huan
lūhua' lā' a'yuj catalīko'tnūlh catūhuā a'ntū ka'lhī līlaknīn, tū' catitalaknīlh. Lā' xmān
nataxa'ma huan ī'tza'ca'nī'n lā' xlaca'n natatzeyan.

Jesús tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn
Lc. 24.50-53

19 Lā' a'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesús chuntza' ixcāhuaninī't ī'sca'txtunu'nī'n, xla'
tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn. Lā' tahui'lh na ixpāxtucāna'j Dios a'nlhā a'cnīni'ni'can.
20 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' lakachu ixta'a'cta'sana'n. Lā' huan Māpa'ksīni'
ixcāmaktāya. Lā' chuntza' tzē ixtalītlahua lē'cnīn. Lā' ū'tza' ixlīca'tzīcan que stu'ncua' a'ntū
ixtamāsu'yumā'na. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Lucas

A'chī' tzo'kca huā'mā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'ntī tatzo'kli a'ntū pātle'kelh na quilaclhpu'nanca'n. 2 Lā' a'ntū
quincātahuanin ixpālacata Cristo lā' huan tū laktzī'nca desde xalītzucuni' hasta chuhua'j,
ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntīn talaktzī'lh xalītzucuni' nā tamāsu'yulh. 3 Nā chuntza' quiminī'ni'lh
ictzo'knun. Xa'nca ictlahualh cuenta desde makān para que xa'nca na'icca'tzī a'nchī
na'ictzo'knuni'yāni' en orden 4 para que naca'tzīya' que stu'ncua' a'ntū māsu'nīcanī'ta',
Teofilo.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

5 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac Judea, ixuī' ka'lhatin sacerdote; ixtacuīni'
Zacarías. Lā' xla' tā'tapa'ksī'lh sacerdotes a'ntī ixcāmāpācuhuīcan Abías. Nā ixpuscāt
Zacarías ixuanican Elisabet lā' xla' ī'xū'yātā'nat Aarón. 6 Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn
Dios. Tū' tatlahualh a'ntūn tū' tzey como tatlōkentaxtūlh ixlīmāpa'ksīn Dios. 7 Tū'
ixtaka'lhī ixcamanca'n como Elisabet tūlalh ka'lhīlh lā' nā lacpapatzīntza'tza' ixtahuanī't
ixtu'ca'n.
8 Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā' ixtā'sacerdotes ixtatlahuamā'na
ixlītlōtca'n na ixlacapūn Dios. 9 Lā' como chuntza' ixtahui'latca'n, por suerte lacsacca
Zacarías para natanū nac lītokpān para nalhcuyu huan pūm. 10 Līhuan ī'lhcuyucan huan
pūm, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatakēxtimīnī't tatachokolh nac tanquilhni' lā' ixta'orarlīmā'na.
11 Lā' tuncan tasu'yu'ni'lh Zacarías kalhatin ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan altar
a'nlhā ī'lhcuyucan pūm.
12 Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzī'lh, tamakchuyīlh lā' lej jicua'lh. 13 Lā' huan ángel huanilh:
—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli a'ntū kalhasqui'nīnī'ta'. Lā' mim-
puscāt Elisabet naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuī'ya' Juan. 14 Lej nalīpāxuhua'ya' lā'
lhūhua' tachi'xcuhuī't natalīpāxuhua ixpālacata huan ska'ta' 15 como lej natasqui'nī na
ixlacapūn Dios. Lā' tū' maktin nako'ta nīn cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi cerveza
lā' pulque a'ntū līka'chīcan. Lā' nalītatzuma ixa'clhcunuc huan Espíritu Santo desde
a'xni'ca' tūna'j tahui'la. 16 Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua' israelitas para
natatzucupala nata'a'kahuāna'ni' ixMāpa'ksīni'ca'n Dios. 17 Lā' huā'mā' chi'xcu' napū'lani'
huan Māpa'ksīni'. Lā' naka'lhī ixespíritu lā' ixlīmāpa'ksīn hua'chi' ixla' Elías. Lā'
nacāmāspi'tni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't para natapāxquī' ixcamana'ca'n. Lā'
xla' nacāmāputzī xatzey tapāstacna' a'ntī tū' ta'a'kahuāna'n. Chuntza' cāxni'j natatahui'la
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni'.
18 Lā' Zacarías kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū na'iclīca'tzī palh stu'ncua' huā'mā'? Quit papatzīntza' lā' nā quimpuscāt
to'kotzīntza'.
19 Lā' huan ángel kalhtīni'lh:
—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para na'ictā'chihuīna'nāni'
lā' para na'icmaxquī'yāni' huā'mā' xatzey tachihuīn. 20 Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā'
tūlalh catichihuī'na' hasta que natahui'la huan ska'ta' como tū' ka'lhlaka'i' quintachihuīn
a'ntū natlōkentaxtū a'xni'ca' nachā'n huan mālhcuyu'.
21 A'xni'ca' takoxīlh Zacarías, huan a'ntī ixtaka'lhīmā'na na ixtanquilhni' lītokpān
talē'cnīlh como tū' taxtulh. 22 Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías tūla ixcātā'chihuīna'n. Lā'
chuntza' tamāchekxīlh que ixlakachuyanī't na ixchakān līto'kpān. Xmān ixcāmacahuani'
como tūlalh cātā'chihuīna'lh.
23 Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlītlōt nac lītokpān, Zacarías taspi'tli na ixchic. 24 Lā' ā'calīstān
ka'lhīni'lh huan ixpuscāt Elisabet. Lā' tū' taxtulh de huan chic hasta ixlīlakaquitzis

mālhcuyu'. Lā' puhualh: 25 “Huan Māpa'ksīni' quintlahuanī't chuntza' para que tū'tza'
naquintalakmaka'n”.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh a'nchī nalacatuncuī Jesús

26 Lā' ixka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca' Zacarías ixlakachuyanīt, lā' Dios
macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret
27 para nalakmin kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixuanican María. Xla' ixlacāxlanī'ttza' para
natā'tapūchahua kalhatin chi'xcu' a'ntī ī'xū'yātā'nat David lā' a'ntī ixuanican José.
28 Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixuī' María lā' huanilh:
—¡Icmālakacuhuīnī'yāni' hui'x a'ntī lej sicua'lanālīcanī'ta! Huan Māpa'ksīni' mak-
taka'lhāni'; Dios lej sicua'lanālīnī'ta'ni' que ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn puscan.
29 Lā' a'xni'ca' María laktzī'lh huan ángel, lej līlē'cnīlh huā'mā' tachihuīn. 30 Lā' huan
ángel kalhtīlh:
—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxquī'yāni'. 31 Chuhua'j naka'lhīni'na' lā'
naka'lhī'ya' kalhatin ska'ta' xachi'xcu'. Lā' namāpācuhuīya' Jesús. 32 Lej tasqui'nī lā'
namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios a'ntī más xaka'tla'. Lā' huan Māpa'ksīni' Dios nahui'lī
ixlīrey hua'chi ixpap David 33 para que pō'ktu nacāmāpa'ksī ixlīhuāk israelitas. Lā'
ixlīmāpa'ksīn tū' maktin catisputli.
34 Lā' tuncan María kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū nalīla huā'mā'? Quit tūna'j ictapūchahua.
35 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—Huan Espíritu Santo namin lā' nalakmināni' lā' ixlīmāpa'ksīn Dios Xaka'tla'
nalīmacxti'li'yāni' hua'chi poklhnu'. U'tza' nalīla para que huan ska'ta' a'ntī natahui'la
nala xmān ixla' Dios lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios. 36 Lā' nā mintalakapasni' Elisabet
nā naka'lhī ixcaman xachi'xcu' a'yuj to'kotzīntza' lā' a'yuj huancan que tū'tza' catika'lhīlh
ixcaman. Ka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhīni'lh 37 porque Dios tzē
natlahua ixlīhuāk catūhuā.
38 Lā' a'xni'ca' María kalhtīlh lā' huanilh:
—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān. Calalh chu a'nchī quihua'ni'nī'ta'.
Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

39 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' María taxtulh lā' a'lh lacapalh nac huan xcānsipej
xala' lakakēstīnni' Judea. 40 Lā' tanūlh na ixchic Zacarías lā' mālakakōtanu'lh Elisabet.
41 Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh ixtachihuīn María, huan ska'ta' taxakā'līlh na ixpān
lā' Elisabet lītatzumalh huan Espíritu Santo ixa'clhcunuc. 42 Lā' a'xni'ca' Elisabet chi-
huīna'lh lej palha' lā' hualh:
—Dios más sicua'lanālīnī'ta'ni' hui'x que ixlīhuākca'n puscan lā' nā sicua'lanālīnī't
mincaman. 43 Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin ixtzī't quiMāpa'ksīni'? Quit nīn
tuntū'. 44 Lā' xmān ickaxmatli mintachihuīn lā' quiska'ta' līpāxuhualh lā' taxakā'līlh na
quimpān. 45 Hui'x līpāxuhua'ya' como kalhlaka'ī'nī'ta' lā' natlōkentaxtū a'ntū huaninī'ta'ni'
huan Māpa'ksīni'.
46 Lā' tuncan María hualh:
Quilīca'tzīn mācā'tanīmā' huan Māpa'ksīni'.
47 Lā' quilīca'tzīn līpāxuhua ixpālacata quiMāpūtaxtūnu' Dios.
48 Dios cuenta quintlahuanī't quit a'ntī ixtasācua' lej xapobre.
Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhuī't natahuan que iclīpāxuhua quit.
49 Dios a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quintlahuani'nī't laka'tla'n catūhuā.
Lā' xla' lej santo.
50 Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntīn ta'a'cnīni'ni'.
51 Ixlīmāpa'ksīn lītlahuanī't lhūhua' catūhuā.
Lītlajalh a'ntī lej ka'tla'jca'tzī.

52 Cāmāpānūni'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan a'ntī lej ka'tla' ixtahuanī't lā' a'ntīn tapuhuan que xlaca'n más natatasqui'nī.

53 A'ntī xatzi'ncsni'nī'n cālīmāka'sīlh xatzey līhua't lā' cāmacā'nī't huan ricosnu' con nīn tuntū'.

54 Cāmaktāyanī't huan ixraza Israel a'ntī tatlōkentaxtū ixtapuhuān Dios lā' tū' maktin makxteknī't ixlīlakalhu'man.

55 U'tza' tlahualh a'cxtim hua'chi cāhuaninī't quimpapca'n a'ntī Abraham lā' nā ixnatā'natna' que pō'ktu nacāmaktāya.

56 Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet lakatu'tun mālhcuyu' lā' ā'calīstān taspi'tli na ixchic.

A'nchī lacatuncuīlh Juan huan Ma'kpaxīni'

57 Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta', tahui'lalh ixcaman Elisabet.
Xachi'xcu' ixuanī't. 58 Lā' ixamigos lā' ixtalakapasnī'n tamilh para natatā'līpāxuhua
a'xni'ca' taca'tzīlh que Dios lītlahuanī't xalītzey Elisabet. 59 Ixlīlakatzeyan chi'chini' ta'a'lh
tatlahua ixtalanānca'n para nacircuncidarlīcan huan ska'ta' lā' ixui'līni'cu'tuncan ix-
tacuīni' Zacarías hua'chi ixtāta'. 60 Lā' ixtzī't cāhuanilh:
—Tū'. Ixtacuīni' Juan nahuan.
61 Lā' kalhasquinīca:
—Lā' ¿a'chī'? Tintī' a'nan de mintalakapasni' a'ntī huanican Juan.
62 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta' huan ska'ta' para nataca'tzī tūyā tacuīni'
nahui'līni'cu'tun. 63 Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para natzo'kui'lī lā' tzo'kli: “Ix-
tacuīni' Juan”. Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh. 64 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus Zacarías tzucupā
chihuīna'n lā' mācā'tanīlh Dios. 65 U'tza' talīlē'cnīlh huan ixamigos lā' tahuankō'lh huā'mā'
lakachu nac huan lakakēstīn xala' nac Judea. 66 Ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lej
tapāstacna'lh lā' talākalhasqui'nīlh:
—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?
Chuntza' tahualh como ixtasu'yu que ixsicua'lanālīnī't huan Māpa'ksīni'.

Zacarías mācā'tanīlh Dios

67 Huan Espíritu Santo lītatzumalh ixa'clhcunuc huan Zacarías lā' chihuīna'lh hua'chi Dios māsu'ni'lh lā' hualh:

68 Camācā'tanīca huan Māpa'ksīni' a'ntī ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'ntī ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.

69 Quincāmaxquī'nī'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'ntī tlōkentaxtūlh ixtapuhuān Dios.

70 Chu a'nchī hualh por huan profetasna' xalanī'n makān, chuntza' līhui'līlh Dios.

71 Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlīmāpa'ksīn quintā'ca'tzaca'n lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' quincātalaktzī'ncu'tunāni'.

72 Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkālh a'nchī līlacāxtlahualh con xlaca'n.

73 U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlītlahuanī't quimpapca'n Abraham, 74 que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.

75 Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pō'ktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.

76 Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuīca'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksīni' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.

77 Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuhuī't para que chuntza' nataca'tzī que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n.

78 Dios quincāpāxquī'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.
U'tza' quincālīmacamini'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.

Xla' namāxkakē quintejca'n.
79 Quina'n hua'chi a'ntīn tahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanīmā'na.
Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.
80 Lā' huan ska'ta' Juan ī'stacmā' lā' xa'nca ixcāmāchekxī ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixla'
Dios. Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para nalīlakapascan israelitas.

2

A'nchī lacatuncuīlh Jesús
Mt. 1.18-25

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahui'la Jesús, huan emperador Augusto māpa'ksīlh lakatin censo
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj. 2 A'xni'ca' Cirenio ixuī' ixlīgobernador nac Siria a'xni'ca'
pū'la tlahualh huan censo. 3 Ixtasqui'nī chā'tunu' cata'a'lh na ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā
ixtatahui'lanī't ixpapca'n para nacātzo'kni'can ixtacuīni'ca'n. 4 U'tza' lītaxtulh José de nac
huan cā'lacchicni' Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac lakatin cā'lacchicni' Belén
xala' nac estado de Judea. A'ntza' xatahui'lani' David lā' como José ixtā'nat ixuanī't
David, a'ntza' ixmāstā'lh ixtacuīni'. 5 Lā' a'lh nac Belén para natzo'kcan ixtacuīni'.
Tā'a'lh María a'ntī ixtalacāxlanī'ttza' que natā'tapūchahua xla' lā' xla' ixka'lhīni'ntza'. 6 Lā'
pātle'kelh que a'xni'ca' ixuī' nac Belén, chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta'. 7 Tahui'lalh
ī'ska'ta' ixlīmaksāsti' María lā' xachi'xcu'. Līmaksna'tli ixtanchut lā' māpī'lh a'nlhā mojōcan
ixlīhua't cahuāyuj como tū' takaksli a'nlhā natamaklhtata nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

8 Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac ixtalakalhtatamā'na nac potrero
ixborregoca'n. 9 Chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ixángel Dios lā' cālīxti'li'lh ī'xkakana'
Māpa'ksīni'. Lā' lej tajicua'lh. 10 Lā' huan ángel cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit porque iccālīmini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' natalīka'lhī tapāxuhuān
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 11 Chuhua'j huā'mā' tzī'sa tahui'la'cha' kalhatin ska'ta' nac
huan cā'lacchicni' a'nlhā ixtahui'lanī't David. Xla' nala miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni'
ū'tza' Cristo huan Māpa'ksīni'. 12 Lā' nakaksā'tit huan ska'ta' talīmaksna'tni' ixtanchut lā'
māpī'canī't a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj. U'tza' nalīlakapasā'tit que ū'tza' xla'.
13 Lā' chu līmaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'ntī ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' tahualh:
14 —¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tzē'k catatahui'lalh nac cā'ti'ya'tna' ixlīhuākca'n
a'ntī Dios cālakalhu'malh!
15 Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pastornu' tatzuculh
talāhuani:
—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzī'nāuj a'ntūn pātle'kenī't lā' a'ntū huan
Māpa'ksīni' quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
16 Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākaksca María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā ixmāpī'canī't lā'
a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh, tahualh a'ntū ixtahuanī't ángeles
ixpālacata huan ska'ta'. 18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli talīlē'cnīlh ixtachihuīnca'n
huan pastornu'. 19 Lā' María lej ixpāstacmā' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't lā' a'ntū ixuanicanī't lā' ixpuhuan.
20 Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā' ixtamācā'tanīmā'na
como chu a'nchī cāhuanica, chu a'cxtim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' lītokpān

21 Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' tlahuaca huan talanān de circuncisión para huan ska'ta'
lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni' a'ntū huan ángel huanilh María
a'xni'ca' tūna'j ixka'lhīni'n.

22 Lā' ixlītu'pu'xam chi'chini' tatlōkentaxtūlh ixtalanānca'n huan puscan a'nchī Moisés
ixmāsu'yunī't para naxapa ixlīko'hua'jua' huan puscāt. Lā' talē'lh huan ska'ta' nac
Jerusalén para namāsu'ni'can huan Māpa'ksīni' Dios. 23 Chuntza' tatlahualh como
tatzo'kni' na ixley Dios:

Chā'tunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī līmaksāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksīni' Dios.

24 Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū chu a'nchī huan na ixley Dios. Huan
palh tasqui'nī namālacnūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt tórtola o tantu' tantzasnān.

25 Lā' ixuī' nac Jerusalén huā'mā'na chi'chini' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simeón.
Lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixka'lhīmā' ixMāpūtaxtūnu'ca'n israeli-
tas. Lā' huan Espíritu Santo ixtā'huī'. 26 Lā' ixmāsu'ni'nī'ttza' que tū' ixnīlh palh tū' pū'la
nalaktzī'n huan Cristo a'ntī huan Māpa'ksīni' Dios namacamin. 27 Huā'mā' chi'xcu' a'lh
nac lītokpān por huan Espíritu Santo. Lā' līminca huan ska'ta' Jesús nac lītokpān para
natlōkentaxtū ixtalanānca'n lā' a'ntū māpa'ksīlh huan ley a'ntū tzo'kli Moisés. 28 Lā' huan
Simeón cha'xli huan ska'ta' lā' a'cnīni'ni'lh Dios lā' hualh:

29 QuiMāpa'ksīni', chuhua'j līpāxūj na'icnī como tlōkentaxtū'nī'ta' a'ntū quihua'ni'nī'ta'
quit a'ntī mintasācua'.

30 Iclaktzī'nī'ttza' con quilakastapun huā' Māpūtaxtūnu' 31 a'ntī hui'x māstā'nī'ta' para
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

32 U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para que xa'nca natatlā'huan nac cā'quilhtamacuj
hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'.

Lā' por ixpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israelitas a'ntī mintachi'xcuhuī't.

33 Lā' José lā' ixtzī't Jesús talīlē'cnīlh a'ntū hualh huan Simeón ixpālacata huan ska'ta'.
34 Lā' Simeón squi'nli que Dios casicua'lanālīlh lā' huanilh María a'ntī ixtzī't Jesús:

—Cala'ktzi'. Dios lacsacnī't huā'mā' ska'ta'. Lā' a'xni'ca' chi'xcu'tza' nala, lhūhua'
israelitas natakalhlaka'ī' lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī tū' natakalhlaka'ī', xlaca'n
natatā'lāsta'la. Xla' namāsu'yu ixtapuhuān Dios lā' tachi'xcuhuī't natalakmaka'n. 35 Lā'
chuntza' naca'tzīcan a'nchī pāstacna'nāuj chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n.
Lā' hui'x lej nalakaputza'ya' hua'chi palh nalakpusa kantin espada na mi'a'clhcunuc
—hualh Simeón.

36 Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni' Ana.
Xla' ixcaman Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzīntza' ixuanī't. Tzu'ma'jātcus
ixuanī't a'xni'ca' tapūchōlh lā' tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakatojon cā'ta. 37 Chuhua'j
ixlītā'ti'pu'xamatā'ti' cā'ta lakapūt. Tū' ixtaxtu de nac xaka'tla' lītokpān pero pō'ktu
ixmācā'tanīmā' Māpa'ksīni' Dios. A'katunu' tū' ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.

38 A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān, huā'mā' ka'tlā'tus Ana
cālaktapajtzūlh. Lā' a'xni'ca' maxquī'kō'lh pāxcatca'tzī Dios, tzuculh līchihuīna'n huan
ska'ta' Jesús. Cālītā'chihuīna'lh ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ix-
taka'lhīmā'na ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

39 Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh Moisés a'ntū tzo'kli
na ixley Dios, talē'mpā huan ska'ta' nac Galilea nac Nazaret ixā'lacchicni'ca'n. 40 Lā' huan
ska'ta' ī'stacmā' lā' lej ixtli'hui'quimā' lā' lej skalalh ixlatēlha lā' Dios ā'chulā' ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' lītokpān

41 Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén para ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū
huanican pascua. 42 Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta, ixlīhuākca'n ta'a'lh
nac Jerusalén para huan cā'tani' lā' chuntza' hua'chi ixtalīsmanīnī'ttza'. 43 Lā' a'xni'ca
ixlē'ksputnī'ttza' cā'tani' lā' ixtaquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús tachokolh nac
Jerusalén. Lā' ixtzī't lā' José tū' cuenta tatlahualh. 44 Ixtapuhuan que Jesús ix-
tatā'mimā'natza' ā'makapitzīn lā' chuntza' ta'a'lh nac tej lakatin chi'chini'. Lā' a'xni'ca'

ixtaputzamā'natza' ixlaclhni' ixtalakapasnī'n lā' ixamigos, 45 tū' takaksli. Lā' tuncan
tataspi'tli nac Jerusalén para nataputzayācha'.
46 Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús nac xaka'tla' lītokpān. Ixcālaclhpu'nahuī'
huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ixcākaxmatmā' lā' ixcākalhasqui'nīmā'. 47 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntī takaxmatli talīlē'cnīlh ixtapāstacna' lā' a'nchī ixcākalhtī.
48 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María lā' José, talē'cnīlh lā' ixtzī't huanilh:
—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilātlahuani'nī'ta'uj chuntza'? Quit lā' mintāta' lej iclīpuhuanī'ta'uj
iccāputzayān.
49 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit maclacasqui'n na'ictachoko na ixchic
quinTāta' Dios?
50 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīni'lh ixtachihuīn.
51 Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā' cā'a'kahuāna'ni'lh. Lā' ixtzī't lej lhūhua'
ixpāstaca ixlīhuāk huā'mā' lā' māquī'kō'lh na ixcu'xan. 52 Lā' Jesús ī'stacmā' lā' ā'chulā'
ixka'lhīma' tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuanī't na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't.

3

Juan huan Mā'kpaxīni', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

1 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobernador Tiberio a'xni'ca' Poncio Pilato gobernador ix-
uanī't de nac Judea. Lā' Herodes gobernador ixuanī't de nac Galilea, lā' ixtā'tin
Felipe gobernador ixuanī't de nac Iturea lā' de nac Traconite, lā' Lisanias gobernador
ixuanī't de nac Abilina. 2 Lā' Anás lā' Caifás xamāpa'ksīni'nī'n curasna' ixtahuanī't.
A'xni'ca' ixlīhuākca'n ixtamāpa'ksīni'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuīnalh Juan ixcaman
Zacarías a'ntī ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 3 Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka
Jordán. Lā' cāhuanilh tachi'xcuhuī't que ixta'a'kpaxli lā' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n
para nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n. 4 Huā'mā' pātle'kelh a'nchī ixtzo'knunī't huā'
ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixuanican Isaías. Chuntza' tzo'kli:

A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n
lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
camālakstu'nctit huan tej. 5 Ixlīhuāk huan cā'pūtatonkopūn natatzumana'n lā'
huan kēstīnni' lā' ixpōkalhni' kēstīnni' pūsca'nan natalakō'. Lā' huan lhka'hui'li' tej
slitua' nala. Lā' a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala. 6 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
natalaktzī'n que Dios macamilh Māpūtaxtūnu'".

7 Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh para que Juan nacāmā'kpaxī, xla'
cālacaquilhnīlh lā' cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que
natzā'la'ni'yā'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntū tzey para que
natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' catihuantit
mē'cstuca'n: "Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicuani'yāuj
ixtā'kcha Dios". Tū' chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī
huā'mā' chihuixni' lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham. 9 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan
ā'chaj lā' natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māstā'
ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan.
10 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?
11 Lā' Juan cākalhtīlh:
—A'ntī ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxquī'lh kalhtin a'ntīn tū' ka'lhī. Lā' a'ntī ka'lhī
ixlīhua't catā'hua'lh a'ntīn tū' ka'lhī.
12 Lā' nā tamilh mātā'jīni'nī'n de impuestos para nata'a'kpaxa lā' takalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuáuj quina'n?
13 Lā' Juan cākalhtīlh:
—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.
14 Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nīlh:
—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?
Lā' cākalhtīlh:
—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para naka'lhā'na'nā'tit.
Lā' calīpāxuhua'tit mintatlajca'n.
15 Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtaca'tzīcu'tun ixpālacata Juan, como ixtapuhuamā'na
que chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacnit. 16 Lā' Juan cāhuanikō'lh:
—Ixlīstu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'ntī namin, xla' makapitzīn de
hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut.
Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta
ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 17 Xla' hua'chi a'ntī ka'lhī ixpūmālakosūn na
ixmacan para nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā'
namāquī' para nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixīca.
18 Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't.
19 Lā' nā lacaquilhnīlh huan gobernador Herodes ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt
ixtā'tin Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi ixpuscāt. Lā' nā lacaquilhnīlh
porque tlahualh lhūhua' ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. 20 Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā'
tlahualh lā' Juan mānūca nac pūlāchī'n.

Juan mā'kpaxīlh Jesús
Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

21 Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā' līhuan ixo-
rarlīmā', huan a'kapūn talaquī'lh 22 lā' mincha' huan Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi
lakatin tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin tachihuīn a'ntū hualh:
—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxquī'yāni' lā' lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakānna' Jesucristo
Mt. 1.1-17

23 Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlahua ixlītlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj cā'ta. Huā'huī'
ixnapapana' Jesús. Ixpuhuancan que Jesús ixo'kxa' José. Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí
24 a'ntī ixo'kxa' Matat a'ntī ixo'kxa' Leví. Lā' Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa'
Jana a'ntī ixo'kxa' José. 25 Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'ntī ixo'kxa' Amós a'ntī
ixo'kxa' Nahum a'ntī ixo'kxa' Esli a'ntī ixo'kxa' Nagai. 26 Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat
a'ntī ixo'kxa' Matatías a'ntī ixo'kxa' Semei a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Judá. 27 Lā' Judá
ixo'kxa' ixuanī't Joana a'ntī ixo'kxa' Resa a'ntī ixo'kxa' Zorobabel a'ntī ixo'kxa' Salatiel
a'ntī ixo'kxa' Neri. 28 Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Adi a'ntī ixo'kxa'
Cosam a'ntī ixo'kxa' Elmodam a'ntī ixo'kxa' Er. 29 Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'ntī
ixo'kxa' Eliezer a'ntī ixo'kxa' Jorim a'ntī ixo'kxa' Matat. 30 Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't
Leví a'ntī ixo'kxa' Simeón a'ntī ixo'kxa' Judá a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Jonán a'ntī
ixo'kxa' Eliaquim. 31 Lā' Eliaquim ixo'kxa' ixuanī't Melea a'ntī ixo'kxa' Mainán a'ntī
ixo'kxa' Matata a'ntī ixo'kxa' Natán. 32 Lā' Natán ixo'kxa' ixuanī't David a'ntī ixo'kxa'
Isaí a'ntī ixo'kxa' Obed a'ntī ixo'kxa' Booz a'ntī ixo'kxa' Salmón a'ntī ixo'kxa' Naasón.
33 Lā' Naasón ixo'kxa' ixuanī't Aminidab a'ntī ixo'kxa' Aram a'ntī ixo'kxa' Esrom a'ntī
ixo'kxa' Fares a'ntī ixo'kxa' Judá. 34 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Jacob a'ntī ixo'kxa' Isaac
a'ntī ixo'kxa' Abraham a'ntī ixo'kxa' Taré a'ntī ixo'kxa' Nacor. 35 Lā' Nacor ixo'kxa'
ixuanī't Serug a'ntī ixo'kxa' Ragau a'ntī ixo'kxa' Peleg a'ntī ixo'kxa' Heber a'ntī ixo'kxa'
Sala. 36 Lā' Sala ixo'kxa' ixuanī't Cainán a'ntī ixo'kxa' Arfaxad a'ntī ixo'kxa' Sem a'ntī
ixo'kxa' Noé a'ntī ixo'kxa' Lamec. 37 Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'ntī ixo'kxa'

Enoc a'ntī ixo'kxa' Jared a'ntī ixo'kxa' Mahalaleel a'ntī ixo'kxa' Cainán. 38 Lā' Cainán
ixo'kxa' ixuanī't Enós a'ntī ixo'kxa' Set a'ntī ixo'kxa' Adán a'ntī ixo'kxa' Dios.

4

Satanás ixlīlaktzī'ncu'tun Jesús
Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

1 Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlītzuma Espíritu Santo lā' taspi'tli de nac huan pūxka Jordán.
Lā' huan Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'. 2 A'ntza' ixuī' tu'pu'xam chi'chini'.
Lā' milh huan ko'ti'ti' para nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh
huan tamā'na chi'chini' lā' lejtza' ixtzi'ncsa. 3 Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chihuix que calalh pāntzi.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.

Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.

5 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin kēstīn lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' chu
līmaktin māsu'yukō'lh ixlīhuāk quilhtamacuj. 6 Lā' huanilh:

—Na'icmaxquī'yāni' ixlīhuāk huā'mā' lā' namāpa'ksīya'. Huāk quila' lā' nā tzē
na'icmaxquī' chuxatī. 7 Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā' naqui'a'cnīni'ni'ya',
na'icmaxquī'kō'yāni' lā' ixlīhuāk mila' nahuan.

8 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n.

9 Lā' ā'calīstān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej Jerusalén lā' yāhualh na ixa'cpān huan
xaka'tla' lītokpān. Lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't 10 como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.

11 Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī' nīn kantin mintojon nac chihuix.

12 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios.

13 Lā' como huan ko'ti'ti tū'tza' kaksni'lh a'nchī nalīlaktzī'n Jesús, tapānūlh lakatin
ka'tlā'tus.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac Galilea
Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

14 Lā' Jesús taspi'tli nac Galilea lā' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' chux-
alhā nac huan estado de Galilea ixlīchihuīnamā'ca ixpālacata a'ntūn tlahualh Jesús.
15 Ixcāmāsu'ni'mā' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixlīhuākca'n ixta'a'cnīni'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

16 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā ī'stacnī't. Lā' tanūlh nac lītokpān huan
chi'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' tāyalh para nalakapūtle'ke huan ixtachihuīn
Dios. 17 Maxquī'ca huan a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías. Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli
a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':

18 Huan ixEspíritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacnī't para na'iccāmāca'tzīnī xatzey tachihuīn huan lacxcamanīnni'.

Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'canī't.

Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuānī lakatzī'nī'n lā' na'iccāmaktāya a'ntī tapātīni'n.

19 Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchi'chini' huan Māpa'ksīni'.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús mālakaxtokli huan libro, maxquī'lh huan xamayūlh lītokpān lā'
tahui'lalh. 21 Lā' como ixlīhuākca'n nac lītokpān ixtalaktzī'mā'na, lā' xla' tzuculh chi-
huīna'n lā' hualh:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' tlōkentaxtūcanī't na milacapūnca'n huā' a'ntūn
kaxpa'ttitcus.
22 Lā' ixlīhuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talīlē'cnīlh ixtachihuīn lej tzēhuanī't a'ntū
cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:
—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: "Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyīca'na'
mē'cstu". Lā' naquilāhuaniyāuj: "Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim
hua'chi quincātahuanin que tlahuanī'ta' nac Capernaum".
24 Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzī'ncu'tuncan
na ixti'ya't a'nlhā stacli. 25 Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt ixa'nan nac huan
país Israel a'xni'ca' ixlatlā'huan Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. Lā'
chuxalhā ixtzi'ncsnīmā'ca. 26 Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin lakapūt xala' nac
Israel. Lakmacā'lh kalhatin makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan cā'lacchicni'
Sidón. 27 Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' a'ntī ixtapātīmā'na huan ta'jatat a'ntū
māmasī quinquinītca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin
de xlaca'n mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.
28 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītokpān
lej ta'a'kchā'lh. 29 Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de huan nac xcānsipej. Lā'
talē'lh hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū. 30 Lā' Jesús
tētaxtulh ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 1.21-28

31 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā'
tachi'xcuhuī't huan chi'chini' de pūjaxni'. 32 Lā' talīlē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como
ixlīchihuīna'mā' con līmāpa'ksīn.
33 Ixuī' nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixchi'panī't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā'
hualh:
34 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta' para
naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.
35 Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Quilhca'cs! ¡Lā' camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't lā'
makxtekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lani'lh. 36 Ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na'? ¡Huā'mā' chi'xcu' līchihuīna'n con līmāpa'ksīn lā'
tataxtu huan tlajana'nī'n!
37 Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

38 Lā' a'xni'ca Jesús taxtulh de nac lītokpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic Simón. Lā'
ixpuhuiti' Simón lej ixchi'chīxni'mā'. Lā' squi'ni'ca Jesús que camātzeyīlh. 39 Lā' Jesús
taquilhpūtalh a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhnīlh huan tachi'chīxni' lā' mixli. Chu līmaktin
tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

40 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de
tāpālhūhua' ta'jatatna' cālīmini'ca Jesús. Lā' cāmacaxapalh lā' cāmātzeyīlh. 41 Lā' lhūhua'
a'ntī ixtaka'lhī tlajana' cāmātzeyīlh. Lā' huan tlajana'nī'n cāmakxtekli. Lā' tahuanilh:

—Hui'x ixO'kxa' Dios.

Lā' Jesús cālacaquilhnīlh huan tlajana'nī'n lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n como
xlaca'n taca'tzīlh que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea
Mr. 1.35-39

42 Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tintī' ixa'nan.
Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā ixuī'. Tū' ixtamakxtekcu'tun
ixa'lh makat. 43 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn ā'makapitzīn xalanī'n xtunc
cā'lacchicni'. Na'iccāmāsu'ni' ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksī. U'tza' quilīmacamilh.

44 Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan lītokpānna' xala' nac Galilea.

5

Lhūhua' squī'ti' cāchi'paca
Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuī' na ixquilhtūn huan lago ixtacuīni'
Genesaret. Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't tamilh que ixtalāpi'ta'tza' para natalakta-
pajtzū Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 2 Jesús cālaktzī'lh tantu' bar-
cos ixquilhtūn huan lago lā' nīn tintī' ixpūtojōma'. Ixtēcu'ca'n ixta'a'nī't talakche'kē'
ixpūxuākna'ca'n. 3 Lā' tuncan Jesús tōca'lh huan nac lakatin barco a'ntū ixla' Simón lā'
hualh que camātampūxtuca macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús tahui'lalh nac
barco lā' a'ntza' tzuculh cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.

4 Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan Simón:

—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlhmā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para
nachi'payā'tit squī'ti'.

5 Lā' Simón kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsquī'tī'ninī'tauj lā' nīn tuntū' icchi'panī'tauj. Pero por
minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.

6 Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto lhūhua' squī'ti' talaknūcha' nac pūxuākna' lā'
ixtaxtī'tmā'tza'. 7 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtā'squī'tīni'nī'n nac ā'lakatin barco para
que natamin natamaktāyana'n. Tamilh lā' tamaktāyalh. Lā' huan squī'ti' līlatzumalh huan
tantu' barcos hasta ixtatā'cnūcu'tuntza'.

8 Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzī'lh, tatzokostalh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.

9 Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'squī'tī'nimā'na talē'cnīlh
ixpālacata huan lhūhua' squī'ti' a'ntū tachi'palh. 10 Nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n
Zebedeo lā' a'ntī ixtā'squī'tīni'nī'n Simón nā xlaca'n tajicua'lh. Lā' Jesús huanilh Simón:

—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi milītlōt ixuanī't ū'tza' milīsquī'tī'ni', chuhua'j milītlōt nahuan
nacāmākalhlaka'ī'nī'ya' tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.

11 Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac ti'ya't, ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā'
tastālani'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

12 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuī' nac lakatin cā'lacchicni', lakchā'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'ntū huanican lepra. Lā' a'xni'ca'
huan ī'tza'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.

13 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. 14 Lā' tuncan Jesús
māpa'ksīlh que tintī' nahuani. Huanilh:

—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' naca'tzīcan que tzeyanī'ta'tza'.

15 Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tintī', pero ā'chulā' lakachu huan
tachi'xcuhuī't takaxmatli ixpālacata Jesús. Lā' līlhūhua' ixtatakēstoka para natakaxmata
lā' para que ixcāmātzeyīni'ca ixta'jatatca'n. 16 Lā' Jesús tamakatīlh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā
tintī' ixa'nan lā' a'ntza' tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

17 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea lā' Judea. Lā' ixtasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios como Jesús ixcāmātzeyīmā' ī'tza'ca'nī'n.

18 Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' talīmilh nac laklaj kalhatin
ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic para natamāpī' na ixla-
capūn Jesús. 19 Lā' como lhūhua' ixtahuanī't huan tachi'xcuhuī't tūla ixtatanū huan
nac chic. U'tza' talītō'calh ixa'kstīn huan chic lā' ta'a'kstīlhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan ī'tza'ca' con ixlaklaj na ixlaclhni' tachi'xcuhuī't hasta na ixlacapūn Jesús.

20 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que takalhlaka'ī'lh, xla' huanilh huan ī'tza'ca':

—Na'icmāsputūnu'ni'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'.

21 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley xlaca'n tatzuculh tapuhuan:
"¿Tichūyā chi'xcu' a'ntī chihuīna'n contra Dios? Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".

22 Lā Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 23 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Icmāsputūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'". Pero tuntū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh
tzeyalh o tū'. 24 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' chu tuncan huanilh huan ī'tza'ca':

—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' calī'pi milaklaj lā' capit na minchic.

25 Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan ī'tza'ca' na ixlacapūnca'n lā' sacli ixlaklaj lā' a'lh na ixchic. Lā' a'lh mācā'tanītēlhā Dios.

26 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh lā' tamācā'tanīlh Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'chini' lakzī'nī'tauj lej ka'tla' lē'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús
Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

27 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh lā' laktzī'lh kalhatin mātā'jīni'. Ixtacuīni' Leví lā' ixuī a'nlhā i'xmātā'jīni'ncan. Lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

28 Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh Jesús.

29 Lā' ā'calīstān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla' cā'tani' na ixchic para na'a'cnīni'ni' Jesús.
Lā' lhūhua' mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n ixtatā'huā'yamā'na. 30 Lā' tuncan

huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh
tatā'chihuīna'n ī'sca'txtunu'nī'n Jesús lā' tahuanilh:
—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jīni'nī'n lā' con huan tūn tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n?
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān huan a'ntīn
ta'ī'tza'ca'n. 32 Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh
iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n, como iclacasqui'n que
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī makxtekcan huā'yancan
Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

33 Lā' tuncan xlaca'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua ixoraciónca'n. Lā'
nā chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā'
¿a'chī'?
34 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī'
huan squi'nīni', tū' talakaputza. 35 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan
squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā' tū' catitahuā'yalh.
A'xni'ca Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
36 Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—Tintī' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Palh chuntza'
ixtlahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan līlactza'pa'n más palha' que huan
xamasni'. 37 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua'
ixko'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū'
catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan
xaxcān uva. 38 U'tza' nalīmojōcan xasāsti' xaxcān uva nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca'
naxcu'tan huan xaxcān, huan ko'xka' nataxtō'nka lā' tū' catitaxtī'tli. 39 Lā' nā chuntza'
a'ntī quilhca'tzīlh xaxcān uva a'ntū makāntza' xcu'tanī't, tū' catilakatīlh xaxcān uva a'ntū
tū' lej makān xcu'tanī't. Nahuan: "Más tzey huan xakōlūhua'".

6

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh tza'ksa' huan chi'chini' de pūjaxni'
Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

1 Maktin huā lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan a'xni'ca' Jesús ixtalatlā'huan nac
cā'tacuxtu lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh pātin pātū tza'ksa'. Lā' tuncan tapa'sli lā' tahua'lh.
2 Lā' makapitzīn huan fariseosnu' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' līmakuan.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chū tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī
ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na. 4 Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh huan pāntzi a'ntū
ixmālacnūni'canī't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī ixtatā'a'mā'na, a'yuj tū' minī'ni' nahua'
ā'kalhatin, xmān huan cura.
5 Nā cāhuanilh:
—Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't
Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

6 Maktin huampala chi'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n is-
raelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't. 7 Lā'

huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tzē ixtalē'ksa'nīni'lh. 8 Lā' xla' ca'tzīlh a'ntū ixtapuhuan
lā' huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Catāqui' lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
Lā' huan chi'xcu' tāquī'lh lā' tāyalh a'ntza'. 9 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. ¿Tuchū más minī'ni' tzē tlahuacan huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan
na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmāpānūni' ixlīca'tzīn?
10 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't lā' huanilh huan
chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.
Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ixmacan. 11 Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh
talacchihuīna'n a'ntū natatlahuani' Jesús.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

12 Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin kēstīn para na'orarlī. Lā' tintas-
cac ixorarlīmā'. 13 Lā' ixlīlakalī cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālacsacli kalhacāujtu' lā'
cāmāpācuhuīlh apóstoles. 14 Xlaca'n cāhuanican Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro lā'
Andrés ī'stancu Simón lā' Jacobo lā' Juan lā' Felipe lā' Bartolomé 15 lā' Mateo lā' Tomás lā'
Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Zelote 16 lā' Judas ixtā'tin Jacobo
lā' Judas Iscariote a'ntī macamāstā'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Mt. 4.23-25

17 Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā' tachokolh a'nlhā pūsca'nan con
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixuī' lhūhua' tachi'xcuhuī't de lakachu nac Judea lā' xalanī'n nac
Jerusalén lā' xalanī'n ixquilhtūn mar pajtzu a'nlhā ixuanican Tiro lā' Sidón. Xlaca'n
ixtachā'nī't para natakaxmata Jesús lā' para que ixcāmātzeyīni'lh ixta'jatatca'n. 18 Lā'
a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana' nā cāmātzeyīca xlaca'n. 19 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
ixtaxa'macu'tun Jesús como xla' cālīcu'chū'kō' con ixlīmāpa'ksīn.

A'ntīn tapāxuhua lā' a'ntīn talakaputza
Mt. 5.1-12

20 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Pāxuhuayā'tit a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzīyā'tit como Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
21 ’Pāxuhuayā'tit a'ntī putzapā'na'ntit ixtapuhuān Dios como xla' nacāmaktāyayāni'.
’Pāxuhuayā'tit a'ntī calhuampā'na'ntit chuhua'j como ā'calīstān napāxuhuayā'tit a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n.
22 ’Napāxuhuayā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' a'xni'ca'
nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
napāxuhuayā'tit a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca' nacātalakmaka'nāni' hua'chilh
tū' tzey hui'xina'n, lā' ixlīhuāk por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
23 Lej capāxuhua'tit lā' caka'lhī'tit tapāxuhuān a'xni'ca' chuntza' napātīni'nā'tit como
nac a'kapūn naka'lhī'yā'tit huāk a'ntūn tzey. Huan a'ntī cātamāpātīnīyāni', nā chuntza'
ixnapapana'ca'n tamāpātīnīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios.
24 ’Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu' como tlahua'tittza'
mintapāxuhuānca'n.
25 ’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī lej lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j como
ticāmakasputāni'.
’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī chuhua'j lītzī'mpā'na'ntit como nacalhua'nā'tit
con talakaputzīt.

26 'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnīni'ni'yāni' como ixna-
papana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn tahualh
a'ntūn tū' stu'ncua.

Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n
Mt. 5.38-48; 7.12

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī quilākaxmatāuj: Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā'
nacāmaktāyayā'tit a'ntīn tū' cālaktzī'ncu'tunāni'. 28 Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh
a'ntī cachīhuā cātalīchihuīna'nāni' lā' na'orarlīyā'tit por a'ntī cālakapalayāni'. 29 Palh
catīhuā nalacala'sāni' milacapītin, natamakxteka' nalacala'sāni' ā'milacapītin. Lā' palh
catīhuā namāmakxtuyāni' mintakēnū, ca'a'kataxtuni' nā mincamisa. 30 Camaxqui'
chuxatī a'ntī squi'ni'yāni' lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' a'ntū mila', tū'tza'
tisqui'ni'ya'. 31 Chuntza' natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na' xla'
natlahua'ni'yāni' hui'x.
32 'Palh xmān cāpāxquī'yā'tit a'ntīn tapāxquī'yāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n
na ixlacapūn Dios? Huan a'ntīn tū' tzey nā chuntza' talāpāxquī'. 33 Lā' palh xmān
cāmaktāyayā'tit a'ntīn tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn
Dios? A'cxtim talāmaktāya huan a'ntīn tū' tzey. 34 Lā' palh xmān namāsācua'nī'yā'tit
a'ntī tzēn natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios?
A'ntīn tū' tzey nā tamāsācua'nī i'xtā' tū' tzey como taca'tzī namāstā'pala. 35 Hui'xina'n
nacāpāxquī'yā'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'nī'yā'tit lā' tū'
catiputzalh a'ntū nacālīmāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatlajca'n
nac a'kapūn lā' nala'yā'tit ixcamana' a'ntī xala' tālhmā'n lā' a'ntī lej ka'tla' como nā
xla' cālakalhu'man huan tampi'lhīni'nī'n lā' huan a'ntīn tū' tzey. 36 Cacālakalhu'mantit
tachi'xcuhuī't como hua'chi minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn
Mt. 7.1-5

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacāmālaclē'nīyāni'. Tū'
timālaclē'nīni'nā'tit lā' Dios tū' caticāmālaclē'nīni' hui'xina'n. Nalāmāsputūnu'ni'yā'tit lā'
Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 38 Cacāmaxquī'tit ā'makapitzīn lā' nā Dios nacāmaxquī'yāni'
hui'xina'n. Xla' lej nacāmaxquī'yāni' hua'chi a'ntī xa'nca pūlhcāna'n lā' naxakā'lī
huan cuartillo lā' nachiqui lā' namātzuma hasta natakalhmaka'n lā' namojō na
mimorralhca'n. A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxquī'yā'tit ā'chā'tin, chuntza' Dios
nacāmaxquī'yāni'.
39 Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—¿Chu tzēn kalhatin lakatzī'n napū'lani' ixtā'lakatzī'n? ¿Chu tū' catikostajōlh nac lakatin
lhu'cu'? 40 Tintī' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī más ca'tzī que ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē
namālacastuca huan mākalhtō'kē'ni' a'xni'ca' natlahuakō' ixlīscatat.
41 '¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh
tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? 42 Palh tū' pū'la namaxtuya' huan
qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin.
¡A'kxokonu'na'! Pū'la camāxtu' huan xaka'tla' pa'lhma' de na milakastapun lā' chuntza'
xa'nca nalaktzī'na' para namāxtuya' huan ti'na'j pa'lhma' a'ntū tanūma' na ixlakastapun
mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't
Mt. 7.17-20; 12.34-35

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā' ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn tintī' qui'hui'
a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey ixtō'ca't. 44 Lā' kantin qui'hui' līlakapascan por ixtō'ca't.

Tūla pu'xcan huan higo de huan lhtucū' qui'hui' lā' tūla pu'xcan uvas de huan xamayāc
caxanilh. 45 Huan tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tzey porque tzey ixtapāstacna'. Lā' huan
tūn tū' tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tū' tzey como tū' tzey ixtapāstacna'. A'nchī pō'ktu
pāstacna'na', chuntza' nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlītzucuni' huan chic
Mt. 7.24-27

46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh quilāmāpācuhuīyāuj: "Māpa'ksīni'", ¿a'chī' tū' tlahua'yā'tit a'ntū quit
iccālīmāpa'ksīyāni'? 47 Huan a'ntī namin para que naquinkaxmata lā' natlahua a'ntū
icmāpa'ksī, na'iccāhuaniyāni' a'nchī tasu'yu. 48 Xla' lītasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu'
a'ntī yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh pūlhmā'n lā' xa'nca yāhualh ixtantūn. Lā' a'xni'ca'
stacli huan pūxka, snū'n tahui'lani'lh huan chic. Lā' tū' xakā'līlh como xa'nca yāhuacanī't.
49 Lā' a'ntīn quinkaxmata lā' tū' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu hua'chi kalhatin
chi'xcu' a'ntī yāhualh ixchic lā' tū' pūlhmā'n ponknu'lh. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka lā'
snū'n tahui'lani'lh huan chic, a'kā'lh lā' mū'xtulh lā' laclakō'lh.

7

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' kalhatin capitán xala' nac Roma
Mt. 8.5-13

1 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan tachi'xcuhuī't, a'lh nac Capernaum. 2 Lā' a'ntza'
ixuī' kalhatin capitán xala' nac Roma. Lā' ixka'lhī kalhatin ixtasācua' a'ntī lej ixpāxquī'.
U'tza' ī'tza'ca'ni'lh hasta ixnīmā'tza'.
3 Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli līchihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh ā'makapitzīn
papatzīnni' israelitas para natasqui'ni' que camilh lā' camātzeyīlh ixtasācua'. 4 Xlaca'n
talaktapajtzūlh Jesús lā' tatzuculh tasqui'ni'. Lā' tahuanilh:
—Lej līmakuan namaktāya'ya' huā'mā' capitán 5 como quincā'a'cnīni'ni'yāni' quina'n
israelitas. Lā' māni' xla' mātlahuīni'lh quilītokpānca'n.
6 Tuncan Jesús cātā'a'lh.
Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan capitán cāmacamilh
ā'makapitzīn amigosnu' para natahuani Jesús:
—Māpa'ksīni', tū' catamakchuyi'. Hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni'
natanū'ya' nac quinchic. 7 U'tza' iclīpuhualh que chō'la tū' minī'ni' palh icquīputzanī'ta'ni'.
Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 8 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan
xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa
que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā'
a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
9 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej lē'cnīlh lā' cālaktalakspi'tli a'ntī ix-
tastālani'mā'na lā' cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī'
hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
10 Lā' a'xni'ca' huan lacscujnī'n tataspi'tli nac huan chic, talaktzī'lh ixtzeyanī'ttza' huan
tasācua'.

Jesús mālakahuanīchokolh ixcaman kalhatin lakapūt

11 A'calīstān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Naín lā' cātā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' līlhūhua'. 12 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de huan cā'lacchicni' lā' laktzī'lh que
ixlīmimā'ca huan nīn para namā'cnūcan. Lā' ixtzī't huan o'kxa' a'ntī ixnīnī't lakapūt
ixuanī't. Lā' xmān kalhatin ixuanī't ixcaman huan lakapūt. Līlhūhua' xalanī'n huanmā'
cā'lacchicni' ixtatā'a'mā'na. 13 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan lakapūt, huan Māpa'ksīni'
lakalhu'malh lā' huanilh:
—Tū' caca'lhua'.

14 Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan caja. Lā' a'ntī ixtalē'mā'na tatāyalh. Lā'
Jesús huanilh huan nīn:

—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!

15 Tuncan tā'kxpāquī'lh lā' tahui'lalh huan a'ntī ixnīnī't lā' tzuculh chihuīna'n. Lā' Jesús
a'kataxtuni'lh ixtzī't. 16 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', huan tachi'xcuhuī't tajicua'nkō'lh
lā' tatzuculh ta'a'cnīni'ni' Dios lā' tahualh:

—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quilaclhni'ca'n.

Nā tahualh:

—Dios quincālakalhu'manāni'.

17 Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu, ixlīhuāk taca'tzīlh a'ntū tlahualh Jesús.

Ixlacscujnī'n Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 11.2-19

18 I'sca'txtunu'nī'n Juan tamāca'tzīnīlh a'ntū ixtlahuamā' Jesús. Lā' tuncan cāta'sani'lh
kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 19 lā' cāmacā'lh para natakalhasqui'nī Jesús a ver palh stu'ncua'
xla' huan Cristo a'ntī namin o palh naka'lhī ā'kalhatin. 20 Huan kalhatu' ixlacscujnī'n Juan
talakmilh Jesús lā' tahuanilh:

—Juan huan Mā'kpaxīni' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzīcu'tun palh stu'ncua' hui'x
Cristo a'ntī namin o palh na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin.

21 Chū'tza' huā'mā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n lā' cāmāxtuni'lh
lhūhua' huan tlajana'nī'n. Nā lhūhua' lakatzī'nī'n cāmālacahuānīlh. 22 Chuntza' cākalhtīlh
Jesús:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit.
Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' nā huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan.
Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn
tū' ixta'a'kahuāna'n chuhua'j takaxmata lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī
ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'.
23 Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' que Dios quimacamilh.

24 A'xni'ca' ixta'a'nī't ixlacscujnī'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't
ixpālacata Juan lā' cāhuanilh:

—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'.
25 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't
lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't lā'
pō'ktu tapaxialhna'n, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 26 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua',
ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. 27 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā'
ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.

28 Lā' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin a'cta'sana' más
xaka'tla' que Juan huan Mā'kpāxīni'. Pero huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n, xla' más xaka'tla' que Juan.

29 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā' huan
mātā'jīni'nī'n a'ntī Juan ixcāmā'kpaxīnī't, xlaca'n ixtalāhuani que lej tzey Dios por
ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan. 30 Pero huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n
ley a'ntīn tū' ixcāmā'kpaxīnī't Juan, xlaca'n talakmaka'lh a'ntū Dios ixcātlahuani'cu'tun.
31 Lā' huan Māpa'ksīni' hualh:

—¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan tamā'na chi'xcuhuī'n? ¿Chichū tatasu'yu?
32 Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntī takamāna'mā'na nac lītamāuj. Cātā'ta'sa ixtā'camana'
lā' tahuani: “A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū'

lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit.
¿Tuchū lacasqui'nā'tit?” tahuan.
33 'Chuntza' līlayā'tit hui'xina'n como huanā'tit que Juan huan Mā'kpaxīni' ka'lhī tlajana'
porque tū' hua' pāntzi lā' tū' ko'ta. 34 A'calīstān quit icmilh lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' quit icuā'yalh lā' icua'lh xcān lā' chuxatū quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit
que quit lej icuā'yan lā' lej icko'ta, que quit ixamigoca'n mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey.
35 Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit
—hualh Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

36 Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Lā' Jesús a'lh na ixchic lā' tahui'lalh nac
mesa. 37 Lā' nac huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin puscāt xala' nac tej. A'xni'ca' ca'tzīlh
que Jesús ixa'nī't huā'yan na ixchic kalhatin fariseo, huan puscāt lē'lh lakatin frasco de
aceite a'ntū lej xamu'csa. 38 Ixcalhuamā' lā' a'xni'ca' tahui'lalh pajtzu ixtojon Jesús lā'
yujli ixlakaxta'jat na ixtojon. U'tza' līche'kē'lh ixtojon Jesús. Tuncan līmāscōhuīlh ixyaj lā'
tantūmu'sulh lā' lītlahualh aceite a'ntū lej mu'csa.
39 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', huan fariseo a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús, puhualh: “Palh
stu'ncua' cahuā huā'mā' chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't, ixca'tzīlh tichū xla' lā' tichūyā
puscāt xa'malh. Ixca'tzīlh que ixlākalhī'ni'n huan puscāt”. 40 Tuncan Jesús huanilh huan
fariseo:

—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin catūhuā.

Lā' huan fariseo kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.

41 Lā' Jesús huanilh:

—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhuī'n. Ixtu'ca'n talaclē'ni'lh kalhatin māsācua'nīni'.
Kalhatin laclē'ni'lh quinientos denarios (a'ntū tumīn xala' makān). Lā' ā'kalhatin
laclē'ni'lh tu'pu'xamacāuj. 42 Lā' como xlaca'n tūlalh tamāpalalh, huan māsācua'nīni'
cāmāsputūnu'ni'lh ixtu'ca'n. Chuhua'j caquihua'ni' ¿tichū más napāxquī' de ixtu'ca'n?

43 Lā' Simón kalhtīni'lh:

—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī más ixlaclē'nī't.

Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua'.

44 Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan puscāt lā' huanica Simón:

—¿Chā laktzī'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū' quimaxquī'nī'ta' xcān para
na'iclītantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā' puscāt quilīlacmu'nulh ixlakaxta'jat naquinto-
jon lā' cālīmāscōhuanīnī't ixya'j. 45 Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca'
ictanūlh tū' jaxnī't de quintantūmu'su. 46 Hui'x tū' quilītlahua' aceite na qui'a'kxāk,
pero xla' quilītantūtlahualh ixperfume. 47 U'tza' icuaniyāni' que huan lhūhua' tapāxquī'n
māsu'yu que Dios māsputūnu'ni'nī'ttza' ixtalaclē'i' a'yuj lhūhua'. Lā' a'ntīn tū' lej pāxquī'nin
māsu'yu que tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāsputūnu'ni'lh.

48 Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:

—Icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

49 Lā' huan a'ntī ixcākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tzē cāmāsputū huan talaclē'i'?

50 Lā' Jesús huanilh huan puscāt:

—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

8

Huan puscan a'ntīn tamaktāyalh Jesús

1 A'calīstān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua' cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'. Lā'
ixmāsu'yutēlha lā' ixcālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' huan

kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixtatā'a'mā'na. 2 Nā ixtatā'a'mā'na ā'makapitzīn puscan
a'ntī ixcāmāxtuni'canī't huan tlajana' lā' a'ntī ixcāmātzeyīcanī't de huan ixta'jatatca'n.
Na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' María a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'ntī
cāmaxtuni'ca lakatojon tlajana'nī'n. 3 Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza a'ntī
xapuxcu' ixtasācua' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'na Susana lā' lhūhua' ā'makapitzīn puscan
a'ntī ixtalīmaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

4 Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni' para natakaxmata Jesús. Lā' a'xni'ca'
tatakēxtimīlh lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāhuanilh a'ntū lītalacastuca. 5 Cāhuanilh:
—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n ixti'ni'. Līhuan ixa'jmaka'mā' ixti'ni'
makapitzīn tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā' tasacua'lh huan spūnnu'. 6 Lā' ā'makapitzīn
tayujli na ixkalhni' chihuix a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca' pu'nli
huanmā' ti'ni' tīlh porque tū' kaksli xcān como tū' pūlhmā'n ixka'lhī huan ti'ya't.
7 A'makapitzīn huampala tayujpā na ixlaclhni' lhtucū'n lā' tūlalh stacli como tamā'ktzī'lh
huan lhtucū'n. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey ti'ya't lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' sta-
cli, lej tō'ca'lh. A'xni'ca' ī'ca, lhūhua' taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū ixa'jmaka'ncanī't
hasta lakatin ti'ni' tō'ca'lh cien.
A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej palha':
—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālīmāsu'ni'ca xmān a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

9 Tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū huanicu'tun huā'mā' lītalacastuc.
10 Lā' cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'ntū lītalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū'
tamāchekxīlh, lā' a'yuj talaktzī'n tasu'yu hua'chilh tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc
Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20

11 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza': Huan ti'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios; 12 lā'
huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmata huan tachihuīn. Namin huan
ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī lā' tū' natakalhlaka'ī' lā' tūlalh catitapūtaxtulh. 13 Huan
ti'ya't nac cā'chihuixni' ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n takaxmata
lā' tapuhuan lej tzey, lā' talakatī pero tū' xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū'
cālaktzī'ncu'tuncan ixpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.
14 'Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhuī't. Takaxmata
huan tachihuīn pero tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Pō'ktu tapāstacmā'na ixlītlōtca'n
lā' i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n. Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi
huan ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh huan lhtucū'n. Tūla staca.
15 'Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntī xa'nca takaxmatli huan
tachihuīn. Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā chi'xcuhuī'n natala. Nīn tintī' tzē
nacāmāmakxtekē ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko
Mr. 4.21-25

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' māquilhtī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan chā'xta. Lā' nīn
hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n para que a'ntīn tatanūmā'na
natalaktzī'n. 17 Pues ixlīhuāk a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n, ā'calīstān maclacasqui'n
nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn.

18 ’Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, ū'tza' más namāchekxī; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkānīcan a'ntū puhuan que māchekxīlh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35

19 Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixuī' Jesús lā' tūlalh talaktapajtzūlh como
līlhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 20 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpun mintzī't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
21 Lā' xla' cāhuanilh:
—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzī't lā' quintā'timīn.

Jesús māca'cslīlh huan ū'ni' nac mar
Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41

22 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh nac lakatin barco con ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' cāhuanilh:
—Cāhuī'tit tintacut xcān.
Lā' ta'a'lh.
23 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús. Lā' palaj tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā'
ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que ixtā'cnūmā'tza'. 24 Lā' tuncan ta'a'lh
tamālakahuānī Jesús lā' tahuanilh:
—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!
Lā' tuncan Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān, lā' taca'cslalh.
25 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Chī la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?
Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'?

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī
Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

26 A'calīstān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. U'tza' tintacut huan xcān
lā' na ixlacapūn Galilea. 27 A'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, kalhatin chi'xcu' xala'
a'ntza' laktapajtzūlh. Lej makān xla' ixka'lhī huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu'
lā' tū' tahui'lalh nac chic. Mejor tahui'lalh nac cā'lhu'cu'.
28 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh na ixlacapūn lā' ta'salh lā'
hualh:
—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'. ¿Chu quit
mimaca'tzi? Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti.
29 Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksīmā' huan tlajana' que nataxtu de xla'.
Maklhūhua' huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlīmacachī'can cadenas lā' nā ixlītantūchī'can
cadenas lā' xla' ixcālacpu'lha. Lā' huan tlajana' makatzā'lalh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
30 Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū hua'ni'ca'na'?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Quihuanican Legión.
Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun lhūhua', lā' lhūhua' tlajana'nī'n ixtatanūni'nī't. 31 Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús que tū' cacāmacā'lh nac
pūpātīn. 32 Lā' como lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na na ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nli que cacāmakxtekca natatanū na ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' Jesús
cāmakxtekli. 33 Lā' tuncan huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā' tatanūlh
ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh.

34 Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'kenī't, tajicua'lh
lā' tatu'jnulh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huā'mā' cā'lacchicni'. 35 Lā'
huan tachi'xcuhuī't tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaktzī'n a'ntū ixpātle'kenī't.
Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzī'lh huan chixcu' a'ntī ixka'lhī huan
tlajana'nī'n. Ixcāmāxtuni'nī'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan chi'xcu' ī'lhakā'nanī'ttza' lā'
tzē'k tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 36 Lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't
tahuanilh a'nchī ixlītzeyanī't huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'nī'n. 37 Lā' chuntza'
ixlīhuākca'n xalanī'n nac Gadara tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza' como
lej tajicua'lh.
Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh. 38 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixtzeyanī'ttza'
squi'ni'lh Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús māpa'ksīlh que catachokolh lā'
huanilh:
39 —Cataspi'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya' huā'mā'na laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios
tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'nī'ta'ni'.
Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'nī't Jesús chuxalhā nac
cā'lacchicni'.

Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

40 A'xni'ca' Jesús taspi'tli para tintacut huan xcān, huan tachi'xcuhuī't talaktzī'lh
con tapāxuhuān como ixlīhuākca'n ixtaka'lhīmā'na. 41 Tuncan milh kalhatin chi'xcu',
ixtacuīni' Jairo a'ntī xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Lā'
huanilh que ca'a'lh na ixchic 42 porque xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī hua'chi de
cāujtu' cā'ta lā' ixnīmā'. A'xni'ca' ixa'mā' Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'na
hasta que ixtalāpi'ta'tza'.
43 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Ixka'lhītza' lakacāujtu'
cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' ī'sputni'kō'nī'ttza' ixtumīn para nacāmāpala doctor pero
nīn kalhatin mātzeyīlh. 44 Xla' tapajtzūlh na ixkēn Jesús lā' xa'malh ixquilhtūn ixlu'xu'.
Lā' chu tuncan huanmā' ka'tlā'tus cāsni'lh ixka'lhni'.
45 Lā' Jesús kalhasqui'nīni'lh:
—¿Tichū quixa'manī't?
Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nīn tintī', Pedro lā' ā'makapitzīn tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', de tantu līlhūhua' pi'ta'ca'na' lā' tampi'ta'ca'na' chu xalhā, lā' hui'x
kalhasqui'nīni'na': "¿Tichū quixa'malh?"
46 Pero Jesús cāhuanilh:
—Catīhuā quixa'manī't como icu'cxca'tzī iclīmātzeyīni'nī't quilīmāpa'ksīn.
47 A'xni'ca' huan puscāt ca'tzīlh que Jesús cuenta tlahualh que xa'maca, ī'xpipitēlha lak-
milh lā' tatzokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixlacapūn ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
a'nchī līxa'malh Jesús lā' chuntza' chu tuncan ixtzeyanī't. 48 Tuncan Jesús huanilh:
—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' hui'x como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.
49 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan xapuxcu'
ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:
—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.
50 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:
—Tū' caji'cua'. Mintzu'ma'jāt natzeyan xmān cakalhlaka'ī'.
51 A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nīn tintī' makxtekli natā'tanū, xmān Pedro lā'
Jacobo lā' Juan lā' ixtāta' lā' ixtzī't huan tzu'ma'jāt. 52 Ixlīhuākca'n ixtacalhuamā'na lā'
ixtata'samā'na por ixpālacata huan tzu'ma'jāt. Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nīnī't huan tzu'ma'jāt, xmān lhtatamā'.
53 Lā' xlaca'n talīlītzī'nli como ixtaca'tzī que ixnīnī'ttza'. 54 Lā' tuncan Jesús
macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' palha' huanilh:

—Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.
55 Lā' taspi'tli ixlīca'tzīn lā' chu tuncan tā'kaquī'lh. Lā' Jesús māpa'ksīni'lh que
camāhuī'ca. 56 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't lej talē'cnīlh lā' Jesús cāmāpa'ksīlh que nīn tintī'
ixtahuanilh a'ntū ixpātle'kenī't.

9

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

1 Jesús cātā'takēxtimīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn
para natamāxtu huan tlajana'nī'n. Nā cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamātzeyī huan
ī'tza'ca'nī'n. 2 Cāmacā'lh para natahuan a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 3 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilīpinā'tit nīn tuntū' para mintejca'n, nīn mimpāla'cca'n nīn tumīn nīn
mimpūtumīnca'n nīn pāntzi. Lā' tū' catilīpintit kalhtu' mincamisaca'n, xmān kalhtunu'.
4 Chu calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' natax-
tuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 5 Lā' a'nlhā tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, cataxtutit
de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para nayuja
huan pokxni' ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n
natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
6 Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh lakachu nac cā'lacchicni'.
Tatā'chihuīna'lh lā' tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan lā' tamātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n chu
calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'
Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

7 Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca ixlīhuāk a'ntū Jesús ixtlahuamā'. Lā' tū'
ixca'tzī a'nchī puhuan como ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'na que Juan huan Mā'kpaxīni'
ixlakahuanchokonī't de ixlaclhni'ca'n nīnī'n lā ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús. 8 Lā'
ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'nampā que Jesús ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzīn
huampala ixtalāhuanimā'na que kalhatin a'cta'sana' xala' makān lakahuanchokolh. 9 Lā'
Herodes hualh:
—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīni'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī ixpālacata ickaxmata
lhūhua' catūhuā?
Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

10 A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh Jesús a'ntū tatlahuanī't. Lā' tuncan
Jesús cālē'lh ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā
huanican Betsaida. 11 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh, tastālani'lh. Lā' Jesús
cāhuanilh que catatahui'lh lā' tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan ixlīmāpa'ksīn Dios.
Lā' cāmātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n.
12 Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh Jesús huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
lā' tahuanilh:
—Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natajaxa lā' nataputza ixlīhua'tca'n nac
huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā hui'lāna'uj tuntū' a'nan.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū' na'ica'nāuj
na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuakca'n.
14 Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n. Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catatahui'lalh lītu'pu'xamacāujna'.

15 Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh. 16 Tuncan Jesús cātayalh huan makquitzis
pāntzi lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī
Dios lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālacpitzini'
na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. 17 Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh, tasacli lhūhua' xalacpītzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū
a'katāxtūlh.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo
Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

18 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' ixa'cstu ixorarlīmā' Jesús. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu
tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata?

19 Takalhtīlh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh
hui'x Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan que hui'x kalhatin a'cta'sana' xala' makān
a'ntī lakahuanchokonī't.

20 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzīnīni'lh a'nchī nanī
Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1

21 Lā' Jesús lej cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo. 22 Lā'
cāhuanilh:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan. Lā' nā
tasqui'nī que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' naquimaknīcan lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.

23 A'calīstān cāhuanilh ixlīhuākca'n:

—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n.
Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān lakalīyān a'yuj capātīni'lh hua'chi quit na'icpātīni'n
lā' caquistālani'lh. 24 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū natapātīni'n por
quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī nat-
apātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 25 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, nīn
tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 26 Palh catīhuā
līmāxana'n quimpālacata lā' ixpālacata quintachihuīn, ū'tza' na'iclīmāxana'n a'xni'ca'
na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan
ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Iccāhuaniyāni' a'ntū
stu'ncua'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh
a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk.

Lej xkakalh Jesús
Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8

28 Hua'chi ixlīlakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para natlahua
oración. Tatā'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan. 29 Lā' līhuan Jesús ixtlahuamā' oración,
xla' taxtāpalīlh lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā' lej smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta
xkakalh. 30 Lā' tuncan tatasu'yulh kalhatu' chi'xcuhuī'n lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús.
Xlaca'n Moisés lā' Elías a'ntī makāntza' ixtanīnī't 31 lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ix-
tatā'chihuīna'mā'na a'nchī Jesús napātīni'n lā' nanī nac Jerusalén. 32 Pedro lā' a'ntī cātā'a'lh
a'yuj lej ixtalhtatacu'tun pero lakahuan ixtahui'lāna' lā' talaktzī'lh a'nchī xkakalh Jesús
lā' huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'yāna'.

33 A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ixtamakxtekmā'na Jesús, Pedro huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalītzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka';
lakatin mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.
Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'ntū ixuan. 34 Līhuan ixchihuīna'mā', milh
lakatin poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca' ta'u'cxca'tzīlh na ixchakān pokl-
hnu'. 35 Lā' tuncan takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
36 A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzī'lh que ixa'cstu ixuī' Jesús. Ca'cs tatāyalh
lā' tū' tahualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzī'nī't.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

37 Ixlīlakalī huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de huan kēstīn, līlhūhua' tachi'xcuhuī't
tapāxtokli Jesús. 38 Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixlaclhni'ca'n lej palha' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzī'na' qui'o'kxa'
porque xmān ixa'cstu icka'lhī. 39 Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā' makata'sa lā' palha'
xpipi lā' kalhpupu. Lā' makaxtacnānī lā' lej jicslīhua' nataxtuni'. 40 Iccāhuanilhtza'
misca'txtunu'nī'n que ixtamāxtuni'lh huan tlajana' pero tūlalh tamāxtuni'lh.
41 Jesús kalhtīlh:
—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta
lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn
na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.
42 Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā' Jesús, huan tlajana' māyujūlh nac
ti'ya't lā' makaxtacnānīpā. Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana'. Lā' mātzeyīlh huan
ka'hua'chu lā' maxquī'pā ixtāta'. 43 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús māca'tzīnīni'mpā ixpūnīn
Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Līhuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū Jesús tlahualh, xla' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
44 —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit; quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcuhuī't.
45 Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh a'ntū cāhuanilh como xtunc
ixtapāstacmā'na. Lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū más xatasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

46 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacchihuīna'n ixpālacata tichū de xlaca'n
más tasqui'nī. 47 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtapāstacna'mā'na. Lā' tuncan
macachi'palh kalhatin ka'hua'chu lā' yāhualh na ixpāxtun 48 lā' cāhuanilh:
—Chuxatī a'ntīn tatapa'ksī con quit lā' ū'tza' natalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu
hua'chi huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quintapāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī
quintapāxquī', nā tapāxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān quit. Lā' a'ntīn tū'
ka'tla'jca'tzī na milaclhni'ca'n, ū'tza' a'ntī tasqui'nī na ixlacapūn Dios.

A'ntī quincāmaktāyayāni'
Mr. 9.38-40

49 Tuncan Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin a'ntī ixcāmāxtumā' huan tlajana'nī'n
con milīmāpa'ksīn. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū'
quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
50 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo lā' Juan

51 A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn, līhui'līlh na'a'n
nac Jerusalén. 52 Cāmāpū'līlh ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh nac lakatin ti'na'j
cā'lacchicni' para nataputza a'nlhā natalhtata. Huan cā'lacchicni' xala' nac Samaria,
53 lā' huan xalanī'n a'ntza' tū' tamānūcu'tulh na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā'
nac Jerusalén. 54 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzī'lh huā'mā',
tahuanilh:

—Māpa'ksīni', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que natasputkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elías?

55 Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhnīlh. Hualh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzī'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit. 56 Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' quit tū' ictimilh para na'iccāmāsputūkō' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't.
Icmilh para na'iccāmāputaxtū.

Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'ntī tastālani'cu'tulh Jesús
Mt. 8.19-22

57 A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu' huanilh Jesús:

—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.

58 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā na'iclhtata.

59 Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:

—Caquistālani'.

Lā' xla' kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta que nanī quintāta'.

60 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuīt a'nchī nātalīpūtaxtu.

61 Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:

—Māpa'ksīni', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā ā'tzā'.

62 Lā' Jesús huanilh:

—A'ntī natzucu laklhkāna'n lā' tuncan natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklhkāna'n. Nā chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios como taspi'tcu'tuna' na minchic.

10

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

1 A'calīstān huan Māpa'ksīni' cālacsacli tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n xtunc huam-
pala lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac cā'lacchicni' lā' chuxalhā ixa'mā'. 2 Lā'
Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' pero
tū' a'nan lhūhua' a'ntī natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi a'xni'ca' lej la cuxi' lā'
tintī' tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan cuxi'. U'tza' nalīkalhasqui'nīyā'tit Dios
que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n para natamāsu'ni' a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī. 3 Capitit.
Cuenta catlahua'tit. Iccāmacā'nāni' hua'chi xalakska'tā'n borregos na ixlaclhpu'nanca'n
misinī'n. 4 Tū' tilīpinā'tit nīn morral, nīn pūtumīn, nīn huarache. Lā' tū' titakoxīyā'tit nac
tej a'xni'ca' natā'chihuīna'nā'tit a'ntī pātle'kemā'.

5 'Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la
nacāhuaniyā'tit: "Dios cacāsicua'lanālīni' a'ntī hui'lā'na'ntit nac huā'mā' chic". 6 Lā' palh
a'nan a'ntīn takalhlaka'ī', Dios nasicua'lanālī; lā' palh tintī' a'ntīn takalhlaka'ī', Dios tū'
caticāsicua'lanālīlh. 7 Natachokoyā'tit nac lakatin chic lā' chu a'ntū nacātalakahui'līyāni',

nahua'yā'tit lā' nako'tnu'nā'tit como a'ntī scuja ka'lhī nahuā'yan. Tū' tilactā'kchokoyā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.

8 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā nacātamānūyāni' nac chic, chu
a'ntū nacātalakahui'līni'yāni nahua'yā'tit. 9 Nacāmātzeyīyā'tit a'ntī ta'ī'tza'ca'n a'ntza' lā'
nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhuī't: "Laktzī'mpā'na'ntit ixlīmāpa'ksīn Dios". 10 Lā' palh nachip-
inā'tit nac lakatin cā'lacchicni' lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit, napimpalayā'tit nac
tej lā' nacāhuani'yā'tit: 11 "Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū quincātantūpasanī'ta'ni'
na'ictincxyujuyāuj lā' ū'tza' huanicu'tun que hui'xina'n laclīpinā'tit. Lā' caca'tzī'tit
huā'mā', que hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksīni'n".

12 'Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātīnī xalanī'n
huanmā' cā'lacchicni' que xalanī'n nac Sodoma.

A'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n
Mt. 11.20-24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín! Lā' ¡xāntila'yā'tit xalanī'n nac Bet-
saida! Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na mi-
laclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan
cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n
ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh
que lej ixtalakaputza ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n.

14 'A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n ā'chulā' nacātamāpātīnīyāni' que xalanī'n
nac Tiro lā' nac Sidón. 15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum, ¿chā puhua'nā'tit palh
napinā'tit nac a'kapūn como lej tzey hui'xina'n? Napinā'tit hasta nac pūpātīn.

16 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī nacālakmaka'nāni'
hui'xina'n, chuntza' naquilakmaka'n nā quit. Lā' a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza'
nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī quimacamilh.

Tataspi'tli huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

17 Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:

—Māpa'ksīni', hasta huan tlajana'nī'n quincāta'a'cnīni'ni'n ixpālacata milīmāpa'ksīn.

18 Lā' Jesús cāhuanilh:

—U'huē. Quit iclaktzī'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi lakatin
makli'pni'. 19 Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n tūlalh caticātlajani'. Lā'
iccāmaxquī'nī'ta'ni'tza' līmāpa'ksīn para que natlajakō'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Satanás. 20 Tū'
calīpāxuhua'tit xmān porque huan tlajana'nī'n ta'a'cnīni'ni'yāni'. Calīpāxuhua'tit como
hui'xina'n kalhlaka'ī'tit lā' Dios cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh
Mt. 11.25-27; 13.16-17

21 Lā' tuncan Jesús ka'lhīlh tapāxuhuān por huan Espíritu Santo lā' Jesús kalhtō'ka'lh:

—Quintāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī
como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī
lej lakskalalhna'. U'tza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

22 Lā' nā Jesús hualh:

—Quintāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Tintī' ca'tzī a'nchī huanī't
ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit
a'ntī ixO'kxa'. Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.

23 Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n xmān xlaca'n:

—Līpāxūj huan a'ntīn talaktzī'n a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit. 24 Iccāhuaniyāni' que
lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' reyes ixtalaktzī'ncu'tun huā'mā' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit, lā'
tū' talaktzī'lh. Lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

25 Lā' tuncan kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuīna'lh Jesús para
nalīlaktzī'n. Lā' kalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhtamacuj para
pō'ktu?

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ¿Chichū lakapūtle'ke'ya'?

27 Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtīni'lh:

—"Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk milīca'tzīn lā' con ixlīhuāk mifuerza lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu".

28 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhīya' minquilhtamacuj para pō'ktu.

29 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlīkalhasqui'nīn lā' huanilh Jesús:

—¿Tichū ā'makapitzīn a'ntī xa'iccāpāxquī'lh?

30 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac Jericó. Lā' huan
ka'lhāna'nī'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu' a'ntū ixlhakā'nī't. Tatucsli
lā' ta'a'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsni'. 31 Chuntza' pātle'kelh que ixa'mā' nac huā'mā'
tej kalhatin sacerdote. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh. 32 Nā
tētaxtulh kalhatin ixmaktaka'lhna' xaka'tla' lītokpān. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu',
nā xti'li'maka'lh.
33 'Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzī'lh lā' lakalhu'malh.
34 Lā' tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' līcu'chū'lh aceite lā' līcu'chu'ni' a'nlhā
ixmātakāhuī'canī't. Lā' hui'līni'lh vendaje. Lā' tuncan kēhui'līlh ixburro lā' pūlē'lh
nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli. 35 Lā' ixlīlakalī tuncuīlh a'xni'ca' huan samari-
tano ixa'mā'tza', maxquī'lh tumīn huan ixtēcu' mesón lā' huanilh: "Camaktaka'lhti
huā' ī'tza'ca'. Lā' palh tū' a'cchā'n huā' tumīn, na'icmaxquī'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca'
na'icchimpala".

36 Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kēni' ley:

—Chuhua'j caquihua'ni', ¿tichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na' māsu'yulh a'nchī pāxquī'lh huan takāhuī'n?

37 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:

—A'ntī lakalhu'malh.

Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

38 Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin puscāt, a'ntī
ixuanican Marta, mānūlh na ixchic. 39 Marta ixka'lhī ixtā'tin a'ntī ixuanican María. Lā'
xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni' a'ntū xla' ixmāsu'yumā'. 40 Lā' Marta
tamakchuyīlh como lej ixka'lhī ixlītlōt lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū' lītamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin quimāchokoni'kō' lītlōt? Cahua'ni' que caquimaktāyalh.

41 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Marta, hui'x māmakchuyīya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā. 42 Pero a'nan a'ntū
más tasqui'nī. María lacsacnī't a'ntū más tzey lā' tintī' catimaklhtīlh.

11

Jesús quincamāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtō'ka'yāuj
Mt. 6.9-15; 7.7-11

1 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin lugar. Lā' a'xni'ca' kalhtō'ka'kō'lh,
kalhatin ī'sca'txtunu' huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsca'tīuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāsca'tīlh ī'sca'txtunu'nī'n
Juan huan Mā'kpaxīni'.
2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
3 Caquilāmaxquī'uj quilīhua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakalīyān.
4 Lā' caquilāmāsputūnu'ni'uj quintalaclē'i'ca'n como nā quina'n iccāmāsputūnu'ni'yāuj a'ntī
quincātalaclē'ni'yāni'.
Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
5 Nā Jesús cāhuanilh:
—Calīhui'līuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin mi'amigoca'n. Lā'
i'tāt tzī'sa napina' na ixchic lā' nahuani'ya': "Amigo, caquimāpāhua'xtuni' mactu'tun
pāntzi 6 porque chuna'j quilakchilh kalhatin qui'amigo na quinchic lā' tū' icka'lhī
a'ntū na'icmāhuī'". 7 Lā' calīhui'līuj que xla' desde ixchakān chic nakalhtīyāni': "Tū'
caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza' huan mākalhcha lā' quilīhuākca'n iclhtatamā'naujtza'. Lā'
tūla ictāquī' para na'icmaxquī'yāni' nīn tuntū'", nahuaniyāni' mi'amigo.
8 'Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāquī'cu'tulh para namaxquī'yāni' catūhuā
a'yuj lī'amigo hui'xina'n, pero natlahua para que tū' namājiclhuī'ya' ā'chulā' lā' na-
maxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'na'.
9 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Lā' caputzatit
a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā' calīmacasā'na'ntit huan mākalhcha lā'
nacātamālaquī'ni'yāni'. 10 Chuntza' a'ntī nasqui'n, xla' namaklhtīni'n; lā' a'ntī naputza,
xla' nakaksa; lā' a'ntī nalīmacasā'nan huan mākalhcha, namālaquī'ni'can.
11 'Ixlīca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'ntī xatāta', ¿chu namaxquī'ya' chihuix mincaman
a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin lūhua' palh squi'ni'yāni'
squī'ti'? 12 Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin cūlūtl palh squi'ni'yāni' ka'lhuā't? 13 Hui'xina'n
a'yuj tū' lacuan pero ca'tzīyā'tit que tzē namaxquī'yā'tit lē'ksajna' xatzey minca-
mana'ca'n. Lā' ā'chulā' minTāta'ca'n a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn nacāmaxquī' Espíritu
Santo a'ntī tasqui'ni'.

Ixtahuan que Jesús ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'
Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

14 Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza' ixmakakō'ko'nī't. Lā'
a'xni'ca' taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't
talē'cnīlh huā'mā' 15 pero makapitzīn tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú a'ntī xapuxcu'
huan tlajana'ni'n.
16 Lā' a'makapitzīn ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús lā' ixtasqui'ni' lakatin lē'cnīn xala' nac
a'kapūn. 17 Lā' xla' ixca'tzī a'ntū xlaca'n ixtapuhuan lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān. Na-
talāmāsputūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa lītā'timīn nā natalāmāsputūkō'.
18 Chuntza' palh tatapitzi xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Satanás lā' lītā'ca'tza tala, ¿chī
nalīka'lhī ixlīmāpa'ksīn Satanás? Iccāhuaniyāni' huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj
que quit iclīmāxtulh huan tlajana' por ixlīmāpa'ksīn Beelzebú. 19 Palh quit iccālīmāxtu

huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú, ¿tichū ixlīmāpa'ksīn taka'lhī xlaca'n a'ntīn tat-
apa'ksī con hui'xina'n lā' talīmāxtu tlajana'? Chuntza' māni' xlaca'n talīmāsu'yu que tū'
stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nāuj. [20] Quit iccālīmāxtu tlajana'nī'n por ixlīmāpa'ksīn Dios.
Lā' huā'mā' ū'tza' huanicu'tun que Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzuculhtza' māpa'ksīni'n
huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
[21] 'A'xni'ca' maktaka'lhmā' ixchic kalhatin chi'xcu' a'ntī tli'hui'qui lā' a'ntī ka'lhī
līcā'n a'ntū nalīmaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā a'ntū ixla'. [22] Pero palh
namin ā'kalhatin más xatli'hui'qui, ū'tza' natlaja lā' namaklhtī ixlīcā'n a'ntū līpāhuan lā'
namālacpitzi a'ntū namaklhtī.
[23] 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, ū'tza' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'
Mt. 12.43-45

[24] Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua
lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa, napuhuan:
“Na'ictaspi'tchoko a'nlhā ictaxtulh”.
[25] 'Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scayancyā
lā' xa'nca pa'lhnancanī't. [26] Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n más
xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'.
Lā' chuntza' ā'chulā' na'a'nīni' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

[27] Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n
tachi'xcuhuī't ta'salh lā' hualh:
—¡Līpāxūj huan puscāt a'ntī mālacatuncuīnī'ta'ni' lā' a'ntī mātziquī'ni'!
[28] Lā' Jesús hualh:
—¡A'chulā' natalīpāxuhua a'ntīn takaxmata lā' ta'a'cnīni'ni' a'ntū huan Dios lā'
ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhuī't tasqui'nli lakatin lē'cnīn
Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

[29] Huan tachi'xcuhuī't ā'chulā' talaktakēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' līsqui'nā'tit lakatin lē'cnīn. Lā' xmān
nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. [30] Lā' a'ntū pātle'keni'lh Jonás
cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn Dios xalanī'n nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni'
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāsu'ni'yāni' ixlīmāpa'ksīn Dios. [31] Namin huan
chi'chini' a'xni'ca' nacālaccāxtlahuakō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xala' nac huā'mā'
quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā'
nacālē'ksa'nīni'nāni'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' xla' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón.
Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī
que Salomón lā' tū' quinkaxpa'tcu'tunā'tit.
[32] 'Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxtlahuakō'can, xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit
chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh
Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacnaca'n
a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko
Mt. 5.15; 6.22-23

[33] Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'lī ixtampīn cajón. Namā'ca'
cā'lakuān para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzī'n. [34] Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit

lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey mi-
lakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān laktzī'nā'tit
a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza'
hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n.
35 Cuenta catlahua' que tū' natzucuya' pāstaca' a'ntūn tū' tzey, porque chuntza' tūlalh
catitlahua' a'ntūn tzey. 36 Palh hui'x pāstaca' a'ntūn tzey lā' palh tlahua'ya' a'ntūn tzey,
ū'tza' nala hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnīlh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

37 A'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, kalhatin fariseo huanilh que catā'a'lh tā'huā'yan na
ixchic. Lā' Jesús tanūlh lā' tahuī'lh huā'yan. 38 Lā' huan fariseo lē'cnīlh como Jesús tū'
makacha'ka'lh hua'chi xlaca'n ixtalīsmanīnī't para natahuā'yan. 39 Lā' huan Māpa'ksīni'
huanilh:

—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī namakche'kē' vaso lā' pulātu lā' tū'
catipūche'kē'lh. Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit que tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n
pero tū' tzey mintapāstacna'ca'n porque tampi'lhīni'nā'tit lā' tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn
tū' tzey. 40 ¡Tū' māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que Dios cātlahuani'
hui'xina'n para que na'a'cnīni'ni'yā'tit Dios? Lā' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n,
tūlalh cati'a'cnīni'ni'tit. 41 Palh stu'ncua' a'cnīni'ni'cu'tunā'tit Dios, maclacasqui'n xatzey
mintapāstacna'ca'n. Palh tzey mintapāstacna'ca'n, ixlīhuākca'n natalaktzī'n palh tzey
hui'xina'n.

42 '¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit! Hui'xina'n māstā'yā'tit para Dios mac-
sti'na'j huan līhua'tna' hua'chi a'lhmūhuēn lā' a'jonjolin lā' ā'tāpātin. Lā' chuntza'
tasqui'nī. Pero tū'tza' tasu'yu palh pāxquī'yā'tit Dios lā' palh natlahua'yā'tit a'ntū
lacuan. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan lacmacastin līhua't. Lā' nā maclacasqui'n
natlahua'yā'tit a'ntū xatzey lā' napāxquī'yā'tit Dios.

43 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'! Lacasqui'nā'tit mimpūtahuī'lhca'n a'ntū
más xalactzey nac lītokpān. Lā' lacasqui'nā'tit cacāta'a'cnīni'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit
nac tej.

44 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā' fariseosnu' a'ntī
a'kxokonu'nī'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn tū' tatasu'yu. Tachi'xcuhuī't
tachi'nta lā' tū' taca'tzī. Chuntza' taclaclē'n chu a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā
chuntza' hui'xina'n cāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā'
xlaca'n tū' taca'tzī palh taclaclē'n —hualh Jesús.

45 Tuncan kalhtīlh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilālacaquilhnīyāuj.

46 Lā' Jesús hualh:

—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej lhūhua' talanān
mātlahuīni'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza' hua'chilh ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca'
a'ntū lej tzinca. Nīn tintī' tzē natāyani' lā' hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē
nacu'ca'can.

47 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān
cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit huan xanīnī'ntza' a'cta'sana'nī'n. Minapapana'ca'n tamaknīlh
huan a'cta'sana'nī'n. 48 Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n
a'ntī cāmaknīca. U'tza' lītasu'yu que chu lakatin hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā'
puhua'nā'tit que tzey a'nchī tatlahualh.

49 'U'tza' līchihuīna'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh: "Na'iccāmacamini'
a'cta'sana'nī'n. Lā' nacāmaknīcan ā'makapitzīn lā' nacāmāpātīnīcan ā'makapitzīn huam-
pala". 50 Chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n

cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't desde a'xni'ca lalh quil-
htamacuj. 51 Natzucucan nacākalhasqui'nīcan con Abel lā' ā'xmān nalī'a'ksputcan huan
Zacarías a'ntī maknīca na ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n.
U'tza' iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'nīyāni' hui'xina'n ā'tzā' ixpālacata huan
a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't.
52 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios hua'chilh
tanūma' nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan chic, pero tū' tanūyā'tit.
Lā' tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
53 A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' fariseosnu'
ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'nī lhūhua' catūhuā.
54 Ixtamaktaka'lhmā'na a ver palh tzē ixtamakkaksli a'ntū ixtalīlē'ksa'nīni'lh.

12

A'ntī tlahua lakatu' ixlacan

1 Līhuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús tzuculh cāhuani pū'la ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlahua lakatu' ixlacanca'n.
Lā' tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n. 2 Ixlīhuāk a'ntū tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā'
a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 3 Lā' chuntza' a'ntū hui'xina'n huaninī'ta'ntit xmān
kalhatin, ū'tza' nakaxmatcan chuxalhā. Lā' a'ntū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān chic, ū'tza'
palha' nahuancan kēpūn.

A'ntī najicua'ni'can
Mt. 10.28-31

4 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū' tijicua'ni'yā'tit a'ntīn tamaknīni'n lā' ā'calīstān tūla
tatlahua ā'chulā'. 5 Na'iccāhuani'yāni a'ntī najicua'ni'yā'tit: Cajicua'ni'tit Dios a'ntī tzē
nacāmāsputūkō'yāni' lā' ā'calīstān nacāmacā'nāni' nac pūpātīn. U'tza' calījicua'ni'tit Dios.
6 'Tū' lej tapala huan tantzictzi. Stā'can tanquitzis por xmān lakatu' tumīn. Lā' Dios
tū' cāpātza'nkā nīn lakatin de xlaca'n. 7 Pues hasta miya'jca'n chā'tunu' de hui'xina'n
cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza' tū' tilījicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que
huan tantzictzi.

A'ntī natahuan que tatapa'ksī con Jesús
Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī nahuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't: "Quit
ictapa'ksī con Cristo", lā' chuntza' nā quit na'icuan na ixlacapūnca'n ixángeles Dios: "Xla'
tapa'ksī con quit". Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 9 Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, nā quit na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.
10 'Lā' a'ntī talīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, nacāmāsputūnu'ni'can.
Pero a'ntīn tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua huan Espíritu Santo, xlaca'n tūla cat-
icāmāsputūnu'ni'ca.
11 'A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksīni'nī'n lā' huan pūchihuīna'nī'n
a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit. 12 Huā'mā'
ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan Espíritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchī
nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico

13 Kalhatin ixlaclhni' tachi'xcuhuī't huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenciaca'n.

14 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tichū quihui'līnī't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?

15 Lā' nā hualh:
—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhīni'nā'tit porque huan lhūhua' tumīn lā'
ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n.
16 Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' lej ixmakalana'n na i'xti'ya't. 17 Lā' xla'
tuncan puhualh ixpātunca'tzi: "¿Tuchū na'ictlahua? Tū' icka'lhī lhā na'icmāquī' lhūhua'
quincuxi'. 18 Na'iccālactlahua xalacti'na'jna' quimpūcuxi' lā' na'ictlahua más xaka'tla' lā'
a'ntza' na'icmāquī'kō' quincuxi' lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn a'ntu icmakalalh. 19 Lā' a'xni'ca'
na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j icka'lhī lhūhua' catūhuā para lhūhua' cā'ta. Chuhua'j
na'icjaxa lā' na'icuā'yan lā' na'icko'tnūn lā' na'icpāxuhua". 20 Lā' Dios huanilh: "Hui'x
tū' xa'nca pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa nanī'ya'. Lā' a'ntū māquī'nī'ta', ¿tichū
natachokoni'?" 21 Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'ntī mākēstoka lhūhua' catūhuā
para ixa'cstu. Lā' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Mt. 6.25-34

22 A'calīstān Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū nahua'yā'tit nīn a'ntū nalhakā'yā'tit. 23 Como
Dios cāmaxquī'yāni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā'
nacāmaxquī'yāni' milīhua'tca'n lā' milu'xu'ca'n. 24 Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'.
Xlaca'n nīn tuntū' tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero
Dios cāmāhuī'. A'chulā' tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'. 25 Nīn tintī'
de hui'xina'n tzē más makān nalatahui'la a'yuj cāpāta'layāni'. 26 Palh chuntza' tūla
natlahuayā'tit, ¿a'chī' lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā?
27 'Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchī talīstaca. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa'
ixlu'xu'ca'n. Lā' lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni' que
huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā' xla' lej rico
ixuanī't. 28 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can
lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj
nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'?
29 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata a'ntū nalīhua'yā'tit nīn a'ntū nalīko'tnūnā'tit.
30 Huan tachi'xcuhuī't xala' huā'mā' quilhtamacuj xmān ū'tza' taputzatlā'huan. Lā'
hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' ca'tzī a'ntū macla-
casqui'nā'tit. 31 Mejor pū'la caputzatit a'nchī nalī'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n
lā' nā namaklhtīni'nā'tit ā'makapitzīn a'ntū maclacasqui'nā'tit.

Milīrico nac a'kapūn
Mt. 6.19-21

32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quilakska'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero minTāta'ca'n nac a'kapūn
lacasqui'n que natapa'ksīyā'tit con xla'. 33 Castā'tit a'ntū ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxquī'tit
a'ntīn tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin
catimasli lā' milīricujlani'ca'n nac a'kapūn a'nlhā tū' maktin catisputli. Lā' a'ntza' tū'
catitanūlh ka'lhāna' lā' nīn huan tzapūla' tūlalh catihua'lh. 34 A'nlhā huī' milīricujlani'ca'n,
a'ntza' huī' mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit

35 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmakskoca'n xataquilhtani'tza'. 36 Cala'tit hua'chi tasācua'
a'ntīn taka'lhīmā'na ixpatronca'n a'ntī a'nī't a'nlhā tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca'
nataspi'ta lā' nalīmacasā'nan huan mākalhcha, lacasqui'n camālaquī'ni'ca lacapalh.
37 Līpāxūj huan tasācua'nī'n talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n. Stu'ncua'

a'ntū iccāhuaniyāni' que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā' nacāmāhuī'can. 38 A'yuj
cachilh i'tāt tzī'sa o tuncuīni', pero līpāxūj huan tasācua'nī'n palh talakahuahui'lāna'
a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.

39 'Caca'tzī'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic ixca'tzīlh tuyā hora nachin huan ka'lhāna',
ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimakxtekli natanū huan ka'lhāna'. 40 Nā hui'xina'n caskalal-
htō'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'
Mt. 24.45-51

41 Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:

—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para līhuāk?

42 Lā' Jesús hualh:

—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan
patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n.
43 Līpāxūj huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón.
44 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk
a'ntū ka'lhī. 45 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan
ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' huan maksqui'tīnī'n
lā' natzucu huā'yan lā' nako'ta lā' naka'chī. 46 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón.
Lā' namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'.
Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n
xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'.

47 'Huan tasācua' a'ntī ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū lā' tū' a'cnīni'ni',
xla' lej maklhūhua' natucscan. 48 Lā' huan a'ntīn tū' ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón
lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n castigo, xla' tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'ntī
līmāmacū'can lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can lhūhua'. Lā' a'ntī līmāmacū'can más lhūhua',
xla' tzē nasqui'ni'can más lhūhua'.

Jesús cāmālacpitzi huan tachi'xcuhuī't
Mt. 10.34-36

49 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzīn lej nata'a'kahuāna'ni' quin-
tachihuīn. Lā' ā'makapitzīn lej natalakmaka'n quintachihuīn. Makapitzīn stu'tu'lu'
natahuan que stu'ncua' quintachihuīn lā' ā'makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que tū'
stu'ncua'. Chuntza' calalh chuhua'j. 50 A'nan a'ntū na'icpātī. ¿Chī na'iclītāyani' hasta
a'xni'ca' na'ictlōkentaxtū? 51 ¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin natala
tachi'xcuhuī't? Iccāhuaniyāni' que tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'. 52 Lā' chuhua'j hasta
kalhaquitzis xala' lakatin chic natalacpitzi. Kalhatu'tun natala contra kalhatu', lā'
kalhatu' contra kalhatu'tun. 53 Huan xatāta' nala contra ixcaman lā' huan o'kxa' contra
ixtāta'. Lā' xatzī't nala contra ixtzu'ma'jāt lā' huan tzu'ma'jāt nala contra ixtzī't. Lā' huan
puscāt nala contra ixpuscāt ixo'kxa' lā' huan puscāt nala contra ixtzī't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13

54 Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—A'xni'ca' hui'xina'n laktzī'nā'tit tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' a'nlhā tā'cnū huan
chi'chini', tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza' pātle'ke. 55 Lā' a'xni'ca'
minācha' huan ū'ni' xala' nac sur, huancan naxu'nu. Lā' chuntza' pātle'ke. 56 ¡Hui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē nahuanā'tit palh namin xcān o tū' namin, xmān
porque laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' ¿a'chī' tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū pātle'kemā' nac
huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan lē'cnīn?

Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya' xa'nca mintā'ca'tza
Mt. 5.25-26

57 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū' tzey? 58 Palh catīhuā mālacapū'yāni',
calī'hui'li' natā'lacāxla'ya' līhuan tūna'j pinā'tit nac pūchihuīn. Chuntza' tū' catilē'ni' na
ixlacapūn juez. Lā' huan juez tū' catimacamāstā'ni' con huan policía lā' huan policía tū'
catimānūni' nac pūlāchī'n. 59 Palh chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que tū' catitaxtu
hasta que tū' namāpalakō'ya' ixlīhuāk.

13

Maclacasqui'n naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n

1 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhuī'n. Lā' ixtahuanimā'na Jesús a'nchī Pilato
cāmāmaknīnīni'nī't makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea a'xni'ca' xlaca'n ixta-
maxquī'mā'na Dios huan lē'ksajna'. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na chi'xcuhuī'n cāpātle'keni'nī't chuntza' porque
más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Galilea? 3 Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh
hui'xina'n tū' naxtāpalīyā'tit mintapāstacna'ca'n, nā milīhuākca'n nanīkō'yā'tit. 4 Lā' huan
kalhacāujtzeyan a'ntīn tanīlh a'xni'ca' huan torre de Siloé tapancli lā' cā'a'klhta'lalh, ¿chu
puhua'nā'tit que más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Jerusalén? 5 Iccāhuani'yāni'
que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't

6 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Kalhatin chi'xcu' ixcha'nī't a'katin xaqui'hui' higo na ixti'ya't. Lā' a'lh laktzī'n palh
ixtō'ca'mā'. Lā' tū' makkaksli ixtō'ca't. 7 Lā' tuncan huanilh ixtasācua': "Lakatu'tun
cā'tatza' icmakputza ixtō'ca't huā'mā' qui'hui' lā' nīn tuntū' icmakkaksa. Catanca'
porque xmān yā. Chu tlakaj iccha'nli". 8 Lā' a'ntī ixmaktaka'lha huan ti'ya't kalhtīlh:
"Camakxtekti xmān huā'mā' cā'ta. Na'iclacxla'ja huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono.
9 Lāsā' chuhua'j natō'ca'. Lā' palh tū' tō'ca' a'xni'ca' natancā'ya'".

Jesús mātzeyīlh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan

10 Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús ixcāmāsu'ni'mā' nac lītokpān. 11 Lā' ixuī'
a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n lakacāujtzeyan cā'ta. Ixchi'panī't lakatin tlajana'
lā' ixmaka'ī'tza'ca'n lā' ixtaquilhpūstucnī't lā' tūla ixtā'cstu'nca nīn macsti'na'j.
12 Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzī'lh huan puscāt, ta'sani'lh lā' huanilh:
—Puscāt, tzeyanī'ta'tza'. Tū'tza' ka'lhī'ya' ta'jatat.
13 Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā' chu tuncan huan puscāt tā'cstu'ncli lā'
tzuculh mācā'tanī Dios. 14 Como Jesús mātzeyīlh huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan
xapuxcu' de huan lītokpān a'kchā'lh lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para nascujā'tit. Huan tamā'na chi'chini' cata'ntit
tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.
15 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—¡Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū' naxcutā'tit mihuācaxca'n o mimburroca'n
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit? 16 Lā' huā'mā' puscāt, ī'xū'yātā'nat
Abraham, lā' hua'chīlh līchī'hui'līlh huan Satanás huā'mā' ta'jatat. Lā' chuhua'j
lakacāujtzeyan cā'tatza'. ¿Chu tū' līmakuan ixmaklhtīca ixta'jatat huā'mā' chi'chini' a'ntū
pūjaxcan?
17 A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxanī'lh ixlīhuākca'n ixtā'ca'tzanī'n. Lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalīpāxuhua huan lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús.

Xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32

18 Lā' tuncan Jesús hualh:

—¿Chī huanī't ixlīmāpa'ksīn Dios? Lā' ¿chī na'iclīmālacastuca a'nchī natalhūhua'n xlaca'n a'ntī Dios cāmāpa'ksī?
19 Natalhūhua'n chuntza' hua'chi staca lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca' nastackō', nala hua'chi a'katin qui'hui'. A'xni'ca' ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n.

Huan levadura
Mt. 13.33

20 Nā Jesús cāhuanilh:

—¿Chī na'iclīmālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlīmāpa'ksīn Dios?
21 U'tza' hua'chi lakatin levadura a'ntū kalhatin puscāt nalītlō maktu'tun xatapūlhcān harina lā' namakxteka hasta nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapītzina'j mākalhcha
Mt. 7.13-14, 21-23

22 Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā' laka'tla' lā' ixmāsu'yu.
23 Lā' kalhatin kalhasqui'nīlh:

—¿Chā xmān makapitzīn natapūtaxtu?

Lā' Jesús kalhtīlh:

24 —Calīhui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha para nac a'kapūn, porque iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī natalītanūcu'tun. Lā' tūlalh catitatanūlh.
25 A'xni'ca' huan xamāpa'ksīni' chic namālacchō mākalhcha, hui'xina'n a'ntī yā'na'ntit kēpūn nalīmacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā' nahua'nā'tit: "Caquilāmālaquīni'uj". Lā' xla' nacākalhtīyāni': "Tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n".
26 Lā' hui'xina'n naquil-htzucuyā'tit nahua'nā'tit: "Iccātā'huā'yanī'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n".
27 Lā' xla' nacākalhtīyāni': "Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n. Caquilātapānūni'uj milīhuākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey".
28 Lā' chuntza' hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' lā' nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit que Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n tahui'lāna'ncha' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' hui'xina'n tū' caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.

29 'Nataminācha' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā lā' natahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
30 A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n a'ntīn tū' tatasqui'nī chuhua'j; lā' tū' caticā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'ntī lej tatasqui'nī chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús līlakaputzalh ixpālacata Jerusalén
Mt. 23.37-39

31 Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzīn fariseosnu' talakchilh Jesús lā' tahuanilh:

—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes maknīcu'tunāni'.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'ntī lej skalalh para natlahua a'ntū xla' lacasqui'n lā' nahuani'yā'tit: "Chuhua'j lā' lakalī na'iccāmāxtukō' huan tlajana'nī'n. Nā na'iccāmātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Lā' tū'xama'n na'ictlahuakō'".
33 Lā' maclacasqui'n na'ica'n na quintej chuhua'j lā' lakalī tū'xama'n porque tū' līmakuan chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā huanican nac Jerusalén.

34 '¡Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknīyā'tit a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'layā'tit huan lacscujnī'n a'ntī Dios cāmacā'n. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit.
35 Cuenta catlahua'tit hui'xina'n como Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quintilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: "Sicua'lanālanī't a'ntī min con ixlīmāpa'ksīn Dios".

14

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī cu'nu'

[1] Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús quīmakuā'yalh na ixchic
kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzīn fariseosnu' ixtamaktaka'lhmā'na. [2] Nā
ixuī' kalhatin chi'xcu' na ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'. [3] Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':

—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namātzeyīcan kalhatin ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?

[4] Lā' xlaca'n ca'cs tatāyalh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan ī'tza'ca' lā' mātzeyīlh lā'
huanilh que ca'a'lh. [5] Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':

—Palh mimburroca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlhmā'n xcān ¿chu tū' namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

[6] Lā' tūlalh takalhtīni'lh nīn tuntū'.

Huan a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca

[7] A'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan a'ntī cākantāyacanī't lā' a'nchī ixtaputzamā'na huan
pūtahuī'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxquī'lh huā'mā' tapāstacna':

[8] —A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' calacan. Chō'la
tzē nachin ā'kalhatin a'ntī más tasqui'nī que hui'x. [9] Lā' a'ntīn kantāyani' nalaka'nāni'
nahuaniyāni': "Cama'xqui' mimpūtōlh huā'mā' kalhatin a'ntī ā'calīstān chilh". Lā'
chuntza' māxana'jtza' napina' natahui'la'ya' kēpān. [10] Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na',
natahui'la'ya' nac kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'ntī kantāyanī'ta'ni' nahuaniyāni': "Cata't,
catahui'la' nac mesa". Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn a'nlhā
tapūchahuacan. [11] A'ntī xa'cstu ka'tla' lacu'tun, ū'tza' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' xa'cstu
putza ixlīka'tla', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

[12] Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixkantāyanī't:

—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya' xmān mi'amigos
lā' mintā'timīn lā' mintalakapasnī'n lā' huan ricosnu'. Xlaca'n a'xni'ca' natatlahua
ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā' chuntza' naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'.
[13] Pero a'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani', cacākantāya' huan a'ntī lacxcamanīn lā' huan
ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n. [14] Lā' chuntza' nalīpāxuhua'ya'
como xlaca'n tuntū' catitamaxquī'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlaj a'xni'ca' nata-
lakahuanchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios.

Huan ka'tla' tahua'

[15] A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'ntī ixuī' nac mesa huanilh Jesús:

—Līpāxūj a'ntī nahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

[16] Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' tlahualh lakatin ka'tla' tahua' lā' cākantāyakō'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't. [17] Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācua'
para natamāca'tzīnīni'n lā' cāhuanilh a'ntī ixcākantāyanī't: "Cata'ntit como cāxuī'kō'tza'
ixlīhuāk". [18] Pero ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que tūla ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas
ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n na'ica'n na'iclaktzī'n. Icsqui'ni'yāni'
que naquimāsputūnu'ni'ya' porque tūlalh icti'a'ncha'". [19] Lā' kalhatin huampā:
"Ictamāhualh tanquitzis par de huācax lā' ica'n iccālaktzī'n a ver palh tzey tascuja.
Por favor caquimāsputūnu'ni' porque tūlalh icti'a'ncha'". [20] Lā' kalhatin huampā:
"Ictapūchahuakō'lhcus lā' chuntza' tūlalh icti'a'ncha'".

[21] 'Lā' a'xni'ca' taspi'tli huan tasācua', huanikō'lh ixpatrón a'nchī pātle'kelh. Lā' huan
ixpatrón a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Lacapalh capit na ixcā'tejen cā'lacchicni' lā'
cacālī'ta' a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n".
[22] A'mpā lā' ā'calīstān taspi'tpā huan tasācua' lā' hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī

quihua'ni' lā' ti'a'nan lugar”. 23 Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': “Capit nac cā'tejen
más makatna' lā' nacāsālī'ta'na' lā' natatzuma quinchic. 24 Iccāhuaniyāni' que nīn tintī'
de xlaca'n a'ntī iccākantāyalh pū'la natahua' quilīhua't”.

A'ntū maclacasqui'n para a'ntī nastālani' Cristo

25 Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani' Jesús, lā' xla' cālaktalakspi'tli lā' cāhuanilh:
26 —Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit lā' tū' napāxquī' Dios más que nacāpāxquī'
ixtāta' lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixtā'timīn lā' hasta māni' xla', ū'tza' tūlalh cati-
lalh quisca'txtunu'. 27 Lā' a'ntīn tū' pātīni'ncu'tun por quimpālacata lā' tū' latahui'lacu'tun
hua'chi iclahuī' quit, tūlalh catilalh quisca'txtunu'.
28 'Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic, pū'la natlahua ixcuenta lhānchulā'
na'a'n de tumīn. Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'n huan tumīn a'ntū nalītlahuakō'. 29 Palh
tū' chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn a'xni'ca' xmān yācus xatantūnu'. 30 Lā' ixlīhuāk
a'ntī natalaktzī'n, natalīlītzī'n. Lā' natahuan: “Huā'mā' chi'xcu' tilītzuculh ixchic lā' tū'
mā'ksputukō'lh”.
31 'Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'ntī tū' pū'la napāstaca palh tzē nalītlaja con kalhacāuj
mil soldados huan rey ixtā'ca'tza a'ntī ka'lhī kalhapu'xam mil. 32 Lā' palh ca'tzī que
tūlalh catitlajalh ixtā'ca'tza, namacā'ni' kalhatin lacscujni' para natā'lacāxla a'xni'ca'
mimā'cha'cus de makat. 33 Lā' chuntza' palh hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit ixlīhuāk
a'ntū milaca'n, tūlalh catila'tit quisca'txtunu'nī'n.

Huan matzat
Mt. 5.13; Mr. 9.50

34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko', ¿chichū nalīmāsko'kō'palacan?
35 Tū' tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan. A'ntī kaxmata cuenta catlahualh.

15

Huan borrego a'ntū tza'nkālh
Mt. 18.10-14

1 Ixlīhuākca'n huan xamātā'jīni'nī'n impuestos lā' a'ntīn tū' lactzey, xlaca'n talaktapa-
jtzūlh Jesús para natakaxmatni'. 2 Lā' huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
ixtalīchihuīna'n Jesús. Lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
3 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
4 —Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento borregos lā' palh namakatza'nkā
lakatin, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn noventa y nueve a'nlhā
tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntū makatza'nkālh.
Naputza hasta a'xni'ca' nakaksa. 5 Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'līmin. 6 Lā'
a'xni'ca' nachā'mpala na ixchic, nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntīn tahui'lāna' pajtzu
ixchic. Lā' nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuáuj chuhua'j como ickaksli quimborrego a'ntū
ixtza'nkānī't”. 7 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim a'nan más tapāxuhuān nac a'kapūn
ixpālacata kalhatin a'ntī xtāpalīnī't ixtapāstacna' que por ixpālacata noventa y nueve
a'ntī tapuhuan que tzeyā tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkālh

8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā lakatin, namāquilhtī
ixpūmaksko lā' napa'lhnana'n lā' xa'nca naputza hasta a'nlhā nakaksa. 9 Lā' a'xni'ca'
nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas lā' a'ntī tahui'lāna' pajtzu ixchic, lā' nacāhuani:
“Caquilātā'pāxuhuáuj como ickakslitza' huan tumīn a'ntū ixtza'nkānī't”. 10 Iccāhuaniyāni'

que chu a'cxtim natapāxuhua huan ángeles a'xni'ca' naxtāpalī ixtapāstacna' kalhatin a'ntī
laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn

11 Nā Jesús hualh:
—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. 12 Lā' xastancu huanilh ixtāta': "Tāta',
caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksīni'". Lā' huan xatāta' cāmālacpitzini'lh
ixherenciaca'n. 13 Lā' tū' lej makān huan xastancu mākēstokkō'lh ixmaclacasqui' lā' a'lh
makat ā'lacatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' pāxcat līlakō'lh ixtumīn.
14 'Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn, milh lakatin tatzi'ncsta nac huanmā'
cā'lacchicni' lā' xla' tzuculh pātzi'ncsa. 15 Lā' tuncan a'lh putza a'nlhā namakscuja.
Kalhatin chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni' macā'lh para nacāmaktaka'lha pa'xni'. 16 Lā'
tihua'cu'tulh a'ntū ixcāmāhuī'mā' huan pa'xni', pero nīn tintī' ixmaxquī' a'ntū nahua'.
17 'Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli: "Lhān kalhalā't tasācua' na ix-
chic quintāta' tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūni' lā' quit ictzi'ncsnīmā' huā'tzā'.
18 Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuani: "Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey lā' nā
ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. 19 Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit
mi'o'kxa'. Caquintlahua' hua'chi kalhatin de mintasācua'nī'n". 20 Lā' tuncan quilhtāyalh
huan tej para nalaka'n ixtāta'.
'Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na ixchic, laktzī'lh lā' lakapasli huan ixtāta' lā'
lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka ixo'kxa' lā' a'kxko'ka'lh lā' mu'sulh. 21 Lā'
tuncan huan ixo'kxa' huanilh: "Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey, lā' ictlahuanī't a'ntūn
tū' tzey na ixlacapūn Dios. Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'".
22 'Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu' lā'
camālhakē'tit huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahui'lī'tit lakatin macatzātzāt lā' camātūnū'tit
ī'zapatos. 23 Calīta'ntit huan huācax a'ntū xako'ntīntza' lā' camaknī'tit. Natlahuayāuj
lakatin cā'tani' lā' nahuā'yanāuj 24 porque hua'chilh xanīntza' ixuanī't huā'mā' qui'o'kxa'
lā' lakahuanchokonī't. Ixtza'nkānī'ttza' lā' ickakschokolh". Lā' tatzuculh tapāxuhua.
25 'Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu' ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā' a'xni'ca' ix-
taspi'tmā' para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile. 26 Lā' tuncan ta'sani'lh kalhatin
tasācua' lā' kalhasqui'nīlh tuchū lamā'. 27 Lā' xla' kalhtīlh: "Mat milhtza' mistancu. Lā'
mintāta' māmaknīnīni'lh huan xako'ntīn huācax como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n".
28 'Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ixtanūcu'tun. Lā' ixtāta' taxtulh para nahuani
catanūlh. 29 Lā' xla' huanilh ixtāta': "Hui'x ca'tzīya' lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujnī'ta'ni' lā'
pō'ktu ica'kahuāna'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū' maktin quimaxquī'nī'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo
para na'iccālītā'pāxuhua qui'amigos. 30 Pero chuhua'j como chilh huā'mā' mi'o'kxa' a'ntī
pāxcat līlakō'lh mintumīn con huan puscan a'ntīn tū' tzey lā' hui'x māmaknīnīni'nī'ta' huan
xako'ntīn huācax".
31 'Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: "Hui'x qui'o'kxa' lā' hui'x pō'ktu quintā'lahui'la', lā'
ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'. 32 Pero chuhua'j līmakuan natlahuayāuj cā'tani' para
napāxuhuayāuj como mistancu hua'chilh xanīntza' ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'.
Hua'chilh ixtza'nkānī'ttza' lā' chuhua'j ickakspā".

16

Huan xapuxcu' tasācuanī'n a'ntī lej skalalh

1 Nā Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Ixuī' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xapuxcu' ixtasācua'.
Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua' ixpāxcatlīlani'mā' ixtumīn. 2 Lā'
tuncan huan ixpatrón māta'sīlh lā' huanilh: "¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por
mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū iclīmāmacū'nī'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi
xapuxcu' tasācua'".

3 'Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua chuhua'j como
quimpatrón quimaklhtīlh quintascujūt? Tū' tli'hui'qui quit para na'icscuja cā'tacuxtu, lā'
icmāxana'n na'icsqui'nīhuā'yan. 4 Quit icka'lhī quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n
nac lakatin chic para na'icuā'yan a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".
5 'Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'sīlh a'ntī ixtalaclē'ni' ixpatrón. A'ntī chā'lh pū'la
kalhasqui'nīlh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?" 6 Lā' xla' kalhtīlh: "Iclaclē'ni'
lakatin ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua' huanilh: "A' mā'
minca'psnat. Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin por xmān cincuenta". 7 Lā'
ā'calīstān kalhasqui'nīlh ā'kalhatin: "¿Chu hui'x, lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh:
"Lakatin ciento cuartillo de trigo". Lā' tuncan huanilh: "A'mā' minca'psnat. Cat-
lahua'pala' ā'kalhtin xmān por ochenta".
8 'Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī tlahualh.
Chuntza' a'ntī xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj lakskalalhna' para natatlahua ixnego-
cioca'n. Más skalalhna' xlaca'n que a'ntīn takalhalaka'ī' ixtachihuīn Dios.
9 'Quit iccāhuaniyāni': Nacālīmaktāyayā'tit a'ntīn tamaclacasqui'n con mintumīnca'n.
Lā' chuntza' a'xni'ca' nanīyā'tit lā' tūla catilīpintit mintumīnca'n, nacātamānūyāni' a'nlhā
pō'ktu nalatahui'la'yā'tit.
10 'A'ntī xa'nca namaktaka'lha macsti'na'j a'ntū līmāmacū'can, nā xa'nca namak-
taka'lha lhūhua' palh nalīmāmacū'can. A'ntīn tū' xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt a'yuj tū' lej
tasqui'nī, xla' tū' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más tasqui'nī. 11 Palh tūla cātalīmāmacū'yāni'
a'ntū xala' nac quilhtamacuj, ¿chichū nacātalīmāmacū'yāni' a'ntū ixla' Dios? 12 Lā' palh tū'
maktaka'lhā'tit a'ntū cātamāsācua'nīyāni' hui'xina'n, tū' caticātamaxquī'n a'ntū milaca'n
nala.
13 'Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque napāxquī'
kalhatin lā' tū' nalaktzī'ncu'tun ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n
ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalīpāhua'na' Dios palh nalīpāhua'na' mintumīn.
14 Huan fariseosnu' a'ntī ixtapāxquī' ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk huā'mā' lā'
ixtalīlītzī'mā'na Jesús. 15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan tachi'xcuhuī't natapuhuan que lej tzey
hui'xina'n, pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' a'yuj cā'a'kxokoyā'tit
chi'xcuhuī'n chuntza' lā' xlaca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios lakmaka'n a'ntū huan
tachi'xcuhuī't tapuhuan que lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksīn Dios

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlatlā'huan Juan huan Mā'kpaxīni', lā' chu
a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'nī'n. Chuhua'j talīchihuīna'n huan xatzey tachihuīn
a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixlīhuāk talīhui'lī natatanū.
17 'Jicslīhua' namāsputūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua' naxtāpalīcan ixtachi-
huīn Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmakxtekcan
Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin, xla' mak-
puscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin puscāt a'ntī makxtek-
canī'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu' xalacuan. Lā' lakalīyān
ixtlahua cā'tani'. 20 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtacuīni' Lázaro. Lā' lhūhua' ixka'lhī

ixmactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan na ixtanquilhni' huan rico. 21 Lā' xla'
ixlēka'scu'tun huan xalacpītzin pāntzi a'ntū ixyuja de na ixmesa huan rico. Lā' huan
chichi' ī'snakani' ixtzi'tzi'.
22 'Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā' huan ángeles talē'lh nac a'kapūn. Nā
a'ntza' ixuī' Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.
23 'Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac pūpātīn, talacayāhualh lā' cālaktzī'lh Abra-
ham lā' Lázaro ixtu'ca'n. 24 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh: "Quintāta' Abraham,
caquilakalhu'ma' lā' cama'cata' Lázaro para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh
lā' camāske'hui'huī'lh quisī'ma'kā't porque lej icpātīni'mā' na ixlaclhni' lamana'".
25 'Lā' Abraham huanilh: "Qui'o'kxa', capāstacti xa'nca que hui'x lej tzey a'nī'ni'n na
minquilhtamacuj lā' Lázaro tū' tzey a'nī'ni'lh. Lā' chuhua'j xla' māko'xamixīmā'ca huā'tzā'
lā' hui'x pātīni'pā't a'ntza'. 26 Lā' huampala a'nan lakatin ka'tla' cā'pūtatonkopūn a'ntū
quincāmā'kapitziyāni'. Lā' chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catita'a'lh lā' nīn
xalanī'n a'ntza' tūlalh catitamilh ā'tzā'".
27 'Lā' tuncan huan rico hualh: "Quintāta' Abraham, icsqui'niyāni' que cama'capi
Lázaro na ixchic quintāta' 28 para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn a'ntīn
tahui'lāna'ncha'cus. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatanūlh nac huā'mā' pūpātīn".
29 'Lā' Abraham huanilh: "Xlaca'n taka'lhītza' a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan
profetasna'. Cuenta catatlahualh ū'tza'". 30 Lā' huan rico kalhtīni'lh: "Stu'ncua'. U'tza'
icca'tzī pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'ntī nīnī'ttza', ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n".
31 Lā' Abraham huanilh: "Palh tū' cuenta tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan
profetasna', nīn tū' catitakalhlaka'ī'lh a'yuj ixcālaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na
ixlaclhni'ca'n nīnī'n".

17

Pō'ktu a'nan a'ntīn talaclē'n
Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42
1 Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't, pero xānti tala xlaca'n
a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'. 2 Mejor ixpixchī'hua'ca'ca lakatin
chihuix lā' ixmacā'nca nac mar, lā' tū' ixmātonkopūlh nīn kalhatin a'ntī tzucumā'cus
kalhlaka'ī'. 3 Cuenta catlahua'tit.
'Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā' palh xla' puhuan
que tū' tzey a'ntū tlahualh, namāsputūnu'ni'ya'. 4 Lā' namāsputūnu'ni'ya' a'yuj lakatin
chi'chini' maktojon catlahualh tūn tū' tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuaniyāni': "Tū'
tzey quit, lā' tū' ā'maktin ictitlahualh".

A'ntīn takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksīn
5 Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:
—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.
6 Lā' huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui': "Catatampu'lhu' lā'
capit tāya'ya' nac mar". Lā' chuntza' huan qui'hui' ixtlahualh.

Ixlītlōt a'ntī tasācua'
7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'x ixka'lhi' kalhatin mintasācua' a'ntī scujnī'ttza' tintacuj lā' ixtaspi'tli na
minchic, tū' catihua'ni': "Catanu', cahuā'ya'". 8 Chō'la nahuani'ya': "Cacāxtlahua'
quilīhua't lā' pū'la naquimā'huī'ya' quit. A'calīstān nahuā'ya'na' hui'x".
9 'Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn pāxcatca'tzī como xla'
tasācua'. 10 Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca' tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhuān Dios,
nahuanā'tit: "Tū' maclacasqui'n naquincāhuaniyāni' pāxcatca'tzī como xmān ictlahuáuj
quilītlōtca'n".

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'ntī ixtamasni'mā'na ixquinītca'n

11 A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lacalhūhua' cā'lacchicni' xala'
nac Samaria lā' Galilea. 12 A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' lakatin cā'lacchicni', kalhacāuj
chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamasmā'na ixquinītca'n tataxtulh para natapāxtoka. Lā' makat
tatāyalh xlaca'n 13 lā' lej palha' tahualh:

—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!

14 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:

—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.

Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que tzeytza' ix-
tahuanī't. 15 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que ixtzeyanī'ttza', taspi'tli
mācā'tanītēlha Dios. 16 Tatzokostani'lh Jesús para namaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' huā'mā'
chi'xcu' xala' nac Samaria ixuanī't. 17 Lā' tuncan Jesús hualh:

—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū' tamilh huan makapitzīn kalhana'jās?
18 ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspi'tli para naquimaxquī' pāxcatca'tzī?

19 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':

—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyanī'ta' como kalhalaka'ī'nī'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksīn Dios
Mt. 24.23-28, 36-41

20 Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Lhachūnīn nala que nacāmāpa'ksīkō' Dios tachi'xcuhuī't?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō', tū' tasu'yu. 21 Tūla catihuanca: "A'huī", o "A'hui'lacha'".
Ixlīmāpa'ksīn Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't.

22 Lā' tuncan cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n lej nalaktzī'ncu'tunā'tit a'nchī
namāpa'ksīni'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Nalaktzī'ncu'tunā'tit a'yuj xmān lakatin
chi'chini'. Lā' tū' catilaktzī'ntit. 23 Lā' nacātahuaniyāni': "A'huī'", o "A'hui'lacha'". Pero
tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit. 24 Hua'chi tasu'yu lakatin makli'pni' a'nchī palaj xkaka
nac a'kapūn, chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. 25 Pū'la lej na'icpātīni'n lā' naquintalakmaka'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj.

26 'Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Noé, nā chuntza' nala a'xni'ca' namin
quilacchi'chini' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Ixtahuā'yan lā' ixtatapūchahua
lā' ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para natatapūchahua hasta a'xni'ca' huan chi'chini'
a'ntū pūtanūlh Noé nac barco. Lā' huan lakuat milh lā' tanīkō'lh. 28 Nā chuntza'
pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Lot; ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnumā'na; ixtatamāhuana'mā'na
lā' ixtastā'namā'na; ixtacha'nāna'n lā' ixtatlahua ixchicca'n. 29 Lā' a'xni'ca' Lot taxtulh
de huan cā'lacchicni' Sodoma, yujli macscut lā' azufre de nac a'kapūn lā' cāmaknīkō'lh
ixlīhuākca'n.

30 'Hua'chi a'xni'ca' ixtahui'lāna'cus Lot lā' Noé, chuntza' nala a'xni'ca'
na'iccātasu'ni'yāni' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhuī't tū' tapuhuan palh
palaj na'icmimpala.

31 'A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'ntī huī' kēpūn lā' ka'lhī ixmaclacasqui' na
ixchakān ixchic, tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'ntī scujmā'cha' na ixā'tacuxtu, tū'
catitaspi'tli na ixchic para natē catūhuā. 32 Capāstactit a'ntū pātle'keni'lh ixpuscāt Lot.
33 A'ntī māpūtaxtūcu'tun ixlīca'tzīn, tū' catipāstacli a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'ntī
xmān pāstaca a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' tū' catipūtaxtulh.

34 'Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzī'sa kalhatu' natalhtata nac lakatin xti'cat, lā' Dios
nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 35 Lā' kalhatu' puscan natasquiti pajatzu, lā' Dios
nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 36 Lā' kalhatu' chi'xcuhuī'n natascuja ixtu'ca'n
nac cā'tacuxtu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin —hualh Jesús.

37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿lhachūnīn napātle'ke huā'mā'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni' tatakēstoka chuxalhā a'nan ixlīhua'tca'n.

18

Huan lakapūt lā' huan juez

1 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū lītalacastuca para nacāmāsu'ni' que lakalīyān
natakalhtō'ka' lā' tū' maktin catilakachā'ni'lh. 2 Cāhuanilh:
—Ixuī' nac lakatin cā'lacchicni' kalhatin juez. Tū' ixa'cnīni'ni' Dios lā' nīn cuenta
ixcātlahua a'ntī ixtaputza justicia. 3 Chu a'ntza' huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin
lakapūt. Lakalīyān ixa'n laktzī'n huan juez para natlahuani'can lakatin justicia
ixpālacata ixtā'ca'tza. 4 Lā' ixlīmaklhūhua'tza' huan juez tū'tza' tlahuani'cu'tulh justicia.
Lā' ā'calīstān puhualh: "A'yuj tū' ica'cnīni'ni' Dios lā' tū' cuenta ictlahua a'yuj taputza
justicia, 5 pero como huā'mā' lakapūt quimājiclhuī'lhtza', na'ictlahuani' justicia, para que
tū'tza' camilh quimājiclhuī'".
6 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús hualh:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez a'yuj tū' tzey ixuanī't. 7 Lā' ā'chulā'
nacālīmaktāya Dios xlaca'n a'ntī cālacsacnī't a'ntī lakalīyān lā' tintascac tasqui'ni'. Lā'
¿chu natakoxī nacāmaktāya? 8 Iccāhuaniyāni' que palaj nacālīmaktāyayāni'. Lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā'
quilhtamacuj a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tasqui'ni'mā'na Dios lakalīyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jīni' de impuestos

9 Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū lītalacastuca para a'ntī tapuhuan que xlaca'n xalactzey
lā' talakmaka'n ā'makapitzīn. Hualh:
10 —Kalhatu' chi'xcuhuī'n ta'a'lh nac lītokpān para natakalhtō'ka'. Lā' kalhatin de
xlaca'n fariseo ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jīni' de impuestos ixuanī't. 11 Lā' huan fariseo
tāyalh kalhtō'ka' chuntza': "Dios, icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quit tū' hua'chi
ā'makapitzīn. Tū' icka'lhāna'nī't. Tū' ictampi'lhīni'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātīni'n. Lā'
nīn quit hua'chi huā'mā' mātā'jīni' de impuestos. 12 Quit tū' icuā'yan lakatu' chi'chini'
nac lakatin semana, lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'n para
quilē'ksajna'".
13 'Lā' xtunc hualh huan mātā'jīni'. Xla' makat tāyalh. Lā' tū' ixtalacayāhuacu'tun, nīn
ixtaquilhpūqui pero ixcu'xatucscan lā' ixuan: "¡Dios, caquilakalhu'ma' porque quit tū'
tzey!"
14 'Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jīni' xalacuan tasu'yu na ixlacapūn Dios lā'
huan fariseo tū'. Lā' chuntza' a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū'
ka'tla'jca'tzī, ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan lakska'tā'n
Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

15 Nā cālīmini'ca camana' Jesús para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnīlh a'ntī ixtalīmin. 16 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan camana' lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmakxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan
a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi
huan tamā'na camana'. 17 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachi-
huīn Dios hua'chi lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n
Dios.

Huan o'kxa' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

18 Kalhatin de huan xanapuxcu'nu' kalhasqui'nīlh Jesús:
—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
19 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' a'ntī
Dios. 20 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza:
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchi'huīna'na' nīn kalhatin.
Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.
21 Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:
—Huāk huā' tamā'na' ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
22 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā tisputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān caquintā'pi, a'yuj napātīni'na'.
23 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh como lej rico ixuanī't.
24 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:
—Lej jicslīhua' natatapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'. 25 Tū' lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
26 Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:
—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natalīpūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
28 Lā' Pedro huanilh:
—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī ixchicca'n o ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n para nata'a'kahuāna'ni' Dios.
30 Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nanī
Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

31 Jesús cāmāta'sīlh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū talītzo'kli huan profetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 32 Lā' naquimacamāstā'can con a'ntīn tū' israelitas lā' naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā' naquintalakachojmanī. 33 Naquintakēsnoka lā' ā'calīstān naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
34 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n nīn tuntū' tamāchekxīlh de huā'mā', nīn ixtaca'tzī a'ntū ixlīchihuīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó
Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

35 A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni' Jericó, ixuī' kalhatin lakatzī'n
na ixpāxtūn tej. I'squi'nīhuā'yahuī'. 36 Lā' a'xni'ca' ixkaxmata tētaxtumā'ca,

ixkalhasqui'nīni'n tichū ixpātle'kemā'. 37 Huanica que Jesús xala' nac Nazaret
ixpātle'kemā'. 38 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:

—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

39 A'ntī ixtapū'lani'nī't Jesús taquilhnīlh huan lakatzī'n para que ixquilhca'cslalh, pero
xla' ā'chulā' ta'salh lā' hualh:

—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

40 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā' a'xni'ca' pajtzu ixlakayātza',
kalhasqui'nīlh:

41 —¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', caquimā'lacahuā'nī'pala'.

42 Lā' Jesús huanilh:

—¡Calacahuā'na'! Tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'.

43 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh huan lakatzī'n. Lā' stālani'lh Jesús,
mācā'tanītēlha Dios. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaktzī'lh huā'mā' lā' nā xlaca'n
tamācā'tanīlh Dios ixlīhuākca'n.

19

Jesús lā' Zaqueo

1-2 Ixuī' kalhatin rico; ixtacuīni' Zaqueo. Lā' xapuxcu' ixuanī't de huan mātā'jīni'nī'n
impuestos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza' ixuī' Zaqueo.

3 Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para que ixlakapasli pero tūla ixlaktzī'n
Jesús como lej a'ctzina'j chi'xcu' ixuanī't lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 4 Lā' tun-
can tatu'jnunpū'lalh a'nlhā natētaxtu Jesús lā' tō'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū
huanican sicómoro para que tzē nalaktzī'n. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza',
talacayāhualh lā' huanilh Zaqueo:

—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.

6 Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' līpāxūj lē'lh Jesús na ixchic.

7 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlīhuākca'n tatzuculh talīchihuīna'n lā' talāhuanilh que
Jesús ixa'nī't tachoko na ixchic a'ntīn tū' tzey. 8 Lā' ā'calīstān Zaqueo tāyalh lā' huanilh
Jesús:

—Chuhua'j, na'iccāmaxquī' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā' palh
xa'iccā'a'kxokomaklhtīnī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxquī' maktā'ti' ixlaktapalh.

9 Lā' Jesús huanilh:

—Chuhua'j pūtaxtunī'ta' porque kalhlaka'ī'nī'ta' a'nchī Abraham kalhlaka'ī'lh. Nā
xalanī'n na minchic tapūtaxtunī't. 10 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n icmilh
iccāputza a'ntīn tū' takalhlaka'ī' para na'iccāmāsu'ni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumīn

11 A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū ixcāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca.
Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n tapuhualh que palaj natasu'yu a'nchī
Dios namāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. 12 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā' ixa'mā' makat
nac lakatin ti'ya't a'nlhā nalīhui'līcan i'xlīrey lā' ā'calīstān nataspi'tpala. 13 Lā'
a'xni'ca' ixa'mā'cus, cāmākextimīlh kalhacāuj ixtasācua' lā' a'cxtim cāmaxquī'lh lhūhua'
tumīn chā'tunu' de xlaca'n lā' cāhuanilh: “Camāscujū'tit huā' tumīn hasta a'xni'ca'
na'icmimpala”.

14 ’Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ixā'lacchicni' tū' ixtalaktzī'ncu'tun lā' cāmāstālīca
lacscujnī'n para natahuan: “Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā' chi'xcu' hua'chi rey”. 15 Pero
a'yuj, līhui'līca ixlīrey lā' chuntza' taspi'tli na ixti'ya't.

'Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satīnīni'lh huan tasācua' a'ntī ixcāmaxquī'nī't tumīn.
Ixca'tzīcu'tun a'nchī ixtatlajanī'ttza' chā'tunu' de xlaca'n. 16 A'ntī xapū'la a'lh lā' hualh:
"Mintumīn tlajanī't makcāuj". 17 Huan rey kalhtīlh: "Lej tzey tasācua' hui'x, como xa'nca
mā'scu'ju' a'yuj macstina'j tumīn. Na'icui'līyāni' milīgobernador de lakacāuj cā'lacchicni'".
18 'Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makquitzis". 19 Lā' nā kalhtīlh:
"Hui'x nala'ya' milīgobernador de lakaquitzis cā'lacchicni'".
20 'Lā' tuncan kalhatin chā'mpā lā' hualh: "A' mā' mintumīn. Icmāquī'lh nac lakatin
pāyu 21 porque icjicua'ni'ni' como hui'x līpalha' milīmāpa'ksīn. Hui'x tē'ya' a'ntūn tū'
hui'līnī'ta' lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'nī'ta' hui'x". 22 Lā' tuncan huan rey hualh:
"Hui'x tū' tzey tasācua'. Mismo mintachihuīn lē'ksa'nīni'nāni'. Hui'x puhua'na' palh quit
lej līpalha' icmāpa'ksīni'n lā' ictē a'ntūn tū' quit icui'līnī't, lā' icmakalana'n a'nlhā tū' quit
iccha'nāna'nī't. 23 Lā' ¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn? Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh
quintumīn con xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā na quinchic".
24 'Lā' cāhuanilh a'ntī ixtayāna': "Camaklhtītit ixtumīn lā' camaxquī'tit a'ntī tlajanī't
makcāuj". 25 Lā' tahuanilh: "Pero xla' ka'lhītza' makcāuj". 26 Lā' huan rey kalhtīlh:
"Iccāhuaniyāni' más namaxquī'can a'ntī ka'lhī, pero a'ntīn tū' lhūhua' ka'lhī namakl-
htīkō'can a'ntū ka'lhī. 27 Lā' quintā'ca'tzanī'n a'ntīn tū' quintalacasqui'n hua'chi rey,
caquilī'ta'ni'tit lā' cacāmaknī'tit na quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

28 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tēlh ixtej para nac Jerusalén. 29 Lā' ixtapa-
jtzūmā'natza' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania.
A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n 30 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachip-
inā'tit, nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētō'la.
Caxcutit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'. 31 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī'
xcutpā'na'ntit huan burrito?" hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' macla-
casqui'n".
32 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' takaksli hua'chi huan Māpa'ksīni' ixcāhuaninī't.
33 Lā' a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro, huan ixtēcu' cāhuanilh:
—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?
34 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n.
35 Lē'ni'ca Jesús tuncan lā' talīkētlapalh ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'līca Jesús huan burro.
36 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j, ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej. 37 Lā'
a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhatza' a'nlhā laktokopūcanāchi huan nac kēstīn Olivos, tatzuculh
tapāxuhua ixlīhuākca'n huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā'
tamācā'tanīlh Dios por ixpālacata ixlīhuāk huan lē'cnīn a'ntūn talaktzī'lh. 38 Lā' ixtahuan:
—¡Sicua'lanālanī't huan Rey a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn Dios! ¡Līpāxūj nac a'kapūn!
¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixtayāna' na ixlaclhni' chi'xcuhuī'n, tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntīn tastālani'yāni'.
40 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquilhca'csla, huan chihuixni' natata'sa.
41 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús laktzī'lh huan cā'lacchicni' Jerusalén lā'
calhualh 42 lā' hualh:
—¡Tzey ixuanī't para hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén palh ixmāchekxī'tit cahuā
a'nchī nalīpūtaxtuyā'tit, a'yuj huā'mā' chi'chini'! Pero chuhua'j tatzē'knī't lā' tūlalh
catipūtaxtutit. 43 Namin lakatin quilhtamacuj a'ntūn tū' tzey. Lā' mintā'ca'tzanī'nca'n

natamin natayāhua lakatin corral ixmacni' mincālacchicni'ca'n lā' nacātalīxti'li'yāni'
lakachu. 44 Lā' nacātalīlakasno'kāni' nac ti'ya't. Nacātamaknīkō'yāni' milīhuākca'n lā'
natalacpanckō' lā' tū' catimakxtekli nīn lakatin chihuix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza'
nacāpātle'keni'yāni' como tū' lakapastit Dios a'xni'ca' cālakmini' para nacāmāpūtaxtūyāni'.

Jesús cātantlakaxtulh a'ntī ixtastā'namā'na nac xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

45 Lā' tuncan Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cātantlakaxtu huan a'ntī
ixtastā'namā'na lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan lītokpān. 46 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic xmān para pūkalhtō'ka'can". Lā' hui'xina'n
tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.
47 Lakalīyān Jesús ixmāsu'yumā' nac lītokpān. Lā' ixtaputzani'mā'na a'nchī natalīmaknī
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' nā pūchihuīna'nī'n. 48 Lā' tū'
ixtakaksni' a'nchī natalīmaknī porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ska'lh ixtakaxmatni'.

20

Ixlīmāpa'ksīn Jesús
Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

1 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāsca'tīmā' tachi'xcuhuī't nac lītokpān lā'
ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī tzē nalīpūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley nā xanapuxcu'nu' israelitas. 2 Lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū
maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
3 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Caquilākalhtīuj: 4 ¿Tichū ixquilhtampān
ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xuhuī't?
Caquilākalhtīuj.
5 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?" 6 Lā' palh nahuaniyāuj que
chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't naquincātamūta'lamaknīyāni'
como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
7 Lā' chuntza' takalhtīlh que tū' ixtaca'tzī tichū ixquilhtampān Juan ixlīmā'kpaxīni'n.
8 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

Huan xalacca'tzanca'tzīnī'n makscujnī'n
Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

9 Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't. Lā' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'calīstān māsācua'nī'lh ixtasācua'nī'n lā'
makān a'lh ā'lacatin.
10 'Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni'
huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntū tamakalanī't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't.
Lā' xlaca'n talacnicui'līlh huan lacscujni' lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
11 'Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza' tlahuaca hua'chi
xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalalh lā' chu chuntza' māspi'tchokoca. 12 Lā' ixlīmaktu'tun
macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla' mātakāhuī'ca lā' makatzā'laca.
13 'Lā' ā'calīstān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: "¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n qui'o'kxa'
a'ntī lej icpāxquī'. A'xni'ca' nalaktzī'ncan lāsā' na'a'cnīni'ni'can". 14 Pero a'xni'ca' talaktzī'lh
huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū
ixla' ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quila'ca'n nala huan pū'uva". 15 Lā' tamāxtulh de
huan nac pū'uva lā' tamaknīlh.

Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? 16 Na'a'n lā'
nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn
xtunc tasācua'nī'n.
Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—¡Nīn calacasqui'lh Dios!
17 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' hualh:
—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más
tasqui'nī.
18 Lā' Jesús huampā:
—A'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh
huan chihuix lā' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi
a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh.

Namāpalacan iximpuesto emperador
Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

19 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley titachi'pacu'tulh Jesús
tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāchekxīlh que xlaca'n ixtalītalacastuca hua'chi huan
tasācua'nī'n nac pū'uva. Pero tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't. 20 Lā'
tuncan cāmacā'nca maktakalhna'nī'n a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhuī'n para
natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n con huan gobernador lā' chuntza' más tzey
ixtalīmālacapū'lh con huan gobernador. 21 U'tza' talīkalhasqui'nīlh huā'mā':
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya' ū'tza' xastu'ncua'.
Lā' icca'tzīyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xuhuī't.
Lā' hui'x chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya'
a'nchī Dios lacasqui'n. 22 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan
emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
23 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 24 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan.
¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.
25 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Camaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camaxquī'tit Dios a'ntū ixla' Dios.
26 Lā' nīn tuntū' tamakkaksli a'ntū tzē ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't. Pero talē'cnīlh a'nchī kalhtīni'lh lā' chuntza' taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan
Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

27 A'calīstān, ā'makapitzīn saduceosnu' talaka'lh Jesús. Huan saduceosnu' tahuan que
tū' catilakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh Jesús:
28 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh nanī
kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, maclacasqui'n que
ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala
ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'.
29 'Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon lītā'timīn. Huan xapuxcu' tapūchahualh lā'
tū' ka'lhīlh nīn kalhatin ixcaman. Chuntza' līnīlh. 30 Ixlīkalhatu' tā'tapūchahualh huan
lakapūt lā' chuntza' nīpā huan chi'xcu'; nīn kalhatin ixcaman māchokolh. 31 Lā'
ixlīkalhatu'tun tā'tapūchahuapā huan lakapūt lā' nā chuntza' ixlīkalhatojon lā' ixlīhuākca'n
tanīlh; nīn kalhatin ixcamanca'n tamāchokolh. 32 Lā' ā'calīstān nā huan puscāt nīlh.
33 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt como ixkalha-
tojonca'n tatā'tapūchahualh?

34 Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:
—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā' tamāpūchahua ixtzu'ma'janca'n. 35 Lā'
a'ntī natalakahuanchokopala lā' natachā'n nac a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh. Lā'
tū'tza' catitalāmāpūchahualh, 36 lā' tū'tza' maktin catitanīlh. Chuntza' natala hua'chi
ixángeles Dios. Lā' natala ixcamana' Dios como talakahuanchokonī't. 37 Lā' nā
Moisés quincāmāpāstaquīyāni' que huan nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca' tzo'kli
ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. A'ntza' tatzo'kli que huan Māpa'ksīni'
ū'tza' ixDios Abraham lā' ixla' Isaac lā' ixla' Jacob. 38 U'tza' huanicu'tun que xlaca'n
lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan
xanīnī'n. Lā' Dios cālaktzī'n ixlīhuāk talakahuan.
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'.
40 Lā' tū'tza' talīhui'līlh natakalhasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David
Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37

41 Jesús cāhuanilh:
—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu' ū'tza' ixtā'nat David?
42 Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican Salmos:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j, 43 hasta
a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tzanī'n".
44 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh Māpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun xla'
līhua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54

45 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
46 —Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn
tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que
cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n
taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā
tlahuacan cā'tani'. 47 Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej
xlīt takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n
xlaca'n que ā'makapitzīn.

21

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt
Mr. 12.41-44

1 Jesús ixuī'cus nac lītokpān lā' cālaktzī'lh a'nchī huan ricosnu' ixtamojō tumīn a'nlhā
māquī'can huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios. 2 Nā laktzī'lh kalhatin lakapūt pobre.
Mojōlh lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej tapala. 3 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre lakapūt māstā'nī't a'ntū más
ixtapalh na ixlacapūn Dios que ā'makapitzīn 4 porque huāk xlaca'n tamāstā' a'ntū
cā'a'katāxtūni'nī'ttza'. Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua' ixka'lhī, pero māstā'kō'lh a'ntū
ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan lītokpān
Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2

5 A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī ixlītzēhuanī't huan lītokpān por ixlītzēhuanī't
huan chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāstā'canī't hua'chi lē'ksajna'. 6 Lā' tuncan Jesús
cāhuanilh:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka.
Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23

7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā' tamā'na? ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh palaj
napātle'ke?
8 Lā' Jesús hualh:
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' como lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan
palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: "Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh".
Lā' natahuampala: "Chuhua'j chilhtza' huan ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios lac-
sacui'līlh". Pero tū' tistālani'yā'tit. 9 Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā
tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tatā'kaquī' tachi'xcuhuī't. Tū' ti-
jicua'nā'tit como huā'mā' pū'la napātle'ke lā' ā'calīstān nasputa huā' quilhtamacuj.
10 Lā' cāhuanipā:
—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun
ā'kalhatin. 11 Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā nala tatzi'ncsta lā' ta'jatatna'.
Lā' lej lījicua' a'ntū natatasu'yunu'n nac a'kapūn lā' lej laka'tla' lē'cnīn.
12 'Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā' nacātamāpātīnīyāni'. Nacātalē'nāni' nac
lītokpān para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni' nac pūlāchī'n lā' nacātalē'nāni'
ixlacapūnca'n reyes lā' gobernadores porque quilākalhlaka'ī'yāuj. 13 Chuntza' tzē
naquilālīchihuīna'nāuj. 14 Calīhui'lī'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī nalītamaktāyayā'tit,
15 como quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn lā' na'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' chuntza'
mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn catitā'lāhua'nitit.
16 'Lā' hui'xina'n nacātamacamāstā'yāni' mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n lā' mintā'timīnca'n
lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n. A'makapitzīn de hui'xina'n nacātamaknīyāni'.
17 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata,
18 pero tū' caticāyujni'ni' nīn kentin miya'jca'n. 19 Calīhui'lī'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca'
napātle'kekō', naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.
20 'A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit Jerusalén lītamacxti'li'nī't soldados, naca'tzīyā'tit que palaj
nalactlahuacan huan cā'lacchicni'. 21 Tuncan maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac
o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea. Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén
maclacasqui'n natataxtuyācha'. Lā' a'ntīn ta'a'nī't nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac
cā'lacchicni', 22 como huan tamā'na chi'chini' ū'tza' napūpātīni'ncan. Lā' natlōkentaxtūcan
ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
23 'Lā' xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'nincus como lhūhua' taca'tzāt na'a'nan. Lā' ixtā'kcha Dios nacāmāpātīnī huan
tachi'xcuhuī't.
24 'Lā' a'makapitzīn natanī nac guerra lā' ā'makapitzīn xatachī'n nacālē'ncan nac xax-
tunc xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua chu calhāhuā nac Jerusalén lā'
natamaknī xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca' Dios nahuan tū'tza' catatlahualh.

A'nchī namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnīn nac chi'chini' lā' nac mālhcuyu' lā' nac sta'cūn. Lā'
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyīkō' lā' nīn catitaca'tzīlh a'ntū natat-
lahua. Lā' nacāmakajicua'ncan a'nchī namacasā'nan huan mar. 26 Huan tachi'xcuhuī't
nataxtacnānīkō' por ixtajicuā'tca'n a'xni'ca' natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā'
quilhtamacuj. Lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 27 A'xni'ca'tza' naquilaktzī'ncan quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī na'icpūmin nac poklhnu'. Lēj na'icka'lhī līmāpa'ksīn
lā' tzēhuanī't na'icxkaka. 28 A'xni'ca' natzucu pātle'ke huā'mā', calīpāxuhua'tit lā' catala-
cayāhua'tit porque palaj napūtaxtuyā'tit.

29 Nā cāhui'līni'lh huā'mā' tamāsca'tīn:
—Calaktzī'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'. 30 A'xni'ca' tasu'yutza'
lakapu'mā' huan qui'hui' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu.
31 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzī'yā'tit que
tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō'.
32 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta
a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. 33 Nasputa huan a'kapūn lā'
nasputa huan ti'yat pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
34 'Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha' nala mi'a'clhcunucca'n ixpālacata
huan vicio lā' taka'chīn nīn ixpālacata catūhuā de huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza'
nala'yā'tit, chu līmaktin namin huā'mā' chi'chini'. 35 Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū
chu līmaktin yuja. Chu a'cxtim namin huā'mā' chi'chini' para ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac
huā'mā' quilhtamacuj. 36 Cāxni'j catahui'la'tit lā' pō'ktu nakalhasqui'nī'yā'tit Dios para
que chuntza' tzē napūtaxtuyā'tit de ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū napātle'ke. Lā'
nakalhasqui'nī'yā'tit para que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n.
37 Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac lītokpān lā' cā'tzī'sa ixa'n tachoko nac huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. 38 Lā' huan tachi'xcuhuī't tzi'sāt ixta'a'n nac lītokpān para
natakaxmata a'ntū Jesús ixcāhuani.

22

Ixtachi'pacu'tun Jesús
Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53

1 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, a'xni'ca' hua'can
pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. 2 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús. Lā' ixta-
jicua'ni' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Iscariote. Lā' xla'
kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. 4 Xla' ū'tza' cālaka'lh huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía a'ntī ixmaktaka'lhmā' huan
lītokpān. U'tza' cātā'lacchihuīna'lh a'nchī nacālīmacamaxquī' Jesús. 5 Xlaca'n tapāxuhuakō'lh
lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. 6 Lā' Judas cākalhlaka'ī'lh lā' tzuculh putzani'
a'nchī tzē nalīmacamāstā' Jesús a'xni'ca' tintī' lhūhua' tachi'xcuhuī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena
Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

7 Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū' lītlahuacanī't
levadura. Huā'mā' chi'chini' maclacasqui'n namaknīcan lakatin xaska'ta' borrego
para na'a'ksajuī'can Dios. 8 Lā' Jesús cāmacā'lh Pedro lā' Juan lā' cāhuanilh:
—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj huan borrego.
9 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?
10 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej, napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lē'mā'
huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta a'nlhā natanūyācha' nac chic 11 lā' nahuaniyā'tit
ixtēcu' chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā yā huan cuarto a'nlhā tzē
na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani'?" 12 Lā' tuncan nacāmāsu'ni'yāni'
lakatin ka'tla' cuarto cāxyātza' ixlītanca'cstu' huan chic. A'ntza' nacāxtlahuayā'tit huan
līhua't.
13 Ta'a'lh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh, lā' tacāxtlahualh huan līhua't.

14 Lā' a'xni'ca' horatza' ixuanī't, Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatahui'lalh tahuā'yan. 15 Lā'
tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lej xa'iccātā'huā'yancu'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit palaj na'icnī.
16 Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk
a'ntū Dios māpa'ksīni'lh.
17 Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlītzuma xaxcān uva lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios.
Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Camaklhtīni'ntit lā' cahua'tit milīhuākca'n. 18 Quit tū'tza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān
uva hasta a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
19 Ixlīka'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh.
Cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por mimpālacataca'n. Chuntza'
natlahua'yā'tit para naquilālīpāstacāuj.
20 Nā chuntza' lītlahuapā huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:
—Huan xaxcān uva a'ntū pūhuī' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū
līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū huan
tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n por mimpālacataca'n.
21 'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan huī' nac mesa, nā chuntza' huī' ixmacan
huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'. 22 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la
huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza —hualh Jesús.
23 Lā' tuncan tatzuculh talākalhasqui'nī tichū de xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

24 Lā' tuncan tatzuculh talālīchihuīna'n tichū de xlaca'n puhuancan más tasqui'nī'.
25 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan reyes tamāpa'ksī hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhuī't lā' huan tachi'xcuhuī't
tahuan que lacuan huan reyes. 26 Tū' chuntza' nala na milaclhni'ca'n. Xtunc nala. Lā'
a'ntī más tasqui'nī na milaclhni'ca'n xla' nala hua'chi xastancu. A'ntī namāpa'ksīni'n
maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'. 27 ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'ntī
huā'yamā' o huan a'ntī mojōmā' huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'ntī
huā'yamā'? Pero quit iclalh hua'chi a'ntī mojōmā' mimpulātuca'n.
28 'Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj ixquimpātle'keni' lhūhua' catūhuā.
29 Lā' como quinTāta' quimaxquī'lh quilīmāpa'ksīn, nā quit na'iccāmaxquī'yāni'
milīmāpa'ksīnca'n. 30 Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni' a'nlhā na'icmāpa'ksī lā'
natahui'layā'tit a'nlhā nacālacāxtlahuayā'tit huan lakacāujtu' tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzīnīni'lh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

31 Nā huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālīlaktzī'ncu'tunāni' a ver palh nacātlajayāni'.
32 Lā' quit icsqui'ni'lh Dios que hui'x, Simón, tū' catipātza'nkākō'j ixlīhuāk a'ntū kalh-
laka'ī'nī'ta'. Lā' hui'x a'xni'ca' nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timīn.
33 Simón Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iccāxuī'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac pūlāchī'n lā' para
na'ictā'nīyāni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo,
maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātīni'n Jesús

35 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' līpintit mimpūtumīnca'n nīn mimorralca'n nīn mizapatoca'n, ¿chū cāsputni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nīn tuntū'.

36 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'ntī ka'lhī ixmorralh, calē'lh. Lā' calē'lh
ixpūtumīn. Lā' palh tū' ka'lhī ixmachīta, castā'lh ixtakēnu' para natamāhua. 37 U'tza'
iccāhuaniyāni' porque quit na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' quimpālacata.
Chuntza' tatzo'kni':

Lā' laktzī'ncan hua'chi kalhatin a'ntīn tū' tzey.

Chuhua'j ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' por quit, tasqui'nī nala.

38 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machīta.

Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní
Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

39 Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā' como ixlīsmanīnī'ttza', a'lh nac huan
o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n. 40 Lā' a'xni'ca' tachā'lh,
cāhuanilh:

—Na'orarlīyā'tit para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

41 Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh para na'orarlī. 42 Hualh:

—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na', caquimāpūtaxtu de huā'mā' līpātīn. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

43 Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. Tā'chihuīna'lh Jesús para
namaxquī' tahuixcān. 44 Lā' como lej ixpātīni'mā', Jesús ā'chulā' squi'ni'lh Dios. Lā' tanto
ixpātīni'mā' lā' skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh ī'sta'jmā' ixka'lhni' a'nchī skakana'lh.

45 Lā' a'xni'ca' orarlīkō'lh, tāyalh lā' taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n.
Ixtalhtatamā'na cākaksli como ixcātlajanī't ixtalakaputzītca'n. 46 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'na'ntit? Catā'kaquī'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

47 Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Kalhatin de
huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n a'ntī ixuanican Judas ū'tza' ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús lā' mu'sulh. 48 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilīmacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

49 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'keni'mā' huan a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús
takalhasqui'nīlh:

—¿Chā na'iclatucsāuj con machīta?

50 Lā' kalhatin sca'txtunu' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan māpa'ksīni' curasna' lā'
a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j. 51 Lā' Jesús huanilh:

—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.

Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā. 52 Lā' tuncan
cāhuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía a'ntī ixtamaktaka'lha huan lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, ixlīhuākca'n a'ntī ixtaminī't tachi'pa:

—¿A'chī' līta'nā'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit
kalhatin ka'lhāna'. 53 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh

quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuhua'j milh milacchi'chini'ca'n lā' namāpa'ksīni'n a'ntīn tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús
Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

54 Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' Pedro
lacachuna'j ī'stālani'tēlha. 55 Lā' a'ntza' tahui'līlh macscut pu'nan tanquilhni' lā'
tatahui'lalh ixmacni' macscut. Nā Pedro tahui'lalh pu'nan. 56 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh
kalhatin squiti' a'nlhā ī'sko'huī', lakalaktzī'hui'līlh lā' hualh:

—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.

57 Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:

—Puscāt, tū' iclakapasa.

58 A'calīstān ā'kalhatin laktzī'mpā lā' nā huanilh:

—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.

Pero Pedro huanilh:

—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.

59 Lā' ixlīlakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.

60 Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Chi'xcu', tū' icca'tzī a'ntū hua'na'.

Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchihuīna'mā'cus Pedro, tuncan huan gallo ta'salh. 61 Lā'
huan Māpa'ksīni' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh Pedro, lā' Pedro pāstacli a'nchī ixuaninī't
huan Māpa'ksīni': "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que
tū' quilakapasa". 62 Lā' tuncan Pedro taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús
Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

63 Huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na Jesús talakapalalh lā' tatucsli.
64 Talakachī'lh lā' talacala'sli lā' tahuanilh:

—¡Caquilhchipi tichū lacala'sni'!

65 Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como ixtamāmāxanī'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

66 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēstokli xanapuxcu'nu' israelitas lā' xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, lā' talē'lh Jesús na ixlacapūnca'n huan
pūchihuīna'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. A'ntza' kalhasqui'nīca:

67 —Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū' quintilākalhlaka'ī'uj. 68 Lā' palh quit
na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā, tū' quintilākalhtīuj nīn quintilāmakxtekui. 69 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' desde chuhua'j na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī más
xamāpa'ksīni'.

70 Lā' tuncan ixlīhuākca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'huē, chuntza' hua'chi huanī'ta'ntit.

71 Lā' tuncan talāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' ā'catūhuā? Māni'
quina'n kaxmatnī'tauj a'ntū pūhuan ixquilhni'.

23

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' tuncan ixlīhuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato. 2 A'ntza'
tatzuculh talē'ksa'nīni'n lā' tahualh:
—Iclaktzī'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan tachi'xcuhuī't. Huan que tū' maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto emperador, lā' nā huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī Dios hui'līni't ixlīmāpūtaxtūnu', lā' huā'mā' tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.
3 Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī huanī'ta'.
4 Lā' tuncan Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuhuī't:
—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.
5 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahualh:
—Cāmāmakchuyīmā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'. Tzuculh māsu'yu nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes

6 Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nīni'lh palh xala' nac Galilea Jesús.
7 Lā' a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea, macā'ni'ca Herodes a'ntī gober-
nador de Galilea ixuanī't. Lā' nā xla' ixminī't nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.
8 Lā' a'xni'ca' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh como de makāntza' lej ixlaktzī'ncu'tun.
Ixkaxmatnī't a'nchī ixlīchihuīna'ncan lā' puhualh nalaktzī'n lakatin lē'cnīn. 9 Lā' lhūhua'
catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús nīn tuntū' kalhtīlh.
10 Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā'
xlaca'n lej palha' ixtalē'ksa'nīni'ni'mā'na. 11 Lā' Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús
lā' tamālhakē'lh tzēhuanī't lu'xu' hua'chi ixla' rey para natalīlītzī'n. Lā' ā'calīstān Herodes
macā'ni'pā Pilato. 12 Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixamigo tlahualh Herodes.
Pū'la lītā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús
Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39—19.16

13 Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu' curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā' tachi'xcuhuī't.
14 Lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā' quilāhuaniuj que cāmāmakchuyī tachi'xcuhuī't. Lā' quit ickalhasqui'nīnī'ttza' na milacapūnca'n lā' ca'tzīyā'tittza' que nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata a'ntū līlē'ksa'nīni'nā'tit. 15 Nā chuntza' Herodes
nīn tuntū' makkaksli. U'tza' līmacaminchokopā. Laktzī'nā'tittza' que nīn tuntū' tlahuanī't
para nachī'can lā' nanī. 16 Na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
17 Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' cā'tani'.
18 Lā' ixlīhuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camāmaknīnī'ni' huā'mā'! ¡Camakxtekti Barrabás!
19 Huan Barrabás ixlīchī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhuī'n tatā'kaquī'lh contra huan
māpa'ksīni'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh. 20 Pilato ixmakxtekcu'tun Jesús lā'
cātā'chihuīna'mpā. 21 Pero ā'chulā' tata'salh lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
22 Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū' ixpālacata para namaknīcan. Xmān na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
23 Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca. Lā' tanto
tata'salh xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlajalh. 24 Chuntza' Pilato tlahualh

a'ntū xlaca'n ixtalacasqui'n, 25 lā' makxtekli huan chi'xcu' a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza'
huan Barrabás a'ntī ixmānūcanī't como tā'kaquī'lh lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús
para que catatlahuani'lh chu a'ntū ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

26 A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixuanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac xcānsipej Jerusalén lā'
sāmācu'quī'ca huan cruz lā' māstālīca Jesús.
27 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī ixtacalhuantēlha
lā' lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús. 28 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cāhuanilh:
—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata. Mejor nacal-
huanā'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n mincamana'ca'n, 29 porque namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Līpāxūj huan a'ntīn tūla ka'lhī ixcaman. Līpāxūj
huan a'ntīn tū' maktin tahui'lalh ixcaman lā' tū' maktin mātzi'quī'nilh”. 30 Lā' a'xni'ca'tza'
tachi'xcuhuī't natahuanī huan kēstīn: “Caquilāyujni'uj”. Lā' natahuanī ixmacni' kēstīn:
“Caquilā'a'kta'pū'j”. 31 Hua'chi huancan palh chuntza' tlahuani'can huan xastaka
qui'hui', ā'chulā' natlahuani'can huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit
tuntū' iclaclē'n, ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntīn talaclē'n —hualh Jesús.
32 Nā ixcālē'mā'ca kalhatu' maknīni'nī'n para nacātā'maknīcan Jesús. 33 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn, a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús lā'
nā chuntza' huan kalhatu' maknīni'nī'n lā' kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na
ixpāxtūxuc.
34 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:
—QuinTāta', cacāmāsputūnu'ni' porque tū' taca'tzī a'ntū tatlahuamā'na.
Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natatapitzi chā'tunu' de
ū'tunu'n. 35 Lā' tachi'xcuhuī't ixtayāna' lā' ixtalaktzī'mā'na lā' hasta huan pūchihuīna'nī'n
talīlītzī'lh lā' tahualh:
—A'makapitzīn cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtulh ixa'cstu palh stu'ncua' Dios
lacsacnī't lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
36 Nā huan tropasna' ixtalīlītzī'mā'na. Talaktapajtzūlh lā' tamāhuī'lh vinagre. 37 Lā'
tahuanilh:
—Palh hui'x ixreyca'n huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.
38 Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ixtatzo'kni' nac griego lā' latino lā' hebreo.
Lā' huan letrero ixuan: U'tza' huā'mā' ixreyca'n israelitas.
39 Lā' kalhatin maknīni' a'ntī ixtā'hua'ca' ixlīlītzī'n lā' huanilh:
—Palh stu'ncua' hui'x a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu', capūtaxtu' mē'cstu lā' nā
caquilāmāpūtaxtūj.
40 Pero ā'kalhatin quilhnīlh ixtā'maknīni' lā' huanilh:
—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātīni'mpā't. 41 Līmakuan quina'n
pātīni'mā'nauj porque māpalamā'nauj a'ntū laclē'nāuj. Pero huā'mā' chi'xcu' tuntū' laclē'n.
42 Lā' tuncan huanilh Jesús:
—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.
43 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huā'mā' chi'chini' naquintā'latahui'la'ya'chi nac
a'kapūn.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

44 Lā' hua'chi tastu'nūtatza' ixuanī't a'xni'ca' cā'pucsua' lakō'lh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'.
Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū. 45 Huan chi'chini' tū' māxkakēni'lh.

Lā' huan lu'xu' nac līttokpān ixa'cstu taxtī'tli lā' tapūpitzilh. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū
ixmāpitzi huan līttokpān. 46 Lā' tuncan Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilīca'tzīn.

Lā' a'xni'ca' huankō'lh, nīlh.

47 Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, mācā'tanīlh Dios lā' hualh:

—Ixlīstu'ncua' huā'mā' chi'xcu' lej tzey ixuanī't.

48 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tamilh lā' talaktzī'lh a'ntū pātle'kelh, tatapānūlh
de ā'tzā' lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalakaputza. Lā' ta'a'lh na ixchicca'n. 49 Lā'
ixtalakapasnī'n Jesús lā' nā huan puscan a'ntī ixtastālani'nī't desde nac estado de Galilea
makat tatāyalh lā' ixtalaktzī'mā'na huā'mā'na.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

50 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ū'tza' xala' nac Arimatea nac huan estado de
Judea. Ixtā'tapa'ksī con huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n de huan israelitas.
Lā' tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 51 Lā' ixka'lhīmā' a'xni'ca' ixmāpa'ksīni'lh Dios. Tū' lakatīlh
a'ntū ixtatlahuanī't huan pūchihuīna'nī'n ixpālacata Jesús. 52 Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh
Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. 53 Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' de nac cruz, līmaksna'tli
kalhtin lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā'
a'ntza' nīn tintī'na'j ixmā'cnūcanī't. 54 Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can
como ixlīlakalī huan chi'chini' de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.

55 Huan puscan a'ntī ixtatā'minī't Jesús desde nac estado de Galilea ta'a'lh talaktzī'n
huan lhu'cu' lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús. 56 Lā' tataspi'tli
na ixchicca'n lā' tacāxtlahualh perfume lā' pomada para huan nīn. Lā' tapūjaxli huan
chi'chini' de pūjaxni' chuntza' hua'chi māpa'ksīlh a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

24

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

1 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan ta'a'mpā nac taponkni' lā' ixtalē'mā'na huan
perfume a'ntū ixtacāxtlahuanī'ttza'. Lā' ā'makapitzīn puscan tatā'a'lh. 2 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix a'ntū ixlīmālacchōcanī't huan
taponkni'. 3 Tatanūlh pero tū' takaksli ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesús. 4 Tajicua'lh lā'
tū' ixtaca'tzī a'ntū natatlahua lā' a'xni'ca' talaktzī'lh kalhatu' ángeles a'ntī ixtatasu'yu
hua'chi chi'xcuhuī'n. Lej slamama ixlu'xu'ca'n ixtahuanī't lā' ixtayāna' pajtzu huan
puscan. 5 Lā' como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā' huan ángeles cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan nīnī'n kalhatin a'ntī lakahuan? 6 A'tzā'
tū' huī'. Xla' lakahuanchokonī'ttza'. Capāstactit a'nchī cāhuanini' a'xni'ca' ixuī'cus
nac Galilea. 7 Hualh xla' que maclacasqui'n que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
nacāmacamaxquī'can a'ntīn taclē'n lā' nataxtokohua'ca' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
nalakahuanchokopala.

8 Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn Jesús.

9 Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni', tahuanikō'lh huan kalhacāujtin apóstoles
lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn. 10 Lā' huan puscan, xlaca'n cāhuanican María Magdalena
lā' Juana lā' María a'ntī ixtzī't Jacobo lā' ā'makapitzīn puscan huampala. 11 Pero huan
apóstoles takaxmatli hua'chi takalhkamān a'ntū ixcāhuanimā'ca lā' tū' takalhlaka'ī'lh.

12 Lā' a'yuj tū' takalhlaka'ī'lh, pero huan Pedro taxtulh lā' tu'jnulh para nac taponkni'.
Lā' taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzī'lh xmān huan lu'xu' a'nlhā ixmā'. Lā' a'lh na
ixchic lā' ixlīlē'cnīmā' a'ntū ixpātle'kenī't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús
Mr. 16.12-13

13 Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu' a'ntī ixtastālani'nī't Jesús, ixta'a'mā'na nac
lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús. Lā' ū'tza' hua'chi lakacāujtin kilómetros
ixlīmakat de Jerusalén. 14 Ixtalīkalhachihuīna'ntēlha ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 15 Lā'
līhuan ixtachihuīna'mā'na lā' ixtalacapūchihuīna'mā'na, māni' Jesús cālaktapajtzūlh lā'
tzuculh cātā'latā'kchoko. 16 Lā' a'yuj talaktzī'lh pero tūlalh talakapasli porque catūhuā
talītamakchuyīlh. 17 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līchihuīna'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū līlakaputzayā'tit?
18 Lā' kalhatin a'ntī huanican Cleofas kalhtīni'lh:
—Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't taca'tzīkō' a'ntū pātle'kelh nac Jerusalén huā' tamā'na
chi'chini'. ¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tzīya'?
19 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū lanī't?
Lā' tahuanilh:
—Lhūhua' pātle'kelh ixpālacata Jesús xala' nac Nazaret a'ntī a'cta'sana' lā' lej ixka'lhī
līmāpa'ksīn na ixlacapūn Dios lā' na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. Lītasu'yu a'ntū
tlahualh lā' a'ntū hualh. 20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' quimpūchihuīna'nī'nca'n
tamacamāstā'lh para namaknīcan lā' naxtokohua'ca'can.
21 Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'ntī nacāmāpūtaxtū israelitas. Lā'
ixlīlakatu'tuntza' chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pātle'kelh. 22 Lā' ā'makapitzīn puscan de na
quilaclhpu'nanca'n quincātamakalē'cnīni' porque cā'tzi'sāt taquīlalh nac taponkni', 23 lā'
como tū' talaktzī'lh ixmacni' Jesús, tataspi'tli. Lā' quincātahuanini' que talīlakachuyalh
ángeles a'ntī cāhuanilh que lakahuan Jesús. 24 Lā' chu tuncan ā'makapitzīn quincom-
pañerosnu' taquīlalh nac taponkni' lā' chu a'nchī tahuanilh huan puscan, chuntza'
takaksli. Pero tū' talaktzī'lh Jesús.
25 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Tū' xa'nca māchekxīyā'tit. ¿Lhānīn nakalhlaka'ī'yā'tit ixlīhuāk a'ntū tahualh huan
a'cta'sana'nī'n? 26 Lā' Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que
pū'la napātīni'n chuntza' lā' ā'calīstān natanū a'nlhā lej xkaka?
27 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlīhuāk a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn
Dios lā' a'ntū līchihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' cāmāsu'ni'lh a'ntū
ixtatzo'knunī't ixlīhuākca'n huan profetas.
28 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús lalh hua'chilh
ixa'mā' más makat. 29 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahuanilh que natachoko lā' tahuanilh:
—Mejor catachoko porque tzī'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.
Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.
30 Lā' a'xni'ca' tatahui'lalh tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh pāxcatca'tzī
lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh. 31 Chu tuncan huā'mā' ka'tlā'tus hua'chilh xa'nca tata-
lakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla' cālaksputtāyani'lh.
32 Lā' xlaca'n talāhuanilh:
—¿Chu tū' stu'ncua' que lej līpāxūj līhuan ixquincāmāsu'ni'tēlhayāni' ixtachihuīn Dios?
33 Lā' chu līmaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxīlh nīn macsti'na'j. Tataspi'tchokolh
nac Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles a'nlhā ixtatakēstoknī't con
ā'makapitzīn. 34 Lā' cāhuanica huan kalhatu':
—Ixlīstu'ncua' lakahuanchokolh huan Māpa'ksīni'. Lā' tasu'yuni'lh Simón.
35 Lā' tuncan xlaca'n cāhuanilh a'nchī cāpātle'keni'lh nac tej lā' a'nchī talakapasli Jesús
a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

36 Līhuan ixtalīchihuīna'mā'nacus huā' tamā'na, a'xni'ca' Jesús tāyalh na
ixlaclhpu'nanca'n. Lā' cāhuanilh:
—Tzey calīla'tit.
37 Lā' cāmakē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixtapuhuan que ixtalaktzī'mā'na espíritu. 38 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? ¿A'chī' xtunc puhua'nā'tit mē'cstuca'n? 39 Calaktzī'ntit
quimacanī'n lā' quintojonī'n. Lā' naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj lā' caquilālaktzī'uj.
Huan espíritu tū' ka'lhī quinīt lā' lucut hua'chi quit.
40 A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ixmacanī'n lā' ixtojonī'n. 41 Pero
como xlaca'n tapalalaktzī'ni'lh lā' lej talīpāxuhualh, tūlalh takalhlaka'ī'lh. Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā a'nan līhua't?
42 Lā' tuncan maxquī'ca pītzina'j xatapū'n squī'ti' lā' lakatin xatachu'cu ta'xcāt. 43 Lā'
xla' maklhtīni'lh lā' hua'kō'lh na ixlacapūnca'n. 44 Lā' ā'calīstān cāhuanilh:
—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' que
maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios por
quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.
45 Lā' tuncan cāmāsca'tīlh ixtachihuīn Dios. 46 Lā' cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios hui'līnī't
ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchoko
de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n. 47 Lā' maclacasqui'n que nacāmāsu'ni'kō'can ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac
Jerusalén lā' nacāhuanikō'can que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para
que nacāmāsputūnu'ni'can. 48 Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā' tamā'na catūhuā
como laktzī'nkō'yā'tit. 49 Lā' chuhua'j calaktzī'ntit. Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū huanī't
quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca' namaklhtīni'nā'tit
huan līmāpa'ksīn a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
Mr. 16.19-20

50 Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n nac tej hasta Betania lā' cha'xli ixmacanī'n
lā' cāsicua'lanālīlh. 51 Lā' līhuan ixcāsicua'lanālīmā', tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n
lā' lē'nca nac a'kapūn. 52 Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' ā'calīstān lej līpāxūj tataspi'tli nac
Jerusalén. 53 Lā' pō'ktu ixtahui'lāna' nac xaka'tla' lītokpān para natamā'ca'tanī Dios.
Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'

1 A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'lī huan quilhtamacuj, lanāntza' ixuī' kalhatin a'ntī huanican
Tachihuīn, como ū'tza' quincāmālakapasnīyāni' Dios. Lā' xla' ixtā'lahuī'tza' Dios. Lā' xla'
ū'tza' Dios. 2 Xapū'la ixtā'lahuī' Dios. 3 Lā' huan Tachihuīn cāxui'līlh ixlīhuāk catūhuā
a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nalh palh tū' cahuā por ū'tza'. 4 Por ixpālacata ū'tza' talīhui'lāna'
ixlīhuāk a'ntū jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
chuntza' hua'chilh ixcāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't. 5 U'tza' hua'chi lakatin xkakana'
a'ntū mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti', xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla'
tūla tlaja huan Xkakana'.

6 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'ntī Dios macamilh. 7 Xla' milh para
nalīchihuīna'n a'ntī huanican Xkakana' lā' para nacāmaxquī' tapāstacna' huan
tachi'xcuhuī't que natakalhlaka'ī' a'ntī Xkakana'. 8 Juan tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān
quīmāsu'yuchi huā'mā' a'ntī scana'nca Xkakana'. 9 A'ntī mero Xkakana' ixmimā'cus nac
cā'quilhtamacuj. Xla' cāmakskokō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

10 Lā' a'ntī scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj ū'tza' cāxui'līlh
quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talakapasli lā' tū' ixtaca'tzī que ū'tza'
ixcāxui'līnī't huan quilhtamacuj. 11 Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'līnī't pero
tū' talaktzī'ncu'tulh ixtā'macchicni'. 12 Pero makapitzīn takalhlaka'ī'lh. Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn takalhlaka'ī'lh, xla' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para que chuntza' natala ixcamana'
Dios. 13 Lā' a'nchī tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncuī ixcamana'ca'n
tachi'xcuhuī't. Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh por ixpālacata
ixtapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuānca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' a'ntī cāmā'a'nanī ixca-
mana'.

14 Lā' a'ntī huanican Tachihuīn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh na quila-
clhpu'nanca'n. Lā' iclaktzī'uj a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn. Huā'mā' līmāpa'ksīn ū'tza' ixla'
a'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla' lej lakalhu'mana'n lā' huāk a'ntū huan ū'tza' ixlīstu'ncua'.
15 Juan līchihuīna'lh lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī iclīchihuīna'lh a'xni'ca' icualh que a'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj
xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh.

16 Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej lakalhu'mana'n.
17 Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū
ixlīstu'ncua' lā' a'nchī quincālakalhu'manāni' Dios. 18 Lā' nīn tintī' laktzī'nī't Dios nīn
maktin. A'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios, a'ntī Dios lej pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'
a'nchī huanī't Dios.

Juan līchihuīna'lh Jesucristo
Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17

19 Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan makapitzīn curasna'
lā' levitasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū xla'. 20 Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh
lā' cāhuanilh:

—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.

21 Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?

Lā' Juan hualh:

—Tū' quit.

Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Tū'.
22 Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī quincātamacaminī'ta'ni'.
¿Tichū hua'na' que hui'x?
23 Juan cākalhtīlh:
—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: "Cacāxtlahua'tit
mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin". Chuntza'
hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:
Camā'lakstu'nctit ixtej Māpa'ksīni'.
24 Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixcālakmacamincanī't Juan. 25 Lā'
xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios
a'ntī icka'lhīmā'nauj?
26 Lā' Juan cāhuanilh:
—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntīn tū'
lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n. 27 Xla' līhuaj xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni'
nīn na'icxcutni' ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato.
28 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tīntacut huan pūxka Jordán,
a'nlhā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

29 Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'. U'tza' huā'mā' a'ntī macaminī't Dios lā' ū'tza' huanican
Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n xalanī'n nac quilhtamacuj.
30 U'tza' iclīchihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanini': "A'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla'
que quit porque xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh". 31 A'yuj quit tūna'j
xa'iclakapasa, quit icminī't icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan tachi'xcuhuī't nat-
aca'tzī que Dios macamilh huan a'ntī icpū'lani'.
32 Lā' nā cāhuanilh Juan:
—Quit iclaktzī'lh huan Espíritu Santo a'ntū yujchi lā' chilh na ixa'cpūn. Lā' huan
Espíritu Santo tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān. 33 Xapū'la quit tū' xa'icca'tzī tichū
xla'. Quihuanilh Dios a'ntī quimacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n con xcān. Dios quihuanilh:
"Nalaktzī'na' nayujāchi huan Espíritu Santo lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'.
Huā'mā' chi'xcu' ū'tza' a'ntī līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo". 34 Iclaktzī'nī'ttza' a'nchī qui-
huanica. Lā' ū'tza' iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

35 Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n. 36 Lā' laktzī'lh
ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī macamilh Dios lā' a'ntī huanican Ixcordero Dios, como xla'
nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
37 Huan kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh. Lā' xlaca'n tastālani'lh
Jesús. 38 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ixtastālani'tēlha lā' cāhuanilh:
—¿Chichū puhua'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.
Tatā'a'lh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't, hua'chi maktā'ti',
a'ntza' tatachokolh huanmā' chi'chini'.

40 Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'ntī tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't
Juan, lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón Pedro. 41 Lā' chu tuncan
Andrés putzalh ixtā'tin a'ntī ixuanican Simón lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'ntī lacsacui'līnī't Dios.

42 Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan Simón lā'
huanilh:

—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā' ū'tza' huanicu'tun:
Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

43 Lā' ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea. Lā' tā'lāpāxtokli
Felipe lā' huanilh:

—Caquistāla'ni'.

44 Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't lā' nā a'ntza' xalanī'n Andrés lā' Pedro.
45 Felipe quīkaksli Natanael lā' huanilh:

—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'ntī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Moisés tzo'kli
huan ley lā' a'nlhā tatzo'knulh huan profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala' nac
Nazaret.

46 Lā' Natanael hualh:

—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?

Lā' Felipe kalhtīlh:

—Cata't laktzī'na'.

47 Jesús laktzī'lh huan Natanael lakmimā' lā' hualh:

—Huan a'ntī mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.

48 Natanael kalhasqui'nīlh:

—¿Chichū quilīlakapasti?

Lā' Jesús huanilh:

—Quit iclaktzī'ni' xapū'la na ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j ixta'sani'yāni'
Felipe.

49 Natanael kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'ntī Dios lacsacni' para nala'ya' ixreyca'n
israelitas.

50 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quinkalhlaka'ī'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzī'ni' na ixtampīn huan
a'kalhpauj. Nalaktzī'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū na'ictlahua.

51 Lā' nā hualh Jesús:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit huan a'kapūn laquī'yā, lā'
huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

2

Tapūchahuaca nac Caná

1 Ixlīlakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Caná, nac
estado de Galilea. Ixtzī't Jesús a'ntza' ixuī'. 2 Lā' nā kantāyaca Jesús lā' con ī'sca'txtunu'nī'n.
3 Lā' como sputli huan xavino uva, ixtzī't Jesús huanilh:

—Tintī'tza' xavino uva.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Tūna'j tzucu quilītlōt.

5 Ixtzī't cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

6 Lā' ixuī' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan a'xni'ca' ix-
makacha'ka'ncan chu a'nchī ixtalanānca'n. (Huan tachi'xcuhuī't israelitas ixtakalh-
laka'ī' que palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala lacuan na ixlacapūn
Dios.) Lā' huan pātunu' pūxka'tni' ixtalītatzuma lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna' hasta
lakatin ciento litros de xcān. 7 Jesús cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca tamātzumalh. 8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macsti'na'j lā' calīpini'tit huan a'ntī xapuxcu' de huan cā'tani'.

9 Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzīlh. Lā' vinotza' ixuanī't. Lā' xla' tū' ixca'tzī palh xcān
ixuanī't lā' ixtaxtāpalīnī'ttza' huan xcān, vinotza' ixlanī't. Ixtaca'tzī xmān huanmā'na
macatzī'tni'nī'n porque ū'tunu'n ixtamojōnī't xcān nac huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu'
de huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nīni'. 10 Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxquī'can a'ntī cākantāyacan huan xatzey vino. Lā' ā'calīstān,
a'xni'ca' tzejtza' tako'tnī't huan a'ntī cākantāyacanī't, cāmaxquī'can huan a'ntūn tū' lej
xatzey. Lā hui'x ā'xmān māstā'ya' huan xatzey vino.

11 U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza' xapū'la
lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' līmāsu'yulh ixlīmāpa'ksīn. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n
takalhlaka'ī'lh Jesús.

12 A'calīstān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn lā'
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū ko'hua'jua' na ixchakān huan xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

13 Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū pō'ktu ix-
tapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej a'ntū huanican Jerusalén. 14 Lā'
tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' a'ntza' cālaktzī'lh a'ntī ixtastā'mā'na huācax lā' borregos
lā' tantzasnān, lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' con ixmesaca'n para nataxtāpalī huan
tumīn. 15 Jesús tlahualh lakatin lītāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh ixlīhuākca'n
huan borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n a'ntī ixtaxtāpalīmā'na
tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīnca'n. 16 Lā' cāhuanilh huan stā'na'nī'n tantzasnān:

—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi lītamāuj huā' na ixchic
quinTāta'.

17 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīpāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.

Lā' ū'tza' naquilīlakmaka'ncan.

18 Huan israelitas tahuanilh:

—¿Chu ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātlahuani'uj lakatin
lē'cnīn para que chuntza' na'icca'tzīyāuj palh hui'x ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para
nacāmāxtuya' huan animalhna' de huan xaka'tla' lītokpān.

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j na'iclīcāxtlahua quit.

20 Huan israelitas takalhtīlh:

—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huan lītokpān. Lā' ¿chu hui'x xmān tu'tuma'j
nalīcāxtlahuakō'ya'?

21 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'. 22 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n
tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā' takalhlaka'ī'lh a'ntū
ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū hualh Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

23 Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús ixui'lacha' lā' a'ntza'
tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua' talīkalhlaka'ī'lh huan Jesús. 24 Lā' como Jesús
ixcālakapaskō' ixlīhuākca'n, xla' ixca'tzī que makapitzīn ixtakalhlaka'ī' lā' ā'makapitzīn tū'

ixtakalhlaka'ī'. 25 Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī nahuani chichū huanī't huan
tachi'xcuhuī't. Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't.

3

Jesús lā' Nicodemo

1 Ixuī' kalhatin fariseo ixtacuīni' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu' israelitas ixuanī't.
2 Lakatin tzī'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzīcan que Dios macaminī'ta'ni' para namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n a'ntī Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan lē'cnīn hua'chi tlahua'ya' hui'x.

3 Lā' Jesús huanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksī con Dios.

4 Nicodemo kalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj? Tūla natanūpala na ixpān ixtzī't para nalacatuncuīpala.

5 Lā' Jesús hualh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n por ixpālacata xcān lā' huan Espíritu Santo, xmān xlaca'n tzē natatapa'ksī con
Dios. 6 Huan a'ntī ixcaman tachi'xcuhuī't, ū'tza' ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī
ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspíritu Dios.
7 Tū' calē'cni' a'ntū icuaniyāni': "Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n milīhuākca'n hui'xina'n". 8 Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī
macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tzīya' lhachū mincha' lā' tū' ca'tzīya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza' tū' ca'tzīya' a'nchī kalhatin chi'xcu' tzē naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.

9 Nicodemo kalhasqui'nīpā:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā'?

10 Lā' Jesús hualh:

—¿Chu tū' ca'tzīya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n israelitas.
11 Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclīchihuīna'nāuj a'ntū icca'tzīyāuj lā' icuanāuj a'ntū
iclaktzī'nī'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū icuanāuj. 12 Como hui'xina'n tū'
quilākalhlaka'ī'yāuj a'xni'ca' quit iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū'
quintilākalhlaka'ī'uj quit palh na'iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' catūhuā xala' nac a'kapūn.

13 'Nīn tintī' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como xa'icui'lacha'cus a'xni'ca' tūna'j
xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
14 Lā' chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh qui'hui' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't,
nā chuntza' maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. 15 Lā' chuntza', ixlīhuākca'n a'ntīn quintalīpāhuan nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. U'tza' līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli. Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntū natāyani' para pō'ktu. 17 Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj. Tū' macamilh
para nacāmāpātīnī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n natapūtaxtu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa' Dios, xlaca'n natapūtaxtu.

18 'A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' caticāmāpātīnīca. A'ntīn tū' talīpāhuan,
xlaca'n nacāmāpātīnīcan porque xlaca'n tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios a'ntī xmān kalhatin

ixuanī't. 19 Milh huā' nac quilhtamacuj huan a'ntī hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū
ixlīstu'ncua'. Lā' makapitzīn tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī a'nlhā cā'pucsua'
porque xlaca'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. 20 Huāk
a'ntīn tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū' talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac
cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan a'nchī tatlahuanī't
a'ntūn tū' tzey. 21 A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatapajtzū nac cā'xkakana' para que
nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaca'n tatlahua chu a'nchī Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpā Jesús

22 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
a'ntza' tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'. 23 Lā' nā huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan
nac Enón na ixpajtzu Salim como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuhuī't
ixtalakchin lā' ixta'a'kpaxa. 24 Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.

25 Makapitzīn ixchi'xcuhuī'n Juan tatzuculh tatā'lāhuanī huan ā'makapitzīn israelitas
por ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīni'ncan lā' palh Dios laktzī'n más xatzey catīhuā
a'xni'ca' a'kpaxa. 26 Talaka'lh huan Juan lā' tahuanilh:

—Māpa'ksīni', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'hui'lāchi tintacut Jordán lā' a'ntī
līchihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.

27 Juan cākalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī
icualh: “Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincanī't para na'icpū'lani'”. 29 A'xni'ca'
cāxtlahuacanī'ttza' para natapūchahuacan, huan tasqui'ni' nala ixla' huan squi'nīni'. Huan
ixamigo squi'nīni' xmān tāya lā' kaxmata. Lā' līpāxuhua a'nchī pāxuhua huan squi'nīni'.
Lā' nā chuntza' quit lej iclīpāxuhua Jesús como talakminkō'. 30 Maclacasqui'n que Jesús
ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

31 A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlīhuākca'n. A'ntīn tala-
catuncuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n nac quilhtamacuj lā' xmān talīchihuīna'n
a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj. A'ntī mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de
ixlīhuākca'n. 32 Lā' xla' līchihuīna'n a'ntū laktzī'nī't lā' kaxmatnī't. Lā' nīn tintī' kalhlaka'ī'
a'ntū huan. 33 Palh catīhuā kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntī mincha' de nac a'kapūn, chuntza'
tasu'yu que xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios. 34 Huan a'ntī Dios macamilh, xla'
līchihuīna'n ixtachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo lā' tū' lakpuhuan
a'nchī māstā'. 35 Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa' lā' macamaxquī'kō'lh ixlīhuāk
para namāpa'ksīni'n xla'. 36 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios lej nacāmāpātīnī.

4

Jesús lā' huan puscāt xala' nac Samaria

1 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' que huan Jesús más lhūhua' ixtastālani' lā'
ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxī. 2 Pero Jesús tū'
ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'sca'txtunu'nī'n Jesús ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. 3 Lā' a'xni'ca' Jesús
ca'tzīlh que huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac
Judea lā' a'lh para nac Galilea.

4 Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' a'nlhā
ixtapa'ksī nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Sicar na ixpajtzu huan
ti'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'nī't ixo'kxa' a'ntī ixuanican José. 6 A'ntza' ixuī' lakatin
mu'sni' a'ntū makāntza' ixla' ixuanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac
huanmā' mu'sni'. Lā' como lejtza' makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuanī't. Lā' a'ntza'

tahui'lalh na ixquilhtūn huan mu'sni'. 7 Lā' tū' xlīt lakchilh kalhatin puscāt xala' nac
Samaria para namācutu xcān como ī'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:

—Quintā'hua' mixcān.

8 Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni' para natatamāhua ixlīhua'tca'n. 9 Lā'
huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:

—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān? —chuntza' huanilh
porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan samaritanosnu'.

10 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māstā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x ixquisqui'ni'
quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.

11 Huan puscāt huanilh:

—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n hui'lacha'. ¿Lhāchū
nataya'ya' huan xatzey xcān? 12 A'ntī quimpapca'n Jacob quincāmāchokoni'ni' huā'mā'
mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā' ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla'
que Jacob?

13 Lā' Jesús huanilh:

—Ixlīhuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtīt. 14 Lā' a'ntī natahua'
huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh. Huan xcān
a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

15 Lā' huan puscāt huanilh:

—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ictikalhpūtīlh lā'
chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.

16 Lā' Jesús huanilh:

—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.

17 Lā' huan puscāt kalhtīlh:

—Tū' icka'lhī quinkōlu'.

Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. 18 Hui'x cāka'lhī'nī'ta' kalhaquitzis
minkōlu'. Lā' a'ntī tā'hui'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'. Ixlīstu'ncua' a'ntū huanī'ta'.

19 Lā' huan puscāt huanilh:

—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. 20 Huan quinapapna'ca'n samaritanosnu'
ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n israelitas hua'nā'tit que xmān nac
Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.

21 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Cakalhlaka'i' a'ntū na'icuaniyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza'
catimaclacasqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios huan nac kēstīn lā' nīn nac
Jerusalén. 22 Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit a'ntī mācā'tanī'yā'tit. Quina'n
iclakapasāuj a'ntī icmācā'tanīyāuj. Lā' a'ntī namāpūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin is-
raelita. 23 Chilhtza' huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'ntī xa'ncq tamācā'tanī xaTāta' Dios
natamācā'tanī con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Dios
lacasqui'n que chuntza' nalīmācā'tanīcan. 24 Dios lakahuan a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā'
tasqui'nī que tachi'xcuhuī't natamācā'tanī con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī
natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Chuntza' xa'nca natalīmācā'tanī Dios.

25 Huan puscāt huanilh:

—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'ntī huanican Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't lā'
mānūlh ixlīmāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlīhuāk a'xni'ca' namin.

26 Lā' Jesús huanilh:

—U'tza' quit a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.

27 Lā' tuncan tachilh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' talē'cnīlh como talaktzī'lh Jesús a'nchī
ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh huan puscāt: "¿Tuchū la-
casqui'na'?" Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: "¿A'chī' tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?" 28 Huan
puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
29 —Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ict-
lahuanī't. Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.
30 Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. 31 Lā' līhuan ixtamimā'na huan
tachi'xcuhuī't, huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús tahuanilh:
—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.
32 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit icka'lhī quilīhua't. Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.
33 Huan sca'txtunu'nī'n talākalhasqui'nīlh:
—¿Chā catīhuā quīxtekni'chitza' ixlīhua't?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā' ictlahuakō'cu'tun
a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilīhua't. 35 Hui'xina'n hua'nā'tit: "Sputacus
lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n". Quit iccāhuaniyāni': Calaktzī'ntit huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tamimā'na. Palaj natakalhlaka'ī' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā
ā'xmān naxkāna'ncan. 36 A'ntī xkāna'n maxquī'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'ntī quin-
tatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza'
hua'chi ixtatlajca'n a'ntīn quintatā'scuja. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalīpāxuhua a'ntīn tamāsu'yulh
quintachihuīn xapū'la lā' a'ntīn tamāsu'yulh ā'calīstān. 37 Ixlīstu'ncua' a'nchī huancan:
"Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin xkāna'n". 38 Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā
tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzīn. U'tza' huanicu'tun
que hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'ntī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quintachihuīn.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' —hualh Jesús.
39 Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takalhlaka'ī'lh Jesús por
ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: "Quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't
quit". 40 Lā' chuntza' huan samaritanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh cata-
chokolh con ū'tunu'n. Lā' xla' tachokolh lakatu' chi'chini'. 41 Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh
a'xni'ca' takaxmatli a'ntū hualh xla'. 42 Lā' xlaca'n tahuanilh huan puscāt:
—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj. Quina'n iclaktzī'uj
con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej ixlīstu'ncua' palh ū'tza'
Cristo a'ntī nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'scuja huan rey

43 Lā' ixlīlakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac Galilea. 44 Jesús
ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'. 45 Lā' a'xni'ca' Jesús
chilh nac Galilea, līpāxūj talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea. Como xlaca'n taquīlalh nac
Jerusalén a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlīhuāk
a'ntū quītlahualh Jesús a'ntza'.
46 Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā līmāxtulh xavino uva huan
xcān. Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Capernaum, ixuī' kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh
que Jesús ixtaxtunī'ttza' huan nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan
huan xatāta' a'lh laktzī'n Jesús lā' lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyī ixo'kxa'
porque ixnīmā'tza'. 48 Lā' Jesús huanilh:
—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū' nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n
catūhuā.
49 Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic līhuan tūna'j nī qui'o'kxa'.
50 Lā' Jesús huanilh:
—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.
51 Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'nī'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh ta-
lakapāxtoka lā' tahuanilh:
—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
52 Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanilh:
—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.
53 Huan xatāta' chu tuncan ca'tzīlh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca' huanilh Jesús:
"Mi'o'kxa' tzeyalhtza'". Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan chi'xcu' lā' nā ixlīhuākca'n
xalanī'n na ixchic.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixlīlakatu' lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús a'xni'ca' mincha' nac Judea lā'
chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

1 Lā' tū' makān ā'calīstān huan israelitas talītzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús a'lh nac
xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. 2 Lā' nac Jerusalén, ixuī' lakatin mu'sni'
na ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā' xcānsipej. Lā' huan mu'sni'
ixuanican Betesda. U'tza' ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixuī' huan mu'sni' ixuī' lhūhua'
xcān. Lā' pūlhmā'n ixuanī't. Lā' ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzis
ixtanquilhni'. 3 A'ntza' ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'ntī lakatzi'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey
ixtojonca'n lā' a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca' ixtaxakā'līlh huan
xcān. 4 A'katunu' ixyujāchi kalhatin ángel. Lā' ū'tza' ixlakxakā'lī huan xcān. Lā' a'ntī
pū'la ixtojō huan nac xcān a'xni'ca' ixtalakxakā'lī, xla' chu tuncan ixtzeyan de chu xatūyā
tajatat.
5 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan cā'ta'. 6 Lā'
Jesús laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús ixca'tzī'tza' palh lejtza' makān
ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzeyancu'tuna'?
7 Lā' huan ī'tza'ca' kalhtīni'lh:
—Tintī' a'ntī naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talakxakā'lī. A'xni'ca' quit ictojōcu'tun
chu tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilītlajacan.
8 Lā' Jesús huanilh:
—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.
9 Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli ī'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan. Lā' huanmā'
chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. 10 Lā' huan israelitas tahuanilh huan chi'xcu' a'ntī
mātzeyīca:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalīpina' catūhuā.
Tū' līmakuan hui'x līpimpā't mixti'cat. Chuntza' huan quileyca'n.
11 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—Pues a'ntī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh: "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'".
12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'ntī huanini': "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'"?
13 Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzī a'ntī mātzeyīlh porque lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ix-
tahui'lāna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtunī'ttza'. 14 Lā' ā'calīstān Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla'
lītokpān lā' huanica:
—Chuhua'j hui'x tzeya'tza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x nat-
lahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'līhua'ca'.

15 Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas que a'ntī ixmātzeyīnī't xla'
ū'tza' Jesús. 16 Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlahualh
huanmā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' talītzuculh talīmacaputza israelitas lā' ixtamaknīcu'tun. 17 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit iclīscuja.
18 Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun. Ta'a'kchā'lh
porque xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xlaca'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan
lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlītā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua ixta-
puhuān quinTāta' Dios. Iclaktzī'n a'ntū tlahua quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū
tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. 20 Huā' quinTāta' quimpāxquī' quit lā' quimāsu'ni'
ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n catūhuā.
Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n. 21 QuinTāta' mālakahuanīchokonīni'n. Lā'
nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'ntī iccāmālakahuanīcu'tun. 22 QuinTāta' tū' lacāxtlahua
nīn kalhatin porque xla' quimacamaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua.
23 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni' quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta'
Dios. A'ntīn tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā tū' a'cnīni'ni' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
24 ’Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī takaxmata a'ntū icuan lā' talīpāhuan a'ntī
quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xlaca'n
tū' caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli.
25 Lā' ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā'
quilhtamacuj a'xni'ca' huan a'ntīn tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n
natakaxmata quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī nata'a'kahuāna'ni' quintachi-
huīn, xlaca'n nacāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 QuinTāta'
Dios, xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmaxquī' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacujca'n xasāsti'.
Lā' quimaxquī'nī't quit līmāpa'ksīn para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
tachi'xcuhuī't. 27 Lā' quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua, como quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 28 Tū' calē'cnī'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'. Mimā' huan chi'chini'
a'xni'ca' huan nīnī'n natakaxmata quintachihuīn. 29 Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de
nac taponkni'. A'ntīn tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n nata-
lakahuanchoko lā' nacāmāpātīnīcan.

Jesús māsu'yulh que xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

30 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua chu a'nchī Dios
quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit tū' ictlahua xmān
a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān ixpātunca'tzi huan quinTāta' a'ntī quimacam-
inī't. 31 Palh xmān cahuā quit xa'icmālacstū'ncli lā' tintī' ā'kalhatin a'ntī namālacstū'nca
de quit, chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan. 32 Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza'
naquilīchihuīna'n. Lā' quit icca'tzī que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlīstu'ncua'.
33 Hui'xina'n mākalhasqui'nīnīni'ntit Juan. Lā' Juan kalhtīni'lh a'ntū ixlīstu'ncua'. 34 Quit tū'
icmaclacasqui'n nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī namālacstū'nca de quit. Xmān iccāhuanimā'ni'
huanmā' para que hui'xina'n napūtaxtuyā'tit. 35 Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū
ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū' makān lakatī'tit a'nchī ixcāmāxkakēyāni'. 36 Juan
ixmālacstū'nca que Dios quimacaminī't. Lā' a'ntū más māsu'yu que Dios quimacam-
inī't ū'tza' a'ntū ictlahua, como ictlahua a'ntū Dios quilīmāmacū'nī't. 37 Lā' nā Dios
mālacstū'nca de quit. Pero hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tnī'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū'

maktin laktzī'nī'ta'ntit Dios. 38 Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn na mi'a'clhcunucca'n.
Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit palh quit Dios quimacaminī't.
39 Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit huan ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit que
chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn
Dios līchihuīna'n de quimpālacata, 40 pero hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj para que
chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.
41 'Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhuī't tū' quinta'a'cnīni'ni'. 42 Quit icca'tzī
xa'nca que hui'xina'n tū' pāxquī'yā'tit Dios. 43 Quit icminī't por ixquilhtampān Dios.
Lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. Palh ixmilh ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān,
ū'tza' nakalhlaka'ī'yā'tit. 44 Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan
tachi'xcuhuī't lā' tū' pāstacā'tit natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū'
līkalhlaka'ī'yā'tit. 45 Tū' capuhua'ntit palh na'iccālē'ksa'nīni'nāni' con quinTāta'. A'ntī
nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza' Moisés a'ntī līpāhua'nā'tit hui'xina'n. 46 Palh hui'xina'n ixkalh-
laka'ī'tit cahuā a'ntū tzo'kli Moisés, nā quit ixquilākalhlaka'ī'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés,
ū'tza' līchihuīna'lh de quit. 47 Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū tzo'kli Moisés,
¿chichū naquilālīkalhlaka'ī'yāuj quit a'ntū iccāhuaniyāni'?

6

Jesús cāmāhuī'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

1 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā ixuanican
Tiberias. 2 Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't porque ixtalaktzī'nī't huan lhūhua'
lē'cnīn a'ntū ixtlahuanī't, como ixcāmātzeyīnī't huan ī'tza'ca'nī'n. 3 Lā' Jesús tō'ca'lh huan
nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lalh con ī'sca'txtunu'nī'n. 4 Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n
israelitas a'ntū huanican pascua. 5 Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzī'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:
—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj līhua't a'ntū nacāmāhuī'yāuj huā'mā' tachi'xcuhuī't?
6 Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza' a'ntū
natlahua. 7 Lā' Felipe kalhtīni'lh:
—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalīhuā'yan macasti'n.
8 Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntī ixtā'tin Simón Pedro, xla' hualh:
9 —A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi de cebada lā' ā'tantu'
squī'ti'. Lā' ¿chichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't?
10 Lā' Jesús hualh:
—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhuī't que catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.
A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.
11 Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamaxquī'lh a'ntī ixtahui'lāna'. Lā' nā chuntza' cāmaxquī'lh
huan squī'ti'. Lā' cāmaxquī'lh chu a'nchī xlaca'n talacasqui'lh. 12 Lā' a'xni'ca' taka'sli,
Jesús cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū' capāxcatlīla'tit.
13 Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpītzin macquitzis pāntzi
de cebada. 14 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' talaktzī'lh huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh
Jesús, xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixmimā' huā' nac quilhtamacuj.
15 Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā' ū'tza' lītapānūlh
lā' ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān
Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

16 Lā' a'xni'ca' tzī'satza' ixuanī't, ī'sca'txtunu'nī'n tayujchi para na ixquilhtūn mar.
17 Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan mar. Xlaca'n ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuanī't lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta. 18 Lā'
lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān ixtatā'kayāhua. 19 Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huanī'ttza'
hua'chi lakaquitzis kilómetro ixlīmakat, huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha huan nac barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 20 Lā'
xla' cāhuanilh:

—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.

21 Lā' xlaca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu tuncan lacapalh tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhuī't taputzalh Jesús

22 Lā' ixlīlakalī ixtalahui'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhuī't nac tintacut mar. Xlaca'n taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixuī' lā' ū'tza' ixtapūtacutnī't huan sca'txtunu'nī'n lā' Jesús tū' ixcātā'a'nī't. 23 Lā' makapitzīn barcos xalacti'na'j ixtaminī'ta'ncha' nac
Tiberias lā' tachilh ixpajtzu a'nlhā ixua'canī't pāntzi a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzī huan
Jesús. 24 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh que Jesús tū'tza' ixuī' a'ntza' lā' nīn
ī'sca'txtunu'nī'n, xlaca'n tatojōlh huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Līhua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

25 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatacutcha', takaksli Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?

26 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzī'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. U'tza' quilālīputzayāuj. 27 Tū' cascujtit por huan milīhua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey cascujtit por huan līhua't a'ntū tū' maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.

28 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī lacasqui'n Dios?

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.

30 Takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza' na'iccākalhlaka'ī'yāni'?
¿Tuchū natlahua'ya' hui'x? 31 Huan quinapapna'ca'n tahua'lh a'ntū huanican maná nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxquī'ni', ū'tza' tū' huan līhua't
xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxquī'yāni' huan Xatzey Līhua't xala' nac a'kapūn.
33 Macamincanī'ta'ncha' nac a'kapūn kalhatin a'ntī cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Līhua't a'ntū māstā'mā' Dios.

34 Lā' tahuanilh:

—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu huanmā' līhua't.

35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' Līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākalhlaka'ī'yāuj lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāsputni'ni' tapāxuhuān.
36 Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū

ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzī'nī'ta'ntit. 37 Ixlīhuākca'n a'ntī
nacāmāpuhuanī quinTāta' que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n naquintastālani'.
Lā' a'ntī naquintastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli. 38 Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para
na'ictlahua ixtapuhuān a'ntī quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān.
39 QuinTāta' a'ntī quimacaminī't, xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha ixlīhuākca'n a'ntī
cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' lacasqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca'
nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. 40 Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlīhuākca'n
a'ntī natahuan que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalīpāhuan, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū
ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.

41 Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Tū' cāminī'ni'lh a'nchī hualh Jesús:
“Quit huan Līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn”. 42 Lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā'
¿a'chī' quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?

43 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'. 44 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanī tachi'xcuhuī't
que naquintastālani' lā' xmān chuntza' natatapa'ksī con quit. Lā' quit
na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. 45 Na ixtachihuīn
Dios a'nlhā tatzo'kli profetas, chuntza' tatzo'kni':

Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Ixlīhuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquin-
tastālani'.

46 'Nīn tintī' laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'nī't, como icminī'ta'ncha' a'nlhā
hui'lacha' Dios. 47 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quintalīpāhuan, xlaca'n taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 48 Quit huan Līhua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. 49 Minapapna'ca'n,
xlaca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'yuj
ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanīlh. 50 Quit iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Līhua't
a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' Līhua't. A'ntī quintakalhlaka'ī' tū' maktin
catitanīlh. 51 Quit huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't natatahui'la para
pō'ktu. Huan Līhua't a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't —hualh Jesús.

52 Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāquī' lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?

53 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Palh
hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū'
catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n. 54 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua'
quinka'lhni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit
na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'. 55 Quimacni' ū'tza' huan
Xatzey Līhua't lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Līko'tnuncan. 56 A'ntī natahua' quimacni'
lā' a'ntī natalīko'tnun quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la. 57 Quimacaminī't
quinTāta' a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā
chuntza' na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'. 58 Quit huā'mā' Līhua't a'ntū
mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā'
a'yuj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n tanīlh. A'ntī natahua' huā'mā'
Līhua't a'ntū iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu.

59 Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan līto kpān nac Capernaum.

Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

60 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na ixlīmāsca'tin Jesús,
xlaca'n talāhuanilh:
—Lej jicslīhua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.
61 Lā' Jesús ixca'tzī que ī'sca'txtunu'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū' ixcāminī'ni' huan
ixtachihuīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuaniyāni'? 62 ¿Tuchū ixpuhuantit palh ixlak-
tzī'ntit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā pū'la ixui'lacha'? 63 A'ntū
iccāhuaniyāni', ū'tza' tū' huanicu'tun que stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit. Quin-
quinit tū' caticāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n. Huan Espíritu Santo ū'tza' tzē
nacāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. A'ntū iccāhuanincus, ū'tza' māsu'yu
a'nchī tzē nalīka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū māstā' Dios. 64 Lā' huan
makapitzīn de hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.
Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū a'ntīn tū' natakalhlaka'ī' lā' tichū namacamāstā' xla'. 65 Lā'
hualh:
—Lā' ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ni'tza' que nīn tintī' tzē natapa'ksī con quit palh quinTāta' tū'
namāpuhuanī que naquistālani'.
66 Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na. Lā' tū'tza' ixtastālani'.
67 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?
68 Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu chu a'nchī
na'iclīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 69 Lā' quina'n ickalh-
laka'ī'yāuj lā' quina'n icca'tzīyāuj que hui'x Cristo, hui'x ixO'kxa' Dios xalakahuan.
70 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla' tā'scujatza' huan
ko'ti'ti'.
71 Jesús ixlīchihuīna'mā' huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla' a'ntī namacamāstā'
Jesús, a'yuj ū'tza' ixlīkalhacāujtu' ixuanī't de huan sca'txtunu'nī'n.

7

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza' ixlatā'kchokocu'tun nac Judea
porque huan israelitas xalanī'n nac Judea ixtamaknīcu'tun. 2 Ixtapajtzūtēlhatza' huan
cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka' a'ntū ixtatlahua huan israelitas. 3 Huan
chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, tahuanilh:
—Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capittza' nac Judea para que chuntza' mintachi'xcuhuī't
a'ntīn tahui'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzī'n a'ntū tlahua'pā't. 4 A'ntī lacasqui'n
que natalakapasa ixlīhuāk tachi'xcuhuī't, xla' tū' lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh lej
stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya' hui'x, catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
5 Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús. 6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n tzē napinā'tit
a'xni'ca' napincu'tunā'tit. 7 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tūla cat-
icātaca'tzalaktzī'ni' hui'xina'n. Lā' quit quintaca'tzalaktzī'n porque quit icmāsu'yu palh tū'
tzey a'ntū tatlahua xlaca'n. 8 Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh
porque tūna'j chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.
9 Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, nā xla' a'lh a'nlhā
ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't, xla' lakatzē'k

a'lh. 11 Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā' ix-
talīkalhasqui'nīni'n:
—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?
12 Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalīkalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ixtahuan: “Xla' lej tzeya
chi'xcu'”. Lā' ā'makapitzīn ixtahuan: “Tū' tzey huā'mā' chi'xcu'; a'kxokonu'n”.
13 Lā' ixlīhuākca'n tzē'k ixtalīkalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan israelitas.
14 Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
lā' tzuculh cāmāsu'ni'. 15 Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Chichū lej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlīnī't.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ixtapāstacna' a'ntī
quimacaminī't. 17 Palh catīhuā tlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n, xla' naca'tzī palh
icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān quintapāstacna'. 18 A'ntī chihuīna'n xmān por
ixtapāstacna', xla' lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca. A'ntī lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī
macaminī't, ū'tza' nahuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' tū' cati'a'kxokonu'lh.
19 'Moisés cāmaxquī'ni' hui'xina'n huan ley. Lā' milīhuākca'n tū' tlōkentaxtūyā'tit
huanmā' ley. ¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?
20 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?
21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n lē'cnī'yā'tit por ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā' chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. 22 Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū huanican circuncisión (a'yuj
xapū'la huan quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Lā' ū'tza' ixpālacata hui'xina'n
līcircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. 23 Chuntza' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés que nacircuncidarlīyā'tit
kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh hui'xina'n
chuntza' tlahua'yā'tit', lā' ¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyīlh xa'nca huan
ī'tza'ca' huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 24 Hui'xina'n quilālīyāhuayāuj porque
puhua'nā'tit que, chu a'nchī mileyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' nalīyāhua'yā'tit
ā'chā'tin, tasqui'nī nalīyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

25 Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā'
talākalhasqui'nīlh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan? 26 A'tzā' chihuīna'mā' na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nīn tuntū' tahuanī huan pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan
que huā'mā' chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't? 27 A'xni'ca' namin Cristo nīn
tintī' catica'tzīlh a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tzīyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chi'xcu'.
28 Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' lītokpān. Lā' lej
palha' chihuīna'lh:
—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj lā' nā puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nlhā
xala' quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'ntī quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'.
Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n. 29 Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha'
xla', lā' ū'tza' quimacamilh.
30 Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tintī' chi'palh porque tūna'j ixchā'n huan chi'chini'
a'ntū napūchi'pacan. 31 Lhūhua' tachi'xcuhuī't takalhlaka'ī'lh Jesús lā' tahualh:
—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā' chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

32 Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalīchihuīna'n Jesús huan
tachi'xcuhuī't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamacā'lh

ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. 33 Lā' a'xni'ca' talakmilh, Jesús cāhuanilh huan
tachi'xcuhuī't:
—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n a'ntī quimacam-
inī't. 34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā
quit na'ica'n.
35 Lā' huan israelitas talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan israelitas
a'ntīn tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xlaca'n lā' nā huan griegos.
36 Quincāhuanini': "Naquilāputzayāuj lā' tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā
na'ica'n quit". ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Huan xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj

37 Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chi'chini' de
huan cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha' hualh:
—Lā' a'ntīn takalhpūtī, caquintalakmilh lā' catako'tnūlh. 38 A'ntī quintakalhlaka'ī'
nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā' natā'cxtuyāchi lhūhua' xcān a'ntū
māstā' quilhtamacuj. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
39 Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'ntī natakalhlaka'ī', natamaklhtīni'n huan Espíritu
Santo. Tūna'j ixmin huan Espíritu Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhuānca'n huan tachi'xcuhuī't

40 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā', makapitzīn tahualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī naquincālakmināni'.
41 Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—U'tza' huā'mā' Cristo.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea. 42 Huan Cristo nala
ī'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā xala' ixuanī't David. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
43 Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalīpuhuan huan tachi'xcuhuī't. 44 Lā' huan makapitzīn
ixtachī'lē'ncu'tun pero nīn tintī' chi'palh.

Huan pūchihuīna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

45 Huan policías talaka'nchokopā huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'.
Lā' cākalhasqui'nīca:
—Lā' ¿a'chī' tū' lī'ta'ntit?
46 Lā' huan policías takalhtīni'lh:
—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n hua'chi huā'mā'
chi'xcu'.
47 Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:
—Chō'la nā hui'xina'n cāta'a'kxokochāni'. 48 Tū' kalhlaka'ī'nī't Jesús nīn kalhatin xa-
puxcu' lā' nīn kalhatin fariseo. 49 Huan catīhuāya tachi'xcuhuī't tū' talakapasa ixley Dios.
Lā' ū'tza' nacālīmālaclē'nī Dios.
50 Lā' huan Nicodemo a'ntī ixlakminī't Jesús de tzī'sa, xla' nā fariseo ixuanī't. Lā' xla'
cāhuanilh:
51 —Tūla catimāpātīnīuj kalhatin chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tzīyāuj a'ntū laclē'n lā' palh
tū' pū'la namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni' huan nac ley.
52 Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanilh Nicodemo:
—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā tahui'lāna'ncha' huāk catīhuāya chi'xcuhuī'n.
Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tzīya' que tū' maktin minī'ta'ncha' nac Galilea
kalhatin ixa'cta'sana' Dios.
53 Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

1 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican Olivos. 2 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús a'mpā
nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talakminkō'lh. Lā' xla' tahui'lalh lā'
tzuculh cāmāsu'ni'. 3 Huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley talīmini'lh
Jesús kalhatin puscāt. Lā' huan puscāt ixchi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā'
yāhuaca a'ntza' na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī ixtahui'lāna'. 4 Lā' tahuanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'.
5 Lā' huan ley a'ntū quincāmaxquī'nī'ta'ni' Moisés, ū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' que
nacucta'lamaknīyāuj kalhatin puscāt a'ntī la chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?

6 Xlaca'n tahuanilh Jesús huā'mā' chu xmān para natalīlaktzī'n para que chuntza'
tzē natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac cā'ti'ya'tna' con
ixmakspulh. 7 Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla' tā'cstu'ncli lā' cāhuanilh:

—Kalhatin de hui'xina'n a'ntīn tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.

8 Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. 9 Lā'
a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'u'cxca'tzīlh palh nā ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh
ta'a'n a'ntī más lacpapatzīnī'n lā' huan makapitzīn chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta
lhā ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus. 10 Lā' Jesús
tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū tayāna' a'ntī ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamaknīyāni' por mintalaclē'i'?

11 Lā' xla' hualh:

—Nīn tintī' huan chuntza', Māpa'ksīni'.

Jesús huanilh:

—Pues nīn quit tū' icuan palh natamaknīyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza' titlahua'ya' a'ntū ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'. Lā' a'ntī naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatā'kchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit na'iccāmakskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

13 Lā' huan fariseosnu' tahuanilh:

—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.

14 Jesús cākalhtīlh:

—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'ncua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan. Lā' quit
icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'nlhā
icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'. 15 Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tzīyā'tit ixpālacata.
Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhuī't. Lā' quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin. 16 Palh
quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu a'nchī ixlīstu'ncua'. Quit tū' quē'cstu
iclacāxtlahua. QuinTāta' a'ntī quimacaminī't ū'tza' quintā'lacāxtlahua. 17 Chuntza'
tatzo'kni' na mileyca'n: A'xni'ca' kalhatu' chi'xcuhuī'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza'
huā'mā' ixlīstu'ncua'. 18 Quit icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī
mālacstū'nca de quit. Lā' ū'tza' a'ntī quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.

19 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

[20] Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ixmāquī'can huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlalh catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

[21] Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:
—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Lā' a'xni'ca' nanīyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catipintit a'nlhā na'ica'n quit.
[22] Huan israelitas tahualh:
—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' līhualh tūlalh cati'a'uj a'nlhā na'a'n.
[23] Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xalanī'n
huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac quilhtamacuj. [24] Lā' ū'tza' iccālīhuanini'
hui'xina'n que a'xni'ca' nanīyā'tit naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntīn quit. Chuntza' naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nanīyā'tit.
[25] Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapū'la. [26] Quit tzē na'icuan lhūhua' por mimpālacataca'n lā' tzē
na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't, xla' huan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' a'ntū quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī huan tachi'xcuhuī't.
[27] Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'. [28] Lā' ū'tza'
cālīhuanilh Jesús:
—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca' naca'tzīyā'tit tichūn quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' naca'tzīyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu. Xmān icuan a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. [29] A'ntī quimacamilh,
xla' huī' con quit. Lā' tū' quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū ixtapuhuān.
[30] Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntīn takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

[31] Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus:
—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, lā' chuntza' nalītalacsu'yu'yā'tit palh hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. [32] Lā' nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.
Lā' por ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua' nala'yā'tit libres.
[33] Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' nīn tintī' maktin quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x que na'iclayāuj libres?
[34] Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī tlahua talaclē'i', ū'tza' xla' hua'chi kalhatin tasācua' a'ntīn tamāhuacanī't, como tūla makxteka ixtalaclē'i'. [35] Huan xatatamāuj
tasācua' tū' hua'chi a'ntī scana'nca xa'o'kxa'. Huan xatatamāuj tū' pō'ktu catitahui'lalh na ixchic ixtēcu' como nastā'palacan. A'ntī scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla' para pō'ktu ixo'kxa'. Lā' tū' catistā'ca. [36] Hui'xina'n hua'chi a'ntī xatatamāuj como
tūla makxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n para namakxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' nalayā'tit hua'chi xatatamāuj.
[37] Lā' a'yuj hui'xina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj porque tū'
kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni'. [38] Quit iclīchihuīna'n a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'.
Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntū cāhuaninī'ta'ni' mintāta'ca'n.
[39] Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n ixcamana' Abraham nā chuntza' ixtlahua'tit chu
a'nchī ixtlahua Abraham. 40 Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj a'yuj quit iccāhuaniyāni'
a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū Dios quimāsu'ni'nī't. Abraham tū' chuntza' ixtlahua hua'chi
hui'xina'n tlahua'yā'tit. 41 Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua mintāta'ca'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tū' makcamanna'. Icka'lhīyāuj xmān kalhatin quintāta'ca'n lā' ū'tza' Dios.
42 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios, hui'xina'n ixquilāpāxquī'uj porque quit icminī'ta'ncha'
a'nlhā xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahuī'. Quit tū' icmilh xmān por
quimpātunca'tzi. Dios ū'tza' a'ntī quimacaminī't. 43 Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū
icuan. U'tza' tū' līmāchekxī'yā'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'.
44 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan ko'ti'ti'. Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān
huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla' ū'tza' lanī't maknīni' desde xapū'la. Xla' tū' maktin
pāstaca a'ntū ixlīstu'ncua' como tū' lakatī a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' chihuīna'n huāk tā'ksa'nīn
como xla' chuntza' ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nīni' lā' xla' ū'tza' mā'a'nanīlh tā'ksa'nīn. 45 Quit
iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. 46 Lā' ¿tichū de
hui'xina'n tzē nahuan palh quit ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey? Lā' palh quit huan a'ntū
ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī' tū' quilākalhlaka'ī'yāuj? 47 Huan a'ntī ixla' Dios kaxmata ixtachihuīn
Dios. Hui'xina'n tū' ixla' Dios. Lā' ū'tza' tū' līkaxpa'tcu'tunā'tit —hualh Jesús.

Huan Cristo lanāntza' ixa'nan a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham

48 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x samaritano lā' ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey.
49 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni' quinTāta' lā' hui'xina'n
quilālīlakmaka'nāuj. 50 Lā' quit tū' quimaca'tzi palh quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Huī' kalhatin
a'ntī lacasqui'n que caqui'a'cnīni'ni'ca, ū'tza' a'ntī nalacāxtlahuakō'. 51 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni': A'ntī natatlōkentaxtū quintachihuīn xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n a'ntūn tū' maktin catisputli.
52 Lā' huan israelitas takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Abraham nīlhtza'
lā' nā tanīlhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'ntī natatlōkentaxtū
mintachihuīn tū' maktin catitasputli. 53 Lā' ¿chu hui'x más xaka'tla' que quintāta'ca'n
Abraham? Xla' nīlh lā' huan a'cta'sana'nī'n nā tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinīt?
54 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh quit quē'cstu qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'ntī qui'a'cnīni'ni' quit,
xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'ntī hui'xina'n huani'yā'tit minDiosca'n. 55 Lā' ū'tza',
a'ntī hua'nā'tit minDiosca'n, tū' lakapasā'tit hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit
cahuā xa'icualh tū' iclakapasa, quit xa'iclalh kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā'
quit stu'ncua' iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni' ixtachihuīn. 56 Abraham a'ntī mimpapca'n
ka'lhīlh tapāxuhuān porque xla' ixca'tzī palh nalaktzī'n a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhta-
macuj. Xla' laktzī'lh lā' līpāxuhualh.
57 Lā' huan israelitas tahuanilh Jesús:
—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī līhua'na' palh laktzī'nī'ta' Abra-
ham?
58 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icuī' a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī
Abraham.
59 Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā' ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús cātatzē'kni'lh lā'
chuntza' taxtulh de huan xaka'tla' lītokpān.

9

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n

[1] Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't
xalakatzī'n. [2] Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtala-
clē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?
[3] Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't.
Xla' lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalīmālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios
a'xni'ca' namātzeyīcan. [4] A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan; pero a'xni'ca' tzī'suamā'tza',
tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhua'j ixlītlōt
a'ntī quimacaminī't. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli.
[5] Quit iccāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't līhuan iclahuī' nac quilhtamacuj.
[6] Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh macsti'na'j pūtlū'n
lā' līlacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzī'n. [7] Lā' huanilh:
—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé
huanicu'tun Macamincanī't.
Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza' ixlac-
ahuāna'n. [8] Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't xapū'la a'xni'ca' lakatzī'n
ixuanī't, xlaca'n talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'ntī ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan?
[9] Makapitzīn ixtahuan:
—U'tza'.
Lā' ā'makapitzīn huampala ixtahuan:
—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.
Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:
—Quit huan chi'xcu'.
[10] Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?
[11] Lā' xla' cākalhtīlh:
—U'tza' huan chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quilīlacatlahualh na
quilakastapun. Lā' quihuanilh: "Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā'
calakacha'ka'". Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.
[12] Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū huī' huanmā' chi'xcu'?
Lā' xla' cāhuanilh:
—Tū' icca'tzī.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't

[13] Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. [14] Lā' huan
chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyīlh huan lakatzī'n, ū'tza' huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. [15] Lā' huan fariseosnu' chu ā'maktin takalhasqui'nīpā:
—¿Chichū līlacahuā'na'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē
iclacahuāna'n.
[16] Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—A'ntī tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.
Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuānca'n ixtaka'lhī. [17] Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu'
a'ntī lakatzī'n ixuanī't:

—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x a'ntī mālacahuānīni'?
Lā' xla' hualh:
—Xla' ixa'cta'sana' Dios.
18 Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh palh lakatzī'n ixuanī't lā' palh
mālacahuānīca. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. 19 Lā'
cākalhasqui'nīca:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū
tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j?
20 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tzīyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh
lanān lakatzī'n ixuanī't. 21 Tū' icca'tzīyāuj chichū tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū'
icca'tzīyāuj a'ntī mālacahuānīlh. Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'. Māni'
ū'tza' tzē nacāhuaniyāni'.
22 Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā'
huan israelitas talacchihuīna'lh que namātuxtekēcan de huan nac xaka'tla' lītokpān a'ntī
nahuan que Jesús ū'tza' Cristo. 23 Lā' ū'tza' talīhualh ixtāta' lā' ixtzī't: “Cakalhasqui'nī'tit
ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'”.
24 Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't lā'
tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tzīyāuj que huā'mā'
chi'xcu' lej tlahua talaclē'i'.
25 Xla' cākalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n xa'icuanī't
lā' chuhua'j iclacahuāna'ntza'.
26 Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:
—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?
27 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' lacasqui'nā'tit
na'iccāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.
28 Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:
—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés. 29 Icca'tzīyāuj que
Dios tā'chihuīna'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tzīyāuj lhachū minī'ta'ncha'.
30 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit lhachū mincha' huan chi'xcu'. Lā'
ū'tza' a'ntī quimālacahuānīlh. 31 Quina'n ca'tzīyāuj que Dios tū' cākaxmata a'ntīn tatlahua
talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni' xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios.
32 Desde a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhtamacuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu'
mālacahuānī huan a'ntī lacatuncuī xalakatzī'n. 33 Palh tū' cahuā Dios macaminī't, tūlalh
ixtlahualh catūhuā.
34 Lā' tahuanilh:
—Hui'x lacatuncui' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāsca'tīyāuj quina'n?
Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

35 Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. Lā'
a'xni'ca' tā'lāpāxtokli, huanilh:
—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?
36 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.
37 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
38 Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', ickalhlaka'ī'.

39 Lā' Jesús hualh:
—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalhlaka'ī' lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzī'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn talacahuāna'n.
40 Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:
—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?
41 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n līpinā'tit cuenta.

10

Huan ixchicca'n borregos

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. 2 Lā' a'ntī lactanū a'nlhā yā xamākalhcha,
ū'tza' xamaktaka'lhna' borregos. 3 Lā' a'ntī maktaka'lha mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan
xamaktaka'lhna' borregos. Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'sī lakatunu' con ixtacuīni'ca'n a'ntū ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō' xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlakapasatza' ixtachihuīn. 5 Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachihuīn. Natatzā'lani'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi lītalacastuca. Xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'ntū ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

7 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Lej ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan borregos. 8 Ixlīhuākca'n a'ntī quintitapū'lani'lh, xlaca'n ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n. 9 Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī naquintakalhlaka'ī', xlaca'n natapūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu natatanūpala.
10 'Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknīni'n lā' mālakuanīni'n. Quit icminī't para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū más xatzey quilhtamacuj.
11 Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca cāmaktaka'lha ixborregos lā' a'yuj calīnīlh. 12 Lā' huan a'ntī xmān tasācua', a'xni'ca' laktzī'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā' tzā'latāquī' como tū' scana'nca maktaka'lhna' lā' tū' ixla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan lobo cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatzā'lakō'. 13 Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā' tū' ixla' huan borregos, lā' xla' tū' ixmaca'tzi.
14 'Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey maktaka'lhna' cālakapasa ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, lā' nā xlaca'n quintalakapasa. 15 Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclīnī por quintachi'xcuhuī't chuntza' hua'chi huan maktaka'lhna' borregos līnī por ixborregos.
16 Hui'lapā ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntūn tū' xalanī'n huā'mā' na ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā' xlaca'n nā nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' chuntza' xlaca'n chu lakatin natala con a'ntī lanān quila'. Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna' nala.
17 'QuinTāta' quimpāxquī' porque iclīmāstā' quinquilhtamacuj lā' quit na'ictēpala quinquilhtamacuj. 18 Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quinquilhtamacuj. Quit icmāstā' porque

icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmāstā' lā' icka'lhī talacasqui'
para que tzē na'ictēchokopala. Chuntza' quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —hualh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu lakatin
talīpāstacna'mpā. 20 Makapitzīn ixtahuan:

—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey,
lā' xla' chuya?

21 Lā' ā'makapitzīn huampala tahualh:

—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh catichihuīna'lh chuntza'. ¿Chu tzē
namālacahuānī kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

22 Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū ixpāstaccan
a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītokpān makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuanī't.
23 Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huan tanquilhni'
ixuanican Ixtanquilhni' Salomón. 24 Lā' huan israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanilh:

—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnīkō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo
caquilāhuaniuj chu maktin.

25 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā a'ntū ictlahua
quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu tichūn quit. 26 Lā' hui'xina'n
tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't. 27 Quintachi'xcuhuī't takax-
mata quintachihuīn chuntza' hua'chi borregos takaxmata ixtachihuīn ixtēcu'. Lā' quit
iccālakapasa, lā' xlaca'n quintastālani'. 28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu lā' tū' maktin caticāsputni'lh. Lā' tintī' a'ntī tzē naquimaklhtī a'ntī quintakalh-
laka'ī'. 29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksīni'. Lā' tintī'
tzē quintimaklhtīlh a'ntī quintakalhlaka'ī'. 30 Quit con quinTāta' chu lakatin.
31 Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalīmūta'la. 32 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Por ixlīmāpa'ksīn quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey ictlahuanī't
na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.

33 Lā' huan israelitas tahuanilh:

—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuanī'ta'.
Na'iccāmūta'layāni' porque hui'x lakmaka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā'
hui'x xmān chi'xcu'.

34 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: "Hui'xina'n huāk diosnu'".
35 Dios cāmāpācuhuīlh diosnu' a'ntī cālīmāmacū'lh ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn
Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca. 36 Dios quilacsacli lā' quimacamilh
nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' ¿a'chī' quilālī'a'ksa'nīni'nāuj iclakmaka'lh Dios porque
iccāhuanini' quit ixO'kxa' Dios? 37 Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', tū'
caquilākalhlaka'ī'uj. 38 Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj, a'yuj quit ictlahua
chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā'
chuntza' naca'tzī'yā'tit hui'xina'n lā' namāchekxī'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu
lakatin quina'n.
39 Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.
40 Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh a'nlhā Juan
ixmā'kpaxīni'n xapū'la. 41 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh Jesús a'ntza' lā' xlaca'n
talāhuanilh:

—Juan tū' tlahualh lē'cnīn. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza' a'ntū
ixlīstu'ncua'.

42 Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

11

A'xni'ca' nīlh Lázaro

[1] Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla' ī'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahuī' nac
lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixtalahui'lāna' María lā' Marta
ixtā'tin. [2] Lā' huā'mā' María ū'tza' a'ntī lītantūtlahualh lej xamu'csa aceite huan Jesús lā'
lītantūxacalh con ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'ntī ī'tza'ca'lh. [3] Lā' María
lā' Marta tamāca'tzīnīlh huan Jesús lā' tahuanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tza'ca'n a'ntī lej tā'lāpāxquī'ya'.

[4] Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:

—Huā'mā' ta'jatat tū' catilaknīlh. Por ixpālacata huanmā' ta'jatat nalaktzī'ncan a'nchī
lej ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa' Dios.

[5] Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. [6] Lā' a'xni'ca' huanica
que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī' ā'lakatu' chi'chini'. [7] Lā' tuncan
cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—Ca'a'nchokoujtit nac Judea.

[8] Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Māpa'ksīni', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān ix-
tamūta'lamaknīcu'tunāni'. Lā' hui'x ¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?

[9] Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin latlā'huan de
tuncuj, tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'. [10] Palh kalhatin latlā'huan de tzī'sa, xla'
a'kche'kxla porque tintī' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh
como tūna'j ictlahuakō' quilītlōt.

[11] A'calīstān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.

[12] Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Māpa'ksīni', palh lhtatamā', natzeyan.

[13] Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīnī'ttza'. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtapuhuan que Jesús
ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'. [14] Lā' ū'tza' lej xa'nca cālīhuanikō'lh:

—Lázaro nīlhtza'. [15] Xalītzey palh tū' xa'icuī' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para
hui'xina'n porque chuntza' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.

[16] Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't

[17] Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'ma'jtza' ix'a'cnūma' Lázaro. [18] Betania
hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlīmakat ixuanī't de nac Jerusalén. [19] Lā' lej lhūhua'
israelitas ixtalakminī't Marta lā' María para nata'o'kska'lhīni'n como ixnīnī't Lázaro a'ntī
ixtā'tinca'n. [20] Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka.
Lā' María tachokolh nac chic. [21] Lā' Marta huanilh huan Jesús:

—Māpa'ksīni', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin. [22] Pero quit icca'tzī
que Dios, a'yuj chuhua'j, namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.

[23] Lā' Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalakahuanchokopala.

[24] Lā' Marta huanilh:

—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.

[25] Lā' Jesús huanilh:

—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't lā' quit na'iccāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. A'ntī quintalīpāhuan quit, a'yuj catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. [26] Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā'
quintalīpāhuan, nā xlaca'n tū' maktin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?

27 Marta huanilh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit ickalhlaka'ī' palh hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī ixmimā' nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

28 Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:
—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksīni' lā' ta'sani'yāni'.
29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tuncan lacapalh tāyalh lā' laka'lh Jesús.
30 Lā' Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'. Ixyācus a'nlhā quīpāxtokli Marta. 31 Huan
israelitas ixtalahui'lāna' con María huan nac chic lā' ixta'o'kska'lhīmā'na. Lā' a'xni'ca'
talaktzī'lh María a'nchī tāyalh lā' chu tuncan lacapalh a'ntāquī'lh lā' xlaca'n tastālani'lh.
Ixtapuhuan a'mā' calhuan nac taponkni'.
32 Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.
33 Lā' Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María lā' huan israelitas a'ntī ixtatā'minī't. Lā' xla'
līlakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyīnī't. 34 Lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?
Lā' tahuanilh:
—Cata't laktzī'na', Māpa'ksīni'.
35 Lā' Jesús calhualh. 36 Lā' huan israelitas talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī calhuan. Lej ixpāxquī'.
37 Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī mālacahuānī huan lakatzī'n. ¿Chu tūlalh ixtlahualh catūhuā para
que tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokolh

38 Lā' Jesús ixtamakchuyīnī't huampala. Lā' chā'lh huan nac taponkni'. Lā' huan
taponkni' lakatin lhu'cu' ixuanī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't. 39 Lā'
Jesús hualh:
—Camāpānū'tit huan chihuix.
Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanilh:
—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīnī't lā' chuhua'j pu'csantza'.
40 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalaktzī'na' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū natlahua?
41 Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:
—Tāta', icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'. 42 Quit icca'tzī que
pō'ktu quinkaxpa'ta'. Pero quit icuaniyāni'tza' por ixpālacata huan tachi'xcuhuī't a'ntī
tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n chuntza' natakalhlaka'ī' palh hui'x quimacata'nī'ta'.
43 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha' hualh:
—¡Lázaro, cataxtu!
44 Lā' taxtulh a'ntī xanīntza' ixuanī't. Ixlīmacasna'tcanī't lā' ixlīlacsna'tcanī't lu'xu' lā'
ixlīlakatlapacanī't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' camakxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

45 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús a'ntū tlahualh, takalhlaka'ī'lh lhūhua' israelitas a'ntī
ixta'o'kska'lhīmā'na María. 46 Lā' makapitzīn de xlaca'n talaka'lh huan fariseosnu' lā'
tahuanilh a'ntū ixtlahuanī't Jesús. 47 Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēxtimīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā' lē'cnīn. 48 Palh tuntū'
natlahuani'yāuj, ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī' ū'tza', lā' huan xanapuxcu'nu' romanos
natamin lā' natalactlahua huan xaka'tla' lītokpān lā' huan quixcānsipejca'n.

49 Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't
huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. 50 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit que más tzey para quina'n
palh kalhatin chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n. Chuntza' ixlīhuāk huan xcānsipej tū'
catilakualh.
51 Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás mero xamāpa'ksīni'
curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh que Jesús xla' ū'tza' nalīnī por ixpālacata
tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipej. 52 Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla' nanī para que tzē nacāmākēxtimī ixcamana' Dios
a'ntī ixta'a'kahuankō'nī't, lā' chu lakatin natala. 53 Lā' huanmā' chi'chini' huan xana-
puxcu'nu' israelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchī tzē natalīmaknī Jesús lā' chuntza'
ixtalīlacchihuīna'ntēlha.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israelitas. Lā' taxtulh
de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Efraín, na ixpajtzu huan a'nlhā
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con ī'sca'txtunu'nī'n.
55 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū ixtapūtlahua cā'tani'
israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ta'a'lh nac Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī
ixtalanānca'n porque ixtapuhuan que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni'
huan cā'tani'. 56 Lā' xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca' ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla'
lītokpān, ixtalākalhasqui'nī:
—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o tū' catimilh?
57 Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtamāstā'nī't talacasqui' palh
tichū ca'tzī a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzīnīca xlaca'n para que chuntza' tzē
nachi'pacan.

12

Kalhatin puscāt lītlōlh aceite ixtojon Jesús
Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

1 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān lakachāxan chi'chini'
ī'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't.
2 Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlīhua't Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro
lā' huan ā'makapitzīn ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. 3 Lā' María
līmilh hua'chi pūpitzi litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej lhūhua'
ixtapalh. Lā' lītantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan lītantūxacalh ixya'j. Lā' ixlīchakaka'tla'
huan chic ā'mu'csana'nkō'lh. 4 Lā' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, a'ntī nā sca'txtunu'
ixuanī't lā' a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' hualh:
5 —Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento pesos ixtapalh. Lā'
huā'mā' tumīn tzē ixcālē'ksajca a'ntī lacpobres.
6 Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla' ka'lhāna' ixuanī't.
Xla' ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza' ixmaka'lhantēlha. 7 Lā' Jesús
huanilh:
—Tū' calītamakchu'yi' huan puscāt. Xla' māquī'nī't huan perfume hasta chuhua'j para
naquilītlō como palaj naquimā'cnūcan. 8 Lā' pō'ktu na'a'nan pobres con hui'xina'n. Quit
tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talīlacchihuīna'lh por huan Lázaro

9 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua' israelitas ta'a'lh
talaktzī'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ixtalaktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī
ixmālakahuanīchokonī't Jesús. 10 Lā' chuntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' nā xlaca'n
talacchihuīna'mpā para natamaknī nā huan Lázaro. 11 Por ixpālacata huan Lázaro, lej

lhūhua' israelitas ixtatalakspi'tnī'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza' ixtalīmaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

12 Lā' ixlīlakalī lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtachinī't nac xcānsipej Jerusalén para huan
cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén. 13 Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh
tapāxtoka Jesús lā' ixtamāta'sīmā'na:

—¡Camācā'tanī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

14 Lā' Jesús ixkaksnī't lakatin burro lā' ixkēhuī'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:

15 Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n mimā' lā' kēhuī'
lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.

16 Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús lakahuan-
chokolh, a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā' chuntza' pātle'keni'lh Jesús.

17 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca' xla' ta'sani'lh Lázaro nac
taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcanī't lā' mālakahuanīchokolh, lā' xlaca'n ixtalīchihuīna'n a'ntū
ixtalaktzī'nī't. 18 Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua' tachi'xcuhuī't porque xlaca'n
ixtaca'tzī palh ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn. 19 Lā' huan fariseosnu' talāhuanilh:

—Calaktzī'ntit a'nchī tastālani'kō'. Lā' tūla tlahuani'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús

20 Makapitzīn griegos nā xlaca'n ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para natataquilhpūtani'
Dios a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'. 21 Xlaca'n talaka'lh Felipe xala' nac Betsaida nac estado de
Galilea. Lā' tahuanilh:

—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.

22 Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchī tahualh. Lā' ixkalhatu'ca'n ta'a'lh
tahuanī Jesús. 23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū
naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj na'icnī. 24 U'tza' ixlīstu'ncua'. Palh lakatin ti'ni'
namāstā' ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' namā'cnūcan,
pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan. Pero ā'calīstān namāstā' ixtō'ca't. Lā' nā chuntza'
naquimpātle'keni' quit a'xni'ca' naquimā'cnūcan. 25 Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't.
A'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuānca'n, xlaca'n nacāsputni' ixquilhtamacujca'n. Lā'
a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū tū'
maktin caticāsputni'lh. 26 A'ntī quintatā'scujcu'tun, xlaca'n caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā
na'ictahui'la quit nac a'kapūn, nā a'ntza' natatahui'la a'ntī quintatā'scuja. QuinTāta'
nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuākca'n a'ntī quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nanī

27 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyīnī't. ¿Chichū na'icuan? Tū' ictihuanilh quinTāta':
"Tāta', caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī". Tūla icuan chuntza' porque tasqui'nī
na'icpātīni'n. U'tza' iclīminī't nac quilhtamacuj. 28 Tāta', ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.

Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachihuīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Qui'a'cnīni'ni'canī'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.

29 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:

—Jililh.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.

30 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por quimpālacata.
31 Chuhua'j natzucucan cālacāxtlahuacan huā' xalanī'n huā'mā' nac quilhtamacuj. Lā'
namaklhtīcan ixlīmāpa'ksīn a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj. 32 Lā' quit a'xni'ca'
naquimā'kayāhuacan nac cruz, na'iccāmāpuhuanī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't palh
naquinta'a'kahuāna'ni'.

33 Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalīnī. 34 Lā' huan
tachī'xcuhuī't takalhtīlh:

—Huan quileyca'n quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para pō'ktu. Lā' ¿chī hua'na' hui'x que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namā'kayāhuacan nac cruz? ¿Tichū huā'mā' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?

35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n līhuan ka'lhī'yā'tit huan Xkakana' lā' līhuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'ntī talatlā'huan de tzī'sa xlaca'n tū' taca'tzī a'nlhā ta'a'n. 36 Quit huan Xkakana' como quit icmāsu'yu a'ntū
ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'ī'tit para que chuntza' naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xlaca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

37 Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj ixtlahuanī'ttza' lej lhūhua' lē'cnīn na
ixlacapūnca'n. 38 Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' Isaías:

Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.
Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
39 Lā' Isaías līchihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'ī'ca. Lā' xla' tzo'kpā:
40 Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que na'iccāmātzeyī.
41 Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn Jesús. Lā'
chuntza' līchihuīna'lh Jesús.

42 Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh Jesús. Xlaca'n xmān tzē'k taca'tzīlh porque ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que nacāmātuxtekēcan de huan
lītokpān. 43 Xlaca'n lej ixtalacasqui'n que cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuhuī't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't

44 Jesús chihuīna'lh lej pa'lha lā' hualh:

—A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'ī'. Xlaca'n takalhlaka'ī' nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 45 Lā' a'ntī quintalaktzī'n quit, hua'chilh xlaca'n talaktzī'n nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 46 Quit huan Xkakana'. Quit icminī't nac quilhtamacuj para nacāmakskoni' tachi'xcuhuī't. Chuntza' a'ntī naquintakalhlaka'ī' quit, tū'tza' catitatahui'lalh xlaca'n a'nlhā cā'pucsua', como natamāchekxī a'ntū
ixlīstu'ncua'. 47 A'ntīn takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalhlaka'ī', tū' iccālacāxtlahua quit. Quit icminī't para na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā' tū' para
na'iccālacāxtlahua. 48 Lā' a'ntī quintalakmaka'n lā' tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n nacālacāxtlahuacan. A'ntū ā'xmān chi'chini' nala, xlaca'n nacālacāxtlahuacan por ixpālacata a'ntū icuanī't. 49 Lā' quit tū' xmān icchihuīna'n por quimpātunca'tzi. QuinTāta'
a'ntī quimacamilh xla' quimāpa'ksīlh a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu. 50 Lā' quit icca'tzī
que quinTāta' quimāpa'ksīlh que iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'ntū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n quit.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzīlh que ā'macsti'na'j ī'sputni'
para namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'. Lā' xla' pō'ktu
ixcāpāxquī'nī't a'ntī ixla' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixlīmakān xla' namāsu'yu
a'nchī lej ixcāpāxquī'.
2 Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' ī'sca'txtunu'nī'n cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti'
ixmāpuhuanīnī'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh namacamāstā' Jesús. 3 Jesús, xla'
ixca'tzī que huan xaTāta', xla' ixmaxquī'kō'nī't ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī palh
ixminī'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala Dios. 4 Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā'
lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh kalhtin ixlīmacaxaca. 5 Lā' chu
tuncan mojōlh xcān nac lakatin pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh cātantūche'kē'
huan ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālītantūxacalh huan līmacaxaca a'ntū ixchā'xpāhuī'.
6 Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?
7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calīstān namāchekxī'ya'
hui'x.
8 Lā' Pedro huanilh:
—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.
Lā' Jesús huanilh:
—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.
9 Lā' Simón Pedro huanilh:
—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk
caquimūche'ke'.
10 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī paxnī'tcus, xmān tasqui'nī natantūcha'ka'n porque ixlīhuāk ixmacni'
makcha'ka'nī't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.
11 Lā' Jesús ixca'tzītza' a'ntī namacamāstā'. Lā' ū'tza' līhualh: "Hui'xina'n lactzey. Xmān
kalhatin de hui'xina'n tū' tzey".
12 Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n, chu hui'līpā ixlu'xu' huan
xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:
—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'? 13 Hui'xina'n
quilāmāpācuhuīyāuj Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni'. Chuntza' tzey porque ū'tza' quit.
14 Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni', lā' iccātantūche'kē'nī'ta'ni' hui'xina'n lā' nā
chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n nā nalātantūche'kē'yā'tit. 15 Quit iccātlahuani'ni' huā'mā'
hua'chi tamālacastuc; lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n. 16 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n
lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Hui'xina'n quilacscujnī'n lā' quit iccāmālacscujūyāni'.
Chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua. 17 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
18 'Lā' tū' milīhuākca'n iccālīchihuīna'nāni'. Quit icca'tzī a'ntī iccālacsacnī't. Natlōkentaxtū
chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
U'tza' a'ntī ictā'huā'yan ū'tza' lalh hua'chi quintā'ca'tza'.
19 Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' chuntza' a'xni'ca' nala huā'mā', hui'xina'n
nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit. 20 Quit ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni'. A'ntī ta'a'cnīni'ni' a'ntī
icmālakachā', nā quit quinta'a'cnīni'ni' lā' nā ta'a'cnīni'ni' a'ntī quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'
Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

21 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej tamakchuyīlh lā' lacastu'nc hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza' naquimacamāstā'.

22 Lā' ū'tza' tatzuculh talālīlakalaktzī'n huan sca'txtunu'nī'n porque xlaca'n tū' ixtaca'tzī
a'ntī ixlīchihuīna'mā'ca. 23 Kalhatin ī'sca'txtunu' ixuā'yamā' na ixpāxtūn Jesús. U'tza' a'ntī
lej ixpāxquī' Jesús. 24 Lā' Simón Pedro lacahuanilh huanmā' sca'txtunu' lā' huanilh:
—Cakalhasqui'ni' tichū līchihuīna'mā'.
25 Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' līlaktapajtzūlh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿tichū līchihuīna'mpā't?
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Na'iclīmāchū'huī' xaxcān līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī' ū'tza' nala.
Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Iscariote, ixo'kxa'
Simón. 27 Lā' a'xni'ca' Judas maklhtīni'lh huan pāntzi tanūni'lh huan ko'ti'ti' na
ixa'clhcunuc. Lā' chu tuncan Jesús huanilh:
—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.
28 Lā' huan ā'makapitzīn a'ntī ixtahuā'yamā'na, xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'chī' huanilh
huanmā'. 29 Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn, makapitzīn tapuhualh
que Jesús ixuaninī't que natamāhua catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani',
o ixuaninī't que nacāmaxquī' macsti'na'j huan pobres. 30 Lā' a'xni'ca' ixmaklhtīni'nī'ttza'
huan pāntzi, Judas taxtulh. Lā' tzī'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

31 Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:
—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
chuhua'j a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua. 32 Lā' como a'cnīni'ni'can
Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua, lā' chuntza' Dios naqui'a'cnīni'ni' quit. Lā'
palaj natlahua. 33 Quilakska'tā'n, tū'tza' makān icticātā'latahui'lani' hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Chuntza' a'nchī iccāhuanilh huan israelitas, nā
hui'xina'n chuntza' chuhua'j na'iccāhuaniyāni': "A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n
tūlalh catipintit". 34 Lā' hui'xina'n iccāmaxquī'yāni' xasāsti' līmāpa'ksīn: Calāpāxquī'tit.
Chuntza' a'nchī iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 35 Palh
hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza' nataca'tzī ixlīhuāk tachi'xcuhuī't palh hui'xina'n
quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

36 Simón Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū pimpā't?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j. Naquistālani'ya' ā'calīstān.
37 Lā' Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclīnīlh por hui'x.
38 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Chā stu'ncua' palh ixnī't por quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. A'xni'ca' tūna'j ta'sa
huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios

1 lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n tū'tza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios lā' nā chuntza' quit
caquilālīpāhuáuj. 2 A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan lhūhua' pūtahuī'lhni'. Palh
tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini' hui'xina'n. Ica'nā quit iccāxui'lī lacatin a'nlhā
natahui'la'yā'tit a'ntza'. 3 Lā' a'xni'ca' na'ica'n quit lā' na'iccāxui'līkō'yācha', quit
na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' a'nlhā na'ictahui'la quit, nā

hui'xina'n a'ntza' natahui'la'yā'tit. 4 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nlhā ica'mā' lā' ca'tzīyā'tit
a'nchī tzē līchā'ncan.
5 Lā' Tomás huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n tū' icca'tzīyāuj a'nlhā pimpā't. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj a'nchī
līchā'ncan?
6 Jesús kalhtīlh:
—Quit huan xatzey tej, lā' quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua', lā' quit iccāmaxquī'yāni'
xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'ntī quintakalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzē na-
talakchā'n quinTāta'. 7 Palh hui'xina'n ixca'tzītit tichūn quit, ixlakapastit quinTāta'.
Chuhua'j lakapasā'tit quinTāta' lā' laktzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.
8 Lā' Felipe huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza' iccāsqui'ni'yāni'.
9 Jesús kalhtīlh:
—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j quilakapasa'? A'ntī
quintalaktzī'nī't quit, nā talaktzī'nī't quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na': “Caquilāmāsu'ni'uj
minTāta'”? 10 ¿Chu tū' a'ka'ī'ya' que quinTāta' lā' quit chu lakatin quina'n? A'ntū
iccāhuaniyāni', tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta' quintā'lahuī', lā' māni' ū'tza' tlahua
a'ntū ixtascujūt. 11 Cakalhlaka'ī'tit que chu lakatin quina'n, quit lā' quinTāta'. Lā' palh
tūla nakalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'ī'uj
por ixpālacata huan lē'cnīn a'ntū ictlahua. 12 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī
quintakalhlaka'ī' quit, nā xlaca'n natatlahua huan catūhuā a'ntū ictlahua quit. Lā'
ā'līhua'ca' xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit na'iclaka'n quinTāta'. 13 A'ntū
nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān quit na'ictlahua porque quit xa'O'kxa';
chuntza' tzē na'iclīmālacsu'yu a'nchī ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. 14 Quit na'ictlahua
chuxatū a'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān.

Jesús hualh que namacamin huan Espíritu Santo

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilīmāpa'ksīn. 16 Quit
na'icsqui'ni' quinTāta' lā' xla' nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin a'ntī nacāmaktāyayāni'.
Lā' xla' ū'tza' natachoko con hui'xina'n para pō'ktu. Xla' ū'tza' huan Espíritu
Santo a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. 17 Xalanī'n nac quilhtamacuj xlaca'n tūlalh
catitamaklhtīni'lh huan Espíritu Santo porque xlaca'n tūlalh catitalaktzī'lh lā' tūlalh
catitalakapasli. Lā' hui'xina'n lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n lā'
nacā'o'kska'lhīyāni'. 18 Lā' tū' icticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayāni'
hui'xina'n. 19 A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzī'lh huan xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero
hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj. Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque quit iclahuī'. 20 Lā'
a'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quinTāta' quintā'lahuī'
lā' nā iccātā'lahui'lani'. 21 A'ntīn taca'tzī quilīmāpa'ksīn lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza'
lītasu'yu palh quintapāxquī'. Lā' quinTāta' nā nacāpāxquī' a'ntī quintapāxquī' quit. Lā' nā
quit nā na'iccāpāxquī' lā' na'iccātalacsu'yuni' xlaca'n.
22 Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac quilhtamacuj?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'ntī quintapāxquī' quit, xlaca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' quinTāta'
nacāpāxquī'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para na'iccātā'latahui'layāuj xlaca'n.
24 Lā' a'ntīn tū' quintapāxquī' xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā'
huan līmāsca'tīn a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'ntī
quimacaminī't.

25 ’Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' līhuan iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 26 QuinTāta'
namacamin huan Espíritu Santo lā' xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan
maktāyana' lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk lā' nacāmāpāstaquīyāni' ixlīhuāk a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni' quit.
27 ’Hui'xina'n quilākalhlaka'ī'yāuj lā' ū'tza' līpāxuhua'yā'tit hua'chi quit icpāxuhua. Lā'
a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' catamakchuyī'tit
lā' tū' cajicua'ntit. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī iccāhuanini': “Quit ica'nā lā'
na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n”. Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxquī'uj, lej ixlīpāxuhua'tit
hui'xina'n porque quit iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit.
29 Iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit.
30 ’Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'ntī māpa'ksī huā'
quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksīlh. 31 Quit ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani
quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī'
quinTāta'.
Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:
—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'hui'tit.

15

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna' huā'mā' mayāc.
2 Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā' ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlīhuāk
huan ixpekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā'
ixtō'ca't. 3 Lā' nā chuntza' Dios cāmāpānūni'nī'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque hui'xina'n
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'. 4 Caquilātā'latahui'lauj quit
lā' chuntza' quit na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin ixpeken huan xamayāc
xmān ixa'cstu tūlalh catika'lhīlh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca nachi'pāna'n nac xam-
ayāc. Palh hui'xina'n namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n naquilātā'tahui'layāuj
hua'chi huan ixpekenī'n mayāc chi'pāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh
catimāstā'tit mintō'ca'tca'n; tūlalh catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.
5 ’Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'ntī pō'ktu
quintatā'latahui'la, xlaca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n.
Hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catitlahua'tit catūhuā porque lej maclacasqui'n quit
na'iccāmaktāyayāni'. 6 Lā' a'ntīn tū' quintatā'latahui'la, xlaca'n nacālakmaka'ncan hua'chi
huan ixpekenī'n a'ntū cāpeksitmaka'ncanī't lā' scōhuan lā' mākēxtimīcan lā' lhcuyucan.
7 ’Palh hui'xina'n macaxtim naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū' napātza'nkāyā'tit
quintachihuīn, casqui'ntit chu a'ntū lacasqui'nā'tit lā' hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'.
8 Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, palh lej tlahua'yā'tit a'ntū Dios la-
casqui'n, chuntza' lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n
stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. 9 Quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n chuntza' hua'chi quinTāta'
quimpāxquī' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxquī'uj quit. 10 QuinTāta' quimpāxquī'
porque ica'kahuāna'ni' ixtachihuīn. Lā' nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quin-
tachihuīn, nā chuntza' na'iccāpāxquī'yāni'.
11 ’Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' para que naka'lhī'yā'tit huan tapāxuhuān a'ntū
icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān. 12 Quilīmāpa'ksīn xla' ū'tza' huā'mā':
calāpāxquī'tit hui'xina'n chu a'nchī quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Kalhatin a'ntī
līnīlh para namāpūtaxtū ixamigo, ū'tza' lej pāxquī'. 14 Hui'xina'n qui'amigos palh nat-
lahua'yā'tit a'ntū iccālīmāpa'ksīyāni'. 15 Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n porque
huan tasācua' xla' tū' ca'tzī tuchū tlahuacu'tumā' ixpatrón. Hui'xina'n iccāhuaniyāni'
qui'amigos porque quit iccāmāca'tzīnīyāni' ixlīhuāk a'ntū quihuanī quinTāta'. 16 Lā' tū'

hui'xina'n quilālacsacui quit. Quit iccālacsacni' hui'xina'n. Lā' iccālīmāmacū'yāni' que
napinā'tit lā' lej namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' nā chuntza'
quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. 17 Lā'
ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n que calāpāxquī'tit milīhuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n Jesús lā' a'ntī ixla'

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh huan xalanī'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n, tū' nata-
makchuyī'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzī'lh. 19 Palh hui'xina'n cahuā
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'ni' huan xalanī'n nac quilhtamacuj, hua'chi
talāpāxquī' xlaca'n. Quit iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac quil-
htamacuj. Lā' ū'tza' cātalīca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n huan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
20 Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n
hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Como makapitzīn quinta-
macaputzanī't quit, nā hui'xina'n chuntza' nacātamacaputzayāni' makapitzīn. Lā' como
ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't quintachihuīn, nā hui'xina'n nacāta'a'kahuāna'ni'yāni'
makapitzīn a'ntū namāsu'yuyā'tit. 21 Lā' huāk huā'mā' nā nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n
por quimpālacata, porque xlaca'n tū' talakapasa a'ntī quimacaminī't.
22 'Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n tū' ixtalē'lh cuenta
por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh palh tū' talē'n cuenta por ix-
talaclē'i'ca'n, como iccāhuaninī'ttza'. 23 A'ntī quintaca'tzalaktzī'n quit, nā chuntza'
quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 24 Xlaca'n nīn tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū'
xa'ictlahualh na ixlacapūnca'n a'ntū tūla tlahua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzī'nī't huā'mā',
quintaca'tzalaktzī'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 25 Chuntza' pātle'ke porque
maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:
Quintaca'tzalaktzī'lh por nīn tuntū' ixpālacata.
26 'Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espíritu Santo a'ntī nahuan ixlīstu'ncua'.
U'tza' naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit na'iccālakmacā'nāchāni'
a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por quimpālacata. 27 Lā' nā hui'xina'n
nalīchihuīna'nā'tit por quimpālacata porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclītzuculh
quilītlōt huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj.

16

1 'Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit a'xni'ca'
napātīni'nā'tit. 2 Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac lītokpānna'. Namin
lakatin chi'chini' a'ntū nacātapūmaknīyāni' hui'xina'n. Lā' a'ntī nacātamaknīyāni', xlaca'n
natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū ixtapuhuān Dios. 3 Huā'mā' natatlahua porque tū'
maktin talakapasnī't quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't. 4 Iccāhuaniyāni' huā'mā'
para que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalīpāstacā'tit a'nchī iccāhuanini'
xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espíritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.
5 Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacaminī't. Lā' hui'xina'n milīhuākca'n tū'
quilākalhasqui'nī'nī'ta'uj: "¿Lhām pimpā't?" 6 Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit
porque iccāhuanimā'ni' huā'mā'. 7 Quit iccāhuaniyāni' ixlīstu'ncua'. Xalītzey para
hui'xina'n palh quit na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'ntī
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' palh na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. 8 Lā' xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīnī huan
tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n chā'tunu' de xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīnī

tichū xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua.
9 Nacāmāca'tzīnī xlaca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhlaka'ī'. 10 Nacāmāca'tzīnī
que Dios quit quilaktzī'n palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta' lā' hui'xina'n
tū'tza' quintilālaktzī'uj. 11 Nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua porque chuhua'j
lacāxtlahuacanī'ttza' a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj.
12 'Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni' pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxī'tit
chuhua'j. 13 A'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, a'ntī nahuan ixlīstu'ncua', xla'
ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' tū' catichihuīna'lh por
xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni' xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke. 14 Lā' xla' nā naqui'a'cnīni'ni' como
nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit. 15 Huāk a'ntū ka'lhī
quinTāta' nā quit quila'. Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espíritu Santo nacāmāca'tzīnīyāni'
hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzī'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.

17 Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'nī'n, xlaca'n talākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j tū' catilak-
tzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā' porque nalaka'n
ixTāta'. 18 Lā' ¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū' māchekxīyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.
19 Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālīhuanilh:

—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū' quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu
naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n?
20 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit.
Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la
nalakaputzayā'tit, ā'calīstān lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit. 21 A'xni'ca' kalhatin puscāt
namālacatuncuīnītza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā' a'xni'ca' lacatun-
cuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātīni'lh como chilhtza' nac quilhta-
macuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua. 22 Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j
lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej
napāxuhua'yā'tit hui'xina'n. Lā' nīn tintī' caticāmaklhtīni' huā'mā' tapāxuhuān.
23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quin-
tilākalhasqui'nīuj. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk
a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. 24 Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por
quinquilhtampān. Casqui'ntit lā' namaklhtīni'nā'tit. Lā' chuntza' lej nalīpāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū lītalacastuca. Lā' namin huan quilhta-
macuj a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej xa'nca na'iccātā'līchihuīna'nāni'
quinTāta'. 26 Huanmā' quilhtamacuj hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquil-
htampān. Lā' tū'tza' timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n,
27 porque quinTāta' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj quit lā' kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit palh quit icminī'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza' xla' cālīpāxquī'yāni' hui'xina'n.
28 Quit icmincha' de quinTāta' lā' icmilh huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j
na'icmakxteka huā' quilhtamacuj lā' na'iclaka'mpala quinTāta'.

29 Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxīyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza' chihuīna'mpā't
hua'chi a'ntū lītalacastuca. 30 Lā' chuhua'j icca'tzīyāuj que hui'x lej ca'tzīya' ixlīhuāk. Lā'

tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā' icca'tzīyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi
a'nlhā hui'lacha' Dios.
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hua'chīlh kalhlaka'ī'yā'tittza'. 32 Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j huā'mā'
quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milīhuākca'n hui'xina'n chā'tunu'
napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui,
tū' quē'cstu ictitahui'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahuī'. 33 Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā'
para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Lā'
como lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajanī't
huan a'ntī māpa'ksī huan quilhtamacuj.

17

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn lā' hualh:
—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj. Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa', lā' nā
chuntza' quit nā na'ica'cnīni'ni'yāni'. 2 Quimaxquī'nī'ta' talacasqui' para na'iccāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' quit tzē na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquil-
htamacujca'n para pō'ktu xlaca'n ixlīhuākca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta'. 3 Xlaca'n
talakapasāni' hui'x lā' quintalakapasa quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca
Dios lā' que hui'x quimacata'nī'ta'. Chuntza' tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
4 'Quit ica'cnīni'ni'nī'ta'ni' huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' ictlahuakō'lhtza' a'ntū
quilakma'cata' na'ictlahua. 5 Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn chuntza'
hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quil-
htamacuj.
6 'Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'ntī hui'x quimacamaxquī'nī'ta',
xlaca'n iccāmālakapasnīnī'ttza' a'ntī hui'x. Xlaca'n mila' ixtahuanī't lā' hui'x
quimacamaxquī'nī'ta' lā' xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'nī't milīmāpa'ksīn. 7 Lā' chuhua'j xlaca'n
taca'tzī que milīmāpa'ksīn ū'tza' a'ntū iclītlō ixlīhuāk. 8 Quit iccāhuaninī't mintachihuīn
a'ntū quihua'ni' hui'x. Lā' xlaca'n quintamaklhtīni'nī't. Lā' xlaca'n chuhua'j taca'tzītza'
palh lej stu'ncua' icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'nī'ttza' palh hui'x
quimacata'nī'ta'nchi.
9 'Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n huā'tzā' nac quil-
htamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta' porque xlaca'n
huāk mila'. 10 Huāk a'ntī quila' nā mila'. Lā' huāk a'ntī mila' nā quila'. Lā' quit
quinta'a'cnīni'ni'nī't.
11 'Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' ictitachokolh nac quilhta-
macuj. Xlaca'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo, quinTāta', cacāmaktaka'lhti
con milīmāpa'ksīn xlaca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta' para que chu lakatin natala,
hua'chi hui'x lā' quit chu lakatin. 12 A'xni'ca' xa'iclahuī' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha
con milīmāpa'ksīn a'ntī quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaca'n. Lā' chuntza'
tū' tataxtutāyanī't nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza' a'ntī līhui'lī taxtutāya.
Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn chu a'nchī tatzo'kni'.
13 'Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' līhuan icuī'cus huā'tzā' nac quilhtamacuj, quit
icuan huā'mā' para que chuntza' xlaca'n nataka'lhī tapāxuhuān hua'chi quit. 14 Quit
iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n
xlaca'n. Cāca'tzalaktzī'ncan quinchi'xcuhuī'n porque xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhta-
macuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. 15 Tū' icsqui'ni'mā'ni' que
cacāma'xtu nac cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmaktāya' para que huan
ko'ti'ti' tū' nacātlaja. 16 Xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū'

xala' nac quilhtamacuj. 17 Lā' xalacuan cacālītlō't mintachihuīn, como mintachihuīn
ū'tza' lej xastu'ncua'. 18 Hua'chi quima'cata'nī'ta' quit nac quilhtamacuj, nā chuntza'
xlaca'n nā quit na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj. 19 Lā' por ixpālacataca'n
quit na'iclītamacamāstā' quē'cstu hua'chi lē'ksajna' para que nā chuntza' xlaca'n stu'ncua'
natala mila'.
20 'Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por ixlīhuākca'n a'ntī nā natakalhlaka'ī' ā'calīstān
por ixpālacata ixtachihuīnca'n xlaca'n a'ntī quila'. 21 Icsqui'ni'yāni' que xlaca'n chu
lakatin catalalh con quina'n, Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit.
Catalalh chu lakatin para que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā natakalh-
laka'ī' palh hui'x quima'cata'nī'ta'. 22 Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza'
quit iccā'a'cnīni'ni'nī't xlaca'n para que chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x chu
lakatin quina'n. 23 Lā' quit iccātā'lahuī' xlaca'n chuntza' hua'chi hui'x quintā'lahui'la',
para que xlaca'n natala chu lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē
nataca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā' palh hui'x nā cāpāxquī'ya' xlaca'n chuntza'
hua'chi quimpāxquī'ya' quit.
24 'QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta' xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n que nā
xlaca'n catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza' xlaca'n natalaktzī'n a'nchī
qui'a'cnīni'ni'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como ixquimpāxquī'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j
ixa'nan huan quilhtamacuj. 25 Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchi'xcuhuī'n,
xlaca'n taca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta'. 26 Quit iccāmālakapasnīnī'ttza' tichū hui'x. Lā'
na'iccāmālakapasnīcus para que chuntza' xlaca'n natapāxquī'nin chuntza' hua'chi hui'x
quimpāxquī'ya'. Lā' nā chuntza' xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

18

Chī'lē'nca huan Jesús
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

1 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración, taxtulh con ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh
pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī' lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh
ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' nā huan Judas a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza'
porque lej maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n. 3 Lā' a'ntza'
nac pū'olivo Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī ixcāmālakachā'nī't huan xana-
puxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmakskoca'n
lā' ixkanchi'chica'n. 4 Lā' como Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīhuāk a'ntū napātle'keni',
cātapajtzūni'lh lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū putzayā'tit?

5 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanilh: "Quit
Jesús a'ntī putzayā'tit", xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kā'lh nac ti'ya't.

7 Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

8 Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit nata'a'n huā'
makapitzīn.

9 Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ixuanī't: "Tū' tataxtutāyalh nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n a'ntī quincāmacamaxquī'lh huan xaTāta'".
10 Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan māxtulh lā' a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla' ū'tza' ixtasācua' ixuanī't huan xamāpa'ksīni' curasna'. 11 Jesús huanilh huan Pedro:
—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't para na'icpātī a'ntū ixtapuhuān quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni' curasna'
Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

12 Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan policías a'ntī ixlaca'n israelitas. Lā' macachī'ca. 13 Lā' lē'nca pū'la na ixchic Anás. Lā' huan papatzīn Anás ixpuhuiti' ixuanī't huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna' huanmā' cā'ta. 14 Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza' a'ntī ixcāhuaninī't huan israelitas que más tzey palh kalhatin chi'xcu' nalīnī por ixpālacata ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa huan Jesús
Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

15 Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu'. Lā' huanmā' sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' ū'tza' lītā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni'. 16 Lā' Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu huan xamākalhcha tanquilhni'. Taxtulh huan sca'txtunu' a'ntī ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tā'chihuīna'lh huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha. Lā' chuntza' huan sca'txtunu' tzē mānūlh huan Pedro nac tanquilhni'. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha, xla' kalhasqui'nīlh huan Pedro:
—¿Chu tū' nā hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?
Pedro kalhtīni'lh:
—Tū' quit.
18 Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā' huan policías ixtahui'līnī't macscut lā' ixtayāna' lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmaklayā Pedro ī'sko'mā'.

Huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh huan Jesús
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71

19 Lā' Anás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', xla' līkalhasqui'nīlh Jesús ixpālacata ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīmāsca'tīn.
20 Lā' Jesús huanilh:
—Quit icchihuīna'nī't calacan na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Pō'ktu xa'icmāsu'yu quit nac lītokpānna' lā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ixtatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn tuntū' icuanī't lakatzē'k. 21 Lā' ¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya' quit? Cacākalhasqui'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntī quintakaxmatnī't. U'tunu'n catahualh a'ntū iccāhuanilh. U'tunu'n taca'tzī a'ntū icuanī't quit.
22 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin policía a'ntī ixlacahuayā a'ntza', lacala'syāhualh lā' huanilh:
—Lā' ¿chu chuntza' kalhtīcan huā' xamāpa'ksīni' curasna'?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlīhuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh. Lā' palh tzey a'ntū icualh quit, ¿a'chī' quintucsa'?
24 Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna'.

Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa Jesús
Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62

25 Simón Pedro ixyā ī'sko'mā'. Lā' huanica:
—¿Chu tū' hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:

—Tū' quit.

26 Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' xla' ix-
talakapasni' ixuanī't a'ntī a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā' huanmā' tasācua', xla'
kalhasqui'nīlh Pedro:

—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?

27 Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5

28 Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás lā' lē'nca na
ixchic huan gobernador. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' tatanūlh nac huan chic. Palh
ixtatanūlh cahuā, chuntza' ko'hua'jua' ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā' chuntza'
tūlalh ixtahua'lh huan līhua't ixla' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. 29 Lā' ū'tza'
lītaxtulh Pilato para nacātā'chihuīna'n. Lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'nī'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?

30 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.

31 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mileyca'n
hui'xina'n.

Lā' huan israelitas takalhtīlh:

—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn para na'icmaknīyāuj catīhuā.

32 Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata a'nchī
nalīnī. 33 Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā' ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?

34 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'nī'ya' huā'mā' o talītā'chihuīna'nī'ta'ni'
ā'makapitzīn por quimpālacata?

35 Lā' Pilato kalhtīlh:

—¿Chu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan xana-
puxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'nī'ta'?

36 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā,
quinchi'xcuhuī'n ixquintalē'katāyalh xlaca'n a'xni'ca' quintachi'palh huan israelitas.
Tū' icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.

37 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Pues hui'x chō'la rey?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quilhtamacuj para
na'icuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Ixlīhuākca'n a'ntī taca'tzīcu'tun a'ntū ixlīstu'ncua', xlaca'n
quintakaxmata.

38 Lā' Pilato huanilh:

—¿Chichū līca'tzīcan tuchū ixlīstu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan
Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas lā' cāhuanilh:

—Pues quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i' huā'mā' chi'xcu'. 39 Hui'xina'n
ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit na'icmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca'
lamā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit que na'iccāmakxtekni'yāni'
ixReyca'n israelitas?

40 Lā' ixlīhuākca'n tata'sapā lā' tahualh:

—¡Xla' tū'! ¡Camakxtekti huan Barrabás!
Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

1 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh Jesús. 2 Lā' huan soldados tatlahualh lakatin corona de
lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan Jesús lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu' xasmumonko' como
chuntza' ixtalhakā'nan reyes. 3 Lā' ixtalaktapajtzū lā' ixtahuanī:
—¡Lej tzehuanī't ixReyca'n israelitas!
Lā' ixtalacala'syāhua.
4 Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Calaktzī'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que hui'xina'n chuntza' naca'tzīyā'tit que
quit tū' icmakkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.
5 Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lhtucū'n. Lā' ixlhakā'nī't huan lu'xu'
xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:
—¡A' yā huā' chi'xcu'!
6 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan policías, xlaca'n tatzu-
culh tata'sa lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—Calīpintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i'.
7 Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, tasqui'nī nanī
huā'mā' chi'xcu' porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa' Dios.
8 Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuanī't que xla' ixO'kxa' Dios, xla' ā'chulā'
jicua'lh. 9 Lā' tanūpā na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā Jesús:
—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?
Jesús tū' kalhtīlh.
10 Pilato huanilh:
—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tzīya' palh quit icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icmakxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icxtokohua'ca'yāni'?
11 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhi' nīn lakatin talacasqui'
para ixquintlahua'ni' catūhuā. Lā' huan chi'xcu' a'ntī quimacamāstā'lh con hui'x, xla'
ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalaclē'i' que hui'x.
12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús. Lā' huan
israelitas tata'salh lā' tahuanilh:
—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo César, a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n romanos! ¡Chu
a'ntī lītanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!
13 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīni'lh Jesús. Lā' tahui'lh a'nlhā xla'
ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā hebreo ixtacuīni' Gabata. 14 Lā'
ī'sputa xmān lakatin chi'chini' para natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā'
hua'chi cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh huan israelitas:
—¡A' yā miReyca'n!
15 Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:
—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?
Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:
—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.
16 Lā' tuncan Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā' xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

17 Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixcruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican Ixa'kxāk Nīn lā' nā
hebreo ixtacuīni' Gólgota. 18 Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu'
na ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nan ixmā'ca'canī't. 19 Lā' Pilato māhui'līnīni'lh lakatin
letrero huan nac cruz a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas.
20 Lā' como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuanī't de nac cā'lacchicni' lā' lej lhūhua'
israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn ixtzo'kcanī't:
hebreo lā' griego lā' latín. 21 Huan xanapuxcu'nu' curasna' tahuanilh huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: "IxReyca'n israelitas". Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: "Quit ixReyca'n israelitas".

22 Lā' Pilato cākalhtīlh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

23 Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh ixlu'xu'
huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixu-
anī't; ixtacāxtlahuanī't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta ixtampān. 24 Lā' huan soldados
talāhuanilh:

—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':

Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.

25 Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'canī't Jesús, ixtayāna' ixtzī't Jesús lā' xapuscāt
ixtā'tin ixtzī't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā' María Magdalena. 26 Lā' Jesús
cālaktzī'lh ixtzī't lā' huan sca'txtunu' a'ntī ixmakyā. Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't
a'ntī lej ixpāxquī'. Lā' Jesús huanilh ixtzī't:

—Nā'. A' yā a'ntī nala hua'chi mi'o'kxa'.

27 Lā' tuncan huanilh huan sca'txtunu':

—U'tza' huā'yā puscāt a'ntī nala hua'chi mintzī't.

Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mānūlh na ixchic.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

28 Lā' Jesús ixca'tzītza' palh ixtlōkentaxtūkō'canī'ttza' ixlīhuāk. Lā' chu a'nchī tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios, xla' hualh:

—Ickalhpūtī.

29 Lā' a'ntza' ixuī' lakatin xālu ixlītzuma vinagre. Lā' līmāchū'huī'ca vinagre nac lakatin
a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken qui'hui' a'ntū huanican hisopo
lā' tacha'xni'lh hasta na ixquilhni'. 30 Lā' Jesús tzu'tzu' hua'lh huan vinagre. Lā' tuncan
hualh:

—Ixlīhuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhpūtīlh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh ixa'cstu con Dios lā' chuntza' ixa'cstu tamakxtekli nanī.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza

31 Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' ī'sputa para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua.
Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' ixtalacasqui'n que huan ixmacni'ca'n sputnī'n natat-
achoko huan nac cruznu' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, porque huanmā' chi'chini'
xla' ū'tza' lej ixtamaclacā'ni'. Lā' ū'tza' līsqui'ni'ca Pilato que nacāmāchākētu'cxnīni'n
a'ntī ixcāxtokohua'ca'canī't lā' nacāmāyujūnīni'n huan ixmacni'ca'n sputnī'n. 32 Lā' huan
soldados ta'a'lh lā' tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't
Jesús. 33 A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan Jesús, talaktzī'lh que xanīntza' ixuanī't. Lā' ū'tza'
tū' līchākētu'cxca xla'.
34 Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza lā' chu tuncan taxtulh ka'lhni' lā'
xcān. 35 Quit Juan lā' iclaktzī'lh huā'mā'. A'ntū icuan ū'tza' a'ntū stu'ncua'. Iccāhuaniyāni'

huā'mā' para que chuntza' nā hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit. 36 Lā' huā'mā' pātle'kelh para
natlōkentaxtū ixtachihuīn Dios chu a'nchī tatzo'kni':
Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin ixlucut.
37 Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

38 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī't huā'mā', José xala' nac Arimatea squi'ni'lh Pilato para que
namakxteka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza' a'ntī lakatzē'k ixkalhlaka'ī'
Jesús porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas. Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh lā' lē'lh
huan ixmacni' Jesús. 39 Lā' nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la ixlakminī't cā'tzī'sa huan
Jesús, lā' xla' līmīlh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't mirra lā' áloes. Lā'
hua'chi pu'xamacāuj kilos līmilh huan Nicodemo. 40 Lā' chuntza' José lā' Nicodemo talē'lh
huan ixmacni' Jesús lā' talīpāsna'tli lu'xu' lā' nā tatā'mānūlh huan a'ntū lej mu'csa a'ntū
ixtalīminī't. Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n.
41 Lā' a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu ixuī' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixuī' lakatin
lhu'cu' a'ntū ixtlahuacanī't para namā'cnūcan catīhuā, lā' a'ntza' tintī'na'j ixmā'cnūcanī't,
nīn kalhatin. 42 Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixuī' lā' a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús
como ixtzucumā'tza' huan chi'chini' a'ntū ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

1 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus ixuanī't, lā' María Magdalena a'lh huan
nac lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza' ixuī' huan chihuix a'ntū
ixkalhui'līcanī't huan lhu'cu'. 2 Tu'jnuntēlha cālaka'lh huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin
sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. Lā' cāhuanilh:

—Māxtucanī't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā' tū' icca'tzīyāuj a'nlhā mā'cnūca.

3 Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na huan nac lhu'cu'.
4 Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calīstān kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā'
Pedro a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan nac lhu'cu' huan ā'kalhatin sca'txtunu'. 5 Lā'
taquilhpūtalh lā' talacanūlh lā' laktzī'lh a'ntza' ixuī' huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't
Jesús. Lā' huan sca'txtunu' tū' tanūlh. 6 Lā' Simón Pedro ī'stālatēlha. Lā' ā'calīstān xla'
chā'lh lā' tanūlh huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzī'lh huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't
Jesús. 7 Nā laktzī'lh huan pāyu a'ntū ixlītakoksna'tnī't na ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī'
huan lu'xu'; lacatin ixuī' lā' ixpāsui'tui'līcanī't. 8 Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'ntī
xapū'la ixchinī't huan nac lhu'cu' lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh que Jesús ixlakahuanchokonī't.
9 Lā' tūna'j ixtamāchekxīkō' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī
nalakahuanchoko Jesús. 10 Lā' huan tamā'na sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena
Mr. 16.9-11

11 Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Lā' ixcalhuan.
Lā' līhuan ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan nac lhu'cu'. 12 Lā' cālaktzī'lh
kalhatu' ángeles lā' lej lakstala'nka' ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā
ixmāpī'canī't huan ixmacni' Jesús. Kalhatin ixuī' na ixa'cpūn lā' kalhatin nā ixuī' na
ixtojon a'nlhā ixmāpī'canī't Jesús. 13 Lā' huan ángeles takalhasqui'nīlh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcanī't.

14 Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', chu tuncan xla' talakspi'tli lā' laktzī'lh Jesús a'ntza'
ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. 15 Lā' Jesús huanilh:
—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?
Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā' huanilh:
—Señor, palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' a'nlhā lī'pi, para que chuntza' quit na'ica'n ictē.
16 Lā' Jesús huanilh:
—¡María!
Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:
—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun Mākalhtō'kē'ni'.
17 Lā' Jesús huanilh:
—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi
lā' cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza'
nā minTāta'ca'n lā' quinDios lā' minDiosca'n.
18 Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī huan sca'txtunu'nī'n que xla' ixlak-
tzī'nī'ttza' huan Māpa'ksīni' lā' cāhuanilh a'ntū ixuaninī't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

19 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza' huanmā' domingo lā' huan sca'txtunu'nī'n ix-
tatakēstokkō'nī't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj ixtatanūmā'na porque xlaca'n ixta-
jicua'ni' huan israelitas. Lā' Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.
20 Lā' a'xni'ca' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā' ixtāpān. Lā' huan
sca'txtunu'nī'n lej tapāxuhualh porque talaktzī'mpā huan Māpa'ksīni'.
21 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n. Chuntza' a'nchī quimacamilh quinTāta' lā' nā
chuntza' hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.
22 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Chuhua'j, caquilāmaklhtīuj huā' Espíritu Santo. 23 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit
ixtalaclē'i' kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh hui'xina'n tū' catimāsputūnu'ni'tit ixtala-
clē'i' kalhatin, xla' ū'tza' laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksīni' lakahuanchokonī'ttza'

24 Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn. Xla' tū' ixmaklahuī'
con huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' cātalacsu'yuni'lh Jesús. 25 Lā' xlaca'n
tahuanilh:
—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksīni'.
Tomás cāhuanilh:
—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhuī'nī't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani'
a'nlhā ixtanūni'nī't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalh-
laka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.
26 Lā' ixlītzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't huan sca'txtunu'nī'n lā' nā Tomás
a'ntza' ixmakuī'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús tanūlh lā' tāyalh na ixla-
clhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni'.
27 Lā' tuncan huanica Tomás:
—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakxtampūlhu'cu'canī't lā'
calaktzi' quimacan lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua'
palh tū' stu'ncua' iclakahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.
28 Lā' Tomás kalhtīni'lh:
—¡QuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!
29 Lā' Jesús huanilh:

—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'ī'ya' porque quilaktzī'nī'ta'. Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī'
lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

30 Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' huan
tamā'na lē'cnīn xla' tū' tatzo'kni' huā' nac libro. 31 Makapitzīn lē'cnīn xla' tatzo'kni' para
que chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit que Jesús xla' ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios
mānūlh ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhta-
macujca'n por ixpālacata nalīpāhua'nā'tit Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' ā'calīstān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan xcān a'ntū
ixtacuīni' Galilea, lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca' talacsu'yulh chuntza' līlalh:
2 A'ntza' ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā' Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael
xala' nac Caná de Galilea, lā' ixo'kxa'n Zebedeo lā' ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. 3 Lā'
Simón Pedro cāhuanilh:

—Ica'nā icsquī'tī'nin.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.

Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk huanmā' tzī'sa. 4 Lā'
a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh na ixquilhtūn xcān. Lā' huan sca'txtunu'nī'n
tū' ixtaca'tzī tichū. 5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū chi'panī'ta'ntit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Nīn tuntū'.

6 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j huan barco. Lā' a'ntza' nachi'payā'tit.

Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n. Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū huan ixpūtayanca'n
porque lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't. 7 Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús, xla'
huanilh Pedro:

—¡U'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ixtakēnu' a'ntū ix-
tamakxtunī't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh Jesús. 8 Lā' huan barco
pajtzu huan quilhtūn ixuanī't, hua'chi cien metros ixlīmakat ixuanī't. Lā' huan
makapitzīn ixtapūmimā'na huan barco lā' ixtastancalīmimā'na huan ixpūtayanca'n a'ntū
ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua' squī'ti'.

9 Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón lā'
ixkalhmā'ca'canī't huan jala'nat lakatin squī'ti' lā' pāntzi. 10 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calīta'ntit macsti'na'j squī'ti' a'ntū chi'patittza'.

11 Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalīmilh huan pūtayan nac quilhtūn.
Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lakatin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n
squī'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli. 12 Lā'
Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'līlh natakalhasqui'nī tichū porque ixtaca'tzī palh
ū'tza' Māpa'ksīni'. 13 Jesús quītayalh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh xlaca'n. Lā' chu chuntza'
tlahuapā huan squī'ti'.

14 Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixlakahuan-
chokonī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'lh Simón Pedro

15 A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxquī'ya' quit que huā' ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n quintapāxquī'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.
16 Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktaka'lhti a'ntī quintakalhlaka'ī' chuntza' hua'chi līlacatzucu cāmaktaka'lha
ixborregos a'ntī ixtēcu'.
17 Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro līlakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh ixpāxquī' Jesús. Lā'
huanilh:
—Māpa'ksīni' huix ca'tzīya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'. 18 Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'. A'xni'ca'
o'kxa'cus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ixpincu'tuna'. A'xni'ca'
papatzīntza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n lā' ā'kalhatin namacachī'yāni' lā'
xla' nalē'nāni' a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.
19 Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī xla' nalīnī lā' chuntza' huā'mā'
nalī'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ā'calīstān huanilh:
—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquīcan

20 Pedro talakspi'tli lā' laktzī'lh kalhatin sca'txtunu' ī'stālani'tēlha. U'tza' huā'mā' Jesús
lej ixpāxquī'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'ntī ixpāxtūhuī' Jesús a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā'
kalhasqui'nīlh: "Māpa'ksīni', lā' ¿tichū namacamāstā'yāni'?" 21 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro
kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu
mimaca'tzi hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.
23 Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā' sca'txtunu' tū' catinīlh. Jesús tū' hualh
palh tū' catinīlh. A'ntū hualh xla' ū'tza': "Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la
hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x?"
24 Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit. Icmālacstū'ncnī't lā' ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn.
Lā' icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū icuan.
25 Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū tlahualh Jesús. Lā' palh ixtzo'kui'līca cahuā
ixlīhuāk a'ntū tlahualh xla', chō'la tūlalh ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua'
libros a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.

Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīni'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo

1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli pū'la huan lakatin libro, ictzo'kli
ixlīhuāk a'ntū Jesús lītzuculh tlahua lā' māsu'yu. 2 Lā' ictzo'kli a'ntūn tlahualh hasta
a'xni'ca' a'lh nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús cāmaxquī'lh lakatin
līmāpa'ksīn ixapóstoles a'ntī ixcālacsacnī't. Cāmaxquī'lh por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
3 A'xni'ca' Jesús lej ixpātīni'nī't, xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla' tlahualh
lej lhūhua' catūhuā a'ntū māsu'yulh que lej stu'ncua' ixuanī't Jesús xalakahuan. Lā'
ixcātasu'yuni' hasta lhān chā'lh tu'pu'xam chi'chini'. Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī
māpa'ksīni'n Dios.
4 Lā' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't xlaca'n lā' Jesús, xla' cāhuanilh:
—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit a'ntū nacāmaxquī'yāni' xaTāta'.
Huā'mā' quit iccālīkalhachihuīna'ni'nī'ta'ni'tza'. 5 Ixlīstu'ncua', Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān.
Pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n nacātamaxquī'yāni' Espíritu Santo. Lā' palaj
nacātamaxquī'yāni' —cāhuanilh Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

6 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'lī'ya' ixlīmāpa'ksīni' kalhatin israelita?
7 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tūla catica'tzītit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'. Xmān Dios
ca'tzī a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī. 8 Hui'xina'n namakl-
htīni'nā'tit līmāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espíritu Santo nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit
Espíritu Santo. Hui'xina'n nachihuīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlīhuāk
estado de Judea lā' nac Samaria lā' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
9 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n.
Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh. 10 Lā' xlaca'n ixtatalacayāhuayāna'
a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā' chu līmaktin tatāyachi kalhatu' chi'xcuhuī'n ixpa-
jtzuca'n. Ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko. 11 Lā' xlaca'n tahualh:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza' huā'mā' Jesús,
a'ntīn tā'kayāhuanī't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza' nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh,
namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh na milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas

12 Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixuī' pū'olivo. Lā' huan kēstīn
ixpajtzu Jerusalén ixlīmakat chu a'cxtim hua'chi tzē natlā'huancan lakatin chi'chini' a'ntū
pūjaxcan chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' xlaca'n ta'a'nchokopā nac Jerusalén. 13 Lā'
a'xni'ca' tachilh xlaca'n tatō'ca'lh hasta nac cuarto tālhmā'n a'nlhā ixtahui'lāna'ncha'
Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā' Mateo lā'
Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón Zelote lā' Judas ixtā'tin Jacobo. 14 Lā' ixlīhuākca'n a'cxtim
talīhui'līlh ta'orarlī lā' tasqui'ni' Dios. Lā' nā ta'orarlīlh nā puscan lā' María a'ntī ixtzī't
Jesús lā' nā ixtā'timīn Jesús.
15 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't xlaca'n hua'chi lakatin ciento ā'kalhapu'xam. Lā' huanmā'na
chi'chini' Pedro tāyalh ixlaclhpu'nanca'n huan tā'timīn lā' cāhuanilh:
16 —Tā'timīn, chuntza' tasqui'nī que pātle'kelh a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā David
hualh pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ixpālacata Judas. U'tza' huā'mā' Judas a'ntī
cāpū'lani'lh xlaca'n a'ntī tachi'palh Jesús. 17 U'tza' Judas a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'.

Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja Dios hua'chi quina'n tā'scujāuj Dios. 18 Huā'mā' chi'xcu' tamāhualh
ti'ya't. Lā' līmāpalalh huan tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn tlahualh a'ntūn tū'
tzey. Lā' tatonkopūlh lā' tapālhkālh lā' taxtukō'lh ixpālūhua'. 19 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n
nac Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'. U'tza' līmāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't Acéldama.
Chuntza' ixtachihuīnca'n a'ntū huanicu'tun Pasakō'nī't Ka'lhni' huan Ti'ya't. 20 Chuntza'
tatzo'kni' nac libro ixtacuīni' Salmos:

Calakmaka'nca ixchic.
Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.
Lā' nā tatzo'kni' chuntza':
Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītlōt.

21 Lā' Pedro huampā:

—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni' ixlīhuāk quilh-
tamacuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh na quilaclhpu'nanca'n. 22 Calalh kalhatin
a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni' desde a'xni'ca' Juan mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini'
a'xni'ca' Jesús tā'kayāhualh tālhmā'n na quilacapūnca'n. U'tza' nala hua'chi quina'n lā'
namāstū'nca a'nchī Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.

23 Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' de huā' kalhatu' ixtacuīni' chā'tin José a'ntī
ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun Justo. Lā' ā'chā'tin huampala
ixtacuīni' Matías. 24 Lā ta'orarlīlh lā' tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya' ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n.
Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n lacsacnī'ta' hui'x. 25 Lā'
ū'tza' natā'scujāni' lā' apóstol nala. Lā' nala ixlaktapalh Judas a'ntī makxtekli de tā'scujāni'
por ixpālacata a'ntūn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' lī'a'lh nac pūpātīn.

26 Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat. Lā' ixtacuīni' Matías tzo'kpalaca nac
kalhtin ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat. Lā' a'xni'ca' mācutuca xmān kalhtin
ca'psnat lā' ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā' chuntza' tanūlh Matías ixlītlōt. Lā' a'cchā'lh
ixlīkalhacāujtu' apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

1 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés, ixlīhuākca'n ix-
tatakēstokkō'nī't. 2 Chu līmaktin macasa'nalh de nac a'kapūn hua'chi lakatin palha' ū'ni'
a'ntū kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā ixtahui'lāna'. 3 Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi
si'makāt a'ntū tasu'yulh hua'chi lamana'. Lā' tahuī'lh na ixa'cpunca'n chā'tunu' de
xlaca'n. 4 Lā' ixa'clhcunucca'n talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Lā' tatzuculh tachihuīna'n
xtuncnu' tachihuīn a'ntū cāmaxquī'lh Espíritu Santo natachihuīna'n.

5 Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas, chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios.
Xlaca'n xalanī'n lakachu nac cā'quilhtamacuj. 6 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū macasa'nalh,
tatakēstokkō'lh ixlīlhūhua'ca'n. Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna' a'nchī ixtakaxmatli ixtachi-
huīnca'n chā'tunu' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' tatamakchuyīlh lā' cālē'cnīca lā'
talāhuanilh:

—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tachihuīna'mā'na? 8 Lā'
¿chī līkaxmatāuj quilīhuākca'n huan tachihuīn a'ntū chihuīna'nāuj desde quilīlacti'na'jca'n?
9 Makapitzīn de quina'n xalanī'n nac Partia lā' Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā'
Judea lā' Capadocia lā' Ponto lā' Asia. 10 A'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Frigia
lā' Panfilia lā' Egipto lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni' nac Africa. Lā'
ā'makapitzīn xalanī'n nac Roma a'ntīn taminī'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas lā' nā a'ntī
ixtatanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 11 Lā' ā'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Creta
lā' Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj huanmā'na chi'xcuhuī'n, xalanī'n nac Galilea,
a'nchī tachihuīna'mā'na a'ntūn quintachihuīnca'n. Lā' quincātalīchihuīna'mā'ni' catūhuā
lej ka'tla' a'ntū tlahualh Dios —talāhuanilh.

12 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīkō'lh lā' tū' taca'tzīlh tuchū. Lā' talāhuanipā:
—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?
13 Lā' makapitzīn talakapalalh lā' tahualh:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhuī't

14 Lā' Pedro tāyalh ixlīkalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':
—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n israelitas lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit
nac Jerusalén. Caca'tzītit huā'mā' lā' cakaxpa'ttit quintachihuīn. 15 Huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit hui'xina'n. Tū' taka'chī porque xmān
maknajās cūhuīni'. 16 Huā'mā', a'ntū hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit lā' kaxpa'tpā'na'ntit,
ū'tza' a'ntū hualh Joel a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'. Joel hualh:
17 Dios hualh chuntza':
A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.
Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.
18 Lā' lej ixlīstu'ncua' na'iccāmacamini' xlaca'n quiEspíritu huanmā'na chi'chini' a'ntī quintatā'scuja a'ntīn chi'xcuhuī'n lā' a'ntīn puscan.
Lā' xlaca'n natahuan quintachihuīn.
19 Lā' na'icmāsu'yu lē'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.
Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.
20 Lā' huan chi'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.
Lā' ā'calīstān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksīni' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.
Nala lakatin chi'chini' lej xaka'tla'.
Lā' nalaktzī'ncan a'ntū napātle'ke.
21 Lā' nala chuntza': Chuxatī a'ntī nata'sani' Māpa'ksīni' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.
Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.
22 Lā' Pedro huampā:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios cāmāsu'ni'ni' hui'xina'n
que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Lā' cāmāsu'ni'ni' huā'mā' por
ixpālacata lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús por ixlīmāpa'ksīn Dios na milacapūnca'n. Huā'mā'
hui'xina'n ca'tzīyā'tit. 23 Lā' a'xni'ca' macamāstā'ca Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que
caxtokohua'ca'ca lā' māmaknī'nī'ni'ntit. Lā' a'ntīn tamaknīlh Jesús, xlaca'n tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n. Huā'mā' pātle'kelh chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios a'ntū tūla taxtāpalī lā'
chuntza' hua'chi ixca'tzī Dios makāntza'. 24 Dios mālakahuanīchokolh Jesús lā' māxtulh de
ixlīmāpa'ksīn huan līnīn porque Jesús tūlalh tachokolh xanīn. 25 David līchihuīna'lh Jesús
lā' hualh:
Pō'ktu xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na quilacapūn.
Lā' huī' na quimpāxtūcāna'j.
Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyīlh.
26 U'tza' līpāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuīna'lh catūhuā a'ntū līpāxūj porque tū' catimakxtekca quimacni'.
27 Hui'x tū' namakxteka' quilīca'tzīn nac cā'līnīn, lā' tū' namakxteka' namasa quimacni'.
Quit mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.
28 Quimāca'tzīnī'nī'ta' a'nchī na'iclatā'kchoko.
Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.
Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchī nalakahuanchoko Jesús.
29 Lā' Pedro huampā:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua' ixpālacata huan
quimpapca'n David a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n israelitas ixuanī't. Xla' nīlh lā' mā'cnūca.

Lā' huī'cus a'nlhā mā'cnūca. 30 Xla' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. Lā' ixca'tzī a'nchī Dios
ixuanī't que ixlīstu'ncua' nahui'lī ixlīrey a'ntī ī'xū'yātā'nat David. 31 David ixca'tzī que
Cristo nalakahuanchoko lā' tū' natachoko nac cā'līnīn lā' tū' namasa ixmacni' Cristo.
Lā' ū'tza' chuntza' lītzo'knulh David. 32 Dios mālakahuanīchokonī't huā'mā' Jesús. Lā'
quilīhuākca'n iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. 33 Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j.
XaTāta' Dios maxquī'lh Jesús huan Espíritu Santo chuntza' hua'chi hualh pū'la. Lā' nā
Jesús macaminī't Espíritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit lā'
kaxpa'tā'tit chuhua'j. 34 David tū' a'lh nac a'kapūn. Pero ū'tza' māni' hualh:

Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j 35 hasta
que a'xni'ca' quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n".

Chuntza' tzo'knulh David.

36 Lā' Pedro huampā:

—Cataca'tzīkō'lh xa'nca ixlīhuākca'n xalanī'n nac Israel que Dios hui'līlh Jesús
ixlīMāpa'ksīni' lā' ixlīCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'ntī hui'xina'n xtokohua'ca'tit
—cāhuanilh Pedro.

37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzīlh a'nchī lej ko'hua'jua' lalh
ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?

38 Lā' Pedro cāhuanilh:

—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milīhuākca'n hui'xina'n lā' chuntza'
namāsu'yu'yā'tit que tapa'ksīyā'tit con Jesucristo. Lā' chuntza' nacātamāsputūnu'ni'yāni'
mintalaclē'i'ca'n lā' nacātamaxquī'yāni' huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo. 39 U'tza'
a'ntū Dios huanī't namāstā'. Lā' huā'mā' tzē namaklhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā
tzē natamaklhtīni'n nā mincamana'ca'n lā' nā ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' ixlīhuāk a'ntīn cāta'sani' huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n.

40 Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' hualh:

—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tzey
a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.

41 Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Lā' a'ntīn takalh-
laka'ī'lhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhuī't. 42 Lā' xlaca'n tū' ixtamakx-
teka ixlīmāsca'tīnca'n apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka tatakēstoka lā' tamālacpitzi pāntzi lā'
ta'orarlī. Lā' ixtaka'lhī chu lakatin ixtapuhuānca'n.

A'nchī ixtalīlatlā'huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xapū'la

43 Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan apóstoles tatlahualh lej lhūhua' laka'tla'n
catūhuā a'ntū māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn Dios. 44 Lā' ixlīhuāk a'ntī ixta'a'ka'ī', ixtahui'lāna'
kēxtim lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't huāk a'ntū ixtaka'lhī. 45 Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n
lā' a'ntū ixtaka'lhī lā' ixtalāmālacpitzini'lh ixlīhuākca'n como hua'chi chā'tunu' ixtamacla-
casqui'n. 46 Lā' lakalīyān ixtatakēstoka nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixtamālacpitzi pāntzi na
ixchicca'n lā' ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā' ixa'clhcunucca'n huāk lactza'ta'ta'. 47 Lā'
ixtalīchihuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios. Lā' ixcālaktzī'ncan como lej tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā'
Māpa'ksīni' Dios ixmālhūhuī'pala lakalīyān. Lā' lakalīyān lhūhua'ntēlhalh a'ntī ixtapūtaxtu.

3

Mātzeyīca kalhatin a'ntī ixlū'ntū'lanī't

1 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixchā'n huan hora
a'ntū ixtapū'orarlī, hua'chi maktu'tun kōtanū. 2 Lakalīyān ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Lā' ixui'līcan lakalīyān na ixlacapūn
xamākalhcha lītokpān. Lā' huan mākalhcha ixtacuīni' Tzēhuanī't. Lā' a'ntza' ī'squi'nīhuā'yan
lā' ixcāsqui'ni' a'ntī ixtatanū nac lītokpān. 3 Lā' xla' cālaktzī'lh Pedro lā' Juan a'xni'ca'
ixtatanūmā'na nac lītokpān lā' xla' cāsqui'ni'lh. 4 Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzī'hui'līlh lā'
Pedro huanilh:

—Caquilālaktzī'uj quina'n.
[5] Lā' xla' cālakalaktzī'lh lā' ixpuhuan que namaxquī'can catūhuā. [6] Lā' Pedro hualh:
—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero na'icmaxquī'yāni' a'ntū icka'lhī. Por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.
[7] Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh. Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu līlacapalh ixtojon
lā' ixtūpixni' lactli'hui'quilh. [8] Lā' lacapalh tāyalh lā' tlā'hualh lā' cātā'tanūlh Pedro lā'
Juan nac lītokpān. Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā' ixtā'kapūyāhua lā' ixuan a'nchī Dios lej
ka'tla'. [9] Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'nchī ixlatlā'huan lā' xlaca'n tamāka'tlī'lh
Dios. [10] Lā' talakapasli ū'tza' a'ntī ī'squi'nīhuā'yamā' na ixlacapūn ixlītokpānca'n israelitas,
a'nlhā huanican huan mākalhcha Tzēhuanī't. Lā' talē'cnīlh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan
chi'xcu'. Lā' tū' ixtalīca'tzīhui'lāna'.

Pedro a'cta'sana'lh na ixcorredor Salomón

[11] Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixtzeyanī'tcus,
ixcātā'lāmakachi'patlā'huan Pedro lā' Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't tatu'jnuntēlhalh
lā' cālaktakēstokca nac corredor a'nlhā huanican ixtacuīni' ixcorredor Salomón. Lā' lej
talē'cnīlh. [12] Lā' Pedro, a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', cāhuanilh tachi'xcuhuī't:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, ¿a'chī' a'cnī'yā'tit huā'mā'? Lā' ¿a'chī' quilālakalaktzī'nāuj? Tū'
quilīmāpa'ksīnca'n a'ntū iclīmātzeyīnī'ta'uj lā' tū' por quimpālacataca'n porque quina'n
tzeyā chi'xcuhuī'n. [13] Tlahualh huā'mā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā'
quinatāta'na'ca'n. U'tza' Dios māsu'yunī't que lej ka'lhī līmāpa'ksīn Jesús a'ntī ixO'kxa'
Dios. Lā' huā'mā' Jesús ū'tza' a'ntī macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit na ixlacapūn
Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'līnī't namakxteka. [14] Lā' hui'xina'n kalhtatzē'ktit a'ntī lej
tzey lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej tzey. Lā' hui'xina'n squi'ntit cacātamāxtuni'ni' lā'
camakxtekca kalhatin maknīni'. [15] Lā' māmaknīnīni'ntit Jesús a'ntī māstā' vida lā'
a'ntīn Dios mālakahuanīchokolh. Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī lakahuanchokolh.
[16] Ickalhlaka'ī'yāuj Jesucristo. U'tza' līmātzeyīca huā'mā' chi'xcu' a'ntī hui'xina'n lak-
tzī'nā'tit lā' lakapasā'tit. Jesús quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' līmātzeyīca xa'nca na
milacapūnca'n milīhuākca'n hui'xina'n.
[17] 'Lā' chuhua'j chi'xcuhuī'n, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn
tlahua'tit a'xni'ca' māmaknīnīni'ntit Jesús. Lā' nā tū' ixtamāchekxī mimpūchihuīna'nī'nca'n.
[18] Dios māca'tzīnīni'lh xapū'la que Cristo napātīni'n. Chuntza' tahualh ixa'cta'sana'nī'n
Dios xalanī'n makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. [19] Lā' chuhua'j hui'xina'n
caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' caxtāpalī'tit mi'a'clhcunucca'n lā' chuntza'
naxapacan mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios
nacāmāske'hui'huī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. [20] Lā' namacamin Jesucristo a'ntī xapū'la
līhui'līlh Dios nacāmacamini'yāni' hui'xina'n. [21] Pero Jesucristo ka'lhī natachoko
nac a'kapūn hasta a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuapalakō' ixlīhuāk a'nchī Dios makāntza'
cāmāchihuīnīlh ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan. [22] Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:

Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin a'cta'sana',
chuntza' hua'chi quimacamilh quit.
Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

[23] Lā' a'ntīn tū' natakalhlaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n nacāmāsputūcan
lā' nacātamacaxtucan de ixlaclhni' tachi'xcuhuī't.
[24] 'Lā' chuntza' tahualh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān lā' Samuel
lā' nā a'ntīn tamilh ā'calīstān. Xlaca'n tahualh que chuntza' napātle'ke. [25] Hui'xina'n ix-
camana'ca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā mila'ca'n huan convenio a'ntū talacāxtlahualh
quinDiosca'n lā' quinapapna'ca'n. Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh
Abraham:

Por ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanālīcan ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac quilhta-
macuj.

26 A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la para que milīhuākca'n
camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza' nacātasicua'lanālīyāni' —hualh Pedro.

4

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcuhuī't, talakmilh curasna' lā'
ixcapitán tropasna' xalanī'n nac lītokpān lā' nā saduceosnu'. 2 Xlaca'n tatamakchuyīlh
por ixpālacata a'ntū ixcāmāsu'ni'can tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús
lakahuanchokolh, lā' chuntza' nalīlakahuanchokocan. 3 Lā' cāchi'paca Pedro lā' Juan lā'
cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' como kōtanūtza' ixuanī't, cāmakxtekca a'ntza' hasta ixlīlakalī.
4 Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntīn takaxmatli huan tachihuīn. Lā' ixlīlhūhua' hua'chi
lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.
5 Lā' ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén huan pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israeli-
tas lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 6 Lā' tamilh Anás, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', lā'
Caifás lā' Juan lā' Alejandro lā' ixlīhuāk ixtalakapasnī'n huan xamāpa'ksīni' curasna'. 7 Lā'
a'xni'ca' ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n, cākalhasqui'nīca:
—¿Tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū lītlahua'tit huā'mā'? Lā' ¿tichū ixquilhtampān tlahua'tit
huā'mā'?
8 Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlītzuma' Espíritu Santo lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas: 9 Chuhua'j quina'n
quilāmālacapū'nī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn tzey ictlahuani'uj huā'mā' chi'xcu'
ī'tza'ca' lā' por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't. 10 Caca'tzītit milīhuākca'n hui'xina'n
lā' cataca'tzīlh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas huā'mā' a'ntū lalh. Huā'mā' chi'xcu'
a'ntī yā na milacapūnca'n hui'xina'n, ū'tza' līmātzeyīlh por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo
xala' nac Nazaret. U'tza' Jesucristo a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit lā' Dios
mālakahuanīchokolh. 11 Huā'mā' Jesucristo ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi
tapācna'nī'n talakmaka'n lakatin chihuix. Lā' chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi
chihuix a'ntū pū'la hui'līca ixa'katzā'stūn. 12 Lā' Jesucristo xmān ū'tza' māpūtaxtunu'.
Lā' tū' a'nampala ā'kalhatin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī tzēn quincāmāpūtaxtūyāni'
—hualh Pedro.
13 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n a'nchī Pedro lā' Juan tū' ixtajicua'n,
xlaca'n talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan xlaca'n catīhuāyā chi'xcuhuī'n lā'
tuntū' lej ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que xlaca'n ixtatā'latlā'huan Jesús. 14 Lā'
talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā' tūlalh tahualh que
tū' tzey a'ntūn tatlahualh Pedro lā' Juan. 15 Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh
macsti'na'j Pedro lā' Juan a'nlhā ixtatakēstoknī't a'ntī ixtatlahua justicia. Lā' takalhachi-
huīna'lh xlaca'n 16 lā' talāhuanilh:
—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na chi'xcuhuī'n? Por ixpālacataca'n ū'tunu'n,
pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac
Jerusalén. Lā' tūlalh catikalhtatzē'kui. 17 Lā' cacāmākē'klhauj lā' cacāhuaniuj que tū'tza'
catahuanilh huan ixtacuīni' Jesús nīn ā'chā'tin. Lā' chuntza' tū'tza' catitalhūhua'lh huan
a'ntīn takalhlaka'ī' huan ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.
18 Lā' cāmātayīni'nca Pedro lā' Juan lā' cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachihuīna'lh lā' tū'tza'
catamāsu'yulh nīn ā'maktin por ixlīmāpa'ksīn Jesús. 19 Lā' Pedro lā' Juan takalhtīni'lh lā'
tahualh:
—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios na'iccā'a'kahuāna'ni'yāni' hui'xina'n lā' tū'
na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit? Lā' caquilāhuaniuj. 20 Quina'n tūla
ictimakxtekui de na'icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū ickaxmatnī'ta'uj —hualh
Pedro.
21 Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacanī't huampala, cāmakxtekca. Tūla ixtakaksni' a'nchī
natalīcastigarlī porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't porque, por ixpālacata a'ntū

ixpātle'kenī't, ixlīhuākca'n ixtachihuīna'n a'nchī lej ka'tla' Dios. 22 Lā' huan chi'xcu' a'ntī
tlahuani'canī't huan lē'cnīn ixka'lhītza' más de tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'ni'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

23 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcompañerosnu'ca'n.
Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū ixtahuanī't huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas. 24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ixlīhuāk a'cxtim ta'orarlīlh lā'
tahuanilh Dios lej palha':

—Māpa'ksīni', hui'x Dios lā' hui'x tla'hua' a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 25 Lā'
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo māchihuī'ni' David a'ntī ixtā'scujāni'. Lā' David hualh
chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' israelitas?
¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tū' tasqui'nī?
26 Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj talalh ixtā'ca'tza Dios.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā' talītalakspi'tli huan Māpa'ksīni' Dios lā' nā Cristo
a'ntī Dios lacsacui'līnī't.

27 'U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej tatakēstokli Herodes lā' Poncio Pilato
lā' huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' talītalakspi'tli Jesús mi'O'kxa' lacuan
a'ntī lacsacui'līnī'ta' hui'x, quinDiosca'n. 28 Xlaca'n tatakēstokli natatlahua xmān
a'ntū hui'x līhui'li' xapū'la a'ntū nala lā' xmān a'ntū milīmāpa'ksīn lā' mintapuhuān.
29 Lā' chuhua'j, Māpa'ksīni' Dios, chu tū' la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'. Lā'
caquilāmaktāyauj quina'n a'ntī iccātā'scujāni'. Chuntza' na'icchihuīna'nāuj mintachihuīn
lā' tū' ca'icjicua'nui. 30 Lā' camāsu'yu' milīmāpa'ksīn lā' cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n
catūhuā lā' lē'cnīn por ixlīmāpa'ksīn Jesús mi'O'kxa' lacuan.

31 Lā' a'xni'ca' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' ixa'clhcunucca'n
ixlīhuākca'n talītatzumalh Espíritu Santo. Lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios lā' tū' ixta-
jicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimīlh huāk a'ntū ixtaka'lhī

32 Lā' ixlīlhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't lā' chu lakatin tapāstacna' lā' ixtaka'lhī chu
lakatin tapuhuān. Lā' nīn tintī' puhuanli que tūla namāstā' a'ntū ixka'lhī. Lā' chu
lakatin ixtamākēxtimīnī't ixlīhuāk a'ntū ixtaka'lhī. 33 Lā' huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua'
līmāpa'ksīn. Lā' ixtamālacstū'nca que Māpa'ksīni' Jesús ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios
ixcāsicua'lanālī. 34 Lā' nīn tintī' ī'sputni' catūhuā porque ixlīhuākca'n a'ntī ixtaka'lhī
ixti'ya'tca'n lā' ixchicca'n, ixtastā' lā' ixtalīmin ixtapalh a'ntū ixtastā'. 35 Lā' ixtamaxquī'
huan apóstoles. Lā' tamālacpitzilh chā'tunu' chu a'nchī ixtamaclacasqui'n. 36 Lā' ixuī'
kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José. Lā' huan apóstoles tamāpācuhuīlh por ixlītāpātu' ix-
tacuīni' Bernabé (huā'mā' huanicu'tun māko'xamixīni'). Lā' ū'tza' levita ixuanī't xala' nac
Chipre. 37 Lā' xla' ixka'lhī ixti'ya't. Lā' stā'lh lā' cālīmini'lh ixtapalh lā' cāmaxquī'lh huan
apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

1 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías. Lā' ixka'lhī ixpuscāt a'ntī ixtacuīni'
Safira. Lā' xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. 2 Lā' Ananías māquī'lh macsti'na'j
ixtapalh. Lā' nā ixpuscāt nā ixlīca'tzī. Lā' Ananías līmilh a'ntū a'katāxtūlh lā' cāmaxquī'lh
huan apóstoles. 3 Lā' Pedro hualh:

—Ananías, ¿a'chī' mātzumanī't mi'a'clhcunuc ko'ti'ti' lā' xtāpalīlh mintapāstacna' para
nalē'ksa'nīni'na' Espíritu Santo lā' namāquī'ya' macsti'na'j huan tumīn ixtapalh ti'ya't?
4 ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ti'ya't a'xni'ca' tūna'j ī'stā'ya'? ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan
ixtapalh a'xni'ca' stā't huan ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Lā' hui'x

a'ksa'nī'ni' tū' xmān na ixlacapūn chi'xcuhuī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni' na ixlacapūn Dios
—hualh Pedro.
5 Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā' lej ixtajicua'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli. 6 Lā' huan o'kxa'n tasacli Ananías lā' tamaksna'tli lā'
tamāxtulh lā' tamā'cnūlh.
7 Lā' hua'chi ixlīlakatu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' tū' ixca'tzī a'ntū
ixpātle'kenī't. 8 Tuncan Pedro huanilh:

—Caquihua'ni', ¿lhānchula' līstā'tit huan ti'ya't?

Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.

9 Lā' Pedro huanilh:
—Lā' ¿a'chī' chu lālīca'tzīyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksīni'? Cakaxpa'tti
a'nchī tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā hui'x natamāxtuyāni'
—hualh Pedro.
10 Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan o'kxa'n
tatanūchi lā' talaktzī'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh ixpāxtūn ixkōlu'. 11 Lā'
lej ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

12 Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā ixlaclhpu'nanca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlīhuākca'n na ixcorredor Salomón. 13 Nīn chā'tin
de ixtalhūhuā'tca'n tū' talīhui'līlh natatā'takēxtimī con ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhuī't
lej ta'a'cnīni'ni'lh. 14 Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n
chi'xcuhuī'n lā' puscan. 15 Lā' ixcālīmincan huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu
Pedro. Lā' ixcāhui'līcan nac laklaj lā' na ī'xti'catca'n, palh tzē cahuā a'yuj xmān ixmāspilē'k
Pedro ixcāmāskē'kēlh lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. 16 Lā' nā ix-
tamimā'na nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu
Jerusalén. Lā' ixtalīmin ī'tza'ca'nī'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'nī'n. Lā' ixlīhuākca'n
cāmātzeyīca.

Cāmacaputzaca Pedro lā' Juan

17 Lā' tatā'kaquī'lh huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' ixchi'xcuhuī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'
ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej ixtalakca'tzan xlaca'n. 18 Lā' cāchi'paca huan
apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchī'n. 19 Lā' Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan ángel
cāmālaquī'ni'lh huan pūlāchī'n cā'tzī'sa lā' cāmāxtulh lā' cāhuanilh:
20 —Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' lītokpān lā' cacātā'chihuīna'ntit huan tachi'xcuhuī't
ixlīhuāk ixpālacata a'nchī tzē natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
21 Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatnī't huā'mā', tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixtun-
cuīmā'tza' lā' tamāsu'yulh.

Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' nā ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Lā' cāmākēstokca
ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlīhuāk xanapuxcu'nu' xala' nac Israel. Lā'
cāmacā'nca policíasna' para natamāxtu huan tachī'nī'n de nac pūlāchī'n lā' natalīmin.
22 Lā' a'xni'ca' huan policíasna' tachā'lh, tū' cākaksca nac pūlāchī'n. Tataspi'tchokolh lā'
tamāca'tzīnīlh. 23 Lā' tahualh:
—Icchā'uj nac pūlāchī'n lā' iclaktzī'uj lā' ixlacchahua xa'nca. Lā' huan mak-
taka'lhna'nī'n ixtayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca' icmālaquī'uj, nīn tintī'
ickaksui na ixchakān huan pūlāchī'n.
24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', xacapitán xaka'tla' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala. 25 Lā' chu tuncan milh kalhatin
lā' cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchī'n tayāna'ncha' nac xaka'tla'
lītokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhuī't.
26 Lā' tuncan ta'a'lh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquītēpalaca Pedro lā' Juan.
Lā' cālīminca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't que ixcāmūta'laca.

27 Lā' a'xni'ca' ixcālīmincanī'ttza', cāhui'līca ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n. Lā'
xamāpa'ksīni' curasna' cākalhasqui'nīlh:
28 —¿Chu tū' iccāmāpa'ksīni' hui'xina'n lej līpalha' que tū'tza' camāsu'yu'tit por
ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāsca'tīkō'tittza' xalanī'n nac Jerusalén huā'
mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n hua'nā'tit que quina'n iclē'nāuj cuenta por
ixpālacata maknīca Jesús.
29 Lā' takalhtīni'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:
—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhuī'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj
Dios? 30 IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n
māmaknīnīni'ntit a'xni'ca' xtokohua'ca'ca nac cruz. 31 Lā' Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh
na ixpāxtūcāna'j lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza' tlahualh para que xalanī'n
nac Israel nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' nacāmāsputūnu'ni'can a'ntū talaclē'ni' Dios.
32 Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca huan Espíritu Santo
a'ntī Dios cāmaxquī'nī't xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios.
33 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmaknīcu'tuncan. 34 Lā' kalhatin
pūchihuīna', a'ntī fariseo ixuanī't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla' ū'tza' kalhatin mākalhtō'kē'ni'
de huan ley. Lā' lej ixa'cnīni'ni'can. Xla' tāyalh lā' māpa'ksīni'lh que cacāmāxtuca Pedro lā'
Juan lakatin ka'tlā'tus. 35 Lā' Gamaliel cāhuanilh huan ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel, capāstacna'ntit xa'nca a'ntū nacātlahua'ni'yā'tit huā'
tamā'na chi'xcuhuī'n. 36 Ca'tzīyā'tit que makāntza' i'xuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Teu-
das, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'. Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, como hua'chi lakatā'ti'
ciento, tastālani'lh. Xla' maknīca. Lā' ta'a'kahuankō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't.
Lā' chuntza' līsputli a'ntū ixlītzucunī't Teudas. 37 Lā' ā'calīstān ixui'lapā Judas xala' nac
Galilea a'xni'ca' lālaktzo'kca. Xla' cācuccha'xli makapitzīn lā' ixtastālani'. Lā' nā Judas
sputli. Lā' ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't. 38 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' hui'xina'n,
nīn tuntū' cacātlahuani'tit huan chi'xcuhuī'n lā' cacāmakxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna'
lā' huā'mā' tamākalhtō'kē'n xmān ixla'ca'n chi'xcuhuī'n, ixa'cstu nasputa. 39 Lā' palh
ixla' Dios, tū' maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan kalhtaxtoktipā'na'ntit Dios —cāhuanilh
Gamaliel.
40 Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā' cāmātayīni'ca huan apóstoles lā' cāsno'kca.
Lā' cāhuanica que tū'tza' natachihuīna'n por ixquilhtampān Jesús. Lā' cāmakxtekca.
41 Lā' Pedro lā' Juan tataxtulh ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' tapāxuhualh porque
cālaktzī'nca xlaca'n lej tzey para natapātī a'ntū lej līmāxana' por ixpālacata Jesucristo.
42 Lā' lakalīyān nac xaka'tla' lītokpān lā' na ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā'
tachihuīna'n ixpālacata Jesucristo.

6

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

1 Huā'mā'na chi'chini' ixtalhūhua'ntēlha huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' huan
chi'xcuhuī'n griegos cāhuanilh huan hebreos que tū' xa'nca ixcāmāpitzini'can a'ntū
ixcāmaxquī'can huan lakapūtnu' griegasna' lakalīyān. 2 Lā' huan kalhacāujtu' apóstoles
tamākēstokli ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' cāhuanica:
—Tū' līmakuan na'icmakxtekāuj na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā' na'icmāstā'yāuj
līhua't. 3 Pues chuhua'j, tā'timīn, cacālacsactit hui'xina'n kalhatojon chi'xcuhuī'n de
hui'xina'n. Cacālacsactit a'ntī cālakapascan huāk lacuan lā' a'ntī talītzuma Espíritu Santo
lā' a'ntī lej xa'nca tapāstacna'n. Lā' nacāmacamaxquī'yāuj huā'mā' lītlōt. 4 Lā' quilītlōtca'n
quina'n chu ū'tza'tza': na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios —cāhuanica.
5 Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīhuāk huan ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan Esteban,
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī xa'nca ixkalhlaka'ī' Dios. Lā'
cālacsacca Felipe lā' Prócoro lā' Nicanor lā' Timón lā' Parmenas lā' Nicolás xala' nac

Antioquía a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 6 Lā' cālīminca ixlacapūnca'n
apóstoles lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n.
7 Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' lej ixtalhūhua'ntēlha nac
Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kahuāna'ni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Lā' Esteban lej ixkalhlaka'ī' lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ixtlahua laka'tla'n catūhuā
lā' lē'cnīn ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. 9 Lā' tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na
ixlītokpānca'n israelitas a'ntī ixcāmāpācuhuīcan Libertos, lā' nā xalanī'n nac Cirene
lā' Alejandría lā' Cilicia lā' Asia. Xlaca'n talālīhuanilh con Esteban. 10 Pero xlaca'n
tūlalh tatā'lātlajalh por ixpālacata ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata Espíritu Santo
a'ntī ixmāchihuīnī. 11 Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzīn para natalē'ksa'nīni'n lā'
natahuan que ixtakaxmatnī't a'nchī Esteban a'ksa'nli Moisés lā' Dios. 12 Lā' cācuccha'xca
tachi'xcuhuī't lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Lā' chu
līmaktin laktapajtzūca Esteban lā' chi'paca lā' līminca ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. 13 Lā'
cāhui'līca testigos a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n huā' ley lā' huā' xaka'tla' lītokpān a'ntū
sicua'lanālanī't. 14 Ickaxmatui a'xni'ca' hualh xla' que huā'mā' Jesús xala' nac Nazaret
namāsputū huan xaka'tla' lītokpān lā' nataxtāpalī huan talanān a'ntū māsu'yulh Moisés
natlahuayāuj.
15 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, talakalaktzī'lh Este-
ban. Lā' ixlacan ixtasu'yu hua'chi ixla' ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban lā' maknīca

1 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh Esteban:
—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?
2 Lā' Esteban hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit. Dios a'ntī lej ka'tla', tasu'yuni'lh
quimpapca'n Abraham a'xni'ca' xla' ixuī'cus nac xcānsipej Mesopotamia. Tūna'j ixa'n
tahui'la nac Harán. 3 Dios huanilh:
Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakxtekti mintalakapasnī'n lā' capi't nac xcānsipej a'ntū na'icmāsu'ni'yāni'.
4 Lā' Abraham taxtulh de huan ī'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la nac Harán. Lā'
a'xni'ca' ixnīnī'ttza' ixtāta' Abraham, Dios līmilh Abraham huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā
hui'xina'n hui'lā'na'ntit chuhua'j. 5 Lā' Dios tūna'j maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j
a'nlhā nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj
xla' tūna'j ixka'lhī ixcaman. 6 Dios tā'chihuīna'lh chuntza':
Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej.
Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnīcan lakatā'ti' ciento cā'ta.
7 Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.
Lā' ā'calīstān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.
8 Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan chi'xcuhuī'n israelitas
para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā'
ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita.
Lā' ā'calīstān tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calīstān Jacob ka'lhīlh
kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.
9 'Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n José. Lā' xlaca'n tastā'lh José.
Lā' lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha. 10 Lā' Dios māpūtaxtūlh de ixlīhuāk a'ntūn
pātīlh. Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na ixlacapūn Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto.

Lā' Faraón ixa'cnīni'ni' huan José. Lā' hui'līlh ixlīgobernador nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksīkō' ixlīhuāk ixchic Faraón.

11 'Lā' milh lakatin tatzi'ncsta ixlīhuāk huanmā' ti'ya't Egipto lā' nac Canaán. Lā'
lej tapātīni'lh. Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū natahua'. 12 Lā' a'xni'ca'
kaxmatli Jacob que nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la cāmacā'lh a'ntza' ixo'kxa'n a'ntīn
quinapapna'ca'n. 13 Lā' a'xni'ca' ta'a'mpā ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza' māni'
ī'stancuca'n ixuanī't. Lā' Faraón māca'tzīnīca que ixtalakapasni' José ixtahuanī't. 14 Lā'
José mātayīni'lh Jacob a'ntī ixtāta' lā' ixlīhuākca'n ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xlaca'n
pūpitzi ciento ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuhuī't. 15 Lā' Jacob a'lh tahui'la nac Egipto. A'ntza'
nīlh xla' lā' nā tanīkō'lh ixo'kxa'n a'ntī quinapapna'ca'n. 16 Lā' ā'maktin cālē'mpalaca
nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac lhu'cu' a'ntū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana'
Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh con tumīn.

17 'Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca' ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixuaninī't Abra-
ham. Lā' huan tachi'xcuhuī't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac Egipto. 18 Lā' hui'līpalaca
kalhatin rey nac Egipto a'ntīn tū' lakapasli José. 19 Xla' cā'a'kxokolh quinapapna'ca'n lā'
chuntza' cālītlajalh. Lā' xla' cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh xanatāta'na'
ixlakska'tā'nca'n para que natanī. 20 Lā' huā'mā'na chi'chinī'n tahuī'lh Moisés lā' xla'
tzēhuanī't ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā' ixmaktaka'lhmā'ca lakatu'tun mālhcuyu' na
ixchic ixtāta'. 21 Lā' a'xni'ca' nā tihui'līca Moisés kēpūn, ixtzu'ma'jāt Faraón sacli huan
ska'ta' lā' makastacli como hua'chi scana'nca ixcaman. 22 Lā' Moisés māsca'tīca ixlīhuāk
tapāstacna' xala' nac Egipto. Lā' lej xa'nca ixchihuīna'n lā' huāk tzē ixtlahua.

23 'Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhualhtza' palh nacālaka'n ixtalakapasnī'n
a'ntī israelitas. 24 Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio ixmāpātīnīmā' kalhatin israelita.
Lā' Moisés līmaktāyalh lā' mātakāhuī'lh huan egipcio. Lā' chuntza' tapalana'ni'lh huan tī
ixmāpātīnīmā'ca. 25 Moisés ixpuhuan que huan israelitas ixtamāchekxī a'nchī Dios ixlac-
sacnī't nacāmaktāya natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī. 26 Lā' ixlīlakalī huampala
cālakchilh Moisés a'xni'ca' ixtalālacatāquī' kalhatu' israelitas lā' ixcāmāko'xamixīcu'tun
lā' cāhuanilh: "Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n lītalakapasnī'n. ¿A'chī' lālacatāquī'yā'tit?" 27 Lā'
tuncan huan tī ixlacatāquī' ixtā'chic tampi'ta'lh Moisés lā' hualh: "¿Tichū hui'līni' hua'chi
quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n? 28 ¿Chā naquimaknīcu'tuna' quit hua'chi ma'kni' kōtan
huan egipcio?" 29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Moisés tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej
Madián lā' a'ntza' tachokolh hua'chi xatza'nkān. Lā' talacatuncuīlh kalhatu' ixo'kxa'n.

30 'Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' tu'pu'xam cā'ta, kalhatin ángel tasu'yuni'lh nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacuīni' Sinaí. A'ntza' tasu'yulh nac a'katin
puchuna'j qui'hui' a'ntū ī'lhcumā'. 31 A'xni'ca' lakzī'lh Moisés tū' ixlīca'tzīhuī'. Lā'
tapajtzūlh para nalaktzī'n. Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' huanilh:

32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob.

Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' līhui'līlh nalaktzī'n. 33 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.

34 Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' nac Egipto.

Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahua'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujnī'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.

Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.

35 'Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'ntī talakmaka'lh a'xni'ca' tahualh:

¿Tichū hui'līnī'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?

Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. Lā' ixmaktāya
huan ángel a'ntī tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j qui'hui'. 36 Lā' Moisés cāmāxtulh
quinapapna'ca'n. Xla' tlahualh lej laka'tla'n lē'cnīn nac Egipto lā' nac mar a'ntū huanican

Spi'nenke' lā' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. 37 Huā'mā' ū'tza' Moisés a'ntī
cāhuanilh israelitas:

Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.
U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.
Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.

38 Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' huan
ángel tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n a'ntū hualh
huan ángel. Lā' Moisés maklhtīni'lh huan tachihuīn a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan
tachihuīn quincāmaxquī'ni'.

39 'Huā' quinapapna'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talakmaka'lh. Lā' ixta-
puhuan natataspi'ta nac Egipto. 40 Tahuanilh Aarón:

Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.
Tū' icca'tzīyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'ntī quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.

41 Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi ti'na'j huācax lā'
tamaxquī'lh lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talīpāxuhualh a'ntū ixtatlahuanī't māni' xlaca'n.
42 Lā' Dios tamakatīlh de xlaca'n lā' cāmakxtekli que natamācā'tanī sta'cu. Lā' nā chuntza'
tatzo'kni' huan nac libro a'ntū tzo'kli kalhatin a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Hualh:

Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xatamaknīn ixlīhuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
43 Hui'xina'n līta'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.
Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'tanīyā'tit.
Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'nī'ta'ncha' de Babilonia.
Chuntza' tatzo'kni'.

44 Lā' Esteban huampā:

—Nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa a'ntū
ixmāsu'yu que Dios ixcā'o'kska'lhīlē'mā'. Lā' huan carpa ū'tza' ixtlahuanī't Moisés chu
a'nchī hua'chi Dios ixuaninī't lā' chu a'nchī Dios ixmāsu'ni'nī't. 45 Lā' quinapapna'ca'n
tamaklhtīni'lh huan carpa. Lā' talīmilh a'xni'ca' tatanūchi con Josué na ixti'ya'tca'n
xtuncnu' chi'xcuhuī'n a'ntī Dios cāmāxtulh ixlacapūnca'n quinapapna'ca'n. Lā' a'ntza'
tachokolh huan carpa hasta ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David. Xla'
ixtlahuacu'tun lakatin ixchic Dios a'ntī nā ixDios Jacob. 47 Pero huan a'ntī tlahualh
huan chic, ū'tza' Salomón. 48 Pero Dios, a'ntī lej ka'tla', tū' tahui'la nac lakatin chic a'ntū
tatlahuanī't chi'xcuhuī'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios:

49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn lā' nac quilhtamacuj.
¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani Māpa'ksīni'.
Lā' ¿lhachū na'icjaxa quit?
50 ¿Chu tū' quit ictlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan?

51 Lā' Esteban cāhuanipā:

—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit.
Lā' tū' kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu kalhtaxtoktīyā'tit huan Espíritu Santo.
Chu a'nchī ixtala minapapna'ca'n nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. 52 Minapapna'ca'n
tamāpātīnīlh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh a'ntīn tahualh xapū'la
que namin a'ntī xatzey. U'tza' milh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā' māmaknīnīni'ntit.
53 Hui'xina'n maklhtīni'ntit huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū'
a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknīca Esteban

54 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixtamāsā'nī ixtatzanca'n porque lej
ta'a'kchā'lh. 55 Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlītzuma Espíritu Santo. Lā' xla' ixtalacayāhuayā

para nac a'kapūn. Lā' laktzī'lh huan xkakana' a'nlhā ixuī' Dios. Lā' laktzī'lh Jesús na
ixpāxtūcāna'j Dios 56 lā' hualh:
—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n huan a'kapūn laquī'yā. Lā' ixtā'tin ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
huī' na ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.
57 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, xlaca'n tata'salh palha'
lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlīhuākca'n tuncan talakminkō'lh lacapalh. 58 Lā' māxtuca Esteban
de huan nac xcānsipej lā' mūta'laca. Lā' huan testigos tahui'līlh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn
kalhatin o'kxa' a'ntī ixtacuīni' Saulo. 59 Lā' a'xni'ca' mūta'laca Esteban ta'sani'lh Dios lā'
huanilh:
—Māpa'ksīni' Jesús, cachi'patampāxtokchi quilīca'tzīn.
60 Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:
—Māpa'ksīni', cacāmāsputūnu'ni' a'ntū quintatlahuani'mā'na.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' Saulo chu ixlīca'tzī a'nchī līmaknīca Esteban.
Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac
Jerusalén. Lā' ixlīhuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't Judea lā' Samaria. Lā' tat-
achokolh xmān apóstoles. 2 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios, talē'lh
Esteban lā' tamā'cnūlh. Lā' lej talakcalhualh xla'. 3 Lā' Saulo ixlīhui'lī ixcāmāsputūkō'lh
huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n chi'xcuhuī'n
lā' puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatzey tachihuīn nac Samaria

4 Lā' a'ntīn ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim lā' ixtachihuīna'n huan xatzey tachihuīn.
5 Lā' Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacuīni' Samaria. Lā' ixcāmāsu'ni' ixpālacata
Cristo. 6 Lā' huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't ixtakaxmata a'cxtim a'ntū ixcāhuani Felipe.
Takaxmatli lā' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū ixtlahua. 7 Lā' huan tlajana'nī'n ixtata'sa lej
palha' lā' tataxtulh de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lanī't lā' xalactajua'
chi'xcuhuī'n ixcāmātzeyīcan. 8 Lā' lej ixa'nan lhūhua' tapāxuhuān huanmā' nac xcānsipej.
9 Lā' ixuī' chā'tin chi'xcu' ixtacuīni' Simón. Xla' xapū'la ixuanī't tlahuāna' nac huanmā'
xcānsipej. Lā' ixtalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Samaria. Lā' hualh que ū'tza'
māni' lej ka'tla'. 10 Lā' xa'nca ixtakaxmatni' Simón ixlīhuākca'n a'ntī xalacti'na'j lā' a'ntī
xalaka'tla'n. Lā' ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios.
11 Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque lej makān talē'cnīlh ixtatlahuān. 12 Lā' Felipe
cākalhachihuīna'ni'lh xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksīni'n lā' ixpālacata
Jesucristo. Lā' xlaca'n takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli chi'xcuhuī'n lā' puscan. 13 Lā' nā
huan Simón nā xla' kalhlaka'ī'lh lā' a'kpaxli lā' stālani'lh Felipe. Lā' a'xni'ca' Simón
laktzī'lh huan laka'tla'n lā' lej lhūhua' lē'cnīn, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.
14 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que xalanī'n nac Samaria ixtamaklhtīni'nī'ttza' ixtachihuīn
Dios, huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh Pedro lā' Juan nac Samaria.
15 Xlaca'n tamilh lā' ta'orarlīlh que catamaklhtīni'lh Espíritu Santo xalanī'n nac Samaria.
16 Tūna'j ixcālakyujachi Espíritu Santo. Xmān ixta'a'kpaxnī't lā' chuntza' tamāsu'yulh
que tatapa'ksīlh con Māpa'ksīni' Jesús. 17 Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xlaca'n
tamaklhtīni'lh Espíritu Santo.
18 Lā' Simón laktzī'lh que huan Espíritu Santo māstā'ca a'xni'ca' huan apóstoles
ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumīn. 19 Lā' hualh Simón:
—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' līmāpa'ksīn para que chuntza' chu catīhuā
na'ica'cpūmā'ca' quimacan nā tzē namaklhtīni'n huan Espíritu Santo.

20 Lā' Pedro huanilh:
—Casputli mintumīn lā' nā hui'x casputti porque puhuanti nalītamāhua'ya' tumīn
a'ntū ixlē'ksajna' Dios. 21 Hui'x tūla catimaklhtīni' huanmā' lē'ksajna' porque tū' tzey
mi'a'clhcunuc na ixlacapūn Dios. 22 Camakxtekti huanmā' ko'hua'jua' tapāstacna'
lā' casqui'ni' Māpa'ksīni' Dios lā' tzēla chuntza' namāsputūnu'ni'yāni' Dios huanmā'
tapāstacna' a'ntū ka'lhī'ya' na mi'a'clhcunuc. 23 Iclaktzī'nāni' lej ca'tzanca'tzī'ya'. Hui'x
tūla makxteka a'ntūn tū' tzey.
24 Lā' kalhtīni'lh Simón lā' hualh:
—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios que tū' naquimpātle'keni' nīn tuntū' a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit.
25 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtamālacstū'ncnī'ttza' lā' ixtachihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios,
tataspi'tpā para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo nac lacalhūhua' ixā'lacchicni'ca'n samaritanosnu'.

Felipe lā' huan chi'xcu' xala' nac Etiopía

26 Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh lā' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén para Gaza. A'ntza' cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
27 Lā' Felipe tā'kaquī'lh lā' a'lh. Lā' ixuī' kalhatin eunuco xala' nac Etiopía. Xla'
pūchihuīna' ixuanī't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan reina ixtacuīni' Candace.
Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza' xamaktaka'lhna' ixlīhuāk ixlīrico huan reina. Lā' quīlachi nac
Jerusalén para namācā'tanī Dios. 28 Lā' ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū
ī'stancalē'mā' huan cahuāyuj. Lā' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū tzo'kli Isaías, a'ntī ixa'cta'sana'
Dios ixuanī't. 29 Lā' huan Espíritu Santo huanilh Felipe:
—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan carro lā' catā'pi.
30 Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli a'nchī xla' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū
ixtzo'knī't Isaías. Lā' Felipe kalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?
31 Lā' kalhtīlh:
—Tūla como tintī' a'ntī naquimāsu'ni'.
Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.
32 Lā' xla' ixlakapūtle'kehuī' ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknīcan, chuntza' lē'nca huan chi'xcu'; lā' como hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn a'ntī macsi'ta, chuntza' huan chi'xcu' nīn tuntū' hualh.
33 Lā' māmāxanī'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.
Lā' nīn tintī' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknīca.
34 Lā' huan eunuco huanilh Felipe:
—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū līchihuīna'mā' huā'mā' Isaías? ¿Chu ixa'cstu līchihuīna'ncan, o līchihuīna'n ā'kalhatin?
35 Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh xa'nca huani a'ntū ixlakapūtle'kenī't huan
ixtachihuīn Dios lā' māsu'ni'lh ixpālacata Jesús. 36 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh
a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh huan eunuco:
—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyī para que tzē na'ica'kpaxa?
37 Lā' Felipe huanilh:
—Palh hui'x kalhlaka'ī'ya' con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Quit ickalhlaka'ī' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.
38 Lā' chu tuncan māyāhuanīni'lh huan carro. Lā' tatojōlh nac xcān ixtu'ca'n, Felipe
lā' huan eunuco. Lā' Felipe mā'kpaxīlh. 39 Lā' a'xni'ca' tatacutli nac xcān, ixEspíritu
Dios mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco tū'tza' laktzī'lh. Lā' huan eunuco a'mpā lā'

lej pāxuhualh. 40 Lā' Felipe lakchā'nca nac xcānsipej Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo na ixlīhuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac
Cesarea.

9

Saulo xtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 22.6-16; 26.12-18

1 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' lā' ixcāmaknīcu'tun.
Lā' lakmilh xamāpa'ksīni' curasna' 2 lā' squi'nli lakatin acta a'ntū nalē'n na
ixlītokpānna'ca'n israelitas nac Damasco. Lā' chuntza' tzē nacāputza chi'xcuhuī'n lā'
puscan a'ntī ixtastālani' Jesús lā' tzē nacālīmin xatachī'nī'n nac Jerusalén. 3 Lā' Saulo
ixtlā'huantēlha lā' ixtapajtzūtēlhatza' nac Damasco. Lā' chu līmaktin lakatin xkakana'
xala' nac a'kapūn lītamacxti'li'lh. 4 Lā' a'kā'lh nac ti'ya't. Lā' kaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntū ixuani:

—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?

5 Lā' Saulo kalhasqui'nīlh:

—¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?

Lā' xla' hualh:

—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj quintā'latla'hua'ya'. Hui'x
hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan.

6 Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:

—Māpa'ksīni', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?

Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū līhui'līca nat-
lahua'ya'.

7 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'latlā'huan Saulo, takaxmatli lakatin tachihuīn pero
nīn tintī' talaktzī'lh. Lā' lej talē'cnīlh. 8 Lā' Saulo tā'kaquī'lh de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca'
titalakapākē'cu'tulh, tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā' makachi'palē'nca lā' līminca nac Damasco.
9 A'ntza' tahuī'lh lakatu'tun chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā' tū'
ko'tnūlh.

10 Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Ananías. Xla'
lakachuyalh lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Ananías.

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksīni'.

11 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic Ju-
das kalhatin a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza' kalhtō'ka'mā'.
12 U'tza' lakachuyanī't lā' laktzī'nī't kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías a'ntī tanūlh lā'
a'cpūmā'ca'lh ixmacan para que chuntza' nalacahuāna'nchokopala.

13 Pero Ananías kalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua' a'ntūn tū'
tzey cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn takalhlaka'ī' mintachihuīn. 14 Lā'
huan xanapuxcu'nu' curasna' tamaxquī'nī't līmāpa'ksīn que xla' naquincāchi'payāni'
quilīhuākca'n a'ntī icchihuīna'nāuj por milīmāpa'ksīn.

15 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit porque quit iclacsacnī't Saulo. Xla' nacātā'chihuīna'n de quit xalanī'n nac
ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. 16 Quit na'icmāsu'ni' līlhūhua' a'ntū
napātīni'n por quimpālacata.

17 Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā ixuī' Saulo. Lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan
lā' huanilh:

—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksīni' Jesús a'ntī tasu'yuni'ni' nac tej a'nlhā
ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que nalacahuāna'nchokopala'ya' lā' nalītatzumakō'
Espíritu Santo mi'a'clhcunuc.

18 Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā hua'chi xapipēks lā' lacahuāna'nchokopā.
Lā' tā'kaquī'lh lā' tuncan a'kpaxli. 19 Lā' huā'yalh lā' tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahuī'
huan tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

20 Lā' chu tuncan huan na ixlītokpānna'ca'n israelitas, Saulo tzuculh līchihuīna'n Jesús.
Lā' ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n. 21 Lā' talē'cnīlh ixlīhuākca'n a'ntīn
takaxmatli lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī ixcāmāsputūcu'tun nac Jerusalén a'ntī ixtatapa'ksī con
Jesús? Lā' minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni'
xanapuxcu'nu' curasna'. U'tza' līmilh huā'tzā'.

22 Lā' Saulo más ixtahuixcānī. Lā' ixmālacstū'nca que Jesús ū'tza' huā'mā' Cristo a'ntī
Dios ixlacsacui'līnī't. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh huan israelitas a'ntī ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lani'lh israelitas

23 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēnī'ttza' lakalhūhua' chi'chini', huan israelitas talacchihuīna'lh
para natamaknī Saulo. 24 Lā' māca'tzīnīca Saulo que ixmaktaka'lhmā'ca. Tintacuj lā' tin-
tascac ixtaka'lhītīmā'na huan lhā ixlactanūcan nac cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun.
25 Lā' cā'tzī'sa huan tā'timīn talē'lh Saulo lā' tamāyujūlh nac lakatin canasta de na ixa'cpān
taxaka de huan cā'lacchicni'. Lā' chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

26 Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā' ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'. Lā' xlaca'n
ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla' ixkalhlaka'ī'nī't. 27 Lā' Bernabé cālīmini'lh Saulo
huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixlaktzī'nī't nac tej huan Māpa'ksīni' Je-
sucristo a'ntīn tā'chihuīna'lh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixchihuīna'nī't nac Damasco
por ixlīmāpa'ksīn Jesús, lā' tū' ixlacapuhuan. 28 Lā' Saulo ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén.
29 Lā' ixchihuīna'n por ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcātā'lāhuani huan
israelitas a'ntī ixtachihuīna'n griego. Lā' ixtamaknīcu'tun Saulo. 30 Lā' a'xni'ca' huan
tā'timīn taca'tzīlh huā'mā', talē'lh Saulo nac Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.

31 Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'ntī ixtatakēxtimī na ixlīhuāk ixlēka'tla' Judea lā' Galilea
lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Lā' huan
Espíritu Santo ixcāmāko'xamaka'tlī. Lā' ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

32 Lā' Pedro lakaxtim ixlatlā'huan lā' cālakmilh a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Lida.
33 A'ntza' pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Eneas. Xla' ixmā' na ī'xti'cat lakatzeyan
cā'ta. Ixchēkēnī'n ixtalū'ntū'lanī't. 34 Lā' Pedro huanilh:

—Jesucristo mātzeyīyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.

Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh Eneas. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Lida lā' Sarón
talaktzī'lh que ixtzeyanī'ttza'. Lā' xlaca'n tatzuculh tastālani' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

36 Ixuī' nac Jope kalhatin puscāt a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita lā' nā Dorcas
ixtacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' catūhuā lej tzey. Lā' ixmāstā' lhūhua'
limosna. 37 Lā' huā'mā'na chi'chini' xla' ī'tzaca'lh lā' nīlh. Lā' ixmāpaxīcanī'ttza' lā'
ixcāxmāpī'canī'ttza' nac lakatin cuarto tālhmā'n. 38 Lā' huan tā'timīn nac Jope takaxmatli
que Pedro ixuī' nac Lida, como pajtzu ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca kalhatu' chi'xcuhuī'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh Pedro:

—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.

39 Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca' xla' cālakchā'lh, lā' lē'nca nac cuarto
tālhmā'n. Lā' ixlīhuākca'n huan lakapūtnu' talītakēxtimīlh a'nlhā ixmāpī'canī't Dorcas lā'
tacalhualh. Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan lu'xu' a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca'
lakahuancus ixlahuī'. 40 Pero Pedro cāmāxtulh ixlīhuākca'n lā' tatzokostalh lā' orarlīlh.
Lā' laktalakspi'tli huan sputni' lā' huanilh:

—Tabita, catā'kaqui'.

Lā' talakapāke'lh lā' laktzī'lh Pedro lā' tā'kxpāquī'lh. 41 Lā' Pedro makachi'palh lā'
mā'kaquī'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' huan lakapūtnu'
lā' cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan. 42 Huā'mā' ca'tzīkō'ca na ixlīhuāk Jope. Lā' lhūhua'
takalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni' Jesucristo. 43 Lā' Pedro tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic
kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Simón a'ntī māmasījūnu'.

10

Pedro lā' Cornelio

1 Ixuī' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Cornelio. Xla' capitán ixuanī't. Lā' huan
compañía a'ntū ixmāpa'ksī ixtacuīni' Italiana. 2 Cornelio lej ixa'cnīni'ni' lā' ixtajicua'ni'
Dios, lā' nā chuntza' ixlīhuāk xala' na ixchic. Lej ixmaxquī' limosna huan tachi'xcuhuī't
lā' pō'ktu ixorarlīni' Dios. 3 Lakatin chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cornelio
lakachuyalh. Lā' xa'nca laktzī'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' huan ángel
tanūlh lā' huanilh:

—¡Cornelio!

4 Lā' Cornelio lakalaktzī'lh lā' jicua'lh lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū, Māpa'ksīni'?

Lā' huan ángel huanilh:

—Dios pāstacmā'chāni' a'nchīn tlahua'ya' mi'oración lā' a'nchī māstā'ya' limosna. 5 Lā'
chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Pedro. 6 Xla' tētachokonī't na ixchic Simón huan māmasījūnu' a'ntī ka'lhī ixchic
na ixquilhtūn mar. U'tza' nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.

7 Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu tuncan a'lh. Lā' Cornelio cāta'sani'lh
kalhatu' ixtasācua'nī'n lā' kalhatin tropa a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios lā' a'ntī ixtascuja na
ixchic. 8 Lā' a'xni'ca' ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza' a'ntū ixuaninī't huan ángel, cāmacā'lh nac
Jope.

9 Lā' ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtatapajtzūtēlha para huan nac xcānsipej.
Lā' hua'chi tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlītanca'cstu' chic para na'orarlī. 10 Lā'
lej tzi'ncstāyalh lā' ixuā'yancu'tun. Lā' līhuan ixcāxtlahuamā'ca huan līhua't, Pedro
lakachuyalh. 11 Lā' laktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sábana
chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'. Lā' yujli na ixlacapūn. 12 Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na
ixlīhuāk animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'. 13 Lā' kaxmatli a'nchī
tā'chihuīna'nca lā' huanica:

—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.

14 Lā' Pedro hualh:

—Tū', Māpa'ksīni'; porque tū' maktin icua'nī't a'ntūn tū' līmakuan hua'can lā' a'ntū
ko'hua'jua'.

15 Lā' chu kaxmatpā ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca lā' huanica:

—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't.

16 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan sábana lē'nchokopalaca nac a'kapūn. 17 Lā' Pe-
dro lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzī a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū mālakachuyīlh. Lā'
huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixcāmacaminī't Cornelio, takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón.
Lā' tuncan tachilh na ixlacapūn mākalhcha. 18 Lā' tata'sani'lh lā' takalhasqui'nīni'lh lā'
tahualh palh tū' lahuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Simón a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu'

ixtacuīni' Pedro. 19 Lā' a'xni'ca' Pedro ixpāstacna'huī' a'nchī lakachuyanī't, huan Espíritu
Santo huanilh:
—Kalhatu'tun chi'xcuhuī'n taputzayāni'. 20 Catā'kaqui' lā' cayujti lā' cacātā'pi xlaca'n.
Lā' tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacaminī't.
21 Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhuī'n lā' hualh:
—Quit a'ntī putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?
22 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni' Dios. Lā' ixlīhuākca'n israelitas talaktzī'n por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin ángel a'ntī lej tzey huanilh Cornelio que namāta'satīnīni'nāni' lā' xla' nakaxmata a'ntū hui'x nahua'na'.
23 Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā' tzī'sa. Lā' ixlīlakalī cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Jope.
24 Lā' ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio ixcāka'lhīmā' lā' ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n lā' ixamigos a'ntī más ixcālakapasa. 25 Lā' a'xni'ca'
Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā' chu tuncan tatzokostani'lh lā' taquilhpūtani'lh.
26 Lā' Pedro mā'kaquī'lh lā' hualh:
—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.
27 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākaksli ixtalhūhuā't a'ntī
ixtatakēstoknī't. 28 Lā' Pedro cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimīlh con a'ntīn tū' israelita. Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzo'kni' na ixleyca'n israelitas. Pero Dios quimāsu'ni'nī't que tūla ictihualh que ā'chā'tin chi'xcu' ko'hua'jua' lā' ū'tza'
xmān catīhuā. 29 U'tza' iclīmilh a'xni'ca' quimātayīni'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā'
iccākalhasqui'nīyāni' ¿tuchū ixpālacata quilālīmātayīni'uj hui'xina'n?
30 Lā' tuncan Cornelio hualh:
—Tā'ti'majatza' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yalh. Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū quit xa'icorarlīmā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu' tāyalh na quilacapūn lā' ixka'lhī ixlu'xu' lej slamama. 31 Lā' quihuanilh: "Cornelio, Dios kaxmatnī't mi'oración lā' pāstacmā'
a'nchī māstā'ya' limosna. 32 Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón huan māmasījūnu' na ixquilhtūn mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'", quihuanica. 33 Lā' ū'tza' quit
iclīmātayīni'ni' tuncan. Lā' hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'. Pues chuhua'j quilīhuākca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickaxmatcu'tunāuj ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīnī'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni' ixlīhuākca'n
chi'xcuhuī'n. 35 Lā' xalanī'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntīn tajicua'ni' Dios lā' tatlahua
a'ntūn tzey ū'tunu'n tamāpāxuhuī' Dios. 36 Dios cāmacā'ni'lh huan israelitas ixtachihuīn.
Lā' cāmāsu'ni'lh que tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'ntī cāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n. 37 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī māca'tzīnīni'nca huan xatzey tachihuīn pū'la nac Galilea lā' ā'calīstān na ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza' Juan ixmāsu'yunī'ttza' lā'
ixmā'kpaxīnī'ttza'. 38 Dios maxquī'lh Jesús, xala' nac Nazaret, ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
Lā' Jesús ixtlahuatlā'huan a'ntū lej lacuan lā' ixcāmātzeyītlā'huan ixlīhuāk a'ntī ixtapātīni'n por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlahualh Jesús porque Dios ixmaktāyamā'. 39 Lā'
quina'n icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlahualh Jesús na ī'xcānsipejca'n israelitas lā' nac Jerusalén. U'tza' a'ntī xtokohua'ca'ca nac cruz lā' chuntza' maknīca. 40 Lā' Dios
mālakahuanīchokolh ixlīlakatu'tun chi'chini' lā' Dios lej xa'nca quincāmāsu'ni'ni' Jesús.
41 Tū' cāmāsu'ni'lh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' para na'icmālacstū'ncāuj ixtachihuīn. Quina'n ictā'huā'yauj
Jesús lā' ictā'ko'tnūj a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 42 Lā' Dios quincāhuanini' que

na'iccāmāsu'ni'yāuj tachi'xcuhuī't lā' na'icuanāuj que Jesús ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh
ixlīJuezca'n xalakahuan lā' xanīn. 43 Lā' ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios, xalanī'n
makān, tamālacstū'ncli que ixlīhuāk a'ntīn talīpāhuan Jesús, xlaca'n nacāmāsputūnu'ni'can
ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntīn tū' israelitas

44 Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan Espíritu Santo cālakyujchi ixlīhuākca'n a'ntī
ixtakaxmatni'mā'na Pedro. 45 Lā' lej talē'cnīni'lh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'
lā' ixcātā'minī't Pedro. Talē'cnīlh porque huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo, nā
ixcāmaxquī'mā'ca huan tīn tū' israelitas. 46 Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't a'nchī
ixtachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' nā tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. 47 Lā' Pedro
cāhuanipā:

—¿Chā a'nan catīhuā a'ntī nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā' tamā'na? Xlaca'n tamaklhtīni'n chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū huan Espíritu Santo.

48 Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque tatapa'ksīlh con Jesucristo. Lā'
squi'ni'ca Pedro que catachokolh lātma'j.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac lītokpān nac Jerusalén

1 Huan apóstoles lā' tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna' nac Judea cāmāca'tzīnīca que ixtakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Lā' a'xni'ca' Pedro chā'lh nac
Jerusalén, tatā'lāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 3 Takalhasqui'nīlh Pedro:

—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahui'lāna' chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' cātā'huā'ya'nī'ta'?

4 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh xa'nca lā' hualh:

5 —Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā' xa'icorarlīmā'. Lā' iclakachuyalh. Lā'
iclaktzī'lh hua'chi ka'tla' sábana a'ntū yujchi de nac a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'
lā' quilakchilh. 6 Lā' lej xa'nca iclaktzī'lh. Lā' iclaktzī'lh huan animalhna' a'ntū
makakantā'ti' lā' animalhna' a'ntū tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. 7 Lā' ickaxmatli
lakatin tachihuīn a'ntūn quihuanilh: "Pedro, catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't".
8 Lā' icuanilh: "Tū', Māpa'ksīni'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān catūhuā lā' a'ntūn
ko'hua'jua'". 9 Lā' huan tachihuīn quinkalhtīpā ixlīmaktu' de nac a'kapūn. Lā' quihuanilh: "Tū' cahua'nti que ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't". 10 Huā'mā'
pātle'kelh maktu'tun lā' tēpalacancha' tālhmā'n ixlīhuāk nac a'kapūn. 11 Lā' chu līlacapalh
tachilh nac chic a'nlhā xa'iclahui'lāna'uj kalhatu'tun chi'xcuhuī'n a'ntī ixquilakmacamincanī't de nac Cesarea. 12 Lā' Espíritu Santo quihuanilh: "Cacātā'pi ū'tunu'n lā' tū'
capāstacti catūhuā". Lā' quintatā'a'lh huā' kalhachāxan tā'timīn. Lā' ictanūj na ixchic Cornelio. 13 Lā' xla' quincāhuanini' a'nchī laktzī'lh na ixchic kalhatin ángel a'ntī tasu'yuni'lh
lā' huanilh: "Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' calīminca Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Pedro. 14 Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya' hui'x lā' ixlīhuāk xala' na
minchic", huanilh huan ángel.

15 Lā' Pedro cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan Espíritu Santo cālakmilh ū'tunu'n chuntza'
hua'chi quincālakmini' pū'la. 16 Lā' quit icpāstacli a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: "Juan
ixlīmā'kpaxīni'n xcān pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit
Espíritu Santo". 17 Dios cāmaxquī'lh xlaca'n huā'mā' lē'ksajna' nā chuntza' hua'chi
quincāmaxquī'ni' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'nī'ta'uj Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' ¿chu quit tzē
xa'icmāmakchuyīlh Dios? —hualh Pedro.

18 Lā a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquilhca'cslalh. Lā' tuncan tatzuculh tachihuīna'n
a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:

—Dios lacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā' nā chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 Lā' a'xni'ca' maknīca Esteban, lā tzucuca cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā'
xlaca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'nī't. Lā' ixtatachokoyācha' nac Fenicia lā' nac
Chipre lā' nac Antioquía. Lā' cāhuanica huan xatzey tachihuīn xmān huan israelitas.
20 Pero makapitzīn de xlaca'n xalanī'n nac Chipre lā' nac Cirene lā' xlaca'n tachā'lh
nac Antioquía. Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntīn tū' israelitas. Lā' cāmāsu'ni'ca huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús. 21 Lā' huan Māpa'ksīni' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn lā'
chuntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksīni'.
22 Lā' cāmāca'tzīnīca a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Jerusalén a'ntū ixpātle'kemā' nac
Antioquía. Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 Lā' a'xni'ca' xla' chā'lh lā' laktzī'lh a'nchī Dios
ixcāsicua'lanālīnī't, lā' lej pāxuhualh xla'. Lā' Bernabé cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh
ixlīhuākca'n:
—Calīhui'lī'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksīni'.
24 Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'clhcunuc ixlītzuma Espíritu Santo lā' lej
ixkalhlaka'ī'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh tatapa'ksī con Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' ā'calīstān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso. 26 Lā' a'xni'ca' kaksli, līmilh nac
Antioquía. Lā' ixlīhuāk lakatin cā'ta Bernabé lā' Saulo ixtatā'takēstoka a'ntī ixtakalh-
laka'ī'. Lā' ixcāmāsu'ni'can lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' a'ntza' nac Antioquía tzucuca pū'la
cāmāpācuhuīcan cristianos xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
27 Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac Jerusalén makapitzīn ixa'cta'sana'nī'n Dios.
Lā' tachā'lh nac Antioquía. 28 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'ntī ixuanican Agabo, tā'kaquī'lh
na ixlacapūnca'n lā' cāmāca'tzīnīlh. Lā' Espíritu Santo maktāyalh. Lā' hualh que na'a'nan
lakachu lakatin ka'tla' tatzi'ncsta. Lā' chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' Claudio ixmāpa'ksīni'n.
29 Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' talīhui'līlh tamacā'ni' lē'ksajna' huan tā'timīn a'ntī ix-
tahui'lāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā' chu a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'. 30 Lā'
chuntza' tatlahualh. Lā' Bernabé lā' Saulo talē'ni'lh huan lē'ksajna' huan xanapuxcu'nu'
lītokpān.

12

Maknīca Jacobo lā' chi'paca Pedro

1 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'ntī ixtacuīni' Herodes, tzuculh cāchi'pa lā'
cāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 2 Lā' māmaknīnīni'lh con cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan.
3 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Herodes que huan israelitas talakatīlh a'ntūn tlahualh, ā'chulā'
cātlahuani'lh. Lā' māchi'panīni'lh nā huan Pedro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca' ixlamā'
huan cā'tani' a'xni'ca' tahua'lh pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. 4 Lā' a'xni'ca' Herodes
ixmāchi'panīni'nī't huan Pedro lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n. Lā' cāmacamaxquī'lh
kalhacāujchāxan tropasna' a'ntī natamaktaka'lha līka'tla'tā'ti' līkalhatā'ti'. Lā' Herodes
ixpuhuan ixlīmilh ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' na'a'ksputa huan cā'tani' a'ntū
huanican pascua. 5 Lā' chuntza' Pedro ixmānūcanī't nac pūlāchī'n lā' ixmaktaka'lhmā'ca.
Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' tū' tajaxli ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios por ixpālacata
Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

6 Lā' lakatin tzī'sa Pedro ī'lhtatamā' nac pūlāchī'n. Lā' Herodes ixmāxtucu'tun
ixlīlakalī. Lā' ī'lhtatamā' huan Pedro na ixpāxtūnca'n huan kalhatu' tropasna' lā'
ixcāmacachī'maxquī'canī't chā'tunu' tropa con cadenas. Lā' ā'kalhatu' tropasna' ixtayāna'
ixlacapūn huan mākalhcha lā' ixtamaktaka'lha huan pūlāchī'n. 7 Lā' chu līmaktin

tasu'yulh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' lakatin xkakana' māxkakēlh huan
pūlāchī'n. Lā' huan ángel tāpāxakā'līlh Pedro lā' mālakahuanīlh lā' huanilh:

—Catā'kaqui' lacapalh.

Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro.
8 Lā' huan ángel huanilh:

—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.

Lā' chuntza' tlahualh Pedro. Lā' huanipā huan ángel:

—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.

9 Lā' Pedro taxtulh lā' ī'stālani'tēlha. Lā' tū' ixca'tzī palh ixlīstu'ncua' a'ntū ixtlahua
huan ángel. Ixpuhuan que ixlakachuya.
10 Tapātle'kelh huan xapū'la tropa a'ntī ixmak-
taka'lhmā' lā' ā'calīstān tapātle'kepā ā'kalhatin. Lā' tachilh nac mākalhcha de līcā'n a'nlhā
lactanūcan nac xcānsipej. Lā' ixa'cstu talaquī'lh. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh
lakatin calle. Lā' chu tuncan lacapalh huan ángel makxtekli Pedro.
11 Lā' a'xni'ca' Pedro
tzeyā ca'tzīlh lā' hualh:

—Chuhua'j icca'tzī xa'nca que huan Māpa'ksīni' macaminī't ixángel lā'
quimāpūtaxtūnī't de na ixlīmāpa'ksīn huan rey Herodes. Lā' quimāpūtaxtūnī't de ixlīhuāk
a'ntū ixtapuhuanī't ixquintatlahuani'lh huan israelitas.

12 Lā' a'xni'ca' ixpāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María a'ntī ixtzī't
Juan a'ntī ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Marcos. A'ntza' līlhūhua' ixtastokcanī't lā'
ixta'orarlīmā'na.
13 Lā' Pedro lacatucsli huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan para
nachā'ncan na ixtanquilhni' huan chic. Lā' kalhatin tzu'ma'jāt, a'ntī ixtacuīni' Rode,
milh kalhasqui'nī tichū xla'.
14 Lakapasli ixtachihuīn Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā'
ū'tza' tū' līmālaquī'lh lā' tuncan tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā' cāhuanilh a'ntī
ixtatakēstoknī't:

—Yā Pedro kēpūn.

15 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Chuya'ya'.

Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīstu'ncua'. Lā' tuncan tahualh:

—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'ntī maktaka'lha Pedro.

16 Lā' Pedro ā'chulā' lacatucsli huan mākalhcha. Lā' a'xni'ca' tamālaquī'lh, talaktzī'lh
Pedro lā' talē'cnīlh.
17 Lā' Pedro cāmacahuani'lh para que cataquilhca'cslalh. Lā'
cāpūtle'keni'lh a'nchī Māpa'ksīni' līmāxtulh nac pūlāchī'n. Lā' cāhuanilh:

—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.

Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.

18 Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuīlh, huan tropasna' lej tatamakchuyīlh por ixpālacata
a'nchī lītzā'lalh Pedro.
19 Lā' a'xni'ca' Herodes māputzanīni'lh huan Pedro lā' tū' kaksca
lā' cākalhasqui'nīlh huan tropasna' a'ntī ixcāyāhuacanī't para natamaktaka'lha Pedro lā'
cāmāmaknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac Judea lā' a'lh tancā'n nac Cesarea lā' a'ntza'
tachokolh.

Nīlh Herodes

20 Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'nī't con xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. Lā' makapitzīn
de xlaca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n. Lā' lī'amigos talātlahualh con Blasto a'ntī
ixmaktaka'lhna' a'nlhā ī'lhtata huan rey. Lā' xlaca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque
ixlīhua'tca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón līmincancha' de na ī'xcānsipej huan rey.
21 Lā' chilh
huan chi'chini' a'ntū ixcālhcāni'nī't Herodes. Lā' ixlhakā'nī't ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que
rey ixuanī't. Lā' tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh.
22 Lā' tachi'xcuhuī't tata'salh lā'
tahualh:

—Tū' chi'xcu' a'ntī a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.

23 Lā' chu līmaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhuī'lh Herodes porque cāmakxtekli
tamācā'tanīlh como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahua'lh lā' nīlh.

24 Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakchā'lh ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n.

25 Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n nac Jerusalén, xlaca'n tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.

13

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

1 Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka nac Antioquía, ixa'nan a'cta'sana'nī'n lā'
mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n Bernabé lā' Simón (a'ntī ixuanican Negro)
lā' Lucio xala' nac Cirene lā' Manaén (a'ntīn tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. 2 Lā' xlaca'n
ixtataquilhpūtani'mā'na Dios lā' ixtalīhui'līnī't tuntū' natahua'. Lā' Espíritu Santo hualh:

—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n natatlahua huan ixlītlōtca'n a'ntū na'iccāmaxquī'.

3 Lā' xlaca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā'
cāmacā'nca.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

4 Lā' huan Espíritu Santo cāmacā'lh Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n
nac Seleucia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan
mar. 5 Lā' a'xni'ca' tachilh nac xcānsipej Salamina, talī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios
na ixlītokpānna'ca'n huan israelitas. Lā' talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. 6 Lā' a'xni'ca'
tatētaxtulh ixlīhuāk huan Chipre, tachilh nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos. Lā' tapāxtokli
chā'tin chi'xcu' israelita ixtacuīni' Barjesús. Xla' tlahuāna' ixuanī't lā' a'cta'sana', pero tū'
ixla' Dios. Xmān ixcālī'a'kxoko. 7 Lā' huan tlahuāna' ixmaktāya huan gobernador Sergio
Paulo a'ntī lej skalalh ixuanī't. Lā' huan gobernador cāmātayīni'lh Bernabé lā' Saulo lā'
ixkaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 8 Pero cātā'lāhuanilh huan tlahuāna' a'ntī ixuanican
nā Elimas. Xla' tū' ixlacasqui'n nīn cakalhlaka'ī'lh huan gobernador. 9 Lā' Saulo, a'ntī nā
ixtacuīni' Pablo, ixlītzuma Espíritu Santo na ixa'clhcunuc. Xla' lakalaktzī'lh Elimas. 10 Lā'
huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonu'na' lā' lej ca'tzanca'tzīya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti' lā' hui'x
nīn tuntū' lakatīya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lactlahua'ya' a'ntū xastu'ncua'
ixlīmāpa'ksīn Dios? 11 Lā' chuhua'j huan Māpa'ksīni' namāpātīnīyāni'. Lakatzī'n nala'ya'
lā' tūlalh catila'ktzi' chi'chini' lātma'j.

Lā' chu līmaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā' ixputzatlā'huan a'ntī
ixmakachi'palē'lh. 12 Lā' a'xni'ca' huan gobernador laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, xla' kalh-
laka'ī'lh porque lē'cnīlh a'ntū ixmāsu'yucan ixpālacata Māpa'ksīni'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

13 Lā' Pablo lā' nā a'ntī ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'a'lh barco lā' tachā'lh
nac Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan cāmakxtekli lā' taspi'tchokolh nac
Jerusalén. 14 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de nac Perge lā' tachā'lh nac Antioquía
ixlēka'tla' nac Pisidia. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n
israelitas lā' tatahui'lalh. 15 Lā' lakapūtle'keca ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley
lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān tamacamilh
kalhatin a'ntī cāhuanilh Pablo lā' Bernabé:

—Chi'xcuhuī'n, palh cāmaxquī'cu'tunā'tit tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't, cacāhuani'tit.

16 Lā' Pablo tāyalh lā' cāmacahuani'lh para nataquilhca'csla lā' hualh:

—Cakaxpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. 17 Huan
quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli a'ntī quinapapna'ca'n. Lā' Dios lej laka'tla'n
cātlahualh a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān ixtahui'lāna' nac ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī
lhūhua' līmāpa'ksīn lā' ū'tza' tzē cālīmāxtulh de huanmā' ti'ya't. 18 Lā' Dios ixcāpātīni'
tu'pu'xam cā'ta a'xni'ca' ixtalatlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 19 Lā' Dios cāmāsputūlh
tachi'xcuhuī't xalanī'n lakatojon xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican Canaán. Lā'

cāmālacpitzini'lh huan quinapapna'ca'n huan ti'ya't a'nlhā natalatahui'la.
20 Lā' Dios cāhui'līni'lh ixjuezca'n a'ntī nacāmāpa'ksī lakatā'ti' ciento ā'pūpitzi cā'ta. Lā' huan a'cta'sana' Samuel ū'tza' ā'xmān juez lalh.
21 A'calīstān huan quinapapna'ca'n israelitas tasqui'nli kalhatin ixreyca'n. Lā' Dios hui'līlh ixlīrey Saúl, ixcaman Cis. Lā' ixtalakapasni' Benjamín ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n tu'pu'xam cā'ta.
22 Lā' a'xni'ca' Dios māpānūlh huan Saúl, lā' hui'līpā David ixlīrey. Dios līchihuīna'lh ixpālacata David lā' hualh: "Quit iclakapasa David, ixo'kxa' Isaí. Lā' iclaktzī'n ū'tza' kalhatin chi'xcu' a'ntī pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit. Xla' natlahua ixlīhuāk quintapuhuān", hualh Dios.
23 Lā' Dios cāmaxquī'lh huan israelitas kalhatin māpūtaxtūnu' chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la. Lā' huan māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'yātā'nat David.
24 A'xni'ca' Jesús tūna'j i'xmin, Juan ixcāhuani ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas: "Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit".
25 Lā' a'xni'ca' ī'sputmā'tza' ixquilhtamacuj Juan a'ntū ixlīmā'kpaxīni'n, xla' ixuan: "Quit tū' a'ntī puhua'nā'tit. A'calīstān namimpala ā'chā'tin a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tū' līminī'ni' nīn na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato".
26 Lā' Pablo huampā:
—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī ī'xū'yātā'natna' Abraham, hua'chi quit, lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'nī'ta'ni' huan tachihuīn a'ntū nalīpūtaxtucan.
27 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' nā ixpūchihuīna'nī'nca'n tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā' tū' tamāchekxīlh ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios a'ntū lakapūtle'kecan pō'ktu huan chi'chinī'n a'ntū pūjaxcan. U'tza' līmāpa'ksīni'nca que Jesús namaknīcan. Lā' chuntza' tatlōkentaxtūlh chu a'nchī tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makān.
28 Lā' a'yuj tūlalh takaksni'lh ixpālacata chichū natalīmaknī Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan Pilato que camaknīca.
29 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtatlōkentaxtūnī'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni' natatlahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn de huan nac cruz lā' mānūca nac lhu'cu'.
30 Lā' Dios mālakahuanīchokolh.
31 Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni' a'ntī ixcātā'taxtunī't de nac Galilea lā' ixcātā'a'nī't nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ū'tunu'n a'ntī tamāstū'ncmā'na chuhua'j huan tachi'xcuhuī't ixpālacata Jesús.
32 'Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n xatzey tachihuīn ixpālacata a'ntū cāhuanilh Dios quinapapna'ca'n que namāstā'.
33 Lā' ū'tza' Dios quincātlōkentaxtūni'ni' quina'n, a'ntī ī'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Jesús. Chuntza' tatzo'kni' huan nac libro Salmos capítulo lakatu':
Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.
34 Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cā'līnīn. Lā' tū' ā'maktin cati'a'lh nac cā'līnīn. Lā' Dios hualh chuntza': "Na'iccāmaxquī'yāni' a'ntūn quilīsicua'lanālīn chuntza' a'nchī huanica David".
35 Lā' tatzo'kni' nac libro Salmos ā'lakatin capítulo:
Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.
36 Lā' David ixtlahuanī'ttza' ixtapuhuān Dios ixlacapūnca'n xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'xni'ca' xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh lā' mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't ixnatāta'na'. Lā' ixmacni' David masli.
37 Pero tū' masli ixmacni' Jesús a'ntī Dios mālakahuanīchokolh.
38 Camāchekxī'tit hui'xina'n a'ntī israelitas hua'chi quit. Por ixpālacata huā'mā' chi'xcu', cātamāca'tzīnīyāni' hui'xina'n que mintalaclē'i'ca'n tzē nacāmāsputūnu'ni'yāni'.
39 Jesús cāmāsputūnu'ni' ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn talīpāhuan Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés, ū'tza' tūlalh catimāsputūlh talaclē'i'.
40 Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
41 Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'ntī lakmaka'nā'tit.
Ca'a'cnī'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n hui'lāna'ntit.
Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixkalhlaka'ī'tit.
42 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'ntīn tū' israelitas, tasqui'ni'lh que natahuanipala huā'mā' tachihuīn

ixlīmixtzeyan. 43 Lā' tataxtulh a'ntī ixtatakēstoknī't nac lītokpān. Lā' tastālani'lh Pablo lā'
Bernabé lhūhua' israelitas lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas lā'
lej ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū' catamakx-
tekli huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yu ixlītzey Dios.
44 Lā' ixlīmixtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, ixlīhuāk xalanī'n
nac xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata ixtachihuīn Dios. 45 Lā' a'xni'ca' huan israeli-
tas talaktzī'lh ixtalhūhuā't huan tachi'xcuhuī't, xlaca'n lej talakca'tzalh lā' tatā'lāhuanilh
Pablo lā' talakapalalh. 46 Lā' Pablo lā' Bernabé tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh lā'
cāhuanica:

—Lej tasqui'nī que cātahuanini' xapū'la hui'xina'n, israelitas, i'xtachihuīn Dios. Pero
como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza' tasu'yu que tū' ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti' min-
quilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Chuhua'j quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntīn tū'
israelitas. 47 Chuntza' quinDiosca'n quincāmāpa'ksīni' lā' hualh:

Quit iclacsacnī'ta'ni' para nacāmāca'tzīnī'ya' a'nchī natalīpūtaxtu xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni' na ixlīhuāk quilhtamacuj.

Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchī namakskoya' ixlīhuāk.

48 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej tapāxuhualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' tahualh
que lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā' takalhlaka'ī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixcāhui'līcanī't para
natamaklhtīni'n xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 49 Lā' māca'tzīnīni'nca ix-
tachihuīn Māpa'ksīni' lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī Antioquía. 50 Pero huan israelitas
tachihuīna'maxquī'lh huan xalaka'tla'n puscan a'ntī lej ixta'a'cnīni'ni' Dios lā' nā huan
xanapuxcu'nu' de huan xcānsipej. Lā' tacuccha'xli cāmacaputzaca Pablo lā' Bernabé
lā' cātlakamacā'nca de na ī'xcānsipejca'n lā' nā a'nlhā ixtamāpa'ksī. 51 Lā' huan Pablo
lā' Bernabé tatincxli huan pokxni' de ixtojonca'n lā' chuntza' cāmāca'tzīnīca que huan
xalanī'n huan xcānsipej ixtalē'n cuenta. Lā' ta'a'lh nac Iconio. 52 Lā' huan tā'timīn lej
tapāxuhualh. Lā' ixa'clhcunucca'n i'xlītzuma Espíritu Santo.

14

Pablo lā' Bernabé nac Iconio

1 Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh huan na ixlītokpānca'n israelitas nac Iconio
lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhlaka'ī'lh lej lhūhua' israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
2 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī' tachihuīna'maxquī'lh huan a'ntīn tū'
israelitas. Lā' cāmāpuhuanīca que huan tā'timīn tū' tzey ixtahuanī't. 3 Lā' Pablo lā'
Bernabé tatachokolh lātma'j nac Iconio lā' ixta'a'cta'sana'n lā' tū' talacapuhualh porque
ixtalīpāhuan huan Māpa'ksīni'. Lā' por ixlīmāpa'ksīn Dios ixtatlahua laka'tla'n catūhuā lā'
lē'cnīn. Lā' ū'tza' līmāsu'yulh Dios que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n Pablo lā' Bernabé
ixpālacata Jesucristo. 4 Pero huan tachi'xcuhuī't xala' huan nac xcānsipej tū' a'cxtimni'
ixtapāstacna'n. Makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas lā' ā'makapitzīn ix-
tapāstacna'n hua'chi huan apóstoles. 5 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas lā'
nā huan xanapuxcu'nu' talacchihuīna'lh para natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. 6 Lā'
a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', Pablo lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'a'lh nac estado de Licaonia
nac xcānsipejni' Listra lā' Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' a'ntza' ixtalī'a'cta'sana'n
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra

8 Ixuī' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't ixtojon. Ixlū'ntū'lanī't desde
a'xni'ca' lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. 9 Ixuī' ixkaxmatmā' Pablo. Lā' Pablo
lakalaktzī'lh lā' ca'tzīlh que ixkalhlaka'ī' que tzē namātzeyīcan. 10 Lā' Pablo lej palha'
hualh:

—Caxlittāya'.

Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.

11 Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzī'lh a'ntū tlahualh Pablo, xlaca'n tata'salh lā'
tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā' tahualh:
—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntīn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n!
12 Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que Pablo ix-
uanī't ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'ntī ixa'cta'sana'nī't. 13 Lā' huan lītokpān
a'nlhā ixtaquilhpūtani'can huan a'ntī dios Júpiter, ixyā ixlacapūn huan xcānsipej. Lā'
huan ixcura Júpiter līmilh toros lā' xa'nat nac tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan
tachi'xcuhuī't ixtalakachi'xcuhuī'cu'tun. 14 Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā'
Pablo, tamāchekxīlh a'ntū ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n taxtī'tli ixa'cstuca'n ixlu'xu'ca'n
porque lej tatamakchuyīlh. Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan huan tachi'xcuhuī't lā' tata'salh
lā' tahualh:
15 —¡Tachi'xcuhuī't! ¿A'chī' tlahua'yā'tit huā'mā'? Quina'n nā chi'xcuhuī'n a'cxtim
hua'chi hui'xina'n. Iccālīmini'yāni' xatzey tachihuīn para que nalītalakspi'tā'tit ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī a'ntūn tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'ntī
lakahuan. U'tza' a'ntī tlahuanī't a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan.
16 Kōtan tū'xama'ntza' Dios cāmakxteknī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't natatlahua chu a'ntūn
talacasqui'n. 17 Pō'ktu Dios ixcāmacā'ni' a'ntū ixmāsu'yu que a'nan Dios. Dios tlahua
a'ntūn tzey. U'tza' līla xcān lā' lej līla a'ntū tzē hua'can. Lā' quincāmaxquī'yāni' quina'n
tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta līpāxūj lahui'lāna'uj —hualh Pablo.
18 A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzī cāmāpānūni'ca ixtapāstacna'ca'n huan
tachi'xcuhuī't para natalakachi'xcuhuī' Pablo la' Bernabé.
19 Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Iconio. Lā' tachi-
huīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' līmūta'laca Pablo lā' xuakaca lā' māxtuca de
huan xcānsipej lā' makxtekca. Tapuhualh que xanīntza' ixuanī't. 20 Pero huan tā'timīn
talītamacxti'li'lh lā' Pablo tā'kaquī'lh lā' tanūlh nac xcānsipej. Lā' ixlīlakalī ta'a'lh Pablo lā'
Bernabé nac Derbe.
21 Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac huanmā'
xcānsipej lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh. Lā' tuncan xlaca'n tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac
Iconio lā' nac Antioquía. 22 A'ntza' ixcāmaxquī' tahuixcān huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā'
lej ixcāmaxquī' tapāstacna' que natakalhlaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:
—Tasqui'nī napātīni'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios māpa'ksīni'n.
23 Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu' lītokpān. Lā' pū'la ta'orarlīlh lā'
tū' tahuā'yalh. Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't que
cacāmaktaka'lhli huan xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

24 Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh huan nac Pisidia lā' tamilh nac Panfilia.
25 Lā' a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't huan xatzey tachihuīn nac Perge, lā' ta'a'lh tancā'n nac
Atalia. 26 Lā' de a'ntza' tapū'a'lh barco nac Antioquía. Lā' huanmā' xcānsipej ixuanī't
a'nlhā xapū'la ī'squi'ni'canī't Dios que cacāmaktāyalh Bernabé lā' Pablo ixlītlōtca'n a'ntū
chū'cus tatlahuakō'nī't.
27 Lā' a'xni'ca' tachā'lh Pablo lā' Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli ixlīhuākca'n a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū Dios ixcāmaktāyanī't que natatlahua. Lā'
cāhuanica a'nchī Dios ixcāmāsu'ni'nī't que ixlacasqui'n nā ixtakalhlaka'ī'lh nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas. 28 Lā' a'ntza' Pablo lā' Bernabé tatā'tachokolh huan tā'timīn makān.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

1 Lā' tamilh nac Antioquía makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Judea. Lā' tatzuculh
tamāsu'ni' huan tā'timīn. Lā' tahualh:
—Tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit chu a'nchī ixmāsu'yu Moisés. Lā' palh tū' circunci-
darla'nī'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.

2 Lā' Pablo lā' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lā' lej talālacatāquī'lh. Lā' ā'calīstān
cālacsacca Pablo lā' Bernabé lā' ā'makapitzīn huampala a'ntī natalaka'n huan apóstoles
lā' huan xanapuxcu'nu' lītokpān nac Jerusalén lā' natakalhasqui'nīni'n a'nchī
nalīlacāxtlahuacan.
3 Lā' chuntza' huan tā'timīn xalanī'n nac huan lītokpān nac Antioquía tamacā'lh Pablo
lā' Bernabé. Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' ixtatētaxtutēlha lakaxtim nac estado de Fenicia lā'
Samaria. Lā' ixtapūtle'keni' a'nchī ixtakalhlaka'ī' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' ū'tza'
talīpāxuhualh huan tā'timīn.
4 Lā' a'xni'ca' Pablo lā' Bernabé tachā'lh nac Jerusalén lā' tapāxtokli con tapāxuhuan
huan tā'timīn lā' apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lītokpān. Lā' Pablo lā' Bernabé tahuanilh
ixlīhuāk a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē natatlahua. 5 Lā' tatāyalh makapitzīn a'ntī ī'stālani'
ixtamāsca'tīnī'nca'n fariseosnu' lā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' tahualh:
—Lā' tasqui'nī que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' nā tasqui'nī que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.
6 Lā' huan apóstoles lā' xanapuxcu'nu' tatakēstokli para que xa'nca natalacāxtlahua
huā'mā'. 7 Lā' ixtalacchihuīna'mā'nacus lā' tāyalh Pedro lā' cāhuanilh:
—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin de quina'n. Quit
quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas lā' chuntza' tzē
natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 8 Lā' Dios, a'ntī lakapasa ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't,
ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n huan Espíritu Santo chuntza' a'nchī quincāmaxquī'nī'ta'ni'. Lā'
chuntza' māsu'yulh que Dios lacasqui'n que natakalhlaka'ī' nā xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni'. 9 A'cxtim Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lā' qui'a'clhcunucca'n
por ixpālacata līpāhuanāuj Dios. 10 ¿A'chī' pāstacna'nā'tit hui'xina'n que tū' tzey
a'nchī Dios lacasqui'n natakalhlaka'ī' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' la-
casqui'nā'tit hui'xina'n que xlaca'n natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés?
U'tza' quinatāta'na'ca'n tūlalh tatlōkentaxtūlh. Lā' nā quina'n tūlalh catitlōkentaxtūj.
11 Pero ickalhlaka'ī'yāuj que xapūtaxtuni' quina'n chuntza' hua'chi nā xlaca'n porque
quincāmāpūtaxtūcu'tuni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús —hualh Pedro.
12 Lā' tuncan ixlīhuāk ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n takax-
matli a'xni'ca' Bernabé lā' Pablo tapūtle'kelh huan lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios
cāmaktāyalh que tzē tatlahua na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' a'xni'ca'
xlaca'n tachihuīna'nkō'lh, Jacobo kalhtīni'lh:
—Tā'timīn, caquilākaxmatui. 14 Pūtle'kenī'ttza' Simón Pedro a'nchī Dios xapū'la cālacsacli
makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cālacsacli para natala ixcamana'. 15 Lā'
huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' tahualh chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzo'kni':
16 A'calīstān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū laclalh.
Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclanī't, lā' na'icyāhuapala.
17 Lā' chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni'.
Lā' nā nataputza nā ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntīn cālakapascan quintachi'xcuhuī't.
18 Huā'mā' hualh huan Māpa'ksīni' a'ntī māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca' lacatuncuīlh huan quilhtamacuj.
19 Lā' Jacobo huampā:
—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyīuj a'ntīn tatā'a'n Dios xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. 20 Icpuhuan que natzo'kāuj lā' nacāhuaniyāuj que tū' catahua'lh a'ntū
cā'a'ksajuī'canī't huan ídolos lā' nā tū' catamakpuscātīni'lh lā' tū' cataka'lhīlh huan puscan
ixmakchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh ixquinīt huan animalhna' a'ntū a'kpixchī'canī't
lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'. 21 Chuntza' icpuhuan porque lejtza' makān na ixlīhuāk
cā'lacchicni', pō'ktu chi'chini' a'ntū pūjaxcan, a'cta'sana'ncan lā' lakapūtle'kecan a'ntū
hualh Moisés —cāhuanilh Jacobo.

22 Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlīhuākca'n talīhui'līlh talacsaca
makapitzīn chi'xcuhuī'n chu lī'ū'tunu'n lā' nacāmacā'ncan con Pablo lā' Bernabé nac
Antioquía. Lā' macā'nca huan Judas, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Barsabás, lā'
ā'chā'tin ixtacuīni' Silas. Huan tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n xalaka'tla' ixtahuanī't huan
lītā'timīn. 23 Lā' tzo'kca lakatin carta a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni' nac carta
lā' tahualh:
"Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā' tā'timīn iccāsaludarlīyāni' hui'xina'n tā'timīn
a'ntīn tū' israelitas xalanī'n nac xcānsipej Antioquía lā' nac estado de Siria lā' Cili-
cia. 24 Ickaxmatnī'ta'uj que makapitzīn de quina'n tataxtunī't de ā'tzā' a'yuj quina'n
tū' iccāmaxquī'uj xlaca'n līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n cātalīmāmakchuyīnī'ta'ni' con a'ntū
ixtamāsu'yu lā' cātamāpātza'nkāni'nī'ta'ni'. Lā' tahualh que tasqui'nī que hui'xina'n
natlahuayā'tit ixtalanānca'n israelitas. 25 A'xni'ca' quina'n ictakēstokui, iclīhui'līuj iclac-
sacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n con Bernabé lā' Pablo a'ntīn
cāpāxquī'yāuj. 26 Huan kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanūnī't a'nlhā lej cā'lījicua' por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 27 Lā' iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas lā' Silas. Xlaca'n
nacāhuaniyāni' chu ū'tza' a'ntū ictzo'knumā'nauj. 28 Na'iccāmaxquī'yāni' hui'xina'n lakatin
līmāpa'ksīn chuntza' a'nchī ixtapuhuān Espíritu Santo lā' nā quintapuhuānca'n. Chu
xmān huā'mā' tasqui'nī: 29 que hui'xina'n tū' catihua'tit quinīt a'ntū līlakachi'xcuhuī'canī't
ídolo, lā' tū' cahua'tit ka'lhni', lā' tū' cahua'tit ixquinīt animalh a'ntū a'kpixchī'canī't,
lā' tū' camakpuscātīni'ntit lā' tū' cataka'lhīlh ixmakchi'xcu'ca'n puscan. Palh hui'xina'n
natlōkentaxtūyā'tit huā'mā', natlahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān huā'mā' iccāhuaniyāni'".
30 Lā' cāmacā'nca Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzīn. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac An-
tioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' cāmaxquī'ca
huan carta. 31 Xlaca'n talakapūtle'kelh lā' tapāxuhualh por ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca.
32 Lā' Judas lā' Silas nā xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuanī't. Xlaca'n lej tahualh lā'
cāmaxquī'ca tapāstacna' huan lītā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. 33 Lā' a'xni'ca' ix-
tahui'lāna'tza' makān a'ntza', cāmakxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica: "Dios cacālē'ni'". Lā'
talakminchokopā a'ntī ixcāmacā'nī't. 34 Lā' puhuanli Silas natachoko a'ntza'. 35 Lā' nā
Pablo lā' Bernabé tatachokolh nac Antioquía. Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala
ixtamāsu'yu lā' ixtalē'cta'sana'n ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

36 A'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:
—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā
māca'tzīnīnī'ta'uj ixtachihuīn Māpa'ksīni'. Cāhui laktzī'nāuj a'nchī tataxtokō'.
37 Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos. 38 Pero
Pablo tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't xlaca'n a'xni'ca' ixtahui'lāna' nac
Panfilia. Lā' tū' a'lh cātā'scuja. 39 Lā' lej talālacatāquī'lh Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza'
talītaxtunquīlh. Bernabé lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh barco nac Chipre. 40 Lā' Pablo lacsacli
Silas lā' tataxtulh. Lā' huan tā'timīn ixtasqui'ni'nī't huan Māpa'ksīni' camaktaka'lhli.
41 Lā' Pablo lā' Silas ixtatētaxtutēlha nac estado de Siria lā' Cilicia lā' ixcāmaxquī'
tahuixcān huan tā'timīn a'ntī a'ntza' ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

1 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni' Derbe lā' Listra. Lā' tapāxtokli kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla' ixo'kxa' ixuanī't kalhatin puscāt
israelita a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. 2 Huan tā'timīn
nac Listra lā' nac Iconio ixtaca'tzī palh tzeyā chi'xcu' Timoteo. 3 Lā' Pablo ixlē'ncu'tun
Timoteo. Lā' huan israelitas ixtaca'tzī que ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. Lā'
ū'tza' Pablo līmāchu'cunīni'lh Timoteo para que naka'lhī ixlīlakapascan como hua'chi

israelitas. Pablo tlahualh huā'mā' porque tū' cāmaka'kchā'ncu'tulh huan israelitas a'ntza'.
4 Lā' xlaca'n ixtatētaxtutēlha huan lakatunu' xcānsipejni'. Lā' ixcāmāca'tzīnīcan huan
līmāpa'ksīn a'ntū ixtahuanī't apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. 5 Lā'
chuntza' huan a'ntī ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā' ā'chulā'
takalhlaka'ī'lh. Lā lakalīyān talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

6 Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmakxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn nac Asia. Lā'
Pablo lā' a'ntī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlēka'tla' Frigia lā' Galacia. 7 Lā' a'xni'ca' tachā'lh
na ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksī Misia, lā' ta'a'ncu'tulh nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu
Jesús tū' cāmakxtekli nata'a'n. 8 Lā' tatētaxtulh nac Misia lā' ta'a'lh tancā'n nac xcānsipej
Troas. 9 A'ntza' cā'tzī'sa Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Mace-
donia a'ntī tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej ī'squi'ni' lā' huanilh: "Caquilālaka'uj
nac Macedonia lā' caquilāmaktāyauj". 10 Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh, tuncan quina'n
ictzucūj ictacāxāuj para na'ica'nāuj nac estado de Macedonia. Chu tuncan icpāstacui que
ixlīstu'ncua' Dios quincālacsacnī'ta'ni' na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n nac Macedonia
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc icmiuj nac Samotracia. Lā' ixlīlakalī
huampala ica'uj nac Neápolis. 12 Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā' icchā'uj nac Filipos a'ntū
tapa'ksī nac Roma. U'tza' más xaka'tla' xcānsipej ixlīhuāk huan estado de Macedonia.
Ictachokouj huā'mā' xcānsipej lātma'j. 13 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū tapūjaxa israelitas,
ictaxtūj de huan xcānsipej. Lā' icchā'uj na ixquilhtūn pūxka a'nlhā icpuhuáuj que chō'la
a'ntza' lanān ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Lā' ictahui'lauj lā' iccātā'chihuīna'uj
huan puscan a'ntī ixtatakēstoknī't. 14 Lā' chā'tin de xlaca'n, a'ntī ixquincākaxmatni'yāni',
kalhatin puscāt ixtacuīni' Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ixuanī't lā' ī'stā' lu'xu' xasmu-
monko'. Lā' lej ixa'cnīni'ni' Dios. Lā' huan Māpa'ksīni' mākaxmatīcu'tulh a'ntū hualh
Pablo. Lā' a'kahuāna'lh. 15 Lā' a'kpaxli lā' nā a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic. Lā' Lidia
quincāsqui'ni'ni' lā' quincāhuanini':

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'ī' Māpa'ksīni', capintit na
quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.

Lā' lej quincāhuanini'.

16 Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj a'nlhā ixtlahuacan oración, icpāxtokui
kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixka'lhī tlajana' a'ntū ixuan a'ntū napātle'ke. Lā' huan
chi'xcuhuī'n, a'ntī ixtēcu'nī'n de huan tzu'ma'jāt ixtahuanī't, lej lhūhua' ixtatlajamā'na
por ixpālacata ixuan a'ntū napātle'ke. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca'
xa'iclatlā'huanāuj con Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā' ixuan:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios a'ntī lej ka'tla'. Xlaca'n cātahuaniyāni'
a'nchīn tzē nalīpūtaxtucan.

18 Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh lā' talakspi'tli lā'
huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na ixa'clhcunuc huan tzu'ma'jāt:

—Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'ma'jāt.

Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.

19 Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'nī'n taca'tzīlh que tūlalhtza' ixtatlaja, lā' cāchi'paca
Pablo lā' Silas lā' cālīminca nac pūchihuīn. 20 Lā' a'xni'ca' ixcālīmincanī't ixlacapūnca'n
pūchihuīna'nī'n lā' cāhuanica:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n israelitas cāmāmakchuyī xalanī'n na quixcānsipejca'n.
21 Lā' tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla kalhlaka'ī'yāuj porque quina'n ro-
manos. Lā' tūla catitlahuáuj porque tū' chuntza' huan ley.

22 Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n Pablo lā' Silas.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que cacāxtī'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca
con qui'hui'. 23 Lā' a'xni'ca' lejtza' ixcākēsno'kcanī't lā' nā cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā'
nā māpa'ksīca huan chī'ni' que xa'nca cacāmaktaka'lhli. 24 Lā' como chuntza' māpa'ksīca,
ū'tza' cālīmānūlh más na ixtankētzā'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā ixlaclhu'cu'canī't
kentu' qui'hui' lā' ixmāpīstuccanī't.

25 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa, Pablo lā' Silas ixta'orarlītanūmā'na lā' ixtatlī'tanūmā'na lā' nā
ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' huan tachī'nī'n ixtakaxmattanūmā'na. 26 Lā' chu līmaktin
lej tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' ixtūtzā'n taxaka de huan pūlāchī'n taxakā'līlh. Lā'
chu tuncan lacapalh huan pūlāchī'n talaquī'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcanī't
ixtojonca'n ixlīhuākca'n tachī'nī'n chu tuncan talakxtulh. 27 Lā' chu tuncan lacapalh
huan chī'ni' lakahualh lā' laktzī'lh laquī'yā huan pūlāchī'n. Lā' maxtulh ixcuchilu lā'
ixa'cstu ixmaknīcu'tuncan porque xla' puhualh huan tachī'nī'n ixtatzā'lanī'ttza'. 28 Pero
Pablo ta'salh palha' lā' huanilh:

—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilīhuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.

29 Lā' huan chī'ni' squi'nli lakatin pūmaksko lā' tanūlh lacapalh lā' ī'xpipitēlha
cātatzokostani'lh Pablo lā' Silas. 30 Lā' cāmāxtulh lā' cākalhasqui'nīlh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū tasqui'nī na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?

31 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' napūtaxtuya' hui'x lā' nā chuntza'
xalanī'n na minchic.

32 Lā' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chī'ni' lā' ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic. 33 Lā'
tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa, huan chī'ni' cālē'lh Pablo lā' Silas lā' cāche'kē'ni'lh a'nlhā
ixcāsno'kcanī't. Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic ta'a'kpaxkō'lh tuncan. 34 Lā'
huan chī'ni' cālē'lh na ixchic lā' cāmāhuī'lh. Lā' lej tapāxuhualh xla' lā' ixlīhuāk xala' na
ixchic porque ixtakalhlaka'ī'nī't Dios.

35 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'nī'n tamacā'lh mayūlhnu' natahuani huan
chī'ni':

—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuhuī'n.

36 Lā' huan chī'ni' māca'tzīnīli Pablo a'ntū huanica lā' hualh:

—Huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que na'iccāmakxtekāni'. Chuhua'j cataxtutit lā'
capintit lā' Dios cacālē'ni'.

37 Lā' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':

—Quincātakēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' quincātamānūni'
nac pūlāchī'n lā' tū' quincātatlahuani'ni' justicia, a'yuj quina'n ictapa'ksīyāuj
nac Roma lā' ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Lā' chuhua'j lakatzē'k
quincātatlakamacā'ncu'tunāni'. Tū' tzey. Chuhua'j catamilh māni' ū'tunu'n lā'
caquincātamāxtuni'.

38 Lā' huan mayūlhnu' tamāca'tzīnīpā huan pūchihuīna'nī'n huanmā' tachihuīn. Lā'
xlaca'n tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachī'nī'n ixtatapa'ksī nac Roma lā'
tū' chu catīhuāya chi'xcuhuī'n ixtahuanī't xlaca'n. 39 Lā' cālakminca Pablo lā' Silas lā'
cāsqui'ni'ca tamāsputūn. Lā' cāmaxtuca lā' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de nac xcānsipej.
40 Lā' Pablo lā' Silas, a'xni'ca' ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Lā'
cālaktzī'nca huan tā'timīn. Lā' Pablo lā' Silas tamaxquī'lh tapāstacna' lā' ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

1 Pablo lā' Silas tatētaxtulh nac xcānsipejni' Anfípolis lā' Apolonia. Lā' tachā'lh nac
xcānsipej Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlītokpānca'n israelitas. 2 Lā' como Pablo
ixlīsmanīnī't tanū nac lītokpān, cātā'tanūlh. Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Pablo
cākalhachihuīna'ni'lh por ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tlahuapā ixlīmixtzeyan

lā' ixlīcāujquitzisma'j. 3 Lā' Pablo cāmāsu'ni'lh lā' cāmāca'tzīnīlh a'nchī huan ixtachihuīn
Dios que tasqui'nī napātīni'n lā' nalakahuanchoko Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't. Lā'
cāhuanilh:
—Huā'mā' Jesús, a'ntī iccāhuaniyāni', xla' ū'tza' Cristo.
4 Lā' ā'makapitzīn de ū'tunu'n ta'a'ka'ī'lh a'ntū hualh Pablo. Lā' tatā'tā'cxtimīlh Pablo
lā' Silas. Lā' nā chuntza' tatā'tā'cxtimīlh lhūhua' a'ntīn tū' israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni'
Dios. Lā' huan makapitzīn puscan xalaka'tla'n nā xlaca'n tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas.
5 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī', xlaca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzīn
a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n lā' a'ntī chu xmān ixtalatlā'huan. Lā' tamākēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' lej tatā'kaquī'lh nac huan xcānsipej. Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic
Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo lā' Silas lā' ixcālīmincu'tuncan na ixlacapūnca'n
huan tachi'xcuhuī't. 6 Lā' como tū' cākaksca lā' stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzīn
huampala tā'timīn. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' lej cālīmāta'sīca lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac quilhta-
macuj. Lā' nā taminī't huā'tzā'. 7 Lā' Jasón cāmakxtekli tatanūlh na ixchic. Lā' xlaca'n
tū' ta'a'cnīni'ni' ixlīmāpa'ksīn César. Xlaca'n tahuan que a'nampala kalhatin rey ixtacuīni'
Jesús. Lā' xlaca'n talacasqui'n que ū'tza' huā'mā' na'a'cnīni'ni'can.
8 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't lā' huan
pūchihuīna'nī'n. 9 Lā' a'xni'ca' lacāxtlahuaca con lakatin fianza, makxtekca Jasón lā' huan
makapitzīn.

Pablo lā' Silas nac Berea

10 Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa huan tā'timīn tamacā'lh huan Pablo lā' Silas
nac xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas.
11 Lā' huan tamā'na israelitas xalanī'n nac Berea lej xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi
xalanī'n nac Tesalónica. Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey tachihuīn lā' lakalīyān
ixtaputza na ixtachihuīn Dios a ver ilh stu'ncua' a'ntū hualh Pablo. 12 Lā' chuntza'
takalhlaka'ī'lh lhūhua' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' huan ixtalhūhuā't
a'ntīn tū' israelitas, lhūhua' puscan xalaka'tla'n lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n. 13 Lā' a'xni'ca'
huan israelitas xalanī'n nac Tesalónica taca'tzīlh que Pablo ixcākalhachihuīna'ni' nac
Berea ixpālacata ixtachihuīn Dios, lā' xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā' cāchihuīna'maxquī'ca
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Berea a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī'. Lā' xlaca'n tatā'kaquī'lh.
14 Lā' tuncan lacapalh huan tā'timīn tamacā'lh Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas lā'
Timoteo tatachokolh nac Berea. 15 Lā' a'ntīn tatā'a'lh Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas
lā' tataspi'tli para nacāmāca'tzīnīcan Silas lā' Timoteo que catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

16 Pablo ixcāka'lhīmā' Silas lā' Timoteo nac Atenas. Lā' tamakchuyīlh porque laktzī'lh
huan xcānsipej ixlītzumakō' ídolos. 17 Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītokpān con huan
israelitas lā' a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītamāuj con a'ntī
ixtachā'n a'ntza'. 18 Lā tatā'chihuīna'lh ā'makapitzīn a'ntī lej lakskalalhna' chi'xcuhuī'n.
Makapitzīn de ū'tunu'n ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixuanican epicúreosnu'. Lā'
ā'makapitzīn ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n estoicosnu'. Lā' makapitzīn tahualh:
—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuīn huā' a'ntī lej chihuīna'n?
Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Huā'mā' māsu'yumā' ixdiosesca'n makatiyātī'n.
Tahualh huā'mā' porque Pablo ixcāmāsu'ni' ixpālacata Jesús lā' ixpālacata a'nchī
lakahuanchokocan. 19 Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca nac Areópago a'nlhā ixtatakēxtimī
makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' tahuanilh:
—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuīn a'ntū māsuyu'ya'. 20 Hui'x
ta'na' lā' quilāmākaxmatīyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā' icca'tzīcu'tunāuj tuchū
huanicu'tun huā'mā'.

21 Ixlīhuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza',
xlaca'n nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū
xalacsāsti'.
22 Lā' Pablo ixyā na ixlacapūnca'n a'ntī ixtatakēstoknī't nac Areópago lā' cāhuanilh:
—Tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza'
tasu'yu. 23 Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzī'lh a'ntūn taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā'
a'ntza' ickaksli lakatin altar a'nlhā tatzo'kni' huanmā' tachihuīn: “Ixla' huan quin-
diosca'n a'ntīn tūna'j iclakapasāuj”. Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata
huā'mā' Dios a'ntīn taquilhpūtani'yā'tit a'yuj tūna'j lakapasā'tit.
24 'Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' xla' māpa'ksīkō' huan
a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' maclacasqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhuī'n
lakatin lītokpān para naka'lhī a'nlhā natahui'la. 25 Xla' tū' maclacasqui'n que huan
tachi'xcuhuī't catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā'
jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.
26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhuī't ixlīhuāk quilhtamacuj por huan kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixpapca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't ixuanī't. Lā' Dios cāhui'līlh hasta lhānīn nasputa
huan lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'līlh hasta lhān chā'n ixlītapitzica'n. 27 Xla' lacasqui'n
naputzayāuj lā' namacaputzayāuj a ver ilh nakaksāuj Dios a'yuj huī' quimpajtzuca'n.
28 Por ixquilhtampān līhui'lāna'uj quina'n lā' tlā'huanāuj lā' latā'kchokoyāuj. Lā' kalhatin
de hui'xina'n a'ntī más lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' hualh chuntza': “Nā quina'n ixca-
mana'”. 29 Lā' palh quina'n ixcamana' Dios, tū' capuhuáuj que Dios hua'chi oro lā' plata
lā' chihuix a'ntū cāxtlahualh kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni' ixtapāstacna'. 30 Lā'
a'xni'ca' tūna'j ixtaca'tzī huan tachi'xcuhuī't nīn tuntū', Dios xmān cālaktzī'lh lā' tuntū'
cātlahuani'lh. Pero chuhua'j cāmāpa'ksī Dios que cataxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't chuxalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. 31 Porque Dios laclhcāhui'līnī't
lakatin chi'chini' a'xni'ca' lej xa'nca nacājuzgarlī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
quilhtamacuj. Lā' Dios lacsacui'līnī't kalhatin chi'xcu', Jesucristo, a'ntī nacājuzgarlī
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. Huā'mā' xa'nca ca'tzīcan porque Dios
mālakahuanīchokolh Jesucristo —cāhuanilh Pablo.
32 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli que lakahuanchokocan, makapitzīn
tatzuculh talakapala. Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata huā'mā'.
33 Lā' Pablo cāmakxtekli. 34 Pero ā'makapitzīn tatā'tā'cxtimīlh lā' takalhlaka'ī'lh. Lā'
nā kalhlaka'ī'lh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'ntī ixtatakēxtimī nac Areópago. Lā' nā
kalhlaka'ī'lh kalhatin puscāt a'ntī ixtacuīni' Dámaris lā' ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

1 Lā' ā'calīstān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh nac Corinto. 2 Lā' tā'lāpāxtokli kalhatin
israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' lā' ixpuscāt, a'ntī ixtacuīni' Priscila,
ixtataxtunī'tcus nac Italia. Claudio ixcāmāpa'ksīnī't que ixlīhuākca'n israelitas catatax-
tukō'lh de huan nac Roma. Lā' ū'tza' talītaxtulh Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh.
3 A'ntza' cātā'tachokolh como chu lakatin ixlītlōtca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā' ixtatlahua
carpas. 4 Lā' Pablo ixcāmāsu'ni' nac lītokpān tzeyama'jān ixlīhuāk huan chi'chini' a'ntū
ixpūjaxcan. Lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
5 Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac Corinto. Lā'
xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios. Lā' ixcāhuanimā' huan
tachi'xcuhuī't israelitas que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. 6 Lā' xlaca'n
takalhtaxtoktīlh lā' talakapalalh. Lā' Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n līpinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza' quimaca'tzi.
Chuhua'j na'iccālaka'n a'ntīn tū' israelitas.

7 Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntī ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni' Dios. Ixka'lhī ixchic
ixpajtzu ixlītokpānca'n israelitas. 8 Lā' kalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni' huan Crispo, xapuxcu'
lītokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh ixlīhuāk xala' na ixchic. Lā' chuntza' kalhalhūhua'
xalanī'n nac Corinto takaxmatli a'ntū hualh Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli. 9 Lā'
Pablo lakachuyalh huanmā' tzī'sa. Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'. 10 Quit icmaktaka'lhāni'. Lā' a'yuj
cachi'paca hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua' tachi'xcuhuī't nac huā'mā'
xcānsipej a'ntī naquintastālani'.

11 Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzi. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios.

12 Lā a'xni'ca' huan Galión ixlīgobernador ixuanī't nac Acaya, lā' huan israelitas
ixlīhuākca'n talalh ixtā'ca'tza Pablo. Lā' talē'lh a'nlha ixtlahuacan justicia. 13 Tahuanilh
huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxquī' huā' tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'nchī cāhuanī que
catamācā'tanīlh Dios, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac ley.

14 Lā' a'xni'ca' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh huan israelitas:

—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o palh maknīni'nī't cahuā, quit
na'iccākaxmatni'yāni' hui'xina'n, israelitas, līlacatzucu. 15 Pero como līmālacapū'yā'tit
xmān a'ntū māsu'yu lā' lakatin tacuīni' a'ntū māpācuhuī lā' a'ntū huan mileyca'n
hui'xina'n, calacāxtlahua'tit hui'xina'n. Quit tū' iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.

16 Lā' cāmāxtulh a'nlhā ixtlahuacan justicia. 17 Lā' ixlīhuākca'n talhūhuā'chi'palh huan
Sóstenes, a'ntī xapuxcu' lītokpān, lā' talactucsli na ixlacapūn huan gobernador. Pero
Galión nīn tuntū' cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlīmaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

18 Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calīstān cāmakxtekli huan tā'timīn lā' pū'a'lh barco
nac Siria. Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā' como tlōkentaxtūlh ixpromesa, takoksitli
nac cā'lacchicni' Cencrea. 19 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā'
tanūlh nac lītokpān lā' ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ixtatakēstoknī't a'ntza'.
20 Lā' lej tasqui'ni'lh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo tū'tza' lacasqui'lh.
21 Lā' a'xni'ca' cātā'lāmakxtekli Pablo cāhuanilh:

—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'nlhā nala huan cā'tani'. Na'ictaspi'tpala
palh Dios lacasqui'n.

Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.

22 Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén lā' cātā'chihuīna'lh huan a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía. 23 Tachokolh lātma'j lā' taxtulh lā' a'lh lā'
tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac xati'ya't Galacia lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcānī
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría a'ntī ixtacuīni' Apolos. Xla'
chā'lh nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuīna'n hua'chi a'ntī lej ī'sca'tnī't. Lā'
xa'nca ixca'tzī ixtachihuīn Dios. 25 Xla' ī'sca'tnī't ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' chihuīna'lh con
tahuixcān. Lā' lej xa'nca ixmāsu'yu ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī xmān ixlīmā'kpaxīn
Juan. 26 Lā' Apolos tzuculh chihuīna'n na ixlītokpānca'n israelitas lā' tū' ixlacapuhuan.
Lā' Priscila lā' Aquila takaxmatli lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā' xa'nca tamāsu'ni'lh
ixpālacata Dios. 27 Lā' Apolos ixa'ncu'tun nac Acaya. Lā' huan tā'timīn tahuanilh que
tzē na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin carta huan tā'timīn xalanī'n nac Acaya lā' cāhuanica
que catamānūlh Apolos na ixchicca'n. Lā' a'xni'ca' chā'lh Apolos, lej lhūhua' cāmaktāyalh
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't por ixpālacata ixlītzey Dios. 28 Lā' con lhūhua' līmāpa'ksīn Apolos
ixcātā'lāhuanī israelitas ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' ixcātlaja. Lā' ixmāsu'yu por
ixpālacata ixtachihuīn Dios que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 Lā' a'xni'ca' Apolos ixuī' nac Corinto, Pablo ixtētaxtunī'ttza' nac lacti'na'j cā'lacchicni'
lhā ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac Efeso. Lā' a'ntza' cāpāxtokli ā'makapitzīn
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't 2 lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chā maklhtīni'ntit huan Espíritu Santo a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nīn ickaxmatnī'ta'uj palh māstā'ca Espíritu Santo.

3 Lā' Pablo cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpaxā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Quina'n ica'kpaxui chuntza' a'nchī ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.

4 Lā' Pablo cāhuanilh:

—A'xni'ca' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhuī't: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'ntī namin ā'calīstān". U'tza' huanicu'tun Jesús
—hualh Pablo.

5 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpaxli porque tatapa'ksīlhtza' con Māpa'ksīni'
Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan, huan Espíritu Santo tanūlh na
ixa'clhcunucca'n. Lā' xlaca'n tachihuīna'lh ā'tāpātin tachihuīn a'ntūn tū' ixtasca'tnī't,
lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios. 7 Lā' ixlīhuākca'n xlaca'n hua'chi kalhacāujtu'
chi'xcuhuī'n.

8 Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu lā' tū'
ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuīna'ni' lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun a'nchī māpa'ksīni'n
Dios. 9 Lā' makapitzīn lej lacxumpi ixtahuanī't lā' tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixta-
lakapala huan xasāsti' tamāsca'tīn na ixlacapūnca'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' Pablo
cā'a'kxtekmaka'lh lā' cālē'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuīna'n pō'ktu lakalīyān na
ixpūscuela Tiranno. 10 Chuntza' hasta tlahualh lakatu' cā'ta. Chuntza' takaxmatli
huan ixtachihuīn Māpa'ksīni' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Asia, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn
tū' israelitas. 11 Lā' Dios mātlahuīlh Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn. 12 Lā' huan pāyu lā'
huan pātō'cat a'ntū talīxakā'līlh Pablo, a'xni'ca' talē'ni'lh huan ī'tza'ca'nī'n, cātapānūni'lh
ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca tlajana'nī'n de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī.

13 Lā' ixtahui'lāna' makapitzīn tlahuāna'nī'n israelitas a'ntī ixtalatlā'huan lakatunu'
cā'lacchicni'. Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús, talīmāxtucu'tulh tlajana'nī'n. Lā' cāhuanica
huan tlajana'nī'n:

—Iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā' Pablo, cataxtutit.

14 Lā' a'ntī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kalhatojon ixo'kxa'n kalhatin israelita a'ntī
ixtacuīni' Esceva a'ntī xapuxcu' cura. 15 Lā' a'xni'ca' huanica chuntza', huan tlajana'
cākalhtīlh:

—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzī tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū' iccālakapasāni'. ¿Tichū
hui'xina'n?

16 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana' lakkosli lā' lej ixka'lhī tahuixcān
lā' cātlajalh huan tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan nac chic lā' tatzā'lalh
laklhka'lo'ko' lā' tatakāhuī'nī't. 17 Lā' taca'tzīkō'lh huā'mā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac
Efeso, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā'
tamāka'tlī'lh Māpa'ksīni' Jesús.

18 Lā' lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī'tcus tamilh lā' tatako'xaspi'tni'lh Dios lā' tahuanilh
a'ntū ixtatlahuanī't ko'hua'jua'. 19 Lā' lhūhua' de ū'tunu'n, a'ntī ixtatlahuāna'n,
tamākēstokli ixlibroca'n lā' talhcuyulh na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh
ixcuentaca'n lā' i'xtamāpalanī't cincuenta mil tumīn de plata. 20 Lā' ā'chulā' a'kahualh
ixtachihuīn Māpa'ksīni' lā' más ixtasu'yutēlha ixlīmāpa'ksīn Dios.

21 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huā'mā', huan Espíritu Santo māpāstaquīlh Pablo
natētaxtu nac estado de Macedonia lā' nā Acaya lā' na'a'n nac Jerusalén. Lā' Pablo hualh:

—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac Roma.

22 Lā' cāmacā'lh nac Macedonia kalhatu' ixmaktāyana' a'ntī Timoteo lā' Erasto. Lā'
Pablo tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

23 Lā' huā'mā' quilhtamacuj, tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't por ixpālacata huan
xatzey tachihuīn. 24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Demetrio. Xla' platero ixuanī't.
Ixcātlahua lacti'na'j lītokpān de plata lā' a'ntza' ixmānūcanī't lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni'
Diana. Demetrio lā' a'ntī ixtatā'scuja lej lhūhua' ixtalītlaja. 25 Demetrio cāmākēstokkō'lh
ixlīhuākca'n a'ntī ixtatlahua xalacti'na'j lītokpān. Lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huā'mā' lītlōt lej xa'nca lītlajayāuj. 26 ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātle'kemā' nac Efeso lā' na ixlīhuāk nac Asia? Huā'mā'
Pablo cāmākalhlaka'ī'nīnī't lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' cāxtāpalīni'lh ixtapāstacna'ca'n.
Cāhuanī que a'ntū ixtamacanī'tlaujca'n chi'xcuhuī'n ū'tza' tū' dios. 27 Quit icjicua'n
que huā' quilītlōtca'n nasputa lā' tū'tza' na'a'cnīni'ni'can ixlītokpān huan xaka'tla'
quimpāxca'ttzī'tca'n Diana. Tū'tza' catihuanca palh lej ka'tla' Diana a'ntū tamācā'tanī
chuhua'j xalanī'n nac Asia lā' ixlīhuāk quilhtamacuj —cāhuanilh Demetrio.

28 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej ta'a'kchā'lh lā' lej ta'a'cta'sana'lh lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!

29 Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh. Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli nac pū'a'cta'san.
Lā' cāchi'paca huan Gayo lā' Aristarco lā' cāstancalē'nca a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā'
kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Macedonia ixtatā'scuja Pablo. 30 Lā' Pablo ixtanūcu'tun
na ixlaclhpu'nan tachi'xcuhuī't. Pero huan tā'timīn tū' tamakxtekli. 31 Lā' makapitzīn
pūchihuīna'nī'n xala' nac estado de Asia, xlaca'n ixamigos Pablo ixtahuanī't. Tahuanilh
que tū' ca'a'lh nac pū'a'cta'san. 32 Lā' makapitzīn a'nlhā ixtatakēstoknī't tata'salh palha'
lā' tahualh catūhuā. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuampā xtunc. Lā' chuntza' līlapā
tatamakchuyīkō'lh ixlīhuākca'n a'nlhā ixtatakēstoknī't. Tū' ixtaca'tzī ixtalhūhuā't tuchū
ixpālacata ixtalītakēstoknī't. 33 Lā' māxtuca Alejandro ixlaclhpu'nanca'n ixtalhūhuā't. Lā'
huan israelitas tatampi'talē'lh na ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que cataquil-
hca'cslalh. Xla' ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 34 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh kēxtim hua'chi lakatu' hora lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!

35 Lā' a'xni'ca' huan secretario ixcāmāca'cslīnī'ttza' huan ixtalhūhuā't, xla' hualh:

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Efeso. Huā' quixcānsipejca'n ū'tza' xam-
aktaka'lhna' huan ixlītokpān xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n, lā' nā ixídolo a'ntū
mincha' nac a'kapūn. ¿Chu a'nan a'ntīn tū' ca'tzī huā'mā'? 36 Tūla catihuanca que
tū' stu'ncua' huā'mā'. Lā' chuntza' hui'xina'n caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit
a'ntū tla'hua'yā'tit. 37 Hui'xina'n cālīta'nī'ta'ntit ā'tzā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Xlaca'n
nīn tuntū' tatlahuani'nī't huā' quimpāxca'ttzī'tca'n lā' tū' talīchihuīna'nī't. 38 Palh
Demetrio lā' a'ntīn tatā'scuja talāmaka'kchā'n con ā'makapitzīn, ū'tza' lī'a'nan pūchihuīn
lā' juez. Catamālacapū'lh. 39 Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n, catalacāxtlahualh
a'xni'ca' tatakēstokkō' huan pūchihuīna'nī'n para natlahuacan justicia. 40 Quit icjicua'n
porque naquincātalē'ksa'nīni'nāni' de huan tā'kaquī'uj por ixpālacata a'ntū pātle'kelhcus.
¿Chichū nakalhtīni'nāuj quina'n palh naquincātakalhasqui'nīyāni' a'chī' takēstoknī'ta'ntit lā'
lej a'cta'sapā'na'ntit chihuīna'nā'tit?

41 Lā' chuntza' lī'a'ksputli chihuīna'n huan secretario lā' cāmacā'lh na ixchicca'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

1 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo cāmātayīni'lh huan tā'timīn. Lā' a'xni'ca'
ixcāmaxquī'nī'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā' taxtulh lā' a'lh nac Macedonia. 2 Lā' a'xni'ca'
ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxquī' tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calīstān
chā'lh a'nlhā ixmāpa'ksīni'ntza' Grecia. 3 A'ntza' tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā'
ixpāstacna'huī' na'a'n nac barco para nac Siria. Lā' huan israelitas ixtalacchihuīna'nī'ttza'
de natamaknī Pablo. Lā' ū'tza' Pablo līhui'līpā napātle'kepala nac Macedonia. 4 Lā' tatā'a'lh
nac Asia, Sópater xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo xalanī'n nac Tesalónica,
lā' Gayo xala' nac Derbe lā' nā Timoteo. Lā' nā ta'a'lh Tíquico lā' Trófimo xalanī'n
nac Asia. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n xapū'la tachā'lh nac xcānsipej Troas lā' a'ntza'
quincātaka'lhīni'. 6 Quina'n ictaxtūj de nac Filipos a'xni'ca' a'ksputli huan cā'tani' a'xni'ca'
ixua'can pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlīlakaquitzis chichini'
iccālakchā'uj nac Troas. A'ntza' ictachokouj lakatojon chi'chini'.

Pablo ixuī' nac Troas

7 Lā' huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntīn ixtakalhlaka'ī'
para natamālacpitzi huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh. Xla' ixpuhuan palh na'a'n
ixlīlakalī. Lā' mālaklhmā'nīlh ixtachihuīn hasta i'tāt tzī'sa. 8 Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj
tālhmā'n na ixlītanca'cstu'tun huan chic. Lā' lhūhua' pūmaksko ixua'ca'. 9 Lā' kalhatin
o'kxa' a'ntī ixuanican Eutico ixuī' nac ventana. Lā' ī'lhtatacu'tun porque Pablo lej lhūhua'
chihuīna'lh. Lā' ā'calīstān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlītanca'cstu'tun. Lā' quīsacca
xanīn. 10 Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh laktzī'n lā' pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan
tā'timīn:

—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.

11 Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālacpitzilh huan pāntzi lā' hua'lh. Lā' cākalhachihuīna'ni'pā hasta
tuncuīlh. Lā' ā'calīstān a'lh. 12 Lā' lē'nca huan o'kxa' xalakahuan lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

13 Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ixtanūcu'tun nac barco.
Chuntza' iclacchihuīna'uj como xla' ixa'ncu'tun nac cā'ti'ya'tna' hasta Asón. 14 Lā' a'xni'ca'
quincākaksni' nac Asón, tanūlh con quina'n nac barco. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Mitilene.
15 Ictaxtūj de a'ntza' nac lakatin barco. Lā' ixlīlakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā' ixlīlakalī
huampala ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Trogilio. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac
Mileto. 16 Pablo lej ixlacapala porque ixtahui'lacu'tun nac Jerusalén huanmā' chi'chini'
a'ntū huanican Pentecostés. Lā' ū'tza' tū' lītanūcu'tulh nac Efeso lā' tū' tachokocu'tulh
makān nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

17 Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmātayīni'lh huan xana-
puxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān nac Efeso. 18 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh, Pablo cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclīlatlā'huan na milacapūnca'n pō'ktu quilhtamacuj
desde huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' icmilh nac Asia. 19 Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'.
Quit tū' maktin icka'tla'jca'tzīlh. Lā' lej icpātīni'lh lā' lej lhūhua' a'ntū ixquimpātle'keni'
porque huan israelitas ixquintalīlacchihuīna'nī'ttza'. 20 Quit xa'nca iccāmāsu'ni'ni'
ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't lā' na minchicca'n. 21 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas
xa'iccāhuani: "Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios lā' calīpāhua'ntit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo".

22 'Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan Espíritu Santo quimacā'n. Quit tū' icca'tzī
a'ntū naquimpātle'keni'yācha' a'ntza'. 23 Xmān quē'cstu icca'tzī que nac lakatunu'
cā'lacchicni' a'nlhā ica'n, huan Espíritu Santo quimāca'tzīnī que naquinchī'can lā'

na'icpātīni'n. 24 Pero huāk huanmā' tū' quimpāta'la. Quit tū' iclakpuhuan quinquil-
htamacuj. Xmān icmāsputūcu'tun quilītlōt con tapāxuhuān lā' ictlōkentaxtūcu'tun a'ntū
quilīmāmacū'lh Māpa'ksīni' Jesús. Quilīmāmacū'lh que na'icchihuīna'n xatzey tachihuīn
a'ntū quincāhuaniyāni' ixlītzey Dios.

25 'Lā' quit icca'tzī que tū'tza' quintilālaktzī'uj milīhuākca'n hui'xina'n, a'ntī
xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 26 Lā' ū'tza' quit chuhua'j
iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūnī'ttza' a'ntū ixquilīmāmacū'canī't
mimpālacataca'n. Tū'tza' iclē'n cuenta. 27 Quit iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū
ixtapuhuān Dios. Nīn tuntū' icmātzē'kli. 28 Chuhua'j cacuentatlahua'tit a'nchī
nalatā'kchokoyā'tit. Lā' nā cacāmaktaka'lhtit a'ntī ixlakska'tā'n Dios. Huan Espíritu
Santo cālīmāmacū'nī'ta'ni' para que nacāmaktaka'lhā'tit hua'chi maktaka'lhna'nī'n
ovejas. Huan Māpa'ksīni' cālītamāhualh ixa'cstu ixka'lhni' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
29 Quit icca'tzī que a'xni'ca' na'ica'n de huā'tzā', nacātalaclhpu'na'tanūyāni' chi'xcuhuī'n.
Xlaca'n hua'chi misinī'n lej lījicua'nī't a'ntū tamāsputū huan ovejas. Nīn macsti'na'j
natalakalhu'man ixlakska'tā'n Dios. 30 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n natatzucu
cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni' makapitzīn de hui'xina'n para que
nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. 31 Skalalh cala'tit lā' capāstactit a'nchī xa'iccāmaxquī'yāni'
tapāstacna' tzī'sa lā' tuncuj lakatu'tun cā'ta hasta iccalhualh.

32 'Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza' cacāmaktaka'lhni' hui'xina'n. Hui'xina'n
ka'lhīyā'tit huan tachihuīn a'ntū quincātahuaniyāni' ixlītzey Dios. Lā' huan tachihuīn
tzē nacāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tzē nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n a'ntū natamaklhtīni'n
ixlīhuākca'n a'ntī Dios cātlahuanī't xalacuan. 33 Quit tū' iclakca'tzanī't ixtumīn lā' ixoro lā'
ixlu'xu' ā'kalhatin. 34 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'icscuja con quimacan lā' chuntza'
xa'iclītapātle'keni' lā' nā chuntza' xa'iccālīmāpātle'keni' a'ntī ixquintatā'lahui'lāna'. 35 Lā'
nā chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntīn tamacla-
casqui'n. Capāstactit a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: "A'chulā' līpāxuhuacan a'xni'ca'
māstā'can lā' tū' a'xni'ca' maklhtīni'ncan".

36 Lā' a'xni'ca' Pablo chihuīna'nkō'lh, tatzokostalh lā' orarlīlh con ixlīhuākca'n. 37 Lā'
tacalhuankō'lh ixlīhuākca'n lā' tapūsko'ka'lh Pablo lā' tamu'sulh. 38 Pablo ixcāhuaninī't
que tū'tza' maktin catitalaktzī'lh. Lā' ū'tza' lej ixtalīlakaputza. Lā' ā'calīstān taquīxtekli
hasta nac barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

1 Iccāmakxtekui huan tā'timīn lā' ictanūj nac barco lā' stu'nc ica'uj hasta pītzina'j ti'ya't
na ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Rodas lā' ā'calīstān icchā'uj
nac Pátara. 2 A'ntza' ickaksui lakatin barco a'ntū ixa'mā' nac Fenicia. Ictojōuj nac
barco lā' ica'uj. 3 A'xni'ca' ictētaxtūj de makat, iclaktzī'uj quimpāxtūxucca'n huan pītzina'j
ti'ya't Chipre na ixpu'nan mar. Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calīstān ictanūj nac
Tiro porque huan barco natēxteka ixtacu'ca'. 4 A'ntza' iccākaksui a'ntīn ixtakalhlaka'ī'
lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. Huan Espíritu Santo ixcāhuaninī't a'ntū
napātle'ke. Lā' ū'tza' huan tā'timīn talīhuanilh Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 5 Lā'
ixlīlakatojon chi'chini' ictaxtūj. Lā' quincātatā'a'ni' hasta iclaclhtaxtukō'uj huan xcānsipej,
ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' con ixpuscātca'n lā' con ixcamana'ca'n. Lā' a'xni'ca' ic-
chā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj lā' icorarlīuj. 6 Lā' ā'calīstān iclāpūsko'ka'uj lā'
iclāmakxtekui. Quina'n ictojōuj nac barco lā' xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.

7 Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemaida. A'ntza' ica'ksputui iclatā'kchokoyāuj
nac mar. Lā' iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatin chi'chini'.
8 Lā' i'xlīlakalī huampala i'ctaxtūj quina'n con Pablo. Lā' icchā'uj nac xcānsipej Cesarea.
A'ntza' ictanūj na ixchic Felipe a'ntī ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xla'

kalhatin ixlīkalhatojonca'n maktāyana'nī'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' ictachokouj con ū'tza'.
9 Xla' ixka'lhī kalhatā'ti' ixtzu'ma'jan a'ntīn tūna'j ixtatapūchahua. Xlaca'n ixtachihuīna'n
a'ntū Dios ixcāmāca'tzīnī. 10 A'ntza' ictachokouj lātma'j. Lā' chilh kalhatin chi'xcu' xala'
nac Judea a'ntī ixuanican Agabo. U'tza' ixuan a'ntū napātle'ke. 11 Xla' quincālakchini' lā'
tayalh huan ī'cinturón Pablo lā' lītantūchī'ca lā' nā līmacachī'ca lā' hualh:

—Huan Espíritu Santo hualh: "Chuntza' nac Jerusalén huan israelitas nā natachī' ixtēcu' huā'mā' cinturón lā' nacāmacamaxquī'can a'ntīn tū' israelitas".

12 Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā' nā xalanī'n nac Cesarea lej icuaniuj
Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 13 Lā' Pablo kalhtīni'lh lā' quincākalhasqui'nīni':

—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī' quilāmāmakchuyīyāuj? Quit iclīhui'līnī't naquinchī'can lā' nā naquimaknīcan nac Jerusalén por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.

14 Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'ī'nīuj que tū' ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuaniuj. Xmān
huā'mā' icuáuj:

—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksīni'.

15 Lā' ā'calīstān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén. 16 Quincātatā'a'ni' makapitzīn tā'timīn
xalanī'n nac Cesarea lā' quincātalē'ni' na ixchic Mnasón xala' nac Chipre. Xla' lejtza'
makān ixkalhlaka'ī'nī't. Lā' a'ntza' na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan tā'timīn lej tapāxuhualh a'xni'ca'
quincātapāxtokni'. 18 Lā' ixlīlakalī quina'n lā' Pablo iclaka'uj Jacobo. Lā' a'ntza'
ixtahui'lāna'nkō' ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' lītā'timīn. 19 Pablo cātā'chihuīna'lh lā'
ā'calīstān cāpūtle'keni'lh ixlīhuāk a'nchī Dios maktāyalh tlahualh na ixlaclhpu'nanca'n
a'ntīn tū' israelitas. 20 Lā' a'xni'ca' takaxmatli xlaca'n tachihuīna'lh a'nchī lej ka'tla' Dios.
Lā' tahuanilh Pablo:

—Tā'tin, hui'x ca'tzīya' lhankalhalāt miles de israelitas takalhlaka'ī'nī't. A'cxtim
ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés. 21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' que hui'x
cāmāsu'ni'ya' huan israelitas, a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n,
lā' cāhuani'ya' que tū' cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x cāmāsu'ni'ya'
que tū' tasqui'nī que ixo'kxa'nca'n nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas lā' tū' tasqui'nī
que natatlahua ixtalanānca'n israelitas. 22 Lā' chuhua'j ¿tuchū natlahuayāuj? Huā'
tachi'xcuhuī't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzī palh ta'nī'ta'. 23 Lā' chuntza' hui'x
catla'hua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'nan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n na quilaclhpu'nanca'n.
Xlaca'n natatlōkentaxtū a'ntūn tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi lā' catalacpa'lhtit lā'
namāpala'ya' por ū'tunu'n. Lā' ā'calīstān xlaca'n tzē natatakoksita. Lā' chuntza'
naca'tzīkō'can que tū' stu'ncua' a'ntū līchihuīna'ncan de hui'x. A'chulā' nā nalaktzī'ncan
que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya' huan ley. 25 Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj lakatin carta
huan tīn tū' israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'nī't. Lā' iccāhuaniuj a'ntū icpuhuanāuj quina'n.
Iccāhuaniuj: "Catlōkentaxtūtit xmān huā'mā': Tū' tihua'yā'tit quinīt a'ntū lī'a'ksajui'canī't
huan ídolos lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni' nīn quinīt ixla' animal a'ntū ta'a'kpixchī'nī't. Lā'
tū' timakpuscātīni'nā'tit lā' tū' tika'lhīyā'tit mimakchi'xcu'ca'n". Chuntza' iccāhuaniuj
xlaca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' lītokpān

26 Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n lā' ixlīlakalī cātā'tapa'lhli. Lā' tanūlh nac
lītokpān xaka'tla' para nacāmāca'tzīnī a'xni'ca' natamā'ksputū huan chi'chini'nī'n a'ntū
napūtapa'lhcan a'xni'ca' ixlīhuākca'n natalīmin ixlē'ksajna'ca'n.

27 Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa para ixlīlakatojon chi'chini' lā' huan israelitas xalanī'n
nac Asia talaktzī'lh Pablo nac xaka'tla' lītokpān. Lā' tachihuīna'maxquī'lh huan
tachi'xcuhuī't lā' chi'paca huan Pablo. 28 Lā' lej palha' tahualh:

—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu' lakaxtim cāmāsu'ni'tlā'huan ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā' huā'mā' xaka'tla' lītokpān. Lā' nā cāmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza' talactlahualh a'nchī ixlītzey ixuanī't.

29 Lā' chuntza' tahualh porque laktzī'nca Pablo con Trófimo xala' nac Efeso. Lā' tapuhualh que Pablo ixmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān.

30 Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac Jerusalén tatā'kaquī'lh lā' tatu'jnuntēlha
tatakēxtimīlh. Chi'paca huan Pablo lā' stancaxtuca de nac xaka'tla' lītokpān. 31 Lā'
a'xni'ca' ixmaknīcu'tuncantza', māca'tzīnīca xapuxcu' tropa que ixlīhuāk xalanī'n nac
Jerusalén ixta'a'kchā'nkō'nī't lā' ixtatā'kaquī'kō'nī't. 32 Lā' chu tuncan lacapalh xapuxcu'
tropa cālē'lh ixtropasna' lā' capitanes. Lā' tatu'jnulh lā' tachā'lh a'nlhā ixtatakēstoknī't.
Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'lh huan tropasna' lā' huan capitanes, tū'tza' tatucsli Pablo.
33 Huan xapuxcu' tropa tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīni'lh Pablo lā' līmāchī'nīni'lh
con kantu' cadenas. Kalhasqui'nīni'lh tichū xla' lā' tuchū ixtlahuanī't. 34 Makapitzīn
tachi'xcuhuī't lej palha' tahualh catūhuā lā' ā'makapitzīn xtunc tahuampā. Chuntza' huan
xapuxcu' tropa tūlalh xa'nca ca'tzīlh a'ntū ixpātle'kemā' porque lej ixtamāta'sīmā'na.
Lā' mālē'nīni'nca Pablo nac cuartel. 35 Lā' a'xni'ca' tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac
cuartel, huan tropasna' tacu'ca'lē'lh Pablo por ixpālacata ixtahuixcānca'n tachi'xcuhuī't.
36 Ixlīhuākca'n ixtastālani'tēlha lā' ixtata'satēlha lā' ixtahuan:

—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhuī't

37 Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel, Pablo huanilh xapuxcu' tropa:

—Icuanicu'tunāni' catūhuā.

Lā' huan xapuxcu' hualh:

—¿Chā tzē chihuina'na' griego? 38 ¿Chu tū' hui'x huan chi'xcu' xala' nac Egipto a'ntī
tā'kaquī'lh makāntza' lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lakatā'ti' mil maknīni'nī'n?

39 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit israelita xala' nac xaka'tla' xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti na'iccātā'chihuīna'n huā' tachi'xcuhuī't.

40 Huan xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'. Lā' Pablo tāyalh nac līta'sna' lā' cāmacahuani'lh para cataquilhca'cslalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh tachihuīn hebreo lā' hualh:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit a'nchī na'icchihuīna'n para na'iclītamaktāya na milacapūnca'n.

2 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī cātā'chihuīna'ncan tachihuīn hebreo, ā'chulā' taquilhca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:

3 —Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Lā'
ā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni' ixuanī't Gamaliel. Xa'nca
quimāsu'ni'ca ixleyca'n quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclīhui'lī na'ictlahua a'ntū ixla' Dios
chuntza' hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit chuhua'j. 4 Quit xa'iccāmacaputza a'ntī ixtatā'a'n
Jesús lā' xa'iccāmaknīcu'tun. Xa'iccālē'n tachī'n chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' xa'iccāmānū
nac pūlāchī'n. 5 Huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tzē
natamālacstū'nca que stu'ncua' a'ntū icuan. U'tunu'n quintamaxquī'lh huan acta para
na'iccālē'ni' huan israelitas nac Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē xa'iccāchi'palh a'ntī
ixtakalhlaka'ī' Jesús a'ntza' lā' xa'iccālīmilh tachī'n nac Jerusalén a'nlhā ixcāmāpātīnīca.

Pablo cāhuanilh a'nchī līxtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 9.1-19; 26.12-18

6 'Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza', hua'chi tastu'nūta, nac Damasco lā' chu
līmaktin quilītaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. 7 Lā' ica'kā'lh nac

ti'ya't lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh: "Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimaca-
putzaya'?" 8 Lā' quit ickalhasqui'nīlh: "¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā' quihuanilh:
"Quit Jesús xala' nac Nazaret a'ntī hui'x macaputzaya'". 9 Lā' a'ntī ixquintatā'a'mā'na
nā xlaca'n talaktzīlh huan xkakana' lā' tajicua'lh porque tū' tamāchekxīlh a'ntū qui-
huanilh huan tachihuīn. 10 Lā' quit icuanilh: "¿Tuchū na'ictlahua, Mapa'ksīni'?" Lā'
huan Māpa'ksīni' quihuanilh: "Catā'kaqui' lā' capit nac Damasco. A'ntza' nahuanica'na'
ixlīhuāk a'ntū līhui'līca natla'hua'ya'". 11 Lā' huanmā' xkakana' quimālakatzī'lh. Lā'
quintamakachi'palē'lh a'ntī ixquintatā'a'mā'na. Lā' chuntza' icchā'uj nac Damasco.
12 'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Ananías. Xla' lej ixa'cnīni'ni' Dios
lā' ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzīkō' israelitas xalanī'n nac Damasco que lej
tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 13 Lā' Ananías quilakmilh lā' quilaktapajtzūlh lā' quihuanilh:
"Tā'tin Saulo, calacahuā'na'mpala'". Lā' chu līlacapalh iclacahuāna'nchokopā lā' iclaktzī'lh
Ananías. 14 Lā' quihuanilh: "IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n lacsacni' hui'x para que
chuntza' naca'tzīya' a'ntū ixtapuhuān lā' nalaktzī'na' huan a'ntī Xatzey lā' nakaxpa'ta'
ixtachihuīn. 15 Lā' chuntza' nacākalhachihuīna'ni'ya' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixpālacata
huan a'ntī Xatzey. Lā' nacāpūtle'ke'ni'ya' a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'. 16 Lā'
chuhua'j, ¿a'chī' takoxī'ya'? Catā'kaqui' lā' ca'a'kpaxti lā' calīpāhua'nti Jesucristo lā'
chuntza' naxapacan mintalaclē'i'", quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh a'nchī līmacā'nca con a'ntīn tū' israelitas

17 'Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icquī'orarlīlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā' iclakachuyalh.
18 Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksīni' Jesús lā' xla' quihuanilh: "Calacapala' lā' cataxtu
tuncan nac Jerusalén porque ā'tzā' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū chihuīna'na' quimpālacata".
19 Lā' icuanilh: "Māpa'ksīni', xlaca'n taca'tzī que quit xa'ica'n ixlīhuāk nac lītokpānna'
lā' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'yāni' lā' xa'iccāhui'līni'. 20 Lā' nā
quit xa'icyā a'ntza' a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchihuīna'n por mimpālacata. Lā'
quit nā xa'iclīca'tzī a'ntūn tatlahuani'lh lā' xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n a'ntīn
tamaknīlh". 21 Lā' Māpa'ksīni' quihuanilh: "Capit. Quit na'icmacā'nāni' makat.
Nacālakpina' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas". Chuntza' quihuanica —hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh que ixkēsnokca Pablo

22 Huan tachi'xcuhuī't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū ixcāhuani. Tatzuculh
tata'sa lā' tahualh:

—¡Canīlh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' līmakuan natahui'la!

23 Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque lej ixta'a'kchā'nī't.
24 Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac cuartel. Lā' ixmākēsno'knīni'ncu'tun
para namāchihuīnīcan. Ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhuī't
lā' ixtalī'a'kchā'ni' Pablo. 25 Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokcan, Pablo
kalhasqui'nīlh huan capitán a'ntī ixyā a'ntza':

—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokcan kalhatin a'ntīn tapa'ksī nac Roma lā' palh
tūna'j tlahuani'can justicia.

26 A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa lā' māca'tzīnīlh
lā' huanilh:

—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.

27 Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksīya' nac Roma?

Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—U'huē. Quit ictapa'ksī nac Roma.

28 Huan xapuxcu' tropa hualh:

—Lā' lhūhua' tumīn icmāpalanī't para na'ictapa'ksī nac Roma.

Lā' Pablo hualh:

—Desde iclacatuncuīlh quit ictapa'ksī nac Roma.

29 Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo a'ntī ixtakēsnokcu'tun. Lā' huan
xapuxcu' jicua'lh a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī ixtapa'ksī nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Lā' ixlīlakalī huan xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata huan israelitas
talē'ksa'nīni'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' līmilh Pablo lā' hui'līlh na ixla-
capūnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' hualh:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, quit māni' icpāstacna'n que lej xa'nca iclatlā'huan
na ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.

2 Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', cāhuanilh a'ntī ixtayāna' na
ixpajtzu Pablo:

—Caquilhtu'cstit.

3 Lā' Pablo huanilh:

—Dios namāpātīnīyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x hui'la' para naquintlahuani'ya' justi-
cia chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csnī'ni'. Lā' tū' chuntza' tatzo'kni' nac ley.

4 Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:

—¿A'chī' lacatāquī'ya' xla' a'ntī Dios hui'līnī't xamāpa'ksīni' curasna'?

5 Lā' Pablo hualh:

—Chi'xcuhuī'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksīni' curasna'. Chuntza' tatzo'kni':
“Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't”.

6 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n, xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceosnu' ixtahuanī't lā'
ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseosnu'. Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Pablo huā'mā', lej
palha' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nīni'nāuj porque
quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko.

7 Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā', tataxtunquīlh a'ntī ixtatakēstoknī't. Lā' tatzuculh
talālacatāquī' huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'. 8 Huan saduceosnu' tahuan
que tūla catitalakahuanchokolh huan nīnī'n. Lā' tahuan que tintī' ángeles lā' tintī'
huan espíritu. Lā' huan fariseosnu', xlaca'n takalhlaka'ī' que huāk a'nan. Lā'
ū'tza' talālīhuanilh. 9 Ixlīhuākca'n ixta'a'cta'samā'na. Tuncan tatāyalh huan makapitzīn
mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley, a'ntī ixchi'xcuhuī'n fariseosnu' lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā' tā'chihuīna'lh lakatin
espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.

10 Lā' ā'chulā' talālacatāquī'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo ix-
talālīlacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas para namāxtucan lā' nalē'mpalacan nac
cuartel.

11 Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chihuī'na' por quimpālacata nac Jerusalén, chuntza'
nachihuīna'na' nac Roma.

Talacchihuīna'lh para natamaknī Pablo

12 A'xni'ca' tuncuīlh, makapitzīn israelitas talacchihuīna'lh que natamaknī Pablo.
Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:

—Nīn tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca namaknīyāuj Pablo. Dios
caquincāmāpātīnīni' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.

13 Lā' a'ntīn tahualh chuntza' ixlīlhūhua'ca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n. 14 Xlaca'n
talaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' cāhuanica:

—Quina'n icuanī'ta'uj que Dios caquincāmāpātīnīni' palh na'icua'yāuj catūhuā a'xni'ca'
tūna'j na'icmaknīyāuj Pablo. 15 Chuhua'j hui'xina'n lā' milīhuākca'n pūchihuīna'nī'n,
casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que lakalī calīmilh Pablo na milacapūnca'n.
Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n más xa'nca kalhasqui'nīcu'tunā'tit. Pero Pablo tū'
catichilh. Quina'n na'icka'lhītīyāuj nac tej para na'icmaknīyāuj —cāhuanica.

16 Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzīlh huan a'ntū ixlacchihuīna'ncanī't lā' a'lh nac
cuartel lā' māca'tzīnīlh Pablo. 17 Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin capitán lā' huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla' tā'chihuīna'ncu'tun mac-
sti'na'j.

18 Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':

—Huan tachī'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclīmini'ni' huā'mā' o'kxa'.
Xla' tā'chihuīna'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.

19 Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j lā'
kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?

20 Lā' huan o'kxa' hualh:

—Huan israelitas talacchihuīna'nī'ttza' que natasqui'ni'yāni' que nalīpina' lakalī
huan Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni' que xlaca'n lej xa'nca
takalhasqui'nīcu'tun Pablo. Pero xmān nata'a'kxokoyāni'. 21 Tū' cacākalhlaka'i'.
Xlaca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n a'ntīn taka'lhītīmā'na. Talītasca'janī't lā' nīn
tuntū' catitahua'lh lā' nīn catitako'tnūlh hasta que tū' natamaknī Pablo. Lā' chuhua'j
tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhīmā'ni' hui'x palh namacapina' —hualh huan o'kxa'.

22 Huan xapuxcu' tropa huanilh:

—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

23 Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ixcapitán lā' cāhuanilh:

—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas kētō'lana'nī'n lā'
lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jās tzī'sa lā' napinā'tit nac
Cesarea. 24 Lā' nā cacākētla'pa'tit huan cahuāyujnu' a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn
tuntū' catipātle'keni'lh Pablo lā' nalakchā'n huan gobernador Félix.

25 Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:

26 “Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī lej
a'cnīni'ni'ca'na'. 27 Huan israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' lā' ixtacuīni' Pablo.
Lā' ixtamaknīmā'na a'xni'ca' icchā'lh quit con huan tropasna'. Lā' icmāpūtaxtūlh
como icca'tzīlh que xla' ixtapa'ksī nac Roma. 28 Quit xa'icca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata
ixtalē'ksa'nīni'n. U'tza' iclīlē'lh a'nlhā tatlahua justicia huan israelitas. 29 Lā' tuncan
icca'tzīlh que ixtalē'ksa'nīni'n por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para
que tzē namaknīcan o para que namānūcan nac pūlāchī'n. 30 A'xni'ca' quit icca'tzīlh
que huan israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' para natamaknī, chu tuncan lacapalh
quit icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n que catalē'ksa'nīni'lh
na milacapūn. Xmān ū'tza' icuaniyāni'”.

31 Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicanī't, huan tropas talē'lh Pablo lā' līminca tzī'sa nac
xcānsipej Antípatris. 32 Lā' ixlīlakalī huan tropas tachimpā nac cuartel. Xmān kētō'lana'nī'n
ixtatā'a'mā'na Pablo. 33 A'xni'ca' tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan
gobernador Félix lā' talīmini'lh Pablo na ixlacapūn. 34 Lā' a'xni'ca' huan gobernador
lakapūtle'kekō'lh huan ca'psnat, xla' cākalhasqui'nīlh lhachū xala' Pablo. Lā' tahuanilh
que xla' xala' nac estado de Cilicia. 35 Lā' Félix huanilh Pablo:

—Naquihuani'ya' ixlīhuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīni'nāni'.

Huan gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā' cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

1 Lā' ixlīlakaquitzis chi'chini' chā'lh nac Cesarea huan Ananías a'ntī xamāpa'ksīni'
curasna'. Lā' nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas lā' kalhatin ixkalhmaktāyana'ca'n a'ntī ixtacuīni' Tértulo. Talaka'lh huan gobernador Félix lā' talē'ksa'nīni'lh Pablo.
2 Lā' a'xni'ca' līminca Pablo, Tértulo tzuculh lē'ksa'nīni'n Pablo. Huanilh Félix:
—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua' quina'n icui'lāna'uj. Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por ixpālacata mintapāstacna'. 3 Iccāmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī hui'x, señor gobernador Félix, por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim. 4 Lā' como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā', icsqui'ni'yāni' caquintlahua'ni'
talakalhu'mān lā' caquinkaxpa'tni' macsti'na'j. 5 Huā'mā' chi'xcu' Pablo lej mājiclhuī'nin.
Lakachu cācuccha'xa huan ixlīhuākca'n israelitas. Lā' xla' ū'tza' xapuxcu' huan secta a'ntū
huanican nazarenos. 6 Lā' xla' lactlahuacu'tun ixlītzey huan xaka'tla' lītokpān. Quina'n
icchi'pauj lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj chuntza' hua'chi huan nac quileyca'n. 7 Pero huan
Lisias, a'ntī xapuxcu' tropa, maktanūlh lā' lej līpalha' quincāmaklhtīni'. 8 Lā' cāhuanilh
que catalakmini' hui'x a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ya' lā' chuntza'
naca'tzīya' ixlīhuāk a'ntū ixpālacata iclē'ksa'nīni'nāuj —hualh Tértulo.
9 Huan israelitas nā xlaca'n talē'ksa'nīni'lh lā' tahualh que huāk stu'ncua' a'ntū hualh
Tértulo. 10 Huan gobernador macahuani'lh Pablo para que cachihuīna'lh. Lā' Pablo
hualh:
—Quit icca'tzī que hui'x juez de huā'mā' xcānsipej makāntza'. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua
na'ictamaktāya na milacapūn. 11 Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ni'na' palh stu'ncua' que
ka'lhītza' xmān lakacāujtu' chi'chini' icquīlalh nac Jerusalén icquītaquilhpūtani'lh Dios.
12 Lā' nīn tintī' xa'ictā'lāhuanimā' nīn kalhatin a'xni'ca' quilaktzī'nca a'ntza'. Tū'
icmākēstokli tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān, nīn na ixlītokpānna'ca'n israelitas,
nīn nac Jerusalén. 13 Xlaca'n tūla catitamāstū'ncli a'ntū quintalīyāhualh. 14 A'ntū
ixlīstu'ncua' ū'tza' huā'mā': Quit icmācā'tanī ixDiosca'n quinatāta'na' chu a'nchī huan
xasāsti' līmāsca'tīn a'ntū xlaca'n tahuani secta. Quit ickalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley lā' a'nlhā huanican profetas. 15 Chuntza' a'nchī
takalhlaka'ī' xlaca'n nā chuntza' ickalhlaka'ī' quit que Dios nacāmālakahuanīchoko a'ntī
xalactzey lā' nā a'ntī xalacca'tzanca'tzīnī'n. 16 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh na'ictlahua a'ntūn tzey
para que quit na'icca'tzī que tū' iclaclē'ni' nīn Dios nīn chi'xcuhuī'n.
17 'Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā' chuhua'j icmimpātza' na quixcānsipej
para na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. 18 Lā' xmān huā'mā' xa'ictlahuamā' lā'
makapitzīn israelitas xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca'
ixquimpa'lhcanī'tcus. Tintī' lej ixa'nan. Lā' cā'ca'csua' ixuanī't. 19 Lā' palh xlaca'n
tapuhuan palh quit ictlahuanī't catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalē'ksa'nīni'lh na
milacapūn. 20 Lā' catahualh xlaca'n a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' palh takaksli a'ntūn
tū' tzey xa'ictlahuanī't a'xni'ca' quilē'nca na ixlacapūnca'n ixpūchihuīna'nī'n israelitas.
21 A'ntū xa'ictlahuanī't ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' xa'icuī' con ū'tunu'n, iccāhuanilh lej palha':
"Chuhua'j hui'xina'n quilākalhasqui'nīmā'nauj porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n
natalakahuanchoko".
22 Félix lejtza' xa'nca ixca'tzīhuī' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixtatā'a'n Jesucristo. Lā' xla'
cālhcāni'lh ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:
—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu' tropa, hasta a'xni'ca' na'iclacāxtlahua
huā'mā'.

23 Lā' Félix maxquī'lh talacasqui' huan capitán que calē'lh huan Pablo tachī'n lā'
catlahuani'lh talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmakxtekli talakmin ixamigos para natat-
lahuani' a'ntū xla' maclacasqui'n.

24 Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt, a'ntī israelita ixuanī't. Lā' Félix
mātayīni'lh Pablo. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh a'nchīn kalhlaka'ī'can Jesucristo. 25 Lā'
cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī xa'nca līlatā'kchokocan lā' a'nchī līhui'līcan que tūla catit-
lahuaca a'ntūn tū' tzey. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī Dios najuzgarlī. Lā' Félix lej
jicua'lh lā' huanilh:

—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī lugar na'icmātayīni'mpalayāni'.

26 Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxquī'lh tumīn para que ixmakxtekca. Lā'
ū'tza' lej maklhūhua' ixlīmātayīni'n lā' ixtā'chihuīna'n. 27 Lā' a'xni'ca' tlahualh lakatu' cā'ta,
Félix taxtulh ixlīgobernador. Lā' tanūlh ixlaktapalh a'ntī ixtacuīni' Porcio Festo. Lā' Félix
ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lej ka'tla' talakalhu'mān. Lā' ū'tza' līmakxtekli huan
Pablo tachī'n.

25

Pablo na ixlacapūn Festo

1 Festo chā'lh para natanū ixlīgobernador. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' taxtulh de nac Ce-
sarea lā' a'lh nac Jerusalén. 2 A'ntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan israelitas más
xalaka'tla'n talē'ksa'nīni'lh Pablo con Festo. 3 Lā' lej lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh
que camātayīni'lh Pablo nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' nataka'lhītī nac tej
para natamaknī. 4 Festo cāhuanilh que Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea lā' māni' ū'tza'
ixa'ncu'tun a'ntza' lacapalh. 5 Lā' cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'ntī ka'lhīyā'tit līmāpa'ksīn. Lā' palh huā'mā' chi'xcu'
tlahuanī't a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nī'ni'ntit a'ntza' —cāhuanilh.

6 Festo tachokolh nac Jerusalén xmān lakatzeyan o lakacāuj chi'chini' lā' a'mpā nac
Cesarea. Lā' ixlīlakalī tahuī'lh a'nlhā ixtlahuacan justicia. Lā' mātayīni'lh Pablo. 7 Lā'
a'xni'ca' milh Pablo, talītaxti'li'lh huan israelitas a'ntī ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā'
lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā ixtalē'ksa'nīni'n. Pero tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū'. 8 Pablo
ixtamaktāya lā' hualh:

—Quit tuntū' ictlahuanī't por ixpālacata ixleyca'n israelitas. Tuntū' ictlahuani'nī't
huan xaka'tla' lītokpān nīn huan xamāpa'ksīni' nac Roma a'ntī huanican César —cāhuanilh
Pablo.

9 Lā' Festo xla' ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lakatin talakalhu'mān. Lā' ū'tza'
līkalhasqui'nīlh Pablo:

—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na' na quilacapūn?

10 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quilākalhasqui'nīmā'nauj nac huan pūchihuīn a'ntū māpa'ksī César. Lā chuntza' xatzey.
Quit tuntū'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'nī't huan israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'.
11 Palh quit ictlahuanī't lakatin catūhuā a'ntūn tzē naquilīmaknīcan, caquimaknīca.
Lā' palh tū' stu'ncua' a'ntūn quintalīyāhua, tūla a'ntī naquimacamāstā' con ū'tunu'n.
Icsqui'ni' César caquilacāxtlahualh.

12 Festo cātā'chihuīna'lh ixmaktāyana'nī'n lā' tuncan xla' huanilh Pablo:

—Hui'x squi'nī'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalīla'kpina' César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

13 Lā' ā'calīstān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā' Berenice, ixpuscāt huan rey, ta-
lakchā'lh Festo nac Cesarea. 14 A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā' Festo kalhachihuīna'ni'lh
huan rey por ixpālacata Pablo lā' hualh:

—A'tzā' tachī'n kalhatin chi'xcu' a'ntī makxtekli Félix. 15 A'xni'ca' quit icquīlalh nac
Jerusalén, talē'ksa'nīni'lh con quit huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' is-
raelitas. Lā' quintasqui'ni'lh que quit ca'icmāmaknīnīni'lh. 16 Quit iccākalhtīlh que xapū'la
huan tachī'n calacan cacātā'chihuīna'lh a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Chuntza' tzē natamaktāya.
Lā' xmān chuntza' tzē namaknīcan. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan pūchihuīna'nī'n
xalanī'n nac Roma. 17 A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā', quit tū' ictakoxīlh. Ixlīlakalī
ictahuī'lh a'nlhā tlahuacan justicia. Lā' icmātayīni'lh huan tachī'n Pablo. 18 A'xni'ca'
tatāyalh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n, tū' talē'ksa'nīni'lh a'nchī quit xa'icpuhuan. 19 Xmān a'ntū
ixtahuan por ū'tza' xmān ixpālacata a'ntū takalhlaka'ī' xlaca'n lā' ixpālacata kalhatin
a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī nīlh. Lā' Pablo huan que lakahuan. 20 Como quit tūla
xa'iclacāxtlahua huā'mā', ickalhasqui'nīlh Pablo palh a'ncu'tun nac Jerusalén para que
a'ntza' nalacāxtlahuacan. 21 Pero a'xni'ca' Pablo squi'nli que calacāxtlahualh César, huan
xamāpa'ksīni' nac Roma, quit icmāpa'ksīni'lh que catachokolh tachī'n hasta a'xni'ca' quit
tzē na'iclakmacā'n César.
22 Lā' Agripa huanilh Festo:
—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.
Lā' kalhtīca:
—Lakalī nakaxpa'ta'.
23 Lā' ixlīlakalī Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej cā'a'cnīni'ni'ca. Lā'
tatanūlh nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu' tropa lā' huan xalaka'tla'n
chi'xcuhuī'n. Lā' Festo mātayīni'lh Pablo. 24 Lā' Festo hualh:
—Rey Agripa lā' milīhuākca'n a'ntīn takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n laktzī'nā'tit
huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā' chi'xcu', lhūhua' israelitas
xala' nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea. Lā' lej palha' tahualh que canīlh. 25 Quit
icpuhuan que nīn tuntū' tlahuanī't para que tzē namaknīcan. Lā' como xla' squi'ni'lh
que huan xamāpa'ksīni' César calacāxtlahualh, quit iclīhui'līlh na'iclakmacā'n César. 26 Pero
quit tuntū' icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī na'ictzo'knun por ixpālacata huā' chi'xcu'. U'tza'
iclīlīmin na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más iclīmincu'tun na milacapūn hui'x, rey
Agripa, para que nakalhasqui'nī'ya'. Chuntza' quit na'icca'tzī a'ntū na'ictzo'ka. 27 ¿Chichū
quit na'iclīmacā'n kalhatin tachī'n palh tū' icca'tzī a'ntū līyāhuacan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

1 Lā' Agripa huanilh Pablo:
—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.
Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya lā' hualh:
2 —Rey Agripa, iclīpāxuhua porque quit na'ictamaktāya na milacapūn por ixpālacata
ixlīhuāk a'ntū quintalē'ksa'nīni'n israelitas. 3 Hui'x xa'nca lakapasa' ixlīhuāk a'nchī
ixtalanānca'n israelitas lā' nā a'ntūn talālīsta'la. Lā' ū'tza' iclīsqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni'
līlacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlīlatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

4 'Ixlīhuākca'n israelitas taca'tzīkō' a'nchī, desde quilīka'hua'chu, xa'iclīlatlā'huan nac
Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas. 5 Xlaca'n taca'tzī lā', palh tahuancu'tun,
tzē natamālacstū'nca que makāntza' quit fariseo xa'icuanī't. Huan fariseosnu', xlaca'n
taka'lhī ixleyca'n līhua'ca' más xapalha' que ixlīhuākca'n a'ntīn tamakstāla hua'chi
israelitas. 6 Chuhua'j quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī' que Dios
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n chuntza' hua'chi Dios cāhuanilh quinapapna'ca'n.
7 Quina'n, israelitas, ī'xū'yātā'natna'ca'n huan kalhacāujtu' lītā'timīn a'ntī ixo'kxa'n Israel
ixtahuanī't. Lā' quilīhuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā'

ū'tza' iclīmācā'tanīyāuj Dios de tzī'sa lā' tuncuj. Icuaniyāni', rey Agripa, nā quit ickalh-
laka'ī' que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza' ixpālacata quintalē'ksa'nīni'n huan
israelitas. 8 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios tzē namālakahuanīchoko
huan nīnī'n?

Pablo cāhuanilh a'nchī ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

9 'Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua' catūhuā xa'iccātlahuani'lh a'ntī ixtastālani'
Jesús xala' nac Nazaret. 10 Lā' chuntza' ictlahualh nac Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu'
curas quintamaxquī'lh līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n lhūhua' a'ntī
ixtastālani' Jesús. Lā' nā quit chu xa'iclīca'tzī a'xni'ca' ixcāmaknīcan. 11 Lā' maklhūhua'
quit xa'iccāmāpātīnī lā' chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchī ixtakalhlaka'ī'nī't
Jesús. Chuntza' xa'ictlahua quit na ixlīhuāk ixlītokpānna'ca'n israelitas. Lej ixquinta-
makā'kchā'n lā' xa'iccāmacaputza hasta na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n.

Pablo cāhuanilh a'nchī tzuculh tapa'ksī con Cristo
Hch. 9.1-19; 22.6-16

12 'Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'iclī'a'mā' nac Damasco. Huan xanapuxcu'nu'
curas ixquintamaxquī'nī't līmāpa'ksīn lā' talacasqui' lā' ū'tza' tzē xa'iccālīmacaputza.
13 Lā' na'icuaniyāni' hui'x, rey, a'ntū quimpātle'keni'lh. Lā' hua'chi tastu'nūta a'xni'ca'
xa'ictlā'huantēlha, quit iclaktzī'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla'
más xkaka que chi'chini'. Quilītamacxti'li'lh quit lā' nā a'ntī ixquintatā'a'mā'na. 14 Lā'
quilīhuākca'n ica'kā'nui nac ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh ix-
tachihuīn hebreo: "Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'? Chu tlakaj quintā'la'tla'hua'ya'.
Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan". 15 Lā'
quit icualh: "¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā' huan Māpa'ksīni' quihuanilh: "Quit
Jesús a'ntī hui'x macaputzaya'. 16 Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit ictasu'ni'mā'ni' hui'x
porque quit iclacsacnī'ta'ni' para que naquintā'scuja lā' nacāhua'ni'ya' ā'makapitzīn a'nchī
iclītasu'ni'ni' lā' a'nchī na'iclītasu'yuni'yāni'. 17 Na'icmāpūtaxtūyāni' de huan israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas a'nlhā na'icmacā'nāni'. 18 Na'iccāmacā'ni'yāni' para que nā
xlaca'n natalacahuāna'n lā' natataxtu de a'nlhā cā'pucsua' lā' chuntza' natalatā'kchoko
de a'nlhā xkaka lā' para que natapūtaxtu na ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natastālani' Dios.
Quit na'iccāmacā'ni'yāni' para que naquintakalhlaka'ī' quit lā' chuntza' ixtalaclē'i'ca'n
nacāmāsputūnu'ni'can lā' nā xlaca'n nacātlahuacan lej xalacuan hua'chi ixlīhuākca'n a'ntī
quintakalhlaka'ī' quit", chuntza' quihuanilh huan Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo a'kahuāna'ni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 'U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit ica'kahuāna'ni'lh a'ntū
quihuanilh Māpa'ksīni' xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. 20 Quit xapū'la
iccākalhachihuīna'ni'lh xalanī'n nac Damasco lā' ā'calīstān xalanī'n nac Jerusalén lā'
ixlīhuāk xalanī'n huan nac estado de Judea. Lā' nā xa'iccāhuani a'ntīn tū' israelitas:
"Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' castālani'tit Dios lā' nā chuntza' catahui'la'tit
hua'chi a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n", xa'iccāhuani. 21 Lā' ū'tza' quintalīchi'palh
huan israelitas nac xaka'tla' lītokpān lā' ixquintamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j Dios
quimaktāyanī't. Lā' ū'tza' iccālīhuanicus ixtachihuīn Dios ixlīhuākca'n xalactzina'j lā'
xalaka'tla'n. Lā' xmān iclīchihuīna'n a'ntū māsu'yulh Moisés makāntza' lā' a'ntū tahualh
huan a'cta'sana'nī'n que napātle'ke. 23 Xlaca'n tahualh que tasqui'nī que napātīni'n Cristo
lā' nanī lā' māni' ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā' chuntza' nacāmāca'tzīnīcan
a'ntū ixlīstu'ncua' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākalhlaka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Lā' Festo hualh lej palha':
—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza' līmakachuya'yāni'.
25 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua' a'ntū icuan. 26 Huan rey Agripa nā xla'
lakapasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclīchihuīna'n na ixlacapūn lā' tū' iclacapuhuan. Quit lej
xa'nca icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit icchihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacanī't
cā'tzē'k. 27 ¿Chā hui'x, rey Agripa, a'ka'ī'ya' a'ntūn tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n
makāntza'? Quit icca'tzī que kalhlaka'ī'ya'.

28 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Con macsti'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākalhlaka'ī'nī'ya'.

29 Lā' Pablo hualh:

—A'yuj macsti'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n que hui'x cala't hua'chi quit.
Lā' catalakō'lh hua'chi quit ixlīhuākca'n a'ntīn quintakaxmatni'mā'na chuhua'j. Xmān tū'
cacāmacachī'ca hua'chi quit —hualh Pablo.

30 Lā' tatāyakō'lh ixlīhuākca'n, huan rey lā' huan gobernador lā' Berenice lā' ixlīhuākca'n
a'ntī ixtatā'hui'lāna'. 31 Tatatampūxtulh lacachuna'j lā' talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o nachī'can.

32 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Palh huā'mā' chi'xcu' tū' ī'squi'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē ixmakxtekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

1 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nāni' nac Italia, tamacamāstā'lh Pablo lā'
ā'makapitzīn tachī'nī'n con kalhatin capitán a'ntī ixtacuīni' Julio. Xla' ixmāpa'ksī huan
batallón a'ntū huanican Augusto. 2 Ictojōuj nac lakatin barco xala' nac Adramitio.
Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac makapitzīn xcānsipejni' nac Asia a'nlhā ixpūjaxni' barco.
Lā' quincātā'a'ni' Aristarco xala' nac Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia. 3 Lā'
ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' Julio lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't con
Pablo lā' makxtekli que cālaka'lh ixamigos. Xlaca'n tatlahuani'lh a'ntū ixmaclacasqui'n.
4 Lā' ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Huan ū'ni' lej palha' quincāpāxtokni'. Lā' ū'tza'
iclīpātle'keuj na ixpāxtūn Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej
palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 5 A'calīstān icpū'a'uj huan barco pajtzu na ixquilhtūn
a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia. Lā' icchā'uj nac Mira, lakatin xcānsipej nac estado de
Licia.

6 A'ntza' kaksli huan capitán lakatin barco xala' nac Alejandría a'ntū ixa'mā' nac Italia.
Lā' quincāmojōpalani' huan ā'lakatin barco. Lā' ū'tza' icpū'a'mpalauj. 7 Xa'ica'mā'nauj lej la-
catzucu lātma'j lā' jicslīhua' iclīchā'uj ixpajtzu Gnido. Lā' huan ū'ni' quincāmāmakchuyīni'
lā' ū'tza' iclīpātle'kepalauj ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntū pītzina'j ti'ya't ixpu'nan
mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 8 Lā' jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj
ixpajtzu Creta. Icchā'uj nac Buenos Puertos, ixpajtzu huan xcānsipej Lasea.

9 Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza' huan cā'lonkni'. Lā' ū'tza' lej
ixlījicua'ncan ixpū'a'ncan huan barco. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' 10 lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā naquincālani'yāni' lā'
lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā' barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n
nanīyāuj.

11 Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan piloto lā' huan
ixtēcu' barco. 12 Lā' a'ntza' tūla māchokocan barco a'xni'ca' ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan
ixtalhūhuā't talīhualh:

—Cāhui ā'chulā'.

Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac Creta. Lā'
nac Fenice a'nlhā ixpūjaxni' barco laca'a'huī' nac noroeste lā' nac suroeste. A'ntza'
ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

13 A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que tzētza' nata'a'mpala.
Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na ixpajtzu huan pītzina'j ti'ya't a'ntū huanican
Creta. 14 Lā' lacapalh milh lakatin palha' ū'ni' a'ntū ixuanican Nordeste. 15 Lā'
huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā' tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj a'nlhā
xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza' ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā' chuxalhā quincālē'ni'
huan ū'ni'. 16 Ictētaxtūj na ixpajtzu lakatin pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Clauda. Lā' a'ntza'
tū'tza' lej palha' ixquincāsno'kāni' huan ū'ni'. Lā' jicslīhua' icstancacu'tūj huan pāti a'ntū
xa'icstancalīmināuj. 17 Lā' a'xni'ca' ixmojōcanī'ttza' huan pāti nac barco, chā'xpāchī'ca
huan barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyalh huan nac cā'cucujnu' a'ntū ixtacuīni'
Sirte. Lā' ū'tza' talīmāyujūlh huan xalu'xu' barco a'ntū ixlīsno'klē'n ū'ni' huan barco.
Lā' chuntza' lakachu quincālē'ni' huan ū'ni'. 18 Lā' ixlīlakalī huan xasipej mar lā' huan
ū'ni' lej palha' sno'kli huan barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talīmaka'n huan tacu'ca' nac
mar. Lā' chuntza' tū'tza' lej tzi'ncalh huan barco. 19 Lā' ixlīlakalī huampala icmaka'uj
con quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ixchakān barco. 20 Lakalhūhua' chi'chini'
pātle'kelh lā' tū' iclaktzī'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan ū'ni' lejcus palha' ī'sno'kmā' huan
barco. Lā' ū'tza' xa'iclīpuhuanāuj que tūlatza' xa'icpūtaxtūj quina'n.

21 Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Chi'xcuhuī'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū' ixtaxtuchāuj nac Creta, tū
ixquincāpātle'keni'ni' huā'mā' lījicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui. 22 Chuhua'j, tū'
calakaputzatit. Hui'xina'n nīn chā'tin catinīlh, a'yuj casputli huā' barco. 23 Kōtan
tzī'sa quit quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza'
a'ntī quimāpa'ksī lā' a'ntī ictā'scuja. 24 Lā' huan ángel quihuanilh: “Hui'x, Pablo, tū'
caji'cua'. Lej tasqui'nī hui'x nalakpina' César. Lā' por mimpālacata, Dios nacāmāpūtaxtū
ixlīhuākca'n a'ntīn tatojōmā'na con hui'x nac barco”, quihuanilh huan ángel. 25 Lā'
chuhua'j, chi'xcuhuī'n, tū' calakaputzatit. Quit iclīpāhuan Dios. Lā' quit icuan chuntza'
nala a'nchīn quihuanica. 26 Tasqui'nī nachā'nāuj nac lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan
mar —hualh Pablo.

27 Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha' ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa huan barco
lakachu ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria. Lā' huan marineros tapuhualh
que tzēlasā' ixtatapajtzūmā'na nac lakatin ti'ya't. 28 Talhcālh ixlīpūlhmā'n huan xcān lā'
pu'xamacāujchāxan metro ixuanī't. Lā' lacachuna'j huampala chu talhcāpā lā' xmāntza'
pu'xamatojon metro ixuanī't. 29 Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh huan barco nac
cā'chihuixni'. Lā' ū'tza' talīmojōlh nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na ixkēn huan
barco lā' chuntza' tzēn talīyāhualh huan barco. Lā' taka'lhīlh hasta a'xni'ca' tuncuīlh.
30 Huan marineros ixtamāyujūmā'na huan pāti. Ixtatasu'yu a'nchī ixtamojōmā'nampā
nac xcān huan xalactzinca xala' na ixquini' barco a'ntū nalītāya huan barco. Pero xmān
ta'a'kxokonu'lh. Ixtapūtzā'lacu'tun nac pāti. 31 Lā' Pablo cāhuanilh huan capitán lā' huan
tropasna':

—Palh huan tamā'na chi'xcuhuī'n tū' natatachoko nac barco, hui'xina'n tūlalhtza'
catipūtaxtutit.

32 Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli huan tasiuj a'ntū tapūmāyujūlh huan pāti.
Lā' tamacamincha' nac xcān.

33 Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh ixlīhuākca'n que catahuā'yalh mac-
sti'na'j. Cāhuanilh:

—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā' tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lhtatanī'ta'ntit.
34 Iccāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza' natli'hui'quinā'tit. Nīn chā'tin de hui'xina'n
catimakasputtit nīn kantin miya'jca'n.

35 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios
na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā' tzuculh huā'yan. 36 Lā' ixlīhuākca'n
tū'tza' ixtalakaputza lā' nā tahuā'yalh. 37 Quina'n quilīhuākca'n xa'icuanī'ta'uj lakatu'

ciento ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'ntī xa'ictajōmā'nauj nac barco. 38 Lā' a'xni'ca' ix-
tahuā'yanī'ttza', tatamakajūlh trigo nac mar lā' chuntza' tū'tza' lej ixtzincan huan barco.

Huan barco laclalh

39 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinerosnu' tū' ixtalakapasna'n huanmā' ti'ya't. Ta-
laktzī'lh lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā' titapuhualh palh tzē cahuā ix-
tamāpajtzūlh a'ntza' huan barco. 40 Lā' tacā'tu'cxli huan tasiuj lā' chuntza' tachokolh nac
mar huan xalactzinca lā' chuntza' tzēn taxakā'līlh huan barco. Taxla'jalh huan ixtasiuj
ixlēkosnu' huan barco. Lā' tacha'xli huan lu'xu' xala' ixquini' barco para que chuntza'
natampi'ta'lē'n huan ū'ni'. Lā' huan barco tzuculh a'n nac ti'ya't. 41 Lā' talaknūlh nac
lakatin cā'cucujnu'. Lā' ixquini' barco a'ksātāyalh lā' tūlalhtza' taxakā'līlh. Lā' huan
ixlīsnū'n huan xcān mālakuanīlh ixkēn huan barco. 42 Huan tropasna' ixtamaknīcu'tun
huan tachī'nī'n para que chuntza' nīn chā'tin naxiquihuā'tnatacuta de nac mar lā'
chuntza' tzē natatzā'la. 43 Pero huan capitán ixmāpūtaxtūcu'tun Pablo. Lā' ū'tza' tū'
līmakxtekli nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksīlh a'ntīn tzē ixtaxiquihuā'tnan, xapū'la catatojōlh nac
xcān lā' cata'a'lh nac ti'ya't. 44 Lā' māpa'ksīni'lh que makapitzīn catapūtacutli lhta'ca'la' lā'
makapitzīn catapūtacutli xalacpītzin de huan barco. Lā' chuntza' tatacutkō'lh nac xcān
lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

28

Pablo nac Malta

1 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj que huan pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Malta.
2 Xalanī'n a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como ixlamā' xcān lā' ixlonknu'n, tahui'līlh
macscut. Lā' quincātahuanini' ca'icskō'nui. 3 Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. Lā'
a'xni'ca' ixmāpū'cu'tumā' nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha de nac macscut
lā' macaxcalh na ixmacan Pablo. 4 Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n nac Malta talaktzī'lh huan
lūhua' a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan Pablo, talāhuanilh:
—Lā' stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' maknīni'. Lā' a'yuj pūtaxtulh nac mar, tasqui'nī nanī
para namāpala con Dios.
5 Pablo tincxmaka'lh huan lūhua' nac macscut lā' nīn tuntū' pātle'keni'lh. 6 Xlaca'n
ixtapuhuan palh ixcu'nli a'nlhā ī'xcanī't huan lūhua' o palh ixa'kā'lh xanīn. Lej makān
taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh que nīn tuntū' lani'lh, lā' tapuhuampā lā' talāhuanilh:
—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chi'xcu'.
7 Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chi'xcu' xala' nac Malta. Xla' ixuanican Publio.
U'tza' quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chi'chini' lā' lej lhūhua' quincātlahuani'ni'
a'ntūn tzey. 8 Huan ixtāta' Publio ixmā' nac tama' lā' ixka'lhī tachi'chīxni' lā'
taka'lhni'tanti. Pablo laka'lh lā' orarlīlh lā' mā'ca'ni'lh ixmacan lā' mātzeyīlh. 9 Lā'
a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā', tamilh ā'makapitzīn huampala ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahui'lāna'
nac Malta. Lā' nā cāmātzeyīca. 10 Lā' lhūhua' lē'ksajna' quincātamaxquī'ni'. Lā' a'xni'ca'
ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokonī't na ixpajtzu
Malta ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac xcānsipej Alejandría. Lā'
ixyāhuani'canī't nac barco ixlīlakapascan a'ntū lakatu' ídolo a'ntū ixuanican Cástor lā'
Pólux. 12 Icchā'uj nac Siracusa lā' a'ntza' ictachokouj tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj lā'
tūlalh stu'nc ica'uj. A'calīstān icchā'uj nac Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'ni' xala' nac sur.
Lā' ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli. 14 A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn. Xlaca'n
quincātahuanini' que ca'ictachokouj a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. A'calīstān
ictaxtupalauj para na'ica'nāuj nac Roma. 15 Lā' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huan tā'timīn nac
Roma palh na'icchā'nāuj. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tamilh hasta nac lītamāuj Apio lā' nā
a'nlhā huanican Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo

maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh tapāxuhuān. 16 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Roma,
huan capitán cāmacamaxquī'lh huan tachī'nī'n huan xapuxcu' maktaka'lhna'. Lā' Pablo
makxtekca natachoko ixa'cstu lā' kalhatin tropa ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

17 Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas nac Roma. Lā'
a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey iccātlōni'nī't huan israelitas
nīn ixtalanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nīn tuntū' ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey,
quimacamāstā'ca tachī'n con huan chi'xcuhuī'n romanos nac Jerusalén. 18 Huan ro-
manos quintakalhasqui'nīlh lā' nīn tuntū' takaksli para que tzē naquimaknīcan. Lā'
ū'tza' ixquintalīmakxtekcu'tun. 19 Lā' huan israelitas tū' talacasqui'lh naquimakxtekcan.
Lā' ū'tza' lītasqui'nī que icsqui'nli caquinkalhasqui'nīca na ixlacapūn César, a'yuj tū'
iccālē'ksa'nīni'n xalanī'n na quixcānsipej. 20 Lā' ū'tza' iccālīmāta'sīnī'ta'ni' hui'xina'n.
Quit xa'iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. Huan israelitas
takalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. Lā' nā quit chuntza' ickalh-
laka'ī'. Lā' ū'tza' ixpālacata quilīmacatūpixchī'canī't —cāhuanilh Pablo.
21 Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:
—Xalanī'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat por mimpālacata. Lā' huan is-
raelitas, a'ntīn tamincha' nac Judea, nīn tuntū' quincātahuaninī'ta'ni' por mimpālacata.
22 Iclacasqui'nāuj que caquilāhuaniuj a'ntū hui'x puhua'na'. Icca'tzīyāuj a'nchī lakaxtim
huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica Pablo.
23 Huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līcanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh huan nac chic
a'nlhā ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo tzuculh cātā'kalhachihuīna'n a'nchī
māpa'ksīni'n Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh hasta tzī'sualh. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan
ixtachihuīn Dios por ixpālacata Jesús a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés
lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' chuntza' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīcu'tulh ixpālacata Jesús.
24 Lā' makapitzīn ixta'a'ka'ī'mā'na lā' ā'makapitzīn tū' ta'a'ka'ī'lh. 25 Lā' chuntza' tū' chu
lakatin ixtapāstacna'ca'n ixtahuanī't. Lā' tatzuculh ta'a'n. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu,
Pablo cāhuanilh:
—Huan Espíritu Santo hualh a'ntū ixlīstu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnīlh huan a'cta'sana'
Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapna'ca'n:
26 Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't:
Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit; nalaktzī'nā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit
a'ntū la'ktzī'nā'tit.
27 Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.
Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca.
Tatalakatzī'nī't ixlakastapunca'n.
Tū' talaktzī'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.
Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.
Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tzē na'iccāmātzeyī.
Chuntza' māhuanīlh Dios huan Isaías.
28 Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:
—Caca'tzītit hui'xinan'n huā'mā': Huan tīn tū' israelitas cāmāca'tzīnīcanī'ttza' a'nchī
Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.
29 Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan israelitas ta'a'lh lā' ix-
talīkalhachihuīna'ntēlha.
30 Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu' cā'ta nac chic a'nlhā ī'sācua'nī't. Lā' laktzī'lh
con tapāxuhuān ixlīhuākca'n a'ntī ixtalakmin. 31 Lā' ixcāhuani a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā'
ixcāmāsu'ni' por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesucristo na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' nīn
tintī' ixmāmakchuyī.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Roma

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Jesucristo. Dios quilīmānūlh
quilī'apóstol. Quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'lh.
2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, a'nlhā huanican profetas, a'nchī Dios hualh a'ntū
napātle'ke. 3 Tatzo'kni' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Je-
sucristo xla' ī'xū'yātā'nat huan rey David. 4 Lā' nā Jesucristo, nā xla' ixO'kxa' Dios.
Como Jesucristo lakahuanchokolh chuntza' līmāsu'yu palh xla' ixO'kxa' Dios lā' palh lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla' xatzey hua'chi Dios. 5 Cristo quilakalhu'malh lā' quimānūlh
quilī'apóstol como ū'tza' ixquilhtampān Dios. Lā' xla' lacasqui'n que na'iccāmāsu'ni' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' xlaca'n tzē natakalh-
laka'ī' Jesucristo lā' tzē nata'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo na'a'cnīni'ni'can.
6 Lā' nā chuntza' hui'xina'n xalanī'n nac Roma. Dios cāta'sani'nī'ta'ni' lā' chuntza'
tapa'ksīyā'tittza' con Jesucristo.
7 Quit iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n xalanī'n nac Roma a'ntī Dios cāpāxquī'yāni' lā'
cāta'sani'nī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios. Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n
Dios a'ntī quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

8 Pū'la icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata Jesucristo, como hui'xina'n xa'nca
kalhlaka'ī'yā'tit. Lakachu līchihuīna'ncan de hui'xina'n por a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit.
9 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' xla' ū'tza' a'ntī ictā'scuja con
ixlīhuāk quintapuhuān, como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata
ixO'kxa' Dios. Dios ca'tzī palh pō'ktu iccāpāstacāni' hui'xina'n a'xni'ca' ickalhtō'ka'. 10 Lā'
quit icsqui'ni' Dios nalacāxtlahua ixlīhuāk para que chuntza' tzē na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n palh chuntza' ixtapuhuān Dios. 11 Quit lej iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n
como iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'ntū quimāca'tzīnīlh huan Espíritu Santo. Lā' chuntza'
hui'xina'n tzē nakalhlaka'ī'yā'tit más xa'nca. 12 Lā' chuntza' tzē nalāmaktāyayāuj
chā'tunu' a'nchī kalhlaka'ī'yāuj.
13 Quit iclacasqui'n que caca'tzītit hui'xina'n, tā'timīn, que lej maklhūhua'
xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'. Pero tū' ica'nī'ta'ncha' como tūlana'j tzē na'ica'n. Quit
iccāmaktāyacu'tunāni' para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuntza' pātle'kenī't
ā'lacatin a'nlhā iccāmāsu'ni'nī't ixtachihuīn Dios a'ntīn tū' israelitas. 14 Tasqui'nī
na'iccāmāsu'ni' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni' a'ntī chu
catīhuāya tachi'xcuhuī't lā' nā a'ntīn tū' chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, lā' a'ntī lej taca'tzī
lā' nā a'ntīn tū' taca'tzī. 15 Lā' chuntza' icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn nac Roma,
a'nlhā hui'lāna'ntit hui'xina'n.

Līpūtaxtucan a'xni'ca' kalhlaka'ī'can huan xatzey tachihuīn

16 Tū' iclīmāxana'n icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca'
māsu'yucan huan xatzey tachihuīn, Dios cāmāpūtaxtukō' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan
Dios, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Pū'la cāmāsu'ni'ca a'ntī israelitas lā' ā'calīstān
a'ntīn tū' israelitas. 17 Ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī Dios cāmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
“Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para
pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n”.

Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talaclē'n

18 Ca'tzīyāuj que Dios hui'lacha' nac a'kapūn lā' xla' nacāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn
ko'hua'jua'. Lā' como xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey, tū' tapāstaccu'tun a'ntū xastu'ncua'
ixla' Dios. 19 Xlaca'n tzē nataca'tzī macsti'na'j a'nchī huanī't Dios, chuntza' hua'chi
quilīhuākca'n nā tzē ca'tzīyāuj. Māni' Dios cāmāsu'ni'nī't. 20 Desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj huan tachi'xcuhuī't talaktzī'n a'ntūn tlahuanī't Dios. Lā' chuntza' tzē
natalīmāchekxī a'nchī huanī't Dios. Lā' a'yuj tūla talaktzī'n Dios, xlaca'n tzēn tamāchekxī
que Dios lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' maktin sputa. Lā' nā tzēn tamāchekxī que xla'
lej stu'ncua' Dios. U'tza' talīlē'n cuenta xlaca'n palh tū' talakapasa Dios. 21 A'yuj xlaca'n
taca'tzī que Dios huī', xlaca'n tū' tataquilhpūtani' hua'chi tasqui'nī nataquilhpūtani'can.
Lā' tū' tamaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' ā'chulā' tapāstaca a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī. Lā' como
tū' tamāchekxī, ixtapāstacna'ca'n hua'chilh tū' xa'nca scujmā'. 22 Māni' xlaca'n tahuan que
lej lakskalalhna'. Tū' stu'ncua'. Lactontosnu'. 23 Lā' tū' tamācā'tani'cu'tun Dios a'ntī huī'
para pō'ktu. Tataquilhpūtani' huan ídolos a'ntūn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n. Lā' huan
chi'xcuhuī'n, xlaca'n natanīkō'. Lā' nā xlaca'n tataquilhpūtani' ā'tāpātin ídolos a'ntū māni'
xlaca'n tamacanī'tlahua a'ntūn tatasu'yu hua'chi spūnnu' lā' lūhua' lā' animalhna'.
24 U'tza' Dios cālītaxtunquīni'lh lā' cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā'
chuntza' talātlahuani' a'ntū xako'hua'jua' chu a'nchī ixtalacasqui'n. 25 Xlaca'n tū'
takalhlaka'ī'cu'tun a'ntī xastu'ncua' Dios; xmān takalhlaka'ī'cu'tun a'ntū hua'chi lakatin
tā'ksa'nīn. Tamācā'tani' lā' tataquilhpūtani' a'ntū mā'a'nanīlh Dios. Lā' tū' tamācā'tanī a'ntī
xastu'ncua' Dios. Lā' ū'tza' a'ntīn tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntūn ta'a'nan nac cā'quilhtamacuj.
Lā' xla', tasqui'nī que ū'tza' namācā'tanīyāuj quilīhuākca'n para pō'ktu. Amén.
26 Lā' ū'tza' Dios cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej līmāxana' chuntza' hua'chi tat-
lahuacu'tun. Lā' chuntza' huan puscan tū'tza' taka'lhīcu'tun ixkōlu'ca'n hua'chi tasqui'nī.
Lā' talātā'tahui'la entre puscan. Lā' chuntza' tatlahua entre puscan a'ntū lej līmāxana'.
27 Lā' nā chuntza' huan chi'xcuhuī'n. Tū' tamaclacasqui'n huan puscan hua'chi tasqui'nī.
Lā' talātā'tahui'la entre chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tatlahua entre chi'xcuhuī'n a'ntū lej
līmāxana'. Lā' ū'tza' talīlaclatāyalh.
28 Lā' como tū' tapāstaccu'tun a'ntū ixla' Dios, chuntza' Dios cātaxtunquīni'lh lā'
cāmakxtekli natapāstaca a'ntū lej xako'hua'jua'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' līmakuan.
29 Lā' lej tatlahua tāpālhūhua' a'ntūn tū' tzey. Lā' tamakpuscātīni'n. Lā' lej tatlahua
a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' xlaca'n talālakca'tzani' a'ntūn taka'lhī ā'makapitzīn. Lā' tū'
talaktzī'ncu'tun ā'makapitzīn. Lā' talālakca'tzan. Lā' tamaknīni'n. Lā' talāsta'la. Lā'
ta'a'kxokonu'n. Lā' tapuhuani' a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzīn. Lā' ta'a'ksa'nīni'n. 30 Lā'
talīchihuīna'n ā'makapitzīn de a'ntūn tū' tzey, lā' ta'a'kchā'ni' Dios. Lā' talacatāquī'nin.
Lā' taka'tla'jca'tzī. Lā' tahuan palh xlaca'n laka'tla'n. Lā' tapuhuan a'nchī natalītlahua
ā'chulā' antūn ko'hua'jua'. Lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n. 31 Lā' tū'
tamāchekxī a'ntū xatzey. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. Lā' tū' tapāxquī' ā'makapitzīn.
Lā' tū' tamāsputūnu'ni' ā'makapitzīn. Lā' nīn talakalhu'manīni'n. 32 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tatlahua huan tamā'na catūhuā, xlaca'n nacāmāpātīnīcan, como chuntza' huan Dios.
Lā' a'yuj xlaca'n taca'tzī huā'mā', tū' tapājaxa de tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā'
tapuhuan palh lej tzey palh ā'makapitzīn nā natatlahua a'ntūn ko'hua'jua'.

2

Lej tzey a'nchī Dios nacālīlacāxtlahua huan tachi'xcuhuī't

1 Palh kalhatin ixualh que ā'makapitzīn talaclē'n, chuntza' hua'chilh xla' huan que
māni' ū'tza' laclē'n como nā xla' tlahua a'ntūn tū' tzey. 2 Ca'tzīyāuj que lej tzey a'nchī
Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n antīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā a'ntūn ko'hua'jua'.
3 A'ntī natahuan que Dios nacāmālaclē'nī huan ā'makapitzīn como talaclē'n, nā xlaca'n
nā nacāmālaclē'nīcan como xlaca'n nā taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. 4 Lā' a'yuj Dios lej
quincālakalhu'manāni', lā' a'yuj tū' palaj quincāmāpātīnīyāni', xlaca'n tū' tamāchekxī

huā'mā'. Hua'chilh talakmaka'n a'nchī Dios cāpātīni'mā'. Dios lej lakalhu'mānīni'n
como xla' lacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 5 Lā' xlaca'n lej lacxumpi.
Tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. U'tza' ā'chulā' natalīmāpala con Dios a'xni'ca' Dios
nacāmālaclē'nī xlaca'n a'ntīn talaclē'n. 6 Dios nacālacāxtlahua a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn
tzey lā' a'ntīn tatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Nalacāxtlahua chā'tunu' chu a'nchī
tlā'huanī't. 7 Nacāmaxquī' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey.
Tatlahua a'ntūn tzey como xlaca'n ta'a'ncu'tun nac a'kapūn, lā' talacasqui'n que Dios
nacālaktzī'n xalacuan, lā' taka'lhīcu'tun xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
8 Lā' Dios lej a'kchā'n con xlaca'n a'ntī lacxumpi lā' tū' tatlahuacu'tun ixtapuhuān
Dios, lā' xmān tatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 9 Lēj natapātīni'n
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natapātīni'n huan israelitas xapū'la lā'
nā natapātīni'n a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey,
Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' Dios nacāmātza'ta'tī'ni' ixa'clhcunucca'n. Lā' nata'a'n
nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' xapū'la nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā chuntza'
nacāpātle'keni' a'ntīn tū' israelitas.
11 Chuntza' nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas, como Dios cālaktzī'n
chu lakatin huan tachi'xcuhuī't. 12 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtala-
clē'i'ca'n. Lā' makapitzīn de xlaca'n tū' talakapasa huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn
tū' tzey. A'makapitzīn talakapasa huan ley. Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī
huan nac ley. 13 Dios lactzey cālaktzī'n xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley.
Lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley, lā' chu xmān takaxmata, xlaca'n tū' xatzey
cālaktzī'ncan. 14 Lā' xlaca'n a'ntīn tū' talakapasa ixley Dios, lā' palh xlaca'n lacatejtin
tahui'lāna' chu a'nchī māni' ixtapāstacna'ca'n, chuntza' tatlahua a'nchī huan huā'mā' ley
a'yuj tū' talakapasa. Chuntza' lītasu'yu palh xlaca'n taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū'
tzey. 15 Hua'chilh ixtalakapasli ixley Dios, como ixa'cstuca'n taca'tzī palh tzey o palh tū'
tzey a'ntūn tatlahuamā'na. 16 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' Jesucristo namālaclē'nīni'n
por ixquilhtampān Dios. Jesucristo nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't por ixpālacata
ixtalaclē'i'ca'n lā' ixtapāstacna'ca'n xako'hua'jua' a'ntū lakatzē'k taca'tzī. U'tza' icmāsu'yu
a'xni'ca' icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Huan israelitas ixtalīpāhuan ixley Moisés

17 Lā' xlaca'n a'ntī israelitas, xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como israelitas xlaca'n. Lā'
talīpāhuan huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh. Lā' talīka'tla'jca'tzī como ixtachi'xcuhuī't
Dios xlaca'n. 18 Lā' xlaca'n talakapasa ixtapuhuān Dios. Lā' como cāmāsu'ni'canī't
huā'mā' ley chuntza' tzētza' taca'tzī a'nchī līlacatejtin natalatā'kchoko. 19 Lā' xlaca'n
tapuhuan que lej tzē natamāsu'ni' a'ntīn tuntū' talakapasa. Lā' nā tapuhuan que xlaca'n
hua'chilh tamakskomā'na a'ntīn talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. 20 Lā' tapuhuan que lej
tzē tamāsu'ni' a'ntī lactontos lā' a'ntī hua'chi camana' como tuntū'na'j taca'tzī. Lā'
como talakapasa ixley Dios xlaca'n tapuhuan palh taca'tzītza' ixlīhuāk a'ntū stu'ncua'
lā' ixlīhuāk a'ntūn ca'tzīcan. 21 Xlaca'n tamāsca'tī ā'makapitzīn. Lā' tū' tatlōkentaxtū
a'ntūn tamāsu'yu. Tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh ka'lhāna'ncan. Lā' xlaca'n
taka'lhāna'n. 22 Lā' xlaca'n tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh makpuscātīni'ncan.
Lā' xlaca'n tamakpuscātīni'n. Xlaca'n talakmaka'n huan ídolos. Lā' xlaca'n taka'lhāna'n
nac lītokpānna' a'nlhā ta'a'nan ídolos. 23 Lā' xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como cāmaxquī'canī't
ixley Dios. Lā' xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' ū'tza' talīlakmaka'n Dios huan
ā'makapitzīn. 24 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Hui'xina'n israelitas ā'līhua'ca' līpinā'tit cuenta por ixpālacata talakmaka'n Dios huan
ā'makapitzīn a'ntīn tū' israelitas.

25 Lej tzey lacan lī'israelita xmān palh xlaca'n natatlōkentaxtū ixley Dios. Lā' palh
tū' tatlōkentaxtū, chuntza' nīn tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita. 26 Lā' xlaca'n a'ntīn

tū' israelitas, palh xlaca'n tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' Dios cālaktzī'n hua'chilh
israelitas. 27 Palh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza'
lītasu'yu que hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mintalaclē'i'ca'n, como hui'xina'n tū' tlōkentaxtūyā'tit
huā'mā' ley, a'yuj ka'lhīyā'tit a'nlhā tatzo'kni'. 28 Kalhatin tū' catilalh ixcaman Dios
xmān por ixpālacata circuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. 29 A'ntī
lej stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't Dios, ū'tunu'n a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n. Lā'
chuntza' taxtāpalīnī't nā ixchakānca'n lā' tū' xmān na ixmacni'ca'n. Lā' xlaca'n a'ntīn
taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n, Dios cālaktzī'n lactzey a'yuj cālakmaka'ncan na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't.

3

1 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit palh tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita lā' palh tuntū'
ixtapalh circuncidarlacan. 2 Quit icuan que tū' stu'ncua'. Huan israelitas lhūhua' taka'lhī
a'ntūn tū' taka'lhī huan ā'makpitzīn. A'xni'ca' Dios cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't ix-
tachihuīn a'ntūn tatzo'kni', huan israelitas ū'tunu'n a'ntī Dios cālīmāmacū'lh ixtachihuīn.
3 Lā' a'yuj ā'makapitzīn tū' takalhlakā'i'cu'tun palh stu'ncua' a'ntū Dios huan, pero Dios
natlōkentaxtū a'ntū huan. 4 Lā' a'yuj ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixta'a'kxokonu'lh,
Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Chuntza' lītasu'yu que hui'x pō'ktu hua'na' a'ntū stu'ncua'.
Lā' nīn tintī' tzē nahuan que tū' tzey a'ntū hua'na'.
Chuntza' huanica Dios.

5 Palh quina'n natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ā'chulā' lītasu'yu palh Dios pō'ktu
tlahua a'ntūn tzey. Chō'la catīhuā nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' naquincātamāpātīnīyāni'?
Por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, ā'chulā' naca'tzīcan palh Dios más xatzey. Lā' ¿a'chī'
naquincātamāpātīnīyāni' ixpālacata a'ntū māsu'yu que Dios lej tzey?" Chuntza' tapuhuan
huan tachi'xcuhuī't. 6 Tū' xa'nca tapāstacna'n. Palh tū' tzey cahuā que Dios nacāmāpātīnī
xlaca'n a'ntīn talaclē'n, xla' tūlalh ixcājuzgarlīlh huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhta-
macuj.

7 Tzēlasā' catīhuā nahuan: "Palh quit ica'kxokonu'n, chuntza' Dios lītasu'yu que lej tzey,
como tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ¿a'chī' naquimāpātīnīcan? Por ixpālacata quintalaclē'i'
ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". 8 Palh tzey cahuā huā'mā' tapāstacna', chuntza' tzē ixuáuj:
"A'chulā' catlahuáuj talaclē'i' para que chuntza' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". Lā' tūla
huancan huā'mā' tachihuīn. Makapitzīn tahuan que chuntza' icmāsu'yu. Tū' stu'ncua'.
Dios nacāmāpātīnī a'ntīn tahuan chuntza'.

Nīn kalhatin a'ntīn tū' laclē'n

9 Tūla huanāuj que huan israelitas más xalacuan. Icuanī'ttza' que a'cxtim tūla tamakx-
teka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' nā huā'mā'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':

Tintī' nīn kalhatin a'ntī tzey.
11 Lā' nīn tintī' a'ntī māchekxī a'ntū ixla' Dios.
Lā' nīn tintī' a'ntīn pāstaca Dios.
12 Ixlīhuākca'n tataxtunquīni'lh de Dios.
Talaclakō'lh ixlīhuākca'n.
Nīn tintī' tlahua a'ntūn tzey, nīn kalhatin.
13 Lā' a'xni'ca' tatakalhpitzi hua'chilh mālaquī'can lakatin taponkni' a'nlhā tojōma' huan
nīn, como lej ko'hua'jua' a'nchī tachihuīna'n.
Ta'a'kxokonu'n lā' ta'a'ksa'nīni'n.
Huan tachihuīn a'ntū taxtu de na ixquilhni'ca'n hua'chi huan līlaknīn a'ntū ka'lhī na
ixquilhni' huan lūhua'.
14 Lā' tamacapūlhca ā'makapitzīn.
15 Lā' a'yuj nīn tuntū' ixpālacata, tuncan tamaknīni'n.

16 Chu a'nlhā talatā'kchoko xlaca'n tamālaksputūnu'n lā' tamālakaputzī ā'makapitzīn.
17 Lā' tū' taca'tzī a'nchī ca'cs natalītahui'la.
18 Lā' nīn tapāstaca para nata'a'cnīni'ni' Dios.
19 Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley,
ū'tza' cālīchihuīna'n xlaca'n a'ntīn cāmaxquī'canī't huan ley. Chuntza' ixlīhuākca'n talaclē'n
na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuan palh tū' laclē'n. 20 Nīn tintī' tlōkentaxtūkō'nī't
a'ntū līmāpa'ksīni'n huan ixley Dios. U'tza' nīn tintī' lītasu'yu palh tzey na ixlacapūn Dios.
Huan ley xmān tzē naquincāmāsu'ni'yāni' palh quina'n ka'lhīyāuj quintalaclē'i'ca'n.

Tapūtaxtu xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n

21 Lā' chuhua'j tasu'yunī't que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' kalhatin chi'xcu'
a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Xtunc a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā'
a'nlhā huanican profetas. 22 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' que Jesucristo tzē namāpūtaxtūnu'n. Lā' chuxatī a'ntīn kalhlaka'ī' huā'mā', ū'tza'
Dios namāpūtaxtū palh xla' israelita lā' palh tū' israelita. 23 Quīlīhuākca'n tlahuanī'ta'uj
quintalaclē'i'ca'n. Nīn tintī' a'ntī līlacatejtin latā'kchoko chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n.
24 Pero Dios lej lakalhuma'nīni'n. Cristo Jesús māpalalh por quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza'
Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Chu a'nchī ixtapuhuān Dios, Jesucristo
xtokohua'ca'ca. Xla' nīlh lā' chuntza' xla' xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' palh stu'ncua' Jesucristo xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuntza' tasu'yu que
Dios huāk tzey a'ntū tlahua. A'xni'ca' tūna'j ixnī Cristo, Dios ixpātī a'nchī ixtlahuacan
a'ntūn tū' tzey. 26 Lā' chuhua'j Cristo nīnī't lā' cāmāpānūni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh stu'ncua' Jesucristo māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā'
chuntza' tasu'yu palh Dios tlahua xmān a'ntūn tzey.
27 Tintī' a'ntīn tzē naka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. Palh kalhatin cahuā
ixtlōkentaxtūkō'lh ixley Dios, chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh. Tūla ka'tla'jca'tzīyāuj,
como Cristo ū'tza' a'ntīn quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni' como līpāhuanāuj xla'. 28 Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo
quincāmāpūtaxtūyāni', lā' a'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūnī'ta'uj huan ley.
29 Ixtachi'xcuhuī't Dios, xlaca'n tū' xmān israelitas. Lā' nā xlaca'n a'ntīn tū' israeli-
tas nā ixtachi'xcuhuī't Dios. 30 Dios xmān kalhatin. Xla' cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' a'yuj xlaca'n israelitas
lā' a'yuj tū'. 31 Huā'mā' tū' huanicu'tun que mākēnūmā'nauj huan ley. Como kalh-
laka'ī'yāujtza' que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', más xa'nca natlahuayāuj a'ntū lej
tzey chu a'nchī huan huan ley.

4

Abraham ixlīpāhuan Dios

1 Chuhua'j na'icchihuīna'n ixpālacata Abraham, quimpapca'n quina'n israelitas.
¿Chichū līmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'? 2 Palh Abraham tzē ixtlōkentaxtūkō'lh cahuā
a'ntū Dios ixuanī lā' palh chuntza' Dios ixlīmāpānūni'lh ixtalaclē'i', chuntza' tzē
ixlīka'tla'jca'tzīlh Abraham. Lā' como tū' chuntza' lalh, tūlalh līka'tla'jca'tzīlh. 3 Ixtachihuīn
Dios huan que Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham.
4 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makscuja, xla' maxquī'can ixtatlaj. Lā' ixtatlaj xla' tū'
hua'chi lē'ksajna'. Māpalacan como makscuja. Lā' ū'tza' lītā'mālacastuccan huā'mā'. 5 Dios
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Dios, lā' a'yuj nīn tuntū' tatlahuanī't
a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. Huā'mā' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā'
tū' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū tatlajanī't. 6 Lā' nā David līchihuīna'lh huā'mā'. Līchihuīna'lh
a'nchī talīpāxuhua a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n xmān hua'chi talakalhu'mān

lā' tū' por tatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. 7 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh David:
Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntīn Dios cāmāsputūnu'ni'nī't lā' cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n.
8 Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntī Dios tū' caticāmāmāpalanīlh a'ntūn talaclē'n.
9 Na'iccākalhasqui'ni'yāni' catūhuā. ¿Chā hui'xina'n puhua'nā'tit que Dios
cāmāsputūnu'ni' xmān a'ntī cācircuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas? Tū' chuntza'. Nā Dios cāmāsputūnu'ni' a'ntīn tū' cācircuncidarlīcanī't. Iccāhuaninī'ta'ntza' que Abraham ixlīpāhuan Dios, lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham. 10 Lā' a'xni'ca'
pātle'kelh huā'mā', Abraham tūna'j ixcircuncidarlīcanī't. 11 A'calīstān circuncidarlīca. Lā' huā'mā' līlakapascan que Abraham tzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata ixlīpāhuan Dios, a'yuj tūna'j ixcircuncidarlīcan. Lā' chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata talīpāhuan Dios, a'yuj tū' cācircuncidarlīcanī't. 12 Lā' nā hua'chilh xatāta' de a'ntī cācircuncidarlīcanī't.
Lā' tū' por ixpālacata cācircuncidarlīcanī't. Hua'chilh ixtāta'ca'n como chuntza' takalhlaka'ī' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpapca'n Abraham kalhlaka'ī'lh a'xni'ca' tūna'j ixcircuncidarlīcanī't.

Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't

13 Dios huanilh Abraham que namaxquī' huan quilhtamacuj, xla' lā' nā ī'xū'yātā'natna'. Huanilh huā'mā' tū' por ixpālacata Abraham a'kahuāna'ni'lh huan ley. Tū' chuntza'. Dios huanilh huā'mā' como Abraham ixkalhlaka'ī'nī't que stu'ncua' a'ntū Dios ixuaninī't lā' ū'tza' līlaktzī'lh palh tzey. 14 Dios hualh que nacāsicua'lanālī huan tachi'xcuhuī't. Lā' tū' por ixpālacata tatlōkentaxtū huan ley. Tū' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan. Palh chuntza' cahuā, palh Dios ixcāsicua'lanālīlh xmān xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtū huan ley, chuntza' nīn tintī' ixsicua'lanālīca, como tintī' tzē tlōkentaxtū huan ley. Lā' nā tū' ixcāsicua'lanālīca nīn xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' palh laclē'nāuj lā' ū'tza' lītasqui'nī que napātīni'nāuj. Palh tū' cahuā ixa'nalh huan ley, tū' ixca'tzīuj palh laclē'nāuj.
16 A'ntī Dios cāsicua'lanālī, ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Dios cātlahuani' huā'mā' talakalhu'mān ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi Abraham a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū', pero takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū huan Dios. Chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios huanilh huan Abraham:
Quit iclacsacnī'ta'ni' lā' chuntza' nala'ya' hua'chi xatāta' de huan tachi'xcuhuī't de ixlīhuāk xalanī'n nac quilhtamacuj.
Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh a'ntū Dios hualh que ixtlōkentaxtūlh. Dios ū'tza' a'ntīn tzē nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n lā' xla' nā cāmaxquī' ixquilhtamacujca'n a'ntīn tūna'j tahui'lāna'.
18 Dios ixuaninī't Abraham que naka'lhī kalhatin ixcaman. Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh a'ntū ixuaninī't Dios. Lā' puhualh que stu'ncua', lā' a'yuj ixtasu'yu palh tūlalh ixlalh xatāta' de lhūhua' tachi'xcuhuī't. Abraham kalhlaka'ī'lh a'nchī ixuanicanī't:
Mixū'yātā'natna' lej lhūhua' natala.
19 Lā' Abraham papatzīntza' ixuanī't. Ixka'lhī hua'chi cien cā'ta. Lā' Sara, a'ntī ixpuscāt, to'kotzīntza' ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' a'yuj lej papatzīntza' ixtahuanī't, Abraham tū' pātza'nkālh de nakalhlaka'ī' que Dios nacāmaxquī' kalhatin ska'ta'. 20 Tū' puhualh palh Dios tū' ixmaxquī'lh a'ntū huanilh. Xla' ā'chulā' ixkalhlaka'ī' lā' ixmāka'tlī' Dios. 21 Xla' ixca'tzī palh Dios tzē natlahua a'ntū ixuaninī't. 22 Abraham kalhlaka'ī'lh que napātle'ke a'nchī Dios ixuaninī't lā' ū'tza' Dios līmāpānūni'lh ixtalaclē'i'.
23 Huanmā' tū' tzo'kca xmān para que na'a'cnīni'ni'can Abraham. 24 Lā' nā tatzo'kni' para que quina'n tzē naca'tzīyāuj que Dios nā quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n quina'n antī līpāhuanāuj Dios. Xla' ū'tza' a'ntī mālakahuanīchokolh quiMāpa'ksīni'ca'n

Jesucristo. 25 Dios macamilh Jesucristo para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. Lā'
ā'calīstān mālakahuanīchokolh. Lā' ū'tza' Dios quincālīmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

5

Tū' caticāmāpātīnīca xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n

1 Como quina'n kalhlaka'ī'nī'ta'uj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' ixtā'ca'tza Dios quina'n,
como Dios quincāmāsputūnu'ni'ni' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 2 Lā' como
kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', Dios quincālakalhu'manāni'. Lā'
chuhua'j pāxuhuayāuj como ca'tzīyāuj palh na'a'nāuj nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios.
3 Lā' nā līpāxūj hui'lāna'uj a'yuj pātīni'mā'nauj, como ca'tzīyāuj que chuntza' nasca'tāuj
līlacatzucu napātīni'nāuj. 4 Lā' palh līlacatzucu napātīni'nāuj, chuntza' Dios nalīpāxuhua. Lā'
chuntza' ca'tzīyāuj palh nalaka'nāuj Dios. 5 Tū' catita'a'kxokouj. Ixlīstu'ncua' nalaka'nāuj
xla'. Huā'mā' xa'nca ca'tzīyāuj, como u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n a'nchī Dios
lej quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza'
a'ntī Dios quincālakmacaminī'ta'ni'.

6 Quina'n tūla catipūtaxtūj māni' quē'cstu'ca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' chilh huan
chi'chini' a'ntū Dios ī'lhcā'nī't, Cristo nīlh por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. 7 Nīn tintī'
nīcu'tun por ā'kalhatin a'yuj xla' kalhatin chi'xcu' a'ntī nīn tuntū' tlahuanī't. Chō'la nanī
ā'kalhatin por a'ntī lej tzeyā chi'xcu'. 8 Lā' Cristo nīlh por quimpālacataca'n quina'n
a'yuj lej malo ixuanī'ta'uj. Chuntza' Dios līmāsu'yulh palh lej quincāpāxquī'yāni'. 9 Lā'
chuhua'j como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tū' quinticāmālaclē'nīni' a'xni'ca' nachin huan
ā'xmān chi'chini'. 10 Quina'n ixtā'ca'tza Dios ixuanī'ta'uj. Lā' Dios quincātlahuani' ixamigo,
como Cristo, ixO'kxa' Dios, nīlh por quina'n. Lā' como quina'n ixamigo Dios lā' como
Cristo lakahuanchokopā, ā'chulā' ca'tzīyāuj que Cristo quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū'
quinticāmālaclē'nīni'. 11 Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como tū'tza' Dios quinticāmālaclē'nīni'. Lā'
nā līpāxuhuayāuj como Dios quincātlahuanī'ta'ni' ixamigo por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

Por ixpālacata Adán laclē'ncan lā' por ixpālacata Cristo tzē nalīpūtaxtucan

12 Xapū'la ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Adán. U'tza' a'ntī xapū'la lā' chū'cus
tlahualh talaclē'i'. Lā' por ixtalaclē'i' ū'tza' līnīlh. Lā' chuhua'j ū'tza' talīnīkō' huan
tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n tatlahuanī't ixtalaclē'i'ca'n. 13 A'xni'ca' Moisés tūna'j
ixmaxquī' Dios huan ley, huan tachi'xcuhuī't ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj
tūla ixuancan que xlaca'n ixta'a'kapālhkānī't huan ley, como tūna'j ixcāmaxquī'canī't
huan ley, xlaca'n ixtalaclē'ncus na ixlacapūn Dios. 14 Lā' chuntza' talīnīlh a'yuj xlaca'n
tū' tatlahualh chu a'cxtim a'ntūn tlahualh Adán, a'xni'ca' tū' a'kahuāna'ni'lh Dios. Por
ixpālacata Adán talaclalh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' Cristo tū' chuntza' ixuanī't.
Lej tzey a'ntū cātlahuani'lh ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't.

15 Ixtu'ca'n lej xtuncnu'; tū' chu lakatin. Adán tlahualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't talīnī. Dios ixcālakalhu'mankō' huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j tzē nat-
apūtaxtu por ixpālacata Jesucristo. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. 16 Xtunc
a'ntūn tlahualh Adán. Lā' xtunc a'ntūn tlahualh Dios. Ixpālacata Adán, como tlahualh
talaclē'i', lā' ū'tza' ixtasqui'nī nacālīmālaclē'nīkō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' como
Dios ixcālakalhu'man, lhūhua' a'ntīn cāmāpānūni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. 17 Kalhatin a'ntī
xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' Adán. Lā' ū'tza' talīnīkō' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'ntū tlahualh ā'chā'tin chi'xcu' a'ntī huanican Jesucristo.
Por ixpālacata Jesucristo, Dios cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't lā' Dios cāmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n lā' nā cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

18 Chuntza' ixlīhuākca'n nacāmālaclē'nīkō'can por ixpālacata lakatin talaclē'i' a'ntūn
tlahualh Adán. Lā' nā chuntza' por ixpālacata tlahuaca catūhuā a'ntūn tzey, chuntza'
ixlīhuākca'n tzē nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n lā' tzē nataka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n. 19 Adán tū' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' talīlaclē'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't.
Lā' Jesucristo, xla' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tzē nacālīmāpānūni'kō'can
ixtalaclē'i'ca'n.
20 Dios māstā'lh huan ley. Lā' huā'mā' ley ā'chulā' māsu'yulh palh quina'n ixt-
lahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj ā'chulā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, ā'chulā' Dios
quincālakalhu'manāni'. 21 Xapū'la quilīhuākca'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza'
lītasqui'nī que nanīkō'yāuj. Lā' chuhua'j como Dios lej lakalhu'mana'n, tzē naka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios naquincāmāpānūni'yāni' quintala-
clē'i'ca'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

6

A'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n tū'tza' cāmāpa'ksī a'ntū xako'hua'jua'

1 Lasā' kalhatin nahuan que mejor natlahuayāuj ā'chulā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza'
ā'chulā' Dios nalakalhu'mana'n. 2 Huā'mā' quina'n tūla catihuáuj chuntza'. Quina'n
makxteknī'ta'ujtza' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Tūlatza' natlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn
tū' tzey. 3 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, chu
lakatin lauj con xla'. Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj, hua'chilh
tā'tā'cnūyāuj Cristo. Lā' hua'chilh tā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' con Cristo por ixlīmāpa'ksīn
Dios quinTāta'ca'n. Lā' chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
5 Lā' como chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo chuntza' hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj.
Lā' como Cristo lakahuanchokolh, quina'n nā ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacu-
jca'n. 6 Ca'tzīyāuj que taxtāpalīnī'ta'ujtza'. Xapū'la ixtlahuatlā'huanāuj a'ntūn tū' tzey.
Lā' chuhua'j hua'chilh ixquincātā'taxtokohua'ca'nī'ta'ni' con Cristo. Lā' chuntza' tzē
nalatā'kchokoyāujtza' xtunc. Tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua'. 7 Kalhatin
a'ntī xanīntza' tū'tza' tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā quina'n tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni'
a'ntūn tū' tzey. 8 Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo, lā' hua'chilh ixtā'lakahuanchokonī'ta'ujtza'
Cristo. 9 Ca'tzīyāuj que Cristo lakahuanchokolh. Lā' tū'tza' maktin catinīlh. Xla'
natahui'la para pō'ktu. 10 Cristo xmān maktin nīlh por ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.
Lā' chuhua'j Cristo huī'. Lā' xla' tlahuamā' ixtapuhuān Dios. 11 Calīhui'lī'tit de que
tū'tza' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n por
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' chuhua'j calatā'kchokotit chu a'nchī ixta-
puhuān Dios.
12 Tū'tza' catamakxtektit nacātamāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Tū'tza' catlahua'tit
a'ntū ixtapuhuān mimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. 13 Tū' catamakxtektit que
mintapāstacna'ca'n nacāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. Camakxtektit que Dios
nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' como ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, catlahua'tit
ixtapuhuān Dios. 14 Tū'tza' nacāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' līpāhuanāuj huan
ley. Līpāhuanāuj xmān ixtalakalhu'mān Dios.

A'ntū lītalacastuca a'ntīn tamakscuja

15 A'yuj tū'tza' līpāhuanāuj huan ley, quina'n tūla tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. 16 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que palh ka'lhī'yā'tit kalhatin jefe, ka'lhī natlahua'yā'tit a'ntū nahuan xla'.
Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n
ka'lhī natatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey ka'lhī que
natanī. Lā' xlaca'n a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī Dios, xlaca'n natatlahua a'ntū
Dios lacasqui'n. 17 Lā' quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n. Chuhua'j
hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntūn cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū maklhtīni'ntit. Lā' tū'tza'

cāmāpa'ksīyāni' a'ntūn ko'hua'jua'. 18 Lā' como makxteknī'ta'ntittza' a'ntūn ko'hua'jua',
chuhua'j tlahua'cu'tunā'tit a'ntū xatzey. 19 Chuntza' icchihuīna'n quit para que
hui'xina'n namāchekxīyā'tit. Xapū'la hui'xina'n tamakxtektit que nacāmāpa'ksīyāni' a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' ā'chulā' ixtlahua'pā'na'ntit a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j catamakxtektit
que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' ā'chulā' natlahuatēlha'yā'tit a'ntū lej tzey.

20 Xapū'la a'xni'ca' ixcāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua', hui'xina'n tūla ixtlahuayā'tit
a'ntūn tzey. 21 Chuhua'j līmāxana'nā'tit a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' a'ntū ixt-
lahua'yā'tit xapū'la, nīn tuntū' ixlīmaclacasqui'nā'tit. Lā' a'ntī tatlahua huā'mā', xlaca'n
natanī. 22 Lā' chuhua'j como Dios cāmāpa'ksīyāni' hui'xina'n, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit
de a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j tzētza' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' ka'lhī'yā'tittza'
xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 23 Xlaca'n a'ntī cāmāpa'ksī a'ntū
ko'hua'jua', xlaca'n natamaklhtīni'n a'ntū hua'chi ixtatlajca'n, lā' ū'tza' huan līnīn.
Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi lē'ksajna', lā' ū'tza' xasāsti' quinquilhtamacujca'n
a'ntū para pō'ktu. Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo tzē
māpūtaxtūnu'n, xlaca'n cāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

7

A'ntū lītalacastuca huan puscāt a'ntīn tapūchahualhtza'

1 Hui'xina'n tā'timīn, lakapasā'tit huan ley. Ca'tzīyā'tit que kalhatin chi'xcu' natlahua
a'ntū huan huan ley, līhuan lahuī' nac quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca' xla' nīnī'ttza', huan ley
tū'tza' māpa'ksī. 2 Lā' kalhatin puscāt a'ntīn tapūchahuanī'ttza', xla' ka'lhī ixkōlu' līhuan
huan chi'xcu' lahuī' nac quilhtamacuj. Chuntza' huan huan ley. Lā' palh huan chi'xcu'
nī, lā' chuntza' huan puscāt tū'tza' ka'lhī ixkōlu'. Chuntza' huan huan ley. 3 Lā' palh huan
puscāt ka'lhī ixmakchi'xcu' lā' palh ka'lhīcus ixkōlu', chuntza' xla' tlahua talākalhī'n. Lā'
palh nī ixkōlu', huan ley namakxteka natapūchahuapala. Lā' xla' a'yuj tapūchahuapala,
chuntza' tū' tlahua talākalhī'n.

4 Lā' hui'xina'n tā'timīn, hua'chilh ixnīnī'ta'ntit con Cristo. Lā' ū'tza' lītapalalhtza' a'ntū
ixlaclīpinā'tit chu a'nchī huan ley. Lā' chuhua'j huan ley tū'tza' cāmāpa'ksīyāni'. Chuhua'j
tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' xla' lakahuanchokonī'ttza'. Lā' tzētza' nalatahui'la'yā'tit chu
a'nchī Dios lacasqui'n. 5 A'xni'ca' tūna'j tapa'ksīyāuj con Dios, quina'n ixlatlā'huanāuj
chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' a'xni'ca' lakapasui ixley Dios, ā'chulā'
ixtlahuayāuj talaclē'i'. Lā' a'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n natanī. 6 Lā'
chuhua'j huan ley tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni', como hua'chilh tā'nīnī'ta'ujtza' Cristo.
Xapū'la ixquincātasāmākalhlaka'ī'nīyāni' huan ley. Chuhua'j a'kahuāna'ni'yāuj Dios como
ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' lītlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios.

Huan tachi'xcuhuī't ixa'cstuca'n tūla tamakxteka antūn tū' tzey

7 Tzēlasā' hui'xina'n nahua'nā'tit que tū' tzey huan ley. Chuntza' tū' stu'ncua'. Huan
ley quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī huanī't huan talaclē'i'. Huan ley huan:
Tū' tilakca'tzana' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 8 Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā'
līmāpa'ksīn, ā'chulā' xa'iclakca'tzan a'ntū ixla' ā'chā'tin. A'xni'ca' tūna'j ixlakapascan
huan ley, tū' ixca'tzīcan a'nchī huanī't huan talaclē'i'. 9 A'xni'ca' tūna'j xa'icmāchekxī
huan ixley Dios, quit xa'icpuhuan palh xa'nca xa'iclatlā'huan. Lā' a'xni'ca' icmāchekxīlh
huā'mā' līmāpa'ksīn, icca'tzīlh palh xa'iclaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' Dios
naquimāpātīnī. 10 Huan ley quincāmāsuni'nī'ta'ni' para que līlacatejtin natahui'layāuj.
Lā' quit quimāsu'ni'lh huan ley que xa'iclaclē'n lā' ū'tza' Dios ixquilīmālaclē'nīlh.
11 Qui'a'kxokoca por ixpālacata talaclē'i'. U'tza' iclīpuhualh quit que tzē ictlōkentaxtūkō'
ixley Dios. Huan ley quimāsu'ni'lh que Dios naquimālaclē'nī por ixpālacata quintalaclē'i',
como tūlalh ictlōkentaxtūkō'lh huan ley.

12 Ixley Dios lej tzey. Lā' tzey huāk a'ntū huan ley māpa'ksī. 13 A'yuj ixley Dios lej
tzey, ū'tza' huā'mā' a'ntū quimāsu'ni'lh palh xa'iclaclē'n. Lā' nā quimāsu'ni'lh palh lej
ko'hua'jua' a'ntū xa'ictlahuamā' lā' ū'tza' ixquilīmāpātīnīlh Dios.
14 Ca'tzīyāuj que huan ley ixla' Dios lā' lej tzey. Lā' quit tū' tzey xa'icuanī't como
xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey, chuntza' hua'chi ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't. 15 Quit tū'
xa'icmāchekxī a'ntū xa'ictlahua. A'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza'
xa'ictlahua. Lā' a'yuj quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, lā' tū' xa'ictlahua. 16 Lā' como
quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lītasu'yu palh quit xa'icpuhuan lej xatzey
huan ley. 17 Lā' a'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, huan xako'hua'jua'
quintapāstacna' ū'tza' ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. 18 Xa'icca'tzī que quit quē'cstu
tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey. Lā' ū'tza' tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey, a'yuj chuntza'
xa'ictlahuacu'tun a'ntū xatzey. 19 Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, chuntza' tū'
xa'ictlahua. Lā' a'yuj tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn ko'hua'jua', chuntza' xa'ictlahua.
20 Hua'chilh quintapāstacna' xako'hua'jua' a'ntū ixtlahuamā' a'ntūn tū' tzey, lā' hua'chilh
tū' quit, como quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntū ko'hua'jua'.
21 Pō'ktu chuntza' ixuanī't. A'xni'ca' quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, xmān tzē
xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey. 22 Quit xa'nca xa'icca'tzī que lej tzey ixley Dios. Lā'
xa'iclīpāxuhua a'xni'ca' icpāstacli huā'mā' ley. 23 Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntū huan
ixley Dios, hua'chi ā'lakatin līmāpa'ksīn ixmāpa'ksīmā' quimacni'. Huā'mā' līmāpa'ksīn
ixtā'ca'tza ixley Dios. Quit hua'chilh xatachī'n xa'icuanī't, como tūla xa'icmakxteka de
ictlahua a'ntūn tū' tzey.
24 Icxantila quit. Tūla xa'icpūtaxtu de ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' tzey. Lā' ¿tichū
tzē namāpūtaxtū kalhatin de huan līmāpa'ksīn a'ntū ko'hua'jua'? 25 Dios ū'tza'
a'ntīn tzē namāpūtaxtūnu'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Xapū'la
quimacni' ixtlahuacu'tun a'ntū ixlacasqui'n huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn, a'yuj quit
xa'ictlōkentaxtūcu'tun ixley Dios. Lā' chuhua'j Dios quimāpūtaxtūnī't de huā'mā'
līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' iclīmaxquī' Dios pāxcatca'tzī.

8

Huan Espíritu Santo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

1 Lā' chuhua'j tū'tza' caticāmālaclē'nīlh Dios xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Cristo lā'
talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo lā' tū'tza' talatlā'huan chu
a'nchī ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. 2 Lā' huan Espíritu Santo ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā'
ū'tza' tzē cālīmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo Jesús
māpūtaxtūnu'n. Lā' quilakmāxtulh de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū ixquimātlahuī
a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' Dios tū'tza' quintimālaclē'nīlh. 3 Ixley Dios tūla
catimāpūtaxtūlh catīhuā, como tintī' a'ntīn tzēn tlōkentaxtūkō' huanmā' ley. Dios tlahualh
a'ntū tūla tlahua huan ley. IxO'kxa' macamilh para namāpānū huan talaclē'i'. Lā'
a'xni'ca' milh, ixtasu'yu hua'chi kalhatin de quina'n. Xmān xla' tū' tlahualh a'ntūn
tū' tzey hua'chi quina'n. Xla' māpalalh a'ntū quina'n ixlaclē'nāuj. Lā' chuntza'
quincālīmāpūtaxtūni' de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū ixquincāmātlahuīyāni'
a'ntūn tū' tzey. 4 Lā' chuntza' līlatlā'huanāujtza' chu a'nchī ixley Dios como tlahuayāuj
a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo. Lā' tū'tza' latlā'huanāuj chu a'nchī
xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.
5 A'ntīn tatlahuacu'tun chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n talē'ca'a'n
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahuacu'tun a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu
Santo, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntū lacasqui'n Dios. 6 A'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n nacāmālaclē'nī Dios. Lā' a'ntīn talatlā'huan
chu a'nchī ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' tza'ta'ta'
ixa'clhcunucca'n. 7 Huāk ixtā'ca'tza Dios a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua'

ixtapāstacna'ca'n. Tū' tatlahua a'ntū huan ixley Dios. Lā' a'yuj ixtatlahuacu'tulh, tūlalh
ixtitatlahualh. [8] Lā' a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n
tūla tamāpāxuhuī Dios.

[9] Hui'xina'n tū'tza' latlā'hua'nā'tit chuntza'. Hui'xina'n latlā'hua'nā'tittza' chu a'nchī
ixtapuhuān huan Espíritu Santo, como huan Espíritu Santo cātā'lahui'lāni' hui'xina'n. Lā'
a'ntīn tū' taka'lhī huan Espíritu Santo, xlaca'n tū' tatapa'ksī con Cristo. [10] Lā' quina'n,
Cristo quincātā'lahui'lāni'. Quimacni'ca'n natanī, como quilīhuākca'n tlahuanī'ta'uj tala-
clē'i'. Lā' a'yuj quimacni'ca'n natanī, quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n,
como Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. [11] Dios mālakahuanīchokonī't Jesús.
Lā' a'yuj nanīyāuj, Dios naquincāmālakahuanīchokoyāni' quina'n como huan Espíritu
Santo quincātā'lahui'lāni'.

[12] Lā' chuhua'j tā'timīn, tū'tza' catlahuáuj hua'chi xapū'la a'ntū xako'hua'jua' quin-
tapāstacna'ca'n. [13] A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, Dios
nacāmālaclē'nī. Lā' a'ntīn tamakxteknī'ttza' natatlahua chu a'nchī xako'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n, como huan Espíritu Santo cāmaktāya, xlaca'n para pō'ktu natalatahui'la.

[14] Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo, xlaca'n huāk
ixcamana' Dios. [15] Chuhua'j ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo. Lā' tū'tza' jicua'ni'yāuj
Dios, hua'chi kalhatin mozo a'ntī ca'tzanca'tzī ixjefe. Ca'tzīyāuj que quina'n ixca-
mana' Dios. Lā' ū'tza' tzē nalīhuaniyāuj: "Dios quinTāta'ca'n". [16] Huan Espíritu Santo
quincāmāca'tzīnīyāni' palh quina'n ixcamana' Dios. [17] Lā' como quina'n ixcamana'
Dios, chuntza' quina'n namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixcamana'. Lā' a'ntū
maxquī'can Cristo nā quina'n quilaca'n nala. Cristo lej pātīni'lh. Lā' nā chuntza'
quina'n ka'lhī que napātīni'nāuj. Lā' chuntza' a'ntū namaxquī'can Cristo, lā' nā ū'tza'
naquincātamaxquī'yāni'.

[18] Chuhua'j lej pātīni'mā'nauj. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' napāxuhuayāuj nac a'kapūn
nahuanāuj que tū' lej pātīni'uj. Chuntza' icpuhuan quit. [19] Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj lej taka'lhīmā'na hasta que Dios namāsu'yu a'ntī ixcamana'. [20] Ixlīhuāk
a'ntū a'nan nac quilhtamacuj ka'lhī que natamasa. Chuntza' Dios māpa'ksīni'lh. Lā'
Dios puhuanī't que nalacāxtlahuapala. [21] Dios namāsāstī'kō' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj a'xni'ca' nacāmaxquī' ixcamana' a'ntū lej xalactzey. [22] Ca'tzīyāuj que
ixlīhuāk huan quilhtamacuj hua'chilh ixua'ntli'jli hua'chi kalhatin puscāt a'xni'ca' nala-
catuncuītza' ixcaman. [23] Lā' a'yuj quina'n ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, hua'chilh
nā ixua'ntli'jui como ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios naquincāmāsāstī'ni'yāni'
quimacni'ca'n lā' nā namāsu'yu que quina'n ixcamana' Dios. Lā' ka'lhīmā'nauj hasta
que a'xni'ca' Dios nacāmaxquī' ixcamana' a'ntū lej xalactzey. [24] Como quina'n
quincātamāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', ka'lhīmā'naujcus a'ntū Dios naquincāmaxquī'palayāni' a'ntū
lactzey. Palh kalhatin ka'lhītza' catūhuā, xla' tū'tza' ka'lhīmā' huā'mā'. Lā' como sputacus
a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', lā' ū'tza' ka'lhīmā'nauj. [25] Lā' como ca'tzīyāuj que Dios
naquincāmaxquī'yāni' a'ntūn tūna'j ka'lhīyāuj, chuntza' līlacatzucu ka'lhīmā'nauj.

[26] Lā' huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' a'xni'ca' tūla tlahuayāuj a'ntū
tasqui'nī natlahuayāuj. A'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, quina'n tū' ca'tzīyāuj a'ntūn tasqui'nī
nasqui'ni'yāuj Dios. Lā' huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū tasqui'nī
nasqui'ni'yāuj. Lā' nā quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' a'ntūn tūla līchihuīna'nāuj. [27] Lā' Dios
cālaktzī'n qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' māchekxī a'ntū quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan
Espíritu Santo, como huan Espíritu Santo squi'n chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' huan
Espíritu Santo squi'ni' Dios por quina'n, como quina'n tapa'ksīyāuj con Dios.

Ixlīhuāk nalītaxtuyācha' para ixtachi'xcuhuī't Dios

[28] Quina'n ca'tzīyāuj que ixlīhuāk a'ntū quincāpātle'keni'yāni', ixlīhuāk nalītaxtuyācha'
a'ntū lej tzey para quilīhuākca'n a'ntī pāxquī'yāuj Dios. Dios quincāta'sani'ni' chu a'nchī

ixpātunca'tzi como lacasqui'n que nalayāuj lej lactzey chu a'nchī ixtapuhuān. 29 Xapū'la
Dios ixquincālakapasāni' quina'n a'ntī ixcamana'. Lā' ixquincātlahuacu'tunāni' xalacuan
hua'chi Jesucristo, ixO'kxa' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo xla' hua'chi quimpuxcu'ca'n
quilīhuākca'n tā'timīn. 30 Dios quincāta'sani'ni' como ixpuhuanī't pū'la de quina'n. Lā'
quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' natā'latahui'layāuj nac a'kapūn.

31 Lā' chuhua'j como Dios quincātlahuani'nī'ta'ni' ixlīhuāk huā'mā', ca'tzīyāuj que tūlalh
quinticātatlajani' a'ntī quincātatā'lāsta'layāni' como Dios pō'ktu quincāmaktāyamā'ni'.
32 Dios, a'yuj lej ca'tzani'lh, macamilh ixO'kxa' para nanī por quimpālacataca'n. Lā'
como chuntza' Dios māstā'lh ixO'kxa', chuntza' ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk chu a'ntū namaclacasqui'nāuj. 33 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' lā' xapakō'nī'ttza'
quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' nīn tintī' a'ntī tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 34 Nīn tintī'
tzē naquincāmālaclē'nīyāni', como Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nīlh.
Lā' nā xla' lakahuanchokolh. Lā' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' squi'ni'mā'
Dios por quina'n. 35 Cristo pō'ktu quincāpāxquī'yāni'. Lā' a'yuj pātīni'nāuj, lā'
a'yuj tamakchuyīnī'ta'uj, lā' a'yuj quincātamacaputzayāni' lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj a'ntū
nahua'yāuj, lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj quilu'xu'ca'n, lā' a'yuj scalana'j hui'lāna'uj, lā' a'yuj
quincātamaknīcu'tunāni', Cristo pō'ktu quincāpāxquī'yāni'. 36 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:

Como ictapa'ksīyāuj con hui'x quincātamaknīcu'tunāni'.
Quina'n hua'chi borregos a'ntū nacāmaknīcan.

37 Lā' a'yuj quincātapātle'keni'kō'mā'ni' ixlīhuāk huā'mā', ixlīhuāk nalītaxtuyācha'
a'ntū lej tzey para quina'n. Lā' chuntza' hua'chilh quina'n natlajana'nāuj,
como Cristo quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaktāyayāni'. 38 Quit icca'tzī que Dios
pō'ktu quincāpāxquī'yāni' a'yuj nanīyāuj lā' a'yuj hui'lāna'uj. Lā' nīn tintī' tzē
naquincāmāmakxtekēyāni' Dios, nīn ángeles, lā' nīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn, lā' nīn tuntū'
a'ntū a'nan, lā' nīn tuntū' a'ntū na'a'nampala. 39 Tuntū' tzē naquincāmāmakxtekēyāni'
Dios nīn tuntū' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn, lā' nīn tuntū' a'ntū huī' nac quilhtamacuj.
Ca'tzīyāuj que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' como ū'tza' huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'ni'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

9

Dios cālacsacli huan israelitas para natala ixtachi'xcuhuī't Dios

1 Stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni' como quit ictapa'ksī con
Cristo. Lā' huan Espíritu Santo laktzī'n qui'a'clhcunuc lā' ca'tzī que stu'ncua' a'ntū
na'icuan. 2 Quit iccālīlakaputza quintā'israelitas hasta quinca'tzani' qui'a'clhcunuc, como
xlaca'n tū' takalhlaka'ī' Jesucristo. 3 Quit xa'icpātīni'lh por ixpālacataca'n quintā'israelitas
lā' xa'ictaxtunquīni'lh de Cristo palh chuntza' cahuā tzē ixtalīpūtaxtulh quintā'israelitas.
4 Huan israelitas xlaca'n ī'xū'yātā'natna' Israel. Dios cālacsacli para nacātlahua ix-
tachi'xcuhuī't. Lā' Dios cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn. Lā' Dios chuntza' līlacāxui'līlh lakatin
convenio. Lā' cāmaxquī'lh huan ley. Lā' cāmāsu'ni'lh a'nchī natalīmācā'tanī. Lā' cāhuanilh
catūhuā a'ntū lej tzey a'ntū nacātlahuani' xlaca'n. 5 Lā' xlaca'n ixnapapana'ca'n huan
israelitas a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j. Lā' Cristo, a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, pu'nli
hua'chi israelita. Lā' Cristo māni' ū'tza' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'. Lā' ū'tza' māka'tlī'can
para pō'ktu. Amén.

6 Tūla huancan que Dios tū' tlōkentaxtūlh a'ntū cāhuanilh huan israelitas makāntza'.
Dios tū' cālacsacli ixlīhuākca'n huan israelitas. Lā' nā tū' ixlīhuākca'n takalhlaka'ī'nī't
Cristo. Lā' chuntza' tū' ixlīhuākca'n israelitas ixtachi'xcuhuī't Dios. 7 Lā' tū' ixlīhuākca'n
huan ī'xū'yātā'natna' Abraham, tū' huāk ixcamana' Dios. Lej makāntza' Dios huanilh
Abraham:

Ixcamana' Dios natala a'ntī ixcamana' mi'o'kxa' Isaac, lā' nā ī'xū'yātā'natna' Isaac.

8 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā: Huan israelitas tū' huāk ixcamana' Dios, xmān
a'ntīn taka'lhī ixquilhtamacujca'n chu a'nchī hualh Dios. 9 Lā' ū'tza' a'ntū Dios huanilh
Abraham makāntza':

Huan chi'chini' a'ntū talhcān, quit na'ictlōkentaxtū a'ntū icuaniyāni'.

Mimpuscāt, Sara, naka'lhī kalhatin ixcaman xachi'xcu'.

10 Lā' chuhua'j ā'tāpātin huampala. Jacob lā' Esaú a'ntī ixcamana' Rebeca xmān
kalhatin ixtāta'ca'n. Lā' ū'tza' a'ntī Isaac, quimpapca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalacatun-
cuī huan camana', Dios lacsacli kalhatin chu a'nchī ixtapuhuān māni' xla'. Tū' lacsacli
por a'ntūn tatlahualh huan camana', como tuntū'na'j ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua' nīn
a'ntūn tzey. 12 Lā' Dios huanilh Rebeca:

Huan xastancu namāpa'ksī ixpuxcu'.

13 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit lej xa'icpāxquī' Jacob.

Lā' Esaú tū' lej xa'icpāxquī'.

14 Chō'la catīhuā nahuan que tū' tzey a'nchī līlacsacna'n Dios, como xmān kalhatin
lacsaca lā' ā'kalhtin tū'. Iccāhuaniyāni' que a'ntū tlahua Dios xla' huāk tzey. 15 Dios huanilh
Moisés:

Na'iccālakalhu'man chu a'ntī na'iccālakalhu'mancu'tun.

16 A'makapatzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man xlaca'n xmān por ixpālacata xlaca'n
talacasqui'n. A'makapitzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man como xlaca'n lej tzey
a'ntūn tatlahua. Tū' chuntza'. Dios cālakalhu'man a'ntī cālakalhu'mancu'tun. 17 Lā' nā
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī huanica huan rey xala' nac Egipto. Dios huanilh:

Quit iclīmānūni' milīrey, como quit xa'icmāsu'yucu'tun quilīmāpa'ksīn a'xni'ca' hui'x quintā'lātlahua'ya'.

Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj, xlaca'n nat-aca'tzī a'ntū quit tzē na'ictlahua.

18 Chuntza' tasu'yu que Dios cālakalhu'man a'ntīn cālakalhu'mancu'tun. Lā' makapitzīn
a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, xlaca'n Dios cāmakxteka que xlaca'n más lacxumpi
catalalh.

19 Tzēlasā' kalhatin nahuan: “Palh Dios chuntza' tlahua, ¿a'chī' quincālīyāhuayāni'?
Palh Dios huan a'nchī nala kalhatin chi'xcu', chuntza' natachoko. Lā' tūlalh cati-
taxtāpalīlh”. 20 Palh kalhatin chuntza' ixquihuanilh, quit xa'icuanilh: “Hui'x xmān
kalhatin chi'xcu'. Lā' ¿chichū puhua'na' palh tzē natā'lāhuani'ya' Dios?” Huan xālu de
ti'ya't tū' chuntza' kalhasqui'nī huan lhta'mana' a'ntī tlahualh: “¿A'chī' quintla'hua'
chuntza'?” 21 Huan lhta'mana' tzē natlahua de ti'ya't chu a'ntū xla' lacasqui'n. Chu ū'tza'
con huan pūtlū'n tzē natlahua lakatin xālu a'ntū lej tzēhuanī't lā' lakatin xālu a'ntūn tū'
tzēhuanī't.

22 Lā' nā chuntza' Dios lej līlacatzucu ixcāpātīni' xlaca'n a'ntī ixtatlahuamā'na a'ntūn
tū' tzey. Lā' a'yuj Dios ixmāsu'yucu'tun palh ixa'kchā'n por ixpālacata huan talaclē'i', lā'
a'yuj ixmāsu'yucu'tun palh ixka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī, lā' a'yuj ixtasqui'nī
que natapātīni'n, Dios ixcāpātīni' xlaca'n. 23 Lā' nā Dios ixmāsu'yucu'tun palh xla' lej
tzey. Chuntza tasu'yu como Dios quincālakalhu'mani' lā' quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para
nachā'nāuj nac a'kapūn. 24 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' quina'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas. 25 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tzo'kli Oseas a'ntū hualh
Dios:

A'ntīn tū' quintachi'xcuhuī't ixtahuanī't, na'iccāmāpācuhuī quintachi'xcuhuī't.

Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixcāpāxquī'can quit na'iccāpāxquī' xlaca'n.

26 Lā' a'nlhā cāhuanica: “Hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't”, xlaca'n nacāmāpācuhuīcan ixcamana' Dios a'ntī xalakahuan.

27 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh Isaías ixpālacataca'n huan israelitas. Xla'
hualh:

A'yuj huan israelitas xlaca'n laclhūhua' hua'chi huan cucuj a'ntū huī' nac mar, pero tū' ixlīhuākca'n catitapūtaxtulh, xmān macsti'na'j.
28 Lhūhua' tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan ā'xmān chi'chini'.
Lā' tū' catitakoxīlh.
29 Lā' nā Isaías chuntza' huampā:
Dios ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Palh xla' tū' ixcāmakxtekli natalatahui'la makapitzīn, quilīhuākca'n quina'n ixnīkō'uj chuntza' hua'chi tanīkō'lh xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra.

Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun huan xatzey tachihuīn

30 Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. A'yuj xapū'la tū' ixtaputza a'nchī lactzey
natalīla na ixlacapūn Dios, chuhua'j Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n como xlaca'n
takalhlaka'ī'lh que Jesucristo cāmāpūtaxtū. 31 Lā' huan israelitas talīhui'līlh takalhlaka'ī'
huan ley como tapuhualh que chuntza' Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' xlaca'n tūlalh
tatlahualh para que tzey natala na ixlacapūn Dios. 32 Lā' ¿a'chī'? Como xlaca'n
talacu'tulh lactzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū māni' xlaca'n ixtatlahua. Pero
chuntza' tūla. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tulh que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā'
xmān ū'tza' a'ntīn tzē māpūtaxtūnu'n. Hua'chilh ta'a'kche'kxlalh con lakatin chihuix,
como Jesucristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan. 33 Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios huan:
Quit icui'lī nac Sión kalhatin a'ntī hua'chi chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan lā' hua'chi chihuix a'ntū pūmakahuascan.
Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

10

1 Tā'timīn, quit lej iclacasqui'n que catapūtaxtulh quintā'israelitas. Lā' ū'tza' iclīsqui'ni'
Dios huā'mā'. 2 Quit icca'tzī que xlaca'n lej tamāpāxuhuīcu'tun Dios. Pero xlaca'n tū'
tamāchekxī a'nchī līmāpāxuhuīcan Dios. 3 Xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī Dios cālīmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' ixa'cstuca'n xlaca'n taputza ā'tāpātin
a'nchī nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tū' talīmaklhtīni'ncu'tun a'nchī
Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 4 Dios nacāmāpānūni' ixtala-
clē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo māpūtaxtūnu'n, como Cristo xla',
tlōkentaxtūkō'lh ixlīhuāk huan ley a'ntū ixla' Dios.
5 A'makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley como chuntza' tapuhuan que
nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Makāntza' Moisés līchihuīna'lh de xlaca'n. Xla' hualh:
Palh kalhatin tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk huan ley, xla' napūtaxtu.
6 Lā' a'yuj Moisés hualh chuntza', quina'n Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n
como kalhlaka'ī'yāuj que Cristo quincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' ū'tza' māsu'yucan na ixtachi-
huīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tū' tasqui'nī na'a'n catīhuā nac a'kapūn para nalīmin
Cristo. 7 Lā' tū' tasqui'nī catīhuā na'a'n a'nlhā tahui'lāna'ncha' huan nīnī'n lā' nalīmin
Cristo, como xla' lakahuanchokonī'ttza'. 8 Ixtachihuīn Dios huan:
Tū' jicslīhua' naca'tzīcan a'ntū ixlīstu'ncua' a'nchī cālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
Hui'xina'n pāstacnī'ta'ntit lā' līchihuīna'nī'ta'ntit de huā'mā.
Lā' ū'tza' huā'mā' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu lā' a'ntūn tasqui'nī nakalhlaka'ī'can
palh stu'ncua'. 9 Lā' chuntza' palh huanāuj que Jesús ū'tza' quiMāpa'ksīni'ca'n
lā' palh kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' Dios mālakahuanīchokolh, chuntza' Dios
naquincāmāpūtaxtūyāni'. 10 Palh kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' palh
cāhuaniyāuj ā'makapitzīn palh kalhlaka'ī'yāuj, chuntza' Dios quincāmāpūtaxtūyāni' lā'
Dios quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.
11 Chuntza' ixlīstu'ncua'. Ixtachihuīn Dios huan:

Xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.
12 A'cxtim a'nchī natalīpūtaxtu xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Dios xmān kalhatin. Lā' xla' lej cālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn tasqui'ni' Dios que
nacāmaktāya. 13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Ixlīhuākca'n a'ntī natasqui'ni' huan Māpa'ksīni' Cristo que nacāmāpūtaxtū, xlaca'n ixlīhuākca'n natapūtaxtukō'.
14 Nīn tintī' tzē nasqui'ni' Dios que namāpūtaxtū palh xla' tū' līpāhuan Cristo. Lā' nīn
tintī' tzē līpāhuan xla' palh tūna'j ca'tzī nīn tuntū' de Cristo. Lā' nīn tintī' tzē naca'tzī
huā'mā' palh tintī' catimāsu'ni'lh. 15 Lā' nīn tintī' tzē na'a'nācha' namāsu'yu palh tū' Dios
namacā'nācha'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lej tzey a'xni'ca' min kalhatin a'ntī namāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios.

16 Lā' a'yuj cāmāsu'ni'canī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, ā'makapitzīn tū'
takalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Isaías huanilh Dios:
Quimāpa'ksīni', nīn tintī' kalhlaka'ī'cu'tun a'ntū icmāsu'yu.
17 Lā' makapitzīn takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua', como ixtakaxmatnī't huan xatzey tachi-
huīn. Lā' ū'tza' a'ntū līchihuīna'n Cristo.

18 Quit iccākalhasqui'nīyāni': ¿Chu stu'ncua' que huan israelitas tū' takaxmatnī't huan
xatzey tachihuīn? Ixlīstu'ncua' takaxmatnī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lakachu cākaxmatcan ixtachihuīnca'n a'ntī Dios cāmacā'nī't.
A'kahuankō'nī't na ixlīhuāk quilhtamacuj a'ntūn tamāsu'yu.
19 Huan israelitas tūla tahuan que tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn, como xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas, xlaca'n tamāchekxī. Lā' ū'tza' huā'mā' lītzo'kli Moisés a'nlhā xla' tzo'kli
a'ntū Dios cāhuanilh huan israelitas:
Na'iccāsicua'lanālī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' ū'tza' nacālīlakca'tzani'yā'tit hui'xina'n israelitas.
Na'iccālīmakā'kchā'nāni' hui'xina'n ixpālacata lakatin tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' lej taca'tzī.
20 Lā' nā Isaías xa'nca tzo'kli a'nchī Dios hualh:
Xlaca'n chuhua'j taca'tzīlhtza' a'ntīn tū' ixquintaputza.
Cāmāsu'ni'ca xlaca'n de quimpālacata xlaca'n a'ntīn tū' ixtakalha'squi'nīni'n por quimpālacata.
21 Lā' Dios huampā ixpālacata huan israelitas:
Lakaliyān xa'iccāta'sani' pūlactin tachi'xcuhuī't a'ntī xalacxumpi lā' tū' ixquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

11

Makapitzīn israelitas cāmāpūtaxtūcanī'ttza'

1 Tū' capuhua'ntit que Dios cālakmaka'nkō'nī't huan israelitas. Māni' quit israelita.
Abraham quimpap. Quit de ixtachi'xcuhuī't Benjamín a'ntī xala' makāntza' ixuanī't.
2 Dios tū' cālakmaka'nī't ixtachi'xcuhuī't a'ntīn cālacsacli makāntza'. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
a'ntūn tatzo'kni' na ixtāchihuīn Dios a'nchī Elías cālē'ksa'nīni'lh huan israelitas a'xni'ca'
ixkalhtō'ka'ni'mā' Dios. 3 Xla' hualh:
QuiMāpa'ksīni' Dios, cāmaknīkō'canī't ixlīhuākca'n mi'a'cta'sana'nī'n.
Lā' cāmā'kā'nīkō'canī't ixlīhuāk huan altares a'nlhā ixui'līni'ca'na' huan lē'ksajuī'n.
Lā' ā'xmān quit ictachokonī't.
Lā' nā quimaknīcu'tuncan quit.
4 Lā' Dios kalhtīlh lā' huanilh:
A'lakatojon mil de chi'xcuhuī'n quintitachokoni'.
Lā' xlaca'n tū' tataquilhpūtani'nī't huan ídolo a'ntū huanican Baal.
5 Lā' chuhua'j pātle'kemā' chu a'cxtim. Xmān makapitzīn israelitas takalhlaka'ī'nī't. Dios
cālacsacnī't como xla' lakalhu'manīni'n. 6 Dios cālacsacli lā' tū' por ixpālacata xlaca'n
ixtatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. Dios cātlahuani'lh lakatin talakalhu'mān. Lakatin
talakalhu'mān xla' tū' hua'chi lakatin tatlaj. Dios ixcālakalhu'manī't lā' ū'tza' cālīlacsacli.

7 Huan israelitas ixtaputza a'nchī ixcālīmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. Lā' tū' lej lhūhua' de
xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' xlaca'n ū'tunu'n a'ntī Dios cālacsacnī't.
A'makapitzīn más lacxumpi talalh. 8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Hua'chilh Dios cāmālhtatīlh como xlaca'n tū' tamāchekxī a'ntū xastu'ncua'.
Hua'chilh tū' tzey ixlakastapunca'n lā' ixa'ka'xko'lhca'n como tū' tamāchekxī a'ntū cāhuanican lā' nīn a'ntūn talaktzī'n.
Lā' nā chuntza' hasta chuhua'j.

9 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh:

A'ntū talīpāhuan xlaca'n, ū'tza' nala hua'chi lakatin a'ksuj a'ntū nacāpūchi'pacan lā' nala hua'chi lakatin chihuix a'ntū natapū'a'kche'kxla.
Lā' Dios nacāmāpātīnī.
10 Lā' natatalakatzī' lā' chuntza' tū' catitalacahuāna'lh.
Lā' lej natapātīni'n hua'chi a'ntīn talē'n lej tzinca ixtacu'ca'ca'n.

A'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n nā tzē nacāmāpūtaxtūcan

11 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n que Dios tū' cālakmaka'lh huan israelitas para pō'ktu.
Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' Dios cāmāpūtaxtūlh a'ntīn tū'
israelitas. Dios lacasqui'n que huan israelitas natalīlakca'tzani' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas como xlaca'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Lā' chuntza' huan israelitas nā
natakalhlaka'ī'cu'tun.
12 Lā' a'xni'ca' huan israelitas tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios,
chuntza' Dios cāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas
nata'a'kahuāna'ni'pala, Dios ā'chulā' nacāsicua'lanālī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
13 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' catūhuā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios
quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsuni'yāni' huan xatzey tachihuīn. Lā' quit ictlahuacu'tun
a'ntūn quilīmāmacū'lh.
14 Quit iclacasqui'n que quintā'israelitas natalaktzī'n a'nchī
Dios cāsicua'lanālīmā' ā'makapitzīn lā' ū'tza' natalīpūtaxtucu'tun nā xlaca'n.
15 A'xni'ca'
Dios cālakmaka'lh huan israelitas, ixamigos cātlahualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca'
huan israelitas natatā'tapa'ksīpala con Dios, huā'mā' lej tzey nala, hua'chilh xlaca'n
talakahuanchokopalanī't.
16 Palh macstina'j huan tasquit tzey lā' chuntza' ixtalhūhuā't
nā tzey. Lā' palh ixtankāxē'k kantin qui'hui' lactzey, nā ixpekenī'n tzey. Nā chuntza'
huan israelitas. Quinapapana'ca'n quina'n israelitas ixtatā'tapa'ksī Dios, lā' nā chuntza'
ī'xū'yātā'natna'ca'n nā natatā'tapa'ksī Dios.
17 Huan israelitas hua'chi ixpekenī'n kantīn qui'hui'. Lā' huan ixpekenī'n a'ntū
cācā'tēcanī't, xlaca'n hua'chi huan israelitas a'ntī cālakmaka'lh Dios. Lā' hui'xina'n
a'ntīn tū' israelitas, hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n kantin qui'hui' a'ntū xacimarrón.
Lā' hua'chilh ixcā'injertarlīcanī't ixpekenī'n huan qui'hui' cimarrón a'nlhā cācā'tēcanī't.
Lā' huan ixpekenī'n a'ntū cā'injertarlīcanī't talīstaca por huan xaxcān a'ntū ka'lhī huan
xatankāxē'k. Lā' nā chuntza' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāsicua'lanālīyāni'
hui'xina'n a'cxtim con huan israelitas.
18 Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, tū'
calīka'tla'jca'tzītit por huan ixpekenī'n a'ntū cācā'tēcanī't. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que ix-
tankāxē'k qui'hui' ū'tza' a'ntū makastaca huan ixpekenī'n? Huan ixpekenī'n a'ntū
cālī'injertarlīcanī't tūla makastaca ixtankāxē'k huan qui'hui'.
19 Chō'la nahuanā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas: "Dios ixlacasqui'n palh
natā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh huan israelitas". Huā'mā' hua'chilh
ixcācā'tēni'kō'lh ixpekenī'n huan qui'hui', como cā'injertarlīcu'tulh ā'makapitzīn.
20 Tū' chuntza'. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh Dios. Hui'xina'n
kalhlaka'ī'yā'tit lā' ū'tza' Dios tū' cālīlakmaka'nī'ta'ni' hui'xina'n. U'tza' tū'
tilīka'tla'jca'tzīyā'tit. Xa'nca calatā'kchokotit.
21 Dios cālakmaka'lh huan israelitas a'ntī
hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū ixyā nac qui'hui'. Lā' Dios nā tzē nacālakmaka'nāni'
hui'xina'n a'ntī hua'chi ixpekenī'n a'ntūn cā'injertarlīcanī't.
22 Chuntza' tasu'yu que Dios
lej lakalhu'mana'n lā' nā nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Cāmāpātīnīlh
huan israelitas a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' hui'xina'n cālakalhu'manāni' līhuan

kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh makxtekā'tit de kalhlaka'ī'yā'tit, Dios nacālakmaka'nāni'
chuntza' hua'chi kalhatin chi'xcu' cā'maka'n ixpeken qui'hui'. 23 Lā' huan israelitas, palh
nā takalhlaka'ī'cu'tuntza', Dios nacālaktzī'n hua'chi ixtachi'xcuhuī't huampala. Chuntza'
hua'chilh Dios cā'injertarlīpala a'nlhā ixtayāna' xapū'la. 24 Tū' jicslīhua' cā'injertarlīpalacan
huan ixpekenī'n a'ntū ixcācā'tēcanī'ttza'. Más jicslīhua' cā'injertarlīcan huan ixpekenī'n
ā'makapitzīn qui'hui'. Lā' huan israelitas, xlaca'n hua'chi ixpekenī'n qui'hui' a'ntū lanān
ixtayāna'.

Huan israelitas natakalhlaka'ī' Cristo

25 Tā'timīn iclacasqui'n que caca'tzītit catūhuā a'ntū tūna'j lakapascan. Lā'
chuntza' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit huā'mā', tū' naka'tla'jca'tzīyā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū
iccāhuanicu'tunāni': A'makapitzīn israelitas lacxumpi lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios.
Lā' xlaca'n tū' catitalalh chuntza' para pō'ktu. Lā' a'xni'ca' natakalhlaka'ī' lhūhua'
a'ntīn tū' israelitas, lā' a'xni'ca' huan israelitas nā natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 26 Lā'
Dios nacāmāpūtaxtūkō' ixlīhuākca'n huan israelitas a'ntī natakalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

Huan Māpūtaxtūnu' naminācha' nac Sión.
Lā' nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n huan israelitas, ī'xū'yātā'natna' Jacob.
27 Quit na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lā' chuntza' na'ictlōkentaxtū a'ntū iccāhuanilh makāntza'.
Chuntza' hualh Dios.

28 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo, talalh ixtā'ca'tza Dios. Lā' como xlaca'n tū' takaxmatcu'tun ixpālacata Jesucristo,
chuntza' cātamāca'tzīnīni' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāpāxquī'cus huan israeli-
tas, como makāntza' cālacsacli ī'xū'yāpapna'ca'n para que natala ixtachi'xcuhuī't. 29 Lā'
Dios tū' xtāpalī ixtapāstacna'. Ixlīhuākca'n a'ntī cālacsacnī't xla' nacāsicua'lanālī. 30 Como
huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' hui'xina'n cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn
Dios. Lā' a'yuj xapū'la hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'tit, chuhua'j cālakalhu'manāni' Dios
lā' cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. 31 Lā' chuntza' hua'chi Dios cālakalhu'manāni' hui'xina'n, nā
chuntza' nacālakalhu'man huan israelitas a'yuj chuhua'j tūna'j takalhlaka'ī'. 32 Dios
māsu'yunī't que ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' tū' takalh-
laka'ī'nī't. Chuntza' tlahualh, como ixlacasqui'n que xlaca'n ixtaca'tzīlh palh xla'
cālakalhu'mankō' ixlīhuākca'n.

33 Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk lā' lej māchekxī ixlīhuāk. Quina'n tūla māchekxīyāuj a'ntū
Dios līhui'lī lā' a'ntū tlahua. 34 Nīn tintī' ca'tzī a'nchī puhuan Dios. Lā' nīn tintī' tzē
nahuanī a'ntū natlahua Dios. 35 Palh namaxquī'yāuj Dios catūhuā, tūla nahuanāuj que
Dios quincālaclē'ni'yāni'. 36 Dios tlahuakō'nī't ixlīhuāk. Dios mā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk. Huāk
ixla'. Para pō'ktu camāka'tlī'ca Dios.

12

Tasqui'nī natamacamāstā'yāuj con Dios

1 Tā'timīn, Dios lej quincālakalhu'manī'ta'ni'. U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' que
catamacamāstā'tit con Dios. Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi lakatin
lē'ksajna' a'ntū a'ksajuī'can Dios, a'yuj xalakahuancus hui'xina'n. U'tza' huā'mā'
lē'ksajna' a'ntū līpāxuhua Dios. Chuntza' nalīmācā'tanī'yā'tit Dios. 2 Tū' calatā'kchokotit
hua'chi talatlā'huan a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj. Camakxtektit que Dios
naxtāpalī mintapāstacna'ca'n. Chuntza' tzē namāchekxī'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n que
natlahua'yā'tit. Lā' chuntza' tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntū nalīpāxuhua Dios.

3 Dios, como xla' lej lakalhu'mana'n, quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n.
Lā' ū'tza' tzē na'iccālīhuaniyāni' huā'mā'. Tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. Capāstactit
a'nchī hua'nī'ta'ntit chā'tunu' de hui'xina'n, chu a'nchī mintascujūtca'n a'ntū Dios

cāmaxquī'nī'ta'ni'. 4 Quimacnica'n lhūhua' tāstuca a'yuj xmān lakatin macni'. Lā'
lakatunu' de xlaca'n xtuncnu' ixlītlōtca'n. 5 Lā' nā chuntza' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj
Cristo. Quina'n quilhūhua'ca'n lā' quina'n chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo. Lā'
lāmaclacasqui'nāuj chā'tunu' de quina'n para nalāmaktāyayāuj.
6 Lā' kalhatunu' ka'lhī ixlītlōt chu a'nchī Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu'. Lā'
xlaca'n a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios, catamāsu'yulh xmān a'ntū Dios cāhuanī. 7 Lā'
a'ntīn tamaktāya huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī', xa'nca catatlahualh. Lā' a'ntīn
tahuanilē'n ā'makapitzīn nā xa'nca catatlahualh. 8 Lā' a'ntīn tamāsu'ni' ā'makapitzīn nā
xa'nca catamāsu'ni'lh. Lā' a'ntīn tamaxquī' tumīn huan pobresni', tū' catatampi'lhīni'lh.
Lā' a'ntī xanapuxcu'nu' de huan tā'timīn, catatlōkentaxtūlh a'ntū cālīmāmacū'canī't. Lā'
a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn talakaputza catatlahualh con tapāxuhuān.

Tasqui'nī que līlacatejtin natalatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī'

9 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n xa'nca nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. Lā' nataxtun-
quīyā'tit de a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 10 Lā' nalāpāxquī'yā'tit
como hui'xina'n lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' nacā'a'cnīni'ni'yā'tit
ā'makapitzīn lā' tū' nala'yā'tit hua'chi xlaca'n a'ntī xmān taka'lhīmā'na hasta que
nacā'a'cnīni'ni'can.
11 Lā' xa'nca nascujā'tit lā' tū' tilhquititni'nā'tit. Lā' natā'scujā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo con tapāxuhuān.
12 Lā' napāxuhua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Lā' napātīni'nā'tit
a'yuj nacāpātle'keni'yāni' a'ntū jicslīhua'. Lā' tū' namakxtekā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit.
13 Lā' palh huan tā'timīn cāsputni' catūhuā, nacāmaktāya'yā'tit. Lā' nacāmānū'yā'tit na
minchicca'n a'ntīn tamimā'nā'ncha' de makat.
14 Lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāsicua'lanālī xlaca'n a'ntīn cātamacaputzayāni'. Lā' tū'
nasqui'nā'tit que nacāpātle'keni' a'ntūn tū' tzey.
15 Lā' nacātā'pāxuhua'yā'tit xlaca'n a'ntīn tapāxuhua. Lā' nacātā'calhua'nā'tit a'ntīn
tacalhuan.
16 Lā' chu lakatin tapāstacna' naka'lhī'yā'tit. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. Lā'
nacātā'latā'kchokoyā'tit xlaca'n a'ntīn catīhuāyā tachi'xcuhuī't. Lā' tū' tipuhua'nā'tit que
hui'xina'n lej ca'tzīyā'tit.
17 Lā' palh kalhatin nacātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū' titlahua'ni'yā'tit
chuntza'. Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't. 18 Lā' lej xa'nca nalīputzayā'tit a'nchī nalīla'yā'tit ixamigoca'n ā'makapitzīn.
19 Tā'timīn, tū' ticātlahuani'yā'tit a'ntūn tū' tzey palh chuntza' cātatlahuani'yāni' hui'xina'n.
Namakxtekā'tit que xmān Dios nacāmāpātīnī. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Natamāpala con quit, hualh quiMāpa'ksīni'ca'n Dios.
20 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Palh mintā'ca'tza tzincsa, camā'hui'.
Lā' palh kalhputī, cama'xqui' xcān.
Lā' chuntza' xla' nalīmāxana'n a'ntūn tlahuani'nī'ta'ni'.
21 Tū' namakxtekā'tit que nacātlajayāni' a'ntūn tū' tzey. Natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey
lā' chuntza' nalītlajayā'tit antūn tū' tzey.

13

1 Tasqui'nī que milīhuākca'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n. Dios cāhui'līnī't
hua'chi pūchihuīna'nī'n. Lā' palh tū' cahuā Dios ixcāmaxquī'lh līmāpa'ksīn, xlaca'n tūlalh
ixtamāpa'ksīni'lh. 2 A'ntīn tatā'lāsta'la huan pūchihuīna'nī'n, xlaca'n chuntza' tatā'lāsta'la
Dios. Lā' xlaca'n natamāpala con Dios. 3 Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tū'
catitajicua'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n. Xmān xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey,
xlaca'n tajicua'ni' huan pūchihuīna'nī'n. Lā' palh hui'xina'n tū' cājicua'ni'cu'tunā'tit

huan pūchihuīna'nī'n, līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit lā' chuntza' natahuan que hui'xina'n
lactzey. 4 Huan pūchihuīna'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn como Dios cālīmāmacū'nī't para
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Palh hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, najicua'ni'yā'tit
como xlaca'n tzē nacātamāpātīnīyāni'. Dios cāmaxquī'nī't līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī
xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. 5 Lā' ū'tza' lītasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit huan
pūchihuīna'nī'n. Lā' tū' xmān por ixpālacata xlaca'n nacātamāpātīnīyāni'. Tasqui'nī
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit como ca'tzīyā'tit mē'cstuca'n que ū'tza' tasqui'nī natlahua'yā'tit.
6 Lā' nā tasqui'nī namāpala'yā'tit impuestos. Huan pūchihuīna'nī'n a'ntīn tatlōkentaxtū
ixlītlōtca'n, xlaca'n chuntza' tatlahua a'ntū Dios lacasqui'n.

7 Lā' chuntza' camāpala'tit ixlīhuāk a'ntū laclīpinā'tit. Camāpala'tit huan impuestos
lā' cuotas. Cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit a'ntīn tamāpa'ksīni'n. 8 Palh
cālaclīpini'yā'tit ā'makapitzīn, cacāmāpalani'tit. Tū' camakxtektit de lāpāxquī'yā'tit. A'ntīn
tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n talītlōkentaxtū ixley Dios. 9 Ixley Dios huan
chuntza':
Tū' namakpuscātīni'na'.
Tū' namaknīni'na'.
Tū' naka'lhāna'na'.
Tū' nalī'a'ksa'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua.
Tū' nalakca'tza'na' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan:
Lā' chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu, nā chuntza' cacāpāxqui' huan ā'makapitzīn.
Lā' kalhatin a'ntīn tlahua huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tlōkentaxtū huāk huā'mā'
līmāpa'ksīn lā' nā ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan. 10 Palh kalhatin chi'xcu' pāxquī'
ā'chā'tin, chuntza' tūla tlahuani' a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn,
chuntza' talītlōkentaxtūkō' ixlīhuāk ixley Dios.

11 Ixlīhuāk huā'mā' natlahua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que chuhua'j ā'chulā' tasqui'nī
na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios. Lej skalalh natahui'la'yā'tit como namin huan chi'chini'
a'xni'ca' Cristo naquincālē'nāni' nac a'kapūn. Lā' tū'tza' makān huan chi'chini' hua'chi
a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'uj. 12 Palaj namin huan chi'chini' a'xni'ca' nalaka'nāuj Dios
nac a'kapūn. Hua'chilh xkakamā'tza' como palaj namin huā'mā' chi'chini'. U'tza'
calīmakxtekui natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' catlahuáuj hua'chi tatlahua xlaca'n
a'ntīn talatlā'huan de tzī'sa. Catlahuáuj a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xlaca'n a'ntīn
talatlā'huan a'nlhā xkaka. 13 Lā' xa'nca nalatā'kchokoyāuj hua'chi tasqui'nī. Lā' tuntū' nat-
lahuayāuj a'ntū nalīmāxana'nāuj palh naquincālaktzī'nāni' catīhuā. Tū' ticālīpāxuhuayāuj
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' tika'chīyāuj. Lā' tū' timakpuscātīni'nāuj. Lā' tū' tit-
lahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilāsta'layāuj. Lā' tū' tilakca'tzanāuj. 14 Lā' calīhui'lī'tit
maksca'tā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' catlahua'tit mintapāstacna'ca'n a'ntū
xako'hua'jua'.

14

Tū' tzey palh cālē'ksa'nāuj ā'makapitzīn tā'timīn

1 A'yuj makapitzīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī,
hui'xina'n līpāxūj cacāmakxtektit natatanū a'nlhā takēxtimī'yā'tit hui'xina'n. Lā' tū'
ticātā'lā'hua'ni'yā'tit xlaca'n por ixpālacata a'ntūn tūna'j xa'nca tamāchekxī xlaca'n.
2 A'makapitzīn tapuhuan que tzē natahua' ixlīhuāk catūhuā. Lā' ā'makapitzīn a'ntīn tūna'j
xa'nca takalhlaka'ī', xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can quinīt. 3 Hui'xina'n a'ntī
hua'yā'tit ixlīhuāk catūhuā, tū' cālakmaka'ntit a'ntīn tū' tahua' quinīt. Lā' hui'xina'n a'ntīn
tū' hua'yā'tit quinīt, tū' ticālīchihuīna'nā'tit xlaca'n a'ntīn tahua' quinīt. Dios cālaca'ī'yāni'
milīhuākca'n. 4 Tū' quimaca'tzica'n a'nchī scuja huan ixmozo ā'kalhatin chi'xcu'. Xmān
a'ntī māpa'ksī tzē nahuan palh tzey o palh tū' tzey a'nchī scuja ixmozo. Lā' nā chuntza'

a'ntīn tatapa'ksī con Dios, xmān Dios ca'tzī a'nchī talīlatlā'huan xlaca'n. Dios cāmaktāya, lā' chuntza' xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīlh Dios.
5 A'makapitzīn tā'timīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini'. A'makapitzīn tapuhuan que ixlīhuāk huan chi'chini' chu lakatin. Capāstactit chā'tunu' de hui'xina'n a'ntū xatzey lā' ū'tza' catlahua'tit chā'tunu'. 6 A'ntīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini', xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios. Lā' nā a'ntīn tahua' quinīt, xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios como tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por huan līhua't. Lā' a'ntīn tū' tahua' quinīt, nā xlaca'n chuntza' tamaclacā'ni'cu'tun Dios, lā' nā tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios.
7 Līhuan lahui'lāna'uj nac quilhtamacuj, tū' tlahuayāuj xmān a'ntū quina'n puhuanāuj.
Lā' tū' nīyāuj a'xni'ca' quina'n lacasqui'nāuj. 8 Līhuan lahui'lāna'uj, tlahuayāuj ixtapuhuān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nīyāuj chu a'nchī ixtapuhuān. Quina'n tapa'ksīyāuj con Cristo, a'yuj lakahuancus quina'n lā' a'yuj xanīntza' quina'n. 9 Como Cristo nīlh lā' nā lakahuanchokolh, chuntza' tzē nacāmāpa'ksī xlaca'n a'ntī xalakahuan lā' xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'.
10 Lā' chuntza' tū' tzey palh kalhatin nacālīchihuīna'n ā'makapitzīn tā'timīn. Lā' tū' tzey palh kalhatin nacālakmaka'n ā'makapitzīn tā'timīn. Quilīhuākca'n quina'n natāyakō'yāuj na ixlacapūn Cristo lā' xla' ū'tza' a'ntī naquincājuzgarlīyāni'. 11 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

QuiMāpa'ksīni'ca'n huan: "Stu'ncua' a'ntū icuan. Stu'ncua' ixlīhuāk naquintatatzokostani'kō'. Lā' ixlīhuākca'n natahuan palh quit Dios".

12 Lā' chuntza' quilīhuākca'n nakalhtīyāuj Dios por ixlīhuāk a'ntūn tlahuanī'ta'uj.

Tū' tzey palh namātonkopūyāuj ā'kalhatin quintā'tinca'n

13 Lā' chuntza' tū'tza' calālē'ksa'ntit. Xatzey calīhui'lī'tit que tū' natlahua'yā'tit a'ntū nalītatonkopū ā'kalhatin. 14 Como quit ictapa'ksī con Cristo, quit xa'nca icca'tzī que ixlīhuāk huan līhua't huāk tzey. Lā' a'yuj chuntza' icpuhuan, quit icuan que ā'kalhatin tlahua a'ntūn tū' tzey palh hua' catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios. 15 Hui'xina'n tū' cahua'tit quinīt palh ū'tza' nalītamakchuyī kalhatin de quintā'tinca'n, como xla' napuhuan que tū' tzey a'ntū tlahua'yā'tit. Lā' como pāxquī'yā'tit huan quintā'tinca'n, xatzey tū' natlahua'yā'tit a'ntū xla' napuhuan que tū' tzey. Cristo nīlh nā por xla', lā' tū' xmān por hui'xina'n. U'tza' tuntū' tilīhua'yā'tit hui'xina'n a'ntū nalītaspi'tpala ā'kalhatin na ixtej Dios. 16 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huāk tzey a'ntū tlahua'yā'tit, tū' catlahua'tit a'ntū ā'makapitzīn tapuhuan palh tū' tzey. 17 Quina'n, como tapa'ksīyāuj con Dios, tū' lej tipāstacāuj a'ntū hua'can. A'ntū más tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Līlacatejtin nalatā'kchokoyāujtit lā' ca'cs nalatahui'layāuj lā' naka'lhīyāuj tapāxuhuān como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lāni'. 18 A'ntī chuntza' ta'a'kahuāna'ni' Cristo, chuntza' talīmāpāxuhuī Dios. Lā' nahuancan que xa'nca talatlā'huan.
19 Ca'cs nalatahui'layāuj. Lā' nalāmaktāyayāuj lā' ā'chulā' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios.
20 Tū' nalactlahua'yā'tit a'ntū Dios tlahualh. Tzēlasā' chuntza' tlahua'yā'tit a'xni'ca' hua'yā'tit a'ntūn tapuhuan ā'makapitzīn que tū' līmakuan. Ixlīhuāk huan līhua't tzey na ixlacapūn Dios. Lā' tzē nahua'yāuj ixlīhuāk. Xmān tūla nahua'yāuj ā'tāpātin palh por ū'tza' nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 21 Xatzey tū' nahua'yāuj quinīt lā' tū' nahua'yāuj vino, lā' nīn tuntū' natlahuayāuj ā'catūhuā palh por ū'tza' nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 22 Palh kalhatin de hui'xina'n puhuan palh tzey na ixlacapūn Dios que nahua' ixlīhuāk catūhuā, xla' ixa'cstu tzē'k caca'tzīlh. Lā' tū' tilāsta'la'yā'tit por huanmā'. Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn taca'tzī que xa'nca talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 23 Lā' a'ntīn tahua' catūhuā, a'yuj māni' xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can, chuntza' xlaca'n tatlahua ixtalaclē'i'ca'n. Palh kalhatin chi'xcu' tlahua catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios, chuntza' tlahua ixtalaclē'i' huanmā' chi'xcu'.

15

Tasqui'nī natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua ā'makapitzīn tā'timīn

1 Quina'n a'ntī xa'ncatza' kalhlaka'ī'yāuj, nacāmaktāyayāuj xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca
takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī. Tū' xmān napuhuanāuj a'ntū lacasqui'nāuj
quina'n. 2 Quina'n natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua huan ā'makapitzīn quintā'timīnca'n
lā' chuntza' nacāmaktāyayāuj lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. 3 Lā' nīn Cristo tū'
ixtlahua xmān a'ntū xla' ixlacasqui'n. U'tza' līpātīni'lh xla'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
a'ntū Cristo huanilh Dios:
A'ntīn talakmaka'nāni', nā quit quintalakmaka'n.
4 Ixlīhuāk a'ntūn tzo'kca makāntza' na ixtachihuīn Dios, quincāmāsu'ni'yāni' a'ntūn
Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Ixtachihuīn Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'.
Lā' quincāmaktāyayāni' para napātīyāuj a'ntū quincātapātle'keni'yāni'. Lā'
quincāmāca'tzīnīyāni' que na'a'nāuj nac a'kapūn. 5 Dios ū'tza' a'ntīn
quincāmāko'xaka'tlī'yāni' lā' quincāmaktāyayāni' para natāyani'yāuj. Dios cacāmaktāyani'
hui'xina'n para que chu lakatin nala mintapāstacna'ca'n chu a'nchī ixtapuhuān
Cristo Jesús. 6 Chuntza' milīhuākca'n tzē a'cxtim namācā'tanī'yā'tit Dios, ixTāta'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

Huan xatzey tachihuīn cāmāca'tzīnīca nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas

7 Lā' huixina'n calālaktzī'ntit hua'chi lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā'
chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios. 8 Jesucristo a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, ixcāmāsu'ni'
huan israelitas que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan. Chuntza' māsu'yulh Cristo, como xla'
tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixcāhuaninī't makāntza' quinapapana'ca'n. Lā' chuntza' lītasu'yu
que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan. 9 Lā' nā Cristo lacasqui'lh que natatapa'ksī con Dios
nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'nchī Cristo huanilh Dios:
Quit na'icmāka'tlī'yāni' na ixlaclhni'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' na'ictlī' palh hui'x lej tzey.
10 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Cacātā'pāxuhua'tit con ixtachi'xcuhuī't Dios, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
11 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Camāka'tlī'tit huan Māpa'ksīni' milīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas.
Catamāka'tlī'lh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
12 Lā' nā tatzo'kni' a'nlhā huan Isaías:
Namin kalhatin ī'xū'yātā'nat Isaí.
Lā' xla' nacāmāpa'ksī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' que xla' nacāmāpūtaxtū.
13 Dios ū'tza' a'ntī quincāmāca'tzīnīyāni' que xla' naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā'
como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, lā' Dios ā'chulā' lej cacāmaxquī'ni' tapāxuhuān lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' huan Espíritu Santo cacāmāca'tzīnīni' que
Dios natlōkentaxtū a'ntū huanī't.
14 Quit xa'nca icca'tzī, tā'timīn, que hui'xina'n lej lactzēyā tachi'xcuhuī't. Lā'
hui'xina'n xa'ncatza' ca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios. Lā' nā tzē nalāmāsca'tīyā'tit chā'tunu'
de hui'xina'n. 15 Xmān xa'iccāmāpāstaquīcu'tunāni' hui'xina'n huā' tamā'na catūhuā
a'ntū ictzo'knī't. Lā' como Dios quilīmāmacū'lh huā'mā' lītlōt, quit tū' icjicua'nī't
de na'iccātzo'knuni'yāni' lacastunc. 16 Dios quilacsacli para na'ictā'scuja Jesucristo.
Quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
quincāmāca'tzīnīni'. A'makapitzīn de xlaca'n takalhlaka'ī'nī't. Lā' huan Espíritu Santo
cātlahuanī't ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū icmaxquī' Dios.
Lā' Dios chuntza' lej cālīpāxuhua.

17 Quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Cristo Jesús, como quimaktāyanī't a'ntū Dios
quilīmāmacū'lh. 18 Quit na'iccāhuaniyāni' xmān a'ntū Cristo quimaktāyalh para
na'ictlahua. Quit iccāmasu'ni'lh a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuhua'j xlaca'n tatlahua
ixtapuhuān Dios. 19 Por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo ixtlahuacan lē'cnīn. Lā' chuhua'j
ictlōkentaxtūnī't a'ntū Dios quilīmāmacū'lh. Iccāmāsu'ni'nī't xalanī'n nac Jerusalén huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' lakachu icmāsu'yunī't hasta nac Ilírico. 20 Quit
xa'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn a'ntīn tūna'j ixtaca'tzī nīn tuntū' ixpālacata Cristo.
Chuntza' xa'ictlahua quit como tū' xa'icmāsu'yucu'tun a'nlhā ixmāsu'yunī'ttza' ā'chā'tin.
21 Lā' chuntza' ictlahuamā' chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
A'ntīn tūna'j cāhuanican de xla', xlaca'n nataca'tzī.
Lā' a'ntīn tūna'j takaxmata, xlaca'n natamāchekxī.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

22 Lā' como quit xa'icmāsu'yutlā'huan, tūla xa'iccālaka'nāchāni', a'yuj lej maklhūhua'
xa'ica'ncu'tunācha'. 23 Lā' chuhua'j na'ica'nācha', como quit tū'tza' icka'lhī a'nlhā
na'icmāsu'yu huā'tzā', lā' como lhūhua'tza' cā'ta iccālaka'ncu'tunī'ta'nchāni'. 24 A'xni'ca'
quit na'ica'n nac España na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. Quit icka'lhī tapāxuhuān ick-
alhachihuīna'ncu'tun macsti'na'j con hui'xina'n. Lā' ā'calīstān quit na'ica'mpala. 25 Pū'la
na'ica'n nac Jerusalén. Na'iccālē'ni' macsti'na'j tumīn huan tā'timīn xalanī'n a'ntza'.
26 Huan tā'timīn xalanī'n nac estado de Macedonia lā' nac estado de Acaya, xlaca'n
tamāstā'nī't tumīn, lā' tamacā'ni'cu'tun huan tā'timīn a'ntī lacpobres a'ntī xalanī'n nac
Jerusalén. 27 Huā'mā' ū'tza' a'ntūn tatlahuacu'tulh xlaca'n xalanī'n nac Macedonia lā'
nac Acaya. A'ntīn tū' israelitas tamaktāyacu'tun a'ntī israelitas. Chuntza' tzey como
huan israelitas tamāca'tzīnīnī't a'nchī natalīpūtaxtu. Lā' chuhua'j, a'ntīn tū' israelitas tzē
natatā'ī' a'ntūn taka'lhī. 28 Lā' quit, a'xni'ca' na'ictlahuakō' huā'mā', a'xni'ca' na'icmāstā'
huan tumīn, quit na'ica'n nac España. Lā' na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. 29 Lā' a'xni'ca'
na'iccālakchā'nāni' hui'xina'n, quit icca'tzī que Cristo nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n por
ixpālacata a'ntū Cristo quilīmāmacū' que na'iccāhuaniyāni'.
30 Lā' chuhua'j tā'timīn, como hui'xina'n nā tā'tapa'ksīyā'tit Cristo, lā' como huan
Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj, chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que
naquilātā'kalhtō'ka'yāuj. Lā' casqui'ni'tit Dios por quit. 31 Casqui'ni'tit Dios que
caquimaktaka'lhli para que tuntū' naquintatlahuani' xalanī'n nac Judea a'ntīn
tū' takalhlaka'ī'. Lā' nā casqui'ntit que huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén
caquintamaklhtīlh huan tumīn a'ntū na'iccālē'ni'. 32 Lā' chuntza', palh Dios lacasqui'n,
quit na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' quit na'iclīpāxuhua. Lā' chuntza'
nalāmāko'xaka'tlī'yāuj. 33 Lā' chuhua'j Dios cacā'o'kska'lhīni' milīhuākca'n. Xla' ū'tza'
a'ntī cāmātza'la'nkē' qui'a'clhunucca'n. Amén.

16

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n quintā'tinca'n Febe. Huā'mā' puscāt cātā'scuja xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksī con Cristo nac Cencrea. 2 A'xni'ca' xla' nacālakchā'nāni', calaktzī'ntit
hua'chi mintā'tinca'n. Chuntza' natala a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Calīmaktāya'tit
chu a'ntū xla' namaclacasqui'n. Xla' lej lhūhua' a'ntī cāmaktāyanī't. Lā' nā quit
quimaktāyanī't.
3 Casaludarlī'tit Priscila lā' Aquila a'ntī ixkōlu' Priscila. Xlaca'n tamāsu'yu ixpālacata
Cristo Jesús, chuntza' hua'chi quit. 4 Lā' xlaca'n cāpātle'keni'lh a'ntū lej līpājicua'
a'xni'ca' quintamāpūtaxtūlh. U'tza' iccālīmaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' nā tamāstā' pāxcatca'tzī
ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas a'ntīn tatapa'ksī con Cristo. 5 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos
huan tā'timīn a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n Priscila lā' Aquila. Lā' nā icmacā'ni' saludos
Epeneto. Xla' qui'amigo lā' icpāxquī'. Xla' ū'tza' a'ntī xapū'la kalhlaka'ī'lh Cristo nac

Acaya. 6 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan María. Xla' lej scujnī't por mimpālacataca'n.
7 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos quintā'israelitas a'ntī Andrónico lā' Junias. Lā' ū'tunu'n
ixquincātā'chī'canī't. Lā' huan apóstoles nā xlaca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' nā xlaca'n ixtakalh-
laka'ī'nī'ttza' Cristo xapū'la a'xni'ca' quit tūna'j xa'ickalhlaka'ī'.

8 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Amplias. Icpāxquī' como xla' nā kalhlaka'ī'
quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Urbano a'ntī quincāmaktāyayāni'
quina'n a'ntīn tā'scujāuj con Cristo. Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Estaquis a'ntī
icpāxquī'. 10 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Apeles. Tasu'yu que xla' xa'nca ka'lhlaka'ī'
Cristo. Lā' nā iccāmacā'ni' saludos a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ixchic Aristóbulo. 11 Lā'
nā icmacā'ni' saludos quintā'israelita Herodión lā' nā xalanī'n na ixchic Narciso a'ntīn
takalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. 12 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos Trifena lā' Trifosa. Xlaca'n
lej tatā'scuja quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos Pérsida a'ntī pāxquī'can. Huā'mā'
puscāt lej tā'scujnī't quiMāpa'ksīni'ca'n. 13 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Rufo. Tasu'yu
que xla' xa'nca kalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos ixtzī't Rufo, a'ntī
iclaktzī'n hua'chi quintzī't. 14 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Asíncrito lā' Flegonte lā'
Hermas lā' Patrobas lā' Hermes lā' nā huan tā'timīn a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n. 15 Lā'
nā iccāmacā'ni' saludos huan Filólogo lā' Julia lā' Nereo lā' nā ixtā'tin xapuscāt lā' Olimpas
lā' ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n.

16 Calāsaludarlī'tit como lāpāxquī'yā'tit. Xalanī'n lakachu a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n
cātamacā'ni'yāni' saludos.

17 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naca'tzīyā'tit a'ntīn tatalacpitzi lā' tamāsu'yu
a'ntūn tū' tzey lā' tū' chu a'cxtim hua'chi a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la. Catax-
tunquī'tit de xlaca'n. 18 Xlaca'n tū' tatā'scujmā'na quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tat-
lahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Tasu'yu palh tzey a'ntūn tahuan lā' hua'chilh
tzēhuanī't ixtachihuīnca'n. Lā' xmān ta'a'kxoko xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn
cāhuanican. 19 Lakaxtim ca'tzīcantza' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Cristo. Huā'mā' lej iclīpāxuhua. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca
naca'tzīyā'tit a'nchī natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' iclacasqui'n que tū' tipuhua'nā'tit
natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 20 Dios quincāmaktāyayāni' a'nchī ca'cs nalīlatahui'layāujtit.
Dios palaj natlaja huan ko'ti'ti' a'nchī scujmā' con hui'xina'n. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesu-
cristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n.

21 Cāmacā'ni'yāchāni' saludos Timoteo a'ntī quintā'scuja, lā' nā quintā'israelitas Lucio lā'
Jasón lā' Sosípater.

22 Lā' quit, Tercio, quimātzo'knīca huā'mā' carta. Lā' iccāmacā'ni'yāchāni' saludos a'ntīn
kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quit.

23 Lā' cāmacā'ni'yāchāni' saludos huā' Gayo. Quit Pablo icmaklahuī' na ixchic. Lā'
nā ā'tzā' tatakēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos Erasto a'ntī
tesorero de huā'mā' xcānsipej. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos quintā'tinca'n Cuarto.

24 Cacāsicua'lanālīchāni' milīhuākca'n quiMāpa'ksīni'ca'n. Amén.

Pablo lej ixmāka'tlī' Dios

25 Lā' chuhua'j camāka'tlī'uj Dios. Xla' tzē cāmaktāyayāni' que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit
chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu, lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' huan
xatzey tachihuīn, xapū'la nīn tintī' ixca'tzī. Lā' chuhua'j Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
26 Lā' chuhua'j māsu'yucan. Nā chuntza' māsu'yucan nā ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican
profetas. Dios māpa'ksīni'lh que cacāmāca'tzīnīkō'ca ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
como Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n catakalhlaka'ī'lh lā' cata'a'kahuāna'ni'lh Dios. Lā'
Dios ū'tza' a'ntī huī' para pō'ktu.

27 Lā' xmān Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk. Ca'a'cnīni'ni'ca Dios para pō'ktu por ixpālacata
Jesucristo. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo

1 Quit Pablo, lā' quilacsacnī't Jesucristo para na'icla ixapóstol chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. Ictzo'knumā' quit lā' nā quintā'tinca'n Sóstenes nā xla' huī' huā'tzā'. 2 Lā'
huā'mā' carta iccāmacā'ni'yāni' milīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā'
xalanī'n nac Corinto. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn cāsicua'lanālīnī'ta'ni' Cristo
Jesús. Lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' lā' ixla' Dios la'nī'ta'ntittza' con ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' chu xalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tamācā'tanī Dios lā' lakalīyān
tasqui'ni' que cacāmaktāyalh hua'chi hui'xina'n nā squi'ni'yā'tit. 3 Dios quinTāta'ca'n lā'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacālakalhu'mani'. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Pablo māstā'lh pāxcatca'tzī porque Cristo cāsicua'lanālīlh

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī quinDios por hui'xina'n porque Dios cāmaxquī'nī'ta'ni'
talakalhu'mān lā' ū'tza' huā'mā' talakalhu'mān cāmaxquī'ni' porque tapa'ksī'ya'tit con
Cristo Jesús. 5 Lā' por ixpālacata Cristo, Dios lej lhūhua' cāmāsca'tīyāni' lā' chuntza' xa'nca
māchekxī'yā'tit para nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn. 6 Ixlīhuāk huā'mā' Dios cātlahuani'ni'
porque cuenta tlahua'tit lā' kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Cristo. 7 Lā'
nā chuntza' hui'xina'n tuntū' cāmakasputāni' a'nchī Dios quincāsicua'lanālīyāni' līhuan
ka'lhī'pā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū napūmin quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 8 Nā xla'
nacāmaktāyayāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj lā' chuntza' tū' na'a'nan
nīn tuntū' a'ntū nacātalē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō' Jesucristo. 9 Dios pō'ktu
tlōkentaxtū a'ntū mālacnū lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' para que chu lakatin nala'yā'tit con
Jesucristo, ixO'kxa' Dios, a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n.

A'ntī ixtakalhlaka'ī' tatalacpitzilh na ixlaclhpu'nanca'n

10 Quintā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo lā'
iccāchihuīna'maxquī'yāni' que chu lakatin nahua'nā'tit lā' tū' nataxtunquīyā'tit lā' tū'
natalacpitziyā'tit. Lā' caka'lhī'tit chu lakatin mintapāstacna'ca'n milīhuākca'n lā' chu
lakatin mintapuhuānca'n. 11 Tachilh huā'tzā' a'ntī xalanī'n na ixchic Cloé. Lā' xlaca'n
quintamāca'tzīnīlh que hui'xina'n lāsta'la'yā'tit. 12 U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n
tū' chu lakatin hua'nā'tit. Makapitzīn tahuan: “Quit icstālani' Pablo”. Lā' ā'makapitzīn
tahuampala: “Quit icstālani' Apolos”. Lā' ā'makapitzīn tahuampala: “Quit icstālani'
Pedro”. Lā' ā'makapitzīn tahuampala: “Quit icstālani' Cristo”. 13 ¿Chu talacpitzinī't Cristo?
¿Chu quit icnīlh huan nac cruz por mimpālacataca'n? Lā' ¿chu quit iccāmā'kpaxīni' para
naquilāstālani'yāuj? 14 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios porque tū' iccāmā'kpaxīlh nīn kalhatin
de hui'xina'n, xmān Crispo lā' Gayo. 15 Lā' chuntza' nīn tintī' tzē nahuan que quit
iccāmā'kpaxīlh para que caquintastālani'lh. 16 Lā' nā iccāmā'kpaxīlh xalanī'n na ixchic
Estéfanas pero tū' icca'tzī palh icmā'kpaxīnī't ā'chā'tin huampala. 17 Pues Cristo tū'
quimacamilh para que na'icmā'kpaxīni'n. Quimacamilh para na'iccāmāstū'ncni'yāni'
ixtachihuīn Dios. Lā' tū' iclīmāstū'nca con xalaka'tla'n tachihuīn. Palh chuntza'
xa'ictlahualh, xa'iclakmaka'lh Cristo a'ntī pātīni'lh huan nac cruz.

Ixpālacata Cristo lītasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna'

18 Huan a'ntī ta'a'mā'na nac pūpātīn porque tū' takalhlaka'ī' Dios, xlaca'n tapuhuan
que tū' tasqui'nī a'nchī māsu'yucan que Cristo nīlh nac cruz. Pero quina'n a'ntī Cristo
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', quina'n puhuanāuj que a'ntū māsu'yucan ixpālacata a'nchī
līnīlh Cristo nac cruz, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Dios. 19 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmāsu'yu que ixlīhuāk a'ntū taca'tzī huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n, ū'tza' hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh.

Lā' na'iccāmāxtunquī para pō'ktu a'nchī ixlīlakskalalhna'ca'n a'ntīn tamāchekxī.

20 Lā' chuhua'j ¿chichū natalīla huan a'ntī lakskalalhna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n?
Lā' ¿chichū nalīla huan a'ntī lej tzē talīchihuīna'n catūhuā? ¿Chu tū' cāmāmāxanī' Dios
porque xla' lej līhua'ca' ca'tzī? Chuntza' ixtapāstacna'ca'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj
hua'chi tachuyāt na ixlacapūn Dios. 21 Lā' a'yuj lej skalalh huan tachi'xcuhuī't, pero tū'
chuntza' talīlakapasa Dios porque xla' tū' makxteka chuntza' nalīlakapascan. Xla' līhui'līlh
cāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntū icmāsu'yumā'nauj a'yuj
ā'makapitzīn tahuan que tachuyāt.

22 Huan israelitas talacasqui'n que catatlahualh lē'cnīn xlaca'n a'ntīn tamāsu'yu ix-
tachihuīn Dios. Lā' huan a'ntīn tū' israelitas taputza a'ntī lej taca'tzī. Palh tū' chuntza',
tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios. 23 Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī Cristo nīlh
huan nac cruz. U'tza' cālīmāmakchuyīlh israelitas porque tū' takaxmatcu'tun. Lā' xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas tapuhuan que tachuyāt. 24 Pero huan a'ntī Dios cālacsacli lā' xlaca'n
takalhlaka'ī', a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas, huan tamā'na tamāchekxī que Cristo
ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna' Dios. 25 Chi'xcuhuī'n tapuhualh que Cristo
tū' ixka'lhī līmāpa'ksīn a'xni'ca' nīlh huan nac cruz. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo nīlh
como chuntza' ixtapuhuān Dios. Lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n tūla tamālacastuca
ixtapāstacna' Dios. Lā' chi'xcuhuī'n tapuhuan que Dios hua'chilh tū' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn
a'nchī Cristo nīlh nac cruz. Pero Dios ā'chulā' māpa'ksīni'n que chi'xcuhuī'n. 26 Cuenta
catlahua'tit māni' hui'xina'n, quintā'timīn. Tū' a'nan lhūhua' a'ntī lej taca'tzī na mi-
laclhpu'nanca'n hui'xina'n a'ntī Dios cālacsacni' lā' kalhlaka'ī'tit. Tū' ixa'nan lhūhua'
a'ntī māpa'ksīni'nī'n ixtahuanī't a'xni'ca' takalhlaka'ī'lh lā' tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī lej
ixtasqui'nī nac huā'mā' quilhtamacuj. 27 Pero Dios cālacsacli a'ntī xla' cālacasquī'n a'yuj
puhuancan que tū' lej taca'tzī. Cālacsacli para nacālīmāmāxanī' a'ntī xalakskalalhna'.
Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que tū' lactli'hui'qui para nacālīmāmāxanī' a'ntī
xalactli'hui'qui. 28 Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que xlaca'n tū' tatasqui'nī lā' a'ntī
cālakmaka'ncanī't hua'chilh tuntū' ixtapalh para que chuntza' tzē nalīmālakuanī a'ntū
puhuancan que lej tasqui'nī. 29 Lā' nā chuntza' nīn tintī' tzē nalīka'tla'jca'tzī na ixlacapūn
Dios. 30 Lā' hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo Jesús pero xmān por ixlīmāpa'ksīn Dios.
Lā' por ixpālacata Cristo, Dios quincāmāsca'tīni' ixtapuhuān. Lā' mālacstū'ncnī't palh
lacuan quina'n. Dios quincāmāxtunquīni' de huan talaclē'i' para que ixla' nalayāuj.
Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī xa'nca nalīlatā'kchokoyāuj. Nā Cristo māpalakō'lh
quintalaclē'i'ca'n lā' quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. 31 Chuntza' māchekxīcan a'nchī tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios:

A'ntī ka'tla'jca'tzī, calīka'tla'jca'tzīlh ixpālacata a'ntūn quincātlahuani'nī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.

2

A'nchī māsu'yuca tuchū ixpālacata līxtokohua'ca'ca Cristo

1 Lā' chuntza' a'xni'ca' pū'la icchā'lh lā' iccātā'chihuīna'ni' hui'xina'n, tū' iccāmāsu'ni'ni'
hua'chi kalhatin xaka'tla' a'cta'sana'. Lā' tū' lej ka'tla' quintachihuīn lā' nīn lhūhua'
quintapāstacna', a'xni'ca' xa'iccāmālacstū'ncni'yāni' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Dios lā'
a'ntū tzē'k ixuanī't. 2 Lā' quit iclīhui'līlh que tuntū' quimaca'tzi, xmān Jesucristo a'ntī
maknīca huan nac cruz. 3 Lā' quit hua'chilh tū' lej tli'hui'qui xa'icuanī't a'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lani' lā' lej xa'icpājicua'n lā' xa'icxpipi. 4 Lā' quintachihuīn lā' a'nchī
xa'iccāmāsca'tīyāni' tū' hua'chi ixla' huan xaka'tla' a'cta'sana' a'ntī lej ca'tzī. Palh
chuntza' xa'iccāmāsca'tīni' cahuā, tū' ixtasu'yulh a'nchī ī'scujmā' huan Espíritu Santo

lā' ixlīmāpa'ksīn Dios. Huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh huan tachihuīn lā' icchi-
huīna'lh con ixlīmāpa'ksīn. 5 Lā' chuntza' tū' nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n pero nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixlīmāpa'ksīn Dios.

Dios cāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't por huan Espíritu Santo

6 Pero na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī xa'nca tamāchekxī ixtachihuīn Dios, tasu'yu que
lej icca'tzī. Lā' quintapāstacna' tū' hua'chi ixlaca'n huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac
quilhtamacuj porque xlaca'n natalakuan. 7 Pero iclīchihuīna'nāuj ixtapāstacna' Dios
a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Lā' huan tapāstacna' ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' tūna'j ixa'nan
quilhtamacuj, xmān ixpātunca'tzi Dios ixuanī't que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n
para pō'ktu. 8 Nīn tintī' xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj tamāchekxīnī't huā'mā'
a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Palh ixtamāchekxīlh cahuā, tū' maktin ixtaxtokohua'ca'lh huan
Māpa'ksīni' a'ntī līhua'ca' xaka'tla'. 9 Pero chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Nīn tintī' laktzī'nī't lā' nīn tintī' kaxmatnī't lā' nīn tintī' puhuanī't a'ntū Dios cāxui'līnī't
para huan a'ntīn tapāxquī'.

10 Dios scana'nca quincālīmāsca'tīni' por huan Espíritu Santo porque tuntū'
mātzē'kni'canī't huan Espíritu. Xla' ca'tzī hasta ixtapāstacna' Dios lā' a'nchī līhuanī't
Dios.
11 ¿Tichū ca'tzī a'ntū puhuan kalhatin chi'xcu'? Xmān ixa'cstu ca'tzī. Lā' chuntza'
nīn tintī' tzē māchekxī ixtapāstacna' Dios; xmān ixEspíritu Dios cā'tzī. 12 Dios
quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu a'ntū ixla' Dios lā' tū' ixlaca'n chi'xcuhuī'n. Lā'
chuntza' tzē namāchekxīyāuj a'nchī Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmaxquī'yāni'
lhūhua' catūhuā. 13 Tū' icmāsu'yuyāuj hua'chi tamāsu'yu tachi'xcuhuī't a'yuj lej taca'tzī
catūhuā. Quina'n iccāmāsu'ni'yāuj a'ntū quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu. Chuntza'
iccāmāsu'ni'yāuj xlaca'n a'ntī taka'lhī huan Espíritu Santo lā' xlaca'n tamāchekxī a'ntū
ixla' Dios.
14 Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj xmān pāstaca huā'mā' quilhta-
macuj. Tūla maklhtīni'n a'ntū māsu'yu huan Espíritu Santo porque puhuan que hua'chi
tachuyāt. Lā' tūla māchekxī porque xmān līmāchekxīcan con Espíritu Santo. 15 Lā' huan
Espíritu Santo tanūni'nī't huan chi'xcu' a'ntī ixla' Dios lā' chuntza' līmāchekxī a'ntū más
tasqui'nī. Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj tūla māchekxī a'nchī
huanī't huan a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj. 16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

¿Tichū lakapasnī't ixtapāstacna' Māpa'ksīni' Dios?
Lā' ¿tichū tzē namāsu'ni' a'ntū natlahua?
Pero quina'n icpāstacna'nāuj hua'chi Cristo lacasqui'n.

3

A'nchī tahuanī't huan a'ntīn tatā'scuja Dios

1 Chuntza', quintā'timīn, tūlalh iccāhuanini' hua'chi xa'iccāhuani xlaca'n a'ntī cuenta
tatlahua huan Espíritu Santo. Maclacasqui'nā'tit hui'xina'n na'iccāhuaniyāni' hua'chi
a'ntīn tatzucumā'nacus takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' a'ntīn tatlahuamā'nacus a'ntū
xmān xlaca'n talacasqui'n. Hui'xina'n hua'chi lakska'tā'n. 2 Nā como huan ska'ta'
tūlana'j laktzaka huan quinīt lā' xmān hua' ixtzi'quī't, chuntza' tūlalh iccāmāsu'ni'ni' a'ntū
jicslīhua' para namāchekxīyā'tit. Tūlalh catisca'ttit. Lā' nīn chuhua'j tū' iccāmāsu'ni'yāni'
a'ntū jicslīhua' para namāchekxīyā'tit 3 porque pāstacna'nā'titcus hua'chi a'ntīn tūna'j
takalhlaka'ī'. Palh lāsta'la'pā'na'ntitcus lā' lakca'tzanā'tit lā' taxtunquīnī'ta'ntit, tasu'yu
que tlahua'yā'titcus a'ntū xmān mintapāxuhuānca'n. Latā'kchokoyā'tit hua'chi xalanī'n
nac quilhtamacuj. 4 Kalhatin huan: "Quit icstālani' Pablo". Lā' ā'kalhatin huampala:
"Quit icstālani' Apolos". ¿Chu tū' a'cxtim tatalacpitzi xlaca'n xalanī'n nac huā'mā'
quilhtamacuj?

5 A'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni', tū' iccāmāsu'ni'ni' para naquilāstālani'yāuj. Nīn Apolos
tū' cāmāsu'ni'ni' para nastālani'yā'tit xla'. Quina'n xmān ixtasācua'nī'n Dios. Quit
iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios lā' huixina'n kalhlaka'ī'tit. Chā'tunu' de quina'n ict-
lahuáuj quilītlōtca'n a'ntū Dios quincāmaxquī'ni'. 6 Quit ictzuculh iccāmāsu'ni'yāni' ix-
tachihuīn Dios. A'calīstān milh Apolos. Nā xla' māsu'yulh huampala ixtachihuīn Dios.
Lā' Dios ixcāmākalhlaka'ī'nīmā'ni'. U'tza' hua'chilh xa'iccha'nli ixtachihuīn Dios lā' Apolos
ixmaka'lh xcān lā' Dios ixmāstaquīmā' lā' tahua'ca'lh huā'mā' tacha'ni'. 7 Lā' chuntza'
a'ntī cha'nli, xla' nīn tuntū'; lā' a'ntī maka'lh xcān, nā xla' nīn tuntū' porque xmān Dios
ū'tza' maxquī' ī'stacat. 8 Lā' a'ntīn cha'n lā' a'ntī maka'n xcān a'cxtimni' tasācua'nī'n.
Chā'tunu' namaklhtīni'n ixtatlaj chu a'nchī scujli. 9 Chuntza' quina'n tasācua'nī'n como
ictā'scujāuj Dios lā' hui'xina'n hua'chi ixtacuxtu Dios a'nlhā cha'ncan ixtachihuīn Dios.
Xla' maktaka'lhmā' para que nala ixtō'ca't.

Nā hui'xina'n hua'chi lakatin chic a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū yāhuamā'cacus. 10 Dios
quilacsacli lā' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icmāsu'yu ixtachihuīn a'nlhā tū' maktin kax-
matcanī't. Lā' ā'calīstān milh ā'chā'tin. Nā xla' māsu'yulh ixtachihuīn Dios. U'tza'
hua'chi palh quit tapācna' lā' ictlahualh ixlītzucuni' huan chic. A'kalhatin namin
para nayāhua huanmā' chic. Lā' ū'tza' tasqui'nī chā'tunu' cuenta catlahualh tuchū
nalīcāxtlahua huanmā' chic. 11 Xmān lakatin ixlītzucuni' huā'mā' chic a'ntū ixla' Dios
a'ntū yāhuamā'cacus. Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Jesucristo lā' a'nchī
pātīni'lh huan nac cruz. 12 Tāpālhūhua' a'ntūn tzē nacāmāsu'yucan ixpālacata Dios, hua'chi
tāpālhūhua' a'ntūn tzē nalīcāxtlahuacan huan chic. Makapitzīn natalīcāxtlahua oro o plata
o lej tzey chihuix a'ntūn tāyani'. Lā' ā'makapitzīn natalīcāxtlahua qui'hui' o matlū'c o seket
a'ntūn tū' tāyani'. 13 Nachin lakatin chi'chini' a'xni'ca' natasu'yu tuchū talīscujli chā'tunu'.
Huan chi'chini' natzucu hua'chi macscut lā' como huan oro lā' plata tatāyani' macscut,
chu a'cxtim ixtascujūt huan xatzey mākalhtō'kē'ni' nā natāyani'. 14 Lā' palh ixtascujūt
kalhatin natāyani', xla' namaklhtīni'n ixtatlaj. 15 Lā' palh tū' tāyani' ixtascujūt kalhatin,
nasputni' ixtatlaj pero Dios namāpūtaxtū hua'chi huan chi'xcu' a'ntī napūtaxtu a'xni'ca'
lhcumā' ixchic lā' nalhcukō' ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī.

16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que milīhuākca'n hui'xina'n hua'chi ixlītokpān Dios? Huan Espíritu
Santo huī' na mi'a'clhcunucca'n. 17 Nā palh kalhatin natlahuani' a'ntūn tū' līmakuan
ixlītokpān Dios, Dios namālakuanī xla' porque ixlītokpān Dios lej santo. Lā' hui'xina'n la'tit
ixlītokpān Dios a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit.

18 Tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Palh kalhatin na milaclhpu'nanca'n puhuan lej
skalalh xla' ixpālacata a'ntū a'nan nac huā'mā' quilhtamacuj, calalh hua'chilh tuntū'
ixca'tzī. Lā' chuntza' tzē nasca'ta a'ntū más tasqui'nī. 19 Huan tapāstacna' a'ntū xala'
huā'mā' quilhtamacuj Dios cālaktzī'n hua'chi tachuyāt. Pues chuntza' tatzo'kni':

Huan a'ntīn tapuhuan lej lakskalalh, ū'tunu'n Dios cāmātlahuī a'ntū natalīta'a'kxoko ixa'cstuca'n ixlīlakskalalhca'n a'xni'ca' tatlahuacu'tun ixpātunca'tzica'n lā' chuntza' tūlalh catitatlōkentaxtūlh.

20 Lā' tatzo'kni' huampala:

Huan Māpa'ksīni' Dios cālakapasni' ixtapāstacna'ca'n a'ntī lej lakskalalhna' lā' cālaktzī'n hua'chi palh tū' taka'lhī ixtapalhca'n.

21 Chuntza' tū' catika'tla'jca'tzītit ixpālacata a'ntūn tlahualh catihuāyā chi'xcu' o a'ntū
māsu'yulh como ixlīhuāk catūhuā milaca'n. 22 Ixlīhuāk catūhuā para hui'xina'n para
nacāmaktāyayāni'. Huan Pablo lā' huan Apolos lā' huan Pedro, quilīhuākca'n para
hui'xina'n. Nā milaca'n huan quilhtamacuj para nacāmaktāyayāni'. A'yuj hui'lā'na'ntitcus
lā' a'yuj canī'tit pero a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke, huāk ū'tza' a'ntūn tzey para
hui'xina'n. 23 Ixlīhuāk milaca'n porque hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, lā' Cristo
tapa'ksī con Dios.

4

Ixtascujūtca'n huan apóstoles

1 Quina'n a'ntī apóstoles, caquincātalaktzī'ni' que quina'n ixtasācua'nī'n Cristo
a'ntī quincāmāmacū'ni' para na'icmāsu'yuyāuj a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū Dios
quincāmāca'tzīnīni'. 2 Lā' huan a'ntī līmāmacū'canī't catūhuā maclacasqui'n que xla'
xa'nca natlōkentaxtū a'ntū līmāpa'ksīcanī't. 3 Quit tū' quimaca'tzi a'ntū puhua'nā'tit de
quit nīn a'ntūn tapuhuan ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't de quit. Nīn quit tūla na'icuan palh
tzey o tū' tzey quit. 4 A'yuj tū' icu'cxca'tzī palh iclaclē'n pero ū'tza' tū' huanicu'tun que
quit tū' iclaclē'n. Dios nahuan palh iclaclē'n. 5 A'xni'ca' tūna'j min huan Māpa'ksīni'
Jesucristo, tū' catipuhua'ntit palh tzey o tū' tzey ā'kalhatin ixpālacata a'ntūn tlahualh.
A'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', xla' namālakxkakēkō' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tatzē'knī't
a'nlhā cā'pucsua'. Lā' namāsu'yukō' ixlīhuāk a'ntūn tapuhuan tachi'xcuhuī't lā' a'ntūn
tatlahuacu'tun. Lā' a'xni'ca' Dios nacāmāka'tlī' chā'tunu' ixpālacata huan xatzey a'ntūn
tatlahuanī't.
6 Quintā'timīn, ixlīhuāk huā' tamā'na iccātzo'knuni'nī'ta'ni' quimpālacataca'n quit
lā' Apolos. Lā' ū'tza' hua'chi a'ntū tā'mālacastuccan para que nasca'tā'tit a'nchī
xa'nca na'a'kahuāna'ni'yā'tit ixtachihuīn Dios a'ntūn tzo'kcanī't. Lā' chuntza' tū'
tilīka'tla'jca'tzīyā'tit ixpālacata kalhatin mākalhtō'kē'ni' lā' tū' catilakmaka'ntit ā'chā'tin
mākalhtō'kē'ni'. 7 Tū' tipuhua'na' palh hui'x más xatzey. Huāk a'ntū ka'lhī'ya' huāk
maxquī'nī'ta'ni' Dios. Tū' tla'janī'ta'. Tū' tilīka'tla'jca'tzīya' a'ntū maxquī'nī'ta'ni' Dios.
8 U'cxca'tzīyā'tit hua'chilh tuntū' caticāsputni'ni' lā' u'cxca'tzīyā'tit hua'chilh ka'lhī'yā'tit
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. Puhua'nā'tit que tzē natapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n lā'
quilāmakxteknī'ta'uj. Tū'tza' lacasqui'nā'tit na'iccāmaktāyayāni'. Xalītzey palh stu'ncua'
ixmāpa'ksīni'ntit cahuā para que quina'n tzē xa'iccātā'māpa'ksīni'ni'. 9 Pero chō'la
Dios lacasqui'n que quina'n apóstoles ictasu'yuyāuj hua'chi chi'xcuhuī'n a'ntī más
xatalakmaka'n lā' hua'chi a'ntī līhui'līcan para namaknīcan. Quincātatlahuanī'ta'ni'
hua'chi līlakastān nac quilhtamacuj lā' na ixlacapūnca'n huan ángeles lā' tachi'xcuhuī't.
Quincātalaktzī'nāni' hua'chi a'ntīn nīn tuntū' ixtapalh. 10 Huancan que quina'n lac-
tonto por ixpālacata Cristo pero hui'xina'n puhua'nā'tit que lej ca'tzīyā'tit a'ntū ixla'
Cristo. Huancan que quina'n lacscalana'jua' lā' hui'xina'n a'ntī iccātzo'knuni'yāni'
lej ka'lhī'yā'tit līmāpa'ksīn. Hui'xina'n lej cāta'a'cnīni'ni'yāni' lā' quina'n xatalak-
maka'nī'n. 11 Hasta chuhua'j quina'n ictzi'ncsāuj lā' ickalhpūtīyāuj lā' tū'tza' tzey
quilu'xu'ca'n. Lā' quincātatucsāni' lā' ictejelatlā'huanāuj. 12 Lā' līpalha' icscujāuj para
na'icuā'yanāuj, lā' ictlekua'nāuj. A'xni'ca' quincātalakapalayāni', quina'n icsqui'ni'yāuj
Dios por xlaca'n. A'xni'ca' quincātamāpātīni'yāni', quina'n ictāyani'yāuj. 13 A'xni'ca'
ko'hua'jua' quincātalīchihuīna'nāni', quina'n xa'nca ickalhtīni'nāuj. Hasta chuhua'j
cā'lacapūlhūhua' quina'n iclanī'tauj hua'chi pa'lhma' lā' hua'chi xatanca'chi' de ixlīhuāk
a'ntū lakmaka'ncan.
14 Tū' iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. Iccātzo'knuni'yāni'
huā'mā' para na'iccāmāca'tzīnīyāni' a'ntū natlahua'yā'tit porque lej iccāpāxquī'yāni'
hua'chi quincamana'. 15 A'yuj ixka'lhī'tit lakacāuj mil a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' ixpālacata
Cristo, pero xmān kalhatin hua'chi mintāta'ca'n. Lā' māni' quit mintāta'ca'n por ixpālacata
Cristo lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāsca'tīyāni'. 16 U'tza' lej iccālīsqui'ni'yāni'
caquilāmaksca'txtūj a'nchī nalatā'kchokoyā'tit.
17 U'tza' huā'mā' iccālīlakmacā'nchāni' huan Timoteo. Nā xla' lalh quincaman por
ixpālacata quiMāpa'ksīni' lā' lej icpāxquī' lā' xla' tlōkentaxtū ixtapuhuān Dios. Lā' huan
Timoteo nacāmāpāstaquīyāni' a'nchī iclīlatā'kchokomā' porque ica'kahuāna'ni' Cristo lā'
nā a'nchī iccāmāsu'ni'mā' ā'makapitzīn para que nā chuntza' xlaca'n natalatā'kchoko. Lā'
chuntza' icmāsu'yu chu calhāhuā na ixlīhuāk lītokpānna'. 18 Makapitzīn de hui'xina'n
lej līka'tla'jca'tzīyā'tit porque puhua'nā'tit: "Tū' catimilh Pablo", puhua'nā'tit. 19 Pero

palh Dios lacasqui'n, palaj na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā a'xni'ca' na'icchā'n,
na'iclakapasa ixlīmāpa'ksīnca'n xlaca'n a'ntīn taka'tla'jca'tzī o palh xmān tahuan.
20 Lā' natasu'yu tichū tatapa'ksī con Dios. Natasu'yu por ixpālacata a'ntūn tzē tat-
lahua por ixlīmāpa'ksīn Dios, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntūn tahuan chi'xcuhuī'n.
21 ¿Tuchū lacasqui'nā'tit? A'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni', ¿chu lacasqui'nā'tit na'icmin para
na'iccācastigarlīyāni' o lacasqui'nā'tit na'iccāpāxquī'yāni' lā' na'iccālakalhu'manāni'?

5

Mālaclē'nīca a'ntī ixtlahua talākalhī'n

1 Scana'nca ca'tzīcan que a'nan na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntī makpuscātīni'n.
Xla' tā'hui' māni' ixtūtzī't. Lā' nīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tū' tatlahua hua'chi
huā'mā' ko'hua'jua' talaclē'i'. 2 Lā' hui'xina'n nīn māxa'na'nā'tit lā' nīn lakaputzayā'tit
ixpālacata huanmā talaclē'i'. Ixmāxtutit de milaclhpu'nanca'n huā'mā' chi'xcu' a'ntīn
tlahualh talākalhī'n. 3 Lā' quit a'yuj tū' tasu'yu quilacan a'xni'ca' takēxtimīyā'tit, pero
lej iccāpāstacmā'ni'. Lā' chuntza' hua'chilh icui'lacha' lā' iclacāxtlahuanī'ta'ncha'tza'.
4 A'xni'ca' takēstokchipitit por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' con ixlīmāpa'ksīn,
lā' a'xni'ca' hua'chilh xa'icui'lacha', como iccāpāstacmā'ni', 5 camāxtutit de mila-
clhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu'. Namacamaxquī'yā'tit Satanás para napātīni'n ixmacni'
lā' chuntza' namāpūtaxtūcan ixlīca'tzīn a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

6 Tū' tzey a'nchī ka'tla'jca'tzīyā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que macsti'na'j levadura
laklhtāyakō' ixlīhuāk huan tasquit? Chuntza' ixtalaclē'i' huan kalhatin chi'xcu'
nacāpasakō'yāni' milīhuākca'n como ū'tza' nacāmāsca'tī ā'makapitzīn. 7 Camakxtektit
ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. U'tza' hua'chi xakōlūhua' levadura. Camāxtutit xla' lā' chuntza'
nala'yā'tit hua'chi xasāsti' tasquit a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Tasqui'nī nala'yā'tit lacuan
porque maknīcanī't Cristo por quimpālacataca'n hua'chi maknīcan huan borrego a'ntū
nalē'ksajna'ncan para pascua. 8 A'xni'ca' tlahuacan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican
pascua, maka'ncan huan xakōlūhua' levadura lā' hua'can xasāsti' pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī
levadura. Chuntza' camācā'tanīuj Dios. Tasqui'nī pū'la camakxtekui huan tūn tū' tzey
tapāstacna' lā' huāk a'ntūn tū' tzey. Lā' catahui'lauj līlacatejtin lā' līlacastu'nc. Chuntza'
camācā'tanīuj Dios.

9 Iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' nac ā'kalhtin carta que tū' caticātā'talacxtuctit con a'ntīn
tatlahua talākalhī'n. 10 Tū' xa'icuanicu'tun que tū' catā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā'
quilhtamacuj a'ntīn tatlahua talākalhī'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun a'ntī xalanī'n nac
quilhtamacuj lā' tatampi'lhīni'n lā' ta'a'kxokoka'lhāna'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun
que tū' caticātā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn ta'a'cnīni'ni' ixídolosca'n.
Palh tū' ixcātā'talacxtuctit nīn chā'tin de xlaca'n, pues maclacasqui'n nataxtuyā'tit de
huā'mā' quilhtamacuj. 11 Pero a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni' ū'tza' huā'mā': Palh chā'tin
huan que kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' nā xla' tlahua talākalhī'n, tū' catitā'talacxtuctit.
Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī' lā' tlahua talākalhī'n o tampi'lhīni'n o na'a'cnīni'ni'
ixídolo, tū' catitā'talacxtuctit lā' nīn tū' titā'huā'ya'nā'tit. Lā' tū' titā'huā'ya'nā'tit huan
a'ntī huan que kalhlaka'ī' lā' xla' lakapalana'n o ka'chī o a'kxokoka'lhāna'n. 12-13 ¿Chu
quimaca'tzi na'iccājuzgarlī huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios? A'ntīn tū'
takalhlaka'ī', xlaca'n Dios nacājuzgarlī. Pero tasqui'nī hui'xina'n nacājuzgarlī'yā'tit huan
a'ntīn takalhlaka'ī'. Por eso camāxtutit de na milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu' a'ntīn
tlahua huā'mā' talaclē'i'.

6

A'ntīn talāmālacapū' con huan jueces a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

1 Lā' a'xni'ca' kalhatin de hui'xina'n līyāhuacu'tun catūhuā ā'kalhatin a'ntī kalh-
laka'ī', lej līmāxana' palh ixmālacapū'lh na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Ix-
talacāxtlahualh a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 2 Hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit con
Dios nacālacāxtlahua'yā'tit huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj.
Lā' palh hui'xina'n nacālacāxtlahua'yā'tit ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj, nā
tzē nalacāxtlahua'yā'tit antūn tū' lej tasqui'nī. 3 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quina'n
nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles? Lā' palh nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles, ā'chulā'
tzē nacālacāxtlahuayāuj a'ntū xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. 4 Chuntza' palh macla-
casqui'n nalacāxtlahua'yā'tit catūhuā xala' huā'mā' quilhtamacuj, ¿a'chī' cāputzayā'tit
huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' lej cā'a'cnīni'ni'can na ixlacapūnca'n a'ntīn takalhlaka'ī'?
5 Huā'mā' iccāhuaniyāni' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. ¿Chu tū' a'nan na mila-
clhpu'nanca'n nīn chā'tin a'ntīn tzē nacālacāxtlahuayāni' hui'xina'n a'ntī lītā'timīn?
6 Ca'tzīyā'tit que a'nan. Chuntza' tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit a'xni'ca' kalhatin a'ntī
kalhlaka'ī' lā' namālacapū' ā'kalhatin xatā'tin lā' nalacāxtlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
7 Como lāmālacapū'yā'tit entre lītā'timīn, chuntza' tasu'yu que tū' tlōkentaxtūyā'tit
ixtapuhuān Dios lā' lhūhua' ticāsputni'yāni'cus. Ixpātītit huan a'ntūn tū' tzey a'ntū
cātatlahuani'ni'. Ixtāya'ni'tit a'nchī cāta'a'kxokomaklhtīni'. 8 Pero māni' hui'xina'n
lātlahua'ni'yā'tit a'ntūn tū' tzey lā' cā'a'kxokomaklhtīyā'tit a'yuj mintā'tinca'n.
9 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn ko'hua'jua', xlaca'n tūlalh catitatanūlh
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n? Tū' tita'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n. Huan a'ntīn tamakpuscātīni'n
lā' huan a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' huan a'ntīn tataquilhpūtani' ídolos, xlaca'n tūlalh
catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talātā'tahui'lāna' entre chi'xcuhuī'n
lā' huan a'ntīn tamaklhtza'stī puscan, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
10 Nā huan a'ntīn taka'lhāna'n lā' huan a'ntīn talakla catūhuā lā' huan a'ntīn taka'chī
tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talakapalana'n lā' huan
a'ntīn ta'a'kxokomaklhtīni'n catūhuā tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nīn
tintī' de huan tamā'na tū' catitamaklhtīni'lh nīn tuntū' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 11 Lā'
chuntza' ixtlahua'yā'tit ā'makapitzīn de hui'xina'n. Pero chuhua'j Dios cālacsacnī'ta'ni'
lā' cāxapani'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n para natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' chuhua'j Dios
mālacstū'nca que hui'xina'n lacuantza' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā'
por ixlīmāpa'ksīn ixEspíritu quinDiosca'n.

Maclacasqui'n que Dios nacāmāpa'ksī quimacni'ca'n

12 Tzē na'icuan: "Icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū
iclacasqui'n". Pero tū' ixlīhuāk a'ntū ictlahuacu'tun nacāmaktāya ā'makapitzīn. Tzē
na'icuan: "Tzē na'ictlahua chuxatū catūhuā". Pero a'yuj xa'icualh, tū' ictlahuacu'tun
catūhuā a'ntūn tūla na'icmakxteka ā'calīstān lā' ū'tza' naquilītlaja. 13 Nā nahuan-
can: "Quimpānca'n maclacasqui'n līhua't lā' a'nan līhua't para quimpānca'n", nahuan-
can. Pero ixtu'ca'n tū' catitatāyani'lh para pō'ktu. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
Dios nacāmālakuanī ixtu'ca'n. Dios tlahualh quimacni'ca'n para que nalī'a'cnīni'ni'yāuj
xla'. Lā' xla' quincāmaxquī'yāni' a'ntū maclacasqui'n quimacni'ca'n. Tū' lacasqui'n
nalītlahuayāuj talākalhī'n quimacni'ca'n. 14 Lā' chu a'nchī Dios mālakahuanīchokolh ix-
macni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo nā chu chuntza' namālakahuanīchoko quimacni'ca'n
con ixlīmāpa'ksīn.
15 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quimacni'ca'n tā'tapa'ksī con Cristo? Lā' quimacni' a'ntūn
tapa'ksī con Cristo, ¿chichū na'iclīmaklhtī de Cristo para natā'takēxtimī kalhatin puscāt
xala' nac cā'tejen? Tū' maktin ictitlahualh. 16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' kalhatin
chi'xcu' tā'takēxtimī kalhatin puscāt a'ntī xala' nac cā'tejen chu lakatin macni' natala
a'xni'ca' natā'takēxtimī? Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Ixtu'ca'n chu lakatin macni' natala.

17 Lā' a'xni'ca' natamacamāstā'ya' con huan Jesús, mintu'ca'n nala'yā'tit chu lakatin
lī̄ca'tzī̄n.
18 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makpuscātīni'n, xla' más
ko'hua'jua' tlahua ixmacni' que a'xni'ca' tlahua ā'lakatin talaclē'i'. 19 Ca'tzīyā'tit que
Dios cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' como xla' tanūma' na mi'a'clhcunucca'n,
chuntza' mimacni'ca'n talanī't ixlītokpān Espíritu Santo. Lā' maclacasqui'n que Dios
namāpa'ksīni'n a'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' tapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n; tapa'ksī'yā'tit con
Dios. 20 Xla' lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz.
U'tza' nalī'a'cnīni'ni'yā'tit Dios a'nchīn tlahua'yā'tit con mimacni'ca'n como hui'xina'n
tapa'ksī'yā'tit con Dios.

7

Ixpālacata a'nchī tapūchahuacan

1 Lā' ixpālacata a'ntū quilātzo'kni'uj, chuhua'j iccākalhtīyāni'. Lej tzey palh kalhatin
chi'xcu' tū' maktin tā'takēxtimī kalhatin puscāt. 2 A'yuj tzey chuntza', pero como
lej makpuscātīni'ncan lā' lej makchi'xcu'nuncan, cataka'lhīlh chā'tunu' chi'xcuhuī'n
xmān kalhatin ixpuscātca'n lā' chā'tunu' puscāt cataka'lhīlh xmān kalhatin ixkōlu'ca'n.
3 Catlōkentaxtūlh kalhatunu' chi'xcuhuī'n a'ntūn tasqui'nī para ixpuscātca'n. Lā' chuntza'
kalhatunu' puscan catlōkentaxtūlh a'ntūn tasqui'nī para ixkōlu'ca'n. 4 Huan puscāt tū'tza'
ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixkōlu' nā tā'māpa'ksī. Nā chuntza' huan chi'xcu' tū'tza'
ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixpuscāt nā tā'māpa'ksī. 5 Palh huan chi'xcu' lā' ixpuscāt más
natatlahuacu'tun oración, tzē natalacchihuīna'n para que tū' natalātā'lhtata lātma'j, pero
tū' makān. Palh makān tū' natalātā'lhtata, huan ko'ti'ti' nacālīlaktzī'ncu'tun porque tū'
catitatāyani'lh.
6 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' que tzē tlahuacan. Tū' iccāmāpa'ksīmā'ni'. 7 Iclacasqui'n
que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalalh hua'chi quit pero Dios cāmaxquī' kalhatunu'
chi'xcuhuī'n a'nchī tzē natalatā'kchoko. Kalhatin tzē natlahua catūhuā lā' ā'kalhatin
natlahua ā'catūhuā. Kalhatin natapūchahua lā' ā'kalhatin tū' tasqui'nī natapūchahua.
8 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntīn tūna'j tapūchahua'yā'tit lā' a'ntī lakapūtnu'tza' que tzey
palh natachokoyā'tit chu chuntza' hua'chi quit. 9 Lā' palh kalhatin tū' catitāyani'lh
ixa'cstu, mejor catapūchahualh para que tū' pō'ktu napāstaca a'ntū lacasqui'n ixmacni'.
10 Lā' hui'xina'n a'ntīn tapūchahua'nī'ta'ntittza', iccāmāpa'ksīyāni' lā' tū' xmān quit. Nā
huan Māpa'ksīni' nā xla' cāmāpa'ksīyāni' que tū' catitamakxtekli ixkōlu'ca'n huan puscan.
11 Lā' palh makxteknī'ttza' ixkōlu' kalhatin puscāt, catachokolh ixa'cstu sin ixkōlu' o
catā'tahui'lachokopā ixkōlu'. Lā' huan a'ntī xakōlu' tū' catimakxtekli ixpuscāt.
12 Lā' chuhua'j xmān quit iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n lā' tū'tza' huan
Māpa'ksīni'. Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ixpuscāt tū' kalh-
laka'ī', tū' catimakxtekli huan puscāt palh xla' tā'tahui'lacu'tun. 13 Lā' kalhatin puscāt
a'ntī kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī' palh xla' tā'tahui'lacu'tun.
14 A'yuj huan chi'xcu' tū' kalhlaka'ī' Dios, pero por ixpālacata ixpuscāt a'ntī kalhlaka'ī',
māxtunquīcanī't huan chi'xcu' para nala ixla' Dios. Lā' nā huan puscāt a'ntīn tū'
kalhlaka'ī' māxtunquīcanī't para nala ixla' Dios por ixpālacata ixkōlu' a'ntī kalhlaka'ī'.
Palh tū' chuntza' cahuā, mincamana'ca'n ixtalalh hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Pero
chuhua'j laktzī'ncan hua'chilh a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan chi'xcu' antīn tū' kalhlaka'ī' lā'
palh makxtekcu'tun ixpuscāt, camakxtekli na'a'n. Lā' huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī'
lā' palh makxtekcu'tun ixkōlu', camakxtekli na'a'n. Dios lacasqui'n ca'cs calatahui'lauj
quina'n. 16 Huan puscāt tū' ca'tzī palh ixpālacata xla' ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī'
namāpūtaxtūcan; lā' huan chi'xcu' tū' ca'tzī palh ixpālacata xla' ixpuscāt a'ntīn tū'
kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan.

17 Chu a'nchī ixuanī'ta' a'xni'ca' pū'la kalhla'ka'i', chu chuntza' catachoko, xmān
nalatā'kchokoya' hua'chi Dios lacasqui'n. U'tza' icmāsu'yu na ixlīhuāk huan lītokpānna'.
18 Palh lanāntza' huī' mixtu'tu' a'ntū cālīlakapascan israelitas a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i'
ixtachihuīn Dios, catachoko chuntza'. Lā' palh tū' ixka'lhī'nī'ta' huan xtu'tu' a'xni'ca'
pū'la kalhlaka'i', nā chuntza' catachoko. 19 Palh ka'lhī'ya' huan xtu'tu' o palh tū' ka'lhī'ya',
xla' tuntū' ixpālacata. A'ntū más tasqui'nī, ū'tza' tlahuacan ixtapuhuān Dios. 20 Chā'tunu'
catachokolh na ixtascujūt a'ntū ixka'lhī a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios.
21 Palh xatatamāuj tasācua' ixua'nī'ta' a'xni'ca' kalhlaka'i', tū' tilīpuhua'na'. Pero palh
mimpatrón namakxtekāni', capit. 22 Huan a'ntīn tasācua' ixuanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh,
ū'tza' Dios laktzī'n hua'chilh tū' tasācua' ixuanī't. Lā' a'ntīn tū' xatatamāuj tasācua'
ixuanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' lanī't xatatamāuj ixtasācua' Cristo. 23 Quintā'timīn,
Dios lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. Lā' ū'tza'
tū' catilītamakxtektit lej nacātamāpa'ksīyāni' chi'xcuhuī'n. Xmān Dios nacāmāpa'ksīyāni'.
24 Quintā'timīn, chu a'nchī ixuanī'ta'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit, chuntza' natachokoyā'tit
a'yuj tapūchahuanī'ta'ntittza' o tū', lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'. Xmān chuhua'j
maclacasqui'n que Dios nacā'o'kska'lhīyāni'.

25 Huan Māpa'ksīni' tū' quimaxquī'lh līmāpa'ksīn ixpālacata a'ntīn tūna'j tapūchahua.
Pero tzē nakalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni' porque Dios quilakalhu'malh lā' quilac-
sacli. 26 Icpuhuan que tzey palh chā'tunu' ixtachokolh hua'chi quit icuī' lā' tzey porque
mimā' huan chi'chini' a'ntū napūpātīni'nāuj. 27 Palh ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' catimakx-
tekti lā' palh tū' ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' caputza. 28 Pero palh natapūchahua'cu'tuna',
ū'tza' tū' talaclē'i'. Lā' palh kalhatin tzu'ma'jāt natapūchahuacu'tun, ū'tza' tū' talaclē'i'.
Pero más jisclīhua' para xlaca'n a'ntīn tatapūchahuanī'ttza' a'xni'ca' namin huā'mā'
chi'chini'. Lā' quit tū' iclacasqui'n que lej napātīni'nā'tit.

29 Quintā'timīn, tū'tza' lej makān natahui'layāuj nac cā'quilhtamacuj. U'tza'
iccālīhuaniyāni' que huan a'ntī ka'lhī ixpuscāt catā'scujli Dios hua'chilh tū' ixka'lhī. 30 Tū'
lej makān a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Tū'tza' makān nacalhua'nā'tit lā'
tū'tza' makān napāxuhua'yā'tit lā' tū'tza' makān natamāhua'na'nā'tit. U'tza' calīlē'capintit
a'ntū natāyani' para pō'ktu. 31 Makapitzīn a'ntīn taka'lhī ixnegocioca'n, pō'ktu
tapāstacmā'na huan negocio. Hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit, tū' cala'tit hua'chi xlaca'n
porque chuxatū xala' huā'mā' quilhtamacuj tū' catitāyani'lh para pō'ktu.

32 Tū' iclacasqui'n que lej nacāpāta'layāni'. Huan chi'xcu' a'ntīn tūna'j tapūchahua, xla'
tzē cuenta natlahua xmān a'nchī namakapāxuhua huan Māpa'ksīni'. 33 Pero huan chi'xcu'
a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios; nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj
ixpālacata huan ixfamilia. Lā' cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua huan ixpuscāt.
Chuntza' tāpātu' ixtapāstacna'. 34 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntīn tūna'j tapūchahua o huan
puscāt a'ntīn tū'tza' ka'lhī ixkōlu', ū'tza' tzē cuenta natlahua a'nchī nalītlahua ixtapuhuān
huan Māpa'ksīni'. Lī'a'cnīni'ni'cu'tun Dios huāk a'ntū natlahua lā' a'ntū napāstaca. Huan
puscāt a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios. Nā pāstaca a'ntū xala' nac
cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia. Lā' nā cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua
ixkōlu'.

35 U'tza' iccāhuaniyāni' porque iccāmaktāyacu'tunāni'. Tū' iccāhui'līni'cu'tunāni' catūhuā
hua'chi a'xni'ca' cāchī'lakstokcan huan cahuāyujnu' pero iclacasqui'n que pō'ktu nat-
lahua'yā'tit a'ntū līmakuan porque xmān tlōkentaxtūcu'tunā'tit ixtapuhuān Dios.

36 Palh kalhatin chi'xcu' puhuan que tū' tzey porque tūna'j tapūchahua ixtzu'ma'jāt
porque xla' ka'tla'tza' lā' līmakuantza' natapūchahua, catlahualh a'ntū lacasqui'n. Tū'
tlahuamā' talaclē'i'. Camāpūchahualh ixtzu'ma'jāt. 37 Pero palh kalhatin chi'xcu'
līhui'līnī't que tū' namāpūchahua ixtzu'ma'jāt lā' puhuan que tū' maclacasqui'n nat-
apūchahua ixtzu'ma'jāt, lā' como tzē māpa'ksī huan ixtzu'ma'jāt, ū'tza' tzey. Tū'

camāpūchahualh. 38 Chuntza' huan tī māpūchahua ixtzu'ma'jāt, tzey tlahuamā', lā' más
tzey tlahua huan a'ntīn tū' māpūchahua ixtzu'ma'jāt.
39 Huan puscāt tūlalh catimakxtekli ixkōlu' līhuan xla' huī'cus. Pero palh nīnī'ttza'
ixkōlu', tzē natapūchahuapala, xmān calalh kalhatin chi'xcu' a'ntī kalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios. 40 Pero quit icpuhuan que más napāxuhua palh tū'tza' natapūchahua. Lā' icpuhuan
que chuntza' quimāsu'ni'lh huan Espíritu Santo.

8

Huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'can huan ídolos

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'canī't ídolos.
Hui'xina'n hua'nā'tit: "Quilīhuākca'n māchekxīyāuj lā' lej ka'lhīyāuj tapāstacna", hua'nā'tit.
Pero quit iccāhuaniyāni': "Capāstactit que lej ka'tla' makca'tzīcan palh xmān ka'lhīcan
lhūhua' tapāstacna'". Pero a'ntū cāmaktāyayāni' milīhuākca'n, ū'tza' lāpāxquī'can. 2 Palh
chā'tin puhuan que lej cā'tzī catūhuā, xla' tūna'j ca'tzī hua'chi tasqui'nī naca'tzī. 3 Pero
palh kalhatin pāxquī' Dios, Dios ca'tzī palh xla' tapa'ksī con Dios.
4 Lā' ixpālacata huan līhua't a'ntū' cā'a'ksajuī'canī't ídolos, quina'n ca'tzīyāuj que huan
ídolo tū' lakahuan lā' xmān kalhatin Dios a'ntī huī' lā' xla' xalakahuan. 5 A'nan a'ntīn
cāmāpācuhuīcan dioses nac a'kapūn o nac ti'ya't. Lā' a'yuj huancan a'nan lhūhua' dioses
lā' lhūhua' māpa'ksīni'nī'n, 6 pero para quina'n huī' xmān kalhatin quinDiosca'n lā'
ū'tza' a'ntī xaTāta'. Xla' cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā. Lā' quina'n hui'lāna'uj para
namāka'tlī'yāuj lā' na'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' para quina'n huī' xmān kalhatin Māpa'ksīni'
Jesucristo lā' xla' cācāxui'līkō' ixlīhuāk catūhuā lā' quina'n hui'lāna'uj por ixpālacata.
7 Tū' taca'tzī huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Makapitzīn tapuhuan que
tatlahua talaclē'i' a'xni'ca' tahua' quinīt a'ntū lī'a'ksajuī'canī't ídolos. U'tza' tapuhuan como
xapū'la ixtataquilhpūtani' huan ídolos a'xni'ca' tūna'j ixtakalhlaka'ī'. Lā' hasta chuhua'j
chuntza' tapuhuan que huā'mā' quinīt ixla' huan ídolo. Lā' tahuan que tū' tzey palh
hua'can como xlaca'n tūna'j xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 8 Huan quinīt
tū' quincāmaktāyayāni' na ixlacapūn Dios. Palh na'icua' catūhuā, tū' más tzey ictilalh na
ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj tū' ca'icua'lh catūhuā, pero tū' ā'chulā' ictilalh na ixlacapūn
Dios. 9 Maclacasqui'n cuenta natlahua'yā'tit a'ntūn tlahua'pā'na'ntit por ixpālacataca'n
a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' para que tū' namātlahuī'yā'tit talaclē'i' ā'kalhatin. 10 Hui'x
lej ca'tzīya' lā' palh nahuā'ya'na' a'nlhā taquilhpūtani'can ídolos, tzēlasā' nalaktzī'nāni'
kalhatin xatā'tin a'ntīn tūna'j xa'nca ca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Lā' como
hui'x lej ca'tzīya', xla' nalīhui'lī nahua' a'ntū a'ksajuī'canī't ídolos a'yuj na'u'cxca'tzī que
tlahuamā' talaclē'i'. 11 Chuntza' mintā'tin a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī', natlahua talaclē'i'.
Lā' chuntza' natatonkopū ixpālacata a'ntū hui'x tla'hua'ya'. Lā' Cristo nīlh ixpālacata
mintā'tin. 12 Lā' chuntza' hui'x tlahuani'pā't talaclē'i' Cristo a'xni'ca' māmakchuyī'ya'
mintā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' mātlahuī'ya' talaclē'i'. 13 Por
eso palh natatonkopū kalhatin quintā'tin por ixpālacata huan quinīt a'ntū icua', tū'
maktin ictihua'lh quinīt.

9

A'ntūn tzē ixtatlahua apóstoles

1 Ca'tzīyā'tit que quit apóstol lā' quit libre. ¿Chu tū' iclaktzī'nī't quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo? Lā' quit iccāmāsu'ni'ni' a'nchī Dios quilīmāmacū'nī't lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'tit.
2 A'yuj na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn quit tū' apóstol, pero hui'xina'n tūla catihua'ntit
hua'chi xlaca'n. Como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios,
chuntza' lītasu'yu que quit apóstol.
3 A'xni'ca' qui'a'ksa'ncan, ictamaktāya lā' chuntza' iccākalhtī: 4 ¿Chu tū' līmakuan palh
naquintamāhuī' a'ntī iccāmāsu'ni'? 5 ¿Chu tū' icka'lhī talacasqui' para na'ictlahua chu

a'cxtim hua'chi ā'makapitzīn apóstoles a'xni'ca' icmāsu'yu ixtachihuīn Dios? Chā'tunu'
nalē'n ixpuscāt a'xni'ca' na'a'n chuxalhā para namāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza'
tatlahua ā'makapitzīn apóstoles lā' huan ixtā'timīn Jesús lā' nā Pedro. 6 ¿Chu xmān quit lā'
Bernabé tūla iccāmakxtekāuj naquincātamāhuī'yāni'? ¿Chu maclacasqui'n xmān quina'n
icscujāuj para na'icmāpalayāuj quilīhua'tca'n? 7 A'ntī a'n ixpūtropa, ¿chu tū' māpalacan?
A'ntī cha'n pūlactin tacha'ni' xla' tzē nahua' ixtō'ca't. A'ntī cāmaktaka'lha huan borrego,
xla' nahua' xaquinīt. 8 A'ntū iccāhuaniyāni' tū' xmān ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n. Nā
chuntza' huan na ixley Moisés. 9 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican
ley:

Tū' camā'kānkanu' ixbosal mi'animalh a'ntū lacchi'ntamā' huan trigo a'ntū lītlahuacan harina.
Namakxteka' nahua'.

Tū' xmān por ixpālacata huan animal hualh Dios chuntza'. 10 Nā hualh ū'tza'
por quimpālacataca'n porque a'ntī cuxtu lā' a'ntīn cha'n chu a'cxtim taka'lhīmā'na
hasta a'xni'ca' nalana'n lā' natahua' xatza'ktza'. 11 Palh quina'n iccāmāsu'ni'yāni'
ixtachihuīn Dios a'ntūn tāyani' para pō'ktu, ¿chu ka'tla' catūhuā palh naquilātā'ī'yāuj
macsti'na'j a'ntū hui'xina'n ka'lhīyā'tit lā' a'ntūn tū' tāyani' para pō'ktu? 12 Lā'
palh cāmālacpitzini'yā'tit ā'makapitzīn mimākalhtō'kē'ni'ca'n, līhua'ca' ixquilāmālacpitzini'uj
quina'n. Quina'n más icka'lhīyāuj talacasqui'. Pero quina'n tū' maktin iccāsqui'ni'ni' para
que i'xquilāmālacpitzini'uj.

Mejor quina'n ictāyani'uj ixlīhuāk para que tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntūn tzē
nacāmāmakchuyī huan a'ntī natakalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
13 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tamaktāyana'n nac xaka'tla' ixlītokpānca'n israelitas
xlaca'n natahua' a'ntū līmincanī't nac lītokpān? Lā' a'ntī natamaktāyana'n nac altar
xlaca'n nā natahua' macsti'na'j a'ntū a'ksajuī'nincanī't nac altar. 14 Lā' hua'chilh
chuntza' huan mākalhtō'kē'ni'. A'ntīn tasca'tmā'na ixtachihuīn Dios natamāhuī' a'ntīn
cāmāsu'ni'mā'. Chuntza' māpa'ksīni'lh huan Māpa'ksīni'. 15 Pero quit tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni'
naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Lā' nīn quit tū' iccātzo'knuni'mā'ni' para
que natzucuyā'tit naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Mejor xa'icnīlh lā' tū'
naquimaklhtīcan quilīka'tla'jca'tzīn. U'tza' iclīka'tla'jca'tzī que tū' maktin tasqui'nī
naquilāmaxquī'yāuj nīn tuntū'.

16 Pues a'yuj icmāsu'yu ixtachihuīn Dios, tūla iclīka'tla'jca'tzī porque chuntza'
quilīmāmacū'ca. Lā' icxantila palh tū' na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. 17 Palh
xa'icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios porque chuntza' quintapuhuān, quintapāxuhuān ixlanī't
hua'chi quintatlaj. Pero maclacasqui'n na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios como ū'tza'
quilīmāmacū'ca. 18 ¿Tuchū quintatlaj? U'tza' huā'mā: Libre quit lā' tū' iccāmāta'jīyāni'
a'xni'ca' iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'yuj tzē xa'iccāsqui'ni'ni' catūhuā.

19 Tū' iclaclē'ni' nīn tintī'yā chi'xcu' lā' chuntza' nīn tintī'yā chi'xcu' tzē naquimāpa'ksī.
Chuntza' libre quit. Pero iclanī't hua'chi ixtasācua'ca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't para
que naquintakaxmata a'xni'ca' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' natakalhlaka'ī'. 20 Na
ixlaclhpu'nanca'n israelitas quit iclatā'kchokolh hua'chi israelita para que natakalh-
laka'ī'. Lā' para a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan na ixley Moisés quit iclatā'kchokolh
hua'chilh xa'ictlōkentaxtūcu'tulh a'ntū huan huan ley, a'yuj quit icca'tzī que tū' macla-
casqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan huan ley. Chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī
xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan ixley Moisés. 21 Para a'ntīn tū' talaka-
pasa ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n. Porque a'yuj tū' maclacasqui'n
na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixley Moisés, maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan
ixlīmāpa'ksīn Cristo. Lā' chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī ixtachihuīn Dios huan
a'ntīn tū' talakapasa ixley Moisés. 22 Lā' na ixlaclhpu'nanca'n xlaca'n a'ntīn tū' xa'nca
taca'tzī a'ntūn tzey o a'ntūn tū' tzey, iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n para que tzē

na'iccāmāsu'ni' xlaca'n. Lā' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xa'nca. Hua'chi chuxatīya
chi'xcu' iclatā'kchokolh para que natakaxmata a'ntū icmāsu'yumā' lā' natakalhlaka'ī'.
23 Lā' huāk huā' tamā'na ictlahuamā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza'
ā'makapitzīn naquintatā'pāxuhua porque Dios lej quincālakalhu'man.

24 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit a'ntīn tatanū nac tatu'jnu' cuenta tatlahua a'nchī natatu'jnun
porque xmān kalhatin natlaja ixpremio? Chuntza' natlahua'yā'tit. Lej ca'a'kahuāna'ni'tit
Dios para natla'ja'yā'tit. 25 A'ntīn tanūcu'tun nac tatu'jnu' tasqui'nī nalaktō'ka' lā'
natasca'ja. Lā' huan a'ntī natlaja, namaxquī'can lakatin corona a'ntū palaj nascōhuan.
Pero a'ntū naquincātamaxquī'yāni' quina'n a'ntī nalīhui'līyāuj natlahuayāuj ixtapuhuān
Dios, ū'tza' natāyani' para pō'ktu. 26 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān Dios lā'
iclīhui'līlh na'ictlaja. Tū' chu tlakaj iclīhui'līlh ictlaja hua'chi a'ntīn tucscu'tun catūhuā
lā' xmān līsno'ka xa'ū'ni'. 27 Quit iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' quit icmāpātīnī
quimacni' para na'ictlaja lā' na'icmāpa'ksī quimacni'. Chuntza' tū' napātle'ke que
a'xni'ca' līlhūhua' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' māni' quit tūla ictlōkentaxtū a'ntū
ixtapuhuān.

10

Tū' tzey palh taquilhpūtani'can ídolos

1 Tū' iclacasqui'n que napātza'nkā'yā'tit a'ntū cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n a'ntīn
tatā'a'lh Moisés. Ixlīhuākca'n tastālani'lh huan poklhnu' a'ntū Dios cāmāpū'līni'lh. Lā'
ixlīhuākca'n tatētaxtulh huan nac mar a'ntū māpācuhuīcan Mar Spi'nenke'. 2 Lā' como
xlaca'n tastālani'lh huan poklhnu' lā' xlaca'n catojon tatētaxtulh huan nac mar, chuntza'
ū'tza' hua'chilh ta'a'kpaxli a'ntza' lā' talalh ī'sca'txtunu'nī'n Moisés. 3 Lā' ixlīhuākca'n chu
a'cxtim tahua'lh huan maná. U'tza' huan līhua't a'ntū Dios macamilh lakalīyān. Lā'
ixlīhuākca'n chu a'cxtim talīko'tnūlh huan xcān a'ntū Dios māxtulh huan nac chihuix. 4 Lā'
huā'mā' chihuix hua'chi Cristo a'ntī cāmaxquī'lh ixlīhuāk a'ntū ixtamaclacasqui'n chu
a'nlhā na ixtejca'n. 5 Pero a'yuj Dios xa'nca ixcāmaktaka'lha, xlaca'n tū' tamakapāxuhualh
xla' lā' ū'tza' ixcālīmāpī'tēlha huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't huan a'ntī ixtanītēlha.

6 Lā' huā' tamā'na a'ntūn cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n, huāk quincātamāsu'ni'yāni'
que tū' lej catilacasqui'uj a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n lej talacasqui'lh. 7 Makapitzīn
de xlaca'n tatatzokostani'lh huan ídolo. Lā' chuntza' tatzo'knī't ixpālacataca'n a'ntīn
tatatzokostani'lh huan ídolo:
Tachi'xcuhuī't tatahui'lalh lā' tahuā'yalh lā' tako'tnūlh.
Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tatzuculh talakastāna'n.
Tū' catitatzokostani'tit ídolos hua'chi xlaca'n. 8 Makapitzīn de xlaca'n tatlahualh
talākalhī'n lā' lakatin chi'chini' tanīlh pu'xamatu'tun mil. Tū' catitlahua'tit talākalhī'n
hua'chi xlaca'n tatlahualh. 9 Makapitzīn de xlaca'n tamājiclhuī'lh Dios lā' ū'tza'
cālīlīmaknīlh huan lhūhua' lūhua'. Tū' catimājiclhuī'tit huan Māpa'ksini' hua'chi xlaca'n
tatlahualh. 10 Makapitzīn de xlaca'n talē'ksa'nli Moisés lā' milh huan ángel a'ntī maknīni'n
lā' cāmāsputūkō'lh. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit hua'chi xlaca'n.

11 Ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh xlaca'n hua'chi līmāsca'tīn para quina'n. Lā' tzo'kui'līca
para naquincātamāca'tzīnīyāni' a'nchī natlahuayāuj quina'n a'ntī hui'lāna'uj a'xni'ca' tū'
lej makān nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 12 Por eso huan a'ntīn puhuan que tzey
xla' lā' tū' natlahua a'ntūn tū' tzey, cuenta catlahualh. Chu līpaclhīj tzē natlahua
taclē'i'. 13 Chuxatū a'ntū napātle'keni'yāni' para nalīlaktzī'nāni', ū'tza' chu a'cxtim
a'ntūn tzē napātle'keni' ā'chā'tin. Lā' tzē nalīpāhua'na' Dios porque xla' tū' catimakxtekli
nalīlaktzī'nca'na' hasta que tū'tza' tāyani'ya'. Xla' namāhuixcānīyāni' para que natāyani'ya'
lā' chuntza' nalīpūtaxtuya'.

14 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' porque iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Cataxtunquītit de
a'ntū ixla' ídolos lā' tū' titaquilhpūtani'yā'tit. 15 Hui'xina'n tzēn pāstacna'nā'tit. Ca-
puhua'ntit mē'cstuca'n palh tzey o tū' tzey a'ntū iccāhuaniyāni'. 16 A'xni'ca' hua'can Santa
Cena, māstā'yāuj pāxcatca'tzī por a'ntūn tojōma' huan nac taza. Lā' quilīhuākca'n līko'tnūj
a'ntū ixtojōma'. Lā' ū'tza', ¿chu tū' huanicu'tun que quina'n tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo
a'ntī maka'lh ixka'lhni'? Lā' huan pāntzi a'ntū che'keuj lā' hua'uj nā ū'tza' huanicu'tun
que tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo porque quilīhuākca'n hua'uj ixmacni'. 17 Lā' como xmān
mactin pāntzi a'ntū mālacpitzican, chuntza' quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo
quina'n hua'chi chu lakatin macni' lauj porque quilīhuākca'n hua'uj huanmā' pāntzi.
18 Capāstactit a'nchīn tatlahua huan a'ntīn cāmāpacuhuīcan israelitas. A'xni'ca tahua'
huan quinīt a'ntū lē'ksajuī'nincanī't nac altar, tā'ta'a'cxtimī Dios porque huan altar ixla'
Dios. 19 ¿Tuchū icmāsu'yumā'? ¿Chu icuanicu'tun que huan ídolo ka'lhī ixtapalh o
ixlē'ksajna' huan ídolo ka'lhī ixtapalh? 20 Tū' chuntza' iccāhuanini'. Iccāhuanicu'tunāni'
que a'ntūn ta'a'ksajuī' huan ídolo huan antīn tū' israelitas, xlaca'n ta'a'ksajuī'mā'na huan
tūn tū' tzeyā ū'nī'n a'ntū cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'. Tū' ta'a'ksajuī'mā'na Dios. Lā' quit
tū' iclacasqui'n natā'ta'a'cxtimī'yā'tit huan ko'ti'ti'. 21 Palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, tūla
catipūko'tnu'ntit huan ixtazaca'n Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā' nā ixtazaca'n huan
ídolos. Nīn tūla catihuā'yantit na ixmesa Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā' nā na
ixmesaca'n huan ídolos. 22 ¿Cha tzēlasā' mājiclhuīcu'tunā'tit huan Māpa'ksīni'? Quina'n tū'
līhua'ca' māpa'ksīni'nāuj que xla'.

Nacāpāstacāuj ā'makapitzīn

23 Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero makapitzīn catūhuā tū' tzey. Tzē tlahuacan
chuxatū catūhuā pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' cāmaktāya a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios. 24 Tū' catipuhua'ntit pō'ktu: "¿Tuchū más tzey para quit?" Nā napuhua'nā'tit:
"¿Tuchū más tzey para ā'chā'tin?"
25 A'xni'ca' tamāhua'ya' quinīt nac lītamāuj, tū' catikalhasqui'nī'ni' palh a'ksajuī'canī't
ídolo. Tzē nahua'ya' lā' tū' a'chī' catipu'hua'nti. 26 Porque Dios tlahualh huan quilhta-
macuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan huā'tzā'.
27 Palh kalhatin mi'amigo tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' kantāyayāni' lā' palh
pincu'tuna' na ixchic, cahua't chuxatū a'ntū namaxquī'ca'na'. Lā' tū' cakalhasqui'nī'ni'
palh a'ksajuī'canī't huan ídolo. 28 Pero palh kalhatin ixuanini': "Huā'mā' quinīt
lē'ksajuī'canī't ídolo", tū' catihua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnī'ni'. Chō'la xla' puhuan que
tūla hua'can. Hui'x ca'tzīya' que tū' a'chī' nala'ya' palh nahua'ya'; pero antī māca'tzīnīni',
xla' tū' ca'tzī. 29 U'tza iclīhuanini' que tū' cahua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnīyāni'.
Kalhatin tzē nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' cuenta xa'ictlahualh a'ntū puhuan ā'chā'tin
ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' quit ictlahuacu'tun catūhuā? 30 Palh pū'la
na'icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' na'icua' chuxatūyā catūhuā, ¿a'chī' quilē'ksa'ncan
ixpālacata a'ntū iclīmaxquī'nī't pāxcatca'tzī Dios?" Chuntza' tzē nakalhasqui'nīni'n.
31 Chuntza' chuxatū a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' natlahua'yā'tit para que ā'makapitzīn
natamācā'tanī Dios. A'xni'ca' huā'ya'mpā'na'ntit lā' a'xni'ca' ko'tnu'nā'tit, natlahua'yā'tit
para que ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios. 32 Tū' titlahua'yā'tit nīn tuntū' antūn tzē
nacāmāmakchuyī israelitas nīn griegosnu' nīn xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios.
33 Lā' quit iccālīmakapāxuhuacu'tun ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxatū ictlahuamā'. Tū'
icputzamā' xmān a'ntūn tzey para quit; nā icputzamā' a'ntūn tzey para ā'makapitzīn para
que tzē natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' nacāmāpūtaxtūcan.

11

1 Caquilāmaksca'tui chu a'cxtim hua'chi quit icmaksca'tli Cristo.

Ixpālacata huan puscan a'nlhān tlī'can

2 Chuhua'j quintā'timīn, lej tzey a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj lā' tlōkentaxtūyā'tit
a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni'. 3 Lā' iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit que Cristo cāmāpa'ksī
chā'tunu' chi'xcu'; lā' huan a'ntī xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt; lā' Dios māpa'ksī Cristo.
4 A'xni'ca' huan chi'xcu' kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh
lā' palh tū' tā'kxtu ixtā'knu', xla' tū' a'cnīni'ni' ixMāpa'ksīni'. 5 A'xni'ca huan puscāt
kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh, tasqui'nī natamūtlapa. Palh
tū' natamūtlapa huan puscāt, tamāxani' xa'cstu lā' chu a'cxtim hua'chilh tamūxui'ca.
6 Palh kalhatin puscāt tū' tamūtlapacu'tun, cakoksitca; lā' como līmāxana' takoksita o
tamūxui'ca huan puscāt, catamūtlapalh. 7 Por ixpālacata a'ntūn tlahua huan chi'xcu',
tzē namāka'tlī'can Dios lā' por ixpālacata a'ntūn tlahua huan puscāt, na'a'cnīni'ni'can
ixkōlu'. 8 Dios tū' tlahualh chi'xcu' de huan puscāt, pero lītlahualh puscāt ixtāpāchā'xta
huan chi'xcu'. 9 Chuntza' Dios tū' tlahualh chi'xcu' por ixpālacata puscāt pero tlahualh
puscāt por ixpālacata chi'xcu'. 10 U'tza' lītasqui'nī que huan puscāt natamūtlapa. Chuntza'
a'cnīni'ni' ixkōlu' lā' huan ángeles. 11 Pero na ixlacapūn Dios, huan chi'xcu' lā' huan puscāt
chu a'cxtim, lā' talāmaclacasqui'n chā'tunu'. 12 Huan xapū'la puscāt Dios māxtulh de na
ixtāpāchā'xta huan chi'xcu' lā' chuhua'j xachi'xcu' ska'ta' lacatuncuī por puscāt. Lā' Dios,
xla' mā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan.
13 Hui'xina'n mē'cstuca'n calīhui'lī'tit. ¿Chā puhua'nā'tit minī'ni' palh huan puscāt
nakalhtō'ka' lā' tū' mūtlapacan? 14 ¿Chu tū' līmāxana' palh pūlhmā'n ixya'j huan chi'xcu'?
15 Lā' huan puscāt līka'tla'jca'tzī ixya'j xapūlhmā'n. U'tza' lītamūtlapa. 16 Palh chā'tin
lē'ksa'ncu'tun ixpālacata huan tamūtlapacan, nahuaniyā'tit: "Quina'n iclīsmanīnī'ta'uj que
huan puscan natatamūtlapa a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na", nahuaniyā'tit. Lā' chuntza'
līsmanīcan chuxalhā mācā'tanīcan Dios.

Tlahuaca a'ntūn tū' līmakuan nac huan Santa Cena

17 Chuhua'j iccālacaquilhnīyāni' lā' ixpālacata huā'mā': A'xni'ca' takēstokā'tit,
tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan lā' a'ntūn tū' lālīmaktāya'yā'tit. 18 Xapū'la
iccāhuaniyāni' que quihuanica que a'xni'ca' takēstokā'tit, hui'xina'n talacpitziyā'tit
na milaclhpu'nanca'n. Lā' macsti'na'j ickalhlaka'ī' a'ntūn tahuan. 19 Porque
tzēlasā' maclacasqui'n natalacpitziyā'tit para que chuntza' natasu'yu tichū stu'ncua'
tamakapāxuhua Dios. 20 A'xni'ca' takēstokā'tit, tasu'yu palh tū' hua'pā'na'ntit ixCena
huan Māpa'ksīni'. 21 Porque pō'ktu a'xni'ca' hui'xina'n hua'yā'tit, chā'tunu' palaj
tayayā'tit milīhua'tca'n a'ntū līta'nā'tit. Lā' chuntza' kalhatin a'ntīn tū' ka'lhī, xla'
natzi'ncsa lā' ā'kalhatin naka'sa lā' hasta naka'chī. 22 ¿Chu tū' ka'lhīyā'tit minchicca'n
a'nlhā tzē nahuā'ya'nā'tit lā' nako'tnū'nā'tit? Tū' tzey a'nchī tlahua'pā'na'ntit porque
chuntza' cāmaka'nā'tit huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoknī't. Lā'
cāmāmāxa'nī'yā'tit huan a'ntīn tū' taka'lhī ixlīhua'tca'n. ¿Chichū na'iccāhuaniyāni' que
lej tzey a'nchī tlahua'yā'tit? Tū' icticāhuanini', nīn maktin.

Ixpālacata huan ixCena huan Māpa'ksīni'
Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20

23 Quit iccāmāsu'ni'ni' a'ntū quimāsca'tīlh huan Māpa'ksīni' lā' ū'tza' huā'mā'. Māni'
huanmā' tzī'sa a'xni'ca' ixmacamāstā'mā'ca para namaknīcan, huan Māpa'ksīni' Jesús
tayalh pāntzi a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. 24 Lā' māstā'lh pāxcatca'tzī para huan pāntzi lā'
che'kelh lā' mālacpitzilh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
Catē'tit lā' cahua'tit.
Huā'mā' quimacni' a'ntū icmacamāstā' por mimpālacataca'n.
Nahua'yā'tit chuntza' hua'chi hua'yāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
25 Lā' chu a'cxtim tlahuani'lh huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh. Tayalh lā' māstā'lh
pāxcatca'tzī lā' cāhuanilh:
A'ntū tojōma' nac huā'mā' taza ū'tza' xasāsti' ixtamālacnūn Dios lītaxtu a'ntū līlacāxtlahuaca
quinka'lhni'.

Napūko'tnū'nā'tit chuntza' hua'chi pūko'tnū'nāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
Chuntza' cāhuanilh. 26 Makatunu' nahua'yā'tit chuntza' huā'mā' pāntzi lā'
napūko'tnū'nā'tit chuntza' huā'mā' taza, namālacstū'ncā'tit a'nchī nīlh huan Māpa'ksīni'
por quimpālacataca'n. Chuntza' catlahua'tit hasta a'xni'ca' nataspi'ta huan Māpa'ksīni'.

A'nchī līmakuan hua'can huan Santa Cena

27 Lā' chuxatī nahua' huā'mā' pāntzi lā' chuxatī napūko'tnūn huā'mā' taza, catlahualh
a'nchīn tasqui'nī. U'tza' huanicu'tun que tasqui'nī que xa'nca nalatā'kchoko na ixlacapūn
Dios. Lā' palh tū', nalakmaka'ncan ixmacni' lā' ixka'lhni' Jesús. 28 Maclacasqui'n
que chā'tunu' a'ntī nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza pū'la napuhuan palh
xa'nca latā'kchokomā' na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', pū'la casqui'nli tamāsputūn lā'
chuntza' tzē nahua' huan pāntzi lā' tzē napūko'tnūn huan taza. 29 Porque huan a'ntī
nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza lā' palh tū' māchekxī a'ntūn tlahuamā', xla'
makstatlahuacan xa'cstu. Xla' tū' ca'tzī que huā'mā' līhua't hua'chi ixlaktapalh ixmacni'
lā' ixka'lhni' huan Māpa'ksīni'. Hui'xina'n tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū huanicu'tun
ixCena huan Māpa'ksīni'. 30 U'tza' lhūhua' na milaclhpu'nanca'n tū' lactli'hui'qui lā' ū'tza'
talī'ī'tza'ca'n lā' ā'makapitzīn tanīlh. 31 Palh quina'n ixpuhuáuj: "¿Chā xa'nca iclatlā'huan na
ixlacapūn Dios o tū'?" palh chuntza' ixpuhuáuj, tū' ixquincātacastigarlīni'. 32 Dios cuenta
quincātlahuayāni' lā' quincācastigarlīyāni' para que nasca'tāuj. Lā' chuntza' tū' cati'a'uj
nac pūpātīn hua'chi xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.
33 Quintā'timīn, a'xni'ca' natakēstokā'tit para nahuā'ya'nā'tit, tū' palaj nataya'yā'tit
milīhua'tca'n. Chā'tunu' cacāka'lhī'tit ā'makapitzīn. 34 Palh tzi'ncsa kalhatin, cahuā'yalh
pū'la na ixchic. Lā' chuntza' tū' natlahua'yā'tit a'ntū mē'cstuca'n nalīlaclī'pinā'tit a'nlhā
takēstokcanī't. Lā' ā'makapitzīn catūhuā na'iccālacāxtlahua a'xni'ca' na'ica'nācha'.

12

Huan ixlī'a'ksajna' Espíritu Santo a'ntūn cāmaxquī' chā'tunu' chi'xcuhuī'n

1 Chuhua'j iclacasqui'n naca'tzīyā'tit ixpālacata huan lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan
Espíritu Santo.
2 Ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios, ixcāta'a'kxokoyāni'
lā' chuntza' ixcātalīmāxtuyāni' huan na ixtej Dios para natatzokostani'yā'tit
ídolos. Hua'chilh ixsā'pinī'ta'ntit para nacā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ídolos a'ntūn tūla
caticāmaktāyani'. 3 Iccāmāsca'tīcu'tunāni' que huan a'ntī ka'lhī ixEspíritu Dios tūla
catilakapalalh ixtacuīni' Jesús. Lā' palh tū' ixmāsu'ni'lh huan Espíritu Santo, nīn tintī' tzē
ixualh que Jesús xla' ū'tza' Māpa'ksīni'.
4 Xtunc ixlī'a'ksajna' chā'tunu' chi'xcu' pero xmān kalhatin Espíritu Santo a'ntī
cāmaxquī'kō'lh. 5 Lā' xtunc ixtascujūt chā'tunu' pero xmān kalhatin quiMāpa'ksīni'ca'n
a'ntī scujni'mā'nauj. 6 Xtunc a'nchī chā'tunu' tatā'scuja Dios pero māni' Dios a'ntī māsu'yu
ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' chi'xcuhuī'n tatā'scuja. 7 Tasu'yu que huan Espíritu Santo cāmaxquī'
ixlīmāpa'ksīn chā'tunu' para natamaktāya ā'makapitzīn. 8 Kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī
namāstū'nca a'ntū stu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'nchī Dios lacasqui'n nalatā'kchokoyāuj.
Lā' ā'kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī namāstū'nca a'nlhā jicslīhua' na ixtachihuīn Dios. Pero
a'ntī cāmāsca'tīlh chā'tunu', xmān kalhatin lā' māni' ū'tza' huan Espíritu Santo. 9 Ixpālacata
huan Espíritu Santo kalhatin lej līpāhuan Dios a'xni'ca' tlahua oración lā' ca'tzī que
Dios namaxquī' a'ntū squi'ni'. Lā' ixpālacata Espíritu Santo ā'kalhatin tzē nacāmātzeyī
huan ī'tza'ca'nī'n. 10 Kalhatin tzē natlahua lē'cnīn lā' ā'kalhatin lej tzē nahuan a'ntū Dios
māca'tzīnīlh. A'kalhatin huampala tzē naca'tzī xa'nca tichū cāmāchihuīnī ā'makapitzīn,
palh huan Espíritu Santo o palh huan tlajana'nī'n. A'kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc
tachihuīn a'ntūn tū' maktin chihuīna'nī't. Lā' ā'kalhatin tzē namāchekxī a'ntū huanicu'tun
huan xtunc tachihuīn. 11 Ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā ixtascujūt ixEspíritu Dios. Lā' chu
a'nchī lacasqui'n huan Espíritu Santo chu chuntza' cāmāsu'ni' chā'tunu' a'ntū natatlahua.

Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj hua'chilh chu lakatin macni'

12 Kalhatunu' chi'xcuhuī'n xmān lakatin ixmacni'ca'n. Lā' lhūhua' xalacpītzin ka'lhī
quimacni'ca'n hua'chi quimacanca'n lā' quilakastapunca'n lā' quintojonca'n. Pero
ixlīhuāk huā' tamā'na chu lakatin quimacni'ca'n. Lā' nā chuntza' quina'n lanī'tauj
hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo. 13 Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn
Dios, quina'n lanī'tauj hua'chi chu lakatin macni' a'xni'ca' Dios quincāmaxquī'ni' Espíritu
Santo. Quilīhuākca'n a'yuj israelitas o griegosnu' lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'
tasācua', quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj chu lakatin lanī'tauj a'xni'ca' maklhtīni'uj
huan Espíritu Santo.

14 Tāpālhūhua' xalacpītzin quimacni'ca'n. Tū' xmān ka'lhīyāuj quimacanca'n. Nā
ka'lhīyāuj quintojonca'n lā' qui'a'ka'xko'lhca'n para natalakō' chu lakatin macni'. 15 Palh
ixuanli huan tojon: "Quit tū' ixmacan huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan
macni'", chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. 16 Lā'
palh ixuanli huan a'ka'xko'lh: "Quit tū' ixlakastapun huā'mā' macni' lā' chuntza' quit
tū' ixla' huan macni'", chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan
macni'. 17 ¿Chichū ixkaxmatui palh xmān ixka'lhīuj quilakastapunca'n? Lā' ¿chichū
ixlīquincalana'uj palh quimacni'ca'n huāk a'ka'xko'lh ixlalh? 18 Ixlakta quimacni'ca'n
chu a'nchī Dios cātlahualh. Lā' xla' cācāxtlahualh chu a'nchī xla' lacasqui'lh con ixlīhuāk
huan xalacpītzin. 19 Palh huāk quimacni'ca'n ixlalh cahuā xmān lakatin xalacpītzin
hua'chi a'ka'xko'lh, ¿chichū ixlītaxtucha' lakatin macni'? 20 Chuntza' lhūhua' ixlacpītzin
quimacni'ca'n pero xmān lakatin macni' lanī't.

21 Chuntza' huan lakastapun tūla catihuanilh huan macan: "Hui'x tū' icmacla-
casqui'nāni'". Lā' nīn huan a'kxāk tūla catihuanilh huan tojon: "Hui'x tū' ic-
maclacasqui'nāni'". 22 A'yuj tū' a'cxtim tasu'yu ixlītli'hui'qui lakatunu' xalacpītzin
quimacni'ca'n pero chu a'cxtim tatasqui'nī chā'tunu'. 23 Huī' na quimacni'ca'n a'nlhā
tū' līmakuan tasu'yu. Lā' xa'nca lhakā'nanāuj pō'ktu. Chuntza' xa'nca maktaka'lhāuj
lā' a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā līmāxana' tasu'yu. 24 Lā' a'nlhā tū' līmāxana' tasu'yu, tū'
lej cuenta tlahuayāuj. Lā' Dios xa'nca cāxtlahualh ixlīhuāk quimacni'ca'n para que
na'a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā huancan que tū' lej tasqui'nī. 25 Lā' tūla cāmāxtunquīcan
xalacpītzin quimacni'ca'n pero huan xalacpītzin talāmaktāya. Chuntza' quintojonca'n
lā' quimacanca'n lā' quilakastapunca'n talāmaktāya. 26 Lā' a'xni'ca' tatakāhuī' quinto-
jonca'n o quimacanca'n, ixlīhuāk quimacni'ca'n tatā'pātīni'n. Lā' palh na'a'cnīni'ni'can
quintojonca'n o quimacanca'n, tatā'pāxuhua ixlīhuāk quimacni'ca'n.

27 Chuhua'j hui'xina'n hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo lā' maclacasqui'n chā'tunu'
nalāmaktāya'yā'tit. Chā'tunu' ka'lhī'yā'tit mintascujūtca'n. 28 Lā' kalhatunu' a'ntīn
takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' cāmaxquī'lh chā'tunu' ixtascujūtca'n. Xapū'la Dios
cāhui'līlh makapitzīn ixlī'apóstolca'n a'ntī más ixtatasqui'nī lā' ixlīmaktu' cāhui'līlh
ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n lā' ixlīmaktu'tun cāhui'līlh ixlīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n. Nā Dios
cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē natatlahua lē'cnīn lā' cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē
natamātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Nā ā'makapitzīn cāhui'līlh para natamaktāyana'n lā' ā'makapitzīn
cāhui'līlh para natala xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' cāhui'līlh huampala
ā'makapitzīn a'ntīn tzē natachihuīna'n xtunc tachichuīn. 29 ¿Chu ixlīhuākca'n ta-
lanī't apóstoles? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't a'cta'sana'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't
mākalhtō'kē'ni'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n natatlahua lē'cnīn? Tū' maktin nala chuntza'. 30 Lā'
ixlīhuākca'n tūla natamātzeyīni'n. Lā' ixlīhuākca'n tūla natachihuīna'n xtunc tachihuin.
Lā' nīn ixlīhuākca'n tūlalh catitahualh a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. 31 Lej
caputza'tit a'nchī naka'lhī'yā'tit huan lī'a'ksajna' a'ntū más tzey. Lā' na'iccāmāsu'ni'yāni'
a'ntū scana'nca' más xatzey.

13

Ixpālacata huan tapāxquī'n

1 Palh ixchihuīna'uj tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā hua'chi ángeles tachihuīna'n, chu tlakaj
ixtlahuáuj palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Quintachihuīnca'n talanī't hua'chi līcā'n
a'ntū xmān sā'nan o mā'katzincsīni'n palh tū' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. 2 Lā' a'yuj xa'nca
ixlīmāstū'ncni'uj ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, lā' a'yuj ixmāchekxīuj
huan tapāstacna' a'ntūn tatzē'knī't, lā' palh ixca'tzīkō'uj tāpālhūhua' catūhuā, ū'tza' tū'
ixquincāmaktāyani' nīn tuntū' palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Lā' huampala palh
lej ixlīpāhuáuj Dios lā' ixca'tzīuj que tzē ī'squi'ni'uj que camālacsijli lakatin kēstin lā'
ixtalacsijli, tuntū' quintapalhca'n palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. 3 Palh ixcāstā'kō'uj
ixlīhuāk a'ntū ka'lhīyāuj para que ixcāmālacpitzini'uj a'ntīn cāsputni' ixlīhua'tca'n lā' palh
ixmacamāstā'uj quimacni'ca'n para que naquincātalhcuyuyāni', chu tlakaj ixtlahuáuj
huā' tamā'na palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn.
4 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn lej natāyani' lhūhua' lā' tū' na'a'kchā'n. Xla'
lej nalakalhu'manīni'n lā' tū' a'chī' catipuhualh a'yuj ā'makapitzīn más taka'lhī. Nā
xla' tū' ka'tla'jca'tzī lā' tū' ixa'cstu napuhuan palh lej tzey xla'. 5 Huan a'ntī lej
cāpāxquī' ā'makapitzīn tū' natlahua a'ntūn tū' līmakuan nīn tū' lej nacālakla lhūhua' catūhuā
xmān para ū'tza' ixa'cstu. Xla' tū' palaj na'a'kchā'n lā' tū' natapalāna'ni'cu'tun a'ntū
tlahuani'canī't a'ntūn tū' tzey. 6 Nā xla' tū' nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntūn tū' tzey
pero nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntū xatzey. 7 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn,
xla' natāyani'kō' chuxatū napātle'keni'. Lā' napuhuan que tzey ā'makapitzīn lā' tū' palaj
nacā'a'ksa'ncu'tun. Xla' napuhuan que ā'calīstān natatlahua a'ntūn tzey. Lā' a'yuj
napātīni'n, pero tū' catimakxtekli nacāpāxquī' ā'makapitzīn.
8 Huan tapāxquī'n tū' maktin catisputli. Nasputa ixtachihuīn huan a'ntī māstū'nca ix-
tachihuīn Dios. Nā natasputa huan tāpālhūhua' tachihuīn a'ntū a'nan nac quilhtamacuj.
Nasputa ixlīhuāk a'ntū chi'xcuhuī'n tzē nataca'tzī. 9 Porque tū' ketzī a'nchī ca'tzīyāuj
chuhua'j lā' tū' ketzī a'nchī māstū'ncāuj chuhua'j ixtachihuīn Dios. 10 Namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' naca'tzīkō'yāuj ixlīhuāk lā' a'xni'ca' tū'tza' namaclacasqui'nāuj a'ntū
ca'tzīyāuj chuhua'j lā' a'ntūn tū' ketzī.
11 A'xni'ca' ti'na'jcus ka'hua'chu xa'icuanī't, hua'chi ka'hua'chu xa'icchihuīna'n. Lā'
hua'chi ka'hua'chu xa'icpuhuan lā' xa'icpāstacna'n. A'xni'ca' ictachi'xcuhuī'lh, icmakx-
tekli a'nchī xa'icuanī't quilīka'hua'chu. 12 Chuhua'j tū' xa'nca lakapasāuj Dios, xmān
hua'chilh ixlaktzī'nui ixmāspilēk nac slamama līcā'n. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nalaktzī'nāuj Dios calacan. Chuhua'j macsti'na'j ca'tzīyāuj a'nchī huanī't Dios; pero
a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', nalakapasāuj Dios hua'chi xla' quincālakapaskō'yāni'.
13 Chuntza' lakatu'tun catūhuā a'ntūn tasqui'nī para pō'ktu lā' ū'tunu'n huā' tamā'na.
Tasqui'nī nalīpāhuanāuj lā' nakalhlaka'ī'yāuj Dios; tasqui'nī napuhuanāuj que Dios
natlōkentaxtū a'ntū huanī't; lā' tasqui'nī nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Pero a'ntū līhua'ca'
tasqui'nī, ū'tza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn.

14

Ixpālacata chihuīna'ncan huan xtunc tachihuīn

1 Calē'capintit a'nchī nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzin lā' lej calacasqui'ntit huan lī'a'ksajna'
a'ntū māstā' huan Espíritu Santo. Lakatin ixlī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo,
ū'tza' tzē xa'nca māstū'nccan ixtachihuīn Dios. Līhua'ca' calacasqui'ntit huā'mā' lī'a'ksajna'
que ā'makapitzīn. 2 A'xni'ca' kalhatin chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, xla'
xmān tā'chihuīna'mā' Dios lā' tū' cātā'chihuīna'mā' chi'xcuhuī'n como tintī' namāchekxī.
Huan Espíritu Santo māchihuīnī pero tintī' ca'tzī a'ntū huanicu'tun. 3 Pero a'ntī māstū'nca
ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, xla' cātā'chihuīna'n chi'xcuhuī'n para
nacāmāsu'ni' lā' nacāmaktāya lā' nacāmāhuixcānī. 4 A'ntī chihuīna'n xtunc tachihuīn

a'ntūn tū' sca'tnī't, ū'tza' xmān tahuixcānī ixa'cstu. Pero a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios,
ū'tza' cāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
5 Iclacasqui'n que milīhuākca'n ixchihuīna'ntit xtunc tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit.
Pero līhua'ca' iclacasqui'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios. Līhua'ca' tasqui'nī huan a'ntī
māstū'nca ixtachihuīn Dios que a'ntī xmān chihuīna'n xtunc tachihuīn lā' tūla nahuan
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Xmān palh tzē nahuan a'ntū huanicu'tun
huan tachihuīn lā' chuntza' nacāmaktāya ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī', xmān chuntza'
tzey palh nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't. 6 Palh na'ica'nācha' lā'
icchihuīna'n xtunc tachihuīn, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'? Palh tū' na'iccāhuaniyāni'
a'ntū Dios quimāsu'ni'lh o a'ntū icca'tzī ixpālacata Dios, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'?
Lā' palh tū' na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios o palh tū' iccāmāsu'ni'yāni', ¿chichū
na'iccālīmaktāyayāni'?
7 A'xni'ca' skoli'can lā' axni'ca' sla'knancan, kaxmatāuj a'nchī sā'nan. Pero palh tū'
xa'nca skoli'can, tūla māchekxīcan. 8 Lā' palh tū' xa'nca skoli'can con huan trompeta,
huan tropa tū' catimāchekxīlh lā' tū' catitā'kaquī'lh lā' tū' catitacāxli para nalata'la.
9 Lā' chuntza' hui'xina'n. Palh tūla kaxmatcan xa'nca mintachihuīnca'n, ¿chichū
nalīmāchekxīcan? Nala hua'chi palh xmān nachihuīna'nā'tit cā'ū'nī'n. 10 Tāpālhūhua'
tachihuīn chihuīna'ncan nac cā'quilhtamacuj lā' chā'tunu' māchekxī a'ntū ixtachihuīn.
11 Pero palh tūla icmāchekxī ixtachihuīn ā'kalhatin, quit iclanī't hua'chi makatiyāti' para
xla' lā' xla' makatiyāti' para quit. 12 Lā' hui'xina'n como lej cālē'capinā'tit huan tamā'na
lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo lā' calacasqui'ntit que nacāmaxquī'yāni' huan
tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū más xatzey. Lā' ū'tza' a'ntū cāmāhuixcānī a'ntīn takalhlaka'ī'.
13 Chuntza' huan a'ntī nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, casqui'ni'lh
Dios para que tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 14 Palh xtunc quintachihuīn a'xni'ca'
ickalhtō'ka'mā', xmān quilīca'tzīn māchekxī. Tū' scujmā' quintapāstacna' lā' nīn tintī'
icmaktāyamā'. 15 ¿Chichū nalīla? Na'iclīkalhtō'ka' quilīca'tzīn lā' nā na'iccāmāscujū quin-
tapāstacna' para que na'iccāmaktāya huan a'ntīn takaxmatmā'na. Na'iclītlī' quilīca'tzīn lā'
nā na'iclītlī' quintapāstacna' para natamāchekxī huan a'ntīn takaxmatmā'na. 16 Palh chi-
huīna'na' xtunc tachihuīn a'xni'ca' māstā'ya' pāxcatca'tzī, xmān milīca'tzīn mācā'tanīmā'
Dios, lā' ā'makapitzīn tūla tamāchekxī. Lā' ¿chichū tzē nalīhuan catīhuā: “Amén”, palh
tūla māchekxī a'ntū huanī'ta'? 17 Hui'x xa'nca maxquī'pā't pāxcatca'tzī Dios pero tū'
maktāya'ya' ā'chā'tin. 18 Quit tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' icsca'tnī't.
Lā' icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios que quit līhua'ca' tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn que
chuxatī na milaclhpu'nanca'n. 19 Pero a'nlhā tatakēstoka huan a'ntīn takalhlaka'ī',
mejor xa'icchihuīna'lh macsti'na'j tachihuīn a'ntū māchekxīcan lā' a'ntū nacāmāsca'tī que
lhūhua' xtunc tachihuīn a'ntūn tū' catitamaktāyalh ā'chā'tin.
20 Tū' catipuhua'ntit hua'chi camana' a'ntīn tū' tamāchekxī; pero napuhua'nā'tit
hua'chi lakska'tā'n a'ntīn tūna'j taca'tzī tatlahua a'ntū ko'hua'jua'. Pero a'xni'ca'
pāstacpā'na'ntit, capāstacna'ntit hua'chi chi'xcuhuī'n porque xlaca'n taca'tzī a'ntū más
tasqui'nī. 21 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios que Dios hualh chuntza:

Na'iccātā'chihuīna'n huā' tamā'na israelitas.
Na'iccāmacamin huan a'ntīn tāpātin ixtachihuīnca'n lā' a'ntī makatiyātī'n.
Lā' quit na'iccāmāchihuīnī.
Lā' nīn chuntza' tū' quintita'a'kahuāna'ni'cu'tulh huā' tamā'na israelitas.

22 Lā' chuntza' a'xni'ca' chihuīna'ncan xtunc tachihuīn a'ntūn tū' māchekxīcan, ū'tza'
nacālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' como ū'tza' lē'cnīn. Lā'
a'xni'ca' māstū'nccan ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo, ū'tza'
cālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. 23 Palh milīhuākca'n a'ntī kalh-
laka'ī'yā'tit ixtakēstoktit nac lakatin lugar lā' palh milīhuākca'n ixchihuī'nā'tit xtunc
tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit, lā' palh ixtanūlh chuxatīyā chi'xcu' o a'ntīn tū'

kalhlaka'ī', ¿chu tū' nahuan que chuya'yā'tit? 24 Pero palh milīhuākca'n ixmāstū'nctit
ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' natanū chuxatīyā chi'xcu' o kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī',
xla' tzē namāchekxī a'ntū māsu'yupā'na'ntit. Lā' chuntza' naca'tzī que māni' xla' tū'
tzey na ixlacapūn Dios. 25 Nā naca'tzī que tūla mātzē'kni' Dios nīn tuntū'. Chuntza'
natatzokostani' para namācā'tanī Dios lā' namālacstū'nca: "Lej stu'ncua' que Dios huī'
na milaclhpu'nanca'n".

Ixpālacata a'nchī kalhatunu' tachihuīna'n a'xni'ca takēstokcan

26 U'tza' huā'mā' a'ntū natlahua'yā'tit a'xni'ca' natakēstokā'tit: Chā'tunu' napuhua'nā'tit
a'ntū natlī'yā'tit o a'nlhā namāsu'yu'yā'tit na ixtachihuīn Dios. Kalhatin tzē namāstū'nca
a'ntū Dios māsu'ni'lh. Kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't o
tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Chuxatū a'ntū tlahuacan calalh
para nacāmaktāya a'ntīn tatakēstoka. 27 Palh a'nan a'ntī natachihuīna'n xtunc tachihuīn,
catachihuīna'lh xmān kalhatu' o kalhatu'tun lā' chā'tunu' por xlīyātna'. Lā' ca'a'nalh
kalhatin a'ntī namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 28 Palh tintī' a'nan a'ntīn tzē namāsu'yu
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn, caca'cslalh huan a'ntīn tzē chihuīna'n huan
xtunc tachihuīn. Cachihuīna'lh xla' xa'cstu lā' con Dios lā' tū' a'nlhān takēstokcan. 29 Lā'
kalhatu' o kalhatu'tun tzē natamālacstū'nca ixtachihuīn Dios. Lā' huan ā'makapitzīn
xa'nca catakaxmatli para que nataca'tzī palh Dios stu'ncua' cāmāsu'ni'lh huan a'ntīn
tachihuīna'n. 30 Palh huī' ā'chā'tin lā' nā Dios māca'tzīnī xla' a'ntū namālacstū'nca,
huan a'ntī chihuīna'mā'cus tū'tza' catichihuīna'lh. Palaj nachihuīna'nkō' a'xni'ca' tasu'yu
que ā'kalhatin namālacstū'nca. 31 Chā'tunu' xlīyātna' namā'lacstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios.
Chuntza' nacāmāsca'tīcan ixlīhuākca'n lā' nacāmāhuixcānīcan ixlīhuākca'n. 32 Huan a'ntī
mālacstū'ncmā' ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, xla' tzē naquilhca'csla
a'xni'ca' ca'tzī que Dios namāchihuīnī ā'chā'tin. 33 Dios lacasqui'n a'ntū līmakuan lā' tū'
lacasqui'n que chu līmaktin natachihuīna'n xlaca'n.
Lā' chuxalhā tatakēstoka a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, chuntza' tlahuacan.
34 Tzē'k natatahui'la huan puscan. Tū' cacāmakxtekca natachihuīna'n xlaca'n. Puscan
cata'a'kahuāna'lh chu a'nchī tatzo'kni' huan na ixleyca'n israelitas a'nlhā huan que huan
puscan tū' catitamāpa'ksīlh chi'xcuhuī'n. 35 Lā' palh kalhatin puscāt sca'tcu'tun catūhuā,
caka'lhasqui'nīlh ixkōlu' a'xni'ca' tahui'lāna' na ixchicca'n. Līmāxana' palh huan puscan
natachihuīna'n a'nlhā takēstokcanī't para namācā'tanīcan Dios.
36 Pero capāstactit que mi'ā'lacchicni'ca'n tū' a'ntza' a'nlhā pū'la māsu'yuca ixtachihuīn
Dios. Lā' tū' xmān hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit
a'nchīn tasqui'nī talatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'? 37 Makapitzīn de hui'xina'n
puhua'nā'tit que tzē māstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios o puhua'nā'tit que huan Espíritu
Santo cāmaxquī'ni' lakatin lē'ksajna'. Caca'tzītit hui'xina'n que a'ntū iccātzo'knuni'yāni',
ū'tza' ixlīmāpa'ksīn huan quiMāpa'ksīni'ca'n. 38 Lā' palh catīhuā tū' ca'tzīcu'tun que ū'tza'
ixtachihuīn Dios, chuntza' catachokolh.
39 Quintā'timin, lej caputzatit a'nchī nalīmāstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios lā' tū'
timāmakchuyī'yā'tit huan a'ntīn tzē chihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn. 40 Ixlīhuāk a'ntū
natlahua'yā'tit, catlahua'tit chu a'nchīn tasqui'nī lā' chu a'nchī minī'ni'.

15

Ixpālacata a'nchī lakahuanchokonī't Cristo

1 Chuhua'j iccāmāpāstaquīyāni' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāstū'ncni'nī'ta'ni'.
Lā' hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' palh xa'nca māchekxī'yā'tit,
2 ū'tza' a'ntū līpūtaxtupā'na'ntit palh tū' catipātza'nkā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' lā' palh
tū' chu tlakaj kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.
3 Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū lej tasqui'nī lā' a'ntū quimāsca'tīcanī't. Lā' ū'tza' huā'mā' que
Cristo nīlh ixpālacata quintalaclē'i'ca'n chu a'nchīn tzo'kcanī't makāntza' na ixtachihuīn

Dios. 4 Lā' mānūca Cristo na ixtaponkni' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' mālakahuanīchokoca.
Chuntza' tatzo'knī't na ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'xni'ca' lakahuanchokolhtza', huan
sca'txtunu' a'ntī pū'la laktzī'lh Cristo, ū'tza' Pedro. A'calīstān huan kalhacāujtin
ī'sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh. 6 A'calīstān huampala hua'chi lakaquitzīs ciento ā'makapitzīn
ixtachi'xcuhuī't chu līmaktin talaktzī'lh. Lā' lhūhua' de xlaca'n tahui'lāna'cus pero
ā'makapitzīn tasputlitza'. 7 Lā' ā'calīstān huampala Jacobo nā laktzī'lh lā' ixlīhuākca'n huan
apóstoles talaktzī'lh.

8 Lā' ā'xmān quit iclaktzī'lh huan Cristo. Quit hua'chi kalhatin ska'ta' a'ntī xayujni'
lā' tū' a'cchā'lh ixmālhcuyu'. 9 Quit hua'chi xamakstancu huan apóstoles. A'xni'ca'
tūna'j xa'ickalhlaka'ī' lej xa'iccāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. U'tza' tū' līmakuan xa'iclalh
qui'lī'apóstol. 10 Pero Dios quilakalhu'malh lā' ū'tza iclīlalh apóstol. Tū' chu tlakaj
quilakalhu'malh porque quit līhua'ca' i'cscujli que ā'makapitzīn apóstoles. Lā' tū' quē'cstu
icscujli. Como Dios lej quilakalhu'malh, māni' xla' quimaktāyalh para que na'icscuja.
11 Lā' a'yuj ā'makapitzīn apóstoles o a'yuj quit, pero quilīhuākca'n icmālacstū'ncāuj huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Ixpālacata a'nchī natalakahuanchoko huan nīnī'n

12 Palh icmāsu'yuyāuj a'nchī Cristo lakahuanchokolh, ¿chichū tzē nalīhua'nā'tit
makapitzīn de hui'xina'n que nīn tintī' nalakahuanchoko? 13 Palh nīn tintī' cahuā
ixlakahuanchokolh, chuntza' tū' ixlakahuanchokolh huan Cristo. 14 Lā' palh Cristo
tū' cahuā lakahuanchokolh, tū' stu'ncua' a'ntū icmāsu'yumā'nauj lā' chu tlakaj ixkalh-
laka'ī'tit. 15 Lā' nā chuntza' quina'n xa'icuáuj a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Dios como
icmāsu'yuyāuj que Dios mālakahuanīchokolh Cristo. Lā' chuntza' xa'icmāsu'yūj a'ntūn
tū' stu'ncua' palh nīn tintī' cahuā ixlakahuanchokolh. 16 Lā' palh nīn tintī' cahuā
nalakahuanchoko, nīn Cristo tū' ixlakahuanchokolh. 17 Lā' palh Cristo tū' cahuā
lakahuanchokolh, pues chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. Lā' tūna'j ixcātamāsputūni'ni' minta-
laclē'i'ca'n. 18 Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan, chuntza' a'ntīn tanīlhtza' a'yuj
ixtatā'tapa'ksīlh con Cristo, pero ixta'a'lh nac pūpātīn. 19 Lā' palh tū' ixka'lhīuj quinquil-
htamacujca'n para pō'ktu ixpālacata līpāhuanāuj Cristo, līhua'ca' xāntilayāuj quina'n que
ixlīhuākca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't.

20 Pero lej stu'ncua' a'nchī mālakahuanīchokoca Cristo lā' taxtulh nac cā'līnīn.
Lā' chuntza' cāpū'lani'lh a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' tanīlhtza' lā' natalakahuanchoko.
21 Ixpālacata ixtalaclē'i' Adán, talītzuculh tanī huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixpālacata
a'ntūn tlahualh Cristo tzē natalīlakahuanchoko huan tachi'xcuhuī't lā' nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 22 Como Adán quimpapca'n ixuanī't, quilīhuākca'n
nanīyāuj. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo, xlaca'n natalakahuanchoko.
23 Chā'tunu' ka'lhī ixlacchi'chini' a'xni'ca' napūlakahuanchoko. A'ntī xapū'la
lakahuanchokolh, ū'tza' Cristo. Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo, natalakahuanchoko
xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo. 24 A'xni'ca' Cristo nacāmāmakasputukō'
ixlīmāpa'ksīnca'n ixlīhuākca'n ā'makapitzīn lā' a'xni'ca' nacātlajakō'tza' ixlīhuākca'n
ixtā'ca'tza Cristo a'xni'ca' xla' namacamāstā' ixlīmāpa'ksīn con Dios. Lā' a'xni'ca' nala
huā'mā', a'xni'ca' nala huan ā'xmān chi'chini', 25 como maclacasqui'n que Cristo
namāpa'ksīni'n hasta a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuāk ixtā'ca'tza. 26 Huan ixtā'ca'tza
Cristo a'ntī ā'xmān natlajacan, ū'tza' huan līnīn. 27 Ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan Dios
cāmaxquī'lh Cristo para nacāmāpa'ksīkō'. Pero a'nlhā huancan na ixtachihuīn Dios
que nacāmāpa'ksīkō', ū'tza' tū' huanicu'tun que Cristo namāpa'ksī Dios porque Dios ū'tza'
a'ntī māstā'lh huan līmāpa'ksīn. 28 Lā' a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo lā'
a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō', a'xni'ca' Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios ixa'cstu namacamāstā'
con Dios como ū'tza' a'ntī māpa'ksīlh que Cristo ixcāmāpa'ksīkō'. Chuntza' huan a'ntī
xa'cstu namāpa'ksīni'nkō' chuxalhā, ū'tza' Dios.

29 Palh tū' cahuā lakahuanchokocan, ¿tuchū tapuhuamā'na xlaca'n a'ntīn ta'a'kpaxa
para natamaktāya a'ntīn tanīlh? Lā' ¿a'chī' ta'a'kpaxa ixpālacata a'ntīn tanīlh palh tū'
tapuhuan que natalakahuanchoko?
30 Lā' lakalīyān lījicua' iclahuī'. Lā' palh tū' lakahuanchokocan, ¿a'chī' chuntza' iclahuī?
31 Lakalīyān quintamaknīcu'tun. Huā'mā' stu'ncua' chuntza' hua'chi stu'ncua' a'nchī
iclīka'tla'jca'tzī mimpālacataca'n porque tā'tapa'ksī'yā'tit con Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.
32 Līlhūhua' huā'tzā' huan nac xcānsipej Efeso hua'chi hua'na'nī'n a'nchī ixquin-
tamaknīcu'tun. Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan ¿a'chī' na'ictāyani' a'nchī
chuntza' icpātīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj? Mejor na'ictlahua hua'chi huancan:
“Nahuā'yanāuj lā' nako'tnūnāuj porque lakalī nanīyāuj”.
33 Tū' catā'kxo'kotit. Chu a'nchī huancan: “Huan a'ntī līlacatejtin latlā'huan lā'
nacātā'talacxtuca xlaca'n a'ntīn tū' tzey, xla' nala ixtā'chuntza'ca'n xlaca'n a'ntīn tū'
tzey”. 34 Xa'nca capāstactit lā' cuenta catlahua'tit lā' tū'tza' catlahua'tit talaclē'i'. A'nan
ā'makapitzīn na milaclhpu'nanca'n a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' tū'
taca'tzī a'nchī huanī't Dios. U'tza' iccāhuaniyāni' para que na'iccālīmāmāxanī'yāni'.

Ixpālacata a'nchī natalīlakahuanchoko huan nīnī'n

35 Pero ā'makapitzīn natakalhasqui'nīni'n: “¿Chichū tzē natalīlakahuanchoko huan a'ntīn
tanīlh? ¿Chī natala ixmacni'ca'n a'xni'ca' natalakahuanchoko?” 36 Capāstacna'ntit.
A'xni'ca' nacha'nā'tit huan ti'ni', namā'cnūyā'tit nac ti'ya't lā' namasa xako'xka' lā'
chuntza' napu'n. 37 A'ntū cha'nā'tit tū' tasu'yu hua'chi a'ntū napu'n. Nacha'nā'tit xati'ni'
cuxi' o stapun o chuxatū a'ntū māscohuīcanī't. Lā' a'ntū napu'n xla' sca'yā'hua' lā'
tzēhuanī't. 38 Lā' Dios cāmaxquī' a'nchī nalīstaca chu a'nchī ixtapuhuān. Xtunc tasu'yu
huan xāhuat lā' xtunc tasu'yu huan xachi'tin stapun. Tāpālhūhua' ti'ni' lā' xtunc tatasu'yu
pūkalhatunu' a'nchīn tastaca. 39 Nā a'nan tāpālhūhua' macni'. A'nan ixmacni'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' a'nan ixmacni'ca'n animalhna' lā' a'nan ixmacni'ca'n squī'ti' lā' ix-
macni'ca'n spūnnu'. Lā' chā'tunu' xtuncnu' ixmacni'ca'n. 40 A'nan huan macni' para a'ntī
huī' nac a'kapūn lā' para a'ntī huī' nac ti'ya't. Pero xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni'
xala' nac a'kapūn lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac ti'ya't. 41 Xtunc
a'nchī ixlītzēhuanī't huan chi'chini' lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan mālhcuyu' lā' huan
sta'cu. Lā' nā xtuncnu' a'nchī ixlītzēhuanī't lakatunu' sta'cu. Chā'tunu' macni' xtuncnu'
ixlītzēhuanī't. 42 Chuntza' a'xni'ca' lakahuanchokocan. Nacāmā'cnūcan quimacni'ca'n
lā' natamasa. Pero a'xni'ca' nalakahuanchokoyāuj, xtunc natala quimacni'ca'n lā'
tū'tza' catitamasli. 43 Quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan tū' tzey, pero huan xasāsti'
quimacni'ca'n lej tzēhuanī't natala lā' nataxkaka. Scalana'jua' quimacni'ca'n a'ntū
nacāmā'cnūcan pero xalakahuanchokoni' lej lactli'hui'qui natala. 44 Quimacni'ca'n a'ntū
ka'lhīyāuj nac huā'mā' quilhtamacuj xmān macni' lā' nacāmā'cnūcan a'xni'ca' nanīyāuj.
Pero a'xni'ca' nalakahuanchoyāuj, Dios naquincāmaxquī'yāni' xasāsti' quimacni'ca'n
a'ntū espiritual. Como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nā
naka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn.
45 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lā' pū'la tlahuaca kalhatin chi'xcu'.
Nā maxquī'ca ixquilhtamacuj.
Lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Adán.
Dios su'nulh na ixquini' lā' chuntza' lakahuanli lā' latahuī'lh. Lā' ā'calīstān lacatun-
cuīlh Jesucristo a'ntī quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 46 Pū'la ka'lhīyāuj
quimacni'ca'n a'ntū xala' nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'ntū natanī. A'calīstān
naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn. 47 Huan xapū'la chi'xcu' ū'tza'
Adán lā' Dios lītlahualh pokxni' de ti'ya't. Huan ā'kalhatin chi'xcu' ū'tza' Jesucristo lā' xla'
mincha' nac a'kapūn. 48 Chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Adán chu a'cxtim quimacni'ca'n
quina'n a'ntī xalanī'n nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Nā chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn

tatā'tapa'ksī con Cristo nataka'lhī xasāsti' ixmacni'ca'n chu a'cxtim hua'chi ixmacni'
Cristo. 49 Lā' chu a'nchī nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lītasu'yuyāuj Adán, nā chuntza' nac
a'kapūn nalītasu'yuyāuj Cristo a'ntī mincha' nac a'kapūn.

50 Chuhua'j iccāhuaniyāni' que quimacni'ca'n a'ntū ka'lhī ka'lhni' lā' quinīt tūla cati-
tanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Quimacni'ca'n a'ntū natamasa tūlalh catitatanūlh
a'nlhā latahui'lacan para pō'ktu. 51 Cakaxpa'ttit. Na'iccāhuaniyāni' a'ntū ixtatzē'knī't.
Quilīhuākca'n tū' catinīuj pero quilīhuākca'n nacāxtāpalīcan quimacni'ca'n. 52 A'xni'ca'
ā'xmān chi'chini' lā' nasā'nan huan trompeta, chu līmaktin naquincāpātle'keni'yāni'
hua'chi a'xni'ca' lakatzī'mpāuj. Porque nasā'nan huan trompeta lā' a'ntīn tanīlhtza'
natalakahuanchoko lā' nataka'lhī ixmacni'ca'n xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli.
Lā' quilīhuākca'n naquincātaxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n. 53 Lā' quimacni'ca'n a'ntūn
tzē natamasa ka'lhī natataxtāpalī lā' natala xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli.
Lā' quimacni'ca'n a'ntū natanī ka'lhī natala xasāsti' a'ntūn tū' catitasputli. 54 Lā'
a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natamasa natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitamasli lā'
a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natanī natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitanīlh, a'xni'ca'
natlōkentaxtūcan a'ntū tatzo'knī't chuntza':

Tlajakō'canī't huan līnīn.
Lā' chuntza' mālakuanīca.

55 ¿Lhachū huī' ixlīmāpa'ksīn huan līnīn? Sputlitza'. ¿Tichū naca'tzani' ixpālacata huan
līnīn? Nīn tintī'tza'. 56 Ixpālacata huan talaclē'i' ū'tza' nalīnīyāuj. Tachi'xcuhuī't tū'
ta'a'kahuāna'ni' ixley Dios. Chuntza' lītasu'yu que huan talaclē'i' hua'chilh cāmāpa'ksīmā'.
Lā' lītasu'yu ixpālacata huan ixley Dios porque tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni'lh.
57 Pero icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios porque xla' quincāmātlajanīmā'ni' huan līnīn ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

58 Quintā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni'. U'tza' iccālīhuaniyāni' que tū' catamakxtektit nīn
tuntū' nacāmāmakchuyīyāni' lā' nacāmāpānūni'yāni' a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixpālacata
Cristo. Lā' pō'ktu xa'nca nascu'jā'tit para huan Māpa'ksīni' porque ca'tzīyā'tit que tū' chu
tlakaj a'ntū natlahua'yā'tit por ixpālacata huan Māpa'ksīni'.

16

Ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokcan

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokā'tit para
nacāmaktāyayā'tit a'ntīn takalhlaka'ī' xalanī'n nac Judea. Chu a'nchī iccāhuani xlaca'n
a'ntīn tatakēstoka a'nlhā huanican Galacia, nā chuntza' natlahua'yā'tit. 2 Cā'domingo
namāquī'tēlha'yā'tit macsti'na'j mintumīnca'n a'ntū tlaja'nī'ta'ntit huanmā' semana.
Chuntza' a'xni'ca' na'ica'nācha', xmān namākēstokā'tit a'ntū māquī'nī'ta'ntittza'.
3 Hui'xina'n cacālacsa'ctit huan chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan para natalē'n milī'a'ksajna'ca'n.
Lā' quit na'iccāmaxquī' kalhtin ca'psnat lā' na'iccāmacā'ni' nac Jerusalén. 4 Lā' palh
minī'ni' na'ica'n, naquintatā'a'n xlaca'n.

Ixpālacata a'nlhā a'ncu'tun Pablo

5 Na'ictētaxtutēlha huan cā'lacchicni' xalanī'n nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Mace-
donia lā' ā'calīstān na'iccālaka'nāchāni'. 6 Lā' chō'la lātma'j na'ictachokoyācha' na
mi'ā'lacchicni'ca'n o tzēlasā' a'ntza' na'icpātle'keni' huan cā'lonkni'. Chuntza' hui'xina'n tzē
naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' na'ictaxtupala chuxalhā na'ica'ncu'tun. 7 Tū' iclacasqui'n
xmān na'ictētaxtu a'xni'ca' na'iccālaka'nāni'. Ictachokocu'tunācha' lātma'j palh Dios
lacasqui'n. 8 Pero na'ictachoko huā'tzā' nac Efeso hasta huan cā'tani' a'ntū māpācuhuīcan
Pentecostés. 9 Chuxalhā nac huā'mā' cā'lacchicni' tzē na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios a'yuj
lhūhua' a'nan quintā'ca'tza.

10 A'xni'ca' nachā'nācha' huan Timoteo, ca'a'cnīni'ni'tit lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit
para que tū' namāxana'n. Lā' xa'nca cachi'patampāxtoktit porque xla' scujmā' para huan

Māpa'ksīni' chu a'cxtim hua'chi quit. 11 Lā' tū' ca'a'nalh nīn tintī' a'ntī nalakmaka'n
pero xa'nca namaktāya'yā'tit para que naquilakmin. Quit icka'lhīmā' lā' nā iccāka'lhīmā'
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'.
12 Lā' ixpālacata quintā'tinca'n Apolos, lej icsqui'nli cacātā'a'lh ā'makapitzīn a'ntī
nacālaka'nāchāni' pero tū' ixtapuhuān ixuanī't de na'a'nācha' chuhua'j. Na'a'n a'xni'ca'
naka'lhī lugar.

A'xmān saludos

13 Catamaktaka'lhtit. Tū' tixtāpalī'yā'tit a'ntū kalhla'ka'ī'nī'ta'ntit. Calatā'kchokotit chu
a'nchī cāminī'ni' huan chi'xcuhuī'n lā' catahui'xcā'nī'tit. 14 Chuxatū natlahua'yā'tit,
catlahua'tit porque cāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn.
15 Ca'tzīyā'tit que huan Estéfanas lā' ixlīhuāk ixfamilia xlaca'n xapū'la a'ntīn takalh-
laka'ī'lh a'xni'ca' icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Acaya.
Lā' māni' xlaca'n tatanūni'lh cāmaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh. 16 Lej
iccāsqui'ni'yāni' cacā'a'kahuāna'ni'tit xlaca'n lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit chā'tunu' a'ntī xa'nca
tatā'scuja lā' tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. 17 Iclīpāxuhua porque tachilh
huā'tzā' Estéfanas lā' Fortunato lā' Acaico. Xlaca'n milaktapalhca'n como quintalakmilh
lā' chuntza' hua'chilh xa'iccālaktzī'nkō'ni' milīhuākca'n. 18 Xlaca'n quintamāpāxuhuīlh
lā' nā nacātamāpāxuhuīyāni' hui'xina'n. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit chi'xcuhuī'n a'ntī hua'chi
xlaca'n.
19 Huan a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xalanī'n chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanican
Asia, xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' Aquila lā' Priscila a'ntī ixpuscāt nā
cātamacā'ni'yāchāni' saludos ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Lā' nā chu a'cxtim ixlīhuākca'n
a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n. 20 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni'
saludos. Nā hui'xina'n nalā'saludarlī'yā'tit.
21 Chuhua'j māni' quit na'ictzo'ka huā'mā'. Quit, Pablo, iccāmacā'ni'yāchāni' saludos.
22 Palh chā'tin tū' pāxquī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, camāpātīnīca nac pūpātīn. Camilh
quiMāpa'ksīni'ca'n.
23 Cacāsicua'lanālīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 24 Lej iccāpāxquī'kō'yāni' ixpālacata
Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī'

[1] Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta quina'n, quit Pablo lā' Timoteo a'ntī quintā'tinca'n.
Quit ixapóstol Jesucristo como Dios quilīhui'līlh quilī'apóstol. Iccātzo'knuni'yāni'
hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' takēstokā'tit nac Corinto para namācā'tanī'yā'tit
Dios. Lā' nā iccātzo'knuni'yāuj ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk huan nac
Acaya. [2] Cacālakalhu'mani' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xa'nca
cacā'a'nīni'ni'.

Pablo lej pātīni'lh

[3] Camaxquī'ca pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixTāta' huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Dios
lakalhu'manīni'n lā' quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. [4] Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni' pō'ktu
a'xni'ca' pātīni'nāuj. Lā' Dios lacasqui'n que nacāmāko'xaka'tlī'yāuj ā'makapitzīn a'ntīn
tapātīni'mā'na chuntza' hua'chi Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. [5] Como Cristo lej pātīni'lh,
nā quina'n lej pātīni'nāuj. Lā' Cristo quincāmāko'xaka'tlī'yāni' a'xni'ca' pātīni'nāuj. [6] Lā'
como quit icpātīni'n, chuntza' tzē iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n lā' tzē iccāmaktāyayāni'
para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Lā' como Dios quimāko'xaka'tlī', nā chuntza' tzē
na'iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n lā' nā tzē na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' hui'xina'n
pātīni'nā'tit hua'chi quit. [7] Lā' quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n natāyani'yā'tit a'yuj nā
pātīni'mpā'na'ntit. Lā' nā icca'tzī que nacātamāko'xaka'tlī'yāni'.

[8] Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī iclīpātīni'lh a'xni'ca'
xa'icui'lacha' nac Asia. Quit tū'tza' xa'ictāyani'. Icpuhualh palh tū'tza' ā'chulā'
xa'iclatahuī'lh. [9] Xa'icpuhuan palh na'icnītza'. Xa'icca'tzī que quit tūlatza' xa'ictlahua
nīn tuntū'. Lā ū'tza' xa'iclīpāhuan xmān Dios. Xla' ū'tza' a'ntīn tzē cāmālakahuanīchoko
huan nīnī'n. [10] Dios quimāpūtaxtūlh de huanmā' lījicua'. Lā' tzēcus naquimāpūtaxtū
Dios. Quit icca'tzī que Dios naquimāpūtaxtū a'xni'ca' na'ictahui'lapala nac cā'lījicua'.
[11] Xmān tasqui'nī que hui'xina'n naquilālīkalhtō'ka'yāuj. Lā' chuntza' naquīlāmaktāyayāuj
hui'xina'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' Dios naquisicua'lanālī, lhūhua' a'ntī natamaxquī' Dios
pāxcatca'tzī, ixpālacata a'ntū Dios māstā'nī't chu a'nchī hui'xina'n squi'ni'tit.

Pablo hualh a'nchī tū' lī'a'lh nac Corinto

[12] Līpāxūj iclahuī' como quit icca'tzī que xa'nca ictlā'huanī't na milaclhpu'nanca'n lā'
nā na ixlaclhpu'nanca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Tū' ica'kxokonu'nī't. Dios
quimaxquī'lh tapāstacna'. Lā' ū'tza' xa'nca iclīlatlā'huan. Dios lej lakalhu'manīni'n.
Quimaxquī'nī't tapāstacna' a'ntūn tū' hua'chi ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn
xalanī'n nac quilhtamacuj. [13] A'ntū iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n huā'mā' huanicu'tun
xmān a'ntū māchekxī'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' lakapūtle'keyā'tit. Tū' iccāhuanimā'ni'
ā'catūhuā. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca namāchekxīkō'yā'tit a'ntū
ictzo'kmā'. [14] Xmān ā'makapitzīn de hui'xina'n māchekxī'yā'tit a'nchī nalīpāxuhua'yā'tit
hui'xina'n por quimpālacata a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' nā quit
na'icpāxuhua por mimpālacataca'n.

[15] Lā' como quit xa'icca'tzī huā'mā', quit icpuhualh na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n
xapū'la. Lā' chuntza' tzē maktu' xa'iccālaka'nchāni'. [16] Quit iccātēlaktaxtucu'tuni'
hui'xina'n a'xni'ca' icmilh nac Macedonia. Lā' nā icpuhualh que na'iccālaka'nāchāni'
a'xni'ca' xa'ictaxtulh nac Macedonia. Lā' ā'calīstān chuntza' hui'xina'n
ixquilā'o'kska'lhīlē'uj nac Judea. [17] A'yuj icualh que xa'iccālaka'nchāni' hui'xina'n, quit
tūlalh ictlōkentaxtūlh. Lā' ū'tza' talīhuan ā'makapitzīn palh quit xmān xa'ickalhkamāna'mā'
a'xni'ca' icualh que xa'ica'ncu'tun a'ntza'. A'xni'ca' quit iclīchihuīna'n a'ntū na'ictlahua,

tū' icchihuīna'n hua'chi huan chi'xcuhuī'n xalanī'n huan cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan
que stu'ncua' natatlahua catūhuā a'yuj taca'tzī que tū' catitatlōkentaxtūlh. 18 Dios tū'
maktin taxtāpalī. Lā' xla' ca'tzī que stu'ncua' a'ntū icuan. A'ntū iccāhuaniyāni' hui'xina'n
tzē nakalhlaka'ī'yā'tit. 19 Quit lā' Silvano lā' Timoteo xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata
Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Tzē kalhlaka'ī'can a'ntū huan Jesucristo. Pō'ktu huan a'ntū
stu'ncua'. Xla' tū' maktin taxtāpalī. 20 Ixlīhuāk a'ntū Dios huan que natlahua, Jesucristo
tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk. U'tza' līmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios, como xla' tlōkentaxtū a'ntū
huan por ixpālacata Jesucristo. 21 Dios ū'tza' a'ntī quimaktāya para na'ickalhlaka'ī' xa'nca
huan Jesucristo. Lā' nā hui'xina'n cāmaktāyayāni' para nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca huan
Jesucristo. Lā' nā xla' quilacsacnī't para na'ictā'scuja. 22 Dios quincālakmacaminī'ta'ni'
huan Espíritu Santo a'ntī huī' na qui'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu que tapa'ksīyāuj
con Dios. Lā' nā tasu'yu que Dios natlōkentaxtū a'ntū huan que naquincātlahuani'yāni'.
23 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Palh quit xa'iccālaka'nchāni'
cahuā nac Corinto, quit xa'iccālacaquilhnīni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh. Lā'
Dios caquimāpātīnīlh palh tū' stu'ncua' huā'mā'. 24 Quit tū' iccāmāpa'ksīcu'tunāni'
a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. Hui'xina'n xa'ncatza' kalhlaka'ī'yā'tit. Xmān
iccātlahuani'cu'tunāni' a'ntū lej nalīpāxuhua'yā'tit.

2

1 Lā' ū'tza' quit iclīhui'līlh que tū' iccālaka'nchāni' hui'xina'n palh ixtasqui'nī que
xa'iccālacaquilhnīni'. Palh quit xa'ica'ncha' cahuā iccālacaquilhnīyāni', lej ixlīlakaputzauj
quina'n. 2 Palh quit xa'iccāmālakaputzīni' hui'xina'n, tū' ixa'nalh a'ntī ixquimāpāxuhuīlh
quit. Palh hui'xina'n lakaputzayā'tit, quit tūla līpāxūj iclatahui'la. 3 Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh.
Xmān iccātzo'kni'ni' huan kalhtin carta. Tū' xa'ica'ncu'tunācha' iccālacaquilhnīyāni' lā'
nīn xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Palh hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'n,
quit na'iclīpāxuhua lā' nā hui'xina'n nalīpāxuhua'yā'tit. 4 Quit lej xa'iclakaputza a'xni'ca'
iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' nā lej xa'iccalhuan como xa'icca'tzī que ixcāmālakaputzīni'
a'ntū xa'iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. Lā' tū' xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Iclacasqui'lh que
hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Ixtasqui'nī namāsputūnu'ni'can huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixtlahua a'ntūn tū' tzey

5 Lā' huanmā' chi'xcu' a'ntī tlahualh a'ntūn tū' tzey, xla' iclīlakaputzalh, como
tū' līmakuan a'ntūn tlahualh. Lā' ā'chulā' cāmālakaputzīnī'ta'ni' hui'xina'n. Tū'
icuan palh milīhuākca'n hui'xina'n cāmālakaputzīnī'ta'ni' como chō'la tū' milīhuākca'n.
6 Mintalhūhuā'tca'n de hui'xina'n māpātīnī'nī'ta'ntit huanmā' chi'xcu'. Chuhua'j tzeytza'.
Tū'tza' camāpātīnī'tit. 7 Chuhua'j camāsputūnu'ni'tit lā' camāko'xamixī'tit. Palh tū'
chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n, huanmā' chi'xcu' tūlalh catitāyani'lh, como lej
ixlīlakaputzalh. 8 U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' hui'xina'n camāsu'yu'tit a'nchī pāxquī'yā'tit.
9 A'xni'ca' quit iccāmacā'ni'chāni' huan kalhtin carta, quit icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixtlahua'tit a'ntū iccāhuanini' ixpālacata huanmā' chi'xcu'. Icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. 10 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit huanmā' chi'xcu', nā
quit na'icmāsputūnu'ni'. Palh quit icmāsputūnu'ni'nī't catīhuā, por mimpālacataca'n
icmāsputūnu'ni'nī't na ixlacapūn Cristo. 11 Māsputūnu'ni'yāuj como tū' lacasqui'nāuj
naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'. Ca'tzīyāuj que huan ko'ti'ti' lej a'kxokonu'n.

Pablo tamakchuyīlh a'xni'ca' ixuī' nac Troas

12 Quit ictētaxtulh nac Troas como a'ntza' icmāsu'yucu'tulh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh a'ntza', Dios ixlacāxtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk
a'ntza'. 13 Lā' a'yuj xa'nca taxtulh, quit lej xa'ictamakchuyīnī't, como quintā'tinca'n, Tito,
tū' chā'lh a'ntza' chuntza' hua'chi xa'iclacāxlanī'ta'uj. U'tza' iccālīmakxtekli xalanī'n nac
Troas lā' icmilh nac Macedonia como icpuhualh que Tito ixchilh huā'tzā'.

Ixtachihuīn Dios xa'nca taxtu

14 Maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como por ixpālacata Cristo xa'nca taxtuyācha' huan
tachihuīn a'ntū icmāsu'yu. Xla' quimaktāya para na'icmāsu'yu lakachu ixpālacata Cristo.
Lā' huā'mā' tamāsca'tīn hua'chi lakatin perfume a'ntū a'kahuan lakachu. 15 Līpāxuhua
Dios a'nchī quina'n icmāsu'yuyāuj ixpālacata Cristo. Quina'n hua'chi huan xajini' pūm
a'ntū a'ksajcan Dios na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza' lā' nā a'ntīn tūna'j tapūtaxtu.
16 Na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tūna'j tapūtaxtu huan tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla'
hua'chi catūhuā a'ntū pu'csa lā' laknīcan. Lā' na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza',
huan tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi lakatin perfume a'ntū māstā'
quilhtamacuj. Nīn tintī' a'ntīn tzē ixa'cstu namāsu'yu ixpālacata Cristo. Tasqui'nī que
Dios namaktāya. 17 Quit tū' hua'chi a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' taxtāpalī huan tamāsca'tīn
a'ntū ixla' Dios. Xlaca'n tū' xa'nca tamāsu'yu como xmān ta'a'kxokotlajacu'tun. Quit
iclīchihuīna'n a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn Dios, como xla' quilīmāmacū'nī't na'ictā'scuja
Cristo.

3

A'ntū huan huan xasāsti' convenio

1 Lasā' ā'makapitzīn natahuan que quit icka'tla'jca'tzī lā' quilīchihuīna'ncan quē'cstu. Tū'
tasqui'nī que quit na'iccāmaxquī'yāni' kalhtin carta a'ntū nahuan que quit tzeyā chi'xcu'.
Lā' tū' tasqui'nī que hui'xina'n naquilāmaxquī'yāuj kalhtin carta a'ntūn tzē na'iclē'n
chuxalhā, chuntza' hua'chi talē'n ā'makapitzīn. 2 Hui'xina'n hua'chi quincarta, como por
mimpālacataca'n tzē ca'tzīcan que tzey a'ntū ictlahua. Lā' huā'mā' carta tzē natalaktzī'n
lā' natalakapūtle'ke ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Hui'xina'n hua'chi lakatin carta
hua'nī'ta'ntit a'ntū tatzo'kni' na qui'a'clhcunuc, como quit lej iccāpāstacāni' hui'xina'n.
3 Hui'xina'n hua'nī'ta'ntit hua'chi lakatin carta a'ntū Cristo quimātzo'knīlh. Huanmā'
carta tū' tzo'kcanī't con tinta. Lā' tū' tzo'kcanī't nac lakatin chihuix a'ntū hua'chi
lhta'ca'la'. Huan Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh a'ntī xalakahuan, xla' cāxtāpalīni'ni'
mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā'
chuntza' tasu'yu a'ntūn tlahuanī't Cristo para hui'xina'n.

4 Chuntza' icuan como quit icca'tzī que tzey a'ntū icmāsu'yu na ixlacapūn Dios, como
Cristo quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu. 5 Quit tū' icuan que xmān quē'cstu tzē ictlahua
huā'mā' lītlōt. Dios quimaktāya lā' ū'tza' tzē iclītlahua. 6 Xla' ū'tza' a'ntī quimaxquī'
tapāstacna'. Lā' ū'tza' tzē iclīmāsu'yu huan xasāsti' convenio a'ntū Dios tlahuanī't con
huan tachi'xcuhuī't. Lā' huanmā' convenio tū' hua'chi lakatin ley a'ntūn tatzo'kni'.
Huanmā' convenio līchihuīna'n huan Espíritu Santo. Huan ley māsu'yu palh ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' ū'tza' natalīnī. Huan Espíritu Santo māstā'
xasāsti' quilhtamacuj.

7 Lā' huā'mā' ley a'ntū māsu'yu que tasqui'nī nanīcan, huā'mā' tzo'kca nac lakatu'
chihuix. Lā' a'xni'ca' maxquī'ca Moisés huanmā' ley, a'nalh lakatin ka'tla' xkakana'.
Lā' ixlacan Moisés lej ī'xkaka. Lā' huan israelitas a'ntī ixtayāna' a'ntza' tū' tapātīlh
a'nchī ī'xkaka como ixcālakachi'pa. Lā' huā'mā' xkakana' tū' lej xlīt xkakalh como
lacatzucu mixli. Lā' chuntza' lej tzēhuanī't ixuanī't a'nchī Dios māstā'lh huan ley. 8 Más
tzēhuanī't huan līmāsca'tīn a'ntū huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni'. 9 Tzēhuanī't
ixuanī't ixley Moisés a'yuj por ixpālacata huā'mā' ley ca'tzīcan que huan tachi'xcuhuī't
nacāmāpātīnīcan. Más xatzēhuanī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, como
huā'mā' quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī tzē nalīxapacan a'ntū laclē'nāuj. 10 Huā'mā' ley lej
tzēhuanī't ixuanī't. Lā' a'yuj lej tzēhuanī't ixuanī't, huan ley tūla tā'mālacastuccan con
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 11 Palh huan ley tzēhuanī't ixuanī't a'yuj
tū' makān ixtāyani'lh, más tzēhuanī't a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' ū'tza' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

[12] Quit icca'tzī que lej tzey huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' quit iccālīmāsu'ni'cu'tun
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. [13] Quit tū' ictlahua hua'chi huan Moisés. Xla' ixta-
lakatlapa. Lā' chuntza' huan israelitas tūlalh talaktzī'lh a'nchī ixmixmā' a'ntū ī'xkaka na
ixlacan. [14] Huan israelitas tū' ixtamāchekxī. Lā' hasta chuhua'j xlaca'n tū' tamāchekxī
a'xni'ca' talakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huan convenio xala'
makāntza'. Lā' huā'mā' tzē māchekxīyāuj xmān palh tā'tapaksīyāuj Cristo. [15] Lā' hasta
chuhua'j huan israelitas tū' tamāchekxī a'xni'ca' talakapūtle'ke a'ntūn tzo'kli Moisés.
[16] Pero a'xni'ca' kalhatin kalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, tzētza' māchekxī a'ntūn
tzo'kli Moisés. [17] Huan Māpa'ksīni' Jesucristo, xla' chu lakatin con huan Espíritu Santo.
Lā' a'ntīn tatā'latlā'huan huan Espíritu Santo, xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca. [18] Quina'n
māchekxīyāujtza'. Hua'chilh tū'tza' talakatlapanī'ta'uj na quilacanca'n. Lā' chuntza'
hua'chilh laktzī'nāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo nac lakatin espejo. Laktzī'nāuj a'nchī
lej ka'tla' lā' lej tzey. Lā' quina'n taxtāpalītēlhayāuj lā' ā'chulā' layāuj hua'chi Cristo.

4

[1] Lā' chuntza' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quilīmāmacū'lh huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tū' iclakachā'ni'. Tū' icmakxteka de icmāsu'yu
huā'mā' xatzey tachihuīn. [2] Quit tū' maktin ictlahua a'ntū līmāxana' a'ntū lakatzē'k
tlahuacan. Lā' tū' ica'kxokonu'n. Lā' tū' icxtāpalī ixtachihuīn Dios. Xa'nca icmāsu'yu
a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn Dios. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tzē nataca'tzī
que stu'ncua' a'ntū icmāsu'yu. [3] A'ntīn tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo a'ntū icmāsu'yu, ū'tunu'n a'ntī nacāmālaclē'nīcan. [4] Xlaca'n a'ntīn tū' takalh-
laka'ī' huan xatzey tachihuīn, xlaca'n tū' tamāchekxī. Huan ko'ti'ti' tū' lacasqui'n que
xlaca'n natamāchekxī. Lā' ū'tza' tū' talīmāchekxī. Huan ko'ti'ti' hua'chi ixdiosca'n.
Hua'chilh ū'tza' ixcāmālakatzī'lh como xla' tū' lacasqui'n que xlaca'n natalaktzī'n huan
xaxkakana' a'ntū xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Cristo, xla' lej ka'tla' lā' chu
lakatin hua'chi Dios. [5] A'ntū icmāsu'yu quit, tū' para naquilīmāka'tlī'can. Quit icmāsu'yu
ixpālacata Jesucristo que ū'tza' huan Māpa'ksīni' lā' tasqui'nī namācā'tanīyāuj. Quit
iccāmaktāyayāni' hui'xina'n como ū'tza' a'ntū Jesucristo lacasqui'n que na'ictlahua.
[6] Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū xastu'ncua'. Hua'chilh ū'tza' ixmāxkakēlh quin-
tapāstacna'ca'n. Xla' ū'tza' a'ntī māstā'lh lakatin līmāpa'ksīn a'xni'ca' ixtlahuamā' huan
quilhtamacuj. Lā' xmān chuntza' a'nalh huan xkakana'. Lā' hua'chilh chuntza'
ixquincāmāxkakētēlhani' como quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī huanī't Dios lā a'nchī lej
ka'tla'. Huā'mā' ca'tzīyāuj como māchekxīyāuj a'nchī huanī't Jesucristo.

Pablo ixlīpāhuan Dios

[7] Lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu, lā' huanmā'
lej lhūhua' ixtapalh. Quit tū' icka'lhī tapāstacna' para na'icmāsu'yu huā'mā' tachihuīn.
Quit hua'chi lakatin pūxkatni' a'nlhā tojoma' a'ntū lej ixtapalh. Chuntza' tasu'yu que Dios
ū'tza' a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tū' quit. [8] Lā' a'yuj quit lej icpātīni'n de lhūhua' catūhuā,
pō'ktu tzē ictāyani'. Lā' a'yuj a'katunu' tū' icca'tzī a'ntū na'ictlahua, tū' iclakachā'ni'. [9] Lā'
a'yuj quimacaputzacan, Dios tū' quimakxteka. Lā' a'yuj a'katunu' hua'chilh quintla-
jacan, pero tū' quintlajakō'can. [10] Pō'ktu līјicua' icuī' como quimaknīcu'tuncan, chuntza'
hua'chi ixmaknīcu'tuncan Jesucristo. Chuntza' tasu'yu palh quimaktāyamā' Jesucristo
xalakahuan. [11] Līhuancus iclatlā'huan nac quilhtamacuj, quimaknīcu'tuncan, como quit
ictā'scuja Jesucristo. Chuntza' tasu'yu que quit tzē iclatahui'la xmān por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo. [12] Como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, pō'ktu
quimaknīcu'tuncan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n, como quit
iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n ixpālacata Cristo.

[13] Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh kalhatin:
Quit ickalhlaka'ī'lh, lā' ū'tza' quit iclīhuan que Dios lej ka'tla'.

Lā' quit nā ickalhlaka'ī'nī't, lā' ū'tza' iccālīhuani ā'makapitzīn ixtachihuīn Dios. 14 Quit
iclīpāhuan xmān Dios como icca'tzī que Dios mālakahuanīchokolh huan Māpa'ksīni' Je-
sucristo. Lā' nā icca'tzī que quit naquimālakahuanīchoko, como quit ictapa'ksī con
Jesucristo. Lā' hui'xina'n lā' quit a'cxtim naquincātalē'nāni' na ixlacapūn Dios. 15 Ixlīhuāk
a'ntū icpātīlh, quit icpātīkō'lh como iclacasqui'lh que hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit. Lā'
chuntza' a'xni'ca' lhūhua' de hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit, namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī
Dios lā' namāka'tlī'yā'tit Dios.
16 U'tza' tū' iclīlakachā'ni'. Quit scalana'jua' iclamā' lakalīyān. Lā' a'yuj tū' tli'hui'qui
quimacni', quilīcatzīn ā'chulā' lītli'hui'quin ixlīmāpa'ksīn Dios. 17 A'ntū icpātīmā' hua'chilh
xmān macsti'na'j lā' hua'chilh tū' makān icpātīmā' como por ixpālacata huā'mā', Dios lej
naquisicua'lanālī para pō'ktu. 18 Chuntza' icuan quit como quit tū' lej icpāstaca a'ntūn
tzē laktzī'ncan. A'chulā' icpāstaca a'ntūn tūla laktzī'ncan. A'ntūn tzē laktzī'nāuj, huanmā'
nasputa. Lā' a'ntūn tūla laktzī'nāuj, huanmā' tāyani' para pō'ktu.

5

1 Quimacni'ca'n hua'chi lakatin carpa a'nlhā lahui'lāna'uj. Lā' quit icca'tzī que
a'xni'ca' nasputa quimacni'ca'n, Dios naquincāmaxquī'yāni' ā'lakatin xasāsti' macni'. Tzē
nahuanāuj que huan xasāsti' quimacni'ca'n ū'tza' hua'chi quinchicca'n nac a'kapūn.
Huanmā' chic ixtatlauj Dios lā' tū' ixtatlaujca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' huā'mā' chic
natāyani' para pō'ktu. 2 U'tza' līpānīyāuj como a'ncu'tunāuj na quinchicca'n nac a'kapūn.
3 Naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn, lā' chuntza' tū' catilatā'kchokouj sin
quimacni'ca'n. 4 Quina'n, como ka'lhīyāujcus quimacni'ca'n nac huā'mā' quilhtamacuj,
hua'ntli'jāuj como pātīni'mā'nauj. Lā' a'yuj tū' ixmakxtekcu'tunui huā'mā' macni',
ka'lhīcu'tunāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn. Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj
chuhua'j, natasputa. Huan xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni'
natāyani' para pō'ktu. 5 Dios quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para que tzē nalatahui'layāuj nac
a'kapūn. Lā' quincāmacamini'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. U'tza' līca'tzīyāuj que stu'ncua'
natanūyāuj nac a'kapūn.
6 Lā' chuntza' tū' maktin lakachā'ni'yāuj. Ca'tzīyāuj que līhuan latlā'huanāuj nac
huā'mā' quilhtamacuj, tūna'j tā'hui'lāna'uj huan Māpa'ksīni' Jesucristo nac a'kapūn.
7 Chuhua'j quina'n tū' latlā'huanāuj chu a'nchī laktzī'nāuj. Latlā'huanāuj chu a'nchī
a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. 8 Lā' chuntza' quina'n tū' lakachā'ni'yāuj. Makxtekcu'tunāuj
huā'mā' quimacni'ca'n como tā'latahui'lacu'tunāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 9 U'tza'
nalīhui'līyāujtit natlahuayāuj a'ntū Jesucristo lacasqui'n palh hui'lāna'uj con Dios
nac a'kapūn lā' palh hui'lāna'ujcus nac quilhtamacuj. 10 Huā'mā' līhui'līyāuj como
quilīhuākca'n ka'lhī natāyayāuj na ixlacapūn Cristo. Xla' naquincājuzgarlīyāni' chātunu'
de quina'n. Lā' namaklhtīni'nāuj quilīhuākca'n chu a'nchī latā'kchokonī'tauj, palh xa'nca
o palh tū' xa'nca nac huā'mā' quilhtamacuj.

Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't

11 Lā' como quit ica'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' ica'kahuāna'ni'cu'tun, quit
iccāmākalhlaka'ī'nīcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Dios laktzī'n qui'a'clhcunuc. Lā' quit
icpuhuan que nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quit ictlahuacu'tun a'ntūn tzey. 12 Quit tū'
icka'tla'jca'tzī na milacapūnca'n. Lā' tū' ū'tza' iclīchihuīna'mā' chuntza'. Xmān iclacasqui'n
que hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' naquilē'ksa'nīni'ncan. Iclacasqui'n que
tzē nacākalhtīyā'tit a'ntīn quintalē'ksa'nīni'n. Xlaca'n tapuhuan palh lakka'tla'n a'yuj
tū' tzey ixa'clhcunucca'n. 13 A'yuj makapitzīn tahuan palh quit icchuya lā' a'yuj
ā'makapitzīn tahuan palh xa'nca icpāstacna'n, quit ictlahuacu'tun xmān a'ntū nalīpāxuhua
Dios. Lā' iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n como iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā'
nakalhlaka'ī'yā'tit. 14 Cristo lej quincāpāxquī'yāni' lā' ū'tza' iclītlahuacu'tun a'ntū xla'
lacasqui'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Cristo nīlh por ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

Chuntza' ca'tzīyāuj que hua'chilh quilīhuākca'n ixnīuj. 15 Lā' como Cristo nīlh por
quimpālacataca'n, chuntza' līhuan lahui'lāna'uj, tū' catilatā'kchokouj chu a'nchī xmān quin-
tapuhuānca'n. Tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī ixtapuhuān Cristo. U'tza' a'ntī nīlh
por quimpālacataca'n lā' lakahuanchokolh. 16 Lā' chuntza' tū'tza' iccālaktzī'n ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n chu a'nchī talaktzī'n huan chi'xcuhuī'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Xapū'la
xa'icpuhuan de Cristo chu a'cxtim hua'chi tapāstaca xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero
tū'tza' icpuhuan chuntza'. 17 Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' Cristo, chuntza' taxtāpalī
ixtapāstacna' lā' hua'chi xasāsti' chi'xcu' la. Ixlīhuāk a'ntū xala' pū'la laksputnī'ttza'. Huan
chi'xcu' tū'tza' hua'chi xapū'la. Huāktza' xasāsti' ixtapāstacna'.

18 Xmān Dios a'ntī tzē xtāpalī kalhatin chi'xcu'. Chuhua'j quina'n ixamigos Dios
como Jesucristo māpalalh a'ntū ixlaclē'nāuj. Lā' Dios quincālīmāmacū'nī'ta'ni' que
nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn tzē natalīla ixamigos Dios. 19 Por ixpālacata Cristo,
Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't lā' cāmāsputūnu'ni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' quincālīmāmacū'nī'ta'ni' nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn tzē natalīla ixamigos
Dios. 20 Lā' chuhua'j quit ixlacscujni' Cristo. Hua'chilh Dios ixchihuīna'lh a'xni'ca'
iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n. Iccāsqui'ni'yāni' con ixlīmāpa'ksīn Cristo, que catamakxtektit
que Dios nacātlahuayāni' ixamigos. 21 A'yuj Cristo tū' maktin tlahualh a'ntūn tū' tzey, Dios
māmaknīnīni'lh para namāpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' por ixpālacata Cristo, Dios
xapa quintalaclē'i'ca'n lā' tū'tza' laclē'nāuj.

6

1 Quit, como ictā'scuja Dios, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n, camaklhtīni'ntit huan ta-
lakalhu'mān a'ntū Dios cātlahuani'cu'tunāni'. 2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios
hualh:

Quit ickaxmatli a'nchī quisqui'ni' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' ictlahuani'cu'tuni' huan talakalhu'mān.

Quit icmaktāyani' a'xni'ca' iccāmāpūtaxtūcu'tunli huan tachi'xcuhuī't.

Chuhua'j tzē namaklhtīni'ncan huan talakalhu'mān a'ntū Dios māstā'cu'tun. Chuhua'j tzē napūtaxtucan.

3 Quit xa'nca iclatā'kchokocu'tun chuntza' hua'chi tasqui'nī. Palh tū' xa'nca
iclatā'kchoko, nahuancan palh tū' tzey a'ntū icmāsu'yu. 4 Iclacasqui'n que naca'tzīcan
palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn
tatā'scuja Dios. Lā' ū'tza' quit lacatzucu iclīpātī a'ntū quimpātle'keni'. Lej icpātīni'nī't.
Lā' ixquisputni'nī't a'ntū quit xa'icmaclacasqui'n. Lā' lhūhua' catūhuā a'ntū jicslīhua'
quimpātle'keni'nī't. 5 Lā' quinkēsno'kcanī't. Lā' quinchī'canī't. Lā' iccātā'talacxtucnī't
tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixquintalaktzī'ncu'tun. Lā' lej palha' icscujnī't. Lā' lej
iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' a'katunu' tū' xa'icka'lhī quilīhua't. 6 Iclacasqui'n que
naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko
a'ntīn tatā'scuja Dios. Huāk tzey quintapāstacna'. Lā' xa'nca icca'tzī a'ntū icmāsu'yu. Lā'
icpātī a'ntū quintlahuani'can. Quit lej iclakalhu'manīni'n. Lā' huan Espíritu Santo
quimaktāya para na'ictā'scuja Dios. Lā' quit lej iccāpāxquī' ā'makapitzīn. 7 Lā' quit
icmāsu'yu a'ntū xastu'ncua'. Icscuja por ixlīmāpa'ksīn Dios. Dios quimaktāya para que
xa'nca na'iclatā'kchoko. Lā' chuntza' tū' quintlaja huan a'ntūn tū' tzey. 8 Makapitzīn
quinta'a'cnīni'ni'; lā' ā'makapitzīn quintalakmaka'n. Makapitzīn tahuan palh tzey quit;
lā' ā'makapitzīn tahuan palh tū' tzey quit. Makapitzīn tahuan palh quit ica'kxokonu'n.
Quit icuan xmān a'ntū xastu'ncua'. 9 A'yuj makapitzīn tapuhuan palh quit nīn tuntū',
ā'makapitzīn taca'tzī palh quit ictā'scuja Dios. A'yuj maklhūhua' quit ictahui'la cā'līījicua'
lā' hua'chilh xa'ica'mā'tza' icnī, pero iclahuī'cus. Lā' a'yuj quimacaputzacan, tū'
quimaknīcanī't. 10 A'yuj quimpātle'keni'nī't a'ntū līlakaputza, pō'ktu līpāxūj icuī'. Lā' a'yuj
pobre quit, pero quit iccāmaxquī' ā'makapitzīn a'ntū más xatapala que huan tumīn. Lā'

a'yuj nīn tuntū' icka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, ixlīhuāk a'ntū a'nan, Dios quimaxquī' chu a'nchī icmaclacasqui'n.

11 Quit lej stu'nc iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n xalanī'n nac Corinto. Quit
lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 12 A'yuj hui'xina'n tū' quilāpāxquī'yāuj, pero quit
iccāpāxquī'yāni'. 13 Iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n hua'chi quincamana'. Iccāsqui'ni'yāni'
que caquilāpāxquī'uj hua'chi quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios

14 Tū' chu lakatin cacātā'latit a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lej xtunc talatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xtunc talatā'kchoko a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Tūla chu lakatin cātlahuacan. Huan xkakana' xtunc lā' huan tzī'sni' nā xtunc. A'ntūn tzey xtunc lā' nā a'ntūn tū' tzey nā
xtunc. 15 Cristo tū' tlahua a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'. Lā' nā a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo,
xlaca'n tū' tapāstacna'n hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 16 Lā' tū' līmakuan namācā'tanīcan
ídolos na ixlītokpānna' Dios. Lā' quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī xalakahuan. Dios huanī't:

Quit na'ictahui'la na ixlaclhni'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' na'iccātā'latā'kchoko xlaca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.
17 Lā' ū'tza' līhuan Dios:
Cataxtunquītit de a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Lā' tū' catlahua'tit hua'chi xlaca'n.
Lā' tū' caxa'ma'tit a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit quila'.
18 Quit na'icla hua'chi mintāta'ca'n.
Lā' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi qui'o'kxa'n lā' quintzu'ma'jan.
Chuntza' hualh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'.

7

1 Tā'timīn, chuntza' huanī't Dios. Lā' ū'tza' nalīmakxtekkō'yāuj ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' natlahuayāuj a'ntū ko'hua'jua'. Lā' tū' naka'lhīyāuj huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' nalīhui'līyāuj nalayāuj lej xatzey como a'cnīni'ni'cu'tunāuj Dios.

Taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n xalanī'n nac Corinto

2 Iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naquilāpāxquī'yāuj. Nīn tintī' ictlahuani'nī't a'ntūn tū'
tzey. Nīn tintī' icmāxtuyāhuanī't. Nīn tintī' ica'kxokomaklhtīnī't catūhuā. 3 A'xni'ca' icuan
huā'mā', tū' icuan que hui'xina'n quilātlahuani'nī'ta'uj a'ntūn tū' tzey. Iccāhuaninī'ta'ni'tza'
que iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Na'iccāpāxquī'yāni' līhuan iclahuī' lā' hasta na'icnī.
4 Chuhua'j quit icca'tzī que hui'xina'n natlahua'yā'tit chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni'. Lā' chuntza' iccāhuani ā'makapitzīn a'nchī hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Quit tū' ictamakchuyīnī't como icca'tzī que hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Icpāxuhua a'yuj icpātīni'mā'.

5 A'xni'ca' icchilh huā'tzā' nac Macedonia lej ictamakchuyīlh. Lej lhūhua' catūhuā quimpātle'keni'lh. Quintatā'lātlahualh. Lā' xa'icjicua'n que ixcāmāmakchuyīca a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus. 6 Pero Dios cāmāko'xamāka'tlī' a'ntīn tatamakchuyīnī't. Dios
māchinīlh huan Tito lā chuntza' ictako'xamāka'tlī'lh. 7 Lā' ā'chulā' ictako'xamāka'tlī'lh
a'xni'ca' icca'tzīlh a'nchī hui'xina'n ixmāko'xamāka'tlī'nī'ta'ntit huan Tito. Xla' quihuanilh a'nchī hui'xina'n lej quilālaktzī'ncu'tunāuj lā' a'nchī līlakaputzatit hui'xina'n como ca'tzītit que ixquilāmālakaputzīnī'ta'uj. Lā' quihuanilh a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj. Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīpāxuhualh.

8 Lā' a'yuj huan carta a'ntū iccātzo'kni'ni' hui'xina'n cāmālakaputzīni', quit icpuhuan que tzey a'nchī iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Pū'la icpuhualh que tū' xa'ictzo'kli huanmā' carta. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. Chuhua'j tasu'yu que tū' lej makān lakaputzatit
hui'xina'n. 9 Chuhua'j icpāxuhua. Lā' tū' por ixpālacata hui'xina'n līlakaputzatit. Hui'xina'n

līlakaputzatit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' makxtektit mintalaclē'i'ca'n.
Lā' ū'tza' iclīpāxuhua. Dios cāmālakaputzīni' ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza'
xa'nca taxtulh. Lā' chuntza' tasu'yu que tū' iccātlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca'
iccātzo'kni'ni' huan carta. 10 Palh Dios māpuhuanī kalhatin chi'xcu' que tū' tzey a'nchī
latlā'huan, lā' palh huā'mā' chi'xcu' nalakaputza lā' naxtāpalī ixtapāstacna', chuntza'
Dios namāpūtaxtū. Lā' ā'calīstān huā'mā' chi'xcu' tū' catipuhualh palh tū' tzey a'nchī
pūtaxtulh. Palh catīhuā lakaputza lā' palh tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, huanmā' chi'xcu'
tū' catipūtaxtulh. 11 Lā' hui'xina'n tū' chuntza'. A'xni'ca' Dios cāmālakaputzīni', lacapalh
tlahua'tit a'ntū ixtasqui'nī. Lā' squi'ntit tamāsputūn. Ca'tzītit que a'ntū ixtlahua'nī'ta'ntit
huā'mā' lej ko'hua'jua'. Lā' ixjicua'ni'yā'tit Dios. Lā' lej quilāpāstacui quit. Lā'
tlahua'cu'tuntit a'ntū na'iclīpāxuhua quit. Lā' māpātīnī'tit a'ntī ixtlahuanī't a'ntūn tū'
tzey. Lā' chuntza' tasu'yu que hui'xina'n puhua'ntit que tū' tzey a'ntū ixtlahua huanmā'
chi'xcu'. 12 Quit ictzo'kli huan carta, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahualh a'ntūn
tū' tzey, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahuani'ca a'ntūn tū' tzey. Quit ictzo'kli huan
carta como icmāsu'yucu'tulh na ixlacapūn Dios a'nchī iccāmaktakalhcu'tunāni' hui'xina'n.
13 Lā' chuntza' quilīmāko'xamāka'tlī'ca.
Lā' Tito ixlīpāxuhua por mimpālacataca'n. Lā' ū'tza' nā lej iclīpāxuhua quit. 14 A'xni'ca'
tūna'j ixcālaka'nāchāni' Tito, icuanilh palh hui'xina'n ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. Lā' chuhua'j
tū' iclīmāxana'n como stu'ncua' a'nchī icuanilh Tito. Ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'
hui'xina'n, huāk stu'ncua'. Lā' nā chuhua'j tasu'yu que stu'ncua' a'ntū icuanilh
Tito. 15 Lā' chuhua'j Tito ā'chulā' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n lā' cāpāstacāni' hui'xina'n
a'nchī hui'xina'n a'cnīni'ni'tit lā' a'kahuāna'ni'tit a'ntū cāhuanini'. 16 Chuntza' tasu'yu
que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' hua'chi icpuhualh quit. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.

8

A'nchī māstā'ca con xatzey tapuhuān

1 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāsicua'lanālīlh
xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' nac Macedonia. 2 Lā' a'yuj xlaca'n lej ixtapātīni'mā'na,
lej ixtapāxuhua. Lā' chuntza', a'yuj lacpobresni' ixtahuanī't xlaca'n tamāstā'lh lhūhua'
con ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 3 Quit icca'tzī que a'ntū talīhui'līlh tamāstā', huā'mā'
tamāstā'lh lā' ā'chulā' huampala. 4 Quincātasqui'ni'ni' que xa'icmaklhtīni'uj huan tumīn
lā' xa'iccālē'ni'uj huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtamaclacasqui'n. 5 Xlaca'n
ā'chulā' tatlahualh que a'ntū icpuhualh quit. Xapū'la tahuanilh Dios que ixtatapa'ksī con
xla' lā' ixtatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios. Lā' nā ixtatlahuacu'tun a'ntū iccāhuanilh chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. 6 Lā' chuntza' icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'nchāni' hui'xina'n lā'
xla' ixcāmaktāyani' para que ixmākēstokkō'tit huan tumīn a'ntū namāstā'yā'tit como ū'tza'
a'ntī cāmāpuhuanīni' hui'xina'n namāstā'yā'tit. 7 Hui'xina'n huāk xa'nca tlahua'yā'tit.
Xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' xa'nca lakapasā'tit huan ixtachihuīn Dios lā' xa'nca
māsu'yu'yā'tit. Lā' tlahua'cu'tunā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' chuhua'j
tasqui'nī que hui'xina'n namāstā'yā'tit para nacāmaktāya'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn.
8 Huā'mā' tū' lakatin līmāpa'ksīn. Xmān iccāhuanimā'ni' a'nchī ā'makapitzīn
tamāstā'mā'na. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn
tā'timīn. Lā' chuntza' natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn.
9 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lej pāxquī'nin. Xla'
a'yuj ixtēcu' de ixlīhuāk a'ntū ta'a'nan, xla' pobre lalh como xla' quincāpāxquī'yāni'. Lā'
chuntza' quina'n hua'chi ricosnu' lanī'tauj como xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'.
10 Na'iccāhuaniyāni' a'ntū icpuhuan quit: Cā'tatza' hui'xina'n māstā'cu'tuntit tumīn.
Hui'xina'n xapū'la tzucutit māstā'yā'tit. Lā' xmān tzucutit mākēstokā'tit. Quit icpuhuan
que xatzey nala palh hui'xina'n natlahuakō'yā'tit. 11 Xapū'la timāstā'cu'tuntit huan

tumīn. Chuhua'j catlōkentaxtūtit chu a'nchī tzē namāstā'yā'tit chā'tunu'. 12 Līpāxuhua Dios
palh kalhatin con tapaxuhuān māstā' chu a'nchī tzē namāstā' kalhatin. Dios, xla' tū'
quincāsqui'ni'yāni' a'ntūn tū' ka'lhīyāuj.
13 Tū' iccāhuanimā'ni' hui'xina'n que namāstā'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'yā'tit a'xni'ca'
nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. 14 A'ntū icuan ū'tza' huā'mā': Que chu a'cxtim
nataka'lhī ixlīhuākca'n huan tā'timīn. Chuhua'j hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū'
taka'lhī. Lā' palh namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n tū' catika'lhī'tit nīn tuntū',
xlaca'n nacātamaktāyayāni' hui'xina'n. Chuntza' tzey nala. 15 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:
A'ntī lej lhūhua' mākēstokli, tū' a'katāxtūni'lh.
Lā' a'ntīn tantzina'j mākēstokli, tū' sputni'lh.

Tito lā' a'ntīn tatā'a'lh

16 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios como Tito lacasqui'n que hui'xina'n xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi quit iclacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
17 Tito ixa'cstu puhualh que nacālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' icuanilh que
ca'a'ncha', xla' a'ncu'tulh como ixcālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n.
18 Lā' quit ictā'macā'mā' Tito kalhatin quintā'tinca'n a'ntī lakapaskō'can na ixlīhuāk
huan lītokpānna'. Lhūhua' a'ntīn tahuan que xla' xa'nca scuja a'nchī māsu'yu huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 19 Lā' nā huā'mā' quintā'tinca'n, talacsacli huan
ā'makapitzīn tā'timīn xalanī'n huan ā'makapitzīnni' lītokpānna' ā'tzā'. Xlaca'n talacasqui'n
que xla' naquintā'a'n a'xni'ca' quit na'iccālē'ni' huan tumīn a'ntīn tamaclacasqui'n
xalanī'n nac Jerusalén. Por ixpālacata huā'mā' tumīn, xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nā nataca'tzī que quina'n cāmaktāyacu'tunāuj.
20 Līscalana'jua' na'icmākēstokāuj huan tumīn para que tū' naquilē'ksa'nīni'ncan. Tū'
iclacasqui'n que nahuancan que tū' ictlōkentaxtū a'ntū quilīmāmacū'can ixpālacata huan
lhūhua' tumīn. 21 A'xni'ca' icmākēstokāuj huā'mā' tumīn huāk tzey ictlahuacu'tun na
ixlacapūn Dios lā' nā ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.
22 Na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Lā' nā na'iccātā'macā'n
ā'kalhatin quintā'tinca'n. Xla' tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū līmāmacū'can. Huā'mā' lej
maklhūhua' iclaktzī'nī't. Lā' chuhua'j ā'chulā' tlōkentaxtūcu'tun huā'mā' līmāmacū'n,
como xla' ca'tzī que hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit a'ntū tasqui'nī. 23 Lā' Tito, xla'
quintā'scuja. Tito lā' quit iccāmaktāyanī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' huan tā'timīn a'ntī natatā'a'n
Tito, xlaca'n tamacā'nī't xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' huā'tzā'. Lā' como xlaca'n
xa'nca talatā'kchoko, ū'tza' lī'a'cnīni'ni'can Cristo. 24 A'xni'ca' natachā'nācha' Tito lā' huan
tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit. Lā' huan ā'makapitzīn tā'timīn natalaktzī'n a'nchī hui'xina'n
cāpāxquī'yā'tit. Lā' chuntza' naca'tzīcan que stu'ncua' a'nchī icualh que hui'xina'n
cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn.

9

Mākēstokcu'tunca huan tumīn para huan tā'timīn

1 Tū' tasqui'nī que quit na'iccāhuaniyāni' namākēstokā'tit huan tumīn
a'ntū nacālīmaktāyayā'tit huan tā'timīn. 2 Quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n
cāmaktāyacu'tunā'tit. Quit iccāhuaninī't xalanī'n nac Macedonia a'nchī tlahua'yā'tit
hui'xina'n a'ntūn tzey. Iccāhuaninī't a'nchī hui'xina'n xalanī'n nac estado de Acaya
ixmāstā'cu'tunā'tit cā'tatza'. Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', nā tamāstā'cu'tulh huan
xalanī'n nac estado de Macedonia. 3 Lā' como iccāhuaninī't xlaca'n que hui'xina'n
māstā'cu'tunā'tit huan tumīn, chuntza' tū' tzey palh hui'xina'n tū' natlōkentaxtūyā'tit.
Lā' ū'tza' iccālīlakmacā'nchāni' huan tā'timīn. Lā' chuntza' hui'xina'n namāstā'yā'tit
huan tumīn chu a'nchī iccāhuaninī't xlaca'n. 4 Palh hui'xina'n tū' tlahua'yā'tit lā'
palh ā'makapitzīn xalanī'n nac Macedonia naquintatā'a'n a'ntza', lā' palh hui'xina'n

tūna'j mākēstokā'tit huan tumīn, quit na'ictamāxanī' como iccāhuaninī't que hui'xina'n
namāstā'yā'tit huan tumīn. Lā' nā hui'xina'n namāxana'nā'tit. 5 U'tza' iclīpuhualh que
tasqui'nī que na'iccāhuani huan tā'timīn que naquintapū'lani'. Lā chuntza' xlaca'n
natamaklhtīni'n huan tumīn a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit que namāstā'yā'tit. Lā' chuntza'
natasu'yu que hui'xina'n māstā'yā'tit con ixlīhuāk mintapuhuānca'n. Lā' tū' catitasu'yulh
palh quit xa'iccāsāmāmāstā'nīni' huan tumīn.

6 Ca'tzīyāuj que a'ntīn tantzina'j natacha'n, xlaca'n nā tantzina'j natamakala. Lā'
a'ntī lhūhua' natacha'n, xlaca'n lhūhua' natamakala. Lā' nā chuntza' quina'n a'xni'ca'
māstā'yāuj. Palh lhūhua' namāstā'yāuj, nā lhūhua' namaklhtīni'nāuj. 7 Chā'tunu' de
hui'xina'n camāstā'tit chu a'nchī puhua'nā'tit que tzē namāstā'yā'tit. Lā' tū' camāstā'tit
con tā'kcha. Lā' tū' catasu'yulh palh cātasāmāmāstā'nīyāni'. Dios cāpāxquī' a'ntīn tamāstā'
con ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 8 Dios tzē nacāmaxquī'yāni' lej lhūhua'. Lā' hui'xina'n,
a'yuj cāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn, hui'xina'n naka'lhīyā'tit a'ntū namaclacasqui'nā'tit.
9 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata kalhatin tzeyā chi'xcu':

Xla' lej lhūhua' cāmaxquī' huan pobresni'.

Lā' chuntza' pō'ktu tzē nacāmaxquī'.

10 Nā quina'n, Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū nacha'nāuj, como ū'tza' Dios a'ntī māstaquī.
Lā' chuntza' nalīka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj lā' nā a'ntū nacha'mpalayāuj. Lā' hui'xina'n
palh nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn a'ntīn tamaclacasqui'n, Dios nacāmaxquī'yāni' a'ntū
maclacasqui'nā'tit hui'xina'n. 11 Lā' como chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n,
chuntza' tzē namāstā'yā'tit lhūhua'. Lā' chuntza' natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios xlaca'n
a'ntī natamaklhtīni'n huan mintumīnca'n a'ntū na'iccālē'ni' xlaca'n. 12 Lā' chuntza'
por ixpālacata huan tumīn a'ntū hui'xina'n namāstā'yā'tit, hui'xina'n nacāmaktāya'yā'tit
ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn tamaclacasqui'n. Lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī
Dios por ixpālacata a'ntū māstā'nī'ta'ntit hui'xina'n. 13 Lā' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī
hui'xina'n lej namāstā'yā'tit, lhūhua' natamāka'tlī' Dios, como chuntza' lītasu'yu que
hui'xina'n stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, como
hui'xina'n cāmaktāya'yā'tit xlaca'n lā' ā'makapitzīn huampala. 14 Lā' chuntza' xlaca'n
nacātalīkalhtō'ka'yāni' lā' nacātapāstacāni' hui'xina'n como Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' lā'
chuntza' hui'xina'n tzē namāstā'yātit huan tumīn. 15 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios
como xla' quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. U'tza' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū lej
xatapala. Tūla mālacstū'ncāuj a'nchī huanī't como lej xatapala.

10

Pablo ixka'lhī līmāpa'ksīn como xla' apóstol ixuanī't

1 Quit, Pablo, iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. A'makapitzīn tahuan que quit lacatzucu
icchihuīna'n na milacapūnca'n. Lā' nā tahuan que quit lej palha' iccātā'chihuīna'nāni'
a'xni'ca' iccātzo'knuni'yāni'. Chuntza' hua'chi Cristo lakalhu'manīni'n, nā chuntza' quit
līlacatzucu iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. 2 Iccāhuanicu'tunāni' que xa'nca calatā'kchokotit. Lā'
palh tū' chuntza', tasqui'nī na'iccāquilhnīyāni' hui'xina'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'. Lā'
palh a'nan ā'makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tahuan que quit iclatlā'huan hua'chi chux-
atīyā chi'xcu' lā' que quit ictlahua xmān a'ntū iclacasqui'n, quit na'iccāquilhnī xlaca'n.
3 Lā' a'yuj chi'xcuhuī'n quina'n, xtunc huan guerra a'ntū tlahuayāuj. Lā' tū' hua'chi
huan guerra a'ntūn tatlahua xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 A'ntīn ta'a'n nac guerra xlaca'n
talē'n a'ntū natapūmaknī ixtā'ca'tzaca'n. Quina'n tuntū' lē'nāuj hua'chi huanmā'. Xmān
por ixlīmāpa'ksīn Dios tzē nacātlajayāuj a'ntīn tatā'lāsta'la Dios. 5 Con ixlīmāpa'ksīn Dios
tzē cātlajayāuj ixtapāstacna'ca'n a'ntīn tatā'lātlahua Dios. Lā' nā tzē natlajayāuj ixlīhuāk
huan tapāstacna' a'ntūn tū' makxtekni'n kalhlaka'ī'can Dios. Lā' huan ixlīmāpa'ksīn Dios
tzē cāxtāpalīni' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuntza' nata'a'kahuāna'ni' Cristo. 6 Lā'

a'xni'ca' hui'xina'n xa'ncatza' na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios, quit na'iccāmāpātīnī a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun.
7 Hui'xina'n pāstacpā'na'ntit xmān a'ntūn tzē nalaktzī'ncan. Lā' na milaclhni'ca'n
tahui'lāna' a'ntīn quintatā'lāsta'la lā' tahuan que xlaca'n tatā'scuja Cristo. Cataca'tzīlh
xlaca'n que nā quit ictā'scuja Cristo. 8 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo quimaxquī'nī't
līmāpa'ksīn. Lā' tū' icmāxana'n iclīchihuīna'n huā'mā' līmāpa'ksīn. Quimaxquī'nī't
huā'mā' līmāpa'ksīn para que chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāni' hui'xina'n a'nchī nakalh-
laka'ī'yā'tit. Quimaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn tū' para que na'iclactlahua a'nchī kalh-
laka'ī'yā'tit. 9 Chuntza' icuan, como tū' iclacasqui'n que najicua'nā'tit ixpālacata a'nchī
iccātzo'knuni'yāni'. 10 A'makapitzīn na milaclhni'ca'n quintalīchihuīna'n lā' tahuan:
"A'xni'ca' xla' quincāmacamini'yāni' lakatin carta, līpalha' chihuīna'n hua'chilh ixka'lhīlh
līmāpa'ksīn. Lā' a'xni'ca' huī' con quina'n līlacatzucu chihuīna'n. Lā' tūla xa'nca
a'cta'sana'n". Chuntza' tahuan. 11 Lā' a'ntīn chuntza' tachihuīna'n, cataca'tzīlh xlaca'n
que chuntza' a'nchī iccātzo'knuni'yāni' nac lakatin carta, chuntza' na'iccātā'chihuīna'nāni'
a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'.
12 Quit tū' icticātā'talacastucli xlaca'n a'ntīn tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey. Quit
tū' hua'chi xlaca'n. Tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey como talātā'talacastuca xmān
entre ū'tunu'n. Tū' tamāchekxī. 13 Quit tū' icti'a'kapalhkālh a'ntū līmakuan a'xni'ca'
na'iclīchihuīna'n a'ntū ictlahuanī't. Xmān icscujnī't a'nlhā Dios quimāsu'ni'nī't que
na'icscuja. Lā' Dios quimāca'tzīnīlh que na'icscuja nā nac Corinto a'nlhā hui'lā'na'ntit
hui'xina'n. 14 Quit xapū'la iccāmāca'tzīnīni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo.
Lā' a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n hua'chilh xa'icscujmā' nac xkok a'ntū Dios
quimāsu'ni'lh. Tū' icpātle'kelh de huan nac xkok a'xni'ca' iccālaka'nchāni' hui'xina'n.
15 Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn tlahuacan a'nlhān tū' quimacā'n Dios. Tū' iclīka'tla'jca'tzī
a'ntūn tatlahuanī't ā'makapitzīn hua'chilh quit xa'ictlahualh. Quit iclacasqui'n que
hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē na'icscuja con hui'xina'n,
chuntza' hua'chi quimāsu'ni'lh Dios a'ntū na'ictlahua. 16 Lā' chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni'
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo a'ntīn tahui'lāna'ncha' más makat que
hui'xina'n. Quit icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn a'nlhā tintī'na'j māsu'yunī't
nīn kalhatin. Lā' chuntza' tū' ictilīka'tla'jca'tzīlh huan lītlōt a'ntū tlahuanī't ā'kalhatin
hua'chilh quit xa'ictlahualh.
17 Tū' tzey palh kalhatin nalīka'tla'jca'tzī a'ntū māni' xla' tlahuanī't. Xatzey palh
namāka'tlī' Dios. 18 Palh kalhatin huan que xla' lej tzey a'ntūn tlahua, huā'mā' tuntū'
ixtapalh. Xmān Dios a'ntī tzē nahuan palh tzey a'ntūn tlahuanī't kalhatin chi'xcu'.

11

Pablo cālīchihuīna'lh a'ntī xmān ixta'a'kxokonu'n

1 Quit iclacasqui'n que hui'xina'n nakaxpa'tā'tit līlacatzucu līhuan iccāhuaniyāni' a'ntū
ictlahuanī't. Caquilāpātīni'uj līlacatzucu, a'yuj hua'chilh tonto a'ntī līchihuīna'ncan ixa'cstu.
2 Dios lacasqui'n que hui'xina'n tū' nataxtunquīyā'tit de Cristo. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū
iclacasqui'n nā quit. Quit iccāmaktāyani' para natapa'ksīyā'tit con Cristo. Chuntza'
quit hua'chi catīhuā a'ntī squi'n kalhatin tzu'ma'jāt. Lā' chuhua'j hua'chi kalhatin
tzu'ma'jāt a'ntī pāxquī' ī'squi'nīni', nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n napāxquī'yā'tit
xmān Cristo. 3 Quit icjicua'n que hui'xina'n nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' hua'chi Eva
a'kxokoca. Huan ko'ti'ti' lalh ixlīlūhua' lā' a'kxokolh huan Eva. Huan ko'ti'ti' lej ca'tzī
a'nchī na'a'kxokonu'n. Lā' chō'la nacā'a'kxokoyāni' nā hui'xina'n, lā' chuntza' nataxtun-
quīyā'tit de Cristo. 4 Icjicua'ni' huā'mā' como hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntīn cātalakmināni'
lā' catamāsu'ni'yāni' ā'catūhuā lā' tū' hua'chi a'ntū iccāmāsu'ni'ni' quit ixpālacata Jesús. Lā'
xtunc a'ntūn tamāsu'yu ixpālacata huan Espíritu Santo. Tū' ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'.
Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu a'ntū līpūtaxtucan. Lā' tū' hua'chi quit iccāmāsu'ni'ni'. 5 Huā'

tamā'na chi'xcuhuī'n xlaca'n līhua tahuan que apóstoles. Xlaca'n tū' quinta'a'kapalhkā.
6 Chō'la tū' lej tzēhuanī't a'nchī quit ica'cta'sana'n. Pero quit xa'nca icmāchekxī a'ntū
icmāsu'yu. Lā' iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk hui'xina'n.

7 Quit tū' iccāmātā'jīni' hui'xina'n a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Dios. Quit lej līpalha' xa'icscuja para xa'icuā'yan līhuan xa'iccāmāsu'ni'yāni'
ixpālacata Dios. ¿Chā tū' tzey a'ntū ictlahualh? 8 Līhuan quit xa'icscuja na mi-
laclhpu'nanca'n, ixquintamacamini' tumīn ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n ā'lacatin
cā'lacchicni'. Hua'chilh xa'iccāmaklhtīlh huan tumīn como iccāmaktāyacu'tuni' hui'xina'n.
9 Lā' līhuan xa'iccātā'lahui'lani' quit tū' iccāsqui'ni'ni' tumīn a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n
catūhuā. Huan tā'timīn xalanī'n nac Macedonia ixquintalīmini' a'ntū xa'icmaclacasqui'n.
Lā' chuntza' tū' iccāmāmakasputūni' hui'xina'n nīn tuntū'. Lā' tū' maktin icticāsqui'ni'ni'
para na'icuā'yan. 10 Tū' ictīcāsqui'ni'lh nīn tuntū' ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac estado
de Acaya a'nlhā hui'lā'na'nchipitit. Quit icuan a'ntū stu'ncua' como quit ictā'tapa'ksī
Cristo. 11 Lasā' ā'makapitzīn tahuan que quit tū' iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n como
tū' iccāmaklhtīcu'tunāni' mintumīnca'n. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Dios ca'tzī que lej
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

12 Tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' tumīn para na'icuā'yan. Lā' tū' ictisqui'nli nīn maktin.
Chuntza' xlaca'n a'ntīn tasqui'n tumīn tūlalh catitahualh palh tascuja chu a'cxtim hua'chi
quit. 13 Xlaca'n tahuan que apóstoles. Tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n a'nchī
tamāsu'yu. Talacasqui'n que nacālaktzī'ncan hua'chi apóstoles a'ntīn tatā'scuja Cristo.
14 Huā'mā' a'ntūn tatlahua tūla lē'cnīyāuj como māni' huan ko'ti'ti' tzē taxtāpalī lā' tzē la
hua'chi kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. 15 Lā' nā tzē natataxtāpalī a'ntīn tatā'scuja huan
ko'ti'ti'. Lā' chuntza' hua'chilh ixtatlahualh a'ntūn tzey, a'yuj tatlahuamā'na a'ntūn tū'
tzey. Xlaca'n natamāpala con Dios a'ntūn tatlahuanī't.

A'nchīn pātīni'lh Pablo

16 Quit iccāhuanipalayāni' hui'xina'n: Tū' capuhua'ntit hui'xina'n palh quit tonto como
quē'cstu quilīchihuīna'mā'ca. Lā' a'yuj capuhuanca palh quit tonto, caquilākaxmatui lā'
caquilāmakxtekui na'icchihuīna'n. 17 Ca'tzīyāuj que a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' chihuīna'n
hua'chi tonto, lā' tū' hua'chi kalhatin a'ntīn tapa'ksī con Cristo. Lā' a'ntū na'icuan
quit, hua'chilh quit xa'icka'tla'jca'tzīlh. 18 Lhūhua' a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n,
ixa'cstuca'n cālīchihuīna'ncan. Nā quit na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū ictlahua.
19 Hui'xina'n a'yuj puhua'nā'tit palh lej ca'tzīyā'tit, cāpātīni'yā'tit huā' tamā'na a'ntīn
cālīchihuīna'ncan ixa'cstuca'n hua'chi tonto. 20 Hui'xina'n cāpātīni'yā'tit a'yuj xlaca'n
cātamāpa'ksīcu'tunāni' hui'xina'n. Xlaca'n cātamaklhtīyāni' ixlīhuāk a'ntū ka'lhīyā'tit. Lā'
xlaca'n cātamā'a'kahuānīyāni'. Lā' xlaca'n cātalakmaka'nāni' hui'xina'n. Lā' cātalacala'sāni'.
Lā' a'yuj xlaca'n tatlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā', hui'xina'n cāpātīni'yā'tit. 21 Tū'
chuntza' iccātlahuani' hui'xina'n. Palh tzey cahuā tlahuacan huā' tamā'na', quit
xa'icmāxana'lh, como tū' ictlahualh chuntza'.

Xlaca'n tahuan a'ntū tatlahuanī't. Lā' chuhua'j quit na'icuan a'ntū ictlahuanī't quit,
a'yuj natasu'yu hua'chilh icka'tla'jca'tzī lā' hua'chilh tonto quit. 22 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī
lā' tahuan que xlaca'n hebreos. Nā quit hebreo. Tahuan que xlaca'n israelitas. Nā quit
israelita. Xlaca'n tahuan que Abraham ixpapca'n. Nā Abraham nā quimpap. 23 Xlaca'n
tahuan que tatā'scuja Cristo. Quit līhua'ca' ictā'scuja Cristo. Chuntza' a'nchī icchihuīna'mā'
hua'chilh tonto quit. Xlaca'n tū' tascujnī't hua'chi quit. Lā' tū' tapātīni'nī't hua'chi
quit. Quintucscanī't. Lā' nā xa'ictachī'n. Lā' lej maklhūhua' quintimaknīcu'tunca. Lā'
xlaca'n tū' tapātīni'nī't chuntza'. 24 Quintā'israelitas quintakēsno'kli pu'xamacāujna'jās.
Lā' chuntza' quintatlahuani'nī't makquitzis. 25 Lā' maktu'tun tanūni'ca quinkēniccan. Lā'
maktin quimūta'laca. Lā' maktu'tun tā'cnūlh huan barco a'ntū xa'icpū'a'mā'. Lā' lakatin
chi'chini' ā'lakatin tzī'sa icpātle'kelh nac xcān a'xni'ca' tā'cnūlh huan barco. 26 Lakachu
iclatā'kchokonī't para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' nā ictahui'lanī't a'nlhā lej

cā'lījicua'. Lā' nā maklhūhua' ictacutnī't nac pūxka a'nlhā lej lakka'tla'n. Lā' nā ica'nī't
a'nlhā ixtalatlā'huan ka'lhāna'nī'n. Lā' quintitamaknīcu'tulh quintā'israelitas lā' nā a'ntīn
tū' israelitas. Lā' xa'iclatlā'huan nac cā'lījicua' nac cā'lacchicni' lā' nac cā'qui'huī'n lā' nac
mar. Lā' ixquintamaknīcu'tun a'ntī līhua ixtahuan que xlaca'n tatapa'ksī con Cristo.
27 Lā' lej ictlekua'nī't lā' lej palha' icscujnī't. Lā' lej maklhūhua' iclakachu'huā'lhtatanī't.
Lā' icpātīnī't tatzi'ncsta lā' nā takalhpūtīt. Maklhūhua' tū' xa'icka'lhī a'ntū na'icua'. Lā'
icpātīnī't lonkni'. A'katunu' tū' xa'icka'lhī quilu'xu'.
28 Lā' tū' xmān huā'mā'. Pō'ktu ictamakchuyīnī't lā' quimpāta'lanī't por ixpālacataca'n
xalanī'n nac huan lītokpānna'. 29 Palh catīhuā tūla xa'nca latā'kchoko na ixtej Dios, quit
iclakalhu'man. Lā' palh catīhuā tatonkopū, quit ica'kchā'n con huan a'ntī mātonkopūlh.
30 Palh tasqui'nī que quit naquilīchihuīna'ncan quē'cstu, quit iclīchihuīna'ncu'tun a'ntū
namāsu'yu que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 31 Dios ca'tzī que stu'ncua'
a'ntū icuan. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca para pō'ktu.
32 A'xni'ca' quit xa'icuī' nac Damasco, a'ntza' ixmāpa'ksīni'n kalhatin gobernador a'ntī
ixui'līnī't huan rey Aretas. Huā'mā' gobernador cāyāhualh centinelas a'nlhā lactaxtucan
nac cā'lacchicni', como ixquintachī'lē'ncu'tun. 33 Pero quilacmāxtuca nac lakatin xalhu'cu'
de huan xataxaka cā'lacchicni. Lā' quimpūmāyujūca lakatin canasta. Lā' chuntza'
iclītzā'lalh lā' iclīpūtaxtulh.

12

A'nchī lakachuyalh Pablo

1 Tū' līmakuan na'icuan palh ka'tla' quit. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū quimāsu'ni'lh
huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' a'ntū iclaktzī'lh a'xni'ca' iclakachuyalh. 2 Ka'lhītza' hua'chi
cāujtā'ti' cā'ta lā' xa'ickalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo, a'xni'ca' quit quilē'nca nac a'kapūn a'nlhā
hui'lacha' Cristo. Tū' icca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh tū' lē'nca. Xmān Dios ca'tzī.
3 Dios ca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh xmān lē'nca quilīca'tzīn. Quit tū' icca'tzī.
4 Quilē'nca nac a'kapūn. Lā' a'ntza' ickaxmatli tachihuīn a'ntūn tūla icuan como Dios
tū' quimakxteka que na'icuani nīn tintī'. 5 Lā' como Dios quintlahuani'lh huā'mā', quit
icmāka'tlī'. Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntū quimpātle'keni'lh. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū
māsu'yu que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 6 Palh quit ixquilīchihuīna'nca xa'nca
a'ntū ictlahuanī't, tū' xa'icchihuīna'lh hua'chi tonto, como quit xmān iclīchihuīna'n a'ntū
stu'ncua'. Pero tū' quintilīchihuīna'nca māni' quit como tū' iclacasqui'n que ā'makapitzīn
natapuhuan que quit lej ka'tla'. Quit iclacasqui'n que ixpālacata a'nchī iclatā'kchoko lā'
a'nchī icchihuīna'n, nataca'tzī palh quit tzey.
7 Chō'la quit lej xa'iclīka'tla'jca'tzīlh por ixpālacata a'nchī iclakachuyanī't. Lā' ū'tza' Dios
quilīmaxquī'lh lakatin taca'tzāt. Lā' huā'mā' taca'tzāt hua'chi lakatin lhtucū'n a'ntū huan
ko'ti'ti' yāhualh na quimacni'. Dios quimaxquī'lh huā'mā' taca'tzāt como tū' lacasqui'lh
que quit na'icka'tla'jca'tzī. 8 Maktu'tun icsqui'ni'lh huan Māpa'ksīni' Jesucristo que
ixquimāpānūni'lh huā'mā' taca'tzāt. 9 Lā' xla' quihuanilh: "Quit na'icmaktāyayāni' lā'
chuntza' natāyani'ya'. A'xni'ca' hui'x scalana'jua' a'xni'ca' tasu'yu palh quit icka'lhī
līmāpa'ksīn". Chuntza' quihuanilh. Lā' chuntza' con tapāxuhuān na'ictāyani' a'xni'ca'
scalana'jua' quit como chuntza' lītasu'yu que quit icscuja por ixlīmāpa'ksīn Cristo.
10 Chuntza' icpāxuhua a'yuj scalana'jua' quit lā' a'yuj quilakapalacan lā' a'yuj quis-
putni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' a'yuj quimacaputzacan lā' a'yuj quimpātle'keni' a'ntū
jicslīhua'. A'xni'ca' scalana'jua' quit, a'xni'ca' tasu'yu que Cristo quimaktāyamā'. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.

Pablo ixpāta'la por huan xalanī'n nac Corinto

11 Hua'chilh quit tonto como xmān quilīchihuīna'ncan quit. Xmān por mimpālacataca'n
hui'xina'n chuntza' iclīchihuīna'n. Hui'xina'n ixquilāmaktāyauj na ixlacapūnca'n a'ntīn

tahuan que xlaca'n apóstoles. A'ntīn tapuhuan que xlaca'n lakka'tla'n apóstoles, xlaca'n
tū' quinta'a'kapalhkā a'yuj nīn tuntū' quit. 12 A'xni'ca' xa'icscuja na milaclhni'ca'n,
tasu'yulh palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. Quit līlacatzucu xa'icscuja. Lā' quit
xa'ictlahua lē'cnīn. Lā' huā'mā' māsu'yulh palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. 13 Xmān
lakatin catūhuā tū' ictlahualh na milaclhni'ca'n. Ictlahualh pero xmān na ixlaclhni'ca'n
xalanī'n ā'makapitzīn lītokpānna'. Lā' ū'tza' huā'mā': Tū' iccāsqui'ni'ni' hui'xina'n para
na'icuā'yan. Palh hui'xina'n puhua'nā'tit palh tū' tzey huā'mā', caquilāmāsputūnu'ni'uj.
14 Chuhua'j ixlīmaktu'tun ictacāxnī't para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā'
a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza', hui'xina'n tū' catimāpala'tit para na'icuā'yan. Xmān
iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Tū' iclacasqui'n
mintumīnca'n. Ca'tzīyāuj que huan camana' tūla tamāhuī' ixtāta'ca'n. Huan xanatāta'na'
tamāhuī' ixcamana'ca'n. Lā' quit hua'chi mintāta'ca'n hui'xina'n. 15 Quit con tapāxuhuān
na'icmāsputū a'ntū icka'lhī para na'icscuja con hui'xina'n. Lā' na'icscuja hasta
na'ictlakua'n. Lā' a'yuj quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n, pero hui'xina'n tū' lej
quilāpāxquī'yāuj.
16 Lā' a'yuj tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' nīn tuntū', ā'makapitzīn tahuan que
iccā'a'kxokomaklhtīnī'ta'ni' mintumīnca'n. 17 Quit nīn tuntū' iccā'a'kxokomaklhtīni' a'xni'ca'
iccālakmacā'ni' huan chi'xcuhuī'n. 18 Quit icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'ni' hui'xina'n.
Lā' xla' ictā'macā'lh ā'kalhatin de quintā'tinca'n. Tito tū' cā'a'kxokomaklhtīni' nīn tuntū'.
Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclatlā'huan, nā chuntza' ixlatlā'huan Tito. Quina'n
quintu'ca'n chu lakatin quintapāstacna'ca'n.
19 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que quit ictamaktāyamā' na milacapūnca'n. Tū'
chuntza'. Quit icchihuīna'n na ixlacapūn Dios lā' icchihuīna'n chu a'nchī lacasqui'n
Cristo. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Iccāmaktāyacu'tunāni' para que xa'nca nakalh-
laka'ī'yā'tit. Lā' ū'tza' iclītlahuakō' ixlīhuāk para hui'xina'n. 20 Quit ictamakchuyīnī't
como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icca'tzī palh hui'xina'n tū' xa'nca
latlā'hua'nā'tit. Lā' palh tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit, tasqui'nī que na'iccālacaquilhnīyāni'
hui'xina'n. Ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la lāsta'layā'tit hui'xina'n, lā'
lālakca'tzani'yā'tit lā' a'kchipinā'tit lā' talacpitziyā'tit lā' nā lālīchihuīna'nā'tit lā' lē'ksa'nā'tit
lā' lej lakka'tla' makca'tzīyā'tit lā' tū' chu lakatin tahui'layā'tit para natlahua'yā'tit
catūhuā. 21 Quit ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n, quit na'icmāxana'n na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntūn tlahua'yā'tit
hui'xina'n. Quit na'iccalhuan palh lhūhua' de hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā'
palh tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey lā' palh tlahua'yā'titcus talākalhī'n lā' palh
tlahua'yā'titcus huan xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.

13

Pablo cāmāxquī'lh tapāstacna'

1 Chuhua'j ixlīmaktu'tun na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que a'xni'ca' lē'ksa'nīni'ncan kalhatin, tasqui'nī kalhatu' o kalhatu'tun testigos.
2 Na'iccāhuanipalayāni' ā'maktin a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n
ixlīmaktu'. Lā' a'yuj tū' iccātā'lahui'lani' chuhua'j, na'iccāhuanipalayāni' hui'xina'n a'ntī
tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' ā'makapitzīn huampala de hui'xina'n. Na'iccāmāpātīnī a'ntīn
tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā' xlaca'n tū' catitapūtaxtulh a'nchī na'iccāmāpātīnī. 3 Lā'
chuntza' hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que quit iclīchihuīna'n con ixlīmāpa'ksīn Cristo. Xla'
tū' scalana'jua' catilalh con hui'xina'n. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que Cristo ka'lhī
līmāpa'ksīn. 4 Hua'chilh scalana'jua' ixtasu'yu Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz. Pero
chuhua'j xla' huī'. Lā' Dios maxquī'nī't līmāpa'ksīn. Lā' quit, como ictapa'ksī con Cristo,
līlacatzucu iccātā'chihuīna'nī'ta'ni'. Hua'chilh quit scalana'jua' xa'iclalh. Pero hui'xina'n
nalaktzī'nā'tit que quit iclatlā'huan con ixlīmāpa'ksīn Dios, chuntza' hua'chi Cristo.

5 Xa'nca capāstacna'ntit hui'xina'n a ver palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit hui'xina'n.
Camāsu'yu'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit palh stu'ncua'
tā'latlā'hua'nā'tit Cristo. Lā' palh tū' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo, hui'xina'n tū' tā'tapa'ksīyā'tit
con xla'. 6 Lā' hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quit ictā'tapa'ksī con Cristo como quit
ictā'latlā'huan xla'. 7 Lā' chuhua'j icsqui'ni' Dios que hui'xina'n tū'tza' catlahua'tit a'ntūn
tū' tzey. Tū' quimaca'tzi palh ā'makapitzīn tapuhuan que quit tū' icka'lhī līmāpa'ksīn
para na'iccālacaquilhnīyāni'. Iclacasqui'n que natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Huā'mā'
iclacasqui'n a'yuj chuntza' tū' catitasu'yulh que quit icka'lhī līmāpa'ksīn como chuntza'
tū' tasqui'nī na'iccālacaquilhnīyāni'. 8 Xmān icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua a'ntū
chu a'nchī ixtachihuīn Dios. Tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua a'ntūn tū' chu
a'nchī ixtachihuīn Dios. 9 Icpāxuhua a'xni'ca hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej
Dios. Huā'mā' quimāpāxuhuī a'yuj chuntza' tū' tasqui'nī que quit icmāsu'yu huan
līmāpa'ksīn a'ntū Dios quimaxquī'lh para na'iccālacaquilhnīyāni'. Xmān iclacasqui'n
que hui'xina'n lactzey nala'yā'tit. 10 Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'yāni' chuntza' huan nac
carta a'xni'ca' tūna'j xa'iccālaka'mpalayāchāni'. Quit iclacasqui'n que tū' natasqui'nī
na'iccālacaquilhnīyāni' a'xni'ca' na'icchā'n. Quit iclacasqui'n que tū' natasqui'nī que
quit na'iccāmāsu'ni'yāni' chuntza' huan līmāpa'ksīn a'ntū quimaxquī'nī't huan Māpa'ksīni'
Jesucristo. Quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para na'iccāmaktāyayāni' a'nchī xa'nca
nakalhlaka'ī'yā'tit. Tū' quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para na'iccāmāmakchuyīyāni'
hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
11 Lā' chuhua'j, tā'timīn, caka'lhī'tit tapāxuhuān. Calīhui'lī'tit xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
Tū' calakachipini'tit. Chu lakatin calalh mintapāstacna'ca'n. Ca'cs catahui'la'tit. Lā' Dios
nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' xla' quincāmaktāyayāni'
para que ca'cs nalatahui'layāuj. 12 Calāsaludarlī'tit milīhuākca'n como lītā'timīn hui'xina'n.
13 Cātamacā'ni'yāchāni' a'ntza' saludos milīhuākca'n hui'xina'n, xlaca'n a'ntī xalanī'n
huā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī'.
14 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n. Lā' ca'u'cxca'tzītit a'nchī
lej cāpāxquī'yāni' Dios. Lā' huan Espíritu Santo cacātā'latahui'lani chā'tunu' de hui'xina'n.
Lā' chuntza' hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Galacia

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Galacia a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' ca'psnat. Quit apóstol. A'ntī quimānūlh
quilī'apóstol xla' tū' kalhatin chi'xcu'. Nīn kalhatin chi'xcu' quilacsacli para huā'mā'.
A'ntī quilīmānūlh quilī'apóstol xla' ū'tza' Jesucristo lā' nā quinTāta'ca'n Dios a'ntī
mālakahuanīchokolh Jesucristo. 2 Quit lā' ixlīhuākca'n tā'timīn a'ntī quintatā'lahui'lāna'
con quit, quina'n pū'la iccāmacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n xalanī'n nac estado
de Galacia a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. 3 Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n quinTāta'ca'n Dios
lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' Dios mi'a'clhcunucca'n.
4 Jesucristo tamacamāstā'lh māni' ū'tza' para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n
como ixquincāmāpūtaxtūcu'tunāni' līhuan latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj
xako'hua'jua'. Chuntza' tlahualh Jesucristo porque huā'mā' ū'tza' ixtapuhuān
quinTāta'ca'n Dios. 5 ¡Lā' camācā'tanīca Dios para pō'ktu! Amén.

Tū' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tzē nalīpūtaxtucan

6 Quit iccālē'cnīyāni' hui'xina'n lej lacapalh taxtunquīni'pā'na'ntit Dios. U'tza' a'ntī
cāta'sani'ni' hui'xina'n como Cristo quincātlahuani'ni' lakatin talakalhu'mān lā' nīlh por
quimpālacataca'n. Lā' chuhua'j hui'xina'n stālani'pā'na'ntit ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī
nalīpūtaxtucan. 7 Quina'n ca'tzīyāuj palh tū' stu'ncua' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn
a'nchī nalīpūtaxtucan. A'nan makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn taxtāpalīcu'tun huan
līmāsca'tīn a'ntū ixla' Jesucristo. Lā' chuntza' xlaca'n cātamāmakchuyīmā'ni' hui'xina'n.
8 Lā' palh catīhuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan, xla'
Dios camāpātīnīlh ū'tza'. Lā' a'yuj kalhatin ángel xala' nac a'kapūn a'ntī māsu'yu huā'mā'.
Lā' a'yuj kalhatin de quina'n. 9 Icuanī'ttza' lā' chuhua'j chu na'icuampala: Palh catīhuā
cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan lā' tū' chuntza' a'nchī
xapū'la maklhtīni'ntit, xla' Dios camāpātīnīlh ū'tza'.

10 A'ntū icchihuīna'mā' a'ntza' tasu'yu que tū' icchihuīna'n xmān ū'tza' a'ntū takax-
matcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Tū' chuntza'. Quit ictlahuacu'tun a'ntū xmān ixta-
puhuān Dios. ¿Chu quit xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't? Palh quit cahuā xmān
iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't quit tū' xa'ica'kahuāna'ni'lh Cristo.

Dios līmānūlh Pablo ixlī'apóstol

11 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit huā'mā'. Huan xatzey tachihuīn a'ntū
icmāsu'yu quit, xla' tū' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. 12 Tū' quimāca'tzīnīlh kalhatin
chi'xcu'. Nīn chā'tin chi'xcu' quimāsu'ni'lh. Māni' Jesucristo ū'tza' quimāca'tzīnīlh.

13 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ntza' a'nchī quit xa'iclīlatlā'huan xapū'la a'xni'ca' xa'icstālani'
ixlīmāsca'tīnca'n huan israelitas. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' a'nchī quit lej xa'iccāmacaputza
a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo. Quit tū' xa'iccālakalhu'man. Quit xa'icmāsputūcu'tun
huā'mā' līmāsca'tīn a'ntū ixpālacata Jesucristo. 14 Lā' a'nchī takalhlaka'ī' huan israeli-
tas quit līhua'ca'tza' xa'iccatzī que huan ā'makapitzīn quintā'israelitas a'ntī ixtaka'lhī
ixcā'taca'n hua'chi quit. Lā' quit ā'chulā' xa'iccā'a'kahuāna'ni' ixlīmāsca'tīnca'n quina-
papna' israelitas. 15 Pero Dios como xla' lej lakalhu'mana'n, quit quilacsacli para
quilī'apóstol xapū'la a'xni'ca' tūna'j xa'ictahui'la. Lā' quinta'sani'lh para na'ictā'scuja
ū'tza'. 16 Lā' chu a'nchī Dios lacasqui'lh xla' chuntza' quimāsca'tīlh que Jesucristo ixO'kxa'
Dios. U'tza' tlahualh para que quit nā chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca' Dios quimālakapasnīlh
ixO'kxa', tū' icquīsqui'ni'lh tapāstacna' ā'kalhatin chi'xcu'. 17 Lā' tū' ica'lh nac Jerusalén

para na'iccālaka'n a'ntī apóstoles ixtahuanī'ttza' xapū'la. Quit tū' chuntza' ictlahualh. Lā' tuncan lacapalh ica'lh nac Arabia lā' ā'calīstān ictaspi'tchokopā nac Damasco.
18 Lā' ixlīlakatu'tun cā'ta iclaka'lh huan apóstol Pedro nac Jerusalén. Lā' a'ntza' ictā'tachokolh xla' xmān cāujquitzisma'j.
19 Lā' tū' iclaktzī'lh nīn ā'kalhatin apóstol, xmān Jacobo ixtā'tin huan Māpa'ksīni' Jesús.
20 Lā' stu'ncua' a'ntū ictzo'knumā'. Iccāhuanimā'ni' huā'mā' na i'xlacapūn Dios. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni'.
21 Lā' ā'calīstān ica'lh a'nlhā tapa'ksī con Siria lā' Cilicia.
22 Lā' tūna'j ixquintalakapasa a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo xalanī'n nac estado de Judea.
23 Xlaca'n xmān ixtakaxmata a'ntū ixuancan. Chuntza' ixuancan: "Huan chi'xcu' a'ntī lej ixquincāmacaputzayāni' xapū'la, chuhua'j xla' lē'cta'sana'ntlā'huan huan līmāsca'tīn ixpālacata Cristo a'ntū xapū'la ixmāsputūcu'tun".
24 Lā' huan xalanī'n nac Judea a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', i'xtamācā'tanī Dios por quimpālacata.

2

Huan ā'makapitzīn apóstoles talakatīlh a'nchī Pablo ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios

1 Lā' ā'calīstān ixlīlakacāujtā'ti' cā'ta chu ica'mpā nac Jerusalén ā'maktin huampala lā' quintā'a'lh Bernabé. Lā' nā iclē'lh huan Tito.
2 A'ntza' icquīlalh porque Dios ixquimāca'tzīnīnī't que tasqui'nī que na'ica'n. Lā' a'ntza' nac Jerusalén ictakēstokui xmān quit lā' a'ntī xanapuxcu'nu'. Lā' quit iccāhuanikō'lh a'nchī quit xa'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Chuntza' ictlahualh como tū' xa'iclacasqui'n que chu tlakaj natachoko a'nchī xa'icscujmā' lā' a'nchī icscujmā' chuhua'j.
3 Lā' xlaca'n tū' quintatā'lāsta'lalh a'nchī xa'iccāmāsu'ni'mā' que tū' tasqui'nī que natastālani' ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā huan Tito a'ntī ixquintā'lahuī', tū' huanica que maclacasqui'n nacircuncidarlīcan, chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas, lā' a'yuj Tito tū' israelita ixuanī't.
4 Xla' tū' mātlahuīca huā'mā' a'yuj lej ixtahuan huan makapitzīn a'ntīn tū' lej stu'ncua' tā'timīn. Xlaca'n i'xquincātā'tanūnī'ta'ni' para xmān natakaxmatxtunu'n. Xmān ixtaca'tzīcu'tun a'nchī libre quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo lā' tū' tasqui'nī natlahuayāuj huan a'ntū ixtalanānca'n israelitas. Xlaca'n ixtalacasqui'n que quina'n natlahuayāuj ixtalanānca'n huan israelitas.
5 Lā' quina'n tū' icmakxtekui ixquincātatlajani' nīn macsti'na'j como xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n ā'chulā' caca'tzītēlha'tit que stu'ncua' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
6 Huan xanapuxcu'nu' a'ntī lej cā'a'cnīni'ni'can, xlaca'n tū' quintahuanilh que tasqui'nī na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Para quit chu a'cxtim palh lej cā'a'cnīni'ni'can o tū'. Dios, xla' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n lā' tū' laktzī'n xmān a'ntūn talaktzī'n huan tachi'xcuhuī't.
7 Xlaca'n tū' quintahuanilh que na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Xlaca'n taca'tzīlh que Dios quilīmāmacū'nī't que na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn chuntza' hua'chi Dios ixlīmāmacū'nī't huan Pedro que nacāmāsu'ni' huan israelitas huan xatzey tachihuīn.
8 Lā' chuntza' hua'chi Dios con ixlīmāpa'ksīn mānūlh Pedro na ixlī'apóstol para nacāmāsu'ni' huan israelitas lā' nā quit quimānūlh na quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas.
9 Jacobo lā' Pedro lā' Juan ixcālaktzī'ncan hua'chi xanapuxcu'nu'. Lā' a'xni'ca' xlaca'n taca'tzīlh que Dios ixquilīmāmacū'nī't huā'mā' lītlōt, lā' quintamakachi'palh quit lā' nā Bernabé. Lā' chuntza' tatlahualh porque quilīhuākca'n xa'iclacchihuīna'nī'tauj que quina'n na'icscujāuj na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tū' israelitas lā' xlaca'n natascuja na ixlaclhni'ca'n huan israelitas.
10 Xmān quincātahuanini' que tū' na'icpātza'nkāyāuj na'iccāmaktāyayāuj huan a'ntī lacpobresni'. Lā' nā chuntza' quit xa'ictlahuacu'tun.

Pablo tā'lāhuanilh Pedro nac Antioquía

11 Lā' a'xni'ca' Pedro milh nac Antioquía quit calacan ictā'lāhuanilh porque xla' tū' tzey a'nchī ixtlahuamā'.
12 Lā' como xapū'la Pedro ixcātā'huā'yan xlaca'n a'ntīn tū'

israelitas a'yuj xlaca'n tū' tacircuncidarlanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. Lā'
ā'calīstān a'xni'ca' tamilh huan israelitas a'ntī cāmacamilh Jacobo, Pedro tatampūxtulh
lā' makxtekli nacātā'huā'yan. Xla' ixcājicua'ni' huan israelitas como xlaca'n ixtahuan
que tasqui'nī nacācircuncidarlīcan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
13 Lā' ā'makapitzīn tā'timīn
a'ntī israelitas lā' xlaca'n tatzuculh tala a'cxtim hua'chi Pedro. Lā' nā xlaca'n tatlahualh
lakatu' ixlacanca'n. Lā' hasta Bernabé chu lakatin cātā'lalh.
14 Lā' a'ntū ixtatlahuamā'na,
quit icca'tzīlh que tū' chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. Lā'
a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā', quit icuanilh Pedro na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n: "Hui'x nā
israelita. Pero ixla'ya' hua'chi a'ntīn tū' israelitas lā' tū' hua'chi israelita. Lā' ¿a'chī'
lacasqui'na' natatlahua ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas?" Chuntza'
icuanilh Pedro.

Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu a'cxtim cāmāpūtaxtūcan

15 Quina'n israelitas desde a'xni'ca iclacatuncuīuj. Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn
tachi'xcuhuī't a'ntī lej talaclē'n.
16 Pero ca'tzīyāuj que Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
xmān xlaca'n antīn talīpāhuan Jesucristo, lā' tū' xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun huan
ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' chuntza' quina'n nā līpāhuanāuj Jesucristo.
Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata līpāhuanāuj Jesucristo lā'
tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huan ley. Tū' a'nan kalhatin a'ntī Dios māpānūni'
ixtalaclē'i' xmān por ixpālacata tlōkentaxtūcu'tun huan ley.

17 Como quina'n iclīpāhuanāuj Jesucristo, icca'tzīyāuj que xmān chuntza' Dios
quincāmāpānūni'n quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū'tza' iclīpāhuanāuj huan ley a'ntū Dios
cāmaxquī'lh huan israelitas. U'tza' līhuancan que quina'n iclaclē'nauj lā' nā Cristo
quincāmātlahuīmā'ni' a'ntūn tū' tzey. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo tū' quincāmātlahuīyāni'
a'ntūn tu' tzey.
18 Palh quit na'icmākēnū huan ley lā' ā'calīstān na'ickalhlaka'ī'pala huan
ley, lā' chuntza' natasu'yu palh quit iclaclē'n.
19 Quit icca'tzīlh que tūla ictlōkentaxtūkō'
huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' ū'tza' tū'tza' iclīpāhuan huan ley.
Chuhua'j quit iclatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
20 Quit hua'chilh icnīnī'ttza'
lā' hua'chilh quintā'xtokohua'ca'canī'ttza' con Cristo. Hua'chilh tū'tza' quit iclahuī' lā'
xmāntza' Cristo lahuī' na quimacni'. Quit iclīpāhuan ixO'kxa' Dios lā' chuntza' quit
iclīlahuī' chuhua'j. Xla' quimpāxquī'lh lā' līnīlh por quit.
21 Quit tū' iclakmaka'n
ixtalakalhu'mān Dios. Palh kalhatin tlōkentaxtūcu'tun huan ley lā' xmān por ū'tza'
ixmāpānūni'ca cahuā ixtalaclē'i', chuntza' Cristo nīn tuntū' ixpālacata a'nchī xla' līnīlh.

3

Xatzey līpāhuancan Jesucristo lā' tū' huan ley

1 ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? ¿Tichū
cātamāmakchuyīni' hui'xina'n, tā'timīn, xalanī'n nac Galacia? Tū'tza' a'kahuāna'ni'yā'tit
a'ntū stu'ncua'. Hui'xina'n lej stu'ncua' icticāhuanini' a'nchī Jesucristo xtokohua'ca'ca
nac cruz.
2 Caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū līmaklhtīni'ntit huan Espíritu Santo?
Tū' cātamaxquī'ni' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. Cātamaxquī'ni' porque kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.
3 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū' tlakaj a'cstaca ca'tzīyā'tit? Hui'xina'n tzucutit
na ixtej Dios con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que tū'tza'
maclacasqui'nā'tit ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo? ¿A'chī' puhua'nā'tit que hui'xina'n
mi'a'cstuca'n tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n?
4 Chuhua'j tasu'yu palh
chu tlakaj ixcātapātle'keni'ni' lhūhua' catūhuā. Pero tū' chuntza' icpuhuan quit.
5 Dios
cāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo lā' Dios tlahua lē'cnīn na milacapūnca'n. ¿A'chī' tlahua
chuntza'? Tlahua chuntza' como hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh
stu'ncua' huan xatzey tachihuīn, lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley.

6 Ixtachihuīn Dios huan: “Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que
lej tzey Abraham”. 7 Hui'xina'n ka'lhī que namāchekxī'yā'tit que a'ntīn talīpāhuan
Dios xlaca'n hua'chilh scana'nca' ī'xū'yātā'natna' Abraham. 8 Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'ntū Dios natlahua. Tatzo'kni' que Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
xlaca'n a'ntī natalīpāhuan Dios a'yuj xlaca'n tū' israelitas. Hasta xapū'la Dios māca'tzīnīlh
Abraham a'nchī nacālīsicua'lanālīcan tachi'xcuhuī't. Huanilh: “Por mimpālacata
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac huan quilhtamacuj nacāsicua'lanālīcan”. 9 Lā'
ū'tza' cālīsicua'lanālīcan xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Dios chuntza' hua'chi Abraham. Xla'
ixlīpāhuan Dios lā' sicua'lanālīca.

10 A'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'cu'tun huan ley como tapuhuan que chuntza' Dios
nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Pero xlaca'n tahui'lāna' camacan que nacāmālaclē'nīcan.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatlōkentaxtū pō'ktu
ixlīhuāk a'ntū huī' nac ca'psnat a'nlhā tatzo'kni' huan ley, xlaca'n tahui'lāna' camacan
nacāmālaclē'nīcan”. 11 Lā' chuntza' līmāchekxīcan que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtala-
clē'i' nīn tintī' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
“Ixlīhuakca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para
pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n”. 12 Lā' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas, makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun. Lā' como talīpāhuan huan ley, chuntza'
tū' talīpāhuan Cristo. Lā' a'ntī lej talīpāhuancu'tun huā'mā' ley, lā' chuntza' tasqui'nī
natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū huan huā'mā' ley, para nataka'lhī ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu.

13 Dios nacāmālaclē'nī ixlīhuākca'n a'ntīn tū' natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū huan nac
ley. Quina'n ixlaclē'nāuj como quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj huan ley. Pero Cristo
quincāmāpūtaxtūni' de huā'mā' līpātīn como xla' māpalakō'lh a'ntūn quina'n ixlaclē'nāuj.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlīhuākca'n a'ntī cāxtokohua'ca'canī't nac cruz
a'ntza' tamāpalamā'na con Dios”. 14 Lā' Cristo māpalakō'lh nac cruz. Lā' chuntza'
nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n tzē nacāsicua'lanālīcan a'cxtim hua'chi Dios
sicua'lanālīlh Abraham chu a'nchī Dios ixuaninī't Abraham xapū'la. Lā' nā chuntza'
Cristo tlahualh huā'mā' para que chuntza' quilīhuākca'n, como līpāhuanāuj xla', tzē
namaklhtīni'nāuj huan Espíritu Santo chu a'nchī Dios hualh que namāstā'.

Huan ley tūla lactlahua huan convenio a'ntū Dios tlahualh

15 Tā'timīn, na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. A'xni'ca' quina'n tlahuayāuj
lakatin contrato o lakatin testamento lā' firmarlīyāuj, chuntza' nīn chā'tin catilact-
lahualh lā' nīn chā'tin tzē natzo'kpala ā'lakatin tachihuīn. 16 Lā' nā chuntza' huan
convenio a'ntū tlahualh Dios a'xni'ca' huanilh Abraham que nasicua'lanālī xla' lā'
kalhatin ī'xū'yātā'nat. Ixtachihuīn Dios tū' huan: “ī'xū'yātā'natna'”. A'ntū huan:
“kalhatin ī'xū'yātā'nat”. U'tza' huanicu'tun Cristo. 17 A'ntū iccāhuaniyāni' ū'tza' huā'mā':
Dios huanilh Abraham que ixlīhuākca'n a'ntī natalīpāhuan Dios, xlaca'n natapūtaxtu.
U'tza' hua'chi convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham. Lā' ixlīlakatā'ti' ciento cā'ta
ā'puxamacāuj, Dios maxquī'lh Moisés huan ley. Chuntza' huan ley tūlalh catilactlahualh
huan convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham. 18 Palh Dios ixquincāsicua'lanālīni'
xmān por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huā'mā' ley a'ntū maxquī'ca ā'calīstān, chuntza'
ixlaclalh huan convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham. Pero Dios sicua'lanālīnī't
Abraham xmān por ixpālacata Abraham ixlīpāhuan Dios.

19 Lā' ¿tuchū lītasqui'nī huan ley a'ntū Dios maxquī'lh Moisés? A'calīstān hui'līca
huā'mā' ley para nalīca'tzīcan que a'ntīn ta'a'kapalhkā xlaca'n talaclē'n. Huā'mā' ley
ixmaclacasqui'ncan xmān hasta que milh Jesucristo a'ntī ī'xū'yātā'nat Abraham. Lā'
huan ī'xū'yātā'nat Abraham, ū'tza' a'ntī Dios ixlīchihuīna'nī't xapū'la a'xni'ca' tlahualh
huan convenio con Abraham. Huan ángeles cāmāpa'ksīca que natamastā' huan ley. Lā'
macamaxquī'ca Moisés. Lā' Moisés cāmacamaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't israelitas. 20 Lā'

Dios xla' tū' ixmaclacasqui'n a'ntī namaktāya a'xni'ca' lacāxtlahualh huan convenio con
Abraham. Māni' ū'tza' lacāxtlahualh.

Huan ley tūla cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't

[21] Quit tū' icchihuīna'mā' que huan ley tā'lāsta'la a'ntū mālacnū Dios por ixpālacata huan
convenio. Palh ixmāstā'ca cahuā lakatin ley a'ntūn tzē ixmāstā'lh xasāsti' quinquilh-
tamacujca'n, chuntza' tzē ixquincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n xmān por ixpālacata
huā'mā' ley. [22] Ixtachihuīn Dios huan que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaclē'n. Lā'
como por ixpālacata huan ley, tasu'yu palh ixlīhuākca'n talaclē'n lā' ixlīhuākca'n hua'chi
tachī'nī'n a'ntīn tūla tapūtaxtu. Lā' chuntza' xmān a'ntīn talīpāhuan Jesucristo, xmān
xlaca'n natapūtaxtu.
[23] Lā' a'xni'ca' tūna'j ixmin Jesucristo, quina'n hua'chi tachī'nī'n ixuanī'tauj como
quina'n tūla tlōkentaxtūyāuj huan ley. Lā' hua'chi tachī'nī'n ixuanī'tauj lā' tūla ixlak-
taxtuyāuj hasta a'xni'ca' quincātamāca'tzīnīni' a'nchī nakalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo tzē
māpūtaxtūnu'n. [24] Lā' huan ley xla' hua'chi kalhatin a'ntī pū'lāna'. Ixquincāmāsu'ni'yāni'
ixtej Dios hasta a'xni'ca' milh Jesucristo lā' ca'tzīuj a'nchī nalīpāhuanāuj xla' lā' chuntza'
tzē naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. [25] Lā' chuhua'j como chilhtza' huan
quilhtamacuj para nalīpāhuanāuj Cristo, chuhua'j tū'tza' maclacasqui'nāuj huan ley.
Hua'chilh palh sputlitza' ixlītlōt huanmā' ley.
[26] Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' ū'tza' līla'tit ixca-
mana' Dios. [27] Lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī a'kpaxnī'ta'ntit ū'tza' lītasu'yu palh
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo lā' la'tit hua'chi Cristo. [28] Palh hui'xina'n chu lakatin con
Cristo, chuntza' milīhuākca'n hui'xina'n xmān chu kalhatin. A'cxtim huan israelitas lā'
a'ntīn tū' israelitas; a'cxtim huan a'ntī hua'chi xatatamāujna' lā' a'ntīn tū' xatatamāujna';
a'cxtim huan chi'xcuhuī'n lā' puscan. [29] Palh hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Cristo
hui'xina'n hua'chi ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' chuntza' nā namaklhtīni'nā'tit a'ntū
Dios mālacnūni'nī't Abraham.

4

[1] Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. Kalhatin ka'hua'chu a'xni'ca'
tūna'j maklhtīni'n ixherencia, xla' tūlana'j māpa'ksīni'n. Lā' chuntza' xla' hua'chicus
kalhatin tasācua', a'yuj ū'tza' ixtēcu' nala. [2] A'xni'ca' ti'na'jcus huan ka'hua'chu,
a'nampala ā'makapitzīn a'ntīn tamaktaka'lha xla' lā' a'ntī cālīmāmacū'ca ixlīhuāk a'ntū
ixlā' nala hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līnī't ixtāta'. [3] Lā' chuntza'
quina'n. Xapū'la, como tūna'j xa'nca ixmāchekxīyāuj a'ntū ixla' Dios, hua'chi lakska'tā'n
ixuanī'ta'uj. Xapū'la a'kahuāna'ni'uj ixtalanānca'n lā' ixlīmāsca'tīnca'n tachi'xcuhuī't.
[4] Pero a'xni'ca' chilh huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līnī't Dios macamilh i'xO'kxa'.
Xla' mālacatuncuīnīlh kalhatin puscāt. Lā' ixO'kxa' Dios ixlahuī' chu a'nchī ixtalanānca'n
huan israelitas. [5] Chuntza' xla' milh porque xla' quincāmāpūtaxtūcu'tuni' porque
ixui'lāna'uj camacan chu a'nchī ixlīmāpa'ksīn huan ley. Lā' ū'tza' līmilh ixO'kxa' Dios para
que quina'n tzē nalayāuj ixcamana' Dios.
[6] Dios macamilh huan Espíritu Santo na qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza' tzē
nahuaniyāuj Dios: "¡QuinTāta'ca'n!" Lā' chuntza' lītasu'yu que quina'n ixcamana' Dios.
[7] Lā' chuhua'j quina'n tū'tza' hua'chi tasācua'. Quina'n ixcamana' Dios. Lā' como quina'n
chuhua'j ixcamana'tza', Dios naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n.

Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' xalanī'n nac Galacia

[8] Xapū'la hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Dios, hui'xina'n ixui'lā'na'ntit na
ixlīmāpa'ksīn a'ntī tū' diosnu'. [9] Pero chuhua'j hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Lā'
Dios nā cālakapasāntza' hui'xina'n. Lā' como hui'xina'n lakapasā'tit Dios, lā' ¿a'chī'
tlahua'cu'tumpala'yā'tit mintalanānca'n? Mintalanānca'n tūla caticāmaktāyani' lā' nīn
tuntū' ixlīhuancān. Lā' ¿a'chī' ixlīmaktu' nastālani'pala'yā'tit? [10] Hui'xina'n maclacāni'yā'tit

makapitzīn chi'chinī'n lā' makapitzīn mālhcuyu' lā' makapitzīn cā'ta lā' nā tlahua'yā'tit
ā'makapitzīn cā'tani'. 11 Quit ictamakchuyīnī't por mimpālacataca'n. Chō'la chu tlakaj lej
icscujli con hui'xina'n.
12 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' cala'tit hua'chi quit. Quit, a'yuj kalhatin israelita,
tū'tza' icstālani' i'xtalanānca'n israelitas. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas tū'
tasqui'nī nalītzucuyā'tit tlahua'yā'tit ixtalanānca'n israelitas. Hui'xina'n nīn tuntū'
quilātlahuani'nī'tauj a'ntūn tū' tzey. 13 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't lā'
ū'tza' iccālīmāsu'ni'ni' xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 14 Hui'xina'n
tū' quilālakmaka'uj lā' a'yuj tū' līlaktzī'ncu'tu xa'icuanī't como ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't.
Quilālaktzī'uj hui'xina'n hua'chilh kalhatin ángel xa'icuanī't a'ntī Dios macamilh.
Quilālaktzī'uj con tapāxuhuān hua'chilh māni' Jesucristo. 15 ¿Chā tū' pāstacā'tit hui'xina'n
a'nchīn tanto ixka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān a'xni'ca' xa'icuī' quit con hui'xina'n?
¿Tuchū cāpātle'keni'nī'ta'ni' hui'xina'n? Quit icuan hui'xina'n cahuā i'xmāxtutit
milakastapunca'n lā' ixquilāmaxquī'uj palh tzē ixtlahua'tit. 16 Lā' chuhua'j hui'xina'n
quilālaktzī'nāuj hua'chi mintā'ca'tzaca'n porque quit iccāhuaniyāni' a'ntū xastu'ncua'. Lā'
¿a'chī' quilālaktzī'nāuj chuntza'?
17 Huan tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntī cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n, tasu'yu palh
xlaca'n cātamaktāyacu'tunāni'. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n xmān cātamāxtunquīcu'tunāni'
de quit. Lā' chuntza' hui'xina'n xmān ū'tunu'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit. 18 Pues tzey
palh ā'makapitzīn cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n hui'xina'n a'xni'ca' iccātā'lahui'lani' lā'
a'xni'ca' tū'. Pero xmān stu'ncua' cacātamaktāyani'. 19 Quilakska'tā'n, cā'tzīyāuj a'nchī
kalhatin puscāt pātīni'n a'xni'ca' mālacatuncuīnī ī'ska'ta'. Lā' nā chuntza' icpātīni'mā'
hasta lhā natasu'yu que hui'xina'n nalatahui'layā'tit hua'chi a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'
Cristo. 20 Palh xa'iclatahuī'lh cahuā con hui'xina'n, xtunc xa'iccātā'chihuīna'ni'. Quit lej
iccālītamakchuyīmā'ni' hui'xina'n.

Pablo līchihuīna'lh Agar lā' Sara

21 Hui'xina'n lej lītanūni'cu'tunā'tit para na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés. Lā' chuhua'j caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū tū' līmāchekxī'yā'tit
xa'nca a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley? 22 Ixtachihuīn Dios huan
que Abraham ka'lhīlh kalhatu' ixo'kxa'n. Kalhatin ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī
ixuanican Agar. Lā' huan puscāt xatatamāuj ixuanī't lā' xla' tū' libre ixuanī't. Lā' huan
ā'kalhatin o'kxa' huampala ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. 23 Huan
ī'ska'ta' Agar lacatuncuīlh a'cxtim hua'chi talacatuncuī ixlīhuākca'n huan līska'tā'n. Tū'
chuntza' huan ā'chā'tin. A'xni'ca' lacatuncuīlh ī'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre, chuntza'
Dios lītlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't como ū'tza' Dios ixmālacnūnī't. 24 Huā'mā' xla' hua'chi
lītalacastuc. Huan kalhatu' puscan xlaca'n hua'chi lakatu' convenio ixtahuanī't. Huan
xatatamāuj a'ntī i'xtacuīni' Agar, xla' ū'tza' hua'chi huan convenio a'ntū cāxtlahuaca nac
huan kēstīn a'ntū huanican Sinaí. A'ntza' nac Sinaí macamaxquī'ca Moisés huan ley. Lā'
a'ntīn talīpāhuan huan ley, xlaca'n hua'chi ixcamana' Agar, como xlaca'n nā tū' libre.
25 Agar, xla' hua'chi Sinaí a'ntū huī' nac Arabia. Lā' nā Agar hua'chi Jerusalén. Xlaca'n
a'ntīn tatapa'ksī con Jerusalén, nā xlaca'n lej talīpāhuan huan ley. Lā' nā xlaca'n tū' libre.
26 Tū' chuntza' huan Jerusalén xala' nac a'kapūn. Quina'n tapa'ksīyāuj con huanmā'
Jerusalén. Lā' quina'n libre. 27 Ixtachihuīn Dios huan:

Capāxuhualh huan puscāt a'ntī tūna'j ka'lhī ixcaman.
Cata'salh con tapāxuhuān a'ntīn tūna'j mālacatuncuīnī kalhatin ska'ta'.
Capāxuhualh como xla' a'yuj makxtekca, ā'chulā' nacāka'lhī ixcamana' que huan puscāt
a'ntī ka'lhī ixkōlu'.

28 Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't. Lā' ū'tza' līlacatuncuīlh Isaac, ī'ska'ta' huan puscāt
a'ntī libre ixuanī't. Lā' nā quina'n como Dios tlōkentaxtūlh a'ntū hualh, chuntza' lauj
ixcamana' Dios. 29 Huanmā' quilhtamacuj huan ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh chuntza'

hua'chi ā'makapitzīn, xla' ixlakapala huan i'xcaman a'ntīn tahuī'lh por ixpālacata Espíritu
Santo. Lā' chuntza' pātle'kemā' chuhua'j. Quincātalakapalayāni' quina'n a'ntī kalhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 30 Ca'tzīyāuj a'ntū huan
ixtachihuīn Dios: "Catla'kama'capi huan puscāt a'ntī xatatamāuj lā' nā ixcaman. Lā'
huan ixcaman xatatamāuj, xla' tūla catimaklhtīni'lh huan herencia. Xmān ixo'kxa' huan
puscāt a'ntī libre, ū'tza xla' namaklhtīni'n huan herencia". 31 Chuntza' tā'timīn, quina'n
tū' hua'chi ixcamana' huan puscāt xatatamāuj. Quina'n hua'chi ixcamana' huan puscāt
libre.

5

A'ntīn talīpāhuan Cristo tū'tza' talīpāhuan huan ley

1 Chuhua'j quina'n libres por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo. Lā' chuntza' tū' catalact-
lajītāya'tit. Tū'tza' tila'yā'tit hua'chi xapū'la xatatamāuj.
2 Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuaniyāni' quit, Pablo. Palh hui'xina'n natamakxtekā'tit
nacātacircuncidarlīyāni' lā' ū'tza' nalīpāhuanā'tit, chuntza' hua'chilh nīn tuntū' ixpālacata
Cristo con hui'xina'n. 3 Lā' iccāhuanipalayāni': Palh huan tī lacasqui'n nacircunci-
darlīcan, xla' ū'tza' ka'lhī que natlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū huan huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés. 4 Makapitzīn de hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit a'ntū huan huā'mā'
ley, como puhua'nā'tit que chuntza' nacāmāpānūni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. Lā' palh
chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de Cristo lā' makxteknī'ta'ntit ixta-
lakalhu'mān Dios. 5 Pero quina'n, huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīni' que Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n, como quina'n līpāhuanāuj Jesucristo. 6 Palh
tapa'ksīyāuj con Jesucristo, nīn tuntū' huanicu'tun palh quina'n circuncidarlayāuj o palh
tū'. A'ntū tasqui'nī nalīpāhuanāuj Jesucristo. Lā' ū'tza' nalālīpāxquī'yāuj.
7 Hui'xina'n xa'nca ixlatlā'hua'mpā'na'ntit na ixtej Dios. Iccālē'cnīyāni' hui'xina'n
a'nchī tamakxtektit cātamāmakchuyīni'. Tū'tza' xa'nca a'kahuāna'ni'yā'tit huan tachihuīn
a'ntū xastu'ncua'. 8 Huā'mā' a'ntū xlaca'n cātamāsu'ni'ni', tū' ixla' Dios. Lā' Dios ū'tza'
a'ntī cālacsacnī'ta'ni'. 9 Xlaca'n a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n hua'chi levadura.
Ca'tzīyāuj que macsti'na'j levadura māxcu'tūkō' ixlīhuāk huan tasquit. 10 Como quina'n
a'cxtim kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo, quit icca'tzī que hui'xina'n ā'chulā'
napāstacā'tit chuntza' hua'chi icpāstaca quit. Pero a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n
natamāpala con Dios, nīn tintī' ixmaca'tzi tichūyā chi'xcuhuī'n.
11 Pero quit, tā'timīn, palh quit cahuā xa'iccāmāsu'ni'ni' palh lej tasqui'nī nacircunci-
darla'yā'tit, chuntza' tū' ixquimacaputzaca. Pero xlaca'n ta'a'kchā'n como quit icmāsu'yu
xmān que Cristo nīlh nac cruz lā' chuntza' māpalalh quintalaclē'i'ca'n. 12 Pero a'ntī
cātamāmakchuyītlā'huanāni' hui'xina'n por ixpālacata huan circuncisión, quit iclacasqui'n
que xlaca'n catatapānūkō'lh de hui'xina'n.
13 Dios cālacsacni' hui'xina'n, tā'timīn, para que nala'yā'tit libre. Lā' a'yuj li-
bres hui'xina'n, tū' tzey palh tlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Xatzey
calāpāxquī'tit lā' chuntza' tzē nalāmaktāya'yā'tit. 14 A'nan lakatin līmāpa'ksīn a'ntū
huan: "Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chuntza' hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu". A'ntīn
ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' nac
ley. 15 Pero palh hui'xina'n lālacatāquī'yā'tit lā' lāsta'layā'tit, cuenta catlahua'tit que tū'
nalāmāsputūyā'tit hui'xina'n.

Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'

16 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā': Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu
Santo cāmāsu'ni'yāni'. Chuntza' tū'tza' catistālani'tit mintapāstacna'ca'n xako'hua'jua'.
17 Huan xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n xlaca'n ixtā'ca'tza con huan Espíritu
Santo. Lā' huan Espíritu Santo nā ixtā'ca'tza huan xalakko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n. Huan lakatu' hua'chi lītā'ca'tza. Lā' ū'tza' tūla lītlahua'yā'tit chu catūhuā

a'ntū lacasqui'nā'tit. 18 Lā' palh hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan Espíritu Santo,
tū'tza' lej caticāpāta'lani' huan ley.
19 Ca'tzīyāuj palh tū' tzey a'ntūn tatlahua huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'
Dios. Xlaca'n tamakpuscātīni'n. Huāk ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' a'cstaca
taca'tzī. 20 Xlaca'n tamācā'tanī ídolos lā' tatlahuāna'n. Xlaca'n talāca'tzalaktzī'n lā' talāsta'la
lā' talālakca'tzani'. Chu tuncan ta'a'kchā'n. Lā' chu xmān ixa'cstuca'n tapuhuan. Lā'
tamālacpitzi huan ixtachi'xcuhuī'tca'n. 21 Lā' taka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin. Lā'
tamaknīni'n, lā' taka'chī, lā' talīlakastāna'n a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' ā'catūhuā tatlahua-
pala. Hua'chi xa'iccāhuaniyāni' xapū'la, chuntza' iccāhuanipalayāni': Huan a'ntī chuntza'
tala tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
22 Tū' chuntza' antīn ta'a'kahuāna'ni' huan Espíritu Santo. Huan Espíritu Santo
cāmaktāya. Lā' chuntza' xlaca'n tapāxquī' ā'makapitzīn lā' taka'lhī tapāxuhuān. Lā' ca'cs
tahui'lāna'nkō'. Lā' lej tapātīni' ā'makapitzīn. Lā' lej tzey taca'tzī. Lā' tū' lactampi'lhni.
Lā' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. 23 Lā' xlaca'n tū' taka'tla'jca'tzī. Lā' talīhui'lī natatlahua
xmān a'ntūn tzey. Palh chuntza' natlahua'yā'tit, tintī' ley a'ntū nahuan que tū' līmakuan
a'ntū tlahuapā'na'ntit. 24 Lā' a'ntīn tatapa'ksī con Cristo, xlaca'n tū'tza' tamakxteka que
nacāmāpa'ksī ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua. Hua'chilh tamaknīlh ixtapāstacna'ca'n
a'ntū xako'hua'jua', chuntza' hua'chi xtokohua'ca'can kalhatin nac cruz. 25 Lā' huan
Espíritu Santo quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' lītasqui'nī
na'a'kahuāna'ni'yāuj lā' nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu
Santo.
26 Lā' tū' catika'tla'jca'tzīuj lā' tūla caticātā'lāhuaniuj lā' tūla catilālakca'tzani'uj.

6

Tasqui'nī nalāmaktāyayā'tit

1 Tā'timīn, palh tī laktzī'ncan tlahuamā' catūhuā a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n a'ntī
latlā'hua'nā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, camaktāya'tit para que chuntza' nacāxla. Lā'
tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit a'xni'ca' namaktāya'yā'tit. Lej cacuentatlahua'tit hui'xina'n para
que tū' natatonkopūyā'tit nā hui'xina'n. 2 Calāmaktāya'tit para que natāyani'yā'tit. Lā'
chuntza' natlōkentaxtūyā'tit a'ntū ixlīmāpa'ksīn Cristo.
3 Palh kalhatin puhuan que xla' más xatzey que ā'makapitzīn lā' palh tū' stu'ncua', xla'
ixa'cstu ta'a'kxoko. 4 Lā' chā'tunu' napāstacna'n palh xa'nca latlā'huan o tū'. Lā' palh māni'
ū'tza' ca'tzī que xa'nca latlā'huan lā' xla' lej līpāxūj nalatahui'la. Tū' tasqui'nī que cuenta
natlahua palh xla' a'cxtim con ā'makapitzīn o palh tū'. 5 Chā'tunu' natalē'n ixtacu'ca'ca'n.
Lā' natakalhtīni'n por ixpālacata a'nchī talīlatlā'huan.
6 A'ntī cāmāsu'ni'can ixtachihuīn Dios, xlaca'n natamaxquī' macsti'na'j a'ntūn taka'lhī
para a'ntīn tamāsu'yu ixtachihuīn Dios.
7 Hui'xina'n tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Dios, nīn tintī' catitlajalh. A'ntū Dios
huan que nala, ū'tza' napātle'ke. Ca'tzīyāuj que a'ntū nacha'n kalhatin chi'xcu', ū'tza'
namakala. 8 Lā' palh kalhatin tlahuatlā'huan xako'hua'jua' ixtapāstacna', xla' natlaja
xmān huan līnīn. Lā' palh kalhatin tlahua ixtapuhuān huan Espíritu Santo, xla'
naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj para pō'ktu. 9 Lā' tū' calakachā'ni'uj a'nchī tlahuayāuj
huan a'ntū xatzey. Palh quina'n tū' namakxtekāuj natlahuayāuj huan a'ntū xatzey
xa'nca namakalana'nāuj huanmā' chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līcanī't. 10 Lā' ū'tza' a'cxtim
nacālītlahuani'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntū xatzey, pō'ktu a'xni'ca' tzē tlahuayāuj.
Lā' ā'chulā' nacātlahuani'yāuj a'ntūn tzey huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo māstā'lh tapāstacna'

11 Calaktzī'ntit a'nchī ixlīlaka'tla'n letras iccātzo'knuni'mā'ni' māni' quit. 12 Xlaca'n
a'ntīn tatasu'yucu'tun xalacuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, ū'tunu'n a'ntī stu'tu'lu'
tahuan que nacircuncidarlayā'tit. Chuntza' tatlahua como tū' talacasqui'n que

nacāmacaputzacan. Tū' tapātīni'ncu'tun hua'chi tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh xmān
Cristo tzē māpūtaxtūnu'n, como xla' nīlh nac cruz. 13 Lā' nā huan a'ntīn tacircun-
cidarlanī't, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'kō' ixlīhuāk huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh
Moisés. Xlaca'n talacasqui'n que hui'xina'n cacircuncidarlatit. Chuntza' xlaca'n tzē
natalīka'tla'jca'tzī por mimpālacataca'n hui'xina'n circuncidarlanī'ta'ntit hui'xina'n. 14 Lā'
quit tū' iclīka'tla'jca'tzī de nīn tuntū'; xmān icmāsu'yucu'tun a'nchī līnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo huan nac cruz. Lā' como ictapa'ksī con Cristo quit tū'tza' quimāpa'ksī
a'ntū xala' nac quilhtamacuj lā' tū'tza' quimaca'tzi. 15 Como tapa'ksīyāuj con Cristo
Jesús, chuntza' a'cxtim palh circuncidarlanī'tauj o palh tū'. A'ntū lej tasqui'nī ū'tza'
huā'mā': Naka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 16 Lā' chuhua'j i'xlīhuākca'n a'ntīn
talatlā'huan chu a'nchī huanmā' tapāstacna', lā' nā ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios,
cacālakalhu'malh Dios xlaca'n, lā' cacāmātza'ta'tī'ni'lh ixa'clhcunucca'n.
17 Lā' nīn tintī'tza' caquista'lalh. Huāk huan quixtu'tu' a'ntū icka'lhī xla' ū'tza' lītasu'yu
palh quit ictapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús.
18 Tā'timīn, milīhuākca'n hui'xina'n cacāsicua'lanālīkō'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Efeso

Pablo cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ixapóstol Jesucristo, como ū'tza'
huā'mā' ixtapuhuān Dios. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī xalanī'n nac
Efeso a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' kalhlaka'ī'yā'tit Cristo Jesús. 2 Cacātasicua'lanālīni'
Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n.

Dios quincāsicua'lanālīyāni' por ixpālacata Jesucristo

3 Camaxquī'uj pāxcatca'tzī Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Xla'
quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' tāpālhūhua' tasicua'lanālīn a'ntū
xala' nac a'kapūn. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā'mā' como tā'tapa'ksīyāuj Cristo. 4 Lā'
a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj, Dios quincālacsacni' quina'n a'ntīn
tā'tapa'ksīyāuj Cristo. Quincālacsacni' como quincātlahuacu'tuni' xalactzey, como
xla' tū' ixlacasqui'n que a'nan catūhuā a'ntūn tzē naquincātalē'ksa'nīni'nāni' na
ixlacapūn Dios. 5 Lā' Dios, como quincāpāxquī'yāni', chuntza' xapū'la puhualh de
naquincātlahuayāni' ixcamana' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' a'ntū ixtapuhuān.
6 Lā' ū'tza' nalīmāka'tlī'yāuj Dios como xla' lej pāxquī'nin. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā'
tamā'na' talakalhu'mān por ixpālacata Jesucristo ixO'kxa'. Lā' xla', Dios lej pāxquī'.
7 Cristo nīlh lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni'. Lā' nā Dios quincāmāsputūnu'ni'ntza'
quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' Dios quincātlahuani'ni' como xla' lej lakalhu'manīni'n.
8 Lā' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quincāmāmāchekxīnīni' ixtachihuīn Dios lā'
lej xa'nca quincāmāpāstaquīyāni'. 9 Xapū'la xmān Dios tzē'k ixca'tzī a'ntū ixpuhuan
naquincātlahuani'yāni'. Lā' chuhua'j quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'. 10 Lā' huā'mā' a'ntū
Dios puhualh, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū Dios lhcānī't,
xla' nalīmāmacū' Cristo ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj. Lā' Cristo nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk.
11 Dios tlahuakō' ixlīhuāk chu a'nchī ixtapuhuān. Xla' quincālacsacni' como ix-
tachi'xcuhuī't quincātlahuacu'tuni' por ixpālacata Cristo. 12 Lā' chuntza' māka'tlī'can por
quimpālacataca'n quina'n a'ntī israelitas lā' a'ntī xapū'la ickalhlaka'ī'uj que Cristo ū'tza'
a'ntī māpūtaxtūnu'n. 13 Lā' nā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas nā kalhlaka'ī'tit Cristo
a'xni'ca' kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. Lā' por ixpālacata huā'mā'
xatzey tachihuīn, hui'xina'n cātalīmāpūtaxtūni'. Lā' a'xni'ca' hui'xina'n kalhlaka'ī'tit,
Dios cāmāxquī'ni' huan Espíritu Santo, chuntza' hua'chi a'nchī xla' ixuanī't. Lā' huā'mā'
māsu'yu que Dios nacāmāpūtaxtūkō'yāni'. 14 Como ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo,
ca'tzīyāuj que namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixtachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi
xla' huanī't. Lā' nā ixpālacata huan Espíritu Santo ca'tzīyāuj que ixlīstu'ncua' Dios
quincāmāpūtaxtūkō'yāni' quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' chuntza' namāka'tlī'can
Dios.

Pablo squi'ni'lh Dios por ixpālacataca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

15 Quihuanicanī'ttza' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā' a'nchī
cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios. 16 Lā' ū'tza' pō'ktu iclīmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios por hui'xina'n, lā' ickalhtō'ka' por hui'xina'n. 17 Icsqui'ni' Dios
por hui'xina'n. Xla' ū'tza' quinTāta'ca'n lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nā xla' ixDios
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Icsqui'ni' que cacāmāmāchekxīnīni' a'ntū ixla' Dios lā'
a'nchī huanī't Dios. 18 Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' huan xatzey
a'ntū Dios naquincātlahuani'yāni' quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' Dios. Lej lhūhua'
a'ntū naquincāmaxquī'yāni' Dios para a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con xla'. 19 Lā' icsqui'ni' Dios

que cacāmāmāchekxīnīni' hui'xina'n palh xla' ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā' chuntza'
tzē natlahua lhūhua' catūhuā por quina'n a'ntī līpāhuanāuj Dios. [20] Dios māsu'yulh
ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Cristo lā' lē'lh nac a'kapūn lā' hui'līlh na
ixpāxtūcāna'j Dios. [21] Lā' Dios maxquī'lh lhūhua' līmāpa'ksīn huan Cristo. Lā' Cristo
cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn a'ntīn
taka'lhī līmāpa'ksīn na ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj
tintī' a'ntīn ka'lhī līmāpa'ksīn hua'chi xla'. Lā' tū' cati'a'nalh a'ntī naka'lhī līmāpa'ksīn
hua'chi xla'. [22] Dios hui'līlh hua'chi ixlīmāpa'ksīni' de ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hui'līlh
xapuxcu' de ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo. [23] A'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi
ixmacni' Cristo. Xla' cātā'lahuī' xlaca'n. Lā' xla' huī' na ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac
a'kapūn.

2

Dios quincāmāpūtaxtūyāni' como xla' lej pāxquī'nin

[1] Lā' xapū'la hui'xina'n hua'chi nīnī'n ixua'nī'ta'ntit, como tū' ixa'kahuāna'ni'yā'tit
Dios lā' como lej ixtlahua'yā'tit talaclē'i'. [2] Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi
a'ntīn xalanī'n nac quilhtamacuj. Ixa'kahuāna'ni'yā'tit huan ko'ti'ti'. Xla' ū'tza'
huan xamāpa'ksīni' huan līca'tzīnni' a'ntūn tū' xatzey. Lā' xla' ū'tza' huan tūn tū'
tzey līca'tzīn a'ntū cāmātlahuī a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun
Dios. [3] Lā' nā chuntza' quina'n xapū'la ixtlahuayāuj hua'chi xlaca'n a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. Lā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey xmān a'ntū ixlacasqui'nāuj.
Ixtlahuayāuj chu a'nchī huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n lā' chu a'nchī ixla-
casqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' como Dios nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n
a'ntīn tatlahua chuntza', nā chuntza' ixquincāpātle'keni'ni' quina'n. [4] Lā' a'yuj
līmakuan ixuanī't palh ixquincātamāpātīnīni', Dios lej quincālakalhu'mani' como lej
quincāpāxquī'yāni'. [5] Lā' a'yuj hua'chi xanīn ixuanī'ta'uj por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n,
Dios quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n hua'chi a'xni'ca' maxquī'lh ixquil-
htamacuj Cristo a'xni'ca' mālakahuanīchokolh. Lā' Dios quincāmāpūtaxtūni' quina'n xmān
como quincātlahuani'cu'tuni' talakalhu'mān. [6] Lā' como Dios mālakahuanīchokolh Cristo,
nā quina'n naquincāmālakahuanīchokopalayāni'. Lā' namāpa'ksīni'nāuj con Cristo nac
a'kapūn. [7] Lā' ū'tza' huā'mā' tlahualh Dios como māsu'yucu'tulh para pō'ktu que xla'
lej pāxquī'nin. U'tza' huā'mā' māsu'yulh a'xni'ca' macamilh Cristo Jesús para nanī por
quina'n. [8] Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Jesucristo, Dios cāmāpūtaxtūni' hui'xina'n
xmān como cālakalhu'mani'. Lā' tū' por a'ntū tlahua'tit hui'xina'n. Xmān Dios a'ntī
cāmāpūtaxtūni'. Hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios cāmaxquī'ni'. [9] Lā' a'ntū līpūtaxtucan,
xla' hua'chi lakatin lē'ksajna'. Tūla tlahuacan nīn tuntū' para natlajacan. Lā' chuntza'
tintī' a'ntī tzē nalīka'tla'jca'tzī por a'ntū līpūtaxtu. [10] Lā' Dios como quincātlahuanī'ta'ni'
chu lakatin con Cristo, quincāmaxquī'nī'ta'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como la-
casqui'n natlahuayāuj a'ntūn tzey. Dios xapū'la līhui'līlh naquincātlahuayāni' xalactzey
lā' chuntza' tzē latā'kchokoyāuj līlacatejtin.

Cristo cāmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't

[11] Capāstactit, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, a'nchī ixuanī'ta'ntit xapū'la. Huan israeli-
tas cātamāpācuhuīni' hui'xina'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' circuncidarlīcanī't. Xlaca'n
tacircuncidarlī na ixmacni'ca'n huan chi'xcuhuī'n para natamāsu'yu que tatā'tapa'ksī
con Dios. Lā' ixa'cstuca'n cāhuanican huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios.
[12] Xapū'la hui'xina'n tū' ixtā'tapa'ksī'yā'tit Cristo. Xmān a'ntī israelitas ixtachi'xcuhuī't
Dios ixtahuanī't. Lā' xmān con xlaca'n Dios ixtlahuanī't lakatin convenio. Lā' xmān
xlaca'n ixcāmāca'tzīnī Dios huan xatzey a'ntū ixcātlahuani'. Lā' hui'xina'n, como tū'
israelitas, tū' maklhtīni'ntit huā'mā'. Hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit nac quilhtamacuj. Lā'
tū' ixca'tzīyā'tit palh Dios tzē ixcāmāpūtaxtūni'. Lā' tū' ixlakapasā'tit Dios. [13] Xapū'la

makat ixlatlā'hua'nā'tit de Dios. Lā' chuhua'j laktapajtzūnī'ta'ntit Dios por ixpālacata
Cristo Jesús, como Cristo nīnī't por quina'n. 14 Lā' nā Cristo cāmāko'xamixīnī't huan
israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' chu lakatin tachi'xcuhuī't cātlahualh como Cristo
cāmāpānūni'lh a'ntū lītā'ca'tza ixcātlahua lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't Dios. 15 Lā' como
Cristo nīlh por quina'n, chuntza' cālīmāsputūlh huan ixtalanānca'n israelitas como tū'
chuntza' līpūtaxtucan. Xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā' chuntza' tū'tza' lītā'ca'tza talalh
huan israelitas con a'ntīn tū' israelitas. Huan tāpātu' tachi'xcuhuī't lanī't ixtachi'xcuhuī't
Cristo. Xla' chu lakatin cātlahuanī't. 16 Lā' como Cristo nīlh nac cruz, lā' chuntza'
cālīmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā'
chuntza' chu lakatin cātlahualh huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' māpānūlh a'ntū
ixtalālīca'tzalaktzī'n.
17 Cristo milh lā' māca'tzīnīni'lhtza' palh cāmāko'xamixīcatza' Dios lā' huan
tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas a'ntī ixtalakapasatza' Dios.
Lā' nā cāmāca'tzīnīlh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, a'ntīn tū' talakapasa Dios. 18 Por
ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo quilīhuākca'n quina'n, a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū',
quilīhuākca'n tzē nalaktapajtzūyāuj Dios quinTāta'ca'n, como huan Espíritu Santo
quincāmaktāyayāni'. 19 Hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, hua'chi makatiyātī'n ixuanī'ta'ntit
lā' hua'chi tejetlā'huanī'n. Lā' chuhua'j tā'tapa'ksī'yā'tit con Dios chu a'cxtim hua'chi huan
ā'makapitzīn a'ntī israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios.
20 Hua'chilh Dios ixtlahualh lakatin lītokpān. Hui'xina'n hua'chi huan chihuixni' a'ntū
lītapācna'ncan. Huan apóstoles lā' huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, xlaca'n hua'chi huan
cimiento. Lā' māni' Jesucristo hua'chi huan xapū'la chihuix a'ntū mā'cnūcan para huan
cimiento. 21 Lā' por ixpālacata Cristo, huan lītokpān stactēlha. Lā' ixlīhuāk huan chihuix
xa'nca cāhui'līcanī't. Lā' nala lakatin lītokpān a'ntū ixla' huan Māpa'ksīni' Dios lā' huāk
tzey. 22 Hui'xina'n lā' quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, quilīhuākca'n quina'n
hua'chi ixlītokpān Dios, como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lani' quina'n.

3

Pablo līmāmacū'ca nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas

1 Quit, Pablo, lā' como ictā'scuja Cristo Jesús, lā' ictachī'nī't por ixpālacata
iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que Dios lej pāxquī'nin lā' chuntza' quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsu'ni'yāni' huan xatzey
tachihuīn hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. 3 Huā'mā' quimāca'tzīnīlh Dios a'yuj xapū'la
tū' ixca'tzīcan huā'mā'. Macsti'na'j de huā'mā' iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' hui'xina'n. 4 Lā'
hui'xina'n, a'xni'ca' nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni', naca'tzīyā'tit a'ntūn tū'
ixca'tzīcan xapū'la ixpālacata Cristo. Lā' naca'tzīyā'tit palh Dios stu'ncua' quimāca'tzīnīlh.
5 Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna' xapū'la, xlaca'n tū' ixtaca'tzī huā'mā' a'ntū
ixcātlahuani'lh a'ntīn tū' israelitas. Chuhua'j huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīnī't huan
apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. 6 Cāmāca'tzīnīnī't que chu lakatin a'ntīn takalhlaka'ī'
palh israelitas lā' palh tū'. Lā' ixlīhuākca'n chu lakatin a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios.
Chu a'cxtim Dios nacāsicua'lanālī. Chu a'cxtim natamaklhtīni'n a'ntū Dios huanī't que
nacāmaxquī' por ixpālacata Cristo Jesús.
7 Lā' como Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' como lej ka'lhī līmāpa'ksīn, quilīmāmacū'lh
na'icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. 8 Chuntza' Dios quilīmāmacū'lh, a'yuj quit
hua'chi xati'na'j de ā'makapitzīnni' a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios. Dios quilīmāmacū'lh
na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas a'nchī Cristo tzē tlahua ixlīhuāk a'ntū quina'n
māchekxīyāuj lā' ā'chulā' huampala. 9 Lā' quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī ixlīhuākca'n
a'ntū Dios puhuanī't. Xapū'la xmān Dios ixa'cstu ixca'tzī huā'mā' a'xni'ca tūna'j ixtzucu
huan quilhtamacuj. Dios, xla' a'ntī cātlahuakō'lh ixlīhuāk. 10 Chuhua'j huan ángeles
a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac a'kapūn, xlaca'n nataca'tzī a'nchī Dios cāmāpūtaxtū
huan tāpālhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' natalīca'tzī

que Dios ka'lhī lhūhua' tapāstacna'. 11 Dios pō'ktu ixca'tzī a'nchī ixcālīmāpūtaxtūlh
huan tachi'xcuhuī't. Lā' tlahualh por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 12 Lā'
quina'n, como līpāhuanāuj Jesucristo, chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios lā' tū' nala-
capuhuanāuj. 13 Lā' chuntza' quit iclacasqui'n que tū' nalakachipini'yā'tit hui'xina'n
a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n. Lā' a'yuj icpātīni'n līhuan iccāmāca'tzīnīyāni' a'nchī
nalīpūtaxtucan, xa'nca nataxtu para hui'xina'n como chuntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Cristo lej quincāpāxquī'yāni'

14 Lā' chuntza' quit ictatzokosta, lā' ickalhtō'ka'ni' Dios quinTāta'ca'n. 15 Xla' ū'tza'
xaTāta' de ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. 16 Icsqui'ni'
Dios que huan Espíritu Santo nacāmākalhlaka'ī'nīyāni' xa'nca hui'xina'n. Huā'mā' Dios
tzē natlahua como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' nā icsqui'ni' Dios que Cristo
cacātā'latā'kchokoni', como hui'xina'n līpāhua'nā'tit xla'. Lā' nā icsqui'ni' Dios que
cacāmaktāyani' para nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. 18 Lā' nā icsqui'ni' Dios para que
hui'xina'n namāchekxīyā'tit palh Cristo lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' catamāchekxīlh
huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 19 Lā' icsqui'n que hui'xina'n
namāchekxī'kō'yā'tit palh Cristo lej quincāpāxquī'yāni', a'yuj nīn tintī' tzē namāchekxī
xa'nca. Lā' chuntza' lactzey nala'yā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n.

20 Dios lej tzē natlahua lhūhua' por quina'n. Lā' tū' ca'tzīyāuj squi'nāuj ixlīhuāk
a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni' lā' tūla pāstacāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tzē
naquincātlahuani'yāni', como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' huā'mā' līmāpa'ksīn scuja
na qui'a'clhcunucca'n. 21 Lā' tū' maktin catisputli a'nchī namācā'tanīcan Dios ixpālacata
Jesucristo lā' quimpālacataca'n quilīhuākca'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús. Amén.

4

Huan Espíritu Santo chu lakatin quincātlahuanī'ta'ni'

1 Quit, Pablo, ictachī'n como ictā'scuja Dios quiMāpa'ksīni'ca'n. Iccāsqui'ni'yāni' que
calatā'kchokotit chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntī Dios cāta'sani'nī't. 2 Tū'
caka'tla'jca'tzītit. Lā' līlacatzucu cachihuīna'ntit. Lā' cacāpātīni'tit a'ntū cātatlahuani'yāni'
ā'makapitzīn. Lā' calāmaktāya'tit lā' chuntza' natasu'yu palh lāpāxquī'yā'tit. 3 Como
huan Espíritu Santo chu lakatin cātlahuanī'ta'ni', calīhui'lī'tit ca'cs nalatahui'la'yā'tit. Lā'
tū' titalacpitziyā'tit. 4 Quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Dios chu lakatin quina'n con xla'.
A'nan xmān lakatin Espíritu Santo. Chu a'cxtim ka'lhīyāuj nachā'nāuj nac a'kapūn
quilīhuākca'n a'ntī Dios quincāta'satīnī'ta'ni'. 5 A'nan xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo.
Lā' chu lakatin a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj chu a'cxtim māsu'yuyāuj
palh kalhlaka'ī'yāuj. 6 A'nan xmān kalhatin Dios. Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' huī' chu
calhāhuā. Lā' xla' lahuī' con quilīhuākca'n.

7 Dios quincāmaktāyayāni' para natlōkentaxtūyāuj quintascujūtca'n a'ntū
quincālīmāmacū'nī'ta'ni' Cristo. 8 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:
A'xni'ca' a'lh nac a'kapūn, cālē'lh lhūhua' tachī'nī'n.
Lā' cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tasqui'nī para natatā'scuja xla'.

9 A'ntī a'lh nac a'kapūn, ū'tza' Cristo. Xla' xapū'la ixyujnī'ta'nchi nac quilhtamacuj.
10 Cristo yujchi nac cā'ti'ya'tna' lā' nā xla' tahua'ca'lh a'nlhā más tālhmā'n de nac
a'kapūn. Tahua'ca'lh como chuntza' tzē namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk. 11 Cristo chā'tunu'
cāmaxquī'lh ixtascujūtca'n. A'makapitzīn cālīmānūlh ixlī'apóstoles. Lā' ā'makapitzīn
cālīmānūlh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para natamāca'tzīnīni'n
huan xatzey tachihuīn. Lā' ā'makapitzīn cālīmānūlh xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Lā'
ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. 12 Huā'mā' tlahualh
como xla' lacasqui'lh que xa'nca natatā'scuja a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' chuntza'

ā'chulā' natakalhlaka'ī' Cristo. 13 Lā' chuntza' ā'chulā' xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj hasta
quina'n chu a'cxtim xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj. Lā' chu a'cxtim nalakapasāuj ixO'kxa' Dios.
Dios lacasqui'n que ā'chulā' natlahuayāuj ixtapuhuān hasta lhā nalayāuj hua'chi Cristo.
14 Tū'tza' catilauj hua'chi camana'. Huan camana' huāk takalhlaka'ī' a'ntūn cāhuanican
a'yuj cacā'a'kxokoca. Chuhua'j ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntī lej taca'tzī ta'a'kxokonu'n. Lā'
quincātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'. 15 Lā' quina'n xmān tzē nahuanāuj a'ntū
stu'ncua'. Lā' a'xni'ca' nahuanāuj a'ntū stu'ncua', namāsu'yūyāuj a'nchī cāpāxquī'yāuj
xlaca'n a'ntīn cātā'chihuīna'mā'nauj. Lā' ā'chulā' nalayāuj hua'chi Cristo. Xla' hua'chi
lakatin a'kxāk como xla' māpa'ksīni'n. 16 Lā' quina'n hua'chi lakatin macni'. Lā' como
huan macni' tlahua a'ntū pāstaca huan a'kxāk, nā chuntza' quina'n a'kahuāna'ni'yāuj
Cristo. Huan tāstucat cāmāquilhtāstuca ixlīhuāk huan macni'. Lā' chuntza' la chu
lakatin macni'. Lā' palh ixlīhuāk huan macni' xa'nca tascuja, chuntza' huan macni'
stactēlha lā' tli'hui'quintēlha. Lā' nā chuntza' quina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj Dios. Hua'chi
lakatin macni' lanī'ta'uj. Chu lakatin quina'n como lāpāxquī'yāuj. Lā' chuntza' ā'chulā'
kalhlaka'ī'tēlhayāuj.

Cristo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't

17 A'ntū na'iccāhuaniyāni', icuan por ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n a'nchī talatlā'huan ā'makapitzīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
Ixtapāstacna'ca'n xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. 18 Xlaca'n tūla xa'nca tapāstacna'n. Tū'
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū Dios māstā'. Tū' taka'lhī, como lej lacxumpi
lā' tū' tamāchekxī. 19 Lā' tū'tza' tamāxana'n. Talīhui'līnī't tatlahua a'ntūn tū' tzey. Līpāxuj
tatlahua ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' a'ntūn talacasqui'n ixmacni'ca'n. 20 Tū' chuntza'
sca'tnī'ta'ntit hui'xina'n. Cristo, xla' tū' chuntza' māsu'yulh. 21 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni'
ixpālacata Cristo. Lā' cātamāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū Cristo māsu'yulh. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū
xastu'ncua'. 22 Lā' chuhua'j tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n hua'chi ixlatā'kchokoyā'tit
xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Cristo. Xapū'la hui'xina'n ixtlahua'yā'tit huan tūn tū'
tzeyā mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' xmān ta'a'kxokotit. 23 Chuhua'j caka'lhī'tit xasāsti'
mintapāstacna'ca'n. 24 Lā' calatā'kchokotit chu a'nchī xasāsti' mintapāstacna'ca'n a'ntū Dios
cāmaxquī'ni' lā' a'ntū hua'chi ixla'. Lā' catlahua'tit a'ntūn tzey.

25 Lā' tū'tza' cahua'ntit tā'ksa'nīn. Calāhua'ni'tit a'ntū stu'ncua', como chu lakatin
quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo.

26 Palh a'kchipinā'tit hui'xina'n, tū' catlahua'tit talaclē'i' ixpālacata mintā'kchaca'n.
Tū' ti'a'kchipinā'tit tintacuj. Capāxuhua'tit a'xni'ca' tūna'j tā'cnū huan chi'chini'. 27 Lā'
tū' catamakxtektit nacātlajayāni' huan ko'ti'ti'. Tū' catamakxtektit nacāmātlahuanīyāni'
a'ntūn tū' tzey.

28 Tū'tza' caka'lhā'na'ntit hui'xina'n a'ntī ixka'lhā'na'nā'tit. Cascujtit para nahuā'yanā'tit.
Lā' chuntza' tzē namaktāyayā'tit ā'makapitzīn a'ntīn cāmakasputa a'ntū tasqui'nī.

29 Tū' cachīhuā tihua'nā'tit hui'xina'n. Cahua'ntit xmān a'ntūn tzey lā' a'ntū
nacāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' chuntza' nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey a'ntīn
cātakaxmatāni' hui'xina'n. 30 Tū' catlahua'tit a'ntū nalīlakaputza huan Espíritu Santo.
Como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lani', chuntza' ca'tzīyāuj palh tā'tapa'ksīyāuj
Dios. Lā' nā ca'tzīyāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūkō'yāni' como ka'lhīyāuj huan
Espíritu Santo.

31 Tū'tza' capāstactit a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'kchipintit.
Tū'tza' cacālakapala'tit ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'ksa'nīni'ntit. Tū'tza' tica'tzalaktzī'nā'tit
ā'catīhuā. 32 Xatzey calāpāxquī'tit. Lā' calālakalhu'ma'ntit. Lā' nā calāmāsputūnu'ni'tit
chuntza' hua'chi Dios cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n por ixpālacata līnīlh Cristo.

5

Tasqui'nī que lacatejtin natalatā'kchoko ixcamana' Dios

[1] Como hui'xina'n ixcamana'tza' Dios, lā' xla' cāpāxquī'yāni', hui'xina'n natlahua'yā'tit
a'ntū xla' lacasqui'n. [2] Lā' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n chuntza' hua'chi Cristo
cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni' hasta nīlh por quimpālacataca'n.
Tamacamāstā'lh hua'chi lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huā'mā' lej līpāxuhualh Dios.
[3] Como hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, nīn macsti'na'j tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey. Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Lā' tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilak-
tampi'lhīni'nā'tit. [4] Lā' tū' tihua'nā'tit xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' tū' tihua'nā'tit a'ntūn
tuntū' ixtapalh. Lā' tū' tilīkalhkamāna'nā'tit a'ntūn ko'hua'jua' tachihuīn. Huāk huā'
tamā'na tū' līmakuan. Xatzey camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. [5] Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'
que a'ntīn tatlahuatlā'huan a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n
Cristo lā' Dios. Tū' catitatanūlh a'ntī lej tatlahua talākalhī'n lā' a'ntī lej tatlahua a'ntū
lej xako'hua'jua' lā' a'ntī lej talaktampi'lhīni'n de ixlīhuāk catūhuā lā' tū' tapāstaca Dios.
[6] Lā' como ca'tzīyā'tit huā'mā', tū' catamakxtektit nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n, a'yuj
makapitzīn tahuan que tzē tlahuacan huā' tamā'na catūhuā. A'ntīn tatlahua huā' tamā'na
catūhuā, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'mā'na Dios. Lā' Dios nacāmāpātīnī. [7] Lā' hui'xina'n tū'
cacātā'talacxtuctit xlaca'n.
[8] Xapū'la hui'xina'n hua'chilh ixtlā'hua'nā'tit a'nlhā cā'pucsua'. Lā' chuhua'j como
tā'tapa'ksīyā'tit Dios, hua'chilh tlā'hua'mpā'na'ntittza' a'nlhā xkaka. Chuntza' līlacatejtin
calatā'kchokotit chuntza' hua'chi a'ntī xalanī'n a'nlhā xkaka. [9] Palh tlā'huanāuj a'nlhā
xkaka, nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. Lā'
nā nahuanāuj a'ntū xastu'ncua'. [10] Caca'tzītit a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' ū'tza' huā'mā'
catlahua'tit. [11] Tū' catlahua'tit a'ntū ko'hua'jua' hua'chi a'ntī xalanī'n nac cā'pucsua'.
Tuntū' ixtapalh a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xatzey cacāmāsu'ni'tit que tū' tzey a'ntūn
tatlahua. [12] Līmāxana' līchihuīna'ncan a'ntū xlaca'n tatlahua lakatzē'k. [13] Por huan
xkakana' tzē cālaktzī'nāuj catūhuā a'nchīn tahuanī't palh tzey o tū' tzey. [14] Lā' chuntza'
huanican huan a'ntīn tū' kalhlaka'ī':
Hui'x, hua'chilh lhtatapā't lā' hua'chilh xanīn hui'x.
Calakahua' lā' catā'kaqui' lā' Cristo namāxkakēyāni'.
[15] Calīhui'lī'tit līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calatā'kchokotit hua'chi a'ntīn tū'
tamāchekxī ixtachihuīn Dios. Līlacatejtin calatā'kchokotit como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'.
[16] Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tzey pō'ktu a'xni'ca' tzē natlahua'yā'tit.
Chuhua'j lej tlahuacan a'ntūn tū' līmakuan. [17] Lā' xa'nca capāstacna'ntit. Camāchekxītit
a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. [18] Tū' caka'chī'tit. A'ntīn taka'chī,
xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. Xatzey catamakxtektit que huan Espíritu Santo
nacāmāpa'ksīyāni'. [19] A'xni'ca' nalā'tā'chihuīna'nā'tit, camāka'tlī'tit Dios chuntza' hua'chi
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican salmos lā' nā chuntza' huan himnos lā'
huan tatlī'n a'ntū ixla' Dios. Catlī'ni'tit huan Māpa'ksīni' Dios. Camāka'tlī'tit Dios con
ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. [20] Lā' pō'ktu camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios quinTāta'ca'n por
ixlīhuāk por ixtacuīni' quiMāpa'ksīni' Jesucristo.

A'nchī maclacasqui'n talīlatahui'la huan chi'xcu' lā' ixpuscāt a'ntīn tatapa'ksī con Cristo

[21] Lā como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit Dios, nā chuntza' calāmaktāya'tit hui'xina'n.
[22] Lā' hui'xina'n a'ntī puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n como chuntza'
māpa'ksīni'n huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. [23] Huan xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt
chuntza' hua'chi Cristo cāmāpa'ksī a'ntīn tatā'tapa'ksī xla'. Cristo cāmāpūtaxtūnī't xlaca'n
lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksī. [24] Lā' a'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'
Cristo. Lā' nā chuntza' huan puscan pō'ktu nata'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.
[25] Lā' hui'xina'n a'ntīn chi'xcuhuī'n, cacāpāxquī'tit mimpuscanca'n chuntza' hua'chi
Cristo cāpāxquī' a'ntīn tatapa'ksī con xla'. Xla' nīlh para nacāmāpūtaxtū. [26] Xla' nīlh

como quincātlahuacu'tuni' xalactzey ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj huan xatzey tachihuīn.
Lā' māpānūcu'tulh quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuhua'j a'kpaxāuj como xapacanī'ttza' quin-
talaclē'i'ca'n. [27] Lā' Cristo cāmācāxcu'tunli ixtachi'xcuhuī't como chuntza' natachā'n
lacuan na ixlacapūn. Lā' lacasqui'lh que lactzey ixtalakō'lh hua'chi a'ntū lej tzey lā'
lej tzēhuanī't. [28] Tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza'
hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n. Kalhatin chi'xcu' a'ntī pāxquī' ixpuscāt, nā chuntza'
pāxquī'can ixa'cstu. [29] Nīn tintī' ca'tzalaktzī'n ixmacni'. Māhuī'can lā' maktaka'lhcan.
Lā' nā chuntza' Cristo cāmaktaka'lha a'ntī ixtachi'xcuhuī't. [30] Cristo quincāmaktaka'lhāni'
como quina'n hua'chilh ixmacni' Cristo. [31] Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Kalhatin
chi'xcu' namakxteka ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt. Lā' chuntza'
chu lakatin macni' natala ixtu'ca'n". [32] Huā' tamā'na tachihuīn stu'ncua' pero jic-
slīhua' māchekxīkō'can. Quit icpuhuan que līchihuīna'n de Cristo a'nchī cā'o'kska'lhī
ixtachi'xcuhuī't. [33] Lā' nā huanicu'tun que tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī'
ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n. Lā' tasqui'nī que huan puscan
nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.

6

[1] Hui'xina'n a'ntīn camana' ca'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n. Chuntza'
tasqui'nī como chuntza' ixtapuhuān Dios. [2] Dios huan que nacāsicua'lanālī a'ntī
natatlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn. Huā'mā' ū'tza' huan xapū'la līmāpa'ksīn a'ntū
chuntza' līchihuīna'n Dios. Huā'mā' līmāpa'ksīn chuntza' huan: "Ca'a'cnīni'ni' mintāta'
lā' mintzī't. [3] Chuntza' līpāxuj nalatahui'la'ya'. Lā' chuntza' makān nalatahui'la'ya' nac
quilhtamacuj".
[4] Lā' hui'xina'n a'ntī xatāta' lā' xatzī't, tū' cacāmakā'kchipintit mincamana'ca'n.
Cacāmakastactit chu a'nchī Dios huan. Cacāmāsu'ni'tit a'nchī nata'a'kahuāna'ni' Dios.
[5] Lā' hui'xina'n a'ntī makscujnī'n, ca'a'kahuāna'ni'tit a'ntīn cātā'scujā'tit.
Cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacājicua'ni'tit. Xa'nca cascujtit hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo.
[6] Xa'nca cascujtit lā' tū' xmān a'xni'ca' cātalaktzī'nāni' a'ntīn tā'scujā'tit. Tū' xmān
xlaca'n nacāmāpāxuhuī'cu'tunā'tit. Xa'nca cascujtit para namāpāxuhuī'yā'tit Dios como
hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo. [7] Līpāxuj cascujtit. Tū' xmān scujpā'na'ntit para huan
chi'xcuhuī'n. Nā scujpā'na'ntit para Dios. [8] Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo nacāmāpalakō' chā'tunu' chu a'nchī tlahuanī't a'ntūn tzey a'yuj tasācua' lā' a'yuj
māpa'ksīni'.
[9] Lā' hui'xina'n a'ntī māpa'ksīni'nā'tit, lactzey cala'tit con a'ntīn xatatamāuj
mintasācua'ca'n. Lā' tū' nalīmaclhcāyā'tit de catūhuā. Capāstactit que quiMāpa'ksīni'ca'n
hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' chu a'cxtim cāmāpa'ksī huan tasācua' lā' a'ntīn tamāpa'ksīni'n.
Lā' Dios chu lakatin cālaktzī'n.

Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'

[10] Chuhua'j, tā'timīn, ā'xmān iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. Tū' titalactlajī'yā'tit
a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā'
tzē nacāmaktāyayāni'. [11] Catamakxtektit que Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū'
caticā'a'kxokoni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'nchī Dios quincālīmaktāyayāni', ū'tza' hua'chi lakatin
armadura a'ntūn tamaclacasqui'n huan soldados a'xni'ca' ta'a'n nac guerra. [12] Lā' nā
quina'n hua'chilh ixa'uj nac guerra. Quintā'ca'tzaca'n tū' chi'xcuhuī'n. Quintā'ca'tzaca'n
ū'tza' huan xako'hua'jua' līca'tzīnni' a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn lā' tamāpa'ksīni'n nac
huā'mā' quilhtamacuj a'nlhā tlahuacan talaclē'i' lā' talatlā'huan nac cā'ū'nī'n. [13] Lā'
ū'tza' calītamakxtektit que Dios nacāmaktāyayāni' de ixlīhuāk catūhuā. Huā'mā' hua'chi
armadura a'ntū Dios cāmaxquī'yāni'. Chuntza' tū' caticātatlajani' mintā'ca'tzaca'n. Lā'
a'yuj tlajanī'ta'ntit mintā'ca'tzaca'n, pō'ktu cāxni'j catahui'la'tit. Lāsā' namimpala
huan mintā'ca'tzaca'n. Lā' palh cāxni'j tahui'la'yā'tit, tū' caticātlajani'. [14] Pō'ktu cāxni'j
catahui'la'tit. Camaklhtīni'ntit a'ntū Dios cāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi armadura.

Kalhatin tropa chā'xpātahui'la lakatin cinturón lā' lē'n ā'catūhuā a'ntū namaktāya
ixcu'xan. Lā' nā hui'xina'n tasqui'nī que nalakapasā'tit a'ntū xastu'ncua' lā' xmān
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 15 Huan tropa tatūnū botas a'xni'ca' a'n calhāhuā. Lā'
hui'xina'n namāca'tzīnīni'ntā'kchokoyā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī
ko'xamixli Dios lā' huan tachi'xcuhuī't. 16 Huan tropa lē'n a'ntū pūlītamaktāya. Lā'
huanmā' tū' lakpusa huan flechas a'ntū hua'chilh talama a'ntū macā'n huan ixtā'ca'tza.
Lā' hui'xina'n palh līpāhua'nā'tit Dios, ū'tza' hua'chi a'ntū pūtamaktāya'yā'tit. Lā' chuntza'
huan ko'ti'ti' tū' caticātlajani'. 17 Huan tropa maclacasqui'n ixtā'knu' de līcā'n. Lā'
hui'xina'n tasqui'nī que xa'nca naca'tzīyā'tit que Dios cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā'
ū'tza' līca'tzīyā'tit que natlajana'nā'tit por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huanmā' hua'chilh
ū'tza' mintā'knu'ca'n de līcā'n. Lā' ixtachihuīn Dios, ū'tza' hua'chi lakatin espada
a'ntū huan Espíritu Santo cāmaxquī'yāni'. 18 Lā' pō'ktu cakalhtō'ka'ni'tit Dios ixpālacata
a'ntū maclacasqui'nā'tit. Casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' catamakxtektit
que huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni' nakalhtō'ka'yā'tit. Skalalh catahui'la'tit.
Lā' tū' tijiclhua'yā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit. Lā' pō'ktu cacālīkalhtō'ka'tit ixlīhuākca'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. 19 Lā' nā nakalhtō'ka'yā'tit por quit. Casqui'ni'tit que Dios
naquimāsu'ni' a'nchī na'icchihuīna'n lā' naquimaktāya para que tū' na'icjicua'n. Lā'
casqui'ntit para que quit tzē na'icmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. 20 Dios quimacaminī't para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza'
iclītachī'nī't chuhua'j. Casqui'ni'tit Dios para que tū' na'icjicua'n a'xni'ca' na'icmāsu'yu,
chuntza' hua'chi tasqui'nī.

Cāmacā'ni'ca saludos

21 Chō'la hui'xina'n ca'tzīcu'tunā'tit a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'. Huāk
huā'mā' nacāhuaniyāni' quintā'tinca'n Tíquico. Xla' xa'nca tā'scuja Dios. 22 U'tza'
iccālīlakmacā'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' xla' tzē nacāhuaniyāni' a'nchī iclīlahui'lāna'uj.
Lā' chuntza' nacāmāko'xamixīyāni' hui'xina'n.

23 Icsqui'ni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo que cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para que xa'nca nakalh-
laka'ī'yā'tit lā' nalāpāxquī'yā'tit. 24 Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n a'ntī lej xa'nca
pāxquī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos

Pablo tzo'knulh desde nac pūlāchī'n para xalanī'n nac Filipos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quina'n, Pablo lā' Timoteo, lā' quina'n ixtasācua'nī'n Jesucristo a'ntī
quincālacsacnī'ta'ni'. Quina'n iccāmacā'ni'yāchāni' huā'mā carta nac Filipos. Quit
Pablo a'ntī iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n a'ntī hui'lā'na'nchipitit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
Jesucristo lā' con huan xanapuxcu'nu' lā' nā a'ntīn tamaktāyana'n a'ntīn cāmāpācuhuīcan
diáconos. 2 QuinTāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni'
hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo cālīkalhtō'ka'lh por huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca iccāpāstacāni', icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios. 4 Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā'
Dios, pō'ktu icsqui'ni'mā' por hui'xina'n lā' con tapāxuhuān. 5 Icmāstā' pāxcatca'tzī como
a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'tit, tzucutit quilātā'scujāuj ixpālacata huan xatzey tachihuīn
a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. Lā' hasta chuhua'j quilātā'scujāujcus. 6 Quit iclīpāhuan Dios
lā' como xla' tzucunī't cāmāsu'ni'yāni' a'nchī natlahua'yā'tit ixtapuhuān, icca'tzī que
nacāmāsu'ni'tēlhayāni' hasta que natlahuakō' a'xni'ca' namimpala Jesucristo. 7 Lā'
minī'ni' chuntza' icpuhuan por mimpālacataca'n como chu a'cxtim quincāsicua'lanālīni'
Dios lā' como lej iccāpāxquī'yāni'. Hui'xina'n lā' quit chu a'cxtim quincālakalhu'manāni'
Dios a'yuj tachī'n quit o a'yuj icyā na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n para
na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn lā' para na'icmāstū'nca palh stu'ncua'. Lā'
hui'xina'n quilāmaktāyayāuj para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn. 8 Dios ū'tza'
ca'tzī a'nchī lej iccāpāxquī'yāni' milīhuākca'n hua'chi Jesucristo cāpāxquī'yāni'. 9 Lā'
a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, icsqui'ni' que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit. Lā' nā icsqui'ni'
que lej naca'tzīyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n lā' xa'nca napāstacna'nā'tit 10 para que
namāchekxī'yā'tit a'nchī nalīlacsacā'tit a'ntū xatzey. Lā' chuntza' xalactzey nala'yā'tit
lā' nā tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalīyāhuayāni' a'xni'ca' namimpala huan Cristo.
11 Lā' nā icsqui'ni' Dios que līlacatejtin natahui'la'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn lā' chuntza'
na'a'cnīni'ni'can Dios lā' namācā'tanīcan xla'.

Pablo hualh que ixquilhtamacuj huāk ixla' Cristo

12 Quintā'timīn, iclacasqui'n naca'tzī'yā'tit que a'ntū quimpātle'keni'nī't ū'tza' ā'chulā'
maktāyalh mā'kahuanī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 13 Como quit tachī'n,
ixlīhuākca'n soldados a'ntīn tamaktaka'lha huan palacio taca'tzītza' a'nchī quinchī'canī't
porque icmāsu'yu de Cristo. Lā' nā ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ā'tzā' nā taca'tzī huā'mā'.
14 Lā' ū'tza' cālīmāhuixcānī casi ixlīhuākca'n xalanī'n ā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī' huan
Māpa'ksīni'. Lā' ā'chulā' tamāstū'nca ixtachihuīn Dios lā' tū' tajicua'n.
15 Makapitzīn talī'a'cta'sana'n Cristo porque quintalakca'tzani' lā' quin-
tamālacastu'ccu'tun. Pero ā'makapitzīn talī'a'cta'sana'n porque xlaca'n talacasqui'n que
lhūhua' tachi'xcuhuī't natakalhlaka'ī' Cristo chu a'cxtim hua'chi quit iclacasqui'n.
16 Huan a'ntī tzey ixtapuhuānca'n, xlaca'n talīmāsu'yu Cristo porque quintapāxquī'.
Lā' taca'tzī que quihui'līcanī't ā'tzā' para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. 17 Lā' huan a'ntī talakca'tzan, xlaca'n tatalacpitzicu'tun
a'xni'ca' talī'a'cta'sana'n Cristo. Lā' tapuhuan que chuntza' ā'chulā' naquintamāpātīnī
līhuan ictachī'n. 18 Tū' quimaca'tzi a'chī' talī'a'cta'sana'n Cristo. A'yuj calalh porque
talacpitzicu'tun, a'yuj calalh porque quintapāxquī', pero talī'a'cta'sana'n Cristo lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.
19 Lā' ā'chulā' icpāxuhua porque icca'tzī que huā'mā' nataxtuyācha' para na'ictaxtu
de huan pūlāchī'n como hui'xina'n quilālīmaktāyamā'nauj con mi'oracionca'n. Lā' nā

quimaktāya huan Espíritu Santo porque ictapa'ksī con Jesucristo. [20] Quit lej icka'lhīmā'
a'ntū namin. Lā' iclacasqui'n que nīn tuntū' na'iclītamāxanī' pero lej huixcāna'j
na'icca'tzī chuhua'j hua'chi pō'ktu huixcāna'j xa'icca'tzī para na'icmāsu'yu ixpālacata
Cristo. Chuntza' nalaktzī'ncan a'nchī ixlīka'tla' Cristo por ixpālacata quinquilhtamacuj,
a'yuj ixquimaknīca lā' a'yuj iclahuī'cus. [21] Porque para quit, palh icuī' makāncus, huāk
quinquilhtamacuj nala ixla' Cristo. Lā' palh na'icnī, na'ictlaja quinquilhtamacuj para
pō'ktu. [22] Pero līhuan iclahuī', lej na'icscuja por ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Chuntza' quit
tū' icca'tzī tuchū na'iclacsaca. [23] Quimāmakchuyī porque lakatu' quintapāstacna'. Palh
na'icnī, na'ictā'latahui'la Cristo nac a'kapūn lā' ū'tza' lej xatzey para quit. [24] Pero para
hui'xina'n más maclacasqui'n que na'iclatahui'lacus para na'iccāmaktāyayāni'. [25] Lā'
como stu'ncua' huā'mā' tachihuīn, icca'tzī que na'iccātā'tachokoyāni' lā' na'iccātā'scujāni'
para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit lā' napāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn kalhlaka'ī'yā'tit.
[26] Chuntza' a'xni'ca' na'ica'mpalayācha', naka'lhī'yā'tit lhūhua' a'ntū nalīpāxua'yā'tit
ixpālacata a'ntūn Jesucristo cātlahuani'ni' hui'xina'n, como quimāspi'tlitza'.

[27] A'yuj iclahuī'cus lā' a'yuj na'icnī, huan a'ntū más tasqui'nī para hui'xina'n, ū'tza'
huā'mā'. Nalātahui'layā'tit a'nchī minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Chuntza' palh quit iccālaka'nāni' o palh tūla na'ica'nācha', naquimāca'tzīnīcan que
hui'xina'n tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit. A'cxtim calalh mintapuhuānca'n lā'
mintapāstacna'ca'n. Lā' calātā'scujtit kextim por huan a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit por huan
xatzey tachihuīn. [28] Lā' tū' caticājicua'ni'tit mintā'ca'tzaca'n nīn macsti'na'j. Lā' como
tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit lā' tū' cājicua'ni'yā'tit mintā'ca'tzaca'n, ū'tza' nala
hua'chi lakatin señal a'ntū Dios macamilh. U'tza' xa'nca nacālīmāsu'ni' mintā'ca'tzaca'n
que nacāmāsputūcan xlaca'n nac pūpātīn lā' hui'xina'n naka'lhī'yā'tit minquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu. [29] Lā' hui'xina'n tū' xmān kalhlaka'ī'yā'tit que Cristo ū'tza' tzē
māpūtaxtūnu'n, pero nā līpātīni'nā'tit por xla' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. [30] Chu
a'cxtim quintā'ca'tzaca'n hui'xina'n lā' quit. Laktzī'ntittza' a'nchī icpātīni'lh lā' chuhua'j
kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī icpātīni'mā'cus.

2

A'nchī tātzina'j līyujli Cristo lā' a'nchī mācā'tanīca

[1] Lej tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que Cristo cāmāhuixcānīyāni' lā' cāmāko'xamixīyāni'
como cāpāxquī'yāni'. Lā' nā tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que huan Espíritu Santo
cātā'lahui'lani'. Lā' tzey palh lakapasā'tit ixtapāxquī'n lā' ixtalakalhu'mān Cristo.
[2] Palh chuntza' u'cxca'tzīyā'tit, naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān como xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit. Chu a'cxtim napāstacna'nā'tit lā' chu a'cxtim nalāpāxquī'yā'tit
lā' chu lakatin nala mintapuhuānca'n. A'cxtim nalatahui'la'yā'tit lā' chuntza'
naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān. [3] Tuntū' catlahua'tit xmān por mimpālacataca'n
nīn para nacāta'a'cnīni'ni'yāni' māni' hui'xina'n. Tū' caka'tla'jca'tzītit. Mejor chā'tunu'
capāstactit que ā'makapitzīn más xatzey que hui'xina'n. [4] Chā'tunu' cuenta catlahualh
a'ntū ixla'ca'n ā'makapitzīn lā' camaktaka'lhli. Lā' tū' xmān namaktaka'lha a'ntū ixla'
ixa'cstu.

[5] Caka'lhī'tit huā'mā' tapāstacna' a'ntū ixka'lhī Cristo Jesús. [6] Xla' a'yuj chu a'cxtim
hua'chi Dios, pero tū' puhualh que huan ixtā'chuntza' Dios ū'tza' tū' maktin catimakx-
tekli. [7] Mākēnūlh huan ixtā'chuntza' Dios para natahui'la ixlītasācua' lā' para nalacatuncuī
hua'chi chi'xcuhuī'n talacatuncuī. [8] Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac cā'ti'ya'tna' hua'chi
chi'xcu', ā'chulā' tātzina'j līyujli lā' a'kahuāna'ni'lh Dios hasta tamacamāstā'lh para nanī.
Lā' lej māmāxanī'ca como xtokohua'ca'ca huan nac cruz para nanī. [9] U'tza' Dios lej
lī'a'cnīni'ni'lh lā' nā līmaxquī'lh ixtacuīni' līhua'ca' tzey que ixlīhuāk tachi'xcuhuī't lā'
ángeles. Lā' tū' a'nan ixtā'tzey huā'mā' tacuīni'. [10] Chuntza' tlahuaca para que ixlīhuākca'n
natamāpāxuhuī Jesús lā' natatatzokostani'. Ixlīhuākca'n chuxalhā nac a'kapūn lā' nac

cā'ti'ya'tna' lā' na ixtampīn huan ti'ya't, xlaca'n natamāpāxuhuī Jesús. 11 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natahuan que Jesucristo ū'tza' Māpa'ksīni' lā' chuntza' namācā'tanīcan Dios
huan xaTāta' lā' na'a'cnīni'ni'can.

Huan a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi pūmaksko nac cā'quilhtamacuj

12 Por eso, quintā'timīn, como pō'ktu quilā'a'kahua'na'ni'nī'ta'uj a'xni'ca'
xa'iccātā'latlā'huanāni' hui'xina'n, ā'chulā' catlahua'tit chuhua'j līhuan quit tū'
iccātā'latlā'huanāni'. Chā'tunu' calīhui'lītit mē'cstuca'n natlōkentaxtūkō'yā'tit a'ntū minī'ni'
a'ntīn takalhlaka'ī'. Catamaktaka'lhtit para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey.
13 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanīyāni' huan xatzey lā' cāmaktāyayāni' para natlahua'yā'tit
ixtapuhuān.
14 A'xni'ca' nacātamāpa'ksīyāni' palh natlahua'yā'tit catūhuā, tū' nakalhtaxtoktīni'nā'tit
lā' tū' nalāquilhnīyā'tit. 15 Chuntza' catlahua'tit para que tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū
nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' lā' xalacuan nala'yā'tit hua'chi minī'ni' ixcamana' Dios. Lā' a'yuj
hui'lā'na'ntit na ixlaclhpu'nanca'n huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't lā' a'ntī ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n, pero ū'tunu'n tū' caticālhkamani'. Hui'xina'n nala'yā'tit para xlaca'n
hua'chi pūmaksko a'nlhā cā'pucsua'. 16 Lā' hui'xina'n cāmāsu'ni'pā'na'ntit a'nchī na-
talīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. U'tza' na'iccālīka'tla'jca'tzīyāni' a'xni'ca' nachin
ixlacchi'chini' Cristo porque na'icca'tzī que tū' chu tlakaj icscujli. Lā' tū' chu tlakaj
iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 17 Hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā' a'yuj
na'icnī por ixpālacata huan Māpa'ksīni', quit iclīpāxuhua como līpāhua'nā'tit Dios. Lā' nā
hui'xina'n līpāxuhua'tit como līpāhua'nā'tit Dios. 18 Lā' palh maclacasqui'n na'icnī, tzē
nalīpāxuhua'yā'tit porque naca'tzīyā'tit que quit na'iclīpāxuhua.

Timoteo lā' Epafrodito

19 Palh huan Māpa'ksīni' Jesús naquimakxteka, lacapalh quit na'iccāmacā'ni'yāchāni'
huan Timoteo para que naquihuani chī hui'lā'na'nchipitit a'xni'ca' naquītaspi'ta. Lā'
chuntza' quit na'icka'lhī tapāxuhuān. 20 Na'iccāmacā'ni'yāchāni' Timoteo porque tū'
a'nan ā'kalhatin hua'chi xla' a'ntī cāpāstacāni' hui'xina'n hua'chi quit. Xla' stu'ncua'
līpāta'la mimpālacataca'n. 21 Huan ā'makapitzīn ixlīhuākca'n cuenta tatlahua a'ntū xmān
ixla'ca'n lā' tū' cuenta tatlahua a'ntū Cristo lacasqui'n. 22 Pero hui'xina'n xa'nca laka-
pasā'tit ixlakta Timoteo lā' ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chilh qui'o'kxa' xla' quintā'scujli a'xni'ca'
xa'icmāsu'yutlā'huan huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. 23 Lā' chu tuncan
na'icca'tzī a'nchī naquintaxtuni'kō', icpuhuan palh na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n.
24 Lā' nā quit ickalhlaka'ī' que huan Māpa'ksīni' palh naquimāxtu nac pūlāchī'n para
na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n lacapalh.
25 Quit icpuhuan que maclacasqui'n na'iccāmacā'ni'yāchāni' quintā'tin Epafrodito.
Xla' quintā'tropa para Jesús lā' ixquintā'scuja. Nā xla' milacscujni'ca'n lā' milakta-
palhca'n a'nchī quimaktāyalh a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n. 26 Xla' ixcālaktzī'ncu'tunāni'
lā' līlakaputzalh como hui'xina'n ixkaxpatnī'ta'ntit a'nchī ixī'tza'ca'n. 27 Lā' stu'ncua'
lej ixī'tza'ca'n porque ixnīmā'tza'. Pero Dios lakalhu'malh lā' xla' tzeyalh. Nā quit
quilakalhu'malh para que tū' ā'chulā' xa'iclīlakaputzalh palh ixnīlh. 28 Lā' nā palaj
iccālakmacā'ncu'tunāchāni' para que napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' nalaktzī'mpala'yā'tit. Lā'
quit tū' na'icka'lhī a'ntū naquimpāta'la. 29 Por eso a'xni'ca' nachi'patampāxtokā'tit,
camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit Epafrodito lā' nā huan ā'makapitzīn
hua'chi xla' a'ntīn tū' tajicua'n natanī ixpālacata Cristo. 30 Ixpālacata huan ixtascujūt
Cristo ixnīmā'tza' Epafrodito. Lā' tū' līmakjicua'lh ixquilhtamacuj a'xni'ca' quimaktāyalh
lā' tlahuakō'lh a'ntū hui'xina'n tūlalh catitlahua'tit porque lej makat ixlatlā'hua'nā'tit.

3

Huan a'ntū līlacatejtin lā' xastu'ncua'

1 Lā' chuhua'j, quintā'timīn, calīpāxua'tit ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tū'
iclakachā'ni' a'yuj chu a'cxtim na'iccātzo'knuni'palayāni' lā' ū'tza' xatzey para hui'xina'n.
2 Cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, huan a'ntīn tatlahua a'ntūn
tū' tzey. Lā' cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn tahuan que maclacasqui'n cāchu'cuni'can
ixmacni'ca'n para circuncisión lā' nā para natala ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n
tamāsputūcu'tun a'ntū kalhlaka'ī'tit. 3 Pero quina'n a'ntī stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't
Dios. Lā' quina'n māpāxuhuīyāuj Dios por ixpālacata huan Espíritu Santo porque
līpāhuanāuj Cristo Jesús. Tū' līpāhuanāuj quē'cstuca'n nīn līpāhuanāuj catūhuā a'ntūn
tatlahua chi'xcuhuī'n. 4 Lā' māni' quit nā icka'lhī a'ntū lej xa'iclīpāhualh quē'cstu.
Palh catīhuā napuhuan que xla' tzey nala como tlōkentaxtū ixley Moisés, quit ā'chulā'
na'icpuhuan palh tzey quit. 5 Huan circuncisión quintlahuani'ca a'xni'ca' ictlahualh
lakatzeyan chi'chini' a'xni'ca' xa'ictahui'lanī'tcus. Lā' quit, quixū'yāpapna' israelitas
ixtahuanī't. Lā' quifamilia ixla' Benjamín. Quit hebreo lā' nā quintāta' lā' quintzī't nā
hebreo ixtahuanī't. Lā' ixpālacata huan ley, quit lacatzucu ictlōkentaxtūkō'lh porque
quit fariseo xa'icuanī't. 6 Lā' lej xa'iclīmaktāyacu'tun quireligión. Lā' como sāsti' ixu-
anī'tcus ixlīmāsca'tīn Jesús, ū'tza' xa'iccālīmacaputzatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh
xla'. Lā' ixpālacata huan ley, tūlalh quilī'a'ksa'nīni'nca como ica'kahuāna'ni'lh. 7 Pero
ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī, ū'tza' chuhua'j iclaktzī'n hua'chilh
tuntū' ixtapalh ixpālacata Cristo. 8 Lā' iccāhuaniyāni' que ixlīhuāk huā' tamā'na a'ntū
icka'lhī hua'chilh tuntū' ixtapalh porque lej līhua'ca' ixtapalh lakapascan Jesucristo
quiMāpa'ksīni'ca'n. Ixpālacata Cristo icpuhuan que ixlīhuāk a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī tū'tza'
quimaktāya. Quit iclaktzī'n hua'chi lakatin pa'lhma' como xmān iclīpāhuancu'tun Cristo.
9 Chuntza' quit ictapa'ksī con xla' lā' xatzey quit na ixlacapūn Dios. Quit tzey na
ixlacapūn Dios como iclīpāhuan Cristo lā' ictapa'ksī con xla'. Lā' tū'tza' iclīpāhuan huan
ley, como tū' por ixpālacata huan ley lacan lacuan. 10 Xa'nca iclakapascu'tun Cristo
lā' icka'lhīcu'tun huan līmāpa'ksīn a'ntū xla' ka'lhī ixpālacata lakahuanchokolh. Lā'
quit iclacu'tun hua'chi Cristo a'yuj naquimāpātīnīcan por ixpālacata. 11 Chuntza' quit
icka'lhīmā' a'xni'ca' na'iclakahuanchoko lā' a'xni'ca' stu'ncua' na'icla hua'chi Cristo.

Tanūni'can para natlajacan huan premio

12 Tū' iccāhuanimā'ni' que tuntū' quisputni' lā' chuntza' iclanī'ttza' hua'chi Cristo. Pero
Cristo Jesús quimāpūtaxtūlh lā' ictapa'ksī con xla'. U'tza' iclītlōkentaxtūcu'tun ixtapuhuān.
13 Quintā'timīn, quit tū' icpuhuan palh ictlōkentaxtūkō'lhtza'. Pero a'ntū ictlahuamā' ū'tza'
huā'mā'. Icpātza'nkāmā' a'ntū tachoko cā'kēn hua'chi nac tatu'jnu' lā' xa'nca ictu'jnumā'
con quilacapūn. 14 Stu'nc ica'mā' hasta a'nlhā na'a'ksputa huan tatu'jnu' para que
na'icmaklhtīni'n huan premio a'ntū hua'chi lē'ksajna'. Dios ū'tza' a'ntī naquimaxquī' lā'
ū'tza' quinta'sani'yācha' tālhmā'n como ictapa'ksī con Cristo Jesús.

15 Quina'n a'ntī xa'nca kalhlaka'ī'yāuj, quina'n napuhuanāuj que tūna'j lacuan quina'n
hua'chi maclacasqui'n. Lā' palh xtunc macsti'na'j mintapāstacna'ca'n, nā ū'tza' Dios
nacāmāsu'ni'yāni'. 16 Xmān tū' maktin catitaxtutit de a'nlhā chipintittza'.

17 Quintātimīn, catlahua'tit hua'chi quit ictlahua lā' cuenta catlahua'tit huan a'ntīn
talatā'kchoko hua'chi iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 18 Lhūhua' a'nan a'ntīn tū' lacate-
jtin talatā'kchoko. Tasu'yu que tū' takalhlaka'ī' palh Cristo nīlh huan nac cruz por
quimpālacataca'n. Maklhūhua'tza' chuntza' iccāhuanini' lā' chuhua'j līhuan iccāhuaniyāni'
iccalhuamā' porque iclīlakaputza como tū' takalhlaka'ī'. 19 Xlaca'n nata'a'n nac pūpātīn.
A'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n, ū'tza' hua'chilh ixdiosca'n. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'yuj
tatlahua a'ntū līmāxana' lā' xmān tapāstaca a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. 20 Pero
quina'n tapa'ksīyāuj nac a'kapūn lā' lej ka'lhīmā'nauj que camilh quiMāpūtaxtūnu'ca'n
lā' ū'tza' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 21 Xla' naquincāxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n a'ntū
natamasa lā' chuntza' quimacni'ca'n natatasu'yu chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Cristo

a'xni'ca' lakahuanchokolh. Naquincālīxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n ixlīmāpa'ksīn a'ntū ka'lhī. Lā' hasta tzē nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk a'ntū a'nan.

4

Capāxuhua'tit pō'ktu ixpālacata huan Māpa'ksīni'

1 Chuntza', tā'timīn, tū' cataxtutāya'tit huan na ixtej huan Māpa'ksīni'. Lej
iccāpāxquī'yāni' lā' lej iccālaktzī'ncu'tunāni'. Hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān
quit. Lā' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' hua'chi quintatlaj. Lej iccāpāxquī'yāni'.
2 Iccāsqui'ni' Evodia lā' Síntique que chu lakatin catapāstacna'lh lā' tū'tza' catalāquilhnīlh
como tatapa'ksī con Cristo. 3 Lā' hui'x a'ntī xa'nca quintā'scuja' nā hui'x cacāmā'ko'xamixi'
huā' tamā'na puscan como xlaca'n quintamaktāyalh a'xni'ca' xa'icmāsu'yumā' huan
xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. Xlaca'n tatā'scujli Clemente lā' ā'makapitzīn
a'ntī quintatā'scujli. Cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro Dios a'nlhā huan tichūn
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
4 Pō'ktu calīpāxuhua'tit ixpālacata huan Māpa'ksīni' lā' na'iccāhuanipalayāni',
capāxuhua'tit. 5 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cacātalakapasni' como tzeyā chi'xcuhuī'n
hui'xina'n. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'.
6 Tū'tza' catilītamakchuyī'tit nīn tuntū' pero pō'ktu cakalhtō'ka'tit lā' casqui'ni'tit
Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī lā' cahua'ni'tit Dios ixlīhuāk
a'ntū maclacasqui'nā'tit. 7 Chuntza' Dios nacāmāpājaxīyāni' lā' tūlalh catimāchekxīca
a'nchī tū' cāmāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Dios nacāmaktaka'lha mintapuhuānca'n lā'
mintapāstacna'ca'n como tapa'ksīyā'tit con Jesucristo.

Capāstactit a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j ā'xmān, quintā'timīn. Chuxatū a'ntū stu'ncua' lā' chuxatū a'ntū
līlacatejtin, ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū lacuan lā' chuxatū a'ntū huāk tzey,
ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū tzēhuanī't lā' chuxatū a'ntū minī'ni', ū'tza'
calīpāstactit. Lā' palh a'nan catūhuā a'ntūn tzey lā' palh a'nan a'ntūn tzē a'cnīni'ni'can,
hui'xina'n cuenta catlahua'tit huā' tamā'na catūhuā. Capāstactit huā' tamā'na catūhuā
para que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
9 A'ntū quilāmaksca'tnī'tauj quit lā' chu a'nchī maklhtīni'ntit līmāsca'tīn, chuntza' cat-
lahua'tit. Lā' chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni' lā' chu a'nchī laktzī'nī'ta'ntit a'ntū ictlahuanī't,
nā chuntza' catlahua'tit. U'tza' catlahua'tit lā' Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n lā'
ca'cs natahui'layā'tit.

Pablo cāmaxquī'lh pāxcatca'tzī huan filipenses

10 Lej iclīpāxuhua ixpālacata huan Māpa'ksīni' porque chuhua'j huampala
tzē naquilāpāstacpalayāuj hui'xina'n lā' naquilāmacamini'palayāuj tumīn. Pō'ktu
ixquilāpāstacāuj pero tūlalh quilāmaktāyauj porque makat xa'iclahui'lacha'. 11 Tū'
iccāhuaniyāni' ixpālacata catūhuā a'ntū quisputni'; quit icsca'tnī'ttza' que chu a'nchī
qui'a'nī'ni'nī't ū'tza' ixtapuhuān Dios para quit. 12 Icca'tzī chī na'iclatahui'la
a'xni'ca' quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' nā icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca'
qui'a'katāxtūni' a'ntū icmaclacasqui'n. Chu a'nchī qui'a'nī'ni' icsca'tlitza' a'nchī
iclīpāxuhua a'yuj ictzi'ncsa lā' a'yuj icka'sa. Lā' a'yuj tuntū' icmaclacasqui'n lā'
a'yuj lej quisputni', quit icca'tzī a'nchī iclīpāxuhua. 13 Como ictapa'ksī con Cristo,
ū'tza' a'ntī quimātli'hui'clhī para na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā. 14 Pero xalītzey a'nchī
quilāmaktāyanī'tauj a'xni'ca' xa'icpātīni'mā'.
15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Filipos xa'nca ca'tzīyā'tit huā'mā'. A'xni'ca' ixtzu-
cupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ictaxtulh de nac estado
de Macedonia, xmān hui'xina'n quilāmaktāyauj. A'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh
lā' ixtatakēstokmā'na ā'lacatin, nīn tintī' quintamacamini'lh tumīn a'yuj iccāmāsu'ni'lh

ixtachihuīn Dios. 16 Xa'iclahuī'cus nac huan cā'lacchicni' Tesalónica lā' hui'xina'n
quilāmacamini'uj tumīn. Lā' tū' xmān maktin; quilāmacamini'palauj. 17 Tū' icuanicu'tun
que icputzamā' huan lē'ksajna'. Quit iclacasqui'n a'ntū tzey para hui'xina'n porque Dios
cuenta natlahua a'nchī tlahua'nī'ta'ntit lā' nacāmāpalayāni'. 18 Hua'chilh quilāmāpalakō'uj
lā' hasta a'katāxtūlh. Tū'tza' icmaclacasqui'n catūhuā porque Epafrodito quilīmini'lh
huan lē'ksajna' a'ntū quilāmacamini'uj hui'xina'n. Dios laktzī'n a'ntū quilāmaxquī'uj lā'
hua'chilh Dios maxquī'tit. Lā' xla' nalīpāxuhua. 19 Lā' quinDiosca'n nacāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n por ixpālacata Jesús. Xla' hui'lacha' nac
a'kapūn a'nlhā huī' Dios lā' ka'lhī ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'ncan. U'tza' Dios tzē
nacālīmaxquī'yāni'. 20 Camācā'tanīca Dios quinTāta'ca'n para pō'ktu. Amén.

A'xmān saludos

21 Iccāmacā'ni'yāchāni' saludos para milīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Jesucristo.
Huan tā'timīn a'ntīn quintatā'lahui'lāna' xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n.
22 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n lā' xlaca'n
a'ntīn tascujmā'na na ixchic emperador nā xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
23 Ixtalakalhu'mān huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'tachokoni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Colosas

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Colosas a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pablo a'ntī cāmacamini'yāni' huā'mā' carta lā' quit ixapóstol Jesucristo por
ixtapuhuān Dios. Nā huī' huā'tzā' huan tā'tin Timoteo. 2 Quintu'ca'n iccāmacā'ni'yāchāni'
saludos milīhuākca'n xalanī'n nac Colosas lā' a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' a'ntīn tū'
taxtutāya'tit na ixtej Cristo. QuinTāta'ca'n Dios cacālakalhu'mani' lā' xa'nca calatahui'la'tit.

Pablo kalhtō'ka'ni'lh Dios ixpālacata a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'uj Dios a'ntī ixTāta' Jesucristo quiMāpa'ksīni', ickalhtō'ka'uj por
mimpālacataca'n. Lā' pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī 4 porque quincātamāca'tzīnīni'
a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' a'nchī cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't
Dios. 5 Chuntza' kalhlaka'ī'yā'tit lā' cāpāxquī'yā'tit porque ka'lhīpā'na'ntit a'ntū
māquī'canī't para hui'xina'n nac a'kapūn. U'tza' hui'xina'n sca'ttittza' a'xni'ca' pū'la
kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 6 Lā' chu a'nchī cātamāsu'ni'nī'ta'ni'
hui'xina'n, chuxalhā huan nac cā'quilhtamacuj nā cāmāsu'ni'mā'ca. Lā' talhūhua'mā'na
tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī'mā'na. Nā chuntza' lanī't na milaclhpu'nanca'n desde
a'xni'ca' kaxpa'ttit lā' māchekxī'tit a'nchī Dios stu'ncua' quincālakalhu'manāni'. Lā'
hui'xina'n ca'tzīyā'tit que stu'ncua' a'ntū cātamāsu'ni'ni'. 7 Chuntza' maksca'ttit Epafras
a'ntī quincātā'scujni' lā' a'ntī icpāxquī'yāuj. Xla' quilaktapalhca'n quit lā' Timoteo
lā' līlacatejtin scuja hua'chi ixtasācua' Cristo. 8 Lā' quincātamāstū'ncni'ni' xla' a'nchī
pāxquī'ni'nā'tit por huan Espíritu Santo.
9 Lā' desde a'xni'ca' ickaxmatui a'nchī kalhlaka'ī'tit, quina'n tū' icmakxtekāuj
ickalhtō'ka'ni'uj Dios por mimpālacataca'n. Lā' icsqui'ni'yāuj que hui'xina'n xa'nca
camāchekxī'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Chuntza' Dios xa'nca nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū xla'
lacasqui'n natlahua'yā'tit. Lā' cālīmāsu'ni'yāni' ixEspíritu para que tzē natlahua'yā'tit.
10 Chuntza' naca'tzīyā'tit chī nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n lā' chuxatū nat-
lahua'yā'tit namakapāxua Dios. Lā' ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahua'yā'tit, ū'tza'
lītasu'yu que tlahua'pā'na'ntit ixtascujūt Dios. Lā' ā'chulā' nasca'tā'tit a'nchī huanī't Dios.
11 Cacālīmātli'hui'clhīni' huan xaka'tla' ixlīmāpa'ksīn Dios chu a'nchī xla' māstā' para
que natāyani'yā'tit a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lā' tū' na'a'kchipinā'tit. Napāxuhua'yā'tit.
12 Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī huan xaTāta' Dios. Xla' quincācāxtlahuanī'ta'ni' para
namaklhtīni'nāuj a'ntū cāxtlahuacanī't para huan a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Lā' ū'tza'
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' a'ntza' pō'ktu xkaka. 13 Dios quincāmāpūtaxtūni' de a'nlhā
cā'pucsua' a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti' lā' quincātamālacsijni' a'nlhā māpa'ksīni'n
ixO'kxa' lā' lej pāxquī' ixO'kxa'. 14 Jesús quincālakmāxtuni' lā' quincāmāsputūnu'ni'kō'ni'
quintalaclē'i'ca'n.

Dios lā' tachi'xcuhuī't tako'xamixa ixpālacata Cristo

15 Tūla laktzī'ncan Dios pero Jesús māsu'yu chī huanī't Dios. Lā' xla' Dios lacsacli
para namāpa'ksī ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Xla' ixtā'lahuī' Dios a'xni'ca' tlahualh ixlīhuāk
a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' a'yuj laktzī'ncan lā' a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā'
por ixquilhtampān cātlahualh a'ntīn tatahui'la nac tronos nac a'kapūn lā' por ixquil-
htampān cāmā'a'nanīlh xanapuxcu'nu' huan ángeles. Nā cāmā'a'nanīlh a'ntī cāmāpa'ksī
huan espíritus. Jesús tlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan por ixpālacata māni' xla' lā' para
namakapāxua xla'. 17 Xla' xapū'la ixuanī't de ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' por ixquilhtampān
ixlīhuāk huī'cus lā' cālacāxui'līnī't. 18 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Jesús, xlaca'n talanī't
hua'chi ixmacni'. Lā' xla' hua'chilh ixa'kxāk huanmā' macni'. Ixpālacata xla' lītzuculh
ixlīhuāk lā' xla' xamāpa'ksīni' ixlīhuākca'n a'ntīn talakahuanchokolh. Chuntza' xla'

xapū'la lā' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk catūhuā. 19 Chuntza' huāk a'ntū Dios ka'lhī, nā ka'lhī
Cristo. Lā' a'nchī huanī't Dios, nā chuntza' huanī't Cristo. Lā' chuntza' ixtapuhuān Dios.
20 Lā' por ixpālacata Jesús tako'xamixkō'lh Dios lā' tachi'xcuhuī't. Chuxatī nac cā'ti'ya'tna'
lā' chuxatī nac a'kapūn, ixlīhuākca'n lā' Dios cāmāko'xamixīkō'ca. A'xni'ca' xtokohua'ca'ca
Jesús lā' taxtulh ixka'lhni' a'xni'ca' māsputūlh a'ntū ixquincātlahuanī'ta'ni' lītā'ca'tza.
21 Lā' hui'xina'n milaktaca'n lītā'ca'tza ixuanī'ta'ntit con Dios. Tū' ixlaktzī'ncu'tunā'tit
Dios lā' tū' ixca'tzīcu'tunā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. Hui'xina'n ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey. 22 Lā' chuhua'j la'nī'ta'ntit ixamigo Dios como Cristo cāmāko'xamixīni' a'xni'ca'
māstā'lh ixmacni' para nanī. Chuntza' tlahualh para que tzē nacāmālacsu'yuyāni'
hui'xina'n xalacuan na ixlacapūn Dios lā' para que tuntū' nalaclī'pinā'tit lā' tū' na'a'nan
a'ntū nacātalīyāhua'yāni'. 23 Chuntza' tasqui'nī xa'nca catachokotit lā' tū' cataxtutāya'tit
na ixtej Dios. Lā' tū' caxtāpalī'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. Huan xatzey tachihuīn a'ntū
cātamāsu'ni'ni' hui'xina'n lā' a'ntū lī'a'cta'sana'nca chu xalhā nac cā'quilhtamacuj, ū'tza'
cakalhlaka'ī'tit. Lā' huā'mā' xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' ū'tza' a'ntū quit
icmāsu'yu.

Pablo hualh que Cristo cātā'lahuī' a'ntī takalhlaka'ī'

24 Chuhua'j a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n, iclīpāxuhua. Lā' a'ntū līpātī
quimacni' ū'tza' maktāya para natlōkentaxtūkō' a'ntū maclacasqui'n napātīni'ncan
ixpālacata a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n hua'chilh ixmacni' Jesucristo. 25 Lā' quit chu
a'nchī Dios quilīmāmacū'lh quintascujūt por mimpālacataca'n, chuntza' icmāstū'nckō'
ixtachihuīn Dios. 26 U'tza' a'ntū ixtatzē'knī't de ángeles lā' tachi'xcuhuī't desde a'xni'ca'
tzuculh huan quilhtamacuj, ū'tza' chuhua'j cāmāsu'ni'can xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
27 Dios lacasqui'lh que xlaca'n nataca'tzī a'nchī lej xaka'tla' lā' tzēhuanī't ū'tza' a'ntū
ixtatzē'knī't. Lā' ū'tza' huā'mā': Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n a'yuj israeli-
tas lā' a'yuj tū' israelitas. Lā' como Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n, ū'tza'
līka'lhīpā'na'ntit huan lej ka'tla' catūhuā a'ntū nala mila'ca'n nac a'kapūn.
28 Huā'mā' Cristo quina'n iccāmāstū'ncni'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā'
iccāhuaniyāuj a'ntū nacāpātle'keni' palh tū' natakalhlaka'ī'. Lā' iccāchihuīna'maxquī'yāuj
ixlīhuākca'n lā' iccālīmāsu'ni'yāuj huan tapāstacna' a'ntū Cristo quincāmāca'tzīnīni'.
Chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāuj para que natala hua'chi Cristo lacasqui'n. 29 Lā'
ū'tza' quit iclīscujmā'. Lā' con ixlīhuāk quintahuixcān a'ntū xla' quimāhuixcānī, ū'tza'
lej iclīscuja.

2

1 Lā' quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit a'nchī lej icscujmā' mimpālacataca'n hui'xina'n
xalanī'n nac Colosas lā' ixpālacataca'n xlaca'n xalanī'n nac Laodicea lā' para ixlīhuākca'n
xalanī'n a'nlhā tū' quilakapascan. 2 Lā' icscujmā' para na'iccāmāhuixcānīyāni'
milīhuākca'n ixpālacata a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Chu lakatin la'nī'ta'ntit como lāpāxquī'yā'tit.
Lā' icscujmā' para naca'tzīyā'tit que xa'nca namāchekxī'kō'yā'tit huan xalīstu'ncua' lā'
naca'tzīyā'tit a'ntū tzē'k ixca'tzī Dios hasta chuhua'j. Lā' ū'tza' huan tachihuī'n ixpālacata
Cristo. 3 Tū' maclacasqui'nāuj ā'tāpātin līmāsca'tīn. Xmān Cristo ca'tzīkō' ixlīhuāk lā'
tzē naquincāmāsca'tīyāni' lā' tzē naquincāmāmāchekxīnīyāni' a'ntū quincāmāsca'tīyāni'.
4 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' para que nīn tintī' nacāta'a'kxokoyāni' con xatzēhuanī't
tachihuīn. 5 Lā' a'yuj quit tū' icui'lacha' con quimacni' pero hua'chilh icui'lacha'
con quilīca'tzīn. Lā' iclīpāxuhua iclaktzī'mā' a'nchī xa'nca latā'kchokoyā'tit lā' tū'
taxtutāyayā'tit na ixtej Dios. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.
6 Lā' como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo hua'chi miMāpa'ksīni'ca'n, nā chuntza'
nalatā'kchokoyā'tit hua'chilh hui'xina'n lā' Cristo chu lakatin. 7 Xa'nca cakalhlaka'ī'tit
a'ntū cātamāsu'ni'ni'. U'tza' hua'chi a'katin qui'hui' a'ntū pūlhmā'n ixtankāxē'k. Lā'
ā'chulā' nalīsca'tātit de Cristo lā' natasu'yu hua'chilh stacpā'na'ntit chu a'nchī tasu'yu que

stacmā' huan chic a'ntū yāhuamā'ca. Lā' lhūhua' pāxcatca'tzī namaxquī'yā'tit ixpālacata Jesús.

Cristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

8 Cuenta catlahua'tit lā' tū' catamakxtektit ā'chā'tin nacālī'a'kxokoyāni' a'ntū māsu'yu
a'ntū tū' stu'ncua'. Tuntū' ixtapalh lā' hua'chilh nacāmāpātza'nkānīyāni' a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit. Huanmā' chi'xcu' xmān cāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīnca'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuan palh maclacasqui'n natlahua'yā'tit lhūhua' catūhuā para que Dios nacālaktzī'nāni' lacuan. Lā' huanmā' chi'xcu' huan palh xmān kalhlaka'ī'yā'tit Cristo, tisputacus. Tū' xa'nca māsu'yu a'nchī huanī't Cristo.
9 Lā' cuenta catlahua'tit para que tū' nacātamāsu'ni'yāni' a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata
Cristo porque Cristo chu lakatin con Dios. 10 Lā' como hui'xina'n tapa'ksīyā'tit
con Cristo, lītzuma'yā'tit ixlīmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' xapuxcu' de ixlīhuāk līmāpa'ksīn lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n. 11 A'xni'ca' tamacamāstā'tit hui'xina'n con Cristo,
cātaxapani'ni' mintalaclē'i'ca'n. Hua'chilh cātamāmakxtuni' xakōlūhua' mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'tit talaclē'i' lā' cātalīmālhakē'ni' xasāsti' mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Huan chi'xcuhuī'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para natatlahua circuncisión lā' chuntza' cāmāxtunquīcan para Dios. Pero a'xni'ca' Cristo cāmāxtunquīyāni' hua'chilh cātamāmakxtuyāni' huan xakōlūhua' mimacni'ca'n. 12 Sāsti' minquilhtamacu-
jca'n chuhua'j porque kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' a'xni'ca' a'kpaxtit, ū'tza' līmāsu'yulh que hua'chilh cātatā'mā'cnūyāni' Cristo lā' tā'lakahuanchokotit porque Dios mālakahuanīchokolh
Cristo. 13 Hui'xina'n hua'chi xanīnī'n ixuanī'ta'ntit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' ixpālacata huan circuncisión a'ntūn tū' tlahua'tit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Dios quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n, xla' quincāmālakahuanīni' chu a'cxtim con
Cristo. 14 Lā' hua'chilh ixtzo'kcanī't lakatin acta contra quina'n. Lā' Dios māsputūkō'lh lā' cāmāsputūkō'lh ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'nāuj. Dios māpānūkō'lh a'xni'ca' xtokohua'ca'ca Cristo huan nac cruz lā' hua'chilh tā'xtokohua'ca'ca huan acta nac cruz. 15 Lā' ixlīhuāk
ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' nac cā'ū'nī'n, Dios cāmaklhtīkō'lh ixlīmāpa'ksīnca'n lā' cāmāmaxanī'lh calacan. Lā' Dios cātlajalh ixpālacata Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz.

Calē'capintit a'ntū xala' nac a'kapūn

16 Chuntza' tū' catitamakxtektit ā'chā'tin nacāta'a'ksa'nāni' ixpālacata a'ntū hua'yā'tit
nīn ixpālacata tū' maclacapini'yā'tit chuxatūyā cā'tani' nīn huan sábado. 17 Huā' tamā'na
līmāsca'tīn xmān hua'chi ixmāspilē'k a'nchī Dios māpa'ksī. Cristo a'ntīn tlahualh huā'mā' māspilē'k lā' xla' māsu'yu a'nchī līmāpa'ksīni'n Dios. 18 Tū' catamakxtektit que ā'chā'tin
nacāhuaniyāni' palh Dios tū' makxteka natā'chihuīna'nā'tit Dios lā' palh maclacasqui'n pū'la nacātā'chihuīna'nā'tit huan ángeles. Xla' nahuan chuntza' para que napuhua'nā'tit que xla' tū' ka'tla'jca'tzī, pero tū' stu'ncua'. Lej ka'tla'jca'tzī xla'. Lā' xla' puhuan que más tzey lanī't ixpālacata a'ntū līlakachuyalh a'yuj tū' a'nan a'ntū nalīka'tla'jca'tzī. Chuntza' puhuan pero tū' por ixpālacata Espíritu Santo. 19 Chuntza' tlahua lā' tū' xa'nca stālani' huan Cristo a'ntī hua'chi ixa'kxāk huan macni'. Lā' huan macni', ū'tza' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quimacni'ca'n cāka'lhī ixtāstucat lā' ī'xno'jot a'ntū līmaktāya lā' a'ntū līlāchi'panī't. Lā' qui'a'kxākca'n, ū'tza' a'ntū māpa'ksī quimacni'ca'n. Lā' chuntza' Cristo a'ntī huan a'kxāk līmāstaquī ixmacni' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' ixmacni' Cristo ū'tza' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ixmacni' Cristo chu lakatin lanī't porque huan a'ntīn takalhlaka'ī' talīpāhuan xla'.
20 Huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' Cristo tahuan que maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit lhūhua' talanān a'ntūn tū' ixla' Cristo. Pero como hui'xina'n hua'chilh tā'nī'tit Cristo, tū' maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ¿a'chī' tlahua'yā'tit
chu a'nchī tahuan? 21 Huancan: “Tū' tixa'ma'ya' huā'mā'. Tū' tihua'ya' huā'mā'. Tū'
ticāchi'paya' huā'mā'”. 22 Lā' a'ntūn tzē chi'pacan o hua'can o xa'macan, tū' catitatāyani'lh;

huāk natasputkō'. Huanmā' talanān xmān chu a'nchī tamāpa'ksī chi'xcuhuī'n lā'
tamāsu'yu xlaca'n. 23 A'ntī chuntza' tamāsu'yu, tatasu'yu hua'chilh lej taca'tzī ixpālacata
a'nchī lej tamācā'tanī ángeles. Lā' tamāpātīnī ixmacni'ca'n. Pero ixpālacata a'ntūn
tatlahua xmān ā'chulā' natalīka'tla'jca'tzī.

3

1 Lā' como hui'xina'n tā'lakahuanchokotit Cristo lā' ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhta-
macujca'n, calīhui'lī'tit naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāxtāpalīni'yāni' para nala'yā'tit hua'chi
Cristo. Xla' pāxtūtahui'la Dios lā' tā'māpa'ksīni'mā'. 2 Pō'ktu napāstacā'tit huan a'ntū
ixla' Cristo lā' tū' catilē'capintit a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. 3 Huā' tamā'na'
tūlalhtza' cātamāpa'ksīyāni' porque minquilhtamacujca'n tatzē'knī't con Cristo. Dios a'ntī
cāmātzē'kli. Hua'chilh nīnī'ta'ntittza' lā' tuntū' tzē namāpa'ksī huan nīn. 4 Lā' a'xni'ca'
namimpala Cristo lā' lej xkaka, nā hui'xina'n natā'tasu'yuyā'tit porque minquilhtamacu-
jca'n chu a'cxtim con xla'.

Pablo māstū'ncli a'nchī ixuanī'tauj pū'la lā' a'nchī layāuj chuhua'j

5 Chuntza' calīhui'lī'tit nacāmāxtukō'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. A'ntūn tū'
tzey, ū'tza' huā'mā': Tlahuacan talākalhī'n; ka'lhīcan xako'hua'jua' tapāstacna'; tamakx-
tekcan cāmāpa'ksīcan ixmacni'ca'n; lej lakatīcan a'ntūn tū' tzey; lā' tampi'lhīni'ncan.
A'ntīn chuntza' tatlahua, ixtā'chuntza' a'ntīn tatzokostani' lakatin ídolo. 6 Lā' ixpālacata
huā' tamā'na a'ntūn tū' tzey lej lī'a'kchā'n Dios. Lā' namin lakatin chi'chini' lā' a'ntīn
tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios xlaca'n nataca'tzī ixtā'kcha Dios. 7 Nā hui'xina'n chuntza'
ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit. 8 Pero chuhua'j cacāmāpānū'tit huā'
tamā'na: huan tā'kcha lā' huan tā'ksa'nīn. Tū'tza' catica'tzalaktzī'nī'ni'ntit. Lā' huan
ko'hua'jua' tachihuīn tū'tza' catiquilhtaxtutit. 9 Tū' cati'a'kxokotit ā'chā'tin porque
māpānū'tit mintapāstacnaca'n a'ntūn tū' tzey 10 lā' xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' sāsti'
sca'tpā'na'ntit para que ā'chulā' nala'yā'tit hua'chi Dios a'ntī cāmaxquī'ni' xasāsti' minquil-
htamacujca'n. Lā' chuntza' namāchekxī'yā'tit a'nchī huanī't Dios. 11 Ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' chu lakatin talanī't. Huan griego a'ntī kalhlaka'ī' chu a'cxtim hua'chi huan
israelita a'ntī lakapasa ixley Moisés lā' a'ntī kalhlaka'ī'. Nā huan a'ntī tlahuani'canī't
circuncisión chu a'cxtim hua'chi huan a'ntī tū' tlahuani'canī't circuncisión. Huan
makatiyāti' lā' huan tīn tuntū' ca'tzī lā' huan xatatamāuj tasācua' lā' huan a'ntī libre,
ixlīhuākca'n chu lakatin talanī't ixpālacata Cristo. Lā' xmān talē'ca'a'n Cristo. Cristo
quincātā'hui'lani' quilīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj lā' xmān xla' quincāmātlahuanīni' chu
a'nchī Dios lacasqui'n.

12 Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n lā' lej cāpāxquī'yāni' lā' cātamāxtunquīni' para que ixla'
nala'yā'tit. U'tza' calīhui'lī'tit nalakalhu'ma'nā'tit lā' nacāmaktāyayā'tit ā'makapitzīn lā'
xa'nca nacātā'chihuīna'nā'tit. Tū' catika'tla'jca'tzītit lā' tū' stu'tu'lu' catisqui'ntit midere-
choca'n. Pū'la capāstactit ā'chā'tin. Lā' tū' palaj ca'a'kchipintit. 13 Catāyani'tit a'ntū
cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey ā'chā'tin lā' calāmāsputūnu'ni'tit huan a'ntī puhua'nā'tit que
cālaclē'ni'yāni'. Calāmāsputūnu'ni'tit chu a'cxtim hua'chi Dios cāmāsputūnu'ni'ni'. 14 Huā'
a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' talāpāxquī'n lā' ū'tza' hua'chi a'ntū nacālīmāchi'pīkō' ixlīhuāk
milītzeyca'n. 15 Dios cāmātza'ta'tī' mi'a'clhcunucca'n lā' cāmātza'ta'tī' ixa'clhcunucca'n
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' chu lakatin līla'yā'tit milīhuākca'n. Nā ū'tza'
a'ntū nacālīmaktāyayāni' para que tzē naca'tzīyā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.
Chuntza' capāxuhua'tit lā' camāstā'tit pāxcatca'tzī.

16 Lej capāstactēlha'tit ixtachihuīn Cristo. Lā' nalīlāmāsu'ni'yā'tit lā' nalālīmaxquī'yā'tit
tapāstacna' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Cacātlī'tit huan salmos lā' himnos lā' cantos
espírituales con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca'
tlī'yā'tit. 17 Lā' palh nachihuī'na'nā'tit, palh natlī'yā'tit, palh natlahua'yā'tit catūhuā,

chuxatū calalh a'ntūn tlahua'pā'na'ntit, catlahua'tit por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'
Jesús. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios xaTāta' ixpālacata Jesús.

Pablo hualh a'nchī natalatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'

18 Huan puscan cacā'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n hua'chi minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'.
19 Huan xakōlu' cacāpāxquī'tit mimpuscātca'n lā' līlacatzucu catā'chihuīna'ntit. Tū'
calāsta'la'tit. 20 Huan camana', pō'ktu cacā'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n
porque chuntza' namakapāxua'yā'tit Dios. 21 Huan xanatātana' tū' ticāmakā'kchipinā'tit
mincamanca'n para que tū' natajiclhua'. 22 Huan xatatamāuj tasācua'nī'n xa'nca
cacā'a'kahuāna'ni'tit huan a'ntī cāmāpa'ksīyāni'. Tū' xmān catiscujtit a'xni'ca' cālaktzī'nāni'
pero nalīhui'lī'yā'tit xa'nca nascujā'tit como a'cnīni'ni'yā'tit huan Māpa'ksīni'. 23 Chuxatū
calalh mintascujūtca'n, ū'tza' nalīhui'lī'yā'tit natlahua'kō'yā'tit hua'chilh huan Māpa'ksīni'
Jesucristo mimpatronca'n ixuanī't lā' tū' kalhatin chi'xcu'. 24 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
huan Māpa'ksīni' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n a'ntū huan herencia xala' nac a'kapūn.
Hui'xina'n ixtasācua'nī'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 25 Lā' chuxatī natlahua a'ntūn tū'
tzey, māni' xla' namāpala. Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, ixlīhuākca'n chu
a'cxtim na ixlacapūn Dios.

4

1 Hui'xina'n a'ntī xapatrón, cacāmaxquī'tit mintasācua'ca'n a'ntū minī'ni' lā' a'ntū
xlaca'n tatlajalh. Ca'tzīyā'tit que nā hui'lacha' nac a'kapūn a'ntī nā cāmāpa'ksīyāni'.
2 Pō'ktu catā'chihuīna'ntit Dios lā' cuenta catlahua'tit a'xni'ca' tlahua'pā'na'ntit
oración lā' namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī. 3 Lā' nā nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāxtlahua
a'nchī na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn lā' na'icmāstū'ncāuj a'ntūn tūna'j māca'tzīnīni'ncan
ixpālacata Cristo. Lā' ū'tza' ixpālacata iclītachī'n quit. 4 Casqui'ni'tit Dios que xa'nca
na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo hua'chi tasqui'nī.
5 Xa'nca calatā'kchoko'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' lā' xa'nca capāstactit
a'ntū natlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n līhuan a'nan lugar. 6 Huan matzat mojōcan nac
līhua't para mācanīcan lā' tzey nala. Nā chuntza' cuenta catlahua'tit mintachihuīnca'n
para que tzey natala lā' nakalhtīni'nā'tit hua'chi maclacasqui'n.

Huan ā'xmān saludos

7 Huan Tíquico nacāmāca'tzīnīyāni' a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'. Xla'
quintā'tinca'n lā' lej pāxquī'can. Līlacatejtin quimaktāya lā' ixpālacata huan Māpa'ksīni'
quintā'scuja. 8 U'tza' iccālīmacā'ni'yāni' para naca'tzīyā'tit a'nchī iclahui'lanāuj lā' tū'
caticātapāta'lani'. 9 Lā' Onésimo natā'a'n. Xla' quintā'tinca'n a'ntī līlacatejtin latā'kchoko lā'
a'ntī pāxquī'can. Lā' xla' xala' na milaclhpu'nanca'n. Xlaca'n nacātahuanikō'yāni' a'ntū
pātle'kenī't huā'tzā'.
10 Quintā'tachī'n Aristarco lā' Marcos a'ntī ixtā'puxni'mit Bernabé cātamacā'ni'yāchāni'
saludos. Lā' ka'lhī'yā'tittza' huan līmāpa'ksīn ixpālacata Marcos. Palh xla' nacālaka'nāni',
hui'xina'n caka'lhī'chipitit. 11 Lā' huan Jesús a'ntī ka'lhī ā'tāpātin ixtacuīni' Justo
cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xmān ixtu'tunca'n israelitas a'ntī quintatā'scujmā'na para
natamāsu'yu a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō'. Xlaca'n quintamāhui'xcānīmā'na. 12 Epafras
cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xla' xala' a'ntza' lā' ixtasācua' Jesucristo. Lā' lej cāpāstacāni'
lā' lej squi'ni' Dios que xa'nca natāyayā'tit na ixtej Dios hua'chi chi'xcu' a'ntī ka'tla'tza'
como ca'tziyā'tittza' ixtapuhuān Dios lā' tlōkentaxtūyā'tit. 13 Iccāhuaniyāni' que xla' lej
scujli por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n xalanī'n nac Laodicea lā' nac Hierápolis.
14 Huan doctor Lucas a'ntī pāxquī'can lā' Demas cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
15 Cacālī'pini'tit saludos quintā'timīnca'n nac Laodicea lā' huan Ninfas lā' huan tā'timīn
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoka na ixchic. 16 Lā' a'xni'ca' lakapūtle'kekō'nī'ta'ntittza'
huā'mā' carta na milaclhpu'nanca'n, camacapintit nac huan līto'kpān nac Laodicea para
nalakapūtle'kecan a'ntza'. Lā' nā hui'xina'n nā nalakapūtle'keyā'tit huan carta a'ntū

naminācha' nac Laodicea. 17 Lā' nahuaniyā'tit Arquipo huā'mā': "Cuenta catlahua' lā'
catlōkentaxtu' huan tascujūt a'ntū mila' por ixquilhtampān huan Māpa'ksīni'".
18 Quit, Pablo, ictzo'kmā' quē'cstu huā'mā' saludo. Caquilāpāstacui que quit ictachī'n.
Dios cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knumā'nauj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'mā'ni'
hui'xina'n xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tapa'ksīyā'tit con Dios
quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā'
xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Tasu'yulh a'nchī lej takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Tesalónica

2 Pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n lā' pō'ktu icorarlīyāuj por
hui'xina'n. 3 Iccālīpāstacāni' hui'xina'n na ixlacapūn Dios quinTāta'ca'n a'ntū tlahua'tit
hui'xina'n como ū'tza' lītasu'yu a'nchī lej kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' iccālīpāstacāni' a'nchī lej
scujtit como ū'tza' lītasu'yu a'nchī pāxquī'yā'tit Dios. Lā' iccālīpāstacāni' hui'xina'n a'nchī
tū' makxtekā'tit kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 4 Dios lej cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n, tā'timīn. Lā' quina'n icca'tzīyāuj que Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n. 5 Huan
xatzey tachihuīn a'ntū iccāquīmāsu'ni'ni' hui'xina'n, ū'tza' tū' xmān quintachihuīnca'n.
Xa'icmāsu'yuyāuj por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Lā' xa'nca xa'icca'tzīyāuj que lej
stu'ncua' huan xatzey tachihuīn a'ntū xa'icmāsu'yuyāuj. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī la-
catejtin xa'iclatlā'huanāuj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni'. Lā' xa'iclatlā'huanāuj chuntza'
por mimpālacataca'n.

6 Lā' hui'xina'n quilāmaksca'tui lā' chuntza' maksca'txtutit huan Māpa'ksīni'. A'yuj
lej līpātīni'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn, pero lej ixka'lhīyā'tit
tapāxuhuān como huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni' tapāxuhuān. 7 Lā' como taca'tzīlh
a'nchī hui'xina'n līlatā'kchokoyā'tit, nā chuntza' talīlatā'kchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī'nī't a'ntī xalanī'n nac Macedonia lā' nac Acaya. 8 Chuntza' lī'a'kahuanī't ix-
tachihuīn huan Māpa'ksīni' por mimpālacataca'n. Lā' tū' xmān nac Macedonia lā' nac
Acaya, chu calhāhuā ca'tzīcan a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' ū'tza' tū'
lītasqui'nī na'icuanāuj nīn lakatin tachihuīn. 9 Ixlīhuākca'n quincātahuaniyāni' a'nchī
hui'xina'n kalhlaka'ī'tit quintachihuīnca'n a'xni'ca' iccāquīlaklani'. Lā' huancan a'nchī
hui'xina'n lītalakspi'ttit huan ídolos lā' stālani'tit Dios, lā' chuhua'j tā'scujā'tittza' Dios
a'ntī xalakahuan lā' scana'nca. 10 Lā' huancan a'nchī hui'xina'n ka'lhīpā'na'ntittza'
ixO'kxa' Dios a'ntī naminācha' nac a'kapūn. Huā'mā' Dios mālakahuanīchokolh. Huā'mā'
ū'tza' Jesús a'ntī quincāmāpūtaxtūyāni', lā' chuntza', a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', tū'
caquinticāmāpātīnīni' por quintalaclē'i'ca'n.

2

A'nchī Pablo scujli nac Tesalónica

1 Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj iccāquīlaklani'. 2 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī quincātamāpātīnīni' lā' quincātalakapalani' nac Filipos a'xni'ca'
tūna'j xa'icchā'nāuj nac Tesalónica. Lā' a'yuj quincāpātle'keni'ni' huā'mā', pero
Dios quincāmaktāyani' lā' chuntza' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'lh lā' tū' iclacapuhuáuj, a'yuj quincātamāmakchuyīcu'tuni'. 3 Quina'n
iccāmaxquī'ni' tapāstacna'. Lā' a'ntū iccāhuanini' hui'xina'n ū'tza' xastu'ncua'. Tuntū'
icpāstacui'. Xa'iccāhuanicu'tunāni' ixtachihuīn Dios, lā' xmān ū'tza' iccāquīlīlaklani'.
Tū' iccāquī'a'kxokoni'. 4 Dios quincālaktzī'ni' xalactzey lā' quincālīmāmacū'ni'
na'icmāsu'yuyāuj xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclīmāsu'yuyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n.
Quina'n más ictlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixtapuhuānca'n tachi'xcuhuī't.

Dios ū'tza' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quina'n tū'
iccāquīlīmāka'tlī'ni'. Lā' nīn tuntū' iccāquī'a'kxokomaklhtīcu'tuni'. Huā'mā' Dios ca'tzī. 6 Tū'
xa'iclacasqui'nāuj que huan tachi'xcuhuī't naquincāta'a'cnīni'ni'yāni', nīn hui'xina'n,
nīn ā'makapitzīn, a'yuj quina'n ixapóstoles Cristo lā' ū'tza' līminī'ni' caquilā'a'cnīni'ni'uj.
7 Lacatzucu xa'iccātā'chihuīna'nāni' hua'chi kalhatin puscāt a'ntī cāmaktaka'lha
ixcamana'. 8 Xa'iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' xa'iccālīmaxquī'cu'tunāni' tū'
xmān huan xatzey tachihuīn; xa'iccāmaxquī'cu'tunāni' nā quinquilhtamacujca'n,
tanto xa'iccāpāxquī'yāni'. 9 Tā'timīn, hui'xina'n pāstacā'tit a'nchī xa'icscujāuj lā' a'nchī
xa'icpātīyāuj para na'iclītapātle'keni'yāuj. Quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. Lā'
ū'tza' xa'iclīscujāuj tuncuj lā' tzī'sa a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ixtachihuīn
Dios.

10 Hui'xina'n laktzī'ntit lā' Dios nā laktzī'lh a'nchī xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n
a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. Quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n xa'icuanī'tauj. Līlacatejtin
xa'iclatā'kchokoyāuj. Nīn tuntū' xa'ictlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā' chuntza' nīn
tintī' tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 11 Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chi kalhatin
xatāta' cāmaxquī' tapāstacna' ixcamana', chuntza' quina'n xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna'
milīhuākca'n lā' xa'iccāmākō'xaka'tlī'yāni'. 12 Lā' lej xa'iccāhuaniyāni' que tasqui'nī
līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni'
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej cā'tzēhuanī't.

13 Lā' nā pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit ix-
tachihuīn Dios a'xni'ca' xa'iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n ca'tzītit lā' kalhlaka'ī'tit que a'ntū
iccāmāsu'ni'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtachihuīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' stu'ncua'
ixtachihuīn Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī scuja na mi'a'clhcunucca'n hui'xina'n a'ntī kalh-
laka'ī'yā'tit. 14 Hui'xina'n, tā'timīn, cāpātle'keni'ni' a'cxtim hua'chi cāpātle'keni'lh xalanī'n
nac Judea a'ntīn tatapa'ksī con Dios lā' takalhlaka'ī' Jesucristo. Mintā'macchicni'ca'n
cātamacaputzani' hui'xina'n. Lā' huan israelitas tamacaputzalh ixtā'israelitasca'n xalanī'n
nac Judea a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan israelitas tamaknīlh huan ixa'cta'sana'nī'n
Dios. Lā' tamaknīlh huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' quina'n quincātamacaputzani'. Dios
tū' lakatī a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xlaca'n tatā'lāsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
16 Xlaca'n tū' quincātamakxtekāni' na'iccātā'chihuīna'nāuj a'ntīn tū' israelitas. Quina'n
iccātā'chihuīna'ncu'tunāuj para que natapūtaxtu. Lā' chuntza' huan israelitas ā'chulā'
taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.

Pablo ixcālaka'mpalacu'tun xalanī'n nac Tesalónica

17 A'xni'ca' iccāmakxtekni' lā' lātma'j tū' xa'iccālaktzī'nāni', pō'ktu xa'iccāpāstacāni'
hui'xina'n lā' lej xa'iccālaktzī'ncu'tunāni'. 18 Quina'n xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'
hui'xina'n. Lā' quit, Pablo, xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' maklhūhua' pero huan ko'ti'ti'
tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāchāuj. 19 A'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesucristo namin
lā' natahui'layāuj na ixlacapūn, na'iccālīpāxuhuayāni' como kalhlaka'ī'yā'tit. Lā'
por mimpālacataca'n naca'tzīcan a'nchī xa'ictā'scujāuj Dios. 20 Chuntza' hui'xina'n
quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān lā' iclīka'tla'jca'tzīyāuj por hui'xina'n.

3

1 Como tū' xa'icca'tzīyāuj a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'yāuj. Ictipuhuáuj
xa'ictachokouj qui'a'cstuca'n, quit lā' Silas, nac Atenas, 2 lā' xa'iccālakmacā'nchāni' Timo-
teo, quintā'tinca'n. Xla' tā'scuja Dios lā' māsu'yu xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata Cristo.
Iccālakmacā'nchāni' para que nacāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' nacāmaktāyayāni' para que
más xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. 3 Huā'mā' ictlahuáuj para que tū' nataxtutāya'yā'tit
por ixpālacata a'ntū līpātīni'mpā'na'ntit. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que
napātīni'nāuj huā'tzā'. 4 A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni' iccāhuanini' a'nchī nalīpātīni'nāuj.
Lā' chuntza' pātle'kelh. U'tza' huā'mā' ca'tzīyā'tit. 5 Lā' ū'tza' iclīmacā'ncha' Timoteo. Como

tū' xa'icca'tzī a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'. Xa'icca'tzīcu'tun palh ixkalhlaka'ī'yā'titcus xa'nca. Quit xa'icca'tzīcu'tun palh huan ko'ti'ti' xmān ixcālīlaktzī'nī'ta'ni'. Chuntza' chu xmān xa'icscujtamaka'uj.

6 Chuhua'j Timoteo ixcālakanī'ta'nchāni' lā' chimpātza'. Quincāhuaniyāni' a'nchī
lej xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit lā' a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Lā' nā quincāhuaniyāni' a'nchī
quilāpāstacmā'nanchāuj pō'ktu lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' xla' quincāhuanini' que hui'xina'n
quilālaktzī'ncu'tunāuj chuntza' hua'chi iccālaktzī'ncu'tunāni' nā quina'n. 7 Lā' como
icca'tzīuj que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' xa'iclītako'xaka'tlī'yāuj,
a'yuj xa'icpātīni'mā'nauj lā' a'yuj lej ixquincāpātle'keni'mā'ni' a'ntūn tū' tzey.
8 Chuhua'j iclīpāxuhuayāuj como icca'tzīujtza' que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' chuhua'j tzē na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por
mimpālacataca'n. Icmaxquī'yāuj lhūhua' pāxcatca'tzī Dios porque lej iclīpāxuhuayāuj
na ixlacapūn Dios por mimpālacataca'n. 10 Tuncuj lā' tzī'sa lej icsqui'ni'yāuj Dios
que ca'iccālaka'nchāni' hui'xina'n porque iccāmāsu'ni'cu'tunāni' ā'macsti'na'j a'ntū
ticāsputni'yāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

11 Māni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo caquincātamakxtekni'
para que tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. 12 Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para
que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit, lā' ā'chulā' nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't,
chuntza' hua'chi quina'n iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Dios cacāmāhuixcānīni' lā'
cacāmāpānūni'kō'ni' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua' na mi'a'clhcunucca'n para que chuntza'
nīn tintī' tzē caticālē'ksa'nīni'ni' a'xni'ca' natāyayāchipitit na ixlacapūn quinTāta'ca'n Dios
a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús con ixlīhuākca'n a'ntī ixla'.

4

A'nchīn tzē nalīlatahui'lacan chu a'nchī Dios lacasqui'n

1 A'xmān iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n, tā'timīn. Quina'n iccāmāsu'ni'ni' a'nchī
nalīlatā'kchokoyā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' chuntza' latā'kchokopā'na'ntit. Lā'
chuhua'j quina'n iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n lā' iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' por ixquilhtampān Jesús: ā'chulā' chuntza' calatā'kchokotit.

2 Hui'xina'n pāstacā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni' Jesús. 3 Dios
lacasqui'n que līlacatejtin nalatahui'layā'tit. Tū' namakpuscātini'nā'tit. 4 Caca'tzī'tit
milīhuākca'n a'nchī naputzayā'tit mimpuscātca'n chu a'nchī minī'ni' na ixlacapūn Dios
lā' nā na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 5 Tū' caputzatit mimpuscātca'n con xako'hua'jua'
tapāstacna' hua'chi tatlahua huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' talakapasa Dios. 6 Tū' timakpuscātīni'nā'tit. Tū' tilālakatlajayā'tit chuntza', porque chuntza' tū tzey tlahuani'yā'tit
ā'chā'tin chi'xcu'. QuiMāpa'ksīni'ca'n nacāmāpātīnī a'ntī chuntza' natatlahua. Lā' ū'tza'
huā'mā' xa'nca iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n xapū'la. 7 Dios quincālacsacnī'ta'ni' lā' xla' tū'
lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn ko'hua'jua'. Quincālacsacnī'ta'ni' para natlahuayāuj a'ntū
xatzey na ixlacapūn Dios. 8 A'ntīn tū' natatlōkentaxtū huā'mā' līmāsca'tīn, xlaca'n tū' talakmaka'n chi'xcuhuī'n; xlaca'n talakmaka'n Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni'
huan Espíritu Santo.

9 Como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit līta'timīn, chuntza' tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' nīn
tuntū' ixpālacata huā'mā'. Dios cāmāsu'ni'nī'ta'ni'tza' a'nchī nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n.
10 Lā' chuntza' tū' xmān lāpāxquī'yā'tit, hui'xina'n nā cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n huan
tā'timīn xalanī'n na ixlīhuāk huan estado de Macedonia. Lā' iccāsqui'ni'yāni' que ā'chulā'
cacāpāxquī'tit. 11 Nalīhui'līyā'tit ca'cs natahui'la'yā'tit. Lā' tū' calīmaktanū'tit a'ntūn tū'
mimaca'tzica'n. Lā' cascujtit. U'tza' huā'mā' iccāhuaninī'ta'ni' pū'la. 12 Lā' chuntza'
nacāta'a'cnīni'ni'yāni' xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tzē
nalītapātle'keni'yā'tit.

A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni'

13 Iclacasqui'nāuj que caca'tzītit a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata a'ntīn tanīnī'ttza'. Chuntza'
tū' catilakaputzatit hua'chi talakaputza xlaca'n a'ntīn tū' taka'lhīmā'na para nata-
lakchā'n Cristo. 14 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Jesús nīlh lā' nā lakahuanchokolh. Lā'
nā chuntza' kalhlaka'ī'yāuj que ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'xni'ca' tanīlh, nā
xlaca'n nacāmālakahuanīchoko Dios a'xni'ca' namimpala Jesús.

15 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hualh quiMāpa'ksīni'ca'n. A'xni'ca' namimpala
huan Māpa'ksīni', quina'n a'ntī xalakahuancus tū' caticāmakxtekui xlaca'n a'ntī
tanīnī'ttza'. 16 Lā' huanmā' chi'chini' huan Māpa'ksīni' nayujāchi de nac a'kapūn
lā' lej pa'lha nahuan lakatin līmāpa'ksīn. Lā' huan xapuxcu' ángeles nata'sa.
Lā' namakata'sacan ixlīskoli' Dios para nacāmāca'tzīnīcan que mimā'tza' huan
Māpa'ksīni'. Xapū'la natalakahuanchoko xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo a'xni'ca'
tanīlh. 17 Lā' chu tuncan xlaca'n lā' nā quina'n a'ntī xalakahuancus, quilīhuākca'n
naquincātamā'kayāhua'yāni' nac poklhnu'. Lā' nalakchā'nāuj huan Māpa'ksīni' nac
cā'ū'nī'n tālhmā'n. Lā' para pō'ktu chuntza' natā'tahui'layāchāuj quiMāpa'ksīni'ca'n. 18 Lā'
huā'mā' tachihuīn nalālīmāpāstaquīyā'tit. Lā' chuntza' nalālīmākō'xamāka'tlī'yā'tit.

5

1 Tā'timīn, tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n lhānīn napātle'ke huā'mā' lā'
lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. 2 Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit que nīn tintī' ca'tzī
lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. Chu līmaktin namin hua'chi chu līmaktin min huan
ka'lhāna' de tzī'sa. 3 A'xni'ca' natahuan tachi'xcuhuī't: “Ca'cs hui'lāna'uj, tuntū' cati-
lalh”, chu līmaktin nala huan lakuat. Lacapalh nala huan lakuat hua'chi a'xni'ca'
nachini' ixtaca'tzāt kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman. Lā' tū' cati-
tapūtaxtuni'lh huan lakuat. 4 Xlaca'n tū' talakapasa Dios lā' tū' taca'tzī palh Jesucristo
namimpala. Chu līmaktin natasu'yu hua'chi a'xni'ca' namin kalhatin ka'lhāna' de
tzī'sa. Hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n como hui'xina'n lakapasā'tit ixtachihuīn Dios lā'
ka'lhīpā'na'ntit Jesucristo hasta a'xni'ca' namin. 5 Hui'xina'n xalanī'n nac cā'tuncuj lā'
latlā'hua'nā'tit nac cā'xkakana'. Como tū'tza' tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n
tū'tza' xalanī'n nac cā'tzī'sa. Tū'tza' latlā'huanāuj a'nlhā cā'pucsua' como Dios xtāpalīnī'ttza'
quintapāstacna'ca'n. 6 Hua'chilh ixtalhtatanī't xlaca'n a'ntīn tū' talakapasa ixtachihuīn
Dios. Tū' calaujtit hua'chi xlaca'n. Skalalh calaujtit lā' cuenta catlahuaujtit que
tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. 7 Cā'tzī'sa lhtatacan lā' cā'tzī'sa ka'chīcan. Xalanī'n
nac cā'tzī'sa hua'chilh ixtalhtatanī't lā' hua'chilh ixtaka'chīnī't, como tū' tapāstaca
a'ntū ixla' Dios lā' tū' tatlahua cuenta a'nchī lacatejtin natalatā'kchoko. 8 Quina'n tū'
hua'chi xlaca'n como quina'n xalanī'n nac cā'tuncuj. Huan tropa ka'lhī ixlu'xu' de
līcā'n a'ntū napūtamaktāya ixa'clhcunuc. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj
nac qui'a'clhcunucca'n. Kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo lā' pāxquī'ni'nāuj chu a'nchī xla'
quincāmāsu'ni'ni'. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' tū' makxteka
natanū na qui'a'clhcunucca'n a'ntū ko'hua'jua'. Huan tropa ka'lhī ixtā'knu' de līcā'n
a'ntū napūtamaktāya ixa'kxāk. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj quin-
tapāstacna'ca'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que napūtaxtuyāuj. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj.
Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū a'ntūn tū' tzeyā tapāstacna'. 9 Dios quincālacsacnī'ta'ni'
lā' tū' quincāmāpātīnīcu'tunāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Quincālacsacni' para que
naquincāmāpūtaxtūyāni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 10 Lā' Jesucristo, xla' līnīlh por
quina'n para que natā'latahui'layāuj xla', palh nīnī'taujtza' o lakahuanāujcus a'xni'ca' xla'
namimpala. 11 Lā' por ixpālacata huā'mā' calālīmaxquī'tit tapāstacna' lā' calāmāhuixcānī'tit
chuntza' a'nchī tlahuapā'na'ntit hui'xina'n chuhua'j.

Pablo cāchihuīna'maxquī'lh huan tā'timīn

12 Iccāsqui'ni'yāni', tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī tatā'scuja
Māpa'ksīni'. Huan Māpa'ksīni' cālacsacnī't xlaca'n para nacātamāsu'ni'yāni' lā'
nacātamaxquī'yāni' tapāstacna'. 13 Lej cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacāpāxquī'tit por ixpālacata
ixtascujūtca'n. Hui'xina'n tū' calāsta'la'tit.
14 Lā' iccāmaxquī'yāni tapāstacna', tā'timīn. Cacāquilhnī'tit macsti'na'j a'ntī chu xmān
talatlā'huan. Cacāhuanilī'pintit a'ntīn talakachā'ni'nī't. Cacāmaktāya'tit a'ntīn tūna'j xa'nca
takalhlaka'ī'. Cacātāyani'tit ixlīhuākca'n.
15 Calē'capintit nalātlahuani'yā'tit a'ntū līmakuan. Lā' nā chuntza' cacātlahuani'tit
ixlīhuākca'n a'ntū līmakuan. Lā' tū' titlahuani'yā'tit ā'chā'tin a'ntūn tū' tzey, a'yuj xla'
cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey.
16 Pō'ktu capāxuhua'tit. 17 Pō'ktu cakalhtō'ka'tit. 18 Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios
chu a'ntū cāpātle'kēni'yāni'. Chuntza' Dios lacasqui'n natlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn
tapa'ksīyā'tit con Cristo.
19 Tū' camāmakchuyī'tit huan Espíritu Santo a'nchī scuja. 20 Tū' calakmaka'ntit a'ntūn
tahuan ixa'cta'sana'nī'n Dios. 21 Lā' xa'nca napāstacā'tit palh tzey o tū' tzey a'ntūn tahuan
lā' camaklhtīni'ntit a'ntūn tzey. 22 Camakxtektit huāk a'ntū xako'hua'jua'.
23 Māni' Dios cacātlahuani' hui'xina'n lej xalacuan. Dios ū'tza' a'ntī tza'ta'ta' tlahua
qui'a'clhcunucca'n. Xla' cacāmāpānūni'ni' a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū'
natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natanū a'ntū ko'hua'jua'
na mintapāstacna'ca'n lā' na mi'a'clhcunucca'n hasta a'xni'ca' namin quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 24 Ixlīhuāk huā'mā' Dios nacātlahuani'yāni' como ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni' lā'
ū'tza' tlōkentaxtū.

A'xmān līsicua'lanālīn

25 Tā'timīn, cakalhtō'ka'tit por quina'n.
26 Cacāsaludarlītit lā' cacāpūsko'ka'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn chu a'nchī minī'ni' entre
lītā'timīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
27 Iccālīmāmacū'yāni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni' cacālakapūtle'keni'kō'tit
ixlīhuākca'n huan tā'timīn huā'mā' carta a'ntū ictzo'kmā'.
28 Cacāsicua'lanālīni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knunāuj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tā'tapa'ksīyā'tit Dios quinTāta'ca'n lā' nā
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 2 Cacāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni'
Jesucristo. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Dios nacāmālaclē'nī a'ntīn talaclē'n

3 Quina'n icca'tzīyāuj que hui'xina'n kalhlaka'ī'pā'na'ntit ā'chulā' lā' milīhuākca'n
lāpāxquī'pā'na'ntit ā'chulā'. Lā' ū'tza' tasqui'nī nalīmaxquī'yāuj pō'ktu pāxcatca'tzī
Dios. Chuntza' minī'ni'. 4 Lā' ū'tza' quina'n lej iclīka'lhīyāuj tapāxuhuān a'xni'ca'
iccāhuaniyāuj xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios, a'nchī hui'xina'n latlā'hua'nā'tit.
Iccāhuaniyāuj a'nchī hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'titcus lā' tū' tamakchuyīnī'ta'ntit
a'yuj lej cātalīmacaputzayāni' hui'xina'n lā' lej pātīyā'tit lej lhūhua' catūhuā. 5 Chuntza'
lītasu'yu que Dios xa'nca ca'tzī a'nchī nalīlacāxtlahuakō'. Lā' chuntza' lītasu'yu que
Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan para natanū'yā'tit a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Hui'xina'n
tapa'ksīyā'tit con Dios. Lā' ū'tza' līpātīni'mpā'na'ntit.
6 Ca'tzīyāuj a'nchī tzey nalīlacāxtlahua Dios. A'ntī cātamacaputzayāni' hui'xina'n xlaca'n
natamāpala con Dios lā' xla' nacāmāpātīnī. 7 Dios namājaxī a'nchī līpātīni'nāuj hasta
a'xni'ca' natasu'yu huan Māpa'ksīni' Jesús. Naminācha' de nac a'kapūn. Lā' por
ixquilhtampān natatā'min ixángeles. 8 Jesucristo natalacsu'yu nac cā'lamana'. Lā'
nacāmāmāpalanīkō' a'ntīn tū' talakapascu'tulh Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 Xlaca'n nacāmāpātīnī Dios
para pō'ktu como nacāmāxtunquīcan para pō'ktu na ixlacapūn Dios lā' huan xkakana'
a'ntū mālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' namin huan
Māpa'ksīni', nata'a'cnīni'ni' ixtachi'xcuhuī't, lā' natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī'. Lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n porque kalhlaka'ī'nī'ta'ntit a'ntū
iccāhuanini'.
11 Lā' ū'tza' iclīkalhtō'ka'yāuj pō'ktu por hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios que xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit hui'xina'n, chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntī
cālacsacnī't Dios para que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj
Dios cacāmaktāyani' natlōkentaxtūyā'tit ixlīhuāk xatzey mintapuhuānca'n, lā' huāk tzey
a'ntū tlahua'cu'tunā'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Ixlīhuāk huā'mā' Dios tzē
natlahua porque ka'lhī līmāpa'ksīn. 12 Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can quiMāpa'ksīni'ca'n por
mimpālacataca'n. Lā' hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā'
tzē chuntza' nala porque lej ka'lhī talakalhu'mān quinDiosca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

2

Huan chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī

1 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke a'xni'ca' namin
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, lā' a'nchī quina'n nalaktakēxtimīyāuj na ixlacapūn.
Ixpālacata huā'mā' iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. 2 Tū' catamakxtektit que chu līmaktin
namāmakchuyīcan mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' catamakchuyī'tit a'xni'ca' huancan que
chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Chō'la chuntza' cāhuanini'
kalhatin ixa'cta'sana' Dios o kalhatin a'ntī māsu'yu ixtachihuīn Dios. Chō'la catīhuā
cāhuanini' que iccāmacā'ni'nī'ta'nchāni' lakatin carta a'nlhā xa'ictzo'knī'tauj que chinī'ttza'

huan chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Tū' stu'ncua'. Tū' chuntza' ictzo'knunī't.
3 Tū' cacāta'a'kxokoni' por ixpālacata nīn tuntū'. Huanmā' chi'chini' tūna'j catilalh. Pū'la
lhūhua' natatā'lāsta'la Dios, lā' natasu'yu huan kalhatin chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī
que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' līhui'līcanī't na'a'n nac pūpātīn. 4 Xla' nala
ixtā'ca'tzaca'n ixlīhuāk a'ntī cāhuanican dioses lā' ixlīhuāk a'ntū cātaquilhpūtani'can. Xla'
natahui'la na ixlītokpān Dios lā' nahuan que ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' nacāmāquilhputī
tachi'xcuhuī't.
5 ¿Chu tū' pāstacā'tit a'nchī xa'iccāhuaniyāni' huāk huā'mā' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n? 6 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tū' makxteka natasu'yu chuhua'j huan
chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Hasta a'xni'ca' laclhcāhui'līca, hasta a'xni'ca' natasu'yu.
7 Chuhua'j lakatzē'k scujmā' ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' nascujtamā'
lakatzē'k hasta namāpānūcan huan tīn tū' makxteka tasu'yu huan chi'xcu' a'ntī lej
ca'tzanca'tzī'. 8 Lā' chu tuncan natasu'yu. Lā' ā'calīstān natasu'yu huan Māpa'ksīni'
Jesucristo. Lā' xla' xmān nasu'nu' lā' chuntza' nalīmaknī huan chi'xcu' a'ntī lej
ca'tzanca'tzī. Lā' como Jesucristo lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn, xmān natasu'yu, lā' xmān
chuntza' nalīmāsputū ixlīmāpa'ksīn huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. 9 Lā' a'xni'ca'
namin huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī, xla' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' nat-
lahua tāpālhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū lī'a'kxokonu'n. 10 Lā' como xla'
lej xaca'tzanca'tzīn, nacā'a'kxoko xlaca'n a'ntī natapātīni'n nac pūpātīn. Natapātīni'n
a'ntza' porque tū' tamaklhtīni'ncu'tulh ixtachihuīn Dios a'ntū lej stu'ncua' lā' a'ntū
māsu'yu a'nchī līpūtaxtucan. 11 Lā' como tū' tamaklhtīni'ncu'tulh a'ntū xastu'ncua', Dios
cāmakxteka nacā'a'kxokocan. Lā' ū'tza' talīkalhlaka'ī' a'ntūn tū' stu'ncua'. 12 Lā' chuntza'
Dios nacālacāxtlahuakō' lā' nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh a'ntū
xastu'ncua' lā' xmān ixtalakatī natatlahua ixtalaclē'i'ca'n.

Dios cāmāpūtaxtūcu'tun huan tachi'xcuhuī't

13 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'tzīyāuj que cāpāxquī'yāni' huan Māpa'ksīni'. Lā' chuhua'j
tasqui'nī na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzi Dios porque Dios cālacsacni' hui'xina'n a'xni'ca'
tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, para que napūtaxtuyā'tit. Como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit
a'ntū ixlīstu'ncua' lā' como huan Espíritu Santo cātlahuani' xalacuan hui'xina'n, lā'
chuntza' Dios nacālīmāpūtaxtūyāni' hui'xina'n. 14 Quina'n iccālē'ni'chāni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' cālīta'sani'ni' Dios. Xla' cāta'sani'ni' hui'xina'n
para que chuntza' hui'xina'n nalakchipinā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nac a'kapūn
a'nlhā cā'tzēhuanī't.
15 Lā' ū'tza' xa'nca' calītāya'tit lā' tū' camakxtektit huan līmāsca'tīn a'ntū
iccāhuanini' lā' a'ntū ictzo'kui nac carta. 16 Dios quinTāta'ca'n, xla' quincāpāxquī'yāni'
lā' quincāmaxquī'yāni' talāko'xamāka'tlī'n a'ntūn tū' maktin catisputli. Xla'
quincāmāca'tzīnīyāni' que tū' chu tlakaj ka'lhīmā'nauj a'ntū xatzey a'ntū xla'
naquincātlahuani'yāni'. Dios, xla' lakalhu'mana'n. Lā' ū'tza' huāk quincālītlahuani'yāni'
ixlīhuāk huā'mā'. 17 Icsqui'ni'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' Dios quinTāta'ca'n
que cacātamaxquī'ni' talāko'xamāka'tlī'n lā' cacātamāhuixcānīni' para que chuntza'
natlahua'yā'tit lā' nahua'nā'tit huāk a'ntūn tzey.

3

Pablo cāsqui'ni'lh huan tā'timīn que catalīkalhtō'ka'lh para xla'

1 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'orarlī'tit por quina'n. Casqui'ntit que ixtachihuīn
Dios ca'a'kahualh lā' ca'a'cnīni'ni'ca chuntza' hua'chi a'cnīni'ni'tit hui'xina'n.
2 Lā' nā casqui'ntit que Dios caquincāmāpūtaxtūni' de na ixlīmāpa'ksīnca'n huan
xalacca'tzanca'tzīnī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. A'makapītzīn
tachi'xcuhuī't tū' takalhlaka'ī' lā' ū'tza' lī'a'nan huan tachi'xcuhuī't a'ntī lej
taca'tzanca'tzī. 3 Huan Māpa'ksīni' pō'ktu tlōkentaxtūkō'. Xla' nacātamāhuixcānīyāni' lā'

nacāmaktaka'lhāni' lā' chuntza' tū' caticātlajani' huan ko'ti'ti'. 4 Quina'n iclīpāhuanāuj huan
Māpa'ksīni'. Lā' ū'tza' a'ntī cāmaktāyayāni'. Lā' ū'tza' iclīca'tzīyāuj palh tlahua'pā'na'ntit
a'ntū iccāhuanini' lā' ā'chulā' natlahua'yā'tit. 5 Cacāmaktāyani' hui'xina'n huan Māpa'ksīni'
Jesucristo para que ā'chulā' naca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāpāxquī'yāni'. Lā' cacāmaktāyani'
para que natāyani'yā'tit a'ntūn cāpātle'keni'yāni', chuntza' hua'chi Cristo tāyani'kō'lh.

Tasqui'nī que natascuja ixlīhuākca'n

6 Lā' chuhua'j, tā'timīn, iccālīmāpa'ksīyāni' a'ntū ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Cataxtunquītit de ixlīhuākca'n huan tā'timīn a'ntīn chu xmān talatlā'huan
lā' tū' ta'a'kahuā'nani' huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n. 7 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que naquilāmaksca'txtuyāuj a'nchī xa'icscujāuj. Quina'n tū'
laclhquititni' xa'icuanī'tauj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 8 Iccāmāpalauj a'ntī
ixquincāmāhuī'yāni'. Lā' lej pa'lha xa'icscujāuj de tuncuj lā' de tzī'sa porque quina'n
tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. 9 Lā' a'yuj xa'icka'lhīyāuj derecho chu ixquilāmāhuī'uj,
pero quina'n xa'icscujāuj porque xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n naquilāmaksca'tāuj.
10 A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, iccāhuanini' chuntza': Palh a'nan catīhuā a'ntīn
tū' scujcu'tun, tū' cahuā'yalh. 11 Quincātahuaniyāni' que makapitzīn de hui'xina'n
lhquititni' lā' talīmaktanū a'ntū tū' ixmaca'tzica'n lā' nīn tuntūyā lītlōt tatlahua. 12 Lā'
xlaca'n iccāmāpa'ksīyāuj lā' iccāmaxquī'yāuj tapāstacna' por ixquilhtampān Jesucristo:
Ca'cs catatahui'lalh lā' catascujli lā' chuntza' catalītapātle'keni'lh xlaca'n.
13 Tā'timīn, tū' calakachipini'tit natlahua'yā'tit a'ntū xatzey. 14 Palh catīhuā tū'
a'kahuāna'ni'cu'tun a'ntū icuanī'tauj nac huā'mā' carta, caxa'ncalaktzī'ntit tichū. Lā' tū'
chu lakatin catā'pintit hasta que namāxana'n xla'. 15 Pero tū' calaktzī'ntit hua'chi kalhatin
tā'ca'tza. Xla' mintā'tinca'n. Camaxquī'tit tapāstacna'.

A'xmān līsicua'lanālīn

16 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n.
Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que pō'ktu natza'ta'ta'n mi'a'clhcunucca'n, chuxatū
nacāpātle'keni'yāni'. Huan Māpa'ksīni' pō'ktu' cacā'o'kska'lhīlē'ni' milīhuākca'n.
17 Quit Pablo ictzo'ka huā'mā' saludos con quimacan. U'tza' huā'mā' ixlīlakapascan
ixlīhuāk quincartas. Chuntza' iccātzo'ka. 18 QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo por ixquilhtampānca'n Dios a'ntī māpūtaxtūnu'n lā' Je-
sucristo a'ntī kalhlaka'ī'yāuj. 2 Timoteo, quit ictzo'knuni'mā'ni'. Hui'x hua'chi qui'o'kxa'
porque icmākalhlaka'ī'nīni' ixtachihuīn Dios. Dios camaktaka'lhni' lā' calakalhu'mani'.
Lā' xa'nca calatahui'la' ixpālacata quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.

Māpa'ksīlh ixpālacata a'ntīn tamāsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'

3 A'xni'ca' xa'ica'mā' nac Macedonia, lej icuanini' ixtachoko nac Efeso para
nacāmāpa'ksīya' ā'makapitzīn que tū'tza' catamāsu'yulh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata
Cristo. 4 Lā' nacāhuaniya' que tū' ixmaca'tzica'n huan listas de ixtacuīni'ca'n
ixnapapna'ca'n lā' a'ntū xmān cuentos ixpālacata ixnapapna'ca'n. Huā' tamā'na tū'
tzey porque xmān talacapūchihuīna'nīni'n. Lā' chuntza' tūlalh catimāsu'yulh ixtapuhuān
Dios. A'ntī xa'nca takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzēn taca'tzī ixtapuhuān Dios. Chuntza'
icuanipalayāni'.
5 Maclacasqui'n quina'n nacāmāsu'ni'yāuj a'nchī lāpāxquī'can porque takalhlaka'ī'lh
ixtachihuīn Dios lā' porque taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n lā' chuntza' lej tzey talalh
ixtapāstacna'ca'n. 6 Lā' ā'makapitzīn tapātza'nkānī't lā' ū'tza' lītasu'yu que xmān chu
tlakaj talālīhuani. 7 Lej tamāsu'yucu'tun huan ixley Moisés lā' tū' tamāchekxī a'ntū
tamāsu'yumā'na. Lā' nīn tū' tamāchekxī a'ntū tahuan. Pero a'yuj, lej tachihuīna'n.
8 Ca'tzīyāuj que tzey huan ley a'ntū tzo'kli Moisés palh a'cnīni'ni'can lā' palh tū'
xtāpalīcan. 9 Huan lacuan chi'xcuhuī'n tū' tamaclacasqui'n huan ley. Maclacasqui'ncan
huan ley para nacāmāpa'ksīcan a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n. Nā chuntza'
para a'ntīn talaclē'n lā' tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Nā maclacasqui'n huampala
para a'ntīn tū' ta'a'cnīni'ni' nīn tuntū'. Nā huan ley para a'ntīn tamaknī ixtāta'ca'n, o
ixtzī'tca'n, o ā'chā'tin chi'xcu'. 10 Lā' huan ley para a'ntīn tamakpuscātīni'n lā' a'ntīn
tā'lāka'lhī huan kalhatin chi'xcu' hua'chi ixpuscāt lā' a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' a'ntīn
taka'lhan camana' lā' a'ntīn tahuan a'ntūn tū' stu'ncua' na ixlacapūn juez. Lā' huan
ley para ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua catūhuā a'ntū contra ixtachihuīn Dios. 11 U'tza'
ixtachihuīn Dios a'ntū quilīmāmacū'ca para namāsca'tīni'n lā' ū'tza' quincāhuaniyāni'
a'nchī lej xkaka Dios lā' lej sicua'lanālanī't xla'.

Maxquī'lh pāxcatca'tzī por ixtalakalhu'mān Dios

12 Icmaxquī' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni' Cristo Jesús porque quilaktzī'nī't tzey para
na'ictā'scuja lā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' quimāhuixcānīlh para quilītlōt.
13 Xapū'la tū' tzey a'nchī iccālīchihuīna'lh a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' xa'iccāmacaputza
lā' xa'iccālakapala xlaca'n. Pero Dios quilakalhu'malh porque tū' xa'icca'tzī a'ntū
xa'ictlahuamā' lā' tūna'j xa'ickalhlaka'ī'nī't. 14 Lā' lej lhūhua' quilakalhu'malh
quiMāpa'ksīni'ca'n lā' quimākalhlaka'ī'nīlh. Chuntza' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icpāxquī'nin
hua'chi Jesucristo pāxquī'nin porque ictapa'ksītza' con xla'.
15 Tasqui'nī nakalhlaka'ī'can huā'mā' tachihuīn como lej stu'ncua': Cristo Jesús milh
nac quilhtamacuj para nacāmāpūtaxtū a'ntī talaclē'n. Lā' icpuhuan que quit más
xa'iclaclē'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 16 Lā' a'yuj quit más xa'iclaclē'n, pero Je-
sucristo quilakalhu'malh para namāsu'yu que xla' lej līlacatzucu naka'lhī hasta que
nakalhlaka'ī'can. Lā' como quilakalhu'malh quit, nā nacālakalhu'man ixlīhuākca'n
a'ntīn natakalhlaka'ī' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
17 Ca'a'cnīni'ni'ca huan Rey a'ntī Rey para pō'ktu. Xla' tū' maktin catisputli lā' tūla

tapūlaktzī'n con ixlakastapunca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xmān xla' Dios. Camācā'tanīca lā'
ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu. Amén.
18 Timoteo, huā'mā' līmāpa'ksīn iclīmāmacū'yāni' porque icpāstacmā' a'ntū huancanī't
por mimpālacata a'xni'ca' Dios māsu'yulh a'ntū nala milītlōt. Nā hui'x capāstacti huā'
tamā'na tachihuīn para que naka'lhīya' tahuixcān lā' xa'nca namālacstū'nca' ixtachihuīn
Dios. 19 Lā' tū' tipātza'nkāya' a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Tū' catlahua' a'ntū hui'x ca'tzīya'
que tū' tzey. A'makapitzīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey a'yuj ixta'u'cxca'tzī que tū' tzey
a'ntū ixtatlahuamā'na. Lā' chuntza' talītaxtutāyalh na ixtej Dios. 20 Kalhatu' de xlaca'n
cāhuanican Himeneo lā' Alejandro. Iccātlakaxtulh xlaca'n para que Satanás nacāmāpātīnī
lā' chuntza' tū'tza' catita'a'ksa'nli Dios.

2

A'nchī natakalhtō'ka'

1 Lej icuaniyāni' huā'mā'. Cacāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't a'nchī lakalīyān natasqui'ni'
Dios por a'ntūn tamaclacasqui'n lā' por ixpālacataca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Lā'
nā natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixlīhuāk a'ntū cāmaxquī'nī't. 2 Lā' cacāmāsu'ni'
a'nchī natasqui'ni' Dios que nacāmaktāya huan rey lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't para que chuntza' tzē'k natahui'layāuj lā' natlahuayāuj ixta-
puhuān Dios lā' para que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan.
3 A'ntī lakaliyān nasqui'ni' Dios chuntza', xla' tlahuamā' a'ntūn tzey lā' a'ntū
nalīpāxuhua Dios huan Māpūtaxtūnu'. 4 Lā' Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
catapūtaxtulh lā' ixlīhuākca'n catalakapasli a'ntū stu'ncua'. 5 Xmān kalhatin Dios huī'. Lā'
xmān kalhatin a'ntī cāmāko'xamixī Dios lā' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' a'ntī huanican Jesu-
cristo. Xla' Dios lā' nā lalh chi'xcu'. 6 Xla' ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī. Chuntza'
līmāpalakō'lh ixlīhuāk a'ntūn tachi'xcuhuī't ixtalaclē'ni' Dios lā' cāmāpūtaxtūlh. A'xni'ca'
Dios lacasqui'lh a'xni'ca' pātle'kelh. 7 Lā' quilacsacli para ixa'cta'sana' lā' quilīmānūlh
quilī'apóstol para que na'iccāmāsu'ni' xalīstu'ncua' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā
iccāmāsu'ni' a'nchī nalīpūtaxtucan. Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' tū' ica'kxokoyāni'.
8 Lā' iclacasqui'n que ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't chu xalhā nac cā'quilhtamacuj
natatā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tacha'xa ixmacanca'n para natatā'chihuīna'n Dios,
cuenta catatlahualh que tzey ixa'clhcunucca'n, que tū' nata'a'kchā'ntāya lā' que tū'
natapuhuan a'ntūn tū' tzey ixpālacata ā'kalhatin. 9 Maclacasqui'n huan tzu'ma'jan lā'
huan puscan natalhakā' ixlu'xu'ca'n a'ntū natatā'līmakuan lā' a'ntū minī'ni' puscan. Tū'
maclacasqui'n natahui'lī lhūhua' cintaj o xa'nat na ixya'jca'n; xmān xa'nca nataxqui'ta.
Lā' tū' natalīka'tla'jca'tzī ixpālacataca'n ixtapixnu'ca'n de oro nīn de perla. Lā' nīn tū'
natalīka'tla'jca'tzī ixlu'xu'ca'n a'ntū lej xatapala. 10 Maclacasqui'n natatlahua a'ntū tzey.
U'tza' minī'ni' lā' chuntza' natalītasu'yu que takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 11 A'nlhā
takēstokcan para nata'a'cnīni'ni' Dios, huan puscan tzē'k catatahuī'lh para natasca'ta
lā' nata'a'kahuāna'n. 12 Quit tū' icmakxteka que kalhatin puscāt camāsu'yulh nīn
cacāmāpa'ksīlh huan chi'xcuhuī'n. Xla' tzē'k catahui'lalh 13 porque pū'la Dios lhta'malh
Adán lā' ā'calīstān tlahualh Eva. 14 Lā' tū' a'kxokoca Adán pero Satanás a'kxokolh huan
puscāt. Lā' chuntza' lītzuculh huan talaclē'i'. 15 Ixlītlōt huan puscāt, ū'tza' cāmāsu'ni'
ixcamana'. Lā' palh nakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ka'lhī tapāxquī'n lā' palh tzey
ixtapāstacna' lā' tū' natlahua a'ntū tū' līmakuan lā' palh xa'nca latlā'huan, namāpūtaxtūcan.

3

A'nchī natalīla huan maktaka'lhna'nī'n

1 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn: Palh kalhatin lacu'tun ixmaktaka'lhna'ca'n a'ntīn
takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, huā'mā' chi'xcu' lacasqui'n huan lītlōt a'ntūn tzey.
2 Maclacasqui'n huan maktaka'lhna' tū' maktin catlahualh a'ntūn tzē nalī'a'ksa'ncan.

Xmān kalhatin ixpuscāt caka'lhīlh. Līlacatejtin catahui'lalh. Xla' nalīhui'lī tū' natlahua
a'ntūn tū' tzey. Tzeyā chi'xcu' calalh xla' lā' tzey calalh ixtapāstacna'. Cacāmānūlh
ā'makapitzīn na ixchic. Xa'nca camāsu'yulh. 3 Tū' cako'tli. Tū' cacātucsli ā'makapitzīn
pero pō'ktu cacāpāxquī'lh. Tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' calīpāhuanli ixtumīn. 4 Xa'nca
camāpa'ksīni'lh na ixchic. Lā' ixcamana' cata'a'kahuāna'ni'lh lā' cata'a'cnīni'ni'lh. 5 Palh
huan chi'xcu' tūla māpa'ksīni'n na ixchic, ¿chichū nacālīmaktaka'lha a'ntīn takalhlaka'ī
ixtachihuīn Dios? 6 A'ntīn tzucumā'cus kalhlaka'ī' tūla catilalh maktaka'lhna' porque
naka'tla'jca'tzī lā' chuntza' napātle'keni' xla' hua'chi pātle'keni'lh huan ko'ti'ti'. 7 Lā' huan
maktaka'lhna' calalh kalhatin chi'xcu' a'ntīn ta'a'cnīni'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' como xla' tzeyā chi'xcu'. Palh tū', tzē na'a'ksa'ncan lā' chuntza' natlaja huan
ko'ti'ti'.

A'nchī nala huan diácono

8 Lā' huan diácono, ū'tza' a'ntī namaktāyana'n nac lītokpān. Lā' nā maclacasqui'n que
huan diácono lacatejtin catahui'lalh. Huan diácono tū' catlahualh lakatu' ixlacan lā'
tū' caka'chīlh. Lā' tū' capuhuanli naka'lhī tumīn a'ntūn tū' tlajanī't. 9 Lā' tzey calalh
ixtapāstacna' xla' lā' xa'nca camāchekxīlh ixlīhuāk a'ntū Dios quincāmāsu'ni'ni' para que
nakalhlaka'ī'yāuj. 10 Maclacasqui'n pū'la naca'tzīcan a'nchī latlā'huan. Lā' palh nīn
tintī' nalī'a'ksa'n de catūhuā, a'xni'ca' tzē natanū ixlīdiácono. 11 Lā' huan puscan, nā
maclacasqui'n lacatejtin catalatā'kchokolh. Tū' cata'a'ksa'nli ā'chā'tin. Tū' cataka'chīlh.
Lā' pō'ktu catatlōkentaxtūlh ixlītlōtca'n. 12 Huan chi'xcu' a'ntī diácono caka'lhīlh xmān
kalhatin ixpuscāt. Lā' xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic lā' cata'a'kahuāna'ni'lh ixcamana'.
13 A'ntī xa'nca tlōkentaxtū ixlīdiácono, ū'tza' ixlīhuākca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' xla' tū' cati-
jicua'nli nahuan que tapa'ksī con Jesucristo.

A'ntū kalhlaka'ī'yāuj

14 Chuntza' iclītzo'knuni'mā'ni' a'yuj icpuhuan que palaj na'ica'nācha'. 15 Lā' a'yuj
na'ictakoxī, pero chuhua'j ca'tzīya' a'nchī maclacasqui'n nalītahui'layāuj quilīhuākca'n
a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī pō'ktu
huī'. Lā' quina'n maktāyayāuj a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. 16 Lej tasqui'nī
a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Pū'la tū' ixca'tzīcan pero chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'n a'nchī
nalīpūtaxtucan. U'tza' huā'mā' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj:

Dios tasu'yunī't hua'chi chi'xcu' a'ntī huanican Jesús.
Lacuan mālacstū'nca por huan Espíritu Santo.
Huan ángeles talaktzī'lh.
Lī'a'cta'sana'nca lakachu nac makatna' cā'lacchicni'.
A'ntī xalanī'n cā'quilhtamacuj takalhlaka'ī'lh.
Lā' lē'nca nac a'kapūn.

4

A'ntī natataxtutāya na ixtej Dios

1 Huan Espíritu Santo xa'nca huan que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' ā'makapitzīn
natamakxteka a'ntū takalhlaka'ī'lh. Lā' natastālani' a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā'
natakaxmata a'ntū tamāsu'yumā'na ixlacscujnī'n ko'ti'ti'. 2 Huan chi'xcuhuī'n a'ntīn
tamāsu'yu chuntza' tatlahua lakatu' ixlacanca'n lā' tū' tahuan a'ntū stu'ncua'. Tū'tza'
ta'u'cxca'tzī palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Xlaca'n hua'chilh tanīhua'nanī't
a'ntūn talī'u'cxca'tzīni'n. 3 Xlaca'n tamāsu'yu que tū' tzey natatapūchahua lā' tū' tzey
natahua' ā'tāpātin līhua't. Lā' Dios quincāmaxquī'ni' tāpāspit līhua'tna' para nahua'yāuj.
Xmān pū'la namāstā'yāuj pāxcatca'tzī quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios.
4 Ixlīhuāk a'ntū Dios tlahualh, ū'tza' tzey lā' quina'n tūla catihuáuj palh tū' tzey.
Namaklhtīni'nāuj lā' namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. 5 Chuntza' tzey porque ixtachihuīn
Dios quincāmāsu'ni'yāni' que huāk tzey a'xni'ca' maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios.

A'nchī nala a'ntī natā'scuja Jesucristo

6 Palh chuntza' nacāmāsu'ni'ya' mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios,
nala'ya' xatzey ixtasācua' Jesucristo. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'ya' ixpālacata a'ntū
māsu'yupā't lā' a'ntū stālani'pā't. 7 Tū' cuenta catlahua' huan cuentos a'ntū xmān xala' nac
cā'quilhtamacuj lā' tuntū' ixtapalh. Cuenta catlahua' a'ntū Dios lacasqui'n. 8 A'xni'ca' nat-
lahuaya' ejercicio, ū'tza' tzey para mimacni' pero más tasqui'nī natlahuaya' ixtapuhuān
Dios. U'tza' tzey nac huā'mā' quilhtamacuj lā' nā tzey para quinquilhtamacujca'n
a'ntū nala para pō'ktu. 9 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn lā' maclacasqui'n ixlīhuākca'n
natakalhlaka'ī'. 10 Quina'n palha' līscujāuj lā' cālīpātīni'yāuj a'ntī quincātalakapalayāni'
porque kalhlaka'ī'yāuj Dios a'ntī pō'ktū huī'. Xla' lalh ixMāpūtaxtūnu'ca'n ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't pero xmān nacāmāpūtaxtūcan a'ntī takalhlaka'ī'.

11 Chuntza' namāpa'ksīya' lā' namāsu'yu'ya' a'ntū iclīmāmacū'yāni'. 12 Tū' catimakxtekti
nalakmaka'nca'na' ixpālacata milī'o'kxa'. Xa'nca calatahui'la' para que ixlīhuākca'n a'ntī
takalhlaka'ī' natamaksca'tāni'. Cahua'nti xmān a'ntūn tzey lā' catlahua' xmān a'ntūn
tzey. Cacāpāxqui' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xa'nca cakalhlaka'i' lā' tzey calalh
mintapāstacna'. 13 Līhuan tūna'j ica'nācha' natanūni'ya' lakapūtle'keya' ixtachihuīn Dios
a'nlhā takēstokcan. Lā' calī'a'cta'sa'na' ixtachihuīn Dios lā' camā'su'yu'. 14 Tū' tipātza'nkāya'
huā' talakalhu'mān a'ntū maxquī'canī'ta' a'xni'ca' tā'cpūmā'ca'ni' ixmacanca'n huan
maktaka'lhna'nī'n a'xni'ca' huanica' a'ntū milītlōt.

15 Pō'ktu cuenta catlahua' huā'mā' a'ntū ictzo'knuni'nī'ta'ni' lā' pō'ktu catanūni'
tlōkentaxtūkō'ya' para que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tzē natalaktzī'n que lakalīyān más
xa'nca tlahuapā't ixtapuhuān Dios. 16 Cuenta catlahua' a'ntūn tlahua'ya' lā' a'ntū
māsu'yu'ya'. Chuntza' napūtaxtuya' lā' nā natapūtaxtu a'ntīn takaxmata.

5

A'nchī natalīlatā'kchoko huan tī takalhlaka'ī'

1 Tū' tilacaquilhnīya' kalhatin papatzīn pero camaxqui' tapāstacna' hua'chilh xla'
mintāta'. A'ntī o'kxa'cus camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintā'tin. 2 Lā' chuntza'
kalhatin to'kotzīn camaxqui' tapāstacna' hua'chilh mintzī't, lā' a'ntī tzu'ma'jātcus
hua'chilh mintā'tin, lā' tū' ticātlahuani'ya' a'ntūn tū' līmakuan con xlaca'n.

3 Na'a'cnīni'ni'ya' huan lakapūt a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namaktaka'lha. 4 Palh
ka'lhīcus ixcaman o ixtā'nat, maclacasqui'n xlaca'n natamaktaka'lha huan lakapūt para
natasca'ta ixlītlōtca'n ixpālacata ixfamiliaca'n. Chuntza' tasu'yu que ta'a'kahuāna'ni'
ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' nacālīmāpala a'ntīn tamakastacli. U'tza' nalīpāxuhua Dios.
5 Huan lakapūt a'ntī ixa'cstu huī' lā' a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namaktaka'lha, xla'
ka'lhīmā' a'ntū Dios namaxquī'. Tzī'sa lā' tuncuj tū' namakxteka de tā'chihuīna'n Dios na
ixchic lā' a'nlhā takēstokcan. 6 Huan lakapūt a'ntī xmān paxialhna'n lā' tlahua chu a'ntū
lacasqui'n, ū'tza' a'cxtim hua'chilh xanīn na ixlacapūn Dios, a'yuj lakahuancus. 7 Huāk
huā' tamā'na nā nacāmāsu'ni'ya' para que huan lakapūtnu' tū' catatlahualh nīn tuntū'
a'ntū nacālī'a'ksa'ncan. 8 Palh a'nan a'ntīn tū' cāmaktaka'lha ixtalakapasnī'n lā' palh tū'
ā'chulā' cāmaktaka'lha a'ntīn tahui'lāna' na ixchic, ū'tza' kalhtatzē'ka a'ntū kalhlaka'ī'nī't.
A'chulā' tasu'yu que ā'chā'tin a'ntīn tū' kalhlaka'ī'.

9 Xmān catzo'kti nac lista huan lakapūt palh ka'lhītza' tu'tumpu'xam cā'ta lā' xmān
kalhatin ixkōlu' ixka'lhīnī't. 10 Lā' nā maclacasqui'n que nalakapascan palh tzeyā
puscāt xla' porque tlahuanī't a'ntūn tzey. Palh xa'nca cacāmakastacli ixcamana' lā'
palh ixcāmāhuī' na ixchic a'ntīn tatapa'ksī con Jesús, tzē natzo'kcan ixtacuīni'. Lā'
palh tlōkentaxtūlh chu xatūyā lītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī lā' palh ixcāmaktāya a'ntī
ixtapātīni'n, tzē natzo'kcan. Lā' palh huan lakapūt pō'ktu putza a'nchī natlahua a'ntūn
tzey, catzo'kui'līca.

11 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej to'kotzīnī'n tū' caticātzo'kca porque ā'calīstān
nacātlaja ixtapuhuānca'n. Lā' natataxtutāya de na ixtej Dios lā' chuntza'
natalītapūchahuacu'tumpala. 12 Chuntza' nacāmālaclē'nīcan porque tū' tatlōkentaxtū a'nchī
tatzuculh. 13 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j to'kotzīnī'n nā natasca'ta natalatā'kchoko
pūtunu' chic lā' natalhquititni'n. Lā' ā'chulā' natala porque lej nata'a'ksa'nan lā' natatanū
a'nlhā tū' ixmaca'tzica'n. Lā' nā natahuan a'ntūn tū' līmakuan. 14 U'tza' iclīhuaniyāni'
catatapūchahuapā huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej lakto'kotzīnī'n. Cataka'lhīpā
ixcamana'ca'n lā' catamaktaka'lhli huan na ixchicca'n. Chuntza' tū' caticāmaxquī'ca
quintā'ca'tzaca'n a'ntū natalī'a'ksa'n. 15 A'makapitzīn lakapūtnu' tataxtutāyalhtza' de na
ixtej Dios para natastālani' huan ko'ti'ti'.

16 Palh kalhatin kalhlaka'ī' lā' palh huī' ixtalakapasni' xalakapūt, camaktāyalh.
Chuntza' a'ntīn tatakēstoka nac lītokpān xmān nacāmaktāya huan lakapūtnu' a'ntīn tū'
taka'lhī nīn kalhatin a'ntī nacāmaktaka'lha.

17 Lej nacā'a'cnīni'ni'can huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac lītokpān lā' xa'nca
tamāpa'ksīni'n. A'chulā' cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n que ā'chā'tin. Lā' ā'chulā'
nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n palh tamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' tamāstū'nca. 18 Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' catimā'kalhnu' ixbozal huan huācax a'xni'ca'
lacchi'ntamā' trigo a'ntū lītlahuacan harina. Namakxteka' nahua'”. Lā' nā chuntza'
tatzo'kni': “Huan tasācua' natlaja ixchi'chini'”.

19 Xmān kalhatin ixa'cstu tūla catilī'a'ksa'nīni'lh huan a'ntī māpa'ksīni'n nac lītokpān.
Maclacasqui'n kalhatu' o kalhatu'tun a'ntīn taca'tzī ixtalaclē'i' para natalī'a'ksa'nīni'n.
20 Lā' palh chuxatī de xlaca'n tū' makxtekcu'tun ixtalaclē'i', calacaquilhnīca na ixla-
capūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' chuntza' ā'makapitzīn natajicua'n. 21 Iclīmāmacū'yāni' na
ixlacapūnca'n Dios lā' Jesucristo lā' na ixlacapūnca'n ángeles a'ntī Dios cālacsacnī't.
Lej iclīmāmacū'yāni' que natlōkentaxtūya' huā'mā' a'ntū ictzo'knī't. Lā' tū' timakx-
teka que xtunc natlahua kalhatin xmān ixpālacata kalhatin mi'amigo. Ixlīhuākca'n
a'cxtimni cata'a'kahuāna'ni'lh. 22 Tū' lacapalh na'a'cpūmā'ca'ya' mimacan ā'kalhatin a'ntī
namāxtunquīya' para natā'scuja Dios. Pū'la napāstaca' palh xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt
porque hui'x nalīpina' cuenta. Hui'x calīhui'li' natlahua'ya' xmān a'ntūn tzey.

23 Chuhua'j tū'tza' xmān xcān nahua'ya' pero macsti'na'j xavino uva nahua'ya'
ixpālacata mimpān porque maklhūhua' ī'tza'ca'na'.

24 Capāstacti que ixtalaclē'i'ca'n makapitzīn tachi'xcuhuī't xa'nca cāca'tzīcan a'yuj
tintī' cālī'a'ksa'nīni'nī't. Pero ixtalaclē'i'ca'n ā'makapitzīn tintī' taca'tzī hasta a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'can. 25 Nā chuntza' tatasu'yu ixlītzeyca'n tachi'xcuhuī't. Lā' a'yuj tū' palaj
talītasu'yu ixlītzeyca'n pero tūla tamātzē'ka pō'ktu.

6

1 Ixlīhuākca'n xatatamāuj tasācua' lej cata'a'cnīni'ni'lh ixtēcu'ca'n para que nīn tintī'
nalīchihuīna'n a'ntūn tū' tzey ixtacuīni' Dios nīn a'ntū māsu'yuyāuj. 2 Huan xatatamāuj
tasācua' tū' catilakmaka'lh ixtēcu' a'ntī kalhlaka'ī' porque ixtu'ca'n talalh lītā'timīn
ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'. Más xa'nca nascuja huan tasācua' porque cāmaktāyamā'
a'ntī cāpāxquī'can lā' a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. U'tza' huā'mā' namāsu'yu'ya'
lā' stu'tu'lu' nahua'na' chuntza'.

A'ntū nalīko'xamixa

3 Palh kalhatin xtunc namāsu'yu lā' tū' chu lakatin hua'chi māsu'yulh huan Māpa'ksīni'
Jesucristo, lā' palh tū' māsu'yu que tasqui'nī stālani' Dios, 4 huā'mā' chi'xcu' lej
ka'tla'jca'tzī lā' tuntū' ca'tzī. Xmān lītlajacu'tun ū'tza' ixtachihuīn lā' cālacapūchihuīna'n.
Chuntza' tzucucan lālakca'tzani'can lā' lālī'a'kchā'ni'can. Lā' tzucucan lālakapalacan lā'
puhuancan a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzīn. 5 Lā' lej talālacatāquī' porque tū' tzey
ixtapāstacna'ca'n lā' tū'tza' talakapasa huan tū xastu'ncua'. Xlaca'n tapuhuan que más

rico natala palh natastālani' Dios. Cataxtunqui de xlaca'n. 6 Pero a'ntī stālani' Dios
lā' līpāxuhua, ū'tza' līricujlanī'ttza'. 7 A'xni'ca' lacatuncuīuj, tuntū' līmiuj nac huā'mā'
quilhtamacuj lā' tūla catilē'uj catūhuā a'xni'ca' nanīyāuj. 8 Palh cāka'lhīyāuj quilīhua'tca'n
lā' quilu'xu'ca'n, con huā'mā' nalīpāxuhuayāuj. 9 A'ntī lej putza a'nchī nalīricujla, xla'
nalīlaktzīncu'tuncan lā' tūla catitlajalh. Lā' huan lhūhua' catūhuā a'ntū cālacasqui'n natala hua'chi a'ksu'j a'ntū nachi'pa lā' tū' catipūtaxtulh. A'chulā' natlahua a'ntū xmān ixtapuhuān hasta que napāxcatlakō' lā' nasputa. 10 Ixlītzucuni' ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey, ū'tza'
lej ka'lhīcu'tuncan tumīn. A'makapitzīn tanto talacasqui'lh ixtumīnca'n lā' tataxtutāyalh de na ixtej Dios. Lā' chuntza' lej talīpātīni'lh.

Calīmaktāya' a'ntū kalhlaka'ī'ya'

11 Lā' hui'x, como tapa'ksīya' con Dios, catapānu' de ixlīhuāk huā'mā' a'ntūn
tū' tzey. Calīhui'li' lacuan namāstū'ncni'ca'na'. Castālani' Dios. Caputza a'nchī ā'chulā' nalīkalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na'. Catāyani' a'ntū napātle'keni'yāni' lā'
nalakalhu'mana'na'. 12 Catanūni' līmaktāyaya' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Camaklhtīni'
xasāsti' minquilhtamacuj a'ntū para pō'ktu porque Dios lacsacni' lā' hui'x hua'nī'ta' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't que kalhlaka'ī'nī'ta' ixtachihuīn Dios. 13 Icmāpa'ksīyāni'
na ixlacapūn Dios a'ntī cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' na ixlacapūn Jesucristo a'ntī māstū'ncli ixtapuhuān Dios na ixlacapūn Poncio Pilato. 14 Icmāpa'ksīyāni' que
ca'a'kahuāna'ni' xa'nca a'ntū icmāsu'ni'yāni' hasta a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' camakxtekti naxtāpalīcan nīn macsti'na'j a'ntū iclīmāpa'ksīnī'ta'ni'. Tū' catlahua' nīn tuntū' a'ntūn tzē nalī'a'ksa'nca'na'. 15 A'xni'ca' Dios nahuan, a'xni'ca'
namimpala Jesucristo. Sicua'lanālanī't Dios. Lā' xla' lej māpa'ksīni'n. Xla' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes lā' xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac cā'quilhtamacuj. 16 Xmān Dios tū' catisputli. Lā' tanto xkaka a'nlhā hui'lacha' que
nīn tintī' tzē catilaktapajtzūlh. Lā' tintī' laktzī'nī't porque tūla laktzī'ncan. Ixlīhuākca'n cata'a'cnīni'ni'lh. Lā' cacāmāpa'ksīkō'lh pō'ktu. Amén.
17 Huan ricosnu' nac huā'mā' quilhtamacuj nacāmāpa'ksīya' que tū' cataka'tla'jca'tzīlh
lā' nīn tū' catalīpāhuanli ixtumīnca'n a'ntū nasputa. Natalīpāhuan Dios porque xla' quincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nāuj para que nalīpāxuhuayāuj.
18 Nacāmāpa'ksīya' huan ricosnu' que natatlahua a'ntūn tzey. Huan lhūhua' xatzey
a'ntū natatlahua porque talakalhu'man ā'makapītzin, ū'tza' hua'chilh nalīricujla a'yuj tū' taka'lhī tumīn. Catamaxquī'lh ā'makapitzīn a'ntūn taka'lhī lā' tū' catatampi'lhīni'lh.
19 Chuntza' nataka'lhī ixlīricujca'n huan nac quilhtamacuj a'ntū namin lā' nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktū.

Ixtalīmāmacū'n Timoteo

20 Timoteo, xa'nca cuenta catlahua' a'ntū līmāmacū'ca'nī'ta'. Tū' tikaxpa'ta' a'ntī xmān
chihuīna'n lā' tuntū' huan. Lā' tū' cuenta titlahua'ya' a'nchī talālacatāquī' a'ntīn tapuhuan
que más taca'tzī. 21 A'makapitzīn chuntza' tatlahualh lā' ū'tza' talītaxtutāyalh de na ixtej
Dios. Dios casicua'lanālīni'. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Quimacamilh para
na'icmālacstū'nca a'nchī natalīka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu ixlīhuākca'n a'ntīn
tatapa'ksī con Jesús, chu a'nchī hualh Dios. 2 Timoteo, ictzo'knuni'yāni' hui'x a'ntī
hua'chi qui'o'kxa' lā' icpāxquī'yāni'. Casicua'lanālīni' Dios a'ntī xaTāta' lā' Jesucristo a'ntī
Māpa'ksīni'. Lā' tzē'k catahui'la'.

Līchihuīna'nca ixpālacata Cristo

3 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ictā'scuja hua'chi tatā'scujli quinapapna' lā'
icu'cxca'tzī que tzey quintapāstacna'. Lakalīyān a'xni'ca' ictā'chihuīna'mā' Dios,
icpāstacāni' lā' icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por hui'x. 4 A'xni'ca' icpāstaca a'nchīn ca'lhua'
porque quit icmāchokoni', lej iclaktzī'ncu'tumpalayāni' para que na'iclīpāxuhua. 5 Icpāstaca
a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'ya'. Chuntza' chu a'cxtim takalhlaka'ī'nī't xaka'tla mintzī't Loida
lā' mintzī't Eunice. Lā' quit icca'tzī que nā hui'x xa'nca kalhlaka'ī'ya'.
6 U'tza' iclīhuanipalayāni' tū' tipātza'nkāya' huan milītlōt a'ntū icmaxquī'nī'ta'ni' a'xni'ca'
ica'cpūmā'ca'ni' quimacan. 7 Huan Espíritu Santo a'ntū Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni',
ū'tza' quincāmaktāyayāni' para que tū' najicua'nāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' tahuixcān
lā' tapāxquī'n. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzē nacātlajayāuj quintapuhuānca'n
a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' xa'nca naka'lhīyāuj quintapāstacna'ca'n. 8 Tū' tilīmāxana'na'
nalīchihuīna'na' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā' tū' quintilīmāxana'na' quit a'nchī
quinchī'canī't ixpālacata Jesús. Chu a'nchī Dios namātli'hui'quīyāni', naquintā'pātīya'
quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn. 9 Dios quincāmāpūtaxtūni' lā' quincālacsacni' lā'
quincāmaxtunquīni' para que nalayāuj ixla'. Dios quincālacsacni' lā' tū' por ixpālacata
a'ntū tlahuanī'tauj a'yuj ixpuhuanāuj palh tzey. Xla' quincālacsacni' porque ū'tza' ix-
tapuhuān lā' quincālakalhu'mani'. A'xni'ca' tūna'j ixuī' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca'
Dios quincālakalhu'mani' ixpālacata Jesús. 10 Lā' chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'ni' ix-
talakalhu'mān porque macamilhtza' huan Māpūtaxtūnu' Jesucristo. Xla' tlajakō'lh
ixlīmāpa'ksīn huan līnīn. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj xasāsti' quinquil-
htamacujca'n para pō'ktu porque quincāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.
11 Dios quilacsacui'līlh quilī'apóstol lā' quilī'a'cta'sana' lā' quilīmākalhtō'kē'ni' para
que na'iccāmāstū'ncni' huan xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas. 12 Lā' como Dios
quilacsacui'līnī't, ū'tza' iclīpātīmā' a'ntū quimpātle'keni'. Lā' a'yuj quit ictachī'n, pero tū'
iclīmāxana'n porque ickalhlaka'ī' Dios lā' iclīpāhuan Dios. Quit ictamacamaxquī'lh Dios
lā' icca'tzī que xla' namaktaka'lha a'ntū iclīmāmacū'lh hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'.
13 Huā' a'ntūn quit icmāsu'ni'yāni', xa'nca nastālani'ya'. Lā' tū' nataxtutāya'ya' de
a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni'. 14 A'ntū
līmāmacū'ca'nī'ta', ū'tza' xa'nca nalīmaktaka'lha con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo a'ntī
quincātā'lahuī'lani'.
15 Hui'x ca'tzīya' que ixlīhuākca'n xalanī'n huan nac estado de Asia quintamakx-
tekli lā' kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Figelo lā' Hermógenes. 16 Dios cacālakalhu'malh
Onesíforo lā' a'ntī xalanī'n na ixchic porque maklhūhua' quilakmilh nac pūlāchī'n lā'
quimāpāxuhuīlh. A'yuj quit tachī'n xa'icuanī't pero xla' tū' quilīmāxana'lh. 17 Xmān chā'lh
nac Roma lā' xla' tzuculh quimputza hasta a'xni'ca' quinkaksli. 18 ¡Dios calakalhu'malh
a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'! Lā' hui'x xa'nca ca'tzīya' a'nchī ixquincāmaktāyayāni' a'xni'ca'
ixui'lāna'uj nac Efeso.

2

Huan xatzey ixtropa Jesucristo

1 Lā' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa', catli'hui'quinti porque quina'n tapa'ksīyāuj con
Jesucristo lā' xla' quincālakalhu'manāni'. 2 Lā' quintachihuīn a'ntū iccāhuanini' na ixla-
capūnca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' a'ntū hui'x kaxpa'tti, huāk huā'mā' nacālīmāmacū'ya'
ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan. Chuntza' xlaca'n tzē nā natamāsu'ni' ā'makapitzīn
huampala.
3 Hua'chi huan xatzey tropa tū' makjicua'n ixmacni', chuntza' hui'x maclacasqui'na'
natāyani'ya' a'ntū napātle'keni'yāni' ixpālacata Jesucristo. 4 A'ntī lītanūnī't ixlītropa
tū' naka'lhī xtu'nc ixnegocio porque namāmakchuyī lā' ū'tza' nalī'a'kchā'n ixcoman-
dante. 5 Lā' a'ntī natanū nac lakatin tatu'jnu' tūla catitlajalh huan premio palh tū'
na'a'kahuāna'ni' huan a'ntū līmāpa'ksīcanī't. 6 Lā' a'ntī hua'cu'tun tza'ktza', macla-
casqui'n pū'la xa'nca nascuja nac cā'tacuxtu. 7 Capāstacti a'ntū icuaniyāni' lā' huan
Māpa'ksīni' namaktāyayāni' para que namāchekxīkō'ya'.
8 Pō'ktu capāstacti Jesucristo a'ntī lakahuanchokolh lā' a'ntī ī'xū'yātā'nat David
chu a'nchī huan huan xatzey tachihuīn a'ntū iclī'a'cta'sana'n. 9 Como iclī'a'cta'sana'n
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, quimāpātīnīcan lā' quilīchī'canī't līcā'n
hua'chi kalhatin maknīni'. Pero ixtachihuīn Dios tūlalh catimāmakchuyīca; pō'ktu
na'a'cta'sana'ncan. 10 Lā' ū'tza' iclīpātī ixlīhuāk a'ntū quimpātle'keni' porque iccāpāxquī'
ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālacsacli. Lā' quit iclacasqui'n que xlaca'n catalīpūtaxtulh
ixpālacata Jesús lā' catatā'latahuī'lh Jesús a'nlhā pō'ktu lej xkaka.
11 Stu'ncua huā'mā' tachihuīn:
Palh natā'nīyāuj Cristo, nā natā'latahui'layāuj.
12 A'yuj pātīni'nāuj nac huā'mā' quilhtamacuj pero natā'māpa'ksīni'nāuj nac a'kapūn.
Palh kalhtatzē'kāuj a'nchī tapa'ksīyāuj con Cristo, nā xla' naquincākalhtatzē'kāni'.
13 A'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj a'ntū huanīuj, pero xla' tlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū
quincāhuanini' porque tūla a'kxokonu'n.

A'ntī xa'nca scuja

14 Huā'mā' a'ntū icuanini' cacāmāpāstaqui tachi'xcuhuī't lā' na ixlacapūn quinDiosca'n
stu'tu'lu' cacāhua'ni' que catamakxtekli talāsta'la ixpālacata tachihuīn. U'tza' xmān
cāmāmakchuyī ā'makapitzīn a'ntīn takaxmata. Nīn tuntū' lītasqui'nī. 15 Hui'x catanūni'
para que xa'nca nataxtu milītlōt na ixlacapūn Dios hua'chi xatzey tasācua' a'ntīn tū'
nalīmāxana'n ixtascujūt porque xa'nca māsu'yu'ya' ixlīstu'ncua' Dios. 16 Cacātaxtunquīni'
de xlaca'n a'ntī xmān talīchihuīna'n a'ntūn tū' tasqui'nī porque ā'chulā' natamāmakchuyī
a'ntīn tastālani' Dios. 17 Lā' chuntza' xlaca'n hua'chi lakatin tzi'tzi' a'ntūn tū' catitzeyalh
pero ā'chulā' namasa. Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Himeneo lā' Fileto. 18 Xlaca'n tatax-
tutāyalh de na ixtej Dios lā' tamāmakchuyīmā'na ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' porque
tahuan que talakahuanchokolhtza' huan nīnī'n lā' tū'tza' ā'maktin catitalakahuan-
chokopā. 19 Lā' a'yuj chuntza' tamāsu'yu, pero Dios hualh que nalakahuanchokocan
lā' tūla xtāpalīcan. Chuntza' tatzo'kni': "Huan Māpa'ksīni' cālakapasa a'ntīn tatapa'ksī
con xla'". Lā' tatzo'kni' huampala: "Ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tatapa'ksī con huan
Māpa'ksīni' Jesús, maclacasqui'n natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey".
20 Nac lakatin ka'tla' chic tū' xmān lakatin pulātu a'nan. A'nan de oro lā' a'nan de plata
lā' a'nan de pūtlū'n. A'makapitzīn cāmaclacasqui'ncan xmān a'xni'ca' tlahuacan cā'tani' lā'
huan de pūtlū'n, xla' pō'ktu maclacasqui'ncan. 21 Lā' a'ntī tamakxteka a'ntūn tū' tzey,
xlaca'n hua'chi huan pulātu a'ntū más tzēhuanī't lā' maclacasqui'ncan xmān para cā'tani'.
Huan Māpūtaxtūnu' nacāmāxtunquī xlaca'n para natala ixla' Dios lā' para natatā'scuja.
Chuntza' pō'ktu cāxni'j natatahui'la para nata'a'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni'.

22 Tū' cala't hua'chi huan o'kxa'n a'ntī lej talacasqui'n a'ntū ko'hua'jua'. Nastālani'ya'
a'ntūn tzey. A'chulā' nakalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tzey
ixtapāstacna'ca'n lā' a'ntīn tasqui'ni' Dios que cacāmaktāyalh. Lā' tzē'k nacātā'latahui'la'ya'
xlaca'n. 23 Tū' nacākalhtīya' a'ntī xmān talacapūchihuīnanīni'ncu'tun. A'ntīn tatlahua
chuntza' natatzucu talālacatāquī'. 24 Lā' a'ntīn tā'scujmā' huan Māpa'ksīni' tū' nasta'lana'n.
Xla' nacālakalhu'mankō' lā' namāsu'yu xa'nca lā' līlacatzucu. 25 Tū' nalī'a'kchā'n a'ntī
tatā'lāsta'la pero līlacatzucu nacāmāsu'ni' palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Chuntza'
tzēlasā' natataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' Dios nacāmāca'tzīnī xalīstu'ncua'. 26 Lā' a'xni'ca'
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n, a'xni'ca' tzē natapūtaxtu de na ixa'ksu'j ko'ti'ti' a'ntī
hua'chilh ixcāchi'panī't lā' chuntza' ixcāmāpa'ksīmā'.

3

A'ntū nala a'xni'ca' nasputkō' quilhtamacuj

1 Icuaniyāni' que a'xni'ca' pajtzutza' mimā' huan lakuat a'ntū namāsputūkō'
huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'xni'ca napātīni'ncan.
2 Lā' huan tachi'xcuhuī't tū' catitapāstacli ā'kalhatin. Lā' lej natatampi'lhīni'n lā'
nataka'tla'jca'tzī. Natalakmaka'n ā'makapitzīn. Lā' ko'hua'jua' natalīchihuīna'n Dios
lā' tū' nata'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n nīn ixtzī'tca'n. Tū' natahuan pāxcatca'tzī lā'
tū' catitapāstacli Dios. 3 Lā' xlaca'n tū' catitalakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' tū'
catitamāsputūnu'ni'lh nīn tintī'. Natalīchihuīna'n a'ntūn tū' stu'ncua' ā'kalhatin. Lā' tūlalh
catitatlajalh ixtapuhuānca'n lā' palaj natatlahua chuxatū a'ntū talacasqui'n. Lā' tū'
catitalaktzī'ncu'tulh a'ntūn tzey. 4 Lej nata'a'kxokonu'n lā' tū' cuenta catitatlahualh
a'ntūn tatlahuamā'na. Tū' catitamakxtekli ā'kalhatin nacāmaxquī' tapāstacna'. Xmān
nataputza ixtapuhuānca'n xlaca'n lā' tū' ixtapuhuān Dios. 5 Nacālaktzī'ncan hua'chilh
takalhlaka'ī' pero tū' catitaka'lhīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios māstā'.

Cataxtunqui de huan tamā'na tachi'xcuhuī't. 6 A'makapitzīn de huā' tamā'na tatanū
nac chic lā' ta'a'kxoko puscan a'ntīn tū' cuenta tatlahua. Huā' tamā'na puscan lej
taka'lhī ixtalacle'ī'ca'n lā' tū' xa'nca tapāstacna'n. 7 Chu tlakaj tasca'tcu'tunkō' pero tūlalh
catitasca'tli a'ntū xastu'ncua' lā' a'nchī natalīpūtaxtu. 8 Lā' hua'chi huan tlahuāna'nī'n
Janes lā' Jambres tatā'lātlahualh Moisés, chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'lātlahua
a'ntū xastu'ncua'. Ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n lā' tū' de veras takalhlaka'ī'. 9 Lā'
xlaca'n tū'tza' catitalhūhua'lh a'ntī nacāstālani' porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cuenta
natatlahua que tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Chuntza' cāpātle'keni'lh Janes lā' Jambres.

Pablo līmāmacū'lh Timoteo a'ntū ā'xmān

10 Hui'x quimaksca'tti a'ntū namā'su'yu'ya' lā' a'nchī nalatahui'la'ya'. Lā' ca'tzīya' a'ntū
ixuī' quilītlōt lā' a'ntū ickalhlaka'ī'. Lā' hui'x laktzi' a'nchī līlacatzucu icmāsu'yulh lā'
a'nchī iccāpāxquī'kō' tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ictāyani'nī't a'ntū quintlahuani'ca. 11 Lā'
ca'tzīya' a'nchī quimātakāhuī'canī't lā' quimāpātīnīcanī't. Lā' hui'x ca'tzīya' ixlīhuāk
a'ntū quimpātle'keni'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā cāhuanican Antioquía lā' Iconio lā'
Listra lā' a'nchī lej palha' icpātīnī'lh. Pero huan Māpa'ksīni' Dios quimāpūtaxtūkō'lh
de huā'mā'. 12 Ixlīhuākca'n a'ntī tapa'ksīcu'tun con Jesucristo lā' natastālani', xlaca'n
nacāmāpātīnīcan. 13 A'ntī taca'tzanca'tzī lā' ta'a'kxokonu'ncu'tun, ā'chulā' natatlahua.
A'chulā' nata'a'kxokonu'n lā' xlaca'n nacā'a'kxokocan.
14 Lā' hui'x cuenta natlahua'ya' a'ntū quimaksca'tti lā' a'ntū ca'tzīya' que stu'ncua' lā'
ū'tza' nastālani'ya'. Ca'tzīya' a'ntī tamāsu'ni'ni' 15 porque desde milīti'na'j māsu'ni'ca'nī'ta'
ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios māsca'tīyāni' a'nchī līpūtaxtuya' porque līpāhua'na'
Jesucristo. 16 Dios cāmāsu'ni'lh tachi'xcuhuī't lā' chu a'nchī cāmāsu'ni'lh, chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn. Lā' ixtachihuīn Dios tzē namāsu'yu lā' tzē nacālacaquilhnī a'ntīn
tū' tzey. Nā ixtachihuīn Dios lej tzey para nacāmaxquī' tapāstacna' lā' para natasca'ta

a'nchī natatlahua a'ntū xatzey. 17 Chuntza' huan a'ntīn tā'scuja Dios cāxni'j natahui'la
para natlahua chuxatū a'ntūn tzey.

4

1 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Māpa'ksīni' Jesucristo
a'ntī namin hua'chi rey para nacālacāxtlahuakō' a'ntī talakahuancus lā' a'ntī
tanīnī'ttza'. Como Jesús namimpala lā' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn nac a'kapūn, lej
iclīmāmacū'yāni' 2 que namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios pō'ktu, palh kaxmatcu'tuncan o tū'
kaxmatcu'tuncan. Nacāmāsca'tīya' tachi'xcuhuī't lā' nacālacaquilhnīya' a'ntīn tū' tzey lā'
nacāchihuīna'maxquī'ya' a'ntīn tzey. Līlacatzucu namāsu'yu'ya'. 3 Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' catitalakatīlh a'ntū xastu'ncua'. Natamākēstoka lhūhua'
mākalhtō'kē'ni'nī'n a'ntī natamāsu'yu xmān a'ntū xlaca'n natakaxmatcu'tun. Chuntza'
natatlahua por ixtalacasqui'ca'n. 4 Natalītalakspi'ta a'ntū xastu'ncua' lā' natastālani' a'ntū
xmān cuento. 5 Tū' camakxtekti namāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Lā' natāyani'ya' a'ntū
napātīya'. Xa'nca namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios lā' xa'nca natlōkentaxtūya' milītlōt.
6 Lā' quit, palaj naquimacamāstā'can. Tapajtzūmā'tza' quimpūnīn. 7 Xa'nca
iclīmaktāyalh a'ntū ickalhlaka'ī'. Hua'chilh icmā'ksputūlh huan tatu'jnu'. Tū' ictaxtutāyalh
de na ixtej Dios. 8 Chuhua'j hui'lacha' huā' quimpremio a'ntū naquimaxquī' huan
Māpa'ksīni' a'ntī tzeyā juez. Xla' naquimaxquī' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Lā' tū' xmān
quit na'icka'lhī quimpremio. Nā nataka'lhī ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī lej tapāxquī' huan
Māpa'ksīni' lā' taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' namimpala.

Pablo squi'ni'lh talakalhu'mān huan Timoteo

9 Calīhui'li' palaj naquilakta'na'. 10 Demas quimakxtekli porque lej pāxquī' a'ntū xala'
huā'mā' quilhtamacuj lā' a'lh nac Tesalónica. Crescente a'lh nac Galacia lā' Tito a'lh
nac Dalmacia. 11 Xmān Lucas quintā'tachokolh. Naputzaya' Marcos lā' nalīta'na' porque
xa'nca naquintā'scuja. 12 Huan Tíquico icmacā'lh nac Efeso. 13 A'xni'ca' nata'na', calī'ta'
huan quijerga a'ntū māquī'nī'ta'ncha' Carpo xala' nac Troas. Lā' cacālī'ta' huan quilibros.
Lā' tū' tipātza'nkāya' huā' quinca'psnatna'.
14 Alejandro a'ntī līscuja līcā'n lej quintlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Huan Māpa'ksīni'
namāpātīnī chu a'nchī quintlahuani'nī't. 15 Lā' hui'x cuenta catlahua' xla' porque lej
tā'lātlahua a'ntū māsu'yuyāuj.
16 A'xni'ca' pū'la quilīminca na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n, nīn tintī' quimaktāyalh;
ixlīhuākca'n quintamakxtekli. ¡Dios tū' catitlahuani'lh cuenta! 17 Huan Māpa'ksīni'
lej quimaktāyalh lā' quimāhuixcāni'lh para que tzē na'icmālacstū'nca xa'nca a'nchī
nalīpūtaxtucan lā' para que tzē natakaxmata ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' hua'chilh quimāpūtaxtūlh de na ixquilhni' huan león a'nchī quimāpūtaxtūlh
ixlīmāpa'ksīnca'n huan pūchihuīna'nī'n. 18 Lā' huan Māpa'ksīni' naquimāpūtaxtū de
ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' naquilē'n a'nlhā namāpa'ksīni'n nac a'kapūn. ¡Ca'a'cnīni'ni'ca
pō'ktu! Amén.

Saludos lā' ā'xmān līsicua'lanālīn

19 Icmacā'nācha' saludos para Prisca lā' Aquila lā' xalanī'n na ixchic Onesíforo.
20 Erasto tachokolh nac Corinto lā' Trófimo icmāchokolh nac Mileto porque ixī'tza'ca'n.
21 Nalīhui'līya' naquilakta'na' a'xni'ca' tūna'j tzucu lonknu'n. Tamacā'ni'yāchāni' saludos
Eubulo lā' Pudente lā' Lino lā' Claudia lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn huan tā'timīn.
22 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'a'ni' lā' Dios cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito

Pablo tzo'knuni'lh Tito

1 Quit Pablo lā' quit ixtasācua' Dios lā' quit ixapóstol Jesucristo. Quilīmānūca
quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntī Dios cālacsacli lā' para que na'iccāmāca'tzīnī
a'ntū xastu'ncua'. Huan xastu'ncua', ū'tza' nacāmaktāya para natalatahui'la hua'chi
Dios lacasqui'n. 2 Lā' huan xastu'ncua' cāmāca'tzīnī a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacujca'n para pō'ktu. A'xni'ca' tūna'j ixa'nan huā'mā' quilhtamacuj, Dios
hualh que tzē naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios tū' maktin
a'kxokonu'n. 3 A'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios lhcālh, a'xni'ca' quincāmāsu'ni'ni'
a'nchī nalīka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' ū'tza' quilīmāmacū'lh
para que na'iccāmāca'tzīnī ā'makapitzīn por ixquilhtampān Dios quiMāpūtaxtūnu'ca'n.
4 Ictzo'knuni'yāni' hui'x, Tito. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' como quit icmākalhlaka'ī'nīni'.
Catalakalhu'mani' lā' catasicua'lanālīni' Dios xaTāta' lā' Jesucristo quiMāpūtaxtūnu'.

Ixlītlōt Tito nac Creta

5 Icmakxtekni' nac Creta para natlahuakō'ya' a'ntū quit tūlalh ictlahuakō'lh lā' para
que nacāxtlahua'ya' a'ntū sputacus. Nac lakatunu' cā'lacchicni' nacāhui'līni'ya' huan
ixmaktaka'lhna'nī'nca'n a'ntīn takalhlaka'ī', lā' capāstacti a'ntū icuanini'. 6 Huan
chi'xcu' a'ntī natanū ixlīmaktaka'lhna' tūla catitlahualh a'ntū nalē'ksa'ncan. Lā' xmān
kalhatin ixpuscāt caka'lhīlh. Ixcamana' catakalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' xa'nca
catalatā'kchokolh lā' tū' lacxumpi catalalh. 7 Como huan maktaka'lhna' tā'scuja Dios
hua'chi xapuxcu' a'ntīn takalhlaka'ī', tū' līmakuan palh a'nan a'ntūn tzē nalē'ksa'ncan.
Huan maktaka'lhna' tū' caka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' caka'chīlh nīn tū'
cacātucsli ā'makapitzīn. Tū' capāstacli xmān a'nchī nalītlaja tumīn. 8 Cacāmānūlh na ixchic
a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Calakatīlh a'ntū xatzey. Nā xa'nca capāstacna'lh. Tzeyā chi'xcu'
calalh lā' catlahualh ixtapuhuān Dios. Calīhui'līlh que tū' natlahua a'ntūn tū' tzey.
9 Capāstacli a'ntū māsu'ni'ca ixpālacata a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Chuntza' tzē nacāmāsu'ni'
xastu'ncua' ā'makapitzīn lā' xa'nca nacākalhtī a'ntī tatā'lāsta'la a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.

10 Līlhūhua' a'nan a'ntī tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū iccāmāsu'ni'lh lā' ā'chulā' na ixla-
clhni'ca'n israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua' lā' xmān
talīchihuīna'n. 11 Tasqui'nī nacākalhtlapacan porque lej lhūhua' tamāmakchuyī hasta
ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'makapitzīn chic. Xmān tatlajacu'tun tumīn.

12 Kalhatin xala' nac Creta a'ntī hua'chi ixa'cta'sana'ca'n lā' hualh: "A'ntī xalanī'n
nac Creta pō'ktu ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi animalhna'. Lej laclhquititni'
xlaca'n lā' lej tahuā'yan". 13 Lā' stu'ncua' a'nchī hualh. U'tza' līmaclacasqui'n lej
nacāquilhnī'ya' a'ntī takalhlaka'ī' xalanī'n nac Creta. Cacāhua'ni' que tū' natakalhlaka'ī'
a'ntī ta'a'kxokonu'n, lā' chuntza' natacāxtlahua ixtapāstacna'ca'n. 14 Chuntza' xa'nca
natakalhlaka'ī' xastu'ncua' lā' tū' cuenta natatlahua a'ntū xmān cuentos de ixna-
papna'ca'n israelitas. Lā' tū' cuenta natatlahua ixlīmāsca'tīnca'n xlaca'n a'ntīn takē'a'ni'
xastu'ncua'.

15 Para a'ntīn takalhlaka'ī', huāk tzey a'yuj tū' tzey chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas.
Lā' para a'ntīn tū' takalhlaka'ī', tuntū' nala tzey porque ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tūla
taca'tzī a'nchī natalacsaca a'ntū xatzey. 16 Xlaca'n tahuan que takalhlaka'ī' Dios pero por
ixpālacata a'ntū tatlahua, tū' tasu'yu chuntza'. Lacxumpi xlaca'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n.
Tūla tatlahua nīn tuntū' a'ntūn tzey.

2

Huan līmāsca'tīn a'ntū xastu'ncua'

[1] Lā' hui'x, xa'nca cacāmāsu'ni' xastu'ncua' chu a'cxtim hua'chi māsu'ni'ca'. [2] Cacāhua'ni'
huan papatzīnī'n que līlacatejtin natalatā'kchoko lā' que xa'nca natapāstaca a'ntū natat-
lahua. Lacatejtin natalatahui'la lā' xa'nca natakalhlaka'ī'. Nacāpāxquī' tachi'xcuhuī't lā'
natatāyani' a'ntū natapātī. [3] Nā cacāhua'ni' huan to'kotzīnī'n que xa'nca natalatā'kchoko.
Tū' catitalīchihuīna'lh ā'chā'tin lā' tū' catitaka'chīlh. Natamāsu'yu a'ntūn tzey. [4] Chuntza'
huan puscan a'ntī tūna'j lacto'kotzīnī'n natamaksca'ta a'nchī natapāxquī' ixkōlu'ca'n lā'
ixcamana'ca'n. [5] Lā' natamaksca'ta a'nchī lacatejtin natalatahui'la. Tzeyā puscan
natala. Xa'nca natatlahua ixlītlōtca'n na ixchic. Natalakalhu'mana'n. Nata'a'cnīni'ni'
ixkōlu'ca'n. Palh chuntza' tatlahua, nīn tintī' nalīchihuīna'n ixtachihuīn Dios.
[6] Nacāchihuīna'maxquī'ya' huan o'kxa'n que natasca'ta a'nchī natalīhui'lī tū'
natatlahua a'ntūn tū' tzey. [7] Xa'nca nalatā'kchokoya' para que chuntza' huan o'kxa'n
natamaksca'tāni'. Xa'nca camāsu'yu' a'ntū stu'ncua' lā' tū' nakalhkamāna'na'. [8] A'xni'ca'
māsu'yupā't, cuenta natlahua'ya' para que tū' nahua'na' catūhuā a'ntūn tū' līmakuan.
Chuntza' natamāxana'n mintā'ca'tza porque tūlalh catitakaksli nīn tuntū' a'ntū
naquincātalī'a'ksa'nāni'.
[9] Hui'xina'n a'ntī xatatamāuj tasācua' cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit mim-
patronca'n. Tū' catikalhtaxtoktītit. [10] Tū' catitē'tit a'ntū ixla' mimpatronca'n pero
līlacatejtin calatā'kchokotit lā' tū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Chuntza' ā'makapitzīn talak-
tzī'n que tzey a'ntū māsu'yucan ixpālacata Dios a'ntī quiMāpūtaxtūnu'ca'n.
[11] Tasu'yutza' ixtalakalhu'mān Dios porque macamilh Jesucristo para
naquincāmāpūtaxtūyāni' quina'n lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. [12] Lā' huā'mā'
Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī namakxtekāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tū' lakatī lā'
ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey hua'chi talacasqui'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Nā Jesucristo
quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī līlacatejtin natahui'layāuj lā' a'nchī xa'nca napāstacāuj lā'
a'nchī natlōkentaxtūyāuj ixtapuhuān Dios nac huā'mā' quilhtamacuj. [13] Chuntza'
tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj līhuan ka'lhīmā'nauj quiMāpūtaxtūnu'ca'n Jesucristo. A'xni'ca'
namin ixlacchi'chini' Jesucristo, a'xni'ca' namimpala, lej tzēhuanī't nala lā' natasu'yu
ī'xkakana' Dios. [14] Huā'mā' Jesucristo, ū'tza' a'ntī ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī lā'
chuntza' naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Chuntza' nalayāuj xatzey na ixlacapūn Dios lā'
natapa'ksīyāuj con Dios. Chuntza' naputzayāuj a'nchī nalīmāpāxuhuīyāuj Dios.
[15] Huāk huā'mā', Tito, hui'x nacāmāstū'ncni'ya' lā' nacāmāsu'ni'ya' xalanī'n nac Creta.
Como hui'x hua'chi xapuxcu', nacāmaktāya'ya' a'ntīn takalhlaka'ī' lā' nā nacāquilhnīya'
a'ntīn tū' tatlōkentaxtū. Tū' namakxteka' nalakmaka'ncan mintachihuīn.

3

Ixlītlōtca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

[1] Xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī', cacāmā'pāstaqui' a'nchī maclacasqui'n nata'a'cnīni'ni'
huan gobierno lā' ā'makapitzīn a'ntīn tamāpa'ksīni'n. Nata'a'kahuāna'ni' lā' natalīhui'lī
nacāmaktāya a'xni'ca' tatlahuamā'na a'ntūn tzey. [2] Cacāhua'ni' que tū' nata'a'ksa'n
ā'chā'tin. Lā' tū' natalāsta'la. Natalakalhu'man lā' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
a'yuj tū' takalhlaka'ī'.
[3] Napāstacāuj a'nchī quina'n pū'la ixuanī'tauj. Tū' xa'nca ixpāstacna'nāuj lā' lacx-
umpi quina'n ixuanī'tauj. Lā' ixquincāta'a'kxokoyāni'. Xmān ixtlahuacu'tunāuj a'ntū
quimacnica'n ī'squi'n. Ixtlahuatēlhayāuj a'ntūn tū' tzey lā' ixlakca'tzanāuj. Tū' ixlak-
tzīncu'tunāuj nīn tintī'. Lā' nīn tintī' ixquincātalaktzī'ncu'tunāni'. [4] Dios māsu'yulh
ixtalakalhu'mān lā' ixtapāxquī'n para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' macamilh
Jesucristo [5] para naquincāmāpūtaxtūyāni'. A'yuj ixtlahuayāuj a'ntūn tzey, pero
tū' por ū'tza' Dios naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' porque
lej quincāpāxquī'yāni' lā' lej quincālakalhu'manāni'. Hua'chilh lakche'kē'lh quin-
tapāstacna'ca'n como huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' tapāstacna'. Lā'
chuntza' hua'chilh sāsti'tzucunī'tauj lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. [6] Dios tū'

lakpuhuan a'xni'ca' quincāmaxquī'ni' huan Espíritu Santo ixpālacata a'ntūn tlahualh
quiMāpūtaxtūnu' Jesucristo. 7 Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmāpānūni'ni' quin-
talaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tzē naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n a'ntū quinquilhta-
macujca'n para pō'ktu.
8 Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' iclacasqui'n que stu'tu'lu' nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'nī't Dios para que natatanūni' natatlahua a'ntūn tzey. A'ntū icuaniyāni'
lej tzey lā' nacāmaktāya ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 9 Cacātapānū'ni' xlaca'n a'ntī
xmān talālīkalhasqui'nī ixpālacata a'ntū tuntū' ixtapalh lā' tichū quinapapna'ca'n. Nā
cacātapānū'ni' a'ntīn talāsta'la lā' talīkalhachihuīna'n a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés.
Huā'mā' tū' līmaktāyayāni' nīn tuntū'. Tuntū' ixtapalh.
10 Maktu' calacaquilhnīyāni' kalhatin chi'xcu' a'ntī cāmā'a'kapitzī xlaca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' Dios. Lā' palh tū' cuenta tlahua a'nchī lacaquilhnīca, catlakaxtu 11 porque ca'tzīya'
que ixlakta tū' tzeyā chi'xcu' xla'. A'yuj ca'tzī que laclē'n pero ā'chulā' tlahua a'ntūn tū'
tzey.

A'ntū xmān ixla' Tito

12 A'xni'ca' na'icmacā'ni'yāchāni' Artemas o Tíquico, nalīhui'līya' naquilakta'na' nac
Nicópolis porque a'ntza' na'ictachoko līhuan lej lonknu'n. 13 Cacāmaktāya' huan Zenas
a'ntī abogado lā' Apolos para que nataka'lhī ixlīhuāk a'ntū tamaclacasqui'n para natatē
ixtejca'n. 14 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Dios catasca'tli a'nchī natatlahua a'ntūn
tzey lā' a'nchī natamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tamaclacasqui'n catūhuā.
Chuntza' tū' laclhquitit natala.

Saludos lā' līsicua'lanālīn ā'xmān

15 Ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' tamacā'ni'yāni' saludos. Nacāsaludarlīya'
ixlīhuākca'n qui'amigosnu'ca'n a'ntī quincāpāxquī'yāni' como kalhlaka'ī'yāuj Dios. Lā'
Dios cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón

Pablo tzo'knuni'lh Filemón

1 Quit Pablo a'ntīn tachī'n por ixpālacata Jesucristo. Lā' nā huī' huā'tzā' quintā'tinca'n
Timoteo. Ictzo'knuni'mā'ni' hui'x, Filemón, a'ntī quilātā'scujāuj lā' iccāpāxquī'yāni'.
2 Icmacā'nāuj saludos quit lā' Timoteo. Iccāmacā'ni'yāuj saludos para ixlīhuākca'n
huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' Jesucristo lā' tatakēstoka na minchic. Lā'
nā iccāmacā'ni'yāuj saludos huan quintā'tinca'n Apia lā' huan Arquipo a'ntī hua'chi
quintā'tropaca'n por Jesucristo. 3 QuinTāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

A'nchī ixpāxquī'nin lā' ixkalhlaka'ī' Filemón

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' ickalhtō'ka' lā' iclīchihuīna'n por
mimpālacata. 5 Icmaxquī' pāxcatca'tzī como quimāca'tzīnīcatza' que xa'nca kalhlaka'ī'ya'
Jesús lā' pāxquī'ya' xla' lā' nā cāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
6 Lā' como hui'x cāhuani'nī'ta' lā' cāmāsu'ni'nī'ta' ā'makapitzīn a'ntū hui'x kalhlaka'ī'ya',
icsqui'ni' Dios que ū'tza' nacāmāmāchekxīnī xlaca'n ixlīhuāk a'ntū lej tzey lā' a'ntū
quila'ca'n ixpālacata Cristo. 7 Quintā'tin, lej iclīpāxuhua lā' lej iclītako'xamāka'tlī' ixpālacata
mintapāxquī'n porque hui'x cāmāhuixcānīnī'ta' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo squi'nli talakalhu'mān por ixpālacata Onésimo

8 Quit tū' ictimāpa'ksīni' a'yuj tzē na'icmāpa'ksīyāni' natlahua'ya' a'ntū tasqui'nī, como
Cristo quilīhui'līlh quilī'apóstol. 9 Mejor na'icsqui'ni'yāni' ixpālacata mintapāxquī'n. Quit
Pablo a'ntī icsqui'ni'yāni' lā' quit papatzīntza'. Lā' chuhua'j tachī'n quit ixpālacata
Jesucristo. 10 Icsqui'ni'yāni' ixpālacata Onésimo a'ntī icmākalhlaka'ī'nīlh līhuan tachī'n quit.
Chuntza' lītaxtuyācha' hua'chi qui'o'kxa'.
11 Xapū'la Onésimo tū' xa'nca maktāyani' pero chuhua'j xa'nca quimaktāya lā' nā
tzē xa'nca namaktāyayāni'. 12 Xla' icmāspi'tchokoni'yāni' lā' hua'chilh xa'icmacamini'n
lakatin parte de quimacni'. Hui'x camā'nu' na minchic. 13 Quit xa'icmāchokocu'tun
huā'tzā' lā' ixquimaktāyalh. Ixlalh milaktapalh līhuan tachī'n quit ixpālacata huan
xatzey tachihuīn. 14 Pero como hui'x tū' ixca'tzīya' lā' tū' ixquimaxquī'nī'ta' talacasqui',
iclīhui'līlh tuntū' na'ictlahua. Tū' xa'iclacasqui'n naquisātlahuani'ya' talakalhu'mān.
15 Onésimo tamakatīnī't de hui'x a'yuj tū' makān lā' chuhua'j nataspi'tchoko para pō'ktu.
Chō'la chuntza' xalītzey nalītaxtuyācha' 16 porque chuhua'j xla' tū' xmān xatatamāuj
mintasācua'. Nā lanī't mintā'tin a'ntī pāxquī'canī't. Quit lej icpāxquī' lā' maclacasqui'n que
hui'x ā'chulā' napāxquī'ya' como xla' mintasācua' lā' nā chuhua'j lanī't mintā'tin ixpālacata
kalhlaka'ī'nī't Jesús.
17 Chuntza' palh hui'x puhua'na' que lātā'scujmā'nāuj, camā'nu' na minchic huan
Onésimo hua'chilh quit ixquimā'nu'. 18 Palh tlahuani'nī'ta'ni' catūhuā a'ntūn tū' tzey
o palh laclē'ni'yāni' catūhuā, naquimātā'jī'ya' quit. 19 Quit, Pablo, ictzo'knuni'yāni'
huā'mā': Na'icmāpalakō'yāni', a'yuj tzē na'icmāpāstaquīyāni' a'ntū quilaclīpini'ya'. Lā'
ū'tza' huā'mā': Quit icmākalhlaka'ī'nīnī'ta'ni' ixpālacata Jesús. 20 Lā' chuhua'j, quintā'tin,
caquintlahua'ni' huā'mā' talakalhu'mān como quina'n kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni'.
Naquimakapāxua'ya' a'nchī namānū'ya' na minchic huan Onésimo ixpālacata Jesucristo.
21 Ictzo'knuni'mā'ni' como iclakapasāni' a'nchī hua'nī'ta' lā' icca'tzī que
natlōkentaxtūya' a'ntū icsqui'ni'mā'ni' lā' ā'chulā' natlahua'ya'. 22 Lā' nā icsqui'ni'yāni'
naquincāxui'lī'ya' a'nlhā' na'ictahui'la. Icka'lhīmā' que Dios nakaxmata a'ntū hui'xina'n
squi'ni'pā'na'ntit a'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit. Lā' chuntza' naquimakxteka na'ica'nācha'.

Cāmacā'ni'ca saludos lā' squi'ni'ca Dios cacāsicua'lanālīlh

23 Epafras a'ntī quintā'tachī'n ixpālacata Jesucristo macā'ni'yāni' saludos. 24 Nā
tamacā'ni'yāni' saludos Marcos lā' Aristarco lā' Demas lā' Lucas a'ntīn quintatā'scuja.
25 QuiMāpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'

1 Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzīnīlh ixa'ctasana'nī'n lā' cāmāchihuīnīlh ix-
tachihuīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'lh a'ntī quinapapana'ca'n. 2 Lā' chuhua'j
huā' tamā'na quilhtamacuj a'ntū ā'xmān, Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. Lā'
ixO'kxa' quincāmācā'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Dios tlahuanī't
ixO'kxa' ixtēcu' xla' ixlīhuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh huan quilhtamacuj lā'
a'ntū a'nan nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por ixquilhtampān Dios. 3 IxO'kxa' Dios, xla'
a'cxtim con Dios, como lej ka'tla'. Xla' ū'tza' māpa'ksīkō' a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj
lā' a'ntū tahui'lāna' tālhmā'n nac a'kapūn, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' māni'
ū'tza' cāxapakō'lh quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tahuī'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' a'ntza'
tamāpa'ksīni'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn

4 IxO'kxa' maxquī'ca lej ka'tla' līmāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles taka'lhī
līmāpa'ksīn. Dios maxquī'lh ixlītlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā' tū' chuntza' huan ángeles
cāmaxquī'ca ixlītlōtca'n. 5 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles, a'nchī
huanilh ixO'kxa':

Hui'x qui'O'kxa'.
Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
Lā' nā Dios tū' maktin cāhuaninī't kalhatin de ixángeles:
Quit minTāta' para pō'ktu.
Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.
6 Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī ixlacsacnī't Dios hualh:
U'tza' catamācā'tanīlh ixlīhuākca'n ixángeles Dios.
7 Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:
Huan ángeles ixlacscujnī'n Dios.
Ta'a'n a'nlhā Dios cāmacā'n.
Lej līlacapalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'nī'n.
8 Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:
Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksīni'na' para pō'ktu.
Lej tzey a'nchī hui'x māpa'ksīni'na'.
9 Hui'x lakatīya' a'ntū xatzey.
Lā' tū' laktzī'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' ū'tza' līlacsacnī'ta'ni' minDios.
Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxquī'ni' lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxquī'ca.
10 Lā' nā Dios huampā:
Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlīhuāk quilhtamacuj xapū'la.
Lā' hui'x tla'hua' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.
11 Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.
Lā' hui'x tū' chuntza'.
Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.
Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.
12 Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.
Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā' xasāsti'.
Lā' hui'x, tū' maktin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.
13 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi huanilh ixO'kxa':
Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n.

14 Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzī'ncan. Lā' xlaca'n tascuja chu a'nchī Dios
cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī cāmāpūtaxtūca lā' taka'lhīmā'na
a'ntū Dios nacāmaxquī' a'ntū lej tzey.

2

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū Dios huan

1 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalīpāstacāuj huan xatzey tachihuīn
a'ntū quincātamāca'tzīnīnī'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj na ixtej Dios.
2 A'ntū Dios cāmāhuanīlh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'ncua'. Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, xlaca'n cāmāpātīnīca. 3 Lā' nā chuntza' quina'n
naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' namakxtekāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'.
QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza' a'ntī xapū'la chihuīna'lh a'nchī nalīpūtaxtucan. Lā'
a'ntīn takaxmatli xlaca'n quincātamāca'tzīnīni' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'ncua'.
4 Lā' nā chuntza' Dios mālacsu'yulh que stu'ncua' a'ntū cāhuanica, como cāmacamaxquī'lh
līmapa'ksīn para natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla' lē'cnīn. Lā' nā cāmaxquī'ca
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo chā'tunu' chu a'nchī Dios ixlacasqui'n que natlahua chā'tunu'.

Jesucristo pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' para namāpūtaxtūnu'n

5 Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālīmāmacū' huan quilhtamacuj a'ntū
līchihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. 6 Tū' ángeles caticālīmāmacū'lh huan quilhtamacuj.
Nacālīmāmacū'can tachi'xcuhuī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huancan:
Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n.
Lā' cātlahuani'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.
7 Hui'x cālīmāka'tli' huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.
Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.
8 Lā' huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīni'nkō' por minquilhtampān.
Lā' a'xni'ca' huancan que tamāpa'ksīni'nkō', chuntza' huanicu'tun que huan
tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīkō' ixlīhuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh tamāpa'ksīni'nkō'. 9 Cristo
ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'n. Ca'tzīyāuj a'nchī pātīni'lh Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles,
a'yuj tū' lej makān. Chuntza' lalh como Dios lacasqui'lh que xla' nanī para ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't como Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nīlh, ū'tza' lej lī'a'cnīni'ni'can.
10 Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan, chu a'nchī ixtapuhuān.
Lā' chuntza' līmakuan que Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj para nanī, como
Dios ixlacasqui'n que lhūhua' natala ixcamana' lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como
Jesucristo pātīni'lh por quimpālacataca'n, chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'. 11 A'ntī
Jesús cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana' Dios, chu
kalhatin a'ntī ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū' līmāxana'n Jesucristo a'xni'ca'
huan que xlaca'n ixtā'timīn. 12 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh Dios:
Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.
Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tlī'yāni'.
13 Lā' nā Jesús hualh:
Quit na'iclīpāhuan Dios.
Lā' nā huampā:
A' icuī' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilīmāmacū'lh.
14 Lā' huā' tamā'na camana' taka'lhī ixquinītca'n lā' ixka'lhni'ca'n. Lā' nā chuntza'
Cristo lalh chu a'cxtim, como ixka'lhī ixquinīt lā' ixka'lhni'. Lā' pu'nli hua'chi kalhatin
chi'xcu' como xla' nīcu'tulh como chuntza' tzē natlaja huan ko'ti'ti' a'ntī por ixpālacata
līnīcan. 15 Lā' chuntza' Cristo tzē cālīmaktāyalh xlaca'n a'ntī pō'ktu ixtajicua'n natanī. Lā'
xla' tzē cāmaklhtīlh huan ixtajicuā'tca'n. 16 Lā' tū' ángeles a'ntī cāmaktāyalh Cristo. Xla'
cāmaktāyalh huan tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi Abraham. 17 Ixtasqui'nī que
Cristo ixlalh a'cxtim con ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntī hua'chi māni' ixtā'timīn Cristo. Lā'

chuntza' xla' lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala xapuxcu' ixlīsacerdote
na ixlacapūn Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi lē'ksajna'. Lā' chuntza'
tzē quincātamāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. 18 Lā' chuhua'j como Jesucristo māni'
xla' pātīni'lh, xla' tzē nacāmaktāya xlaca'n a'ntīn tapātīni'mā'na lā' a'ntī huan ko'ti'ti'
cāmātonkopūcu'tun.

3

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

1 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'tit hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't
Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamilh huan Jesucristo. Lā' mānūlh
xapuxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' Jesucristo chuntza' tzē nacāmaktāya xlaca'n
a'ntīn takalhlaka'ī'. 2 Lā' Jesucristo tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't.
Lā' nā chuntza' Moisés tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlīhuāk a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't por
ixpālacataca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 3 Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo; lā'
Moisés tū' chuntza' ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'ntī māpa'ksī nac lakatin chic, xla'
a'cnīni'ni'can. Lā' huan ā'makapitzīn nac chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. 4 Huan chi'xcuhuīn
tzēn tatlahua chic. Lā' Dios, xla' tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan. 5 Lā' Moisés xa'nca
tlahualh a'ntū ixlīmāmacū'canī't por ixpālacata ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ī'scuja
na ixlaclhni'ca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't a'ntū
napātle'ke. 6 Lā' Cristo, xla' ixO'kxa' Dios. Lā' xla' huāk tzey a'ntūn tlahua. Lā' ū'tza'
līmāmacū'canī't ixlīhuākca'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā quina'n ixtachi'xcuhuī't
Dios, palh quina'n chu ū'tza' nalīpāhuanāuj līhuan lahui'lāna'uj, lā' palh līpāxuhuayāuj a'ntū
Dios naquincāmaxquī'yāni'.

Ixtachi'xcuhuī't Dios natalīpāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

7 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espíritu Santo:

Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.

8 Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntīn tatā'lāsta'lalh Dios makāntza' a'nlhā nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

Dios lej cāpātīni'lh xlaca'n.

Lā' Dios hualh: 9 “Minapapana'ca'n hua'chilh xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta lhānchula' xa'iccāpātīni'lh xlaca'n”.

Lā' xlaca'n lej lacxumpi ixtahuanī't, lā' a'yuj talaktzī'lh xlaca'n huan lē'cnīn a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.

10 Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' icualh: “Xlaca'n tū' maktin xa'nca tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekxī xlaca'n a'ntū iclacasqui'n quit”.

11 Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

12 Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit Dios nīn
kalhatin de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' por ixpālacata huā'mā'
tzē nataxtunquīyā'tit con Dios xalakahuan. 13 Xatzey cālāmaktāya'tit macaxtim chuhua'j
pō'ktu līhuān lahui'lāna'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' chuntza' nīn kalhatin na-
puhuan palh tzē natlahua a'ntun tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza'
ta'a'kxokomā', lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. 14 Palh quina'n tū' namakxtekāuj
nalīpāhuanāuj Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlīpāhuanāuj, chuntza' nā quila'ca'n nala
huāk a'ntū ixla' Cristo.

15 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.

Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xlaca'n xalanī'n makāntza' a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

16 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh?
Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī cāmāxtulh Moisés de nac Egipto. 17 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n
a'ntī ixtamakā'kchā'nī't Dios? Dios lej ixa'kchā'nī't con xlaca'n a'ntī ixtatlahua talaclē'i'
tu'pu'xam cā'ta, lā' ū'tza' talīnīlh xlaca'n huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 18 ¿Chā ca'tzīyā'tit
hui'xina'n a'ntī cālīchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh nac ti'ya't a'nlhā
najaxcan con Dios? Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn taxumpīni'ni'lh Dios. 19 Lā'
chuntza' tzē līmāchekxīcan que xlaca'n tūlalh tachā'lh huan nac ti'ya't, como xlaca'n tū'
takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū cāhuanilh Dios.

4

1 Lā' quina'n, Dios quincāhuaninī'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā xla' hui'lacha' lā'
a'ntza' najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'nī napāstacāuj a'nchī nalīlatā'kchokoyāuj,
como lej lījicua' palh tū' cachā'lh kalhatin de hui'xina'n. 2 Quina'n kaxmatnī'ta'uj
huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī līpūtaxtucan. Lā' nā xlaca'n takaxmatli huā'mā'
tachihuīn. Lā' xlaca'n xmān chu tlakaj takaxmatli como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua'
huā'mā' tachihuīn. 3 Lā' quina'n, como kalhlaka'ī'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios
lā' najaxāuj con Dios. Lā' Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh lā' hualh:
Quit ica'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.
Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuanī'ttza' a'nlhā najaxcan lā' como ixt-
lahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 4 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata huan
lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:
Dios pūjaxli huan ixlīlakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.
5 Lā' nā a'ntza' tatzo'kni':
Xlaca'n tū' catitachā'lh a'nlhā najaxcan con quit.
6 A'ntīn takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nalīpūtaxtucan,
xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' ū'tza' tū' talīchā'lh xlaca'n a'nlhā najaxcan con Dios. Lā'
chuntza' ā'makapitzīn natachā'n lā' natatā'jaxa Dios. 7 Lā' como xlaca'n tū' tachā'lh,
chuntza' Dios laclhcāhui'līlh ā'lakatin chi'chini' a'ntū māpācuhuīlh chuhua'j. Ixlīlhūhua'
cā'ta Dios māchihuīnīlh David a'ntī rey ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī
David hualh:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.
Lā' ca'tzīyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't lā' hasta chuhua'j.
8 Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh David, Josué ixchinī'ttza' con huan tachi'xcuhuī't
huan nac ti'ya't a'nlhā Dios ixcāmālacnūni'nī't. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj quina'n que Dios
ixtā'chihuīna'mā' David por ixpālacata ā'lacatin a'nlhā najaxcan. 9 Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj
que quina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'līnī't para napūjaxāuj
chuntza' hua'chi Dios jaxli ixlīlakatojon chi'chini' a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhta-
macuj. 10 Lā' a'ntīn tachā'n a'ntza', xlaca'n a'ntīn tatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n lā' a'ntza'
natajaxa chuntza' hua'chi Dios jaxli a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. 11 Lā'
quina'n lej calīhui'līuj para nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit con Dios. Lā' tū' calauj
hua'chi xala'nī'n makāntza'. Xlaca'n tūlalh tachā'lh como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua'
a'ntū hualh Dios.
12 Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn como ū'tza'
scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi kantin espada a'ntū kēstītu' lā'
tzej sta'ya'nca', a'ntū tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' nalīca'tzīyāuj palh tū'
tzey qui'a'clhcunucca'n lā' quintapāstacna'ca'n. 13 Lā' Dios huāk laktzī'huī'. Nīn tuntū'
tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios. Xla' lakapaskō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī
nakalhtīni'nāuj na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios līmānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlīsacerdote

14 Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha' Dios. Xla' ū'tza' hua'chi
kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī quincālacapūtāyamā'ni' lā' chihuīna'n por quina'n.
Lā' chuntza' quina'n tū' catimakxtekui kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo nīn macsti'na'j. 15 Lā'
Jesucristo hua'chi quisacerdoteca'n. Xla' quincālakalhu'manāni' quina'n, como nā xla'
xapū'la chuntza' ixtalīlaktzī'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, chuntza'
hua'chi quina'n quincāpātle'keni'mā'ni'. Pero xla' nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. 16 Lā'
ū'tza' calītapajtzūj na ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej lakalhu'mana'n. Lā'
naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5

1 Lā' huan chi'xcuhuī'n israelitas a'ntīn cālīmānūcan xanapuxcu'nu' ixlīsacerdoteca'n,
chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā'
kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para
nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 2 Lā' huā'mā' sacerdote, como xla'
chi'xcu', a'katunu' tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' līlacatzucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntīn
tūna'j xa'nca taca'tzī lā' xlaca'n a'ntīn tatatonkopūnī't. 3 Lā' como xla' a'katunu' tlahua
a'ntūn tū' tzey, tasqui'nī que xla' na'a'ksajuī'nin xapū'la para namāpānūni'can ixtala-
clē'i' māni' ū'tza'. Lā' ā'calīstān xla' a'ksajuī'nin para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't.
4 Lā' nīn tintī' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlīsacerdote. Xmān Dios a'ntī tzē namānū
xapuxcu' ixlīsacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh Aarón. 5 Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu
tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla' mānūlh Dios lā' huanilh:
Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
6 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:
Hui'x nala'ya' milīsacerdote para pō'ktu.
Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlīsacerdote lā' nā chuntza' hui'x
namānūca'na'.
7 Lā' Jesucristo a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka' con
ixlīhuāk ixa'clhcunuc lā' lej ī'squi'ni' Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios ū'tza' a'ntī tzē
ixmāpūtaxtūlh de huan līnīn. Lā' Dios kaxmatni'lh huan ixoración, como Jesucristo
xmān ixtlahuacu'tun a'ntū ixtapuhuān Dios. 8 Lā' Jesucristo a'yuj ixO'kxa' Dios,
xla' ixa'kahuāna'ni' lā' ū'tza' līpātīni'lh xla'. Lā' ū'tza' xla' līmāchekxī a'nchī tapātīni'n
a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios. 9 Lā' Jesucristo lej xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nīlh
chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' xla' tzē nacālīmāpūtaxtū para pō'ktu xlaca'n
a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'. 10 Lā' Dios līmānūlh xapuxcu' ixlīsacerdote chuntza' hua'chi
Melquisedec.

Lījicua' palh taspi'tāyacan na ixtej Dios

11 Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Jesucristo hua'chi
Melquisedec. Pero lej jicslīhua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca māchekxī'yā'tit. 12 Lā'
maclacasqui'nā'titcus a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslīhua'
ixtachihuīn Dios. Lā' como hui'xina'n makāntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', hui'xina'n tzētza'
ixcāmāsu'ni'tit huan ā'makapitzīn. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'ntī xmāncus
leche tahua' lā' tūlana'j tahuā'yan. 13 Huan lakska'tā'n a'ntī xmāncus leche tahua', xlaca'n
tūna'j taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 14 Lā' a'ntī xastacni'tza', xlaca'n taca'tzītza'
a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

6

1 Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', tū'tza' icticāhuanini' a'ntū
cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lītzucucan kalhlaka'ī'can
Cristo lā' a'nchī līxtāpalīcan quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī līmakxtekcan tlahuacan a'ntūn
tū' tzey, lā' a'nchī līkalhlaka'ī'can Dios. Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslīhua'

māchekxīcan a'ntū ixla' Dios. 2 Lā' tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lī'a'kpaxcan, lā' a'nchī
cālīmā'ca'ni'can macan, lā' a'nchī nalīlakahuanchokocan, lā' a'nchī Dios nalījuzgarlī.
3 Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n, na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū más xajicslīhua' ixpālacata
ixtachihuīn Dios.
4 A'ntīn tataspi'tāyanī't na ixtej Dios, lejtza' jicslīhua' natalītaspi'tpala xlaca'n. Xlaca'n
tamāchekxīnī'ttza' a'nchī nalīpūtaxtucan lā' a'nchī Dios cālīsicua'lanālī ixtachi'xcuhuī't
lā' a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 5 Lā' xlaca'n taca'tzī que lej tzey
a'ntūn takalhlaka'ī'nī't ixpālacata a'ntū huanī't Dios, lā' talaktzī'nī't huan lē'cnī'n a'ntū
tlahuacan por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Lā' por huā'mā' līmāpa'ksīn namāpa'ksīkō'can
a'xni'ca' namin huan xasāsti' quilhtamacuj. 6 Lā' como xlaca'n tataxtutāyanī't na ixtej
Dios, tūlatza' cāmāxtapālīnīpalacan hua'chi tatlahualh xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh
talakapalanī't Jesús a'nchī nīlh nac cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā ixO'kxa' Dios.
7 Chuhua'j quit iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi lītalacastuca. Nac cā'tacuxtu maklhūhua'
la huan xcān. Lā' huan xcān chū'hua' nac huan ti'ya't. Lā' chuntza' līlana'n lā' chuntza'
talīhuā'yan a'ntīn tascuja nac huā'mā' ti'ya't. Chuntza' līla chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
8 Lā' nac ti'ya't a'nlhā staca xmān lhtucū'n lā' chi'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan
que tū' tzey. Lā' natalhcuyu. Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntīn tataspi'tchokonī't na ixtej
Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan

9 A'yuj chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzī que hui'xina'n tū' taspi'tchokonī'ta'ntit huan
nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. 10 Huāk a'ntū Dios tlahua, xla'
huāk tzey. Xla' tū' catipātza'nkālh a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī māsu'yunī'ta'ntit
que pāxquī'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit ā'makapitzīn
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' ticāmaktāyapā'na'ntitcus. 11 Quit lej iclacasqui'n que milīhuākca'n
hui'xina'n cascujtit chuntza' līhuan lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj. Lā' chuntza'
napātle'ke ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. 12 Tū' iclacasqui'n que laclhquititni'
nala'yā'tit. Iclacasqui'n que nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā'
tapātīni'n. Xlaca'n tamaklhtīni'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.
13 A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū natlahuani', Dios tapācuhuīlh māni' ū'tza',
como tintī' ā'kalhatin más xaka'tla'. 14 Lā' Dios hualh:
Lej ixlīstu'ncua' na'icsicua'lanālīyāni' quit.
Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.
15 Lā' Abraham pō'ktu ka'lhīlh lā' tū' jiclhua'lh. Lā' chuntza' maklhtīni'lh a'ntū Dios
ixuaninī't. 16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua' a'ntū xla' chihuīna'n,
xla' māpācuhuī ā'kalhatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē namāpātīnī palh tū' natlōkentaxtū.
Lā' chuntza' talīko'xamixa a'ntī ixtalāquilhnī como taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī
que natlōkentaxtū. 17 Lā' nā Dios tapācuhuīlh māni' ū'tza'. Chuntza' tlahualh como
ixlacasqui'n que nataca'tzī huan tachi'xcuhuī't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla'
natlōkentaxtū a'ntū hualh. 18 Quina'n ca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū Dios hualh,
como tapācuhuīlh māni' ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj
como hua'chilh tzā'lani'nī'ta'uj a'ntū lījicua' lā' lakminī'ta'uj Dios. Lā' Dios hualh que
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti' quinquil-
htamacujca'n para pō'ktu. 19 Lā' como ca'tzīyāuj que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n
para pō'ktu, chuntza' tū' tamakchuyīnī'ta'uj. Lā' chuntza' quina'n hua'chi a'ntū tzanc-
stāya. Ca'tzīyāuj que natanūyāuj nac a'kapūn a'nlhā sicua'lanālanī't. 20 Lā' a'ntza' xapū'la
tanūnī't Jesús a'nlhā natanūyāuj. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n, como
xla' lalh xapuxcu' sacerdote para pō'ktu hua'chi Melquisedec.

7

Jesucristo līmānūcanī't ixlīsacerdote chuntza' hua'chi līmānūca Melquisedec

1 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote Dios xala' nac
a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla' ixtaspi'tmā' de huan nac
guerra a'nlhā ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā' Melquisedec sicua'lanālīlh. 2 Lā' Abraham
maxquī'lh huan ixlītāpācāuj de ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixlīminī't de huan nac guerra.
Huan tacuīni' Melquisedec huanicu'tun "rey a'ntī lej tzey". Lā' xla' rey ixuanī't nac
Salem. Lā' Salem huanicu'tun "ca'cs huī'". Lā' chuntza' ixtacuīni' huanicu'tun "huan
rey a'ntī cāmāko'xamixī huan tachi'xcuhuī't". 3 Tū' tatzo'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't
Melquisedec. Lā' tū' tatzo'kni' nīn kalhatin de ixpap. Lā' tū' tatzo'kni' a'xni'ca'
Melquisedec lacatuncuīlh lā' nīn a'xni'ca' nīlh. Lā' chuntza' xla' kalhatin sacerdote
ixuanī't līhuan ixlahuī'. Lā' huā'mā' hua'chi ixO'kxa' Dios.

4 Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalhatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī lej ixtasqui'nī.
Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n israelitas lā' xla'
maxquī'lh Melquisedec ixlītāpācāuj de ixlīhuāk a'ntū tlajalh nac guerra. 5 Lā'
ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n tamaklhtīni'lh huan ixlītāpācāuj
a'ntū ixtatlaja ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuanī't huan ley. Tamaklhtīni'lh de
ixtā'israelitasca'n, a'yuj xlaca'n nā ī'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuanī't, como Abra-
ham ū'tza' ixpapca'n ixlīhuākca'n huan israelitas. 6 Lā' Melquisedec, a'yuj tū'
i'xtalakapasni' Leví ixuanī't, xla' maklhtīni'lh ixlītāpācāuj a'ntū ixtlajanī't Abraham lā'
ū'tza' sicua'lanālīlh Abraham. Lā' Abraham ū'tza' a'ntī Dios huanilh que lej namaxquī'
lhūhua' ixnatā'na'tna' lā' ixtatlahualh lakatin ka'tla' nación. 7 Chuntza' māchekxīcan que
Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuanī't lā' Melquisedec más xaka'tla' ixuanī't. Chuntza'
māchekxīcan como ca'tzīkō'can que más xaka'tla' a'ntī sicua'lanālīni'n lā' tū' lej ka'tla'
a'ntī sicua'lanālīcan. 8 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī ixtamaklhtīni'n ixlītāpācāuj a'ntū
ixtatlaja huan israelitas, lā' xlaca'n tanīlh chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus, como tū' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios palh
nīlh. 9 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtīni'n huan ixlītāpācāuj de ixtatlajca'n israeli-
tas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví māpalana'lh a'xni'ca' Abraham māpalalh Melquisedec.
10 Chuntza' tzē nahuanāuj como Leví ī'xū'yātā'nat Abraham ixuanī't, lā' a'yuj tūna'j
ixlacatuncuī a'xni'ca' Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

11 I'xū'yātā'natna' Leví, a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n ixtascuja chu a'nchī
huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' como huā'mā' ley tūla cātlahua lactzey
huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī Dios lacasqui'n, chuntza' ixtasqui'nī ā'kalhatin sacerdote
hua'chi Melquisedec lā' tū' hua'chi Aarón. 12 Lā' a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncnu'
sacerdotes, tasqui'nī que naxtāpalīcan huan ley. 13 Lā' huan xasāsti' sacerdote, ū'tza'
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' tū' ī'xū'yātā'nat Leví. Xla' ī'xū'yātā'nat Judá. Lā' huan
ī'xū'yātā'natna' Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote. 14 Ca'tzīkō'can que quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo, xla' ī'xū'yātā'nat Judá ixuanī't. Lā' Moisés, a'xni'ca' līchihuīna'lh sacerdotes,
tuntū' hualh de Judá lā' ī'xū'yātā'natna'.

15 Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī't ā'tāpātin sacerdote. Lā' ū'tza' huā'mā'
a'ntī Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec. 16 Melquisedec tū' tanūlh ixlīsacerdote chu
a'nchī ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh ixlīsacerdote
como xla' ka'lhī līmapa'ksīn a'ntūn tū' maktin catisputli, como xla' natahui'la para pō'ktu.
17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.

Hui'x hua'chi Melquisedec.

18 Huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla quincātlahuayāni'
lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. 19 Huā'mā' ley tūla quincātlahuayāni' lactzey. Pero
chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más xatzey. Tzētza' nalaktapajtzūyāuj Dios.

20 Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlīsacerdote. 21 Lā' tū' chuntza'
hualh a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzīn sacerdotes. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios
a'nlhā huan:
Huan Māpa'ksīni' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan: "Hui'x kalhatin
sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec".
22 Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā' a'ntū xala' pū'la,
xla' tū' lej tzey. 23 Huan ā'makapitzīn sacerdotes lej lhūhua' ixtahuanī't como ixtanītēlha
lā' ixtatanūtēlha ā'makapitzīn ixlaktapalhca'n. 24 Lā' Jesucristo xla' huī' para pō'ktu lā'
tū' makxteka de ixlīsacerdote. Lā' tū' catitanūlh ā'kalhatin ixlaktapalh. 25 Lā' ū'tza' Jesu-
cristo tzē nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios por ixpālacata Jesucristo.
Huā'mā' tzē natlahua como xla' huī' para pō'ktu lā' pō'ktu squi'ni'mā' Dios por a'ntīn
takalhlaka'ī' xla'.
26 Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi tasqui'nī. Ixlīhuāk a'ntū
tlahua, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin. Lā' nīn tuntū' tlahuanī't
a'ntūn tū' tzey. Xla' tū' hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' hui'lacha'
nac a'kapūn a'nlhā lej a'cnīni'ni'can. 27 Xla' tū' hua'chi ā'makapitzīn xanapuxcu'nu'
sacerdotes. Xlaca'n lakalīyān ta'a'ksajuī' Dios. Xapū'la tatlahua para ixtalaclē'i'ca'n
māni' ū'tunu'n lā' ā'calīstān tatlahua para ā'makapitzīn. Jesucristo tū' chuntza' tlahua.
Xla' mālacnūlh xmān lakatin lē'ksajna'. Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh
ixa'cstu nac cruz. Lā' huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para pō'ktu. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū
Dios mātzo'knīlh Moisés, ixcāmānūcan chi'xcuhuī'n hua'chi xanapuxcu'nu' sacerdotes.
Lā' como chi'xcuhuī'n ixtahuanī't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' maxquī'canī'ttza'
huā'mā' ley, Dios hualh que stu'ncua' namānū ixO'kxa' ixlīsacerdote. Lā' mānūlh
ixlīsacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza' lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

1 A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacerdote chu a'nchī
tasqui'nī. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n. Xla' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j
Dios nac a'kapūn. 2 Xla' ū'tza' xapuxcu' sacerdote nac lītokpān a'ntū hui'lacha' nac
a'kapūn. Lā' huanmā' lītokpān tlahualh Dios lā' tū' tachi'xcuhuī't. 3 Huan ixlītlōt
kalhatin xapuxcu' sacerdote, xla' xmān mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'nī
que Jesucristo ixmālacnūni'lh lē'ksajna' Dios. 4 Palh Jesucristo latlā'huancus cahuā nac
quilhtamacuj, xla' tū' ixlalh ixlīsacerdote, como huan sacerdotes huā'tzā' tamālacnūni'
Dios lē'ksajna' chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. 5 A'ntū huan sacerdotes
huā'tzā' tatlahua, xla' hua'chi xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac a'kapūn. Lā' nā
chuntza' Moisés. A'xni'ca' xla' ixtlahuamā' huan lītokpān de ko'xka', Dios huanilh:
Catla'hua'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.
6 Más xatzey a'ntū tlahua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo. Más xatzey huan
convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā' huan tachi'xcuhuī't. Por ixpālacata
tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhuī't. Huā'mā' más xatzey como, chu a'nchī huā'mā'
convenio, Dios nacātlahuani' huan tachi'xcuhuī't a'ntū más xatzey.
7 Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'nī. U'tza' lītlahuaca ixlītāpātu'
convenio. 8 Lā' Dios ixca'tzī que huan tachi'xcuhuī't tū' tatlōkentaxtūlh. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:
Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio con huan
tachi'xcuhuī't israelitas lā' ī'xū'yātā'natna' Judá.
9 Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con ī'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca' iccāmāxtulh
de huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.
Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.
U'tza' iclītaxtunquīlh quit de xlaca'n.

10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio con huan
tachi'xcuhuī't israelitas.
Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun.
Quit na'icla ixDiosca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.
11 Nīn tintī' catihuanilh ixtā'tin nīn ixtā'chic: “Tasqui'nī que hui'x nalakapasa' Dios”.
Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlīhuākca'n naquintalakapasa a'ntī xalaka'tla'n lā'
xalacti'na'j.
12 Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.
13 Lā' como Dios līchihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huā'mā' māsu'yu que huan
xapū'la convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza' catimaclacasqui'nca.

9

Xtunc a'nchī mācā'tanīcan Dios chu a'nchī huan xasāsti' convenio

1 Huan xapū'la convenio māpa'ksīni'lh a'nchī līmācā'tanīcan Dios. Lā' a'nlhā ix-
tamācā'tanī Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhuī't. 2 Tatlahualh lakatin lītokpān de
ko'xka'. Lā' ixka'lhī lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi lakatu' cuarto. Lā' huan nac xapū'la
cuarto ixuī' huan a'ntū ixpūyāhuacan ceras. Lā' nā ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi
a'ntū ixlē'ksajuī'can Dios. Huā'mā' cuarto ixuanican Tasicua'lanālīn. 3 Lā' na ixkēn huan
cortina ixuī' ā'lakatin cuarto a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. 4 Lā' nac huā'mā'
cuarto ixyā lakatin pūmacamāstā'n de oro a'nlhā ī'lhcuyucan pūm. Lā' nā a'ntza' ixuī'
lakatin caja ixlīmactlahuacanī't oro. Lā' na ixchakān huanmā' caja ixtojōma' lakatin
xālu de oro a'ntū ixpūtojōma' huan līhua't a'ntū ixuanican maná. Lā' nā huan nac caja
ixtojōma' huan ixpāla'c Aarón a'ntū ixlakapu'nī't lā' nā huan lakatu' chihuix a'nlhā
ixcātzo'kcanī't huan lakacāuj līmāpa'ksīn. 5 Lā' na ixkalhni' huan caja ixtayāna' kalhatu'
ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'nī't na ixkalhni' huan caja. Lā' a'ntza'
na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'nī ixmālacnūcan huan lē'ksajuī'n para que Dios
ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza' ictilīchihuīna'lh huā'mā'.
6 Chuntza' ixlacāxlakō'nī't ixlīhuāk. Huan sacerdotes lakalīyān ixtatanū huan nac
xapū'la cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. 7 Lā' xmān huan xapuxcu' sacerdote
tzē ixtanū nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān maktin ixtanū lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca'
ixtanū, ixmānū huan ka'lhni' a'ntū ixmālacnūni' Dios. Huā'mā' ixmālacnū por ixtalaclē'i'
māni' ū'tza' lā' nā ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 8 Chuntza' huan Espíritu Santo
quincāmāsu'ni'yāni' que līhuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū na ixlīlakatu'
cuarto, tūna'j ixcāmāsu'ni' Dios a'nchī nalītanūcan nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más
tasicua'lanālīn. 9 Huan lītokpān de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu hua'chi a'ntū
a'nan chuhua'j. A'yuj xlaca'n ixtamālacnū lē'ksajna' lā' animalhna' a'ntū xatamaknīn,
xlaca'n tūla ixtaca'tzī palh lej stu'ncua' ixcāmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. 10 Huan ta-
lanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza' a'ntū ixtahua' lā' ū'tza' a'nchī ixtalīpaxa lā' a'nchī
ixtalīlakche'kē' ixpulātuca'n chu a'nchī ixleycan. Huā' tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū
līhuan Dios tūna'j ixtlahua huan xasāsti' convenio.
11 Chuhua'j lacāxtlahuacanī't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūnī't xapuxcu'
ixlīsacerdote. Xla' tlahua huan ixtascujūt xapuxcu' sacerdote nac lakatin lītokpān a'nlhā
más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' lītokpān tū' tatlahualh chi'xcuhuī'n, como tū'
xala' nac quilhtamacuj. 12 Huan ā'makapitzīnni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan
na ixlīlakatu' cuarto lā' ixtamānū ixka'lhni'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā'
ka'lhni' ixtamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhni' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza'
māni' ixka'lhni'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūnī'ttza' nac a'kapūn,
a'nlhā más tasicua'lanālīn. Lā' ū'tza' tzē nalīmāpala quintalaclē'i'ca'n para pō'ktu. 13 Huan

sacerdotes, xlaca'n ixtalīpa'lha huan tachi'xcuhuī't con ixka'lhni'ca'n chivos lā' huācax
lā' con xalhca'ca'n huan xalhcuni' huācax. 14 Lā' ixka'lhni' Cristo tzē natlahua a'ntū
más tzey. Huan Espíritu Santo maktāyalh. Lā' huan Espíritu Santo huī' para pō'ktu.
Lā' chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huanmā'
lē'ksajna' ixlīstu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhni' Cristo māpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla'
lactzey cātlahuanī't quintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' quincāmāmakchuyīyāni' a'nchī
xapū'la ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū quincāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē
tā'scujāuj Dios xalakahuan.
15 Chuntza' ū'tza' Cristo a'ntī cāxtlahualh huan xasāsti' convenio. Lā' por huanmā'
convenio, Dios nacāsicua'lanālī para pō'ktu xlaca'n a'ntī cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi
Dios hualh xapū'la. Como Cristo nīnī'ttza' por quimpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani'
ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio.
16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ixherencia, līhuan
tūna'j nī huan chi'xcu' huan ca'psnat tuntū'na'j ixtapalh. 17 Huan ca'psnat tuntū'
ixtapalh līhuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca' huan chi'xcu' nanī, huan xacamana'
natamaktlhtīni'n huan herencia. 18 Nā chuntza' Dios a'xni'ca' tlahualh huan xapū'la
convenio con huan tachi'xcuhuī't, ixtasqui'nī que nanī lakatin animal. 19 Moisés
xapū'la cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn chu a'nchī huan huan
ley. A'calīstān mā'ca'lh lana a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo lā' līmāca'huī'lh con
huan ixka'lhni' huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccanī't xcān. Lā' līlaxmani'lh huan libro
a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā' cālītlahualh huan ka'lhni' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhuī't.
20 Lā' hualh Moisés: "Huā'mā' ka'lhni' māsu'yu que tzucunī'ttza' huan convenio a'ntū
hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza' māpa'ksīnī't Dios". 21 Nā chuntza' Moisés
lītlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac lītokpān de ko'xka' lā' na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na
na ixchakān a'ntū ixtamaclacasqui'n a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. 22 Lā' chu a'nchī huan
huā'mā' ley, huāk līxapacan con ka'lhni'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhni' a'ntū
xatamaknīn, Dios tū' cāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't

23 Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhni' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac lītokpān de
ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac
a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū
más xatzey. Cristo hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna'
a'ntū māni' ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. 24 Cristo tū' huī' nac lītokpān
a'nlhān tatlahuanī't tachi'xcuhuī't. Huan lītokpān a'ntū yā nac quilhtamacuj xmān
hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn.
Lā' a'ntza' huī' na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios por quina'n. 25 Huan
xapuxcu' sacerdote xala' nac quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta
huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n lakatin
lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū' chuntza' tlahualh. Tū'
maklhūhua' talacnūlh. 26 Palh xla' ixtalacnūlh maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde
a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin milh
nac quilhtamacuj huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza' cālīmāpānūni'lh
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 27 Quilīhuākca'n nanīyāuj xmān maktin. Lā' ā'calīstān
Dios naquincājuzgarlīyāni'. 28 Lā' nā chuntza' Cristo, xmān maktin talacnūlh hua'chi
lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. Tū'tza' ā'maktin catimilh
para namāpala. A'xni'ca' namin ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntīn taka'lhīmā'na xla'.

10

1 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla quincātlahuani'yāni' a'ntū
Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh tlōlakamakxtucanī't a'ntū más xatzey. Chu

a'nchī huan huā'mā' ley, pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūni' Dios chūntza' huan tamā'na
lē'ksajna'. Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūcan chu a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla cātlahua
xalacuan xlaca'n a'ntī chuntza' talīmācā'tanī Dios. 2 Palh huan ley ixcāmāpānūni'lh
cahuā ixtalaclē'i'ca'n, xlaca'n tū'tza' i'xta'u'cxca'tzīlh palh talaclē'ncus cahuā, lā' chuntza'
ixtamakxtekli de tamālacnū lē'ksajna'. 3 Huan ley tūla cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Huan
lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n lakatunu' cā'ta.
4 Huā' tamā'na lē'ksajna' tū cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n, como ixka'lhni'ca'n huan toros lā'
chivos tūla xapa huan talaclē'i'.

5 U'tza' līhualh Cristo a'xni'ca' ixmimā'tza' nac quilhtamacuj, huanilh Dios:
Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan lē'ksajuī'n.
Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū quē'cstu.
6 Tū' lakatīya' a'nchī a'ksajuī'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.
Lā' tū' lakatīya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.
7 Lā' ū'tza' iclīhualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios".
8 Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakatī a'nchī mālacnūni'can xatamaknīn animalhna'
lā' lē'ksajuī'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n, lā' tū' lakatī a'ntū
tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' līpāxuhua Dios a'yuj
tamālacnū huan lē'ksajna' chu a'nchī huan ley. 9 Lā' ā'calīstān Cristo hualh: "A' icuī', Dios.
Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'". Chuntza' māchekxīcan que Dios māpānūlh a'nchī
ixmālacnūni'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j xmān tasqui'nī a'nchī talacnūlh
Cristo ixa'cstu. 10 Jesucristo tlahualh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Xmān maktin
mālacnūni'lh Dios ixmacni'. Lā' chuntza' cālītlahualh xalacuan huan tachi'xcuhuī't para
pō'ktu.

11 Ixlīhuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tatlahua ixtascujūtca'n lakalīyān. Lā'
maklhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā' tamā'na lē'ksajna' tū' maktin
caticāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachixcuhuī't. 12 Lā' Cristo xmān maktin nīlh. Lā'
chuntza' līmālacnūlh lakatin lē'ksajna' a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' tuncan tahui'lalh
na ixpāxtūcāna'j Dios, como Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. 13 A'ntza' ka'lhīmā' hasta
a'xni'ca' Dios nacātlaja ixtā'ca'tza lā' nacāmātlōkentaxtūnī a'ntū lacasqui'n Cristo. 14 Cristo
mālacnūni'nī't Dios xmān lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālītlahualh lacuan para pō'ktu na
ixlacapūn Dios ixlīhuākca'n a'ntī cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n. 15 Lā' huan Espíritu Santo
māsu'yu que huā'mā' xastu'ncua'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh xapū'la:
16 A'calīstān na'ictlahua lakatin convenio con xlaca'n, hualh Dios.
Chuntza' nala: Quit na'iccāmāmāchekxīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' quit na'ictlahua que natatlōkentaxtūcu'tun.
17 Lā' ā'calīstān hualh:
Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.
Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahualh.
18 Lā' chuntza' Dios quincāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū'tza' tasqui'nī namālacnūni'yāuj
Dios ā'lakatin lē'ksajna' a'ntū naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

19 Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū' tijicua'nāuj
natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej sicua'lanālānī't. 20 Huan
sacerdotes xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n natamālaquī' huan cortina a'xni'ca'
natatanū huan nac cuarto a'nlhā lej tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan
cortina a'nlhā talactanū nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīnī'ttza'
por quina'n, quincāmālaquī'ni'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac a'kapūn. Lā'
chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios. 21 Cristo, ū'tza' xapuxcu' sacerdote. Xla' squi'ni'
Dios por quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios. 22 U'tza' nalīlaktapajtzūyāuj Dios lā'

namācā'tanīyāuj como līpāhuanāuj Dios lā' tlahuacu'tunāuj a'ntū xla' lacasqui'n, lā'
como ca'tzīyāuj que quintalaclē'i'ca'n quincātamāsputūnu'ni'nī'ta'ni'tza'. Hua'chilh
cāche'kē'canī'ttza' quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān. 23 Quina'n huanāuj que
ka'lhīmā'nauj a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni'. Tū' tijiclhua'yāuj nīn macsti'na'j a'nchī
ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 24 Nalāpāstacāuj kalhatunu' de quina'n.
Lā' nalāmaktāyayāuj chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nalāpāxquī'yāuj lā'
ā'chulā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. 25 Makapitzīn tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'.
Xatzey natakēxtimīyāuj. Chuntza' nalāmāhuixcānīyāuj. Huā'mā' ū'tza' lej tasqui'nī como
ca'tzīyā'tit hui'xina'n que tapajtzūmā'tza' huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo namimpala.

26 Palh kalhatin māca'tzīnīcanī't a'ntū xastu'ncua' lā' palh lakmaka'n Jesucristo,
chuntza' tintī' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. 27 Xmān najicua'n de a'ntū
napātle'keni' a'xni'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīnī nac macscut a'nlhā nacālhcuyu
ixtā'ca'tza. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o
kalhatu'tun testigos ixtahuan palh kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūnī't huan ley,
chuntza' ixtalīmaknī. Lā' tū' ixtalakalhu'man. 29 Chuntza' ixcāmāpātīnīcan a'ntīn tū'
ixtatlōkentaxtū huan ley xala' makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnīcan palh kalhatin
lakmaka'nī't Cristo lā' palh puhuanī't que tuntū' ixtapalh huan ixka'lhni' Jesucristo.
Jesucristo, ū'tza' a'ntī nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n chu a'nchī
huan xasāsti' convenio. Lā' chuxatī a'ntī lakmaka'n Jesucristo lej namāpātīnīcan como
chuntza' lakmaka'n huan Espíritu Santo. Lā' xla' lej quincālakalhu'manāni'. 30 Ca'tzīyāuj
que Dios huanī't: "Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Natamāpala con quit. Quit huan Māpa'ksīni' lā' quit na'iccājuzgarlī quintachi'xcuhuī't".
31 Lej līmodels' palh namāpātīnī kalhatin huan Dios xalakahuan.

32 Capāstactit hui'xina'n a'nchīn cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca' chū'cus cātamāsu'ni'ni'
ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyā'tit a'nchī ixcātamacaputzayāni'. 33 A'katunu'
ixcātalakapalayāni' lā' ixcātatucsāni' nac cā'lacapūlhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn ix-
tapātīni'n chuntza', hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit chu lakatin. 34 Lā' lakalhuma'ntit
hui'xina'n a'xni'ca' cātachī'ni' makapitzīn de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū
ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n tū' līlakaputzatit como ca'tzīyā'tit que ka'lhī'yā'tit nac a'kapūn
a'ntū más xatzey lā' a'ntūn tū' maktin catisputli. 35 Lā' chuhua'j, tū' catitamakchuyī'tit.
Capāstactit que namaklhtīni'nā'tit a'ntū xatzey nac a'kapūn. 36 Capātītit. Lā' tū' timakx-
tekā'tit de natlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n. Chuntza' namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios
huan que naquincāmaxquī'yāni'. 37 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Tū'tza' lej makān sputa, namin a'ntī ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.
38 Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para
pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclīpāxuhua.
39 Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tataxtutāya na ixtej Dios lā' tatza'nkā. Quina'n
līpāhuanāuj Dios lā' pūtaxtunī'taujtza'.

11

Xa'nca talatā'kchokolh xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh

1 Lā' como līpāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū ka'lhīmā'nauj. Lā' nā
ca'tzīyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzī'nāuj. 2 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
makān, xlaca'n ixtamāpāxuhuī Dios, como xlaca'n ixtalīpāhuan Dios.

3 Lā' nā quina'n, como līpāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tzīyāuj que Dios tlahualh huan
quilhtamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyu' lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn. Dios
hualh lā' xmān chuntza' tlahuakō'lh. Dios cātlahualh a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la
tuntū' ixa'nan a'ntū tzē ixlaktzī'ncan.

4 Lā' Abel, como ixlīpāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatzey
lā' tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios laktzī'lh que
tzey. Lā' Dios maklhtīni'lh huan lē'ksajna' a'ntū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj
nīnī'ttza', quinticāmāsu'ni'yāni' que tasqui'nī nalīpāhuanāuj Dios.
5 Lā' nā Enoc ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn. Lā' tūlalh
kaksca, como Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca' Enoc ixlatlā'huancus nac
quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhuī Dios. 6 Nīn tintī' tzē māpāxuhuī Dios palh tū' līpāhuan
Dios. A'ntīn tamin tamācā'tanī Dios, tasqui'nī que xlaca'n natakalhlaka'ī' que Dios huī'
lā' cāmaktāya a'ntī nataputza Dios con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n.
7 Lā' nā Noé ixlīpāhuan Dios lā' kalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'nchī Dios ixuaninī't
que namin lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlahualh lakatin barco. Lā' chuntza'
tapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Lā' como Noé tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixuaninī't, chuntza'
ixtasu'yu que huan ā'makapitzīn tū' lactzey ixtahuanī't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū'
stu'ncua' a'ntū ixuanī't Dios. Lā' como Noé ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios māpānūni'lh
ixtalaclē'i'.
8 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' a'kahuāna'lh a'xni'ca' Dios huanilh que na'a'n
nac lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham taxtulh de ixā'lacchicni', a'yuj
tū' ixca'tzī a'nlhā nachā'n. 9 Lā' como Abraham ixlīpāhuan Dios, xla' chā'lh huan nac
ti'ya't a'nlhā namaxquī'can, chu a'nchī Dios ixuaninī't. A'ntza' ixuī' hua'chi kalhatin
makatiyāti'. Ixlahuī' nac lakatin chic de ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahuī' ixo'kxa'
a'ntī ixuanican Isaac lā' nā ixtā'nat a'ntī ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh
huan ti'ya't. 10 Chuntza' ixlīlahuī' Abraham como ixka'lhīmā' que ixchā'lh nac huan
cā'lacchicni' a'ntū Dios ixtlahuanī't chu a'nchī ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū'
maktin catisputli.
11 Lā' nā Sara ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē līka'lhīlh kalhatin ixcaman, a'yuj
to'kotzīntza' ixuanī't. Lā' a'yuj ixpātle'kenī'ttza' para naka'lhī ixcaman, Sara kalhlaka'ī'lh
palh Dios namaxquī' huan ska'ta' chu a'nchī Dios ixuanī't. 12 Chuntza' Dios maxquī'lh
kalhatin ixo'kxa' Abraham a'yuj lejtza' papatzīn ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā'
ī'xū'yātā'natna' Abraham lej talhūhua'lh hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu'
a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.
13 Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanīlh. Lā' a'xni'ca' tanīlh, tūna'j ixtamaklhtīni'n
a'ntū Dios hualh que ixcāmaxquī'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzī'n de makat. Lā'
tapāxuhualh como ixtaca'tzī que Dios ixtlōkentaxtūlh a'ntū ixcāhuaninī't. Xlaca'n lej xa'nca
tahualh que ixtalatlā'huan nac quilhtamacuj hua'chi makatiyātī'n. 14 Como chuntza'
ixtachihuīna'n xlaca'n, chuntza' māchekxīcan que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la.
15 Xlaca'n tū' ixtapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Palh chuntza'
ixtapuhualh, ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. 16 Xlaca'n tū' ixtapāstaca huan xcānsipej
a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Ixtapāstaca ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más xatzey lā' a'ntū
hui'lacha' nac a'kapūn. U'tza' Dios tū' līmāxana'n a'xni'ca' xlaca'n tahuan que ū'tza' ix-
Diosca'n. Lā' Dios cāxui'līnī't lakatin xcānsipej nac a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.
17 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. U'tza' ixa'mā' līmaknī huan Isaac a'ntī xmān
kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxquī'cu'tun hua'chi lakatin lē'ksajna' Dios. Chuntza' Dios
ixmāpa'ksīnī't como ixlacasqui'n que Abraham namāsu'yu palh stu'ncua' ixkalhlaka'ī'.
18 Abraham ixa'kahuāna'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixuaninī't que por ixpālacata Isaac,
Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'yātā'natna'. 19 Abraham ixa'mā' maknī huan Isaac chu
a'nchī Dios ixuaninī't, como ixca'tzī que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como
tū' lej makān ī'sputa para ixmaknīca Isaac, hua'chīlh Dios mālakahuanīchokolh.
20 Lā nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixo'kxa'n a'nchī Dios
ixcāsicua'lanālīlh. Lā' ixo'kxa'n ixcāhuanican Jacob lā' Esaú. 21 Lā' nā Jacob ixlīpāhuan
Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixnatā'natna', a'ntī ixo'kxa'n José, a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh.

Chuntza' cāhuanilh a'xni'ca' ixa'mā'tza' nī. Pūtaquilhpūtalh ixpāla'c lā' mācā'tanīlh Dios.
22 Lā' nā José ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' a'xni'ca' tū'tza' makān ī'sputa para nanī, xla'
hualh que huan israelitas natataxtu de nac Egipto. Lā' māpa'ksīni'lh que nacālē'ncan
ixlucutnu' a'xni'ca' natataxtu de a'ntza'.

23 Lā' huan ixtāta' lā' ixtzī't Moisés nā ixtālīpāhuan Dios. Lā' a'nlhā ixtahui'lāna'
xlaca'n, huan rey māpa'ksīni'lh que nacāmaknīkō'can ixlīhuāk huan lakska'tā'n a'ntī
xalacchi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tū' tajicua'nli a'xni'ca' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan rey. Lā'
Moisés mātzē'kca a'xni'ca' ixtō'lanī'tcus. Xlaca'n talaktzī'lh que lej tzēhuanī't ixuanī't lā'
xlaca'n tamātzē'kli lakatu'tun mālhcuyu'. 24 Lā' nā Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza',
a'xni'ca' chi'xcu'tza' ixuanī't, tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto,
a'nlhā ixmakastacnī't huan i'xtzu'ma'jāt rey. 25 Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā' na
ixchic huan rey, como a'ntza' ixlīpāxuhuacan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh que más tzey
nacātā'latahui'la ixtachi'xcuhuī't Dios a'yuj capātīni'lh. 26 Moisés puhualh que más xatzey
a'kahuāna'ni'can Cristo a'yuj ixlakmaka'nca. Lā' puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh
huan a'nchī ixlīricoca'n xalanī'n nac Egipto. Xla' tū' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac
quilhtamacuj. Xla' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac a'kapūn. 27 Lā' como Moisés
ixlīpāhuan Dios, lā' xla' taxtulh de nac Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzī
palh ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios. Xla' hua'chilh ixlaktzī'nī't Dios, a'yuj tūla
laktzī'ncan.

28 Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksīlh huan israelitas que ixtamaknīlh
borregos lā' ixtalītlahualh macsti'na'j huan ixka'lhni' na ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza'
huan ángel tū' cāmaknīlh ixlīmaksāsti'ca'n huan israelitas a'xni'ca' cāmaknīlh huan
ixlīmaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto. 29 Lā' huan israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n
tapātacutli huan Mar Rojo, hua'chi nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n
nac Egipto a'ntī ixtastālani', a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xlaca'n tajicsua'kō'lh.

30 Lā' huan israelitas, como ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n lakatojon chi'chini' ix-
tatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' lī'a'kā'lh
huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'nī't huan cā'lacchicni'. 31 Lā' cāmaknīca a'ntī
xalanī'n nac Jericó a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'ntī pū'la ixcāka'lhī
ixtatā'chihuīnni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlīpāhuan Dios, xla' ixcāmānūnī't na
ixchic huan israelitas a'ntī ixta'a'nī't tapūlaktzi'hui'līni'n nac huanmā' ti'ya't. Lā' ū'tza' tū'
talīmaknīlh huan Rahab.

32 Tū' tasqui'nī que ā'chulā' na'iccālīhuaniyāni' ā'makapitzīn antī ixtalīpāhuan Dios.
Tū' icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatlahualh Gedeón lā' Barac lā'
Sansón lā' Jefté lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. 33 Xlaca'n ixtalīpāhuan
Dios. Lā' ū'tza' talītlajalh ā'makapitzīn xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksī. Lā' como ixtat-
lahua a'ntūn tzey, Dios cāsicua'lanālīlh chuntza' a'nchī ixcāhuaninī't. Lā' ā'makapitzīn
ixcālakmānūcan huan leones. Lā' Dios cāmaktāyalh lā' chuntza' tū' cāmaknīca. 34 Lā'
ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac cā'macscutnu'. Lā' xlaca'n tū' talhculh. Lā' ā'makapitzīn
ixcāmaknīcu'tuncan con espada. Lā' xlaca'n tapūtaxtulh. A'yuj xlaca'n tū' lej lactli'hui'qui
ixtahuanī't, Dios cāmātli'hui'quīlh. Lā' tū' ixtajicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixta-
makatzā'la ixtā'ca'tzaca'n. 35 Lā' makapitzīn puscan, Dios cāmālakahuanīni'chokolh ixca-
mana'ca'n, a'ntī ixtanīnī'tcus.

Lā' ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't cāmāpātīnīca hasta lhān tanīlh. Palh xlaca'n ix-
takalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'ī', tū' ixcāmāpātīnīca. Pero xlaca'n tū' takalh-
tatzē'kli, como ixtaca'tzī que ixtaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n a'ntū xatzey a'xni'ca' Dios
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. 36 Lā' ā'makapitzīn lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca.
Lā' ā'makapitzīn cāmānūca nac pūlāchī'n lā' cātūpixui'līca cadenas. 37 Lā' ā'makapitzīn
cāmūta'lamaknīca. Lā' ā'makapitzīn cālīxua'ta'pitzica līxua'ta'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmaknīca
espada. Lā' ā'makapitzīn chū ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā'
chivos. Lā' lacpobres ixtahuanī't. Lā' ixcālakmaka'ncan lā' ixcāmāpātīnīcan. 38 Lā'

ixtatzā'latlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' nac cā'kēstīnni'. Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā' na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac quilhtamacuj lej ixtaca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan ixtatā'lahui'lāna' con xlaca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhuī't.
39 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't lej ixtalīpāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhuī Dios. Lā' a'yuj ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāhuanilh que ixcāmaxquī'lh.
40 Dios, xla' ixlacasqui'n que xlaca'n ixquincātaka'lhīni', como Dios quincācāxui'līni'nī'ta'ni' a'ntū más xatzey. Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlaca'n.

12

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

1 Quina'n ca'tzīyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhuī'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' a'yuj tapātīni'lh, xlaca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios. Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlaca'n. Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū quincāmāmakchuyīyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' catlahuáuj a'ntūn tū' tzey, a'yuj jicslīhua' makxtekāuj. Lā' tū' cajiclhuá'uj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios.
2 Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmaktāyayāni' nakalhlaka'ī'yāuj ā'chulā' līhuan lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'lh a'xni'ca' nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'nca lā' a'yuj lej pātīni'lh, xla' pātīkō'lh como ixca'tzī que ā'calīstān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j huī' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.
3 Capāstactit a'nchī pātīni'lh Jesucristo lā' a'nchī ixtatā'lāsta'la huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajiclhua'tit a'yuj pātīni'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakxtektit natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios.
4 A'yuj a'katunu' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, lej lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey. Lā' a'yuj jicslīhua' pero ū'tza tū' cātalīmaknīnī'ta'ni'.
5 Chō'la pātza'nkānī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios quincāchihuīna'maxquī'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh ixcamana'. Chuntza' huan:
Xa'nca capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuānīyāni' Dios.
Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhnīyāni'.
6 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n a'ntī cāpāxquī'.
Lā' cāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.
7 Capātītit a'xni'ca' cātamāpātīnīyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuānīyāni', chuntza' tasu'yu que cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī que kalhatin xatāta' namā'a'kahuānī ixcaman.
8 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n ixcamana'. Lā' palh tū' cahuā ixcāmā'a'kahuānīni' chuntza' ixtasu'yulh que hui'xina'n tū' stu'ncua' ixcamana'.
9 A'xni'ca' quincātamakastacni' quintāta'ca'n, ixquincātamāpātīnīyāni'. Lā' quina'n ixcā'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' ā'chulā' tasqui'nī quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios a'ntī cāmā'a'nanī quilīca'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
10 Quintāta'ca'n a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n ixquincātamāpātīnīyāni' chu a'nchī ixtapuhuān. Xlaca'n ixtalacasqui'n que līlacatejtin ixlatā'kchokouj nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios quincāmāpātīnīyāni', como quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n lactzey nalayāuj hua'chi xla'.
11 A'xni'ca' quincātamāpātīnīyāni', tū' līpāxuhuayāuj. Lā' a'yuj quincātamālakaputzīyāni', ā'calīstān quincātlahuayāni' lactzey lā' līpāxuj, palh chuntza' līsca'tāuj.

Līјicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

12 Lā' chuhua'j calāmāhuixcānī'tit lā' tū' catalactlajītāya'tit.
13 Xa'nca catlā'hua'ntit na ixtej Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatonkopūlh.
14 Ca'cs catahui'la'tit con ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Catlahua'tit xmān a'ntū līmakuan. Palh kalhatin tū' makxtekcu'tun de tlahua talaclē'i', xla' tū' catitā'latahui'lh Dios.
15 Dios lej lakalhu'manīni'n. Camakxtektit que xla' nacāmaktāyayāni' milīhuākca'n. Tū' catax-tutāya'tit na ixtej Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāya, chuntza'

cāmāmakchuyī ā'makapitzīn a'nchīn takalhlaka'ī'. 16 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Tū'
calakmaka'ntit a'ntū ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun, stā'lh ixherencia
a'ntū ixla' ixlalh como xla' līmaksāsti' ixuanī't. 17 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ā'calīstān
xla' ixlacasqui'n que ixmaxquī'palaca huan herencia. Lā' tū' maxquī'ca. Xla' ixcalhuan
como xtāpalīcu'tulh a'ntū ixtlahuanī't. Lā' tulalh xtāpalīlh.
18 Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xni'ca' Dios māstā'lh huan ley nac kēstīn a'nlhā
huanican Sinaí. Huan israelitas xalanī'n makāntza' tatapajtzūlh huan nac Sinaí. Ta-
laktzī'lh huan lamana' lā' huan cā'pucsua' lā' huan maklipni'. 19 Takaxmatli lakatin
trompeta lā' lakatin tachihuīn. Lā' a'xni'ca' takaxmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n
tasqui'nli que tū'tza' ixtakaxmatli. 20 Lā' lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tintī'
ī'xa'malh huan ixtūtzā'n huan kēstīn. Lā' nā hualh que palh lakatin animal natāya a'ntza'
ka'lhī nalīlacata'lamaknīcan chihuix. 21 Lā' a'ntīn talaktzī'lh huā'mā', lej tajicua'lh. Lā' nā
Moisés hualh: “Icxpipimā' como lej icjicua'n”.
22 Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit nac
ā'lakatin kēstīn a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā huī' Dios xalakahuan.
Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn lā' huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' lej
ta'a'nan lhūhua' ángeles. 23 Lā' a'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā
tatakēxtimīnī't lā' tamācā'tanīmā'na Dios a'ntī xapū'la ixcamana' Dios, a'ntīn tatzo'kni'
ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza' huī' Dios. Ū'tza' a'ntī nacājuzgarlīkō' ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't. Lā' nā a'ntza' tahui'lāna'ncha' ixlīca'tzīnca'n a'ntīn tanīnī'ttza' lā'
Dios cātlahuanī't xalacuan. 24 Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza' a'ntī
māpūtaxtūnu'n. Xla' lacāxtlahuanī't huan xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni' Jesucristo
cāche'kē'ni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' huan lē'ksajna' a'ntū
ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi a'ntū mālacnūlh Abel.
25 Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnīca a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Moisés a'ntīn
Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā' naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' kaxmatcu'tunāuj Dios
a'nchī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. 26 Makāntza' Dios chihuīna'lh a'xni'ca' ixtatakēstoknī't
huan israelitas pajtzu nac Sinaí. Lā' huan ti'ya't tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huanī't:
“Quit na'icchiquipala huan ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan
a'kapūn”. 27 Lā' huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlīhuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't.
Lā' natachoko xmān a'ntūn tūla xakā'līcan. 28 Quina'n natā'latahui'layāuj Dios a'nlhā
xla' māpa'ksīni'n a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios lā'
na'a'cnīni'ni'yāuj lā' namācā'tanīyāuj chu a'nchī hua'chi xla' lacasqui'n. 29 Ixlīstu'ncua'
que Dios hua'chi lakatin ka'tla' lamana' como xla' nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'.

13

Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj, chuntza' nalīmāpāxuhuīyāuj Dios

1 Calāpāxquī'tit milīhuākca'n como hui'xina'n lītā'timīn. 2 Camānū'tit na minchicca'n
a'ntīn taminācha' de makat. A'makapitzīn a'ntīn chuntza' tatlahuanī't, xlaca'n
tamānūnī't ángeles na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū' ixtaca'tzī palh xlaca'n ángeles ix-
tahuanī't.
3 Tū' cacāpātza'nkātit a'ntī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n hua'chilh
nā hui'xina'n xatachī'nī'n con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātit a'ntīn tapātīni'mā'na.
Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n ixpātīni'ntit hua'chi xlaca'n.
4 Lej tzey tapūchahuacan. Tū' līmakuan tlahuacan talākalhī'n. Dios nacāmāpātīnī xlaca'n
a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' ā'catūhuā hua'chi huā'mā'.
5 Tū' xmān capāstactit a'nchī nalīka'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuj catahui'la'tit palh
ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huanī't: “Pō'ktu na'ictā'latahui'layāni'.
Tū' maktin ictimakxtekni'”. 6 Lā' ū'tza' tū' catilījicua'uj. Tzē nahuanāuj:
Huan Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.

Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhuī't.

[7] Cacāpāstactit xlaca'n a'ntīn pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Capāstactit a'nchī xlaca'n ixtalīlatlā'huan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.

[8] Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'nchī ixuanī't xapū'la lā' hasta chuhua'j
lā' para pō'ktu. [9] Tū' catamakxtektit que nacātamāsu'ni'yāni' ā'tāpātin līmāsca'tīn
a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit chuhua'j. Dios ū'tza' a'ntī quincāmaktāyayāni' a'nchī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Huan līmāsca'tīn ixpālacata a'ntū hua'can, huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'. A'yuj ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni' huan tamā'na līmāsca'tīn, huā'mā' tū' cāmaktāya xlaca'n.

[10] Huan sacerdotes a'ntīn tascuja na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n tzē natahua' macsti'na'j de huan ixquinītca'n animalhna' a'ntū mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'canī't Dios a'ntū quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā'
lē'ksajna', ū'tza' Jesucristo. [11] Huan chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhni'
animalhna' xatamaknīn hasta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn a'nlhā ixlīlakatu' cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios huan ka'lhni' para nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixmacni'ca'n huan animalhna' a'ntū xatamaknīn,
huan tamā'na cāmāxtucan de huan ka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhcuyucan. [12] Lā'
nā Jesús nā māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā a'ntza' nīlh. Chuntza' pātīni'lh
como ixka'lhni' ixcālīmāpānūni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. [13] Lej lak-
maka'nca Jesucristo a'xni'ca' māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca huan nac cruz. Lā' quina'n como kalhlaka'ī'yāuj, ka'lhī nā napātīyāuj a'xni'ca'
quincātalakmaka'nāni' por ixpālacata Jesucristo. [14] Huā'tzā' nac quilhtamacuj tintī' huan
cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para pō'ktu. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'lakatin cā'lacchicni' a'ntū
nalaktzī'nāuj ā'calīstān. [15] Tū'tza' mālacnūni'yāuj Dios huan xatamaknīn animalhna'. Līmakuan namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasqui'nī
namāka'tlī'yāuj Dios ixpālacata Jesucristo. [16] Tū' capātza'nkātit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey.
Lā' tū' capātza'nkātit nalāmaktāya'yā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū līpāxuhua Dios.

[17] Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan lītokpānna'. Lā' catlahua'tit a'ntū xlaca'n cātahuaniyāni'. Xlaca'n cāmaktaka'lhāni' hui'xina'n como talacasqui'n que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Xlaca'n natamaxquī' cuenta Dios a'nchīn tascuja. Xlaca'n con tapāxuhuān natascuja palh natlahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksīyāni'. Lā' palh tū' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit, xlaca'n natalīlakaputza. Lā' huā'mā' tuntū' caticātlahuani'ni' hui'xina'n.

[18] Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que ictlōkentaxtūlh a'ntū Dios quilīmāmacū'lh
como pō'ktu ictlahuacu'tun a'ntūn tzēy. [19] Iccāsqui'ni'yāni' que lej caquilālīkalhtō'ka'uj
hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha' a'nlhā hui'lāna'ntit.

Huan līsicua'lanālīn

[20] Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī' qui'a'clhcunucca'n. Xla' mālakahuanīchokolh Jesucristo. Lā' Jesucristo nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' līlacāxtlahualh huan convenio a'ntū lej tzey lā' a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j
xla' pō'ktu quincāmaktaka'lhāni'. [21] Lā' Dios cacāmaxquī'ni' ixlīhuāk a'ntū nacāmaktāyayāni'
natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' nā quina'n caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

[22] Tā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' que līlacatzucu nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni' nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū
i'ccātzo'knuni'nī'ta'ni'. [23] Iccāmāca'tzīnīcu'tunāni' que makxtekcanī'ttza' Timoteo.
Lā' chuntza' tū'tza' tachī'n. Lā' palh xla' namin palaj, naquintā'a'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

24 Cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān. Lā' cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan tā'timīn xalanī'n nac Italia cāmacā'ni'yāni' saludos.
25 Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli Santiago

Lītzucuca huan carta

[1] Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan Māpa'ksīni'
Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milīhuākca'n israelitas a'ntīn tapa'ksīyā'tit con
Dios, a'ntī a'kahua'nī'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntū Dios māstā'

[2] Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'yuj cāpātle'keni'yāni' lej lhūhua' catūhuā
por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo. [3] Ca'tzī'yā'tittza' a'xni'ca' cāpātle'keni'yāni'
huā'mā' lā' palh tū' makxtekā'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit, chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī
natāyani'yā'tit. [4] Lā' pō'ktu natāyani'yā'tit, lā' chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit lā' a'nchī nalītlōkentaxtūkō'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios.
[5] Palh hui'xina'n tū' māchekxīyā'tit a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit xa'nca, casqui'ni'tit Dios
lā' xla' nacāmāmāchekxīnīyāni'. Xla' lej cāmaktāya ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't chu
a'nchī tasqui'nī lā' tū' cālacatā'quī'. [6] A'xni'ca' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios,
napuhua'nā'tit que Dios stu'ncua' nacātamaxquī'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que
Dios tū' caticāmaxquī'ni'. Lā' a'ntī puhuan que Dios tū' catimāstā'lh, xla' tū' xmān tāpātin
ixtapāstacna' ka'lhī. Xla' hua'chi a'xni'ca' huan ū'ni' lakaxtim mā'kchoko huan xasipej
mar. [7] A'ntī puhuan chuntza', Dios tū' catimaxquī'lh a'ntū nasqui'ni'. [8] A'ntīn tū' xmān
tāpātin tapāstacna' taka'lhī, xlaca'n tū' maktin taca'tzī a'ntū natatlahua.
[9] Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, calīpāxuhua'tit como Dios
cālaktzī'nāni' tū' hua'chi chu catīhuāya tachi'xcuhuī't. [10] Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī
lacricos, calīpāxuhua'tit como māchekxīyā'tit que Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chilh
nīn tuntū' ixtapalh. Huan ricosnu' natasputa hua'chi lakatin xa'nat. [11] A'xni'ca' lej
chi'chini'n huan chi'tin scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan ixlītzēhuanī't xla' sputa.
Lā' nā chuntza' talīsputa huan ricosnu' līhuan tatlahua ixnegocioca'n.

A'nchī napātīni'ncan lā' natāyani'can

[12] Līpāxūj tahui'lāna' xlaca'n a'ntī lej līlacatejtin tapātī a'ntū cāpātle'keni'. Palh xlaca'n
natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n
xla' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios cāmālacnūni' a'ntīn tapāxquī'. [13] Lā' palh kalhatin chi'xcu'
puhuan que natlahua a'ntūn tū' tzey, tū' cahualh que Dios māpuhuanīlh a'ntūn tū' tzey.
Dios tū' maktin puhuan natlahua a'ntūn tū' līmakuan. Lā' xla' tū' cāmāpuhuanī huan
tachi'xcuhuī't que catatlahualh a'ntūn tū' līmakuan. [14] A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' puhuan
natlahua a'ntūn tū' līmakuan, xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. [15] Lā' palh
xla' tlahua chu a'nchī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ixtalaclē'i'. Lā' ā'chulā'
tlahuatēlha a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīnī.
[16] Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxokotit, tā'timīn. [17] Huāk xatzey
catūhuā a'ntū quincātamaxquī'nī'tā'ni', huāk macamīn Dios. A'ntī quincāmaxquī'ni' huāk
a'ntūn tzey xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh a'ntūn tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu
ū'tza'tza'. Tū' maktin taxtāpalī nīn macsti'na'j. [18] Dios quincātamaxquī'ni' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n chu a'nchī xla' ixtapuhuān. Quincātamaxquī'ni' quinquilhtamacujca'n
xasāsti' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la'
kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calīstān lhūhua' ā'makapitzīn natakalhlaka'ī'.

A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj

[19] Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milīhuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit ixtachi-
huīn Dios. Lā' capāstacna'ntit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā' tū' na'a'kchipinā'tit.
[20] Huan tā'kcha quincāmāmakchuyīyāni'. Lā' chuntza' tūla tlahuayāuj ixtapuhuān Dios.

21 Camāpānūkō'tit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'lī'tit que natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit. U'tza' a'ntū cāmāca'tzīnīni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūyāni'.
22 Ca'a'kahuāna'ni'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit. Palh puhua'nā'tit
que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstuca'n ta'a'kxokoyā'tit. 23 A'ntī xmān takaxmata
ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni', xlaca'n hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī talakjū
nac espejo. 24 Lā' xmān ixa'cstu laktzī'ncan a'nchī huanī't ixlacan lā' a'n lā' chu
tuncan pātza'nkā a'nchī ixuanī't. 25 Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta tatlahua huan
xatzey ixtachihuīn Dios a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī nalīpūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū' tamakxteka ta'a'kahuāna'ni', lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios nacāsicua'lanālī ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.
26 Lā' palh chā'tin chi'xcu' huan que a'kahuāna'ni' Dios, lā' tūla māpa'ksī ixquilhni' xla'
ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'ni' Dios. 27 A'ntū Dios lacasqui'n que
natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua' kalhlaka'ī'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan lacxcamanīn lā' huan lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk xako'hua'jua' a'ntū xala' nac quilhtamacuj.

2

Tasqui'nī nacālaktzī'nāuj huan tachi'xcuhuī't chu a'cxtim

1 Tā'timīn, calālaktzī'ntit a'cxtim milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'. 2 Na'iccāhuaniyāni' lakatin tamālacastuc.
Kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanū na milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātzāt de oro lā' ixlu'xu' lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā lu'xu'.
3 Lā' hui'xina'n más a'cnīni'ni'yā'tit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlu'xu' lā' huani'yā'tit: "Hui'x
catahui'la' huā'tzā' nac xatzey silla". Lā' huan pobre huani'yā'tit: "Hui'x catāyachī
a'jnanu' o catahui'la' nac piso pajtzu na quintojon". 4 Palh chuntza' tlahua'yā'tit
hui'xina'n, chuntza' tasu'yu que puhua'nā'tit que ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n más
xalacuan. Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.
5 Tā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni' lā' iccāhuanicu'tunāni' huā'mā'. Dios cālacsacnī't a'ntī
lacpobresni'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzī'n hua'chi ricosnu', como talīpāhuan
Dios lā' chuntza' natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxquī'
Dios ixlīhuākca'n natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. 6 Lā' hui'xina'n cālakmaka'nā'tit
huan tī lacpobres. Lā' cā'a'cnī'ni'ni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn
cātamāpātīnīyāni'. Lā' xlaca'n cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. 7 U'tunu'n huan ricos
a'ntī ko'hua'jua' talīchihuīna'n Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. U'tza' a'ntī hui'xina'n tā'tapa'ksī'yā'tit.
8 Ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza' huan:
"Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu". Palh hui'xina'n
a'kahuāna'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' xa'nca tlā'hua'mpā'na'ntit. 9 Palh
hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit makapitzīn lā' ā'makapitzīn huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan, lā' chuntza' hui'xina'n laclī'pinā'tit chu a'nchī huan huan ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Palh kalhatin chi'xcu' nakalhlaka'ī' ixlīhuāk huan ixley Dios
lā' xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni', huā'mā' chi'xcu' laclē'n como tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley, lā' a'yuj xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni'lh.
11 Dios hualh: "Tū' timakpuscātīni'na'". Lā' nā chuntza' hualh xla': "Tū' timaknīni'na'".
Palh kalhatin a'ntī namaknīni'n, xla' nalaclē'n lā' a'yuj tū' makpuscatīni'nī't. 12 Dios
quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincāmāpa'ksīyāni' huan a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, Dios naquincājuzgarlīyāni'. Lā' ū'tza' calīchihuīna'ntit lā' catlahua'tit a'ntūn tzey. 13 Dios, a'xni'ca' najuzgarlī, tū'
caticālakalhu'malh a'ntīn tū' talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' xla' xmān nacālakalhu'man

a'ntīn talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' a'ntīn talakalhu'manī't ā'makapitzīn, xlaca'n tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarlī Dios.

A'nchī xa'nca kalhlaka'ī'can

14 Tā'timīn, palh kalhatin chi'xcu' huan que līpāhuan Dios lā' xla' tū' tlahua a'ntūn
tzey, chu tlakaj huan palh līpāhuan. 15 Palh kalhatin quintā'tin spu'tni' ixlu'xu' lā' tū'
ka'lhī a'ntū nahua' 16 lā' makapitzīn de hui'xina'n tahuanī: "Dios casicua'lanālīni' lā'
camaxquī'ca' milu'xu' lā' camāhuī'ca'", lā' a'ntī tahuani chuntza' nīn tuntū' tamaxquī',
chuntza' nīn tuntū' ixpālacata palh tahuan que talīpāhuan Dios. 17 Palh kalhatin chi'xcu'
huan palh līpāhuan Dios, lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan que līpāhuan Dios.
Xla' hua'chi kalhatin xanīn como huan xanīn tuntū'tza' tlahua.
18 Chō'la kalhatin nahuan: "Makapitzīn xmān talīpāhuan Dios, lā' ta'a'nan ā'makapitzīn
a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey". Palh chuntza' ixquihuanica quit xa'icualh: "¿Chichū
nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh tū' tlahua'ya' a'ntūn tzey? Pero quit ictlahua lej
xatzey. Lā' chuntza' lītasu'yu palh quit iclīpāhuan Dios". 19 Hui'x puhua'na' que xmān
kalhatin Dios. Lā' chuntza' tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua' espíritus
a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej tajicua'ni' Dios. 20 Hui'x tū'
māchekxī'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu tlakaj a'ntī huan palh līpāhuan Dios lā' palh tū'
tlahua a'ntū xalacuan. 21 Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, como hua'chi lē'ksajna'
Dios, huan ixo'kxa' a'ntī ixtacuīni' Isaac. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que Abraham lej tzeya
chi'xcu' por ixpālacata a'ntūn tlahualh. 22 Chuntza' māchekxīcan que Abraham ixlīpāhuan
Dios lā' ū'tza' xla' lītlahualh a'ntū xalacuan. Lā' a'xni'ca' Abraham tlahualh huā'mā' a'ntū
lej tzey, ū'tza' lītasu'yulh que Abraham ixlīpāhuan Dios. 23 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu
a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza'
Dios lej xatzey līlaktzī'lh Abraham". Lā' Dios hualh que Abraham ixamigo.
24 Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzī'n tachi'xcuhuī't
tū' xmān por ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā tasqui'nī que xlaca'n natatlahua a'ntū
xalacuan. Lā' chuntza' natasu'yu palh talīpāhuan Dios. 25 Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh
Rahab a'ntī lej ixka'lhī lhūhua' ixmakchi'xcu'. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic
huan chi'xcuhuī'n a'ntī Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyalh para natataxtu
de huan nac cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh lej tzeya puscāt huan
Rahab. 26 Quina'n hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n. Lā' nā
chuntza' quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como līpāhuanāuj Dios lā' nā
tlahuayāuj a'ntū xalacuan.

3

Quinquilhni'ca'n

1 Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yā'tit
milīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n na milītokpānca'n. Ca'tzīyā'tit hui'xina'n que xlaca'n a'ntī
tamāsu'yu más līpalha' nacājuzgarlīcan. 2 Quina'n quilīhuākca'n a'katunu' tlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey. Lā' palh kalhatin chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī
ixlīhuāk ixmacni'. Lā' xla' tzeyā chi'xcu'. 3 Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno
na ixquilhni'ca'n. Lā' chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Lā' nata'a'n chu a'nlhā quina'n
lacasqui'nāuj. 4 Lā' nā hua'chi huan barcos a'ntū lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican
lej ti'na'j. Lā' a'yuj huan ū'ni' lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan piloto tzē
nalē'n chu a'nlhā lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan barco. 5 Lā' chuntza
quinquilhni'ca'n. Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n lītasu'yu que līka'tla'jca'tzīyāuj. Lā'
huan skoyāt a'yuj mactzina'j macscut pero tzē namāquilhtī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n.
6 Lā' quinquilhni'ca'n hua'chi skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n
pūchihuīna'nāuj ixlīhuāk a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por
ixpālacata quinquilhni'ca'n, talālīsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj.

Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'ntī quincāmāhuanīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. [7] Lā' chi'xcuhuī'n
xlaca'n tzē natamāmānsujlī chuxatūyā animalhna' lā' chuxatūyā spūnnu' lā' chuxatūyā
lūhua' lā' chuxatūyā animalhna' xala' nac mar. Lā' ixlīhuākca'n cāmāmānsujlīca.
[8] Pero quinquilhni'ca'n tintī' a'ntī tzē namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu huan
a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh ka'lhī līlaknīn como quinquilhni'ca'n cāpūlactlahuayāuj
ā'makapitzīn. [9] Lā' con quinquilhni'ca'n pūmācā'tanīyāuj Dios quinTāta'ca'n, lā' nā
cāpū'a'ksa'nāuj huan ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't a'ntū Dios tlahuanī't hua'chi xla'. [10] Lā'
māni' na quinquilhni'ca'n taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey lā' huan tachihuīn a'ntū
ko'hua'jua'. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. [11] ¿Chu xmān nac lakatin mu'sni'
taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'? [12] Tā'timīn, a'katin qui'hui' de
a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā' xaqui'hui' uvas tūla catitō'ca'lh ixtō'ca't
a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan lakatin mu'sni' a'nlhā taxtuhuī' cha'chā'klhua' xcān
a'ntza' tūla catitaxtulh huan xase'ksi' xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

[13] Chō'la makapitzīn de hui'xina'n huī' a'ntī lakskalalhna' lā' lhūhua' tamāchekxī
lā' chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlacatejtin lā' chuntza' nalītalacsu'yu
palh lakskalalhna' hui'xina'n. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. [14] Lā' palh hui'xina'n xmān
lacasqui'nā'tit que napuhuancan que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' lītasu'yu que
tū' lej skalalhna' hui'xina'n. [15] Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza' lītalacsu'yu palh
ixtapāstacna' xla' tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi ixtapāstacna' huan ko'ti'ti' lā' ix-
tapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n como tlahuamā' a'ntū lacasqui'n ixmacni'. [16] A'xni'ca' huan
tachi'xcuhuī't xmān talacasqui'n que napuhuancan que xlaca'n lej lakskalalhna' por
ū'tza' talālīsta'la lā' tatlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. [17] Lā' na'iccāhuaniyāni'
a'nchī talīhuanī't xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios. Xlaca'n xmān tapāstaca a'ntū
lacuan. U'tza' a'ntū más tasqui'nī. Lā' tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu talātā'chihuīna'n.
Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā' tamaktāya ā'makapitzīn. Lā' talaktzī'n a'cxtim ixlīhuāk. Lā'
tatlahua a'ntūn tzey, lā' tū' hua'chi a'ntīn tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhuī'n lā' xmān
talī'a'kxokonu'n. [18] Lā' a'ntīn tū' talāsta'lacu'tun con ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n tatlahua
a'ntū xatzey, lā' chuntza' tū'tza' catitatā'lāsta'lacu'tulh huan ā'makapitzīn.

4

Tū' tzey palh lakatīyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

[1] Lā' ¿a'chī' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza' como lej ka'lhīcu'tunā'tit
a'ntū lej ixtapalh tumīn. Lā' huā'mā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'yā'tit tā'lāsta'latanūma'
na mi'a'clhcunucca'n con huan xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxquī'nī'ta'ni'
Dios. [2] Hui'xina'n lej ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lā' ū'tza'
lālīmaknīcu'tunā'tit hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit a'ntī ka'lhī catūhuā, lā'
como tūla ka'lhī'yā'tit, lej lālīlacatā'quī'yā'tit lā' lālītucsā'tit. Lā' tūla ka'lhī'yā'tit a'ntū
lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como tū' squi'ni'yā'tit Dios. [3] Lā' a'xni'ca' squi'ni'yā'tit Dios tū'
cāmaxquī'yāni', porque tū' xa'nca squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con xako'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Squi'ni'yā'tit xmān para pāxcat līla'yā'tit, xmān para a'ntū hui'xina'n
lacasqui'nā'tit. [4] Hui'xina'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntīn tū' lakspit, como tū'tza'
a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā' xmān tlahua'cu'tunā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit que a'ntī lej talakatī lhūhua' catūhuā xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tala
hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntīn tatlahua chu a'cxtim hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj,
xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios. [5] Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que xmān chu
tlakaj tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan que Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni'
huan Espíritu Santo lā' xla' lacasqui'n que xmān xla' naquincāmāpa'ksīyāni' lā' tū'
lacasqui'n que naquincāmāpa'ksīyāni' ā'kalhatin. [6] Lā' como ū'tza' lacasqui'n Dios, xla'

quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.
7 Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' tū' catamakxtektit que
huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' chuntza' xla' nacātatzā'lani'yāni'. 8 Catapajtzūtit con
Dios lā' xla' nā nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntīn tlahua'yā'tit a'ntū
xako'hua'jua', tū'tza' catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'ntī pāxquī'yā'tit Dios lā' nā a'ntū ixla'
huan quilhtamacuj, camakxtektit huanmā' xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' lej
calakaputzatit lā' cacalhua'ntit. Lā' tū'tza' calītzī'ntit lā' tū'tza' capāxuhua'tit por ixpālacata
a'ntūn tū' tzey. Camāxana'ntit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. 10 Lā' cahua'ni'tit Dios palh
hui'xina'n tlahua'nī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nanāuj

11 Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin līchihuīna'n ā'kalhatin
a'ntūn tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan ley a'ntū huan: Calāpāxquī'tit. Xla'
puhuan que tzē nahuan palh ā'chā'tin laclē'n. Lā' xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan
palh nā xla' laclē'n como lakmaka'mā' huan ley. 12 Xmān kalhatin Juez a'nan. Xla'
ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' ū'tza' quincāmaxquī'ni' huan ley que ū'tza' na'a'kahuāna'ni'yāuj.
Xla' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni' lā' nā tzē naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ¿a'chī'
puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tzīyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

13 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n a'ntī
lāhuani'yā'tit: "Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā' a'ntza' natachokoyāuj
lakatin cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nanāuj. Lā' natlajayāuj lhūhua' tumīn".
14 Huā'mā' iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī.
Quina'n hua'chi jinta'lh como huan jinta'lh chuhua'j tasu'yu lā' ixlī'ā'ka'tlā'tus
laksputpala. 15 Chuntza' ixuantit: "Palh Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj
ā'macsti'na'j, ū'tza' huā'mā' natlahuayāuj". 16 Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'nī'yā'tit
Dios tuchū ixtapuhuān. Xmān tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n lej
ka'tla'jca'tzī'yā'tit. Lā' tū' līmakuan chuntza' tlahua'yā'tit. 17 Palh kalhatin ca'tzī que
tzē natlahua catūhuā a'ntū līmakuan, lā' palh tū' tlahua huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī
ixtalaclē'i'.

5

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j ixpālacata huan ricosnu'.
Catatzuculh tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu' como lej natapātīni'n. 2 Huan
ixtumīnca'n hua'chilh xamasni'. Lā' huan ixlu'xu'ca'n huāk hua'chilh xatahuā'lani'.
3 Lā' ixoroca'n lā' ixplataca'n hua'chilh huāk xasko'luni'. Xasko'luni' como xlaca'n
lactampi'lhni' lā' tū' tamaktāyacu'tun ā'makapitzīn. Xlaca'n lej tamākēxtiminī't lhūhua'
tumīn lā' pajtzutza' huan chi'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn. 4 Xlaca'n tū'
tamāpalanī't a'ntīn tatā'scujli na ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'. Lā' xla' ū'tza'
a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk nac a'kapūn lā' ixlīhuāk nac cā'quilhtamacuj. Xla' cālaktzī'mā'
a'nchī ta'a'kxoko huan ixtasācua'can por tū' natamāpala. 5 Huā'tzā' nac quilhtamacuj
huan ricosnu' taka'lhī ixlīhuāk. Lā' lej līpāxūj talīlatlā'huan. Xlaca'n hua'chi lakatin
pa'xni' a'ntū makako'ntīcan lā' namaknīcan. 6 Lā' huan ricosnu' tamālacapū' huan
chi'xcuhuī'n a'ntī xalacuan. Lā' ū'tza' cālīmaknīca. Lā' xlaca'n tū' tatamaktāyalh.

Tasqui'nī naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

7 Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca' namin huan
Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chi'xcu' a'ntīn tlahua ixtacuxtu, xla' ka'lhī hasta que
lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān pū'la lā' ā'calīstān huampala. 8 Hui'xina'n nā
lacatzucu caka'lhī'tit. Tū' calakachipinī'tit. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'. 9 Tū'
calālīyāhua'tit. Palh chuntza' tlahua'yā'tit Cristo nacājuzgarlīyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā'
palaj namimpala. 10 Capāstactit hui'xina'n a'nchī tapātīni'lh makāntza' ixa'cta'sana'nī'n
Dios. Lā' tatāyani'lh. Hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. 11 Huanāuj que lej ixtapāxuhua
xlaca'n a'ntīn tatāyani'lh. Ca'tzīyā'tittza' a'nchī lītāyani'lh Job. Lā' ā'calīstān Dios maxquī'lh
lhūhua', como lakalhu'malh.
12 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit "por Dios". A'xni'ca'
nahua'nā'tit "stu'ncua'", xmān "stu'ncua'" nahua'nā'tit. Lā' a'xni'ca' nahua'nā'tit "tū'
stu'ncua'", xmān "tū' stu'ncua'" nahua'nā'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios
nacāmāpātīnīyāni'.
13 A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n. A'xni'ca' līpāxūj
lahui'lāna'ntit, catlī'tit a'ntū nalīpāxuhua Dios. 14 A'xni'ca' ī'tza'ca'nā'tit, cacāmāta'sī'tit
huan xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac lītokpān. Lā' xlaca'n natamin lā' natalīkalhtō'ka'
lā' natalītlahua aceite huan ī'tza'ca' por ixtacuīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 15 Palh
xlaca'n natakalhtō'ka' lā' natakalhlaka'ī' que natzeyan, Dios namātzeyī. Lā' palh xla'
tlahuanī't a'ntūn tū' līmakuan, Dios namāsputūnu'ni'. 16 Calāhuani'tit hui'xina'n palh
tūla makxtekā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' nalālīkalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios
nacātamātzeyīyāni' hui'xina'n a'ntī ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahua con ixlīmāpa'ksīn a'ntū
squi'ni' kalhatin chi'xcu' a'ntīn tzey. 17 Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh Elías a'ntī
ixa'cta'sana' Dios. Xla' kalhatin chi'xcu' hua'chi quina'n ixuanī't. Lā' xla' lej squi'ni'lh
Dios tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. 18 Lā' squi'ni'pā ā'maktin Dios
palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh xcān. Lā' chuntza' lana'lh nac cā'tiya'tna'.
19 Tā'timīn, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin namaktāya
para natlā'huampala na ixtej Dios, 20 casca'ttit que a'ntī maktāya ā'kalhatin para
natlā'huampala na ixtej Dios, chuntza' namāpūtaxtū ā'kalhatin de huan līnīn lā' chuntza'
namāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta. Iccātzo'knuni'mā'ni'
hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn cātamā'a'kahuanīni' lā latlā'hua'nā'tit hua'chi
makatiyātī'n nac cā'xcānsipejni' a'nlhā huanican Ponto lā' Galacia lā' Capadocia lā'
Asia lā' Bitinia. 2 Dios quinTāta'ca'n cālacsacnī'ta'ni' makāntza' chu a'nchī puhualh.
Lā' xla' puhualh que huan Espíritu Santo lactzey nacātlahuayāni'. Lā' xla' la-
casqui'lh que hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit Jesucristo. Lā' lacasqui'lh que ixka'lhni'
Jesucristo nacāxapani'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'ca'n. Dios lej cacāsicua'lanālīni' lā'
cacāmātza'la'nkē'ni'n mi'a'clhcunucca'n.

Ca'tzīyāuj que Dios naquincāsicua'lanālīyāni'

3 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā'
como Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo, nā chuntza' quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquil-
htamacujca'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj que xla' naquincāmaxquī'yāni' ā'chulā'. 4 A'ntū
Dios naquincāmaxquī'yāni', xla' māquī'canī't nac a'kapūn. A'ntza' tuntū' catipātle'keni'lh.
Tū' hua'chi catūhuā a'ntū masa lā' a'ntū lakuan lā' a'ntū xneka. 5 Lā' como
hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, xla' cāmaktaka'lhāni' como xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Xla'
nacāmaktaka'lhāni' hasta ā'xmān huan chi'chini'. Lā' huan ā'xmān chi'chini' natasu'yukō'
ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' a'xni'ca' naquincāmāpūtaxtūkō'yāni'.
6 U'tza' hui'xina'n līpāxuhua'yā'tit a'yuj tū' lej makān lakaputzayā'tit como lej
pātīpā'na'ntit lhūhua' catūhuā. 7 Lā' como hui'xina'n līlacatzucu pātīyā'tit a'ntū
pātīpā'na'ntit, chuntza' tasu'yu palh lej stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Huan oro māchi'chīcan
para namaklhtīcan a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tachoko huāk oro. Lā' nā chuntza'
hui'xina'n. A'xni'ca' pātīni'nā'tit hui'xina'n namakxtekā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā'
chuntza' más lacuan nala'yā'tit. Huan oro lej tapala a'yuj tzē mālakuanīcan. Lā' más
xatapala na ixlacapūn Dios palh hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh xa'nca
kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj pātīni'nā'tit, chuntza' nacātamāka'tlī'yāni' lā' nacāta'a'cnīni'ni'yāni'
a'xni'ca' Jesucristo namimpala.
8 Hui'xina'n pāxquī'yā'tit Jesucristo a'yuj tū' laktzī'nī'ta'ntit. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit
a'yuj chuhua'j tū' laktzī'nā'tit. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua'yā'tit. Lā' lej lhūhua'
mintapāxuhuānca'n que tūla xa'nca hua'nā'tit a'nchī līpāxuhua'yā'tit. 9 Pāxuhua'yā'tit
como pūtaxtunī'ta'ntittza' como līpāhua'nā'tit Jesucristo.
10 Huan a'cta'sana'nī'n xala'nī'n makān xapū'la ixtahuan a'nchī ixquincālīsicua'lanālīni'
Dios. Lā' xlaca'n lej ixtaputza a'nchī natalīca'tzī a'nchī līpūtaxtucan como ix-
taca'tzīcu'tunkō'. 11 Huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīlh palh Cristo ixpātīni'lh lā'
ā'calīstān ixa'cnīni'ni'ca. Lā' xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun lhānīn ixpātle'kelh huā'mā' lā' ixlīhuāk
ixpālacata huā'mā'. 12 Dios cāmāca'tzīnīlh que huā'mā' tū' ixpātle'kelh līhuan xlaca'n
ixtalahui'lāna'cus. Lā' chuhua'j pātle'kemā' līhuan lahui'lāna'uj quina'n. Huā'mā' ū'tza'
a'ntū cātahuanini' xlaca'n a'ntī cātamāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
Xlaca'n ixcātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo a'ntī macam-
incancha' nac a'kapūn. Lā' ixlīhuāk huā'mā' huan ángeles tamāchekxīcu'tun.

Dios lacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyāuj

13 Capāstactit huā' tamā'na lā' skalalh catahui'la'tit. Lā' xa'nca capāstactit.
Capāstactā'kchokotit a'nchī Dios nacālīsicua'lanālīyāni' a'xni'ca' namin Jesucristo.
14 Ca'a'kahuā'na'ni'tit Dios como hui'xina'n ixcamana'. Tū'tza' calatā'kchokotit a'nchī
ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ixlatlā'hua'nā'tit
chu a'nchī xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 15 Lactzey calakō'tit hui'xina'n pō'ktu. Lā'

capāstactit que Dios cāmāta'sīni' para nala'yā'tit ixtachi'xcuhuī't. Xla' pō'ktu tzey. U'tza'
pō'ktu līlacatejtin nalīlatahui'la'yā'tit chu a'nchī tasqui'nī natalatahui'la ixcamana' Dios.
16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan Dios: “Lactzey cala'tit hui'xina'n, como
quit tzey”.
17 Lā' hui'xina'n a'xni'ca' kalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, chuntza' nahua'nā'tit: “Dios
quinTāta'ca'n”. U'tza' a'ntī quincālaktzī'nāni' chu lakatin. Lā' xla' nacāmāpala chā'tunu'
chu a'nchī talatā'kchokonī't. Lā' ū'tza' nalījicua'ni'yā'tit Dios līhuan latlā'hua'nā'titcus nac
huā'mā' quilhtamacuj. 18 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi ixtalatlā'huan
minapapna'ca'n. Lā' tuntū' ixtapalh a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit xapū'la. Dios cāmāpūtaxtūni'
de ixlīhuāk huā'mā'. A'ntū xla' māpalalh para naquincāmāpūtaxtūyāni', huā'mā'
tū' hua'chi oro lā' tū' hua'chi plata a'ntū maclacasqui'ncan xmān nac huā'mā'
quilhtamacuj. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit huā'mā'. 19 Līmāpalalh con huan ixka'lhni' Cristo
a'xni'ca' nīlh. Lā' ixka'lhni' Cristo lej tapala. Cristo hua'chi lakatin borrego ixuanī't
a'ntū lej xatzey lā' tū' a'chī' ixuanī't lā' a'ntū maknīcan para namālacnūni'can Dios.
20 A'xni'ca' tūna'j ixtlahuacan huan quilhtamacuj, Dios puhualh que Cristo tasqui'nī
nanī para naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' chuhua'j, huā' tamā'na chi'chini', Cristo nīnī'ttza'
para quina'n. 21 Por ixpālacata Jesucristo, hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, como Dios
mālakahuanīchokolh Jesucristo lā' līmā'ca'lh para na'a'cnīni'ni'can. Lā' chuntza' hui'xina'n
līpāhua'nā'tit Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit lakatin chi'chini' a'xni'ca' nacāsicua'lanālīkō'yāni'.
22 Hui'xina'n a'kahuāna'ni'nī'ta'ntit huan tachihuīn a'ntū lej xastu'ncua'. Lā' ū'tza'
hui'xina'n lactzeytza' līla'tit. Lā' chuhua'j lej ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yā'tit a'ntīn takalh-
laka'ī'. Chuhua'j xa'nca calāpāxquī'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 23 Hui'xina'n
ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios
a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' chuntza' huan xasāsti' minquilhtamacujca'n tū' maktin
catisputli. Nala para pō'ktu. 24 Chuntza' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni'
huā'mā':
Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xlaca'n hua'chi huan chi'tin.
Lā' ixlīhuāk a'ntū tzēhuanī't a'ntūn taka'lhī huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi huan
xaxa'nat chi'tin.
Huan chi'tin scōhuan lā' yuja huan xaxa'nat.
25 Ixtachihuīn Dios tū' chuntza'; huā'mā' tū' maktin catisputli.
Lā' ixtachihuīn Dios, chu ū'tza' hua'chi huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni'
hui'xina'n.

2

1 Lā' ū'tza' calīmakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' ca'a'kxokonu'ntit. Tū' cala'tit
hua'chi xlaca'n a'ntīn tatasu'yu que lactzey lā' xmān ta'akxokonu'n como xlaca'n tū'
lactzey. Tū'tza' calātampi'lhīni'ni'tit. Tū'tza' cacālīchihuīna'ntit ā'makapitzīn. 2 Huan lak-
ska'tā'n pō'ktu tahua'cutun ixlecheca'n. Lā' chuntza' talīstaca. Lā' hui'xina'n nā chuntza'
tasqui'nī naca'tzīcu'tunā'tit ixtachihuīn Dios a'ntū hua'chi ixlīhua't milīca'tzīnca'n. Lā'
chuntza' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit, 3 como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' palh Dios lej
pāxquī'nin.

Cristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū Dios lacsacli

4 Pō'ktu catā'latā'kchokotit Jesucristo. U'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni' quinquilhtamacu-
jca'n. Lā' xla' hua'chi huan xapū'lh chihuix a'ntū mā'cnūcan para xacimiento de ixchic
Dios. Dios lacsacli como laktzī'lh hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh a'yuj huan
tachi'xcuhuī't ixtapuhuan palh tuntū' ixtapalh ixuanī't. 5 Hui'xina'n hua'chi lakatin
lītokpān a'ntūn tū' tlahuacanī't hua'chi xala' nac quilhtamacuj. Hui'xina'n hua'chi
chihuixni' nac huā'mā' lītokpān a'ntū Dios tlahuamā'. Lā' hui'xina'n hua'chi sacerdotes
lanī'ta'ntit como kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' chuntza' tā'scujā'tit Dios. Lā' hua'chilh

ixmālacnūni'tit lē'ksajna' huan Dios como a'kahuāna'ni'pā'na'ntit xla'. Lā' chuntza' līpāxuhua Dios. 6 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit iclacsacli lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh.

Lā' chuhua'j quit icui'lī kalhatin a'ntī hua'chi lakatin chihuix xala' a'katzāstūn a'nlhā nayāhuacan templo nac Sión.

Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' chu tlakaj catitalīpāhuanli.

7 Lā' huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Lā' como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'
lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que Cristo lej ixtapalh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n cālīchihuīna'n ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huā'mā':

Huan chihuix a'ntū talakmaka'lh huan xakana'nī'n, huā'mā' chihuix ū'tza' lalh a'ntū más tasqui'nī.

8 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī huan tachi'xcuhuī't; huā'mā' chihuix nacāmāmakōsī.

Xlaca'n ta'a'kche'kxla como tū' takalhlaka'ī'cu'tun huan a'ntī Dios macamilh para nacāmāpūtaxtūcan. Dios xapū'la ixca'tzī a'ntū nacāpātle'keni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios

9 Pero hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n. Hui'xina'n lakatin tachi'xcuhuī't a'ntū cālacsacnī't
Dios para natala hua'chi xla'. Lā' nā hui'xina'n ixsacerdotes quiMāpa'ksīni'ca'n Dios. Lā' nā hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' Dios lacasqui'n que hui'xina'n nacāmāca'tzīnīyā'tit ā'makapitzīn huan lē'cnīn a'ntū xla' tlahuanī't. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni lā' cāmāxtunī'ta'ni' a'nlhā cā'pucsua lā' cālīminī'ta'ni' a'nlhā tzēhuanī't xkaka. 10 Xapū'la hui'xina'n tū' ixtachi'xcuhuī't Dios ixuanī'ta'ntit. Lā' chuhua'j
hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Xapū'la tū' ixca'tzīyā'tit palh Dios lakalhu'manīni'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyā'tittza', como Dios cālakalhu'manī'ta'ni'tza'.

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios lā' huan pūchihuīna'nī'n

11 Hui'xina'n tlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac huā'mā' quilhtamacuj, como tapa'ksīyā'tit nac a'kapūn. Chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que tū' titlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Camakxtektit huā' tamā'na tapāstacna' a'ntū nalactlahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. 12 Xa'nca calatā'kchokotit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
Lā' chuntza', a'yuj cacātalē'ksa'nīni'ni' palh tlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nataca'tzī palh tū' stu'ncua'. Lā' natalaktzī'n que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' chuntza' xlaca'n natamāka'tlī' Dios a'xni'ca' xla' najuzgarlī.

13 Cacā'a'kahuāna'ni'tit ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n como chuntza' Dios lacasqui'n.
Ca'a'kahuāna'ni'tit huan xamāpa'ksīni' xcānsipejni'. 14 Lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit huan gobernadores. Lā' xlaca'n cāhui'līcanī't para natamāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā cāhui'līcanī't para que xlaca'n natamāka'tlī' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. 15 Chuntza'
huā'mā' ixtapuhuān Dios. Xla' lacasqui'n que hui'xina'n līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Lā' chuntza' tūlalh catitahualh catūhuā huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' xa'nca tapāstacna'n lā' tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios.

16 Hui'xina'n libres lā' tū' tasqui'nī natlōkentaxtūyā'tit ixley Moisés. Lā' a'yuj libres hui'xina'n tū' capuhua'ntit que tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Catlahua'tit a'ntū Dios māpa'ksīni'n. 17 Cacā'a'cnīni'ni'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' cacāpāxquī'tit huan tā'timīn. Lā' cajicua'ni'tit Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit a'ntī līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn nac país.

Cristo pātīni'lh lā' nā līmakuan que napātīni'nāuj nā quina'n

18 Hui'xina'n a'ntīn tasācua'nī'n lā' nā hui'xina'n puscan a'ntīn tamaksquiti, nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntīn cātamāpa'ksīyāni'. Nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit palh tapāxquī'nin lā' talakalhu'manīni'n lā' nā palh taca'tzanca'tzī. 19 Palh pātīni'nā'tit a'yuj tū'
tlahuanī'ta'ntit nīn tuntū', lā' palh līlacatzucu pātīyā'tit como tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān

Dios, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 20 Pero palh tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza'
cātalītucsāni', lā' a'yuj pātīyā'tit, huā'mā' tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios como ū'tza'
xmān a'ntū cātaminī'ni'yāni'. Pero palh pātīyā'tit a'nchī cātatucsāni' a'yuj tlahuanī'ta'ntit
xmān a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 21 A'ntīn cālacsacnī't Dios, xlaca'n
ka'lhī natapātīni'n. Cristo māni' ū'tza' pātīni'lh por quimpālacataca'n. Lā' quincāmāsu'ni'ni'
a'nchī nalīmaksca'tāuj xla'. 22 Lā' Cristo nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. Tū' maktin
kaxmatca nahuan a'ntūn tū' stu'ncua'. 23 Xla' tū' ixcālakapala a'ntī ixtalakapala xla'.
Tū' maktin hualh que natapalāna'ni' de xlaca'n a'ntīn tamāpātīnīlh. Cristo ixca'tzī que
xlaca'n natamāpala con Dios. Lā' Dios juzgarlī chu a'nchī tasqui'nī. 24 Cristo māni' ū'tza'
māpalalh por quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nīlh nac cruz. Xla' lacasqui'lh que namakxtekāuj
huan talaclē'i', lā' natlahuatā'kchokoyāuj ixtapuhuān Dios. Lā' como Cristo pātīni'lh
por quina'n, chuntza' līxapalh quintalaclē'i'ca'n. 25 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit
hua'chi borregos a'ntū ixtatza'nkānī't. Lā' chuhua'j taspi'tchokonī'ta'ntit. Lakta'nī'ta'ntit
Jesucristo. Lā' xla' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.

3

A'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntīn tatapūchahualhtza'

1 Lā' nā hui'xina'n puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n. Lā' chuntza' palh
ā'makapitzīn minkōlu'ca'n tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun
a'xni'ca' natalaktzī'n que hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' chuntza' tū' tasqui'nī
nacāhuanican catūhuā. 2 Huan chi'xcuhuī'n natalaktzī'n a'nchī ixpuscanca'n tatlahua
a'ntūn tzey lā' ta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ū'tza' natalīkalhlaka'ī'cu'tun. 3 A'makapitzīn
puscan, como tzēhuanī't talacu'tun, tzēhuanī't tacāxtlahua ixya'jca'n. Lā' tata'a'kanū
ixa'kaslihuitca'n de oro lā' tamacatahui'la ixmacatzātzātca'n de oro. Lā' talhakā'
tzēhuanī't ixlu'xu'ca'n. Huā' tamā'na catūhuā tū' ū'tza' a'ntū tlahua tzēhuanī't kalhatin
puscāt na ixlacapūn Dios. 4 Palh lactzēhuanī't lacu'tunā'tit, tasqui'nī que naka'lhīyā'tit
xatzey mintapāstacna'ca'n lā' ca'cs natahui'la'yā'tit. Huā'mā' lej tzey na ixlacapūn Dios.
Lā' chuntza' lactzēhuanī't līla'yā'tit a'ntū tāyani'. 5 Lā' chuntza' lactzēhuanī't talīlalh huan
puscan xalanī'n makān a'ntī ixtalīpāhuan Dios lā' ixta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n nā
ixta'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n. 6 Chuntza' ixtlahua Sara makāntza'. Xla' ixa'kahuāna'ni'
ixkōlu' Abraham lā' ixlaktzī'n hua'chi māpa'ksīni'. Hui'xina'n hua'chilh ixtzu'ma'jan
Sara, palh tlahuayā'tit a'ntūn tzey lā' palh tū' jicua'nā'tit a'ntū nacātatlahuani'yāni
tachi'xcuhuī't.

7 Lā' chuhua'j hui'xina'n chi'xcuhuī'n a'ntīn ka'lhīyā'tit mimpuscanca'n, caca'tzītit
a'nchī nacātā'latahui'la'yā'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Huan puscan, xlaca'n tū'
lactli'hui'qui hua'chi hui'xina'n. Lā' ū'tza' nacālī'a'cnīni'ni'yā'tit. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit
como xlaca'n chuntza' hua'chi hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit huan lē'ksajna' a'ntū Dios
māstā'. Lā' ū'tza' huā'mā' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū tāyani' para pō'ktu.
Palh chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n naca'tzīyā'tit que Dios nakaxmata a'xni'ca'
nakalhtō'ka'yā'tit.

Makapitzīn tapātīni'n por ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j xmān huā'mā': Chu lakatin capāstacna'ntit. Calālakalhu'ma'ntit.
Calāpāxquī'tit hua'chi lītā'timīn. Calātlahuani'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' capuhualh kalhatin
que más xatzey que huan ā'makapitzīn. 9 Palh catīhuā cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' līmakuan,
tū' titlahuani'yā'tit chu a'cxtim. Palh ā'catīhuā cālakapalayāni', tū' tilakapala'yā'tit. Xatzey
casqui'ni'tit Dios que xla' casicua'lanālīlh. U'tza' huā'mā' a'ntū Dios lacasqui'n. Palh
chuntza' tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n. 10 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:

A'ntī līpāxūj talatahui'lacu'tun, tū'tza' catachihuīna'lh con lakko'hua'jua' tachihuīn.
Lā' tū'tza' cata'a'kxokonu'lh.

[11] Catamakxtekkō'lh a'ntūn tū' tzey lā' catatlahualh a'ntūn tzey.
Lā' catalīhui'līlh ca'cs natalatahui'la pō'ktu.
[12] Dios cāmaktaka'lha a'ntī lactzeya chi'xcuhuī'n.
Lā' cākaxmatni' a'nchīn takalhtō'ka'.
Pero Dios tū' cāmaktāya a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
[13] Nīn tintī' caticātlahuani'ni a'ntūn tū' tzey palh hui'xina'n xmān tlahuacu'tunā'tit
a'ntūn tzey. [14] Lā' palh hui'xina'n pātīni'nā'tit xmān por ixpālacata tlahua'yā'tit a'ntūn
tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Tū' cacājicua'ni'tit huan chi'xcuhuī'n. Tū'
catamakchuyī'tit. [15] Capāstactit que Cristo ū'tza' miMāpa'ksīni'ca'n. Lā' ca'a'kahuāna'ni'tit
xmān xla. Skalalh natahui'layā'tit para nakalhtīni'nā'tit a'xni'ca' nacātakalhasqui'ni'yāni'
a'chī'n kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. Lā' līlacatzucu nakalhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' capāstactit
que Dios cākaxmatmā'ni'. [16] Tū' titlahua'yā'tit a'ntū nalīmāxana'nā'tit a'xni'ca' napāstacā'tit
a'ntū tlahua'nī'ta'ntit. Chuntza' nacāmāmaxa'nī'yā'tit a'ntīn cātalakapalayāni' hui'xina'n lā'
a'ntīn cātalīchihuīna'nāni' a'ntūn tū' tzey por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. [17] A'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nacāmāpātīnīcan. Hui'xina'n tū' cala'tit hua'chi xlaca'n.
Xatzey napātīni'nā'tit, palh chuntza' ixtapuhuān Dios, a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū'
tzey.
[18] Cristo xmān maktin nīlh por quina'n. Lā' chuntza' līmāpānūlh quintalaclē'i'ca'n. Lā'
a'yuj Cristo lej tzey, xla' pātīni'lh por huan tachi'xcuhuī't. Lā' nīlh por quimpālacataca'n,
como quincāmāsu'yucu'tuni' na ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj maknīca Jesucristo, pero
ixlīca'tzīn huī'cus. [19] Lā' a'xni'ca' tūna'j ixlakahuanchoko Cristo, ixlīca'tzīn a'lh
a'nlhā ixcāchī'canī't ixlīca'tzīnca'n nīnī'n. Cātasu'yuni'lh lā' cāhuanilh palh ū'tza' Cristo.
[20] Xlaca'n a'xni'ca' ixtalahui'lāna'cus tū' takalhlaka'ī'cu'tulh Dios. Lā' Dios lacatzucu
ixcāka'lhīmā' līhuan Noé ixtlahuamā' huan barco. Lā' a'xni'ca' lalh huan lakuat, xmān
kalhatzeyan tachi'xcuhuī't tapūtaxtulh huan nac barco na ixkalhni' huan xcān. [21] Lā'
chuntza' quina'n a'ntīn quincātamāpūtaxtūnī'ta'ntza', quina'n lī'a'kpaxui xcān. A'xni'ca'
a'kpaxāuj tū' tlahuayāuj para nalīmāyujūyāuj quimacti'ya'tca'n. A'xni'ca' a'kpaxāuj,
chuntza' līmāsu'yuyāuj que Dios xapanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n, como Jesucristo lakahuan-
chokonī'ttza, lā' chuntza' pūtaxtunī'taujtza'. [22] Jesucristo tanūnī'ttza' nac a'kapūn lā' huī'
na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksīkō' huan ángeles lā' ixlīhuākca'n huan
a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn.

4

Dios cālīmāmacū' catūhuā chā'tunu' de ixtachi'xcuhuī't

[1] Como Cristo pātīni'lh a'xni'ca' ixlatlā'huan nac huā'mā' quilhtamacuj, caca'tzītit
hui'xina'n que tzē nacāpātle'keni'yāni' chuntza'. Lā' tū' cajicua'ntit. A'ntīn tapātīni'mā'na,
xlaca'n tamakxteknī'ttza' de tatlahua a'ntūn tū' tzey. [2] Lā' chuhua'j tū'tza' cat-
lahua'tit a'ntūn tū' tzey hua'chi huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua xmān a'ntū
xlaca'n talacasqui'n. Calatahui'la'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. [3] Xapū'la
hui'xina'n makān ixtlahuapā'na'ntit a'ntūn tatlahuacu'tun a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.
Xapū'la ixlē'capinā'tit ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Ixka'chīyā'tit. Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā ixtlahua'yā'tit a'ntūn
tū' tzey. Ixtakēstokā'tit para nako'tā'tit. Lā' ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā'
Dios tū' lakatī huā'mā'. [4] Lā' chuhua'j a'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n tū' tamāchekxī
como hui'xina'n tū' cātā'takēstokā'tit xlaca'n para natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey a'ntūn
tatlahuacu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' cātalīlakapalayāni' hui'xina'n. [5] Xlaca'n natamāpala con
Dios. Ixlīstu'ncua' xla' nacājuzgarlī a'ntīn talahui'lāna'cus lā' a'ntī xanīntza'. [6] Lā' ū'tza'
nā cālīmāca'tzīnīca huan xatzey tachihuīn a'ntīn xanīntza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj
tanīlh chuntza' hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, pero ixlīca'tzīnca'n tzē natatahui'la
para pō'ktu chuntza' hua'chi Dios lahuī' pō'ktu.

7 Pala'j nasputkō' ixlīhuāk. U'tza' xa'nca calīpāstacna'ntit. Skalalh catahui'la'tit para
que tzē nakalhtō'ka'yā'tit. 8 Lā' a'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': lej calāpāxquī'tit.
Palh pāxquī'yāuj ā'kalhatin, māsputūnu'ni'yāuj a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni'. 9 Lā' līpāxūj
nalāmānūyā'tit na minchicca'n. 10 Dios xtunc cāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu' de hui'xina'n
a'nchī tzē nalītlahua'yā'tit a'ntū cālīmāmacū'nī'ta'ni' Dios. Chuntza' tzē natlōkentaxtūyā'tit
a'ntū Dios cālīmāmacū'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' nalāmaktāya'yā'tit. 11 A'ntīn ta'a'cta'sana'n,
catamāsu'yulh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn, catatlahualh
chu a'nchī Dios cāmaxquī'nī't. Lā' palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza'
na'a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata Jesucristo. Līmakuan que pō'ktu ca'a'cnīni'ni'ca Dios.
Xla' para pō'ktu ka'lhī līmāpa'ksīn. Amén.

Tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī'

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū' tipuhua'nā'tit que tū' maktin napātīni'nā'tit hui'xina'n.
Caca'tzītit que chuntza' cāpātle'keni' a'ntīn takalhlaka'ī', lā' tū' xmān hui'xina'n
pātīni'nā'tit chuntza'. Lā' chuntza' lītasu'yu palh lej stu'ncua' hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit.
13 Capāxuhua'tit a'nchī pātīni'mpā'na'ntit chuntza' hua'chi Cristo pātīni'lh. Lā' chuntza'
hui'xina'n lej napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' Cristo namimpala lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla'
ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 14 A'xni'ca' cātalakapalayāni' hui'xina'n por ixpālacata Cristo,
huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni'. Lā' natasu'yu que xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n.
Lā' natasu'yu que xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. A'makapitzīn ko'hua'jua' talīchihuīna'n
Cristo, pero hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit xla'. 15 A'makapitzīn tapātīni'n como xlaca'n
tamaknīni'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como taka'lhāna'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n
como tatlahuanī't ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatanūnī't
a'nlhān tū' ixmaca'tzica'n. Tū' titlahua'yā'tit huā' tamā'na. 16 Palh hui'xina'n
pātīni'nā'tit por ixpālacata Cristo, tū' tilīmāxana'nā'tit. Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios como
tapa'ksīyā'tit con Cristo.

17 Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napūjuzgarlīni'n Dios. Xapū'la nacāmāpātīnīcan
ixtachi'xcuhuī't Dios. Palh quina'n naquincāmāpātīnīyāni' xapū'la, ā'chulā'
nacāmāpātīnīcan xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios.
18 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua' tapūtaxtu huan xalactzey chi'xcuhuī'n, ¿tuchū nacāpātle'keni' huan
chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn talakmaka'n Dios?

19 Palh ixtapuhuān Dios que natapātīni'n makapitzīn ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey,
catatlahualhcus a'ntūn tzey. Lā' catalīpāhuanli xmān Dios. Xla' cāmā'a'nanīnī't lā' pō'ktu
cāmaktaka'lha. Lā' xla' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan.

5

Cāmaxquī'ca tapāstacna' a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit iccāchihuīna'maxquī'cu'tunāni' hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'.
Nā quit kalhatin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh a'nchī pātīni'lh Cristo. Lā' nā quit
naqui'a'cnīni'ni'can a'xni'ca' na'a'cnīni'ni'can Cristo a'xni'ca namimpala. 2 Iccāsqui'ni'yāni'
que nacāmaktaka'lhā'tit ixlakska'tā'n Dios a'ntī xla' cālīmāmacū'ni'. Catlahua'tit con
ixlīhuāk mintapuhuānca'n lā' tū' nasātlahuayā'tit. Tū' xmān titlahuayā'tit xmān por
huan tumīn. Cacāmaktaka'lhtit xmān ixpālacata tā'scujcu'tunā'tit Dios. 3 Lā' tū' ixtēcu'nī'n
hui'xina'n a'ntī cāmaktaka'lhā'tit. Calatahui'la'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā'
chuntza' xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni'. 4 Jesucristo ū'tza' a'ntī xapuxcu' de milīhuākca'n
hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Xla' cāmaktaka'lhkō' ixlakska'tā'n lā'
cuenta tlahua a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Jesucristo namimpala, Dios
para pō'ktu nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n.

5 Lā' nā hui'xina'n o'kxa'n, cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' de huan
lītokpānna'. Lā' milīhuākca'n hui'xina'n nalā'a'cnīni'ni'yā'tit. Tū' capuhua'ntit palh más
xalactzey hui'xina'n que ā'makapitzīn. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.
6 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Ca'akahuāna'ni'tit Dios. Xla' ū'tza' a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
Lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacasqui'n, hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. 7 Pō'ktu a'xni'ca' tamakchuyīyā'tit, casqui'ni'tit Dios que
nacāmaktāyayāni'. Xla' cālakalhu'manāni' a'xni'ca' pātīni'mpā'na'ntit.
8 Lā' skalalh calatahui'la'tit lā' tū' catamakxtektit nacātatlajayāni'. Huan ko'ti'ti'
a'ntī mintā'ca'tzaca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león a'ntū lej ta'sa lā' putzatlā'huan
a'ntī nahua'. 9 Tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' catā'lātlaja'tit
huan ko'ti'ti'. Capāstactit que chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nan huan tā'timīn a'ntī
nā tapātīni'mā'na. 10 Dios lej pāxquī'nin. Lā' quincālacsacnī'ta'ni' como ixlacasqui'n
natā'tapa'ksīyāuj Cristo. Lā' chuntza' para pō'ktu natā'latahui'layāuj Dios nac a'kapūn.
A'xni'ca' pātīni'nī'ta'ntittza' ā'macsti'na'j, māni' Dios nacātlahuayāni' lactzey hui'xina'n. Lā'
nacāmaktāyayāni' para natāyani'yā'tit. Lā' nacāmaktāyayāni' para que xa'nca nakalh-
laka'ī'yā'tit. 11 Dios ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Macā'nca huan ā'xmān saludos

12 Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta a'ntūn tū' laclhmā'n. Quit xa'nca icca'tzī
que xla' kalhatin quintā'tinca'n lā' xa'nca kalhlaka'ī'. Quit iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que ū'tza' xastu'ncua'.
Chuhua'j tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xatzey tachihuīn.
13 Cāmacā'ni'yāni' saludos xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī huan nac lītokpān xala' nac Ba-
bilonia. Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Lā' Marcos a'ntī hua'chi qui'o'kxa', nā xla'
cāmacā'ni'yāni' saludos. 14 Calā'a'kxko'ka'tit como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit.
Lā' tza'ta'ta' calalh mi'a'clhcunucca'n milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit
Cristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Cāmacā'ni'ca saludos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Simón Pedro. Lā' ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit kalhatin ixapóstol Jesucristo
lā' ū'tza' ictā'scuja. Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi
quina'n. Quina'n tzē nalīpāxuhuayāuj por a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni' Dios. Como Dios
chu a'cxtim cālaktzī'n tachi'xcuhuī't, chuntza' quincālaktzī'nāni' chu lakatin como kalh-
laka'ī'yāuj Jesucristo. 2 Lā' Dios lej cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n, como hui'xina'n lakapasā'tit Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

A'nchī tahuanī't a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios

3 Dios, como lej ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn, quincāmaxquī'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū macla-
casqui'nāuj para nalatahui'layāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n. Lā' quincāmāca'tzīnīni'
a'nchī huanī't xla'. Lā' nā quincāmāta'sīni' para natā'latahui'layāuj nac a'kapūn a'nlhā
xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej xkaka. 4 Lā' chuntza' Dios naquincātlahuani'yāni'
lhūhua' a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xla' huanī't. Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī
nalīsāstī'latā'kchokoyāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quintapāstacna'ca'n a'ntū xatzey
hua'chi ixtapāstacna' Dios. Lā' chuntza' tzē namakxtekāuj a'ntū xako'hua'jua' tlahuacan
nac quilhtamacuj. 5 Lā' como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tittza' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo, chuntza' tasqui'nī que nalē'capinā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey.
Lā' tū' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Nā tasqui'nī que ā'chulā' nasca'tā'tit a'ntū ixla'
Dios. 6 Lā' tū' xmān nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. Nā tasqui'nī que tū' natamakxtekā'tit
natlahua'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' xmān huā'mā'. Nā tasqui'nī
que līlacatzucu napātīyā'tit. Lā' tū' xmān līlacatzucu napātīyā'tit. Nā tasqui'nī que
līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n. 7 Lā' tū' xmān līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn. Lā' tū' xmān huan
tā'timīn. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

8 Ixlīhuāk huā'mā' ū'tza' natlahuakō'yā'tit. Lā' palh lej stu'ncua' natlahua'yā'tit,
chuntza' tasu'yu palh xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Lā' nā tasu'yu palh tū' chu
tlakaj lakapasā'tit huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 A'ntīn tū' tatlahua huā' tamā'na
catūhuā, xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n como xlaca'n tū' xa'nca tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi
lakatzī'nī'n como tapātza'nkānī't palh Dios cāxapani'nī'ttza' ixtalalē'i'ca'n lā' xla' lacasquī'n
que xlaca'n līlacatejtin natalatā'kchoko. 10 Chuntza' tā'timīn, calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit
huā' tamā'na catūhuā. Lā' chuntza' natasu'yu que Dios cāta'satīnī'ta'ni' lā' cālacsacnī'ta'ni'
hui'xina'n. Palh chuntza' tlahua'yā'tit, tū' catitatonkopūtit. 11 Lā' chuntza' tzē
naca'tzīyā'tit palh natanū'yā'tit a'nlhā para pō'ktu māpa'ksīni'n quiMāpa'ksīni'ca'n Jesu-
cristo. Lā' xla' ū'tza' a'ntīn quincāmāpūtaxtūyāni'.

12 U'tza' pō'ktu iccālīmāpāstaquīyāni' quit huā' tamā'na catūhuā, a'yuj hui'xina'n
lakapasā'tit, lā' a'yuj xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'
a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni'. 13 Quit icpuhuan palh tzey na'iccāmāpāstaquīyāni' huā'
tamā'na catūhuā līhuan iclahuī'cus. 14 Quit icca'tzī palh palajtza' na'icnī. Chuntza'
quimāca'tzīnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 15 Lā' quit na'ictlahua a'ntū maclacasqui'n
para na'iccāmāsu'ni'yāni' lā' chuntza' tzē nalīpāstacā'tit huan tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo chō'nlhānīn lacasqui'nā'tit a'xni'ca' xanīntza' quit.

Laktzī'nca Jesucristo a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn

16 Quina'n iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo lā' a'nchī xla' namimpala. A'ntū quina'n iccāmāsu'ni'yāni', huā'mā' tū' cuentos
a'ntūn tamā'a'nanīlh chi'xcuhuī'n a'ntīn ta'a'kxokonu'ncu'tun. Lā' quina'n iclaktzī'uj con

quilakastapūnca'n huan Jesucristo lā' nā iclaktzī'uj a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā'
a'ntza' xa'icyāna'uj a'xni'ca' Dios quinTāta'ca'n māka'tlī'lh Jesucristo. Lā' mincha' lakatin tachihuīn nac lakatin poklhnu' xaslamama. Lā' hualh: "U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej
icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua". 18 Māni' quina'n ickaxmatui huanmā' tachihuīn a'ntū
mincha' nac a'kapūn. A'ntza' xa'ictā'hui'lāna'uj Jesucristo huan nac kēstīn. Lā' a'ntza' xtunc tasu'yulh Jesucristo como Dios māxkakēlh.

19 Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīkalhlaka'ī'yāuj a'ntū tatzo'kli huan profetasna' a'ntī cāmātzo'knīlh
Dios. Lā' nā hui'xina'n xa'nca nalakapūtle'keyā'tit a'ntūn tatzo'kli huan profetasna' hasta que xa'nca namāchekxī'yā'tit. Huā'mā' hua'chi huan lámpara a'ntū maksko a'nlhā cā'pucsua' hasta que natuncuī lā' hasta que natasu'yu huan mātuncuīnī' sta'cu.
20 Lā' lej tasqui'nī napāstacā'tit a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' a'ntūn tahualh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, huanmā' tū' ixtapāstacna'ca'n huan
a'cta'sana'nī'n. 21 A'ntū ixtamāsu'yu huan a'cta'sana'nī'n tū' xmān ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. Huan tamā'na lactzey chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'scuja Dios, xlaca'n ixtahuan a'ntū ixcāmāpāstaquī huan Espíritu Santo.

2

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
Judas 4-13

1 Makāntza' ixtatanū na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't ā'makapitzīn a'cta'sana'nī'n a'ntī
ixta'a'kxokonu'n. Lā' nā natatanū na milaclhni'ca'n ā'makapitzīn a'ntī natamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' a'ntū natamāsu'yu ū'tza' nalactlahua a'nchīn talīkalhlaka'ī' makapitzīn. Huan tamā'na a'kxokonu'nī'n natamāsu'yu palh Jesucristo tū' ixO'kxa' Dios a'yuj xla' ū'tza' a'ntī māpalalh por ixtalaclē'i'ca'n. Chu līmaktin nacāmāpātīnīcan xlaca'n
por ixpālacata a'ntūn tatlahua. 2 Lā' a'nchī xlaca'n natalatā'kchoko, hua'chilh tuntū' a'ntū nacālīmāmāxanīcan. Lā' lhūhua' a'ntī natakalhlaka'ī'cu'tun a'ntū natamāsu'yu xlaca'n. Lā' nā natatlahua a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n. Lā' por ixpālacataca'n xlaca'n ko'hua'jua'
nalīchihuīna'ncan huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 3 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n
lej taka'lhīcu'tun tumīn. Lā' ū'tza' nacātalīmāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' stu'ncua'. Dios makāntza' līhui'līnī't que nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua chuntza'. Lā' huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n nā xlaca'n natamāpala con Dios.

4 Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan ángeles a'ntīn tatlahualh a'ntūn tū' tzey. Cāmāyujūlh hasta nac pūpātīn. Lā' a'ntza' natatachoko hua'chi xatachī'nī'n hasta huan chi'chini'
a'xni'ca' namālaclē'nīni'n Dios. 5 Lā' Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna' makān. Macamilh huan lakuat. Lā' ū'tza' talīnīkō'lh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj como tū' tzeyā tachi'xcuhuī't ixtahuanī't. Dios cāmāpūtaxtūlh xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't. Kalhatin de xlaca'n, ū'tza' a'ntī Noé.
Xla' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't que tasqui'nī que līlacatejtin ixtalatā'kchokolh. 6 Lā' Dios cāmāpātīnīlh xalanī'n huan nac cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Sodoma lā' nā a'nlhā ixuanican Gomorra. Dios cālhcuyukō'lh huan tamā'na lakatu' cā'lacchicni'. Lā' chuntza'
Dios līmāsu'yulh que xla' cāmāpātīnī a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun. 7 Dios māxtulh de nac Sodoma huan chi'xcu' a'ntī ixuanican Lot. Lā' chuntza' līpūtaxtulh. Lot tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixtamakchuyī como huan ā'makapitzīn xalanī'n nac Sodoma tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n ixtahuanī't lā' ixtatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. 8 Lā' Lot tzeyā chi'xcu' ixuanī't, lā' como ixcātā'lahuī' lā' ixcālaktzī'n lā' ixcākaxmata lakalīyān, chuntza' līpuhualh por
ixpālacata a'ntū ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua'. 9 Chuntza' tasu'yu que huan Māpa'ksīni' Dios namāpūtaxtū kalhatin chi'xcu' a'ntī pātīni'mā' a'ntī kalhlaka'ī' Dios. Lā' nā tasu'yu palh Dios, a'yuj tūna'j cāmāpātīnī a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n, nacāmāpātīnī huan
chi'chini' a'xni'ca' Dios namālaclē'nīni'n. 10 Lā' ā'chulā' nacāmāpātīnī a'ntīn talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tatlahua a'ntūn tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' tajicua'n

de natatlahua catūhuā. Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' tū' tajicua'n
talakapala huan a'ntī lej taka'lhī līmāpa'ksīn. 11 Tū' chuntza' tatlahua huan ángeles a'yuj
xlaca'n más taka'lhī līmāpa'ksīn. Huan ángeles, xlaca'n tū' talakapala ā'kalhatin lā' tū'
talē'ksa'nīni'n na ixlacapūn Dios.
12 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' tamāchekxī. Tatlahua a'ntūn talacasqui'n. Talakapala
a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi huan animalhna' xala' nac cā'qui'huī'n a'ntūn
tayuja nac a'ksuj lā' tūlalh catitapūtaxtulh lā' nacāmaknīcan. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n nā natasputa hua'chi huan animalhna'. Lā' Dios nacāmālaclē'nī. 13 Lā'
chuntza' xlaca'n natalīmāpala por a'ntūn talīmāpātīnīlh ā'makapitzīn. Xlaca'n de tuncuj
talakatī lej tako'ta lā' tatlahua ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lej līmāxana' a'nchī xlaca'n
cātā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā hui'xina'n takēstoknī'ta'ntit, līhuan xlaca'n tapuhuan
que nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n.
14 Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'n kalhatin puscāt, tapuhuan a'ntūn tū' tzey. Ixlīhuāk
ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. Lā' ta'a'kxoko a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' lej
tapāstaca a'nchī natalīka'lhī lhūhua' tumīn. 15 Hua'chilh xlaca'n ixtamakxtekli huan xas-
litua' tej lā' ta'a'ktza'nkānī't. Talatlā'huan hua'chi Balaam ixo'kxa' Beor. Xla' a'cta'sana'
a'ntī ixa'kxokonu'n. Lej ixlakatī huan tumīn. Lā' tlahualh talaclē'i' para natlaja tumīn.
16 Balaam lacaquilhnīca por ixtalaclē'i'. Lā' a'yuj huan burrosnu' tū' tachihuīna'n, xla'
chihuīna'lh ixburro hua'chi kalhatin chi'xcu'. Lā' quilhnīlh por a'ntū ixtlahuacu'tun. Lā'
xmān chuntza' Balaam tū' makxtekca natlahua huan talaclē'i' a'ntū ixtlahuacu'tun.
17 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua', xmān
ta'a'kxokonu'n. Lā' tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi mu'sni' a'ntūn tascōhuanī't.
Lā' xlaca'n hua'chi huan poklhnu'nī'n a'ntū cāmākosū huan ū'ni' lā' tū' talē'n xcān.
Dios cāxui'līnī't a'nlhā nacāmacā'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'nlhā natatachoko para
pō'ktu lā' a'nlhā lej cā'pucsua'. 18 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Pero
a'ntūn tahuan, tuntū' ixtapalh. Xlaca'n tamāsu'yu que lej tzey palh kalhatin tlahua
a'ntū lacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Chuntza' talī'a'kxoko xlaca'n a'ntīn
tamakxtekmā'nacus a'ntū ixtatlahua a'xni'ca' tūna'j ixtalakapasa ixtachihuīn Dios.
19 Tahuan que xlaca'n libres lā' tzē natatlahua chuxatū a'ntūn talacasqui'n. Pero tū'
stu'ncua'. Xlaca'n tū' libresni'. Xlaca'n hua'chi tachī'nī'n como tūla tamakxteka de
tatlahua talaclē'i'. Palh kalhatin chi'xcu' tūla makxteka catūhuā, chuntza' xla' hua'chilh
tachī'n. 20 Lā' a'ntīn talakapasnī't huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n lā' chuntza'
talīmakxteknī't huan talaclē'i' xala' nac quilhtamacuj, lā' palh xlaca'n natatlahuapala
talaclē'i' lā' tūlatza' tamakxteka, chuntza' ā'chulā' natala que a'nchī ixtahuanī't xapū'la.
21 Más tzey palh tū' ixtalakapasli xlaca'n a'nchī līlacatejtin latā'kchokocan. Pero xlaca'n,
a'yuj ixtaca'tzī, xlaca'n tamakxtekli huan ixlīmāpa'ksīnni' Dios a'ntū ixcāmāsu'ni'canī't.
22 Chuntza' xlaca'n hua'chi a'nchī huancan:
Huan chichi' hua'chokopala ixpa'tlā'nat.
Lā' huan pa'xni' a'xni'ca' paxnī'ttza', taspi'tpala para natapi'li' nac cā'pūlhtok.

3

Namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo

1 Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' ixlīkalhtu' carta a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. A'xni'ca'
quit ictzo'kli huan kalhtu' carta, quit iccāmāpāstaquīcu'tuni' a'ntū lej tzey lā'
iccāmāpāstaquīcu'tuni' huampala a'ntū ca'tzīyā'tittza' hui'xina'n. 2 Iclacasqui'n
que hui'xina'n napāstacā'tit a'ntū ixtahuan makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā'
iclacasqui'n que nacāpāstacā'tit huan līmāpa'ksīnni' a'ntū ixla' huan Māpūtaxtūnu' a'ntī
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Huā' tamā'na līmāpa'ksīnni' iccāmāsu'ni'yāni' quina'n huan
apóstoles.
3 Lej tasqui'nī que namāchekxī'yā'tit hui'xina'n a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'xni'ca'
namin huan tamā'na ā'xmān chi'chini', nata'a'nan chi'xcuhuī'n a'ntī natatlahuatā'kchoko

ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey chu a'ntū xlaca'n tatlahuacu'tun. Lā' nacātalīlaktzī'nāni'
hui'xina'n. 4 Lā' xlaca'n natahuan: “Jesucristo hualh que xla' nataspi'tchokopala. Lā'
chuhua'j, ¿lhachū huī'? Tū' minī't. Quinapapana'ca'n tanīnī'ttza'. Lā' chu a'cxtim lamā'
chuhua'j desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj”. Chuntza' natahuan xlaca'n. 5 Lā'
quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n que huā'mā' tū' stu'ncua'. A'nan lakatin catūhuā a'ntū
xlaca'n taca'tzī lā' a'ntūn tū' talīchihuīna'ncu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Lejtza'
makān Dios chihuīna'lh lā' chuntza' talīlalh huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Huan
quilhtamacuj lītlahuaca xcān lā' ixuī' na ixpu'nan xcān. 6 Lā' huan quilhtamacuj, a'nchī
ixuī' xapū'la, līmālakuanīca huan xcān, a'xni'ca' lalh huan lakuat. 7 Lā' Dios nā hualh
que huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj a'ntūn tahui'lāna' chuhua'j, natatachoko hasta
huan chi'chini' a'ntū Dios laclhcāhui'līnī't. Lā' huanmā' chi'chini' natalhcukō'. Lā'
huanmā' chi'chini' Dios nacāmālaclē'nī'kō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
Lā' nacāmāpātīnī.
8 Tā'timīn, tū' tipātza'nkāyā'tit huā'mā': Huan Māpa'ksīni' Dios lakatin chi'chini' laktzī'n
hua'chi lakatin mil cā'ta. Lā' nā lakatin mil cā'ta laktzī'n hua'chi lakatin chi'chini'.
9 A'makapitzīn tapuhuan que Dios takoxī para natlōkentaxtū a'ntū huanī't. Tū' chuntza'.
Xla' quincāka'lhīmā'ni' līlacatzucu como tū' lacasqui'n que nīn chā'tin napātīni'n nac
pūpātīn. Xla' lacasqui'n que ixlīhuākca'n catamakxtekli ixtalaclē'i'ca'n.
10 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' chu
līmaktin namin a'xni'ca' nīn tintī' puhuan que namin. Chu līmaktin namin hua'chi
kalhatin ka'lhāna' chu līmaktin min. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalaksputa. Lā'
palha' nakaxmatcan a'ntū namacasā'nan. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yu
nac a'kapūn. Lā' nalhcukō' ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
cā'quilhtamacuj.
11 Lā' chuhua'j, como natalakuankō' ixlīhuāk, xa'nca capāstactit hui'xina'n a'nchī
nalīlatahui'la'yā'tit. Hui'xina'n natlahua'yā'tit xmān ixtapuhuān Dios. 12 Hui'xina'n
līpāxuj ka'lhīpā'na'ntit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Dios naxtāpalī huan quilhtamacuj.
Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalhcukō'. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntū chuhua'j
tatasu'yunu'n nac a'kapūn. 13 Dios huanī't que natlahua lakatin xasāsti' a'kapūn lā'
lakatin xasāsti' quilhtamacuj a'nlhā natlahuacan xmān a'ntūn tzey. U'tza' huā'mā'
ka'lhīmā'nauj, como chuntza' huanī't Dios.
14 Chuntza', tā'timīn, līhuan ka'lhīpā'na'ntit huā'mā' chi'chini', calīhui'lī'tit
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn
tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey a'ntū
nacāmāxtunquīyāni' de Dios. 15 Caca'tzītit hui'xina'n que Dios līlacatzucu cāka'lhīmā'
ā'makapitzīn a'ntī natapūtaxtu. U'tza' tūna'j līmimpala Jesucristo. Chuntza' cātzo'knuni'ni'
hui'xina'n quintā'tinca'n Pablo a'ntī pāxquī'yāuj. Xla' tzo'kli chu a'nchī Dios māpuhuanīlh.
16 Pablo cātzo'kli huā' tamā'na catūhuā a'xni'ca' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' huāk
chuntza' cātzo'kli huan cartas a'ntū cāmacā'nī't. Lā' nac ā'makapitzīn ixcartas a'ntūn
cātzo'knī't, a'nan a'nlhā jicslīhua' māchekxīcan. Lā' a'nlhā jicslīhua', makapitzīn
chi'xcuhuī'n tū' xa'nca tamasu'yu. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī lā'
xtunc xtunc takalhlaka'ī'. Tū' stu'ncua' a'nchī xlaca'n tamāsu'yu ixtachihuīn Dios, lā' tū'
xmān a'ntūn tzo'kli Pablo. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.
17 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, ca'tzīyā'tittza' a'nchīn ta'a'kxokonu'ncu'tun huan tamā'na
a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Tū' cacāta'a'kxokoni' hui'xina'n. Palh nacāta'a'kxokoyāni',
chuntza' tzē namakxtekā'tit de nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca. 18 Lā' chuhua'j ā'chulā' cat-
lahua'tit a'ntū līpāxuhua Dios. Lā' ā'chulā' casca'ttit ixpālacata huan Māpūtaxtūnu' a'ntī
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Camāka'tlī'ca chuhua'j lā' para pō'ktu. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Jesucristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

1 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta ixpālacata Jesucristo. U'tza' a'ntī
quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Xla' ixuī'tza' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu
huan quilhtamacuj. Quina'n ickaxmatnī'tauj a'ntū ixuan xla' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac
quilhtamacuj. Iclaktzī'nī'tauj con quilakastapunca'n. Iclaktzī'nī'tauj lā' icxa'manī'tauj
con quimacanca'n. 2 A'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n, xla' tasu'yulh huā'tzā'
nac cā'quilhtamacuj. Lā' quina'n iclaktzī'uj. Lā' icmālacstū'ncāuj palh iclaktzī'nī'tauj.
Lā' iccātā'līchihuīna'nāni' hui'xina'n ixpālacata a'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n.
Xla' pō'ktu ixtā'huī' Dios quinTāta'ca'n. Lā' xla' natahui'la para pō'ktu. Lā' xla'
milh lā' quina'n iclaktzī'uj. 3 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū iclaktzī'nī'tauj lā' a'ntū
ickaxmatnī'tauj. Lā' chuntza' hui'xina'n tzē naca'tzīyā'tit que chu lakatin huan tachihuīn
a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Lā' nā tzē chu lakatin nala'yā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā'
Jesucristo ixO'kxa'. Lā' nā tzē naca'tzīyā'tit que quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo ixO'kxa'
cātā'lahui'lani' hui'xina'n chu a'cxtim como quincātā'lahui'lani' quina'n. 4 Huā'mā'
iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n como chuntza' lej naka'lhīyāuj tapāxuhuān.

Dios ū'tza' xkakana'

5 A'ntūn quincāmāsu'ni'ni' Jesucristo, ū'tza' a'ntū iccāmāsuni'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza'
huā'mā': Dios ū'tza' xkakana'. Lā' tū' lhā cā'pucsua' a'nlhā huī' xla', como xla' lej tzey
lā' tū' maktin tlahua a'ntūn tū' tzey. 6 Palh huanāuj que chu lakatin quina'n con Dios,
līhuan tlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza tasu'yu palh tū' stu'ncua'. Tasu'yu
que quina'n tū' tā'tlā'huamā'nauj Dios. 7 Palh tlahuayāuj a'ntūn tzey hua'chilh ixtlā'huáuj
a'nlhā xkaka, chuntza' hua'chi Dios huī' a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' stu'ncua' palh chu
lakatin quina'n con Dios. Lā' ixka'lhni' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, quincāxapani'kō'yāni'
ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n.
8 Palh huanāuj palh tū' tlahuanī'ta'uj talaclē'i', chuntza' ta'a'kxokoyāuj que'cstuca'n.
Lā' tū' stu'ncua' a'ntū huanāuj. 9 Palh huaniyāuj Dios palh tlahuanī'tauj talaclē'i',
xla' naquincāmāsputūnu'ni'yāni' lā' naquincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n.
Huā'mā' ca'tzīyāuj como Dios lej tzey lā' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 10 Palh ixuáuj
que tuntū' tlahuanī'tauj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ixuáuj que Dios a'ksa'nīni'n. Lā' chuntza
ixtasu'yulh palh tū' kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' a'ntū huan ixtachihuīn Dios.

2

Cristo tā'chihuīna'n Dios por quina'n

1 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū' cat-
lahua'tit talaclē'i'. Lā' palh catīhuā tlahua talaclē'i', ka'lhīyāuj a'ntīn tā'chihuīna'n Dios
por quina'n. Xla' ū'tza' Jesucristo. Lā' xla' tū' tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey.
2 Jesucristo nīlh huan nac cruz. Lā' chuntza' xla' līmāpalalh quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū' xmān
quintalaclē'i'ca'n. Xla' māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
3 Palh tlōkentaxtūyāuj a'ntū līmāpa'ksīni'n Dios, chuntza' ca'tzīyāuj palh lakapasāuj
xla'. 4 Palh catīhuā nahuan que xla' lakapasa Dios, lā' palh xla' tū' tlahua a'ntū Dios
līmāpa'ksīni'n, xla' a'ksa'nīni'n lā' tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'ntīn tatlōkentaxtū
a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n, xlaca'n xa'nca tapāxquī' Dios. Lā' chuntza' tzē līca'tzīyāuj palh
quina'n chu lakatin con Dios. 6 Lā' a'ntīn tahuan palh chu lakatin con Dios, tasqui'nī que
xlaca'n natalatā'kchoko chu a'nchī Jesucristo ixlatlā'huan.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

7 Tā'timīn, iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n ixpālacata lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū'
xasāsti'. Chu ū'tza' a'ntū cātamāsu'ni'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit hui'xina'n.
8 Hua'chilh xasāsti' līmāpa'ksīn a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni'. Cristo ixtlōkentaxtū huā'mā'
līmāpa'ksīn lā' nā hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit. Lā' como hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit
huā'mā' līmāpa'ksīn, hua'chilh a'ksputmā'tza' a'nlhā cā'pucsua' lā' hua'chilh xkakamā'tza'
huan xatzey māxkakēni' a'ntū Cristo māstā'.

9 A'ntīn tahuan palh tatlā'huan a'nlhā xkaka lā' palh tū' talaktzī'ncu'tun ixtā'tinca'n,
xlaca'n talatlā'huancus a'nlhā cā'pucsua'. 10 A'ntīn tapāxquī' ixtā'tinca'n, xlaca'n ta-
latlā'huan a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' tū' tamātonkopū ā'kalhatin. 11 A'ntīn tū' talak-
tzī'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. Lā' tū' taca'tzī a'nlhā ta-
latlā'huan, como a'nlhā cā'pucsua' tūla talacahuāna'n.

12 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n, como Dios cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'
mintalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesucristo. 13 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n,
xanatātana', como hui'xina'n lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh
huan quilhtamacuj. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n
tlajanī'ta'ntit huan ko'ti'ti'. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, camana', como laka-
pasā'tit Dios quinTāta'ca'n. 14 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como
lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā'
nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n lactli'hui'qui. Lā' hui'xina'n
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios. Lā' tla'janī'ta'ntit huan ko'ti'ti'.

15 Tū' calakatītit a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tū' calakatītit huan tūn tū' tzey
a'ntūn tatlahua a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj. A'ntīn talakatī a'ntū xala' nac quilhta-
macuj, xlaca'n tū' tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n. 16 Ixlīhuāk a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj,
huā'mā' tū' ixla' Dios quinTāta'ca'n. A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj tatlahua a'ntūn tū'
tzey a'ntū squi'n ixmacni'ca'n. Lā' lej talaktzī'ncu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzī
a'ntūn taka'lhī. Ixlīhuāk huā' tamā'na huāk xala' nac quilhtamacuj. 17 Sputmā' huan
quilhtamacuj lā' ixlīhuāk xala' nac quilhtamacuj a'ntūn talacasqui'n huan tachi'xcuhuī't.
Pero a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n natalatahui'la para pō'ktu.

Namin a'ntī lej na'a'kxokonu'n

18 Quilakska'tā'n, tasputmā'na huā' tamā'na chi'chini'. Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni'
que namin huan ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j tatasu'yunī't lhūhua' ixtā'ca'tza Cristo.
Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tasputmā'natza' huā' tamā'na chi'chini'. 19 A'ntī ixtā'ca'tzanī'n
Cristo, xlaca'n tū' lej stu'ncua' palh takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi quina'n. Lā' ū'tza'
talītaxtunquīnī't de quina'n. Palh ixtakalhlaka'ī'lh cahuā hua'chi quina'n, ixtatachokolh
con quina'n. Lā' como tataxtunquīlh de quina'n, chuntza' tasu'yu que xlaca'n tū'
takalhlaka'ī' hua'chi quina'n.

20 Lā' hui'xina'n, Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit
milīhuākca'n huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 21 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā'
como hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Tū' iccāhuanimā'ni' que hui'xina'n tū'
ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Ca'tzīyāuj que xtunc a'ntū stu'ncua' lā' nā xtunc a'ntūn tū'
stu'ncua'.

22 A'ntī lej ta'a'kxokonu'n, xlaca'n tahuan que Jesús tū' ū'tza' Cristo a'ntī Dios līmānūlh
ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan chuntza', xlaca'n ixtā'ca'tzanī'n Cristo. Xlaca'n talakmaka'n
Dios quinTāta'ca'n lā' nā ixO'kxa'. 23 A'ntīn talakmaka'n ixO'kxa' Dios, quinTāta'ca'n Dios
tū' cātā'lahuī'. Lā' a'ntīn tahuan que Jesús ū'tza' Cristo, ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahuī'
xlaca'n.

24 Lā' hui'xina'n tū' capātza'nkā'tit a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la ixpālacata ix-
tachihuīn Dios. Palh tū' napātza'nkā'yā'tit a'ntūn cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la, chuntza'
nacātā'latahui'layāni' ixO'kxa' Dios lā' Dios quinTāta'ca'n. 25 Lā' Cristo huanī't que xla'
naquincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26 Quit iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' como ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn cā'a'kxokocu'tunāni'
hui'xina'n. 27 Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' como huan Espíritu
Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n, tū' maclacasqui'nā'tit hui'xina'n que nacātamāsu'ni'yāni'
ā'catīhuā huā' a'ntū iccāhuanimā'ni', como huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni' ixlīhuāk.
Lā' a'ntū xla' māsu'yu, ū'tza' xastu'ncua'. Xla' tū' māsu'yu catūhuā a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā'
chuntza', como huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuntza' tū' cataxtun-
quītit de Cristo.
28 Lā' chuhua'j quilakska'tā'n, tū' cataxtunquītit de Cristo. Lā' chuntza' tū' catijicua'nui
a'xni'ca' xla' namimpala. Lā' tū' catimāxana'uj na ixlacapūn. 29 Como hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que Jesucristo xmān tlahua a'ntū lactzey, nā chuntza' naca'tzīyā'tit que a'ntīn
tatlahua a'ntūn tzey, ixlīhuākca'n xlaca'n ixcamana' Dios.

3

Quina'n ixcamana' Dios

1 Caca'tzītit a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni' como hualh que quina'n ixcamana'
Dios. Lā' stu'ncua' quina'n ixcamana' Dios. A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n tū'
ixcamana' Dios lā' tū' talakapasa Dios quinTāta'ca'n. Lā' ū'tza' xlaca'n tū' talīmāchekxī
palh quina'n ixcamana' Dios lā' xlaca'n tū' ixcamana' Dios. 2 Tā'timīn, chuhua'j quina'n
ixcamana' Dios. Tūna'j ca'tzīcan a'nchī nalayāuj. A'ntū ca'tzīyāuj, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca'
Cristo natasu'yu, quina'n nalayāuj hua'chi xla', como nalaktzī'nāuj chu a'nchī huanī't
xla'. 3 Lā' a'ntīn taka'lhīmā'na natalaktzī'n Cristo, ixlīhuākca'n xlaca'n tataxtunquī de
a'ntūn tū' tzey. Lā' tatlahua a'ntūn tzey hua'chi Cristo.
4 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i', xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Dios.
Palh catīhuā tū' a'kahuāna'ni' Dios, ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 5 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que Cristo milh nac quilhtamacuj para naxapa quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tū' tlahuanī't
nīn lakatin talaclē'i'. 6 Ixlīhuākca'n a'ntīn chu lakatin con Cristo, xlaca'n tū' tatlahu-
atā'kchoko talaclē'i'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n tū' taca'tzī
a'nchī huanī't huan Cristo lā' tū' talakapasnī't. 7 Quilakska'tā'n, tū' catamakxtektit
que nacāta'a'kxokoyāni' ā'makapitzīn a'ntīn cātahuaniyāni' que tzē natlahuayā'tit a'ntūn tū'
tzey. A'ntīn tatlahuatā'kchoko a'ntūn tzey, xlaca'n lactzey hua'chi ixlītzey Cristo. 8 A'ntīn
tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n tatā'tapa'ksī huan ko'ti'ti', como huan ko'ti'ti' pō'ktu
tlahuanī't talaclē'i' desde a'xni'ca' mā'a'nanīlh huan talaclē'i'. IxO'kxa' Dios milh nac
quilhtamacuj para namālakuanī a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'.
9 A'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū'tza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como Dios
cāmaxquī'nī't xasāsti' ixquilhtamacujca'n, lā' chuntza' talīsāstī'latā'kchoko. Tūlatza'
tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como ixcamana'tza' Dios. 10 Chuntza' tasu'yu a'ntī ixcamana'
Dios lā' a'ntī ixcamana' huan ko'ti'ti'. A'ntīn tū' tatlahuacu'tun a'ntūn tzey lā' tū' tapāxquī'
huan tā'timīn, xlaca'n tū' ixcamana' Dios.

Tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj

11 Huan līmāpa'ksīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' xapū'la ū'tza' huā'mā': que nalāpāxquī'yāuj.
12 Tū' calauj hua'chi Caín a'ntīn tā'tapa'ksīlh huan ko'ti'ti'. Xla' maknīlh ixtā'tin. Lā' ¿a'chī'
maknīlh? Maknīlh como Caín tlahualh a'ntūn tū' tzey lā' ixlaktampilhīni'ni' ixtā'tin como
xla' ixtlahua a'ntūn tzey.
13 Tā'timīn, palh xalanī'n nac quilhtamacuj tū' cātalaktzī'ncu'tunāni', tū' capuhua'ntit
que tū' maktin la huā'mā'. 14 Quina'n ca'tzīyāuj que a'yuj hua'chi xanīn ixu-
anī'tauj, chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Huā'mā' ca'tzīyāuj como
cāpāxquī'yāuj huan tā'timīn. Lā' a'ntīn tū' tapāxquī'nin, xlaca'n hua'chi xanīnī'ncus lā'
tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 15 A'ntīn taca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n xlaca'n
hua'chi maknīni'nī'n na ixlacapūn Dios. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan maknīni'nī'n
tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 16 Cristo quincāpāxquī'yāni' lā'

hasta macamāstā'lh ixquilhtamacuj por quina'n. Lā' chuntza' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī līpāxquī'nincan. Lā' chuntza' quina'n tzē natamacamāstā'yāuj lā' hasta nalīnīyāuj por quintā'timīnca'n palh tasqui'nī.
17 Palh kalhatin ka'lhī a'ntū maclacasqui'n lā' palh laktzī'n que ixtā'tin makasputa catūhuā, lā' palh xla' tū' lakalhu'man, chuntza' tasu'yu palh tū' pāxquī' Dios.
18 Quilakska'tā'n, tū' xmān nahuanāuj palh cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Nacāmaktāyayāuj ā'makapitzīn. Chuntza' natasu'yu palh ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yāuj, lā' tū' xmān huanāuj.

Tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios

19 Palh chuntza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn, chuntza' ca'tzīyāuj palh lej stu'ncua' tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' chuntza' tū' tamakchuyīyāuj na ixlacapūn Dios.
20 A'xni'ca' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, pāstacāuj que Dios más xaka'tla' que qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' ca'tzīkō' ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'uj.
21 Tā'timīn, palh tū' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, chuntza' tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios.
22 Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntū nasqui'nāuj como a'kahuāna'ni'yāuj ixlīmāpa'ksīn lā' tlahuayāuj a'ntū līpāxuhua Dios.
23 Ixlīmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': Nalīpāhuanāuj Jesucristo ixO'kxa' lā' nalāpāxquī'yāuj chuntza' hua'chi xla' quincāmāpa'ksīni'.
24 A'ntīn tatlōkentaxtū ixlīmāpa'ksīn Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n. Xla' quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que Dios quincātā'lahui'lani'.

4

A'makapitzīn tū' tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo

1 Tā'timīn, tū' cacākalhlaka'ī'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Cuenta catlahua'tit lā' capuhua'ntit palh chu a'cxtim hua'chi huan xastu'ncua' tachihuīn a'ntūn kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Lā' chuntza' naca'tzīyā'tit palh tamāsu'yumā'na ixtachihuīn Dios. Lakachu ta'a'nī't a'ntīn tahuan que tachihuīna'n por ixquilhtampān Dios. Lā' xmān ta'a'kxokonu'n.
2 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nchī nalīca'tzīyā'tit palh stu'ncua' huan Espíritu Santo cāmāchihuīnī. Taka'lhī huan Espíritu Santo a'ntīn tahuan palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh. Ixlīhuākca'n a'ntīn chuntza' tahuan, xlaca'n taka'lhī huan Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh.
3 Lā' a'ntīn tahuan que tū' stu'ncua palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh, xlaca'n tū' taka'lhī huan Espíritu Santo. Xlaca'n xmān cātahuaniyāni' ixtachihuīn ixtā'ca'tza Cristo. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit que ixmilh ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j huī' nac cā'quilhtamacuj.
4 Quilakska'tā'n, hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Hui'xina'n cātlajanī'ta'ntit huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' xla' ā'līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn que huan ko'ti'ti' a'ntī cāmāpa'ksī xalanī'n nac quilhtamacuj.
5 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n xlaca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' a'ntūn tamāsu'yu nā xala' nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' talīkaxmatni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj.
6 Quina'n tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' a'ntīn talakapasa Dios, xlaca'n takaxmata a'ntū iccāmāsu'ni'yāuj. Lā' a'ntīn tū' talakapasa Dios, xlaca'n tū' takaxmatcu'tun a'ntū icmāsu'yuyāuj. Chuntza' tzē nalīca'tzīyāuj tuchūyā līmāsca'tīn xastu'ncua' lā' nā tuchūyā līmāsca'tīn tū' stu'ncua'.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

7 Tā'timīn, tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj. Dios ū'tza' a'ntīn quincālāmāpāxquī'nīyāni'. A'ntīn tapāxquī'nin, xlaca'n ixcamana' Dios lā' talakapasa Dios.
8 A'ntīn tū' tapāxquī'nin xlaca'n tū' talakapasa Dios, como Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't.
9 Dios lej quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' līmāsu'yulh a'xni'ca' macamilh nac quilhtamacuj ixO'kxa'

a'ntī xmān kalhatin. Lā' por xla' līka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 10 A'nchī
quina'n pāxquī'yāuj Dios tū' talacastuca a'nchī Dios quincāpāxquī'yāni'. Xla' māsu'yulh
a'nchī quincāpāxquī'yāni' a'xni'ca' macamilh ixO'kxa' lā' ū'tza' ixO'kxa' a'ntī māpalalh
quintalaclē'i'ca'n.

11 Tā'timīn, como chuntza' Dios quincālīpāxquī'yāni', nā chuntza' quina'n
nalāpāxquī'yāuj. 12 Dios nīn tintī' laktzī'nī't nīn maktin. Palh lāpāxquī'yāuj, chuntza'
Dios quincātā'lahui'lani'. Lā' Dios quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj con ixlīhuāk
qui'a'clhcunucca'n. 13 Quina'n ca'tzīyāuj palh Dios quincātā'lahui'lani'. Huā'mā' ca'tzīyāuj
como quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. 14 Lā' quina'n iclaktzī'nī'tauj ixO'kxa'
Dios. Lā' icmālacstū'ncāuj que Dios quinTāta'ca'n macamilh ixO'kxa' para nacāmāpūtaxtū
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 15 A'ntīn takalhlaka'ī' lā' tahuan que Jesús ū'tza' a'ntī ixO'kxa'
Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n.

16 Lā' quina'n ca'tzīyāuj lā' kalhlaka'ī'yāuj palh Dios quincāpāxquī'yāni'. Dios lej
cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Dios cātā'lahuī' a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn.
17 Tasqui'nī napāxquī'yāuj Dios con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza', huā'tzā'
nac huā'mā' quilhtamacuj quina'n napāxquī'ninānuj chuntza' hua'chi Cristo pāxquī'nin.
Lā' chuntza' tū' catijicua'nui huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan
tachi'xcuhuī't. 18 A'ntīn tapāxquī' Dios, xlaca'n tū' tajicua'ni' Dios palh nacāmāpātīnī.
Palh kalhatin pāxquī'nin, xla' tū'tza' ka'lhī tajicuāt. A'ntīn tajicua'n que Dios
nacāmāpātīnī, xlaca'n tūna'j xa'nca tapāxquī' Dios.

19 Quina'n pāxquī'yāuj Dios como xla' xapū'la quincāpāxquī'ni'. 20 Palh kalhatin huan
que pāxquī' Dios lā' palh tū' laktzī'ncu'tun ixtā'tin, xla' tū' stu'ncua' a'ntū huan. Palh
xla' tū' pāxquī' ixtā'tin a'ntī laktzī'n, xla' tūla pāxquī' Dios, como tūla laktzī'n Dios.
21 Huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios quincāmaxquī'ni', ū'tza' huā'mā': A'ntīn tapāxquī' Dios nā
natapāxquī' ixtā'timīnca'n.

5

Tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey

1 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni',
xlaca'n ixcamana' Dios. Lā' a'ntīn tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n, xlaca'n nā tapāxquī'
ixcamana' Dios. 2 Lā' chuntza' palh pāxquī'yāuj Dios lā' palh a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū
quincālīmāpa'ksīyāni', nā cāpāxquī'yāuj ixcamana' Dios. 3 Lā' palh pāxquī'yāuj Dios,
natlahuayāuj ixlīmāpa'ksīn. Lā' tū' jicslīhua' natlōkentaxtūyāuj ixlīmāpa'ksīn. 4 Ixlīhuākca'n
ixcamana' Dios tataxtunquī de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj.
Quina'n tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey, como līpāhuanāuj Dios. 5 A'ntīn takalh-
laka'ī' que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios, xmān xlaca'n tzē natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey
a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj.

A'nchīn ca'tzīcan palh Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios

6 Ca'tzīyāuj palh Jesús stu'ncua' ixO'kxa' Dios. Chuntza' hualh Dios a'xni'ca' a'kpaxli
Jesús. Lā' nā a'xni'ca' Jesús nīlh, nā Dios māsu'yulh que xla' ixO'kxa' ixuanī't. Huan Cristo
a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni', xla' ū'tza' Jesús a'ntī a'kpaxli lā' nā nīlh nac cruz. Lā'
nā huan Espíritu Santo māsu'yu que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan Espíritu Santo
māsu'yu xmān a'ntū stu'ncua'. 7 A'nan kalhatu'tun a'ntīn tamālacstū'nca que Jesucristo
ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan kalhatu'tun xlaca'n: Dios quinTāta'ca'n lā' huan Espíritu
Santo lā' nā ū'tza' a'ntī huanican Tachihuīn. Chu a'cxtim tahuan que Jesucristo ū'tza'
ixO'kxa' Dios. 8 Lā' nac quilhtamacuj a'nan tāpātu'tun catūhuā a'ntūn tamāsu'yu que
Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. Huan Espíritu Santo chuntza' quincāmāsu'ni'yāni'. Lā' nā
Dios chuntza' māsu'yulh a'xni'ca' Jesús a'kpaxli lā' a'xni'ca' nīlh. 9 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj
a'ntūn tamālacstū'nca huan tachi'xcuhuī't. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yāuj a'ntū huan

Dios. Lā' Dios mālacstū'nca que Jesús ū'tza' ixO'kxa'. 10 Lā' a'ntīn talīpāhuan ixO'kxa'
Dios, xlaca'n ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n palh stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'. Lā'
makapitzīn tū' takalhlaka'ī' a'nchī Dios hualh palh Jesús ixO'kxa'. Xlaca'n hua'chilh
ixtahuan que Dios a'ksa'nīni'n como tū' takalhlaka'ī'nī't a'ntū Dios hualh ixpālacata
ixO'kxa'. 11 Lā' Dios mālacstū'nca palh ū'tza' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhta-
macujca'n a'ntū para pō'ktu, palh līpāhuanāuj ixO'kxa'. 12 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa'
Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios,
xlaca'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Māstā'ca tapāstacna'

13 Quit iccātzo'kni'mā'ni' huā'mā': Hui'xina'n a'ntī līpāhua'mpā'na'ntit ixO'kxa' Dios
como quit, iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit palh ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilh-
tamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
14 Lā' tū' lacapuhuanāuj a'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, como Dios quincākaxmatāni' palh
squi'ni'yāuj chu a'nchī ixtapuhuān. 15 Lā' palh ca'tzīyāuj palh xla' quincākaxmatāni',
chuntza' ca'tzīyāuj palh xla' naquincāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yāuj.
16 Palh catīhuā laktzī'n ā'kalhatin a'ntī tlahuamā' lakatin talaclē'i' a'ntū tzē
namāsputūnu'ni'can, chuntza' nalīkalhtō'ka' ā'kalhatin lā' xla' naka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacuj. Chuntza' nakalhtō'ka' palh huā'mā' talaclē'i' tzē namāsputūnu'ni'can.
Lā' palh huā'mā' talaclē'i' tūla māsputūnu'ni'can, chuntza' tū' iccahuanimā'ni que
nalīkalhtō'ka'yā'tit por a'ntī chuntza' tlahua. 17 Ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua', huāk talaclē'i'.
Pero nā a'nan talaclē'i' a'ntūn tzē namāsputūnu'ni'can.
18 Ca'tzīyāuj que a'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Xlaca'n
cāmaktaka'lha ixO'kxa' Dios, lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūla nacātlahuani' catūhuā.
19 Quina'n ca'tzīyāuj que tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' ca'tzīyāuj que a'ntīn xalanī'n nac
quilhtamacuj, xlaca'n cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.
20 Ca'tzīyāuj que ixO'kxa' Dios minī't. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī nalīlakapasāuj
a'ntī xastu'ncua' Dios. Lā' chuhua'j tā'lahui'lāna'uj Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Xla'
scana'nca Dios lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
21 Quilakska'tā'n, tū' calīpāhuantit nīn tuntū'. Xmān Dios nalīpāhua'nā'tit. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtakalhlaka'ī' huan xastu'ncua' tachihuīn lā' ixtapāxquī'nin

1 Quit Juan, huan xapuxcu' de huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā' huanmā'
carta. Ictzo'knuni'yāni' hui'x, huan tā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacli, lā' nā min-
camana'. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' tū' xmān quit. Nā cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n ixlīhuākca'n a'ntīn talakapasa huan xastu'ncua' tachihuīn. 2 Lāpāxquī'yāuj
como quilīhuākca'n kalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, a'ntūn tū' maktin
catisputli. 3 Caquincāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa' Dios. Lā'
caquincātalakalhu'mani'. Lā' caquincātamātza'ta'tī'ni'ni' qui'a'clhunucca'n. Lā' chuntza'
quina'n xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, lā' lej nalāpāxquī'yāuj.
4 Lej iclīpāxuhualh a'xni'ca' icca'tzīlh que ā'makapitzīn mincamana' talahui'lāna' chu
a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn, chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh Dios quinTāta'ca'n.
5 Lā' chuhua'j tā'tin, icuaniyāni' que nalāpāxquī'yāuj quilīhuākca'n quina'n. Huā'mā' tū'
xasāsti' līmāpa'ksīn. Chu ū'tza' a'ntū quincātamāca'tzīnīni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'uj.
6 Palh pāxquī'yāuj Dios, natlahuayāuj a'ntū Dios quincālīmāpa'ksīyāni'. Xla' māpa'ksīni'lh
que nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. U'tza' huā'mā' cātahuaninī'ta'ni' a'xni'ca' chū'cus kalh-
laka'ī'tit.

Makapitzīn ixta'a'kxokonu'n

7 Chuhua'j lhūhua' a'kxokonu'nī'n talatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan que
tū' stu'ncua' palh lacatuncuīlh nac huā'mā' quilhtamacuj huan Jesucristo a'ntī Dios
līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan huā'mā', xlaca'n a'kxokonu'nī'n lā' ixtā'ca'tzanī'n
Cristo. 8 Cuenta catla'hua'tit que tū' chu nasputa a'ntū līscujpā'na'ntit. Cuenta catla'hua'tit
como maklhtīni'ncu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' hua'chi mintatlajca'n.
9 A'ntūn takalhlaka'ī' ā'makapitzīn tū' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh. Nā xlaca'n
tamāsu'yucu'tun ā'lakatin līmāsca'tīn. Xlaca'n tū' lej stu'ncua' tatā'latlā'huan Dios. A'ntīn
takalhlaka'ī' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh, ixlīstu'ncua' xlaca'n tatā'latlā'huan Dios
quinTāta'ca'n lā' ixO'kxa' Dios. 10 Palh cālakminā ni' hui'xina'n ā'catīhuā a'ntīn tamāsu'yu
a'ntūn tū' chu lakatin con a'ntū māsu'yulh Cristo, tū' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n.
Lā' tū' nacāhuani'yā'tit: "Dios ca'cā'o'kska'lhīni'". 11 Palh hui'xina'n nacāhuani'yā'tit: "Dios
ca'cā'o'kska'lhīni'", lā' chuntza' cātā'tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey.

Macā'nca saludos

12 Lhūhua'cus ti'a'nan a'ntū iccāhuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun nac lakatin
carta. Iccālaka'ncu'tunāni hui'xina'n lā' iccātā'chihuīna'ncu'tunāni' calacan. Chuntza' lej
nalīpāxuhuayāuj.
13 Tamacā'ni'yāni' saludos ixcamana' mintā'tin xapuscāt a'ntī Dios lacsacnī't.

Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Māka'tlī'ca huan Gayo

1 Quit Juan, huan xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā' huanmā'
carta. Quit ictzo'knuni'yāni' hui'x, Gayo. Quit lej icpāxquī'yāni' hui'x.
2 Tā'tin, quit icca'tzī que xa'nca latlā'hua'na' na ixtej Dios. Lā' icsqui'ni' Dios que
xa'nca ca'a'nī'ni'n ixlīhuāk lā' tū' ca'ī'tza'ca'nti. 3 A'makapitzīn tā'timīn tachinī't. Lā' quin-
tahuaninī't que hui'x latlā'hua'na' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' huā'mā'
lej iclīpāxuhualh. 4 Lā' pō'ktu lej icpāxuhua a'xni'ca' quihuanican que quincamana'
talatlā'huan chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn.
5 Tā'tin, hui'x cāmaktāyanī'ta' huan tā'timīn a'ntīn tachā'nī't a'ntza' a'yuj tū' ixcālakapasa'.
Chuntza' tlahua'ya' a'ntūn tzey. 6 A'makapitzīn tataspi'tnī't de a'ntza'. Lā' xlaca'n
tatā'chihuīna'lh a'ntī ixtatakēstoknī't huā'tzā' para natamācā'tanī Dios. Lā' cāhuanica
a'nchī hui'x cāpāxquī'ya' ā'makapitzīn. Lā' cacāmaktāyapala' a'xni'ca' natachā'mpala a'ntza'.
Cacāma'xqui' a'ntū natamaclacasqui'n para ixtejca'n como xlaca'n tatā'scujmā'na Dios.
Cacāmaktāya' chu a'nchī Dios lacasqui'n. 7 Xlaca'n tataxtunī't tatā'scuja Jesucristo. Lā'
tuntū' tamaklhtīni'ncu'tulh de a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 8 U'tza' quina'n nacālīmaktāyayāuj.
Lā' chuntza' hua'chilh nacātā'māsu'yuyāuj huan xastu'ncua' tachihuīn.

Tū' tzey a'nchī ixlahuī' huan Diótrefes

9 Quit iccāmacā'ni'nī't kalhtin carta a'ntīn tatakēstoka a'ntza' nac līltokpān. Pero
huan Diótrefes, como xla' lacu'tun xamāpa'ksīni' a'ntza', xla' tū' qui'a'kahuāna'ni'lh.
10 Lā' chuntza' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icchihuīna'n na milacapūnca'n ixpālacata
a'ntū tlahuamā' Diótrefes. Xla' quincālī'a'ksa'ni'ni'nāni' de a'ntūn tū' stu'ncua' lā'
quincā'a'ksa'nāni'. Lā' tū' xmān huā'mā'. Xla' tū' cāmānū na ixchic huan tā'timīn a'ntīn
tachināchā'. Lā' tū' cāmakxteka que ā'makapitzīn natamānū na ixchicca'n. Lā' a'ntīn
tamānūcu'tun, Diótrefes cāmātuxtekē de a'nlhān tatakēstoka.
11 Tā'tin, tū' cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua
a'ntūn tzey. A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatā'tapa'ksī Dios. A'ntīn tatlahua a'ntūn
tū' tzey, xlaca'n tū' talakapasa Dios.

Tzeyā chi'xcu' ixuanī't huan Demetrio

12 Lhūhua' a'ntīn tahuan que Demetrio tzeyā chi'xcu'. Lā' tasu'yu que xla' latlā'huan
chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' nā quit icuan que līlacatejtin latlā'huan. Lā'
hui'x ca'tzīya' que quit icuan a'ntū stu'ncua'.

Macā'nca saludos

13 Quit lejcus lhūhua' icuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun huā' nac carta. 14 Palaj
ica'ncu'tunācha' na'iclaktzī'nāni'. Lā' chuntza' nakalhachihuīna'nāuj māni' quina'n.
15 Dios camātza'ta'tī'lh mi'a'clhcunuc. Ixlīhuākca'n mi'amigos tamacā'ni'yāni' saludos.
Lā' nacāsaludarlī'ya' ixlīhuākca'n huan amigosnu' xalanī'n a'ntza'.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli San Judas

Judas cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Judas, ixtā'tin Jacobo. Lā' quit ictā'scuja Jesucristo. Quit iccātzo'knuni'mā'ni'
huā'mā' carta hui'xina'n a'ntī Dios cāta'sani'nī'ta'ni'. Dios quinTāta'ca'n cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n. Lā' Jesucristo cāmaktaka'lhmā'ni' hui'xina'n. 2 Dios cacālakalhu'mani'
hui'xina'n. Lā' cacāmātza'ta'tīni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' lej cacāpāxquī'ni' hui'xina'n.

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
2 Pedro 2.1-17

3 Tā'timīn, xa'iccātzo'knuni'cu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Dios cāmāputaxtūni'
hui'xina'n lā' nā quina'n chuntza'. Lā' chuhua'j a'nan lakatin catūhuā a'ntū más
tasqui'nī na'iccāhuaniyāni'. Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'mā'ni' chuhua'j. Iccāhuaniyāni' que
tū' tikalhlaka'ī'yā'tit a'ntūn tamāsu'yu xlaca'n a'ntīn taxtāpālīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū
kalhlaka'ī'nī'tauj. Huā'mā' līmāsca'tīn ū'tza' a'ntū cālīmāmacū'lh ixtachi'xcuhuī't Dios lā'
xmān maktin. Lā' tū' maktin catitaxtāpalīlh huā'mā' līmāsca'tīn. 4 Makapitzīn tūn tū'
tzeyā chi'xcuhuīn tatanūnī't hua'chi lactzey chi'xcuhuī'n na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'. Xlaca'n tahuan que como Dios lej lakalhu'manīni'n, chuntza' kalhatin
tzē natlahua chuxatūyā talaclē'i' a'ntūn tlahuacu'tun. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Lā' tū'
stu'ncua' ixlīmāsca'tīnca'n ixpālacata huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lejtza' makān tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios que nacāmālaclē'nīcan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua chuntza'.
5 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tittza', na'iccāmāpāstaquīyāni' a'ntū Dios tlahualh makāntza'.
Dios cāmāxtulh huan israelitas nac huan xcānsipej a'nlhā huanican Egipto. Lā' ā'cālīstān
ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' a'ntū Dios hualh. Lā' ū'tza' Dios cālīmaknīlh.
6 Nā capāstactit huan ángeles. A'makapitzīn de xlaca'n, como tū' tatlōkentaxtūcu'tulh
a'ntū cālīmāmacū'lh Dios, xlaca'n tataxtulh de nac a'kapūn a'nlhā ixtahui'lāna'ncha'. Lā'
ū'tza' Dios cālīchī'nī't a'nlhā cā'pucsua' hasta a'xni'ca' huan ā'xmān chi'chini' a'xni'ca'
nacāmālaclē'nī Dios. 7 Nā capāstactit a'ntūn cāpātle'keni'lh Sodoma lā' Gomorra lā'
ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntū ixtahui'lāna' pajtzu. Nā xalanī'n nac huā' tamā'na
cā'lacchicni', nā ixtatlahua a'ntūn tū' tzey. Ixtatlahua talākalhī'n. Lā' ixtalātā'tahui'la
huan chi'xcuhuī'n. Lā' ū'tza' talīnīlh nac huan macscut a'ntū cāmāsputūlh huā' tamā'na
cā'lacchicni'. Chuntza' māchekxīcan que natapātīni'n para pō'ktu nac cā'macscutnu' xlaca'n
a'ntīn talakapasa ixtej Dios pero tataxtutāyanī't.
8 Nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuīn a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'.
Xlaca'n talakahuāna'n. Lā' tahuan palh Dios cālītā'chihuīna'n huan talakahuān. Lā'
ū'tza' talīpuhuan que tzē natatlahua talākalhī'n. Talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā'
cachīhuā talīchihuīna'n huan ángeles. 9 Lā' nā nīn Miguel, a'ntī xapuxcu' ángeles, nīn xla'
tū' chuntza' tlahualh. A'xni'ca' xla' tā'lalh huan ko'ti'ti' lā' talālīsta'lalh ixmacni' Moisés,
Miguel tū' lī'a'ksanīni'lh huan ko'ti'ti' por a'ntūn tū' tzey ixtachihuīn. Xmān huanilh: "Dios
camāpātīnīni'". 10 Lā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n,
xlaca'n cachīhuā talīchihuīna'n a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi animales, como tū'
tapāstaca Dios. Tatlahuakō' ixlīhuāk huan tūn tū' tzey a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' ū'tza'
nacālīmāpātīnī Dios.
11 Xlaca'n natapātīni'n como talatlā'huan hua'chi Caín a'ntīn tū' a'kahuāna'ni'cu'tulh
Dios. Lā' talī'a'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey como tatlajacu'tun tumīn. Lā' chuntza'
tlahualh Balaam. Lā' nā xlaca'n lej lacxumpi hua'chi Coré. Xla' maknīca. Lā' nā xlaca'n
nacāmāpātīnīcan. 12 Līmāxana' a'nchī cātatā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā takēstoknī'ta'ntit
hui'xina'n. Xlaca'n tzej tahuā'yancu'tun lā' tako'tcu'tun. Lā' tū' tapāstaca ā'makapitzīn.
Xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi poklhnu' a'ntū lē'n huan ū'ni', lā' tū' lē'n

xcān. Xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tamāstā' ixtō'ca'tca'n a'xni'ca' ixpūlan. Lā'
como tascōhuanī't ū'tza' cālītampu'lhucan. 13 Xlaca'n hua'chi huan xasipej mar a'ntū lē'n
huan pa'lhma'. Līmāxana' a'ntū xlaca'n tatlahua. Xlaca'n hua'chi sta'cu a'ntūn tū'tza'
a'mā' na ixtej. Dios nacāmāpātīnī para pō'ktu a'nlhā lej cā'pucsua'.
14 Makāntza' Enoc cālīchihuīna'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey. Lā' Enoc
ixlīkalhatojon ixuanī't ī'xū'yātā'natna' Adán. Lā' Enoc hualh: "Huan Māpa'ksīni' Dios
namin lā' nacātā'min lakalhūhua' mil ángeles. 15 Namin nacājuzgarlī ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't. Lā' nacāmālaclē'nīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' lactzey por ixlīhuāk a'ntūn
tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey lā' nā a'nchī cachīhuā talīchihuīna'nī't Dios". 16 Huā'
tamā'na chi'xcuhuīn talē'ksa'n ā'makapitzīn. Tū' līpāxūj tahui'lāna'. Tahui'lāna' chu
a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Xa'nca
tatā'chihuīna'n ā'makapitzīn xmān como xlaca'n talacasqui'n tumīn.

Cāmaxquī'ca tapāstacna' xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

17 Lā' hui'xina'n tā'timīn, capāstactit a'ntūn tahualh xapū'la ixapóstoles
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 18 Xlaca'n tahualh: "A'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj,
natamin chi'xcuhuīn a'ntī natalīlaktzī'n a'ntū ixla' Dios. Lā' natalatahui'la chu a'nchī
ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey". 19 U'tunu'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamālacpitzi
huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' talatlā'huan chu a'nchī xmān ixtapuhuānca'n. Lā' tū'
taka'lhī huan Espíritu Santo.
20 Lā' hui'xina'n tā'timīn, ā'chulā' xa'nca cakalhlaka'ī'tit huan Jesucristo chuntza'
hua'chi Dios quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'. Lā' cakalhtō'ka'tit con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
21 Lā' calatahui'la'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, lā' chuntza' na'u'cxca'tzīyā'tit a'nchī
Dios cāpāxquī'yāni'. Caka'lhītit hasta que Jesucristo nacālē'nāni' nac a'kapūn a'nlhā
natahui'layā'tit para pō'ktu. Xla' natlahua huā'mā' como lej cālakalhu'manāni'.
22 Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n a'ntīn tapuhuamā'na que chō'la tū' stu'ncua' a'ntūn
takalhlaka'ī'lh. 23 Lā' hui'xina'n cacāmāpūtaxtūtit ā'makapitzīn hua'chilh ixcāmā'xtutit
de nac cā'macscutnu'. Lā' cacālakalhu'ma'ntit ā'makapitzīn a'ntī lej tatlahua talaclē'i'.
Lā' cajicua'ntit tū' natlahua'yā'tit talaclē'i' hua'chi xlaca'n. Hua'chilh tzē ixcāpasāni'
ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n.

Māka'tlī'ca Dios

24 Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' tū' catitlahua'tit talaclē'i'. Xla'
nacālē'nāni' a'nlhā xla' hui'lacha' nac a'kapūn. A'ntza' līpāxūj nalatahui'la'yā'tit como
tuntū' cati'a'nalh a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n. 25 QuinDiosca'n xmān
kalhatin Dios. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' como quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nīlh por
quina'n. Lā' xla' camāka'tlī'ca lā' ca'a'cnīni'ni'ca. Xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' ixka'lhīkō'
ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj lā' ka'lhīkō'cus
chuhua'j lā' naka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Jesucristo Māca'tzīnīlh San Juan a'ntū Napātle'ke

Jesucristo māsu'yulh a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro

1 Tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsu'yulh Jesucristo. Dios hualh huā' tamā'na
catūhuā como ixlacasqui'n Jesucristo ixcāmāsu'ni'lh ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntū palaj
napātle'ke. Lā' nā quit, Juan, nā ictapa'ksī con Dios. Jesucristo quilakmacamilh huan
ixángel para naquimāca'tzīnī huā' tamā'na catūhuā. 2 Quit icmālacstū'nckō'nī't ixlīhuāk
a'ntū iclaktzī'nī't. A'tzā' ictzo'ka a'ntū Dios quimāca'tzīnīlh. U'tza' a'ntū Jesucristo
māsu'yulh.
3 Līpāxūj a'ntī natahuan huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Lā' lej
līpāxūj a'ntīn takaxmata lā' ta'a'kahuāna'ni' huā' tamā'na tachihuīn a'ntū līmālacsu'yuca
a'ntū napātle'ke. Lā' tū'tza' lej lātma'j a'xni'ca' napātle'ke huā'mā'.

Juan cātzo'knuni'lh xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni'

4 Quit, Juan, iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac
lakatojon cā'lacchicni' nac Asia. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.
Dios, ū'tza' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Lā' nā cacāsicua'lanālīni'
hui'xina'n huan Espíritu Santo. U'tza' a'ntī tasu'yu hua'chi lakatojon pūmaksko na
ixlacapūn huan pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios. 5 Lā' cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n
Jesucristo, a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Māni' xla' a'ntī xapū'la lakahuanchokolh. Lā'
xla' cāmāpa'ksī huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj. Xla' quincāpāxquī'yāni' lā' xla' nīlh
para naquincāxapani'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. 6 Xla' quincālacsacui'līnī'ta'ni' para
natā'māpa'ksīni'nāuj. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' lakatin quilītlōtca'n a'ntū mācā'tanīcan
Dios a'ntī ixTāta'. Lā' ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo. Lā' xla' camāpa'ksīni'lh para pō'ktu. Amén.
7 Lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' nayujāchi de nac a'kapūn lā' namin nac cā'poklhnu'. Lā'
ixlīhuākca'n natalaktzī'n. Lā' nā natalaktzī'n a'ntīn taxtokohua'ca'lh nac cruz. Lā' ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lej natalakaputza por ixpālacata. Lā' chuntza'
napātle'ke. Amén.
8 Lā' chihuīna'lh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn, lā' a'ntī
huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Xla' hualh: "Lā' quit hua'chi huan letra A a'ntū
lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza'
a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk, lā' na'ictahui'lacus hasta a'xni'ca' na'a'ksputkō' ixlīhuāk".

Juan lakachuyalh

9 Lā' quit, Juan, mintā'tinca'n hui'xina'n. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con Jesucristo.
Quit iccātā'pātīni'mā'ni' hui'xina'n lā' iccātā'tāyani'yāni' con hui'xina'n por ixpālacata
Jesucristo. Quit quimacaminca para na'ictachoko hua'chi tachī'n nac Patmos a'ntū
pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Quinchi'pacanī't como xa'icmāsu'yunī't ixtachihuīn
Dios lā' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. 10 Lakatin chi'chini' a'ntū pū'a'cnīni'ni'can
Jesucristo, icu'cxca'tzīlh huan ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ickaxmatli lakatin lej
palha' tachihuīn na quinkēn. U'tza' hua'chi lakatin trompeta a'ntū lej palha' kaxmatcan
11 lā' quihuanilh:
—Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto, lā' hua'chi huan letra Z
a'ntū ixlī'a'ksputni'. Catzo'kti a'ntū nalaktzī'na' lā' nacāmacapini'ya' huan ca'psnat huan
ixtachi'xcuhuī't Dios nac lakatojon cā'lacchicni'. Cacāmacapi nac Efeso lā' nac Esmirna lā'
nac Pérgamo lā' nac Tiatira lā' nac Sardis lā' nac Filadelfia lā' nac Laodicea —quihuanica.
12 Lā' ictalakspi'tli para na'iclaktzī'n tichūn quintā'chihuīna'lh. Lā' iccālaktzī'lh tāyana'
kantojon pūmaksko de oro. 13 Lā' na ixlaclhpu'nan huan pūmaksko, ixyā kalhatin a'ntī
ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Lā' ixlu'xu' pūlhmā'n ixuanī't lā' ixchā'n hasta na ixtojon. Lā'

ixka'lhī kantin ixlīchī'cān de oro na ixcu'xan. [14] Lā' ixya'j smu'yonko' ixuanī't hua'chi
ixchi'xit borrego lā' hua'chi miqui. Lā' ixlakastapun ixtasu'yu hua'chi xalamana' huan
macscut. [15] Ixtojon ī'xkaka hua'chi līcā'n tzej xapaxni' a'ntū ixcāxtlahuacanī't nac lakatin
pūlhcuyun. Lā' a'xni'ca' ixchihuīna'n, ixmacasa'nan hua'chi a'nlhā yujtāya xcān. [16] Lā'
na ixmacacāna'j ixcālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Lā' na ixquilhni' taxtulh kentin
espada sta'ya'nca' kēstītu'. Lā' nā ixlacan huan chi'xcu' ī'xkaka hua'chi chi'chini' a'xni'ca'
tastu'nūta.
[17] Lā' a'xni'ca' iclaktzī'lh quit ica'kā'lh na ixtojon hua'chi kalhatin nīn. Lā' xla'
quixa'malh con ixmacacāna'j lā' quihuanilh:

—Tū' cajicua'. Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān. [18] Quit xalakahuan. Quit xa'icnīnī't
lā' chuhua'j xalakahuan quit para pō'ktu. Lā' quit icka'lhī līmāpa'ksīn de huan līnīn
lā' a'nlhā cā'līnīn. [19] Lā' catzo'kti a'ntū hui'x laktzī'nī'ta' lā' a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū
napātle'ke. [20] Tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon sta'cu a'ntū hui'x la'ktzi' na
quimacacāna'j. Lā' nā tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon pūmaksko de oro.
A'ntū huanicu'tun, ū'tza' huā'mā': Huan lakatojon sta'cu, ū'tunu'n huan xanapuxcu'nu'
huan lakatojon lītokpānna'. Lā' huan lakatojon pūmaksko ū'tza' huan quintachi'xcuhuī't
nac lakatojon cā'lacchicni'.

2

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanīn nac Efeso

[1] Lā' nā quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Efeso a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu na ixmacacāna'j, lā' latlā'huan na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatojon pūmaksko de oro. Xla' huan:

[2] Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Quit icca'tzī palh lej scujnī'ta'ntit
lā' tāyani'nī'ta'ntit lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. Lā' quit icca'tzī a'nchī hui'xina'n
cāta'la'yā'tit huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' a'ntīn tahuan palh māni' xlaca'n
apóstoles, hui'xina'n xa'nca cuenta tlahua'tit para naca'tzīyā'tit palh stu'ncua'
o tū'. Lā' chuntza' hui'xina'n līca'tzīnī'ta'ntit que makapitzīn xlaca'n xmān
ta'a'kxokonu'n. [3] Hui'xina'n tāyani'nī'ta'ntit. Lā' pātīni'nī'ta'ntit por quimpālacata.
Lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. [4] Lā' a'yuj tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk huā'mā', pero a'nan
catūhuā a'ntūn tū' iclakatī a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā':
Hui'xina'n tū'tza' quilāpāxquī'yāuj hua'chi xapū'la. [5] Capāstacna'ntit a'nchī
ixquilāpāxquī'yāuj xa'nca hui'xina'n xapū'la. Lā' chuhua'j tū'tza' quilāpāxquī'yāuj
chuntza'. Chuhua'j caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' catlahua'tit a'nchī
ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, quit
na'iccālakmināni' hui'xina'n lā' na'icmāpānū huan pūmaksko de na milaclhni'ca'n.
[6] Lā' lej tzey a'nchī hui'xina'n ca'tzalaktzī'nā'tit a'ntūn tatlahua ā'makapītzīn a'ntī
cāhuanican nicolaítas chuntza' hua'chi quit icca'tzalaktzī'n.
[7] Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. A'ntīn
tatlajana'n, quit na'iccāmakxtekatza' para natahua' ixtō'cat qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti'
quilhtamacuj. U'tza' a'ntū yā na ixhuerta Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Esmirna

[8] Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Esmirna a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī xapū'la lā' ā'xmān, a'ntī nīlh lā' lakahuanchokolh. Xla' huan:

9 Quit icca'tzī a'nchī līpātīni'mpā'na'ntit hui'xina'n. Lā' quit icca'tzī que hui'xina'n
lacpobresni'. Lā' a'yuj lacpobresni' hui'xina'n, ka'lhī'yā'tit a'ntū lej ixta-
palh. Lā' quit icca'tzī a'nchī cātalī'a'ksa'nāni' hui'xina'n a'ntīn tahuan que
xlaca'n israelitas lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'.
10 Lā' tū' cajicua'ni'tit hui'xina'n a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Huan ko'ti'ti'
nacātamāchī'nīni'nāni' hui'xina'n, como xla' lacasqui'n que hui'xina'n natax-
tutāyayā'tit de na ixtej Dios. Hui'xina'n napātīni'nā'tit lakacāuj chi'chini'.
Naquilākalhlaka'ī'yāuj hui'xina'n xmān quit hasta a'xni'ca' nanī'yā'tit. Lā' quit
na'iccāmakxtekāni' natanūyā'tit nac a'kapūn.
11 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. A'ntīn
tatlajana'n, xlaca'n tū' catitapātīni'lh huan nac pūpātīn".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Pérgamo

12 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Pérgamo a'ntīn tatapa'ksī con
Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī ka'lhī espada sta'ya'nca' kēstītu'. Xla'
huan:
13 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' icca'tzī a'nlhā hui'lā'na'ntit.
Hui'lā'na'ntit a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti'. Lā' a'yuj hui'lā'na'nchipitit
hui'xina'n, pero quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. Lā' na mixcānsipejca'n a'ntza' huī' huan
ko'ti'ti'. A'ntza' maknīca huan Antipas a'ntī xa'nca ixmāsu'yu por quimpālacata.
Lā' hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit palh xmān quit quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. 14 Lā' a'yuj
chuntza' tlahua'tit tzey, a'nampala catūhuā a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n lā' quit
tū' quiminī'ni'. Makapitzīn de hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixmāsu'yu huan
Balaam. Xla' chihuīna'maxquī'lh huan Balac que cacāmātlahuīlh huan israelitas
a'ntūn tū' tzey. Lā' huan Balac cāchihuīna'maxquī'lh para que tzē natahua' catūhuā
a'ntū cāmālacnūni'canī'ttza' huan ídolos. Lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh palh tzē
ixtatā'lhtatalh huan ā'makxtumnu' puscan. 15 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n
tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntū tamāsu'yu huan nicolaítasna'. Lā' tū' tzey a'ntū
xlaca'n tamasu'yu. 16 Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit,
quit na'iccālakmimpalayāni' lā' quit na'iccātā'lasta'la xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
hua'chi huan nicolaítasna'. Na'iccātā'lātucsa con huan espada a'ntūn taxtu na
quinquilhni'.
17 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā'
a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmaxquī' macsti'na'j ixlīhua'tca'n hua'chi huan maná a'ntū
macamincha' nac a'kapūn lā' a'ntūn tū' lakapascan. Lā' nā na'iccāmaxquī' kalhatunu' de
xlaca'n lakatunu' chihuix lej smu'yonko' a'nlhā tatzo'kni' lakatin xasāsti' tacuīni'. Lā' nīn
tintī' ca'tzī huanmā' tacuīni', xmān ū'tunu'n a'ntī natamaklhtīni'n huā'mā' chihuix".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Tiatira

18 Huan Espíritu Santo quilhuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Tiatira a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
"U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan ixO'kxa' Dios a'ntī ka'lhī ixlakastapun hua'chi
xalamana' macscut lā' ixtojon taxkaka hua'chi tzej xatamāpaxīn līcā'n. Xla' huan:
19 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī a'nchī lāpāxquī'yā'tit lā' a'nchī
quilā'a'cnīni'ni'yāuj lā' a'nchī quilātā'scujāuj lā' a'nchī tāya'ni'yā'tit. Quit icca'tzī
que chuhua'j hui'xina'n tlahua'yā'tit más xatzey lā' tū' hua'chi xapū'la. 20 Lā'
a'yuj chuntza' tlahua'yā'tit pero a'nampala lakatin catūhuā a'ntū tlahua'palayā'tit
hui'xina'n a'ntū tū' quiminī'ni'. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tamakxtekā'tit que
cāmāsu'ni'yāni' huan puscāt a'ntī huanican Jezabel. Xla' huā'mā' puscāt huan que
māsu'yu ixtachihuīn Dios. Tū' stu'ncua' a'ntū māsu'yu. Lā' chuntza' cā'a'kxokomā'
a'ntīn quintakalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī

con quit. Tatā'lhtata ā'makxtum puscan lā' tahua' a'ntū cālē'ksajuī'canī't huan
ídolos. [21] Quit xa'icka'lhīmā' palh huan puscāt ī'xtāpalīlh ixtapāstacna', pero xla'
tū' makxtekcu'tun a'ntūn tū' tzey. [22] Lā' ū'tza' quit na'iclītlahua que ca'ī'tza'ca'nli
huan puscāt. Lā' xla' natamā' na ixtama' lā' napātīni'n. Lā' ixtatā'chihuīni' nā
xlaca'n lej lhūhua' natapātīni'n. Chuntza' na'ictlahua palh xlaca'n tū' tamakxteka
tatlahua a'ntūn tū' tzey. [23] Lā' nā na'iccāmaknī ixcamana' huanmā' puscāt.
Chuntza' nataca'tzīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn quintatā'tapa'ksī quit iclakapaskō' huan
ixtapāstacna'ca'n lā' ixtapuhuānca'n chi'xcuhuī'n. Lā' quit na'iccāmāpalayāni'
chā'tunu' de hui'xina'n chu a'nchī tlahuanī'ta'ntit ixlīhuāk catūhuā. [24] Chuhua'j
macsti'na'j na'iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n xalanī'n nac Tiatira.
Na'iccāhuaniyāni' macsti'na'j hui'xina'n a'ntīn tū' stālani'nī'ta'ntit huan a'ntū
māsu'yu huan puscāt Jezabel lā' tū' maksca'tnī'ta'ntit a'ntū ixtapuhuān huan
ko'ti'ti' chu a'nchī huan Jezabel. Quit tū' iccāhuaniyāni' que hui'xina'n cat-
lahua'pala'tit ā'lakatin catūhuā. [25] Xmān iccāhuaniyāni' hui'xina'n que tū' mak-
tin catamakxtektit de kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua' hasta a'xni'ca' lhānīn
na'icmimpala quit. [26] A'ntīn tatlajana'n lā' quinta'a'kahuāna'ni' hasta a'xni'ca'
nasputa ixquilhtamacujca'n, quit na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n
natamāpa'ksīni'n ixlīhuāk de huan xcānsipejni'. [27] Na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn
a'ntū quimaxquī'nī't quinTāta'. Lā' xlaca'n līpalha' natamāpa'ksī huan xcānsipejni'.
Lā' natamālakuanī a'ntīn tatā'lāsta'la chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' pa'klha
pātin xālu de tla'ma'nc hasta lacpītzin nataxtu xatalakpa'klhni'. [28] Lā' nā xlaca'n
na'iccāmaxquī' huan mātuncuīnī' sta'cu.
[29] Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

3

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Sardis

[1] Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Sardis a'ntīn tatapa'ksī con Dios:
"U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī macā'n huan Espíritu Santo nac huan
lakatojon cā'lacchicni' lā' a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Xla' huan:
Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'yuj huancan que hui'xina'n xalakahuan
pero quit iccālaktzī'nāni' hua'chi xanīnī'n. [2] Lej skalalh catahui'la'tit. Lā' ā'chulā'
ca'a'kahuāna'ni'tit Dios. Palh tū' na'a'kahuāna'ni'yā'tit ā'chulā', hui'xina'n chō'la
chu maktin napātza'nkāyā'tit Dios. [3] Capāstactit a'ntū cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū
kaxpa'tnī'ta'ntit. Ca'a'kahuāna'ni'tit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Palh tū'
skalalh natahui'layā'tit, quit na'icmin chu līmaktin hua'chi kalhatin ka'lhāna'.
Tū' ca'tzīcan lhānīn naka'lhāna'n. Lā' tū' catica'tzītit a'xni'ca' na'icchin quit.
[4] Lā' xmān makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tū' tatonkopūnī'ta'ntit. Lā' xlaca'n
naquintatā'latā'kchoko. Lā' natalhakā'nan con huan xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n.
Lā' chuntza' līmakuan como xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. [5] Lā'
a'ntīn tatlajana'n, xlaca'n natalhakā' xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' quit tū'
icticāxapani'lh ixtacuīni'ca'n de huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' na'icuan na ixlacapūn quinTāta'
lā' na ixlacapūnca'n ixángeles que xlaca'n tatapa'ksī con quit.
[6] Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Filadelfia

[7] Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Filadelfia a'ntīn tatapa'ksī con
Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī lej tzey. Lā' xla' xmān huan a'ntū

ixlīstu'ncua'. Xla' ū'tza' ka'lhī huan llave a'ntū ixka'lhī huan rey David. A'ntū xla' mālaquī', tūla a'ntī namālacchō. Lā' a'ntū xla' mālacchō, nā tūla a'ntī namālaquī'. Xla' huan:
8 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī que hui'xina'n ka'lhīyā'titcus macsti'na'j tahuixcān. Hui'xina'n stālani'nī'ta'ntit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' lā' quilā'a'kahuāna'ni'nī'ta'uj. Quit icmālaquī'nī't lakatin mākalhcha na milacapūnca'n lā' nīn tintī' tzē namālacchō. 9 U'tza' huā'mā' a'ntū na'ictlahua: Quit na'iccāmātzokostī, na milacapūnca'n, xlaca'n a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Xlaca'n tahuan que israelitas pero tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n nataca'tzī que quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 10 Quit icmāpa'ksīni'lh que hui'xina'n natāyani'yā'tit macsti'na'j. Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, lā' tāyani'nī'ta'ntit, lā' quit na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' namin huan a'ntū natapūpātīni'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj. A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', naca'tzīcan a'ntī lej stu'ncua' takalhlaka'ī'. 11 Quit palaj na'icmimpala. Tū' camakxtektit a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit lā' chuntza' namaklhtīni'nā'tit huan mintatlajca'n. Lā' chuntza' tintī' caticāmāmakchuyīni' namaklhtīni'nā'tit mintatlajan. 12 Xlaca'n a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccātlahua hua'chi xatantūnī'n huan ixlītokpān quinDios. Lā' tū' maktin catitataxtulh de huan nac lītokpān. Lā' nac huā' tamā'na tantūnī'n na'iccātzo'kui'lī ixtacuīni' quinDios lā' huan ixtacuīni' de ī'xcānsipej quinDios. U'tza' a'ntū huanican Jerusalén xasāsti' a'ntū nayujāchi de nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' nā huan xasāsti' quintacuīni' nā na'iccātzo'kui'lī nac huan tamā'na tantūnī'n.
13 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Laodicea

14 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Laodicea a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' pō'ktu māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' ū'tza' a'ntī mā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū Dios ixlacasqui'n que na'a'nan. Xla' huan:
15 Quit icca'tzī a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Hui'xina'n tū' quilā'a'kahuāna'ni'cu'tunāuj lā' tū' makxtekcu'tunkō'yā'tit. Quit iclacasqui'n que nalīhui'līyā'tit a'ntū hui'xina'n natlahua'yā'tit palh naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj o palh chu līmaktin namakxtekkō'yā'tit quintachihuīn. 16 Lā' como hui'xina'n tū' līhui'lī'nī'ta'ntit a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' iccālīmakxtekcu'tunāni'. 17 Hui'xina'n hua'nā'tit: Quina'n lej ricos. Huāk xa'nca quincā'a'nī'ni'yāni' lā' nīn tuntū' quincāmakasputāni', chuntza' hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. Hui'xina'n hui'lā'na'ntit lej līpānīn lā' lej xānti la'yā'tit a'nchī līla'hui'lā'na'ntit. Quit iccālaktzī'nāni' hui'xina'n hua'chi pobres lā' laklhpi'mpi'li' lā' lakatzī'yā'tit. 18 Quit iccāhuaniyāni': Caquilāmaktamāhuáuj huan oro a'ntū māchi'chīcanī't para que huāk oro nala. Lā' chuntza' nala'yā'tit ricos. Lā' nā caquilāmaktamāhuáuj milu'xu'ca'n xasa'kaka para nalhakā'yā'tit porque iccālaktzī'nāni' laklhpi'mpi'li' lā' ū'tza' līmāxana'. Lā' caquilāmaktamāhuáuj līcu'chu'ni' lā' cacātalīlacatlahuani' na milakastapunca'n para que chuntza' lej xa'nca nalacahuāna'nā'tit. 19 Ixlīhuākca'n a'ntī iccāpāxquī', quit iccālacaquilhnī lā' iccāmāpātīnī a'xni'ca' xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā chu a'cxtim nacāpātle'keni'yāni' palh natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Xa'nca capāstactit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. 20 Quit icyā lā' ickēko'lhyā huan mākalhcha. Lā' palh kalhatin nakaxmata quintachihuīn lā' namālaquī' huan mākalhcha, quit na'ictanū na ixchic. Lā' quina'n na'iclātā'huā'yānāuj. 21 A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxteka xlaca'n naquintatā'māpa'ksīni'n chuntza' hua'chi quit ictlajana'lh lā' chuhua'j ictā'māpa'ksīni'n quinTāta'.
22 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

4

Mācā'tanīca Dios nac a'kapūn

1 Lā' ā'calīstān quit, Juan, iclaktzī'mpā lakatin talakahuān. Quit iclaktzī'lh lakatin
mākalhcha laquī'yā nac a'kapūn. Lā' ickaxmatpā chuntza' huan tachihuīn a'ntū ick-
axmatli xapū'la lā' a'ntū ixkaxmatcan hua'chi lakatin trompeta. Huā'mā' tachihuīn
quihuanilh:

—Cata't ā'tzā'. Lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' a'ntū napātle'ke ā'calīstān.

2 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo quilē'lh nac a'kapūn. Lā' huan nac a'kapūn
ixyā lakatin pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios lā' a'ntza' ixuī' kalhatin. 3 Lā' a'ntī
ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn, ixlacan ī'xkaka hua'chi xatapala chihuix a'ntū lej xkaka
hua'chi de jaspe lā' hua'chi de cornalina. Lā' huan na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn
ixyā lakatin xkakana' hua'chi lakatin chihuix xasca'yā'hua' a'ntū huanican esmeralda
lā' a'ntū xatapala. 4 Lā' na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixtayāna'mpā ā'pu'xamatā'ti'
pūtahuī'lh. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna' huan kalhapu'xamatā'ti' xalacpapatzīnī'n. Lā' ixtal-
hakā'nca'n lej lacsmu'yonko'. Lā' ixtamūhui'lāna' ixcoronaca'n de oro. 5 Lā' ixtaxtu de
huanmā' pūmāpa'ksīn makli'pni' lā' ixjili. Lā' a'ntū hua'chi kantojon ka'tla' kanchi'chi
ixtalama hua'chi lamana'. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' a'ntū
huanicu'tun huan Espíritu Santo. 6 Lā' huan na ixlacapūn pūmāpa'ksīn ixmā' catūhuā
hua'chi lakatin mar a'ntū ixtasu'yu stala'nka' hua'chi vidrio.

Lā' na ixpajtzu huan pūmāpa'ksīn ixtayāna' kalhatā'ti' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā'
xlaca'n ixtaka'lhī lej lhūhua' ixlakastapunca'n lā' chuntza' tzē ixtalaktzī'n a'ntū ixuī' na
ixlacapūnca'n lā' a'ntū ixuī' na ixkēnca'n. 7 Kalhatin ixtasu'yu hua'chi león. Lā' ixlīkalhatu'
huampala xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin xati'na'j huācax. Lā' huan ixlīkalhatu'tun huam-
pala, xla' ixka'lhī ixlacan hua'chi ixla' chi'xcu'. Lā' huan ixlīkalhatā'ti' xla' ixtasu'yu
hua'chi lakatin águila ixkosnū'ntlā'huan. 8 Lā' kalhatunu' de huan kalhatā'ti' ixtaka'lhī
lakachāxanā'n ixlīkosnu'ca'n. Lā' huan ixlīkosnu'ca'n huāk lakastapun ixtahuanī't na
ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' xlaca'n ixtatlī' cā'tuncuj lā' cā'tzī'sa. Lā' tū' maktin
ixtamakxteka palh tū' natahuan:

Ca'a'cnīni'ni'ca huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' a'ntī huī', lā' pō'ktu ixuī',
lā' pō'ktu natahui'la.

9 Lā' chuntza' huan kalhatā'ti' ixtamācā'tanī Dios lā' ixta'a'cnīni'ni' lā' ixtamaxquī'
pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn lā' a'ntī huī' para pō'ktu. 10 Lā' a'xni'ca' huan
kalhatā'ti' ixtahuan chuntza', huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n ixtatatzokostani'
Dios a'nlhā ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn. Lā' chuntza' ixtamācā'tanī Dios a'ntī huī' para
pō'ktu. Lā' ixtahui'lī ixcoronaca'n na ixlacapūn Dios lā' ixtamālacnūni'. Lā' ixtahuan:

11 QuinDiosca'n, hui'x Māpa'ksīni' lā' līmakuan namācā'tanīca'na' lā' na'a'cnīni'ni'ca'na'.
Lā' nā minī'ni' naka'lhī'ya' lhūhua' līmāpa'ksīn como hui'x cāmā'a'nanīnī'ta' ixlīhuāk.
Por mintapuhuān lakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan.

5

Huan ca'psnat lā' huan Cordero

1 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin ca'psnat a'ntū ixtapāsmilinī't. Ixchi'pahuī' na ixmacacāna'j
Dios a'nlhā ixuī' huan na ixpūmāpa'ksīn. Ixtatzo'kni' na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā'
huan ca'psnat ixpāsmilicanī't lā' ixlīslantacanī't lakatojon sellos. 2 Lā' quit iclaktzī'lh
kalhatin ángel lej tli'hui'qui. Lā' lej palha' chihuīna'lh lā' hualh:

—¿Tichū ka'lhī līmāpa'ksīn para naxtī'ta huan sellos a'nlhā slantacanī't lā' namālakapitzi
huan xatapūsmilh ca'psnat?

3 Lā' tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para napūxcuta huan ca'psnat lā'
nalaktzī'n na ixchakān. Tū' kaksca nīn kalhatin nac a'kapūn lā' nīn nac cā'ti'ya'tna' lā'
nīn nac cā'līnīn. 4 Lā' quit lej xa'iclīcalhuan como tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī

līmāpa'ksīn para napūxcuta huanmā' ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. 5 Lā' kalhatin
de huan xalacpapatzīnī'n quihuanilh:

—Tū' cacalhua'. A'ntī ixtacuīni' León xala' huan tribu de Judá lā' xla' ū'tza' ī'xū'yātā'nat David, xla' tlajana'nī't. Lā' xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāxtī'ta huan lakatojon sellos lā' namālakapitzi huan ca'psnat.

6 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin a'ntī ixtacuīni' Cordero a'ntī ixyā na ixlaclhpu'nanca'n
huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n a'ntī
ixtahui'lāna' na ixmacni' huan ixpūmāpa'ksīn Dios. Huan Cordero ixyā a'yuj ixtasu'yu
que xla' ixmaknīcanī'ttza'. Lā' huan Cordero ixka'lhī kantojon ixa'kalokot lā' lakatojon
ixlakastapun. Lā' huan lakatojon lakastapun ū'tza' huanicu'tun huan Espíritu Santo
a'ntī Dios macaminī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. 7 Huan xatapāsmilh ca'psnat
ixchi'pahuī' na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Lā' a'ntī ixtacuīni'
Cordero laka'lh lā' maklhtīni'lh huan xatapāsmilh ca'psnat. 8 Lā' a'xni'ca' maklhtīni'lh,
huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan kalhapu'xamatā'ti'
lacpapatzīnī'n tatatzokostani'lh huan Cordero. Lā' kalhatunu' lacpapatzīnī'n ixtaka'lhī
lakatunu' arpa. Lā' ixtaka'lhī lakatin kā'x de oro a'nlhā ixmojōcan huan pūm. Lā' huan
pūm ū'tza' hua'chi ixoraciónca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 9 Lā' xlaca'n ixtatlī' huā'mā'
xasāsti' tatlī'n:

Hui'x minī'ni' namaklhtīni'na' huan ca'psnat lā' nacāxtī'ta' huan sellos a'ntū līslantacanī't como hui'x līmacamāstā'nanca'tza'.
Lā' minka'lhni' ū'tza' līmāpala' ixtalaclē'ica'n xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' huan a'ntīn tachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' xalanī'n ixlīhuāk huan xcānsipejni'.
Lā' chuntza' xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios.
10 Hui'x cālacsacui'līnī'ta' para natamāpa'ksīni'n lā' natatā'scuja Dios.
Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.

11 Lā' quit iclaktzī'mpā. Lā' iccākaxmatli ixtachihuīnca'n huan millones de ángeles
a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n. 12 Lā' xlaca'n lej palha' tahualh:

Minī'ni' namaxquī'can līmāpa'ksīn huan Cordero a'ntī maknīca.
Lā' minī'ni' namaxquī'can ixlīhuāk.
Xla' ka'lhī ixlīhuāk tapāstacna' lā' tahuixcān.
Lā' lej minī'ni' que xmān ū'tza' na'a'cnīni'ni'can lā' namācā'tanīcan lā' namāka'tlī'can.

13 Lā' tuncan ickaxmatli a'nchīn tachihuīna'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāmā'a'nanīlh lā'
mālakahuanīlh nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac cā'līnīn lā' nac mar. Lā' tahualh:

Dios a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero cacāmācā'tanīca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca lā' cacāmāpāxuhuīca.
Lā' lej cataka'lhīlh lhūhua' līmāpa'ksīn.

14 Lā' tahualh huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti':

—¡Chuntza' calalh!

Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh Dios a'ntī huī' para pō'ktu.

6

Huan lakatojon sellos

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh a'nchī xtī'tli huan Cordero huan xapū'la de huan lakatojon
sellos. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuīna'lh kalhatin de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna'
nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' ixtachihuīn ixkaxmatcan hua'chi lakatin jilini'. Lā'
quihuanilh:

—¡Cata't laktzī'na'!

2 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixka'lhī lakatin
a'kxmū't. Lā' maxquī'ca lakatin corona. Lā' xla' ixtasu'yu hua'chi kalhatin a'ntī
ixtlajana'nī't lā' chu a'mpā para natlajana'mpala.
3 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī
chihuīna'lh huan ixlīkalhatu' de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'.
Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
4 Lā' taxtupā ā'lakatin cahuāyuj xatzu'tzo'ko. Lā' a'ntī ixkēhuī' macamaxquī'ca
līmāpa'ksīn para natlahua huan guerra nac cā'ti'ya'tna'. Lā' maxquī'ca huan līmāpa'ksīn
para que tzē natalāmaknī huan tachi'xcuhuī't. Lā' maxquī'ca kantin ka'tla' espada.
5 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu'tun sello. Lā' ickaxmatli a'nchī
chihuīna'lh huan ixlīkalhatu'tun. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xatzi'tze'ke. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixchi'patēlha lakatin
pūpūlhcān. 6 Lā' ickaxmatpā lakatin tachihuīn a'ntū hua'chilh taxtulh ixlaclhni'ca'n
huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' hualh:
—Lakatin kilo de trigo ixtapalh a'ntūn tzē tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt.
Lā' lakatu'tun kilos de cebada ixtapalh chu a'cxtim a'ntū tlajacan lakatin chi'chini'
xatascujāt. Lā' tū' pāxcat catilīlaca huan aceite lā' huan vino.
7 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatā'ti' sello. Lā' ickaxmatli a'nchī hualh
huan ixlīkalhatā'ti'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
8 Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasca'yā'hua'. Lā' a'ntī ixkēhuī' māpācuhuīca Līnīn.
Lā' na ixkēn ixmimā'cha' kalhatin a'ntī ixuanican Xapuxcu' Cā'līnīn. Lā' xlaca'n
cāmacamaxquī'ca huan līmāpa'ksīn para natamāpa'ksīni'n ixlīlakatā'ti' huan quilhtamacuj.
Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para que tzē natapūmaknīni'n huan espada. Lā' cāmaxquī'ca
līmāpa'ksīn para que tzē natalīmaknī huan tachi'xcuhuī't huan tatzi'ncsta lā' huan ta'jatat
lā' huan animalhna' a'ntū tahua'nan.
9 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakaquitzis sello. Lā' quit iclaktzī'lh,
na ixtampīn huan altar, a'ntī ixcāmaknīcanī'ttza' como xlaca'n ixtamāsu'yunī't huan
ixtachihuīn Dios lā' tū' maktin tamakxtekli. 10 Lā' xlaca'n lej palha' ixtachihuīna'n lā'
tahualh:
—QuinDiosca'n, hui'x tzey lā' huāk tzey a'ntū tlahuanī'ta'. Lā' hui'x pō'ktu'
tlōkentaxtūya' a'ntū hua'na'. Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmālaclī'pini'ya' huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac cā'ti'ya'tna'? Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmāpātīnī'ya' xlaca'n a'ntīn
quincātamaknīni'?
11 Lā' xlaca'n ixlīhuākca'n cāmaxquī'ca ixtalhakā'nca'n xasa'kaka. Lā' cāhuanica que
cataka'lhīlh ā'macsti'na'j hasta a'xni'ca' nata'a'cchā'nkō' ixlīhuākca'n huan tā'timīn, huan
a'ntī ixtatā'scuja Cristo a'ntī nacāmaknīcan hua'chi xlaca'n.
12 Lā' quit iclaktzī'lh a'nchī huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakachāxan sello. Lā' lej palha'
tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' huan chi'chini' tzi'tze'ke lakō'lh hua'chi kalhtin lu'xu'
xatzi'tze'ke lā' lhtululu. Lā' huan mālhcuyu' spi'nenke' lakō'lh hua'chi ka'lhni'. 13 Lā'
huan sta'cu tamincha' de nac a'kapūn lā' tayujli nac cā'ti'ya'tna' chuntza' hua'chi huan
higos xastaka tayuja a'xni'ca' huan ū'ni' lacchiqui huan qui'hui'. 14 Lā' huan a'kapūn
tū'tza' ixtasu'yu. Lalh hua'chi lakatin ka'tla' ca'psnat a'ntū xatapāsmilh. Lā' tatalacsijli
ixlīhuāk huan kēstīnni' lā' huan pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. 15 Lā' tatatzē'kli huan
reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' nā a'ntī ixtamāpa'ksīni'n lā' huan generales lā' huan
ricos lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī más ixtatasqui'nī lā' huāk huan tachi'xcuhuī't a'ntī
ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. Ixlīhuākca'n tatatzē'kkō'lh huan nac lhu'cu'
lā' huan nac cā'talhpānna' nac cā'qui'huī'n. 16 Lā' ixtata'sa lā' ixtahuani huan kēstīnni' lā'
huan talhpānnī'n:

—Cayujtit lā' caquilā'a'klhta'lauj para na'iccāpūtatzē'kāni' de na ixlacapūn Dios a'ntī huī'
nā ixpūmāpa'ksīn. Lā' caquilāmātzē'kui de na ixlacapūn a'ntī huanican Cordero porque
xla' lej naquincātamāpātīnīyāni' por huan tūn ictlahuanī'tauj.
17 Chuntza' chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū napūmāpalacan con Dios. Lā' nīn tintī'
a'ntīn tzē natāyani'.

7

Cātankāhui'līca huan ixsello Dios ī'xū'yātā'natna' Israel

1 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh kalhatā'ti' ángeles ixtayāna' ixa'katzā'stūtā'ti' de huan ti'ya't.
Xlaca'n ixtataxtoktīmā'na huan lakatā'ti' ū'ni'. Lā' chuntza' tū' ixū'nun nīn macsti'na'j
huan nac ti'ya't lā' huan nac mar lā' nīn nac a'katin qui'hui'. 2 Lā' iclaktzī'mpā ā'kalhatin
ángel a'ntī mincha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'. Lā' xla' ixlē'mā' ixsello Dios
xalakahuan. Lā' huā'mā' ángel lej palha' cātā'chihuīna'lh huan kalhatā'ti' ángeles a'ntī
ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn para natatlahuani' a'ntūn tū' tzey huan ti'ya't lā' huan mar.
3 Lā' cāhuanilh:
—Nīn tuntū' catlahuani'tit huan ti'ya't nīn huan mar lā' nīn huan qui'hui' hasta
a'xni'ca' na'iccātankāhui'līyāuj huan sello huan a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
4 Lā' quihuanica lhānchula' ixlīhuākca'n a'ntīn cātankāhui'līca huan ixsello Dios. Lā'
xlaca'n lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil ixtahuanī't ī'xū'yātā'natna' ixo'kxa'n Israel.
5 Lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Judá a'ntī ixtalē'ntza' huan sello, lā' lakacāujtu' mil
ī'xū'yātā'natna' Rubén, lā' lakacāujtu' mil ixla' Gad, 6 lā' lakacāujtu' mil ixla' Aser, lā'
lakacāujtu' mil ixla' Neftalí, lā' lakacāujtu' mil ixla' Manasés, 7 lā' lakacāujtu' mil ixla'
Simeón, lā' lakacāujtu' mil ixla' Leví, lā' lakacāujtu' mil ixla' Isacar, 8 lā' lakacāujtu' mil
ixla' Zabulón, lā' lakacāujtu' mil ixla' José, lā' lakacāujtu' mil ixla' Benjamín.

Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalhakā'nanī't de xasa'kaka

9 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tūla ixcāpūtle'kecan. Xlaca'n
xalanī'n ixlīlakalhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n
huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' nā ixla-
capūn huan Cordero. Lā' ixtalhakā'nca'n lej sa'kaka ixuanī't. Lā' ixtachi'patēlha xtacna'.
10 Lā' xlaca'n lej palha' tahualh:
Quincātamāpūtaxtūni' quinDiosca'n a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero.
11 Lā' ixlīhuākca'n huan ángeles ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan lacpap-
atzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' huan ángeles
tataquilhpūtalh na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' tamācā'tanīlh Dios. 12 Lā' tahualh:
Stu'ncua' a'nchīn tahuan.
Camācā'tanīca lā' camāka'tlī'ca Dios.
Xmān ū'tza' ka'lhīkō' huan tapāstacna'.
Camaxquī'ca pāxcatca'tzī lā' ca'a'cnīni'ni'ca porque xmān ū'tza' ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Lā' xla' huāk tzēn tlahua.
Lā' chuntza' pō'ktu calalh.
13 Lā' kalhatin de huan lacpapatzīnī'n quinkalhasqui'nīlh:
—¿Tichū xlaca'n huan tī talhakā'nanī'ttza' xasa'kaka? ¿Lhachū tamincha'?
14 Lā' quit ickalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī. Hui'x ca'tzīya'.
Lā' xla' quihuanilh:
—U'tza' huā' tamā'na a'ntīn tatāyani'lh huan ka'tla' līpātīn. Xlaca'n talakche'kē'lhtza'
ixlu'xu'ca'n con ixka'lhni' huan Cordero. Lā' ū'tza' stala'nka'tza' līlalh ixlu'xu'ca'n. 15 Lā'
ū'tza' talīyāna' na ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios. Lā' tatā'scuja Dios na ixlītokpān de
tuncuj lā' de tzī'sa. Lā' Dios a'ntī huī' nac pūmāpa'ksīn, xla' cāmaktaka'lha xlaca'n. 16 Lā'
chuntza' xlaca'n tū'tza' maktin catitatzi'ncsli. Lā' tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh para

pō'ktu. Huan chi'chini' tū'tza' caticāmacchālh lā' tū'tza' maktin caticāmājiclhuī'lh huan
tū xu'nu. 17 Tū'tza' caticāpātle'keni'lh huā'mā' xlaca'n como huan Cordero a'ntī huī'
na ixpu'nan huan pūmāpa'ksīn, ū'tza' nacāmaktaka'lha. Lā' nacālē'ncan a'nlhā taxtuhuī'
huan xcān a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios nacāmāko'xamāka'tlī' lā' tū'tza'
catitacalhualh.

8

Xtī'tca ixlīlakatojon sello

1 Lā' huan Cordero xtī'tli ixlīlaktojon sello. Lā' lej ca'cs ā'lanāna'lh nac a'kapūn
hua'chi pūpitzi hora. 2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtayāna'
na ixlacapūn Dios. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca kantojon trompetasna'. 3 Lā' ā'calīstān
chimpā ā'kalhatin ángel lā' ixlīmin lakatin pūlakaxpu'pu'n de oro. Lā' tāyalh na ixlacapūn
huan altar. Lā' xla' macamaxquī'ca lej lhūhua' pūm a'ntū namālacnūni' Dios huan
nac altar de oro na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Lā' mālacnūlh huan pūm lā' nā
huan ixoracionca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. 4 Lā' huan xajini' pūm taxtulh de na
ixmacan huan ángel lā' tā'kayāhualh. Lā' chā'lh hasta na ixlacapūn Dios. Lā' nā huan
ixtachi'xcuhuī't Dios, nā a'ntza' chā'lh ixoracionca'n a'ntūn tatlahualh. 5 Lā' huan ángel
chi'palh huan pūlakaxpu'pu'n lā' līmātzumalh huan jala'nat de huan nac altar lā' pūxtekelh
nac cā'ti'ya'tna'. Lā' tzuculh jili lā' makli'pli lā' lej macasā'nalh lā' talacchiquilh huan
ti'ya't.

Huan trompetas

6 Lā' ā'calīstān huan kalhatojon ángeles tatacāxli para nataskoli' con huan ix-
trompetaca'n.

7 Huan xapū'la ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' yujli chejet lā' macscut tā'lacxtuca con
ka'lhni'. Lā' lej palha' mincha' hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan ixlīquilhmactu'tun ti'ya't
lhculh. Lā' ixlīkantu'tun qui'hui' lhculh. Lā' ixlīhuāk huan seket xastaka lhcukō'lh.

8 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' maka'nca nac mar catūhuā
hua'chi lakatin ka'tla' kēstīn a'ntū ī'lhcumā'. Lā' ixlīpitu'tun huan mar ka'lhni' lakō'lh. 9 Lā'
tanīkō'lh ixlītāpātu'tun de ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac mar. Lā' cāmālakuanīca ixlītāpātu'tun de
huan barcos.

10 A'calīstān ixlīkalhatu'tun ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' mincha' de nac a'kapūn
lakatin sta'cu lej xaka'tla' lā' ixlamatēlha hua'chi lakatin ka'tla' kanchi'chi. Xla' yujli
na ixlīkantu'tun pūxka lā' huan mu'sni'. 11 Lā' huan sta'cu ixtacuīni' Xaxū'ni'. Lā'
ixlītāpātu'tun de huan xcān taxū'yankō'lh. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaknīlh a'xni'ca'
tahua'lh huan xcān a'ntū xū'ni' ixuanī't.

12 A'calīstān huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lactlahuaca
ixlītāpātu'tun de huan chi'chini' lā' nā ixlītāpātu'tun de huan mālhcuyu' lā' de huan sta'cu.
Lā' a'nlhā cālactlahuaca, tū'tza' ixtamāxkakēni'n. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de tuncuj.
Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de huan tzī'sa.

13 A'calīstān quit iclaktzī'lh huan ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n nac cā'ū'nī'n.
Lā' ickaxmatli a'nchī lej palha' hualh:

—¡Xānti tala ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' a'xni'ca' huan trompetas
natapūskoli' huan kalhatu'tun ā'xmān ángeles!

9

1 Lā' ā'calīstān ixlīkalhaquitzis ángel skoli'lh con ixlīskoli'. Lā' quit iclaktzī'lh lakatin
sta'cu a'ntū mincha' de nac a'kapūn lā' chilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan sta'cu
maxquī'ca huan llave de huan lhu'cu' a'ntū lej pūlhmā'n lā' tū' ka'lhī ixtampūn. 2 Lā' huan
sta'cu mālaquī'lh huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tā'cxtuchi lhūhua' jini' hua'chi a'nlhā huī'
lhūhua' macscut. Lā' lhūhua' jini' tamacatalh lā' huan ū'ni' tzi'tze'ke lakō'lh. Lā' tū'tza'
tasu'yulh huan chi'chini'. 3 Lā' tayujchi de huan jini' huan xtu'qui' lā' tachilh hasta nac

cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmaxquī'ca talacasqui' para nataxcana'n hua'chi culūtl. 4 Lā' cāhuanica
que tuntū' natatlahuani' huan seket nīn huan qui'hui' lā' nīn huan tacha'ni'. Xmān tzē
ixtamātakāhuī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan sello a'ntū
ixla' Dios. 5 Cāmakxtekca huan xtu'qui' para natamāpātīnī huan tamā'na tachi'xcuhuī't
xmān lakaquitzis mālhcuyu'. Taxcana'lh hua'chi culūtl lā' chuntza' cāmāpātīnīca. Pero
tū' cāmakxtekca natamaknī huan tachi'xcuhuī't. 6 A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', huan
tachi'xcuhuī't nataputza a'nchī ixtapūnīlh pero tū' catitakaksli. Xlaca'n natanīcu'tun
pero tūlalh catitanīlh.
7 Huan xtu'qui' ixtahuanī't hua'chi cahuāyuj tacāxyāna' para huan guerra. Na
ixa'kxākca'n ixtaka'lhī catūhuā hua'chi coronas de oro. Lā' ixlacanca'n hua'chi ixlacan
kalhatin chi'xcu' ixtahuanī't. 8 Lā' huan ixya'jca'n ixtasu'yu hua'chi ixya'j kalhatin
puscāt. Lā' ixtatzanca'n hua'chi ixtatzan león. 9 Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā
hua'chi līcā'n. Lā' a'nchī ixtamacasā'nan ixpekenca'n hua'chi macasā'nan lhūhua' carros
a'ntūn tastancalē'n cahuāyuj a'xni'ca' tatu'jnuntēlha nac guerra. 10 Lā' ixtapūxcana'n
ī'stajanca'n hua'chi huan culūtl xcana'n. Lā' con huan ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī'
huan tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis mālhcuyu'. 11 Lā' huan xtu'qui' ixtaka'lhī kalhatin
xapuxcu'. Xla' ū'tza' huan ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Huā'mā'
ángel ixtacuīni' Abadón ixtachihuīnca'n hebreos, lā' Apolión ixtachihuīnca'n griegos.
Huā'mā' huanicu'tun Mālakahuanīni'. 12 Chuntza' pātle'kelh huan xapū'la lakuat. Ixtisputa
huanmā' ā'lakatu'.
13 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā skoli'lh con ixtrompeta. Lā' ickaxmatli lakatin
tachihuīn a'ntū mincha' de huan ixa'katzā'stūtā'ti' huan altar de oro a'ntū ixyā na
ixlacapūn Dios. 14 Lā' huanilh huan ixlīkalhachāxan ángel a'ntī ixka'lhī ixtrompeta:
—Cacāmakxtekti huan kalhatā'ti' ángeles a'ntīn cāchī'canī't na ixquilhtūn huan ka'tla'
pūxka a'ntū ixtacuīni' Eufrates.
15 Lā' cāmakxtekca huan kalhatā'ti' ángeles. Lā' xlaca'n ixtacāxui'lāna'tza' como ix-
taka'lhīmā'na huā'mā' cā'ta lā' huā'mā' mālhcuyu' lā' huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora
a'xni'ca' nacāmaknīcan ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't. 16 Ixuancan
que ixuī' lakatu' ciento millones de tropas kētō'lana'nī'n, ixlaca'n huan kalhatā'ti' ángeles.
17 Lā' a'xni'ca' quit xa'iclakachuyamā', iccālakalaktzī'lh huan tamā'na cahuāyujnu' lā' nā
a'ntī ixtakēhui'lāna'. Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā spi'nenke' hua'chi macscut lā' azul
lā' lhmucucu hua'chi azufre. Lā' ū'tza' a'ntū tapūtamaktāya. Lā' huan cahuāyuj ixtaka'lhī
ixa'kxākca'n hua'chi ixla' león. Lā' ixtaquilhtaxtu huāk macscut lā' jini' lā' azufre.
18 Lā' huanmā' cālīmaknīca ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't por huan
lakatu'tun lakuat a'ntūn taquilhtaxtulh huan cahuāyuj. Huan lakatu'tun lakuat huāk
macscut lā' jini' lā' azufre. 19 Huan cahuāyujnu' tzē ixtaxcana'n con ixquilhni'ca'n lā'
tzē ixtamātakāhuī'nin con ī'stajanca'n. Lā' ī'stajanca'n hua'chi lūhua' ixuanī't lā' ixtaka'lhī
ixa'kxākca'n. Lā' chuntza' con ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī'nin.
20 Lā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatachokolh lā' tū' talaknīlh huan lakuat,
xlaca'n tū' tamakxtekli tamācā'tanī huan ídolos a'ntū māni' ū'tunu'n ixtatlahuanī't. Lā' tū'
tamakxtekli tamācā'tanī ixlacscujnī'n huan ko'ti'ti' lā' huan ídolos de oro lā' de plata lā'
de bronce lā' de chihuix, a'yuj huan ídolos tū' talacahuāna'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n lā' tūla
tatlā'huan. 21 Lā' huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tamakxtekli tamaknīni'n lā' tū' tamakxtekli
tatlahuāna'n. Lā' tū' tamakxtekli tatlahua talākalhī'n lā' tū' tamakxtekli taka'lhāna'n.

10

Huan ángel a'ntī ixchi'panī't huan libro

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatin ángel a'ntī ixka'lhī lej lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā'
yujchi de nac a'kapūn. Ixlītamacxti'li' lakatin poklhnu'. Lā' na ixa'kxāk ixlītamacxti'li'
lakatin māchā'xcuali'ncā't. Lā' ixlacan lej ixmāxkakēni'n hua'chi huan chi'chini'. Lā'
ixchēkēni'n ixtatasu'yu hua'chi kanatunu' lamana'. 2 Lā' ixchi'panī't lakatin ti'na'j

libro a'ntū ixmālakapitzicanī't. Lā' yāhualh ixtantūcāna'j huan nac mar lā' ixtantūxuc
ixyāhuanī't nac cā'ti'ya'tna'. 3 Lā' lej palha' ta'salh hua'chi ta'sa lakatin león. Lā' a'xni'ca'
ta'salh, takalhtīni'lh huan kalhatojon jilini'nī'n. 4 Lā' a'xni'ca' huan kalhatojon jilini'nī'n
ixtachihuīna'nī'ttza', quit xa'ictzo'knuncu'tun. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū
mincha' nac a'kapūn. Lā' quihuanilh:

—Tū' catzo'kti. Tzē'k naca'tzīya' a'ntūn tahualh huan kalhatojon jilini'nī'n.

5 A'calīstān huan ángel a'ntī iclaktzī'lh ixyā nac mar lā' nac ti'ya't, xla' cha'xli ixpekcāna'j
para nac a'kapūn. 6 Lā' hualh que ixlīstu'ncua' por Dios a'ntī huī' para pō'ktu lā' a'ntī
cātlahuanī't huan a'kapūn lā' huan ti'ya't lā' huan mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hualh:

—Tū'tza' catitakoxīlh makān. 7 A'xni'ca' huan ixlīkalhatojon ángel naskoli' con ix-
trompeta a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū ixtapuhuān Dios a'ntū chuhua'j tzē'k huī'.
Chuntza' Dios cāhuanilh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' a'ntī ixtatā'scuja Dios.

8 A'calīstān ickaxmatpā huan tachihuīn xala' nac a'kapūn a'ntū xa'ickaxmatnī'ttza'
pū'la. Lā' quihuanilh:

—Capit lā' camaklhtīni' huan libro a'ntū mālakapitzicanī't a'ntūn chi'payā huan ángel
a'ntī yā nac mar lā' nac ti'ya't.

9 Lā' iclaka'lh huan ángel lā' icsqui'ni'lh huan libro xati'na'j. Lā' quihuanilh:

—Camaklhtīni' lā' cahua't. Lā' nalīpāxū'ya'na' lā' a'yuj se'ksi' hua'chi ta'xcāt naquil-
hca'tzī'ya' na minquilhni'.

10 Lā' icmaklhtīni'lh huan xati'na'j libro a'ntū ixchi'payā huan ángel lā' icua'lh. Lā' lej
se'ksi' icquilhca'tzīlh, hua'chi taxcā't. Lā' a'xni'ca' xa'icua'nī'ttza', iclīpāxū'ya'nkō'lh. 11 Lā'
quihuanica:

—Maclacasqui'na' nahuampala'ya' ā'maktin a'ntū Dios huan ixpālacata huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't xalanī'n lhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā
huan reyes.

11

Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n

1 Quimaxquī'ca kentin a'ctzina'j qui'hui' a'ntū pūlaclhcāna'ncan. Lā' quihuanica:

—Capit lā' calaclhca' huan ixlītokpān Dios lā' huan altar. Lā' cacāpūtle'ke ixlīhuākca'n
a'ntīn tamācā'tanī Dios a'ntza'. 2 Lā' tū' tilaclhcā'ya' ixtanquilhni' lītokpān. Tū' tilhcā'ya'
como xla' cāmacamaxquī'canī'ttza' huan makatiyāti'nni'. U'tunu'n natamāsā'a'kahuānī ix-
tachi'xcuhuī't Dios tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. 3 Quit iccāka'lhī kalhatu' qui'a'cta'sana'nī'n.
Na'iccāmaxquī' līmāpa'ksīn para natachihuīna'n xlaca'n chu a'nchī iclacasqui'n ixlīhuāk
huan mil lakatu' cientos tu'tumpu'xam chi'chini'. Lā' natalhakā' huan lu'xu' a'ntū
natasu'yu palh talakaputza.

4 Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n xlaca'n huan kantu' xaqui'hui' oliva lā' nā huan
kantu' pūmaksko a'ntū tayāna' na ixlacapūn Dios a'ntī māpa'ksīkō' huan quilhtamacuj.
5 Palh a'ntī cātlahuani'cu'tun catūhuā a'ntūn tū' tzey, nataquilhtaxtu lamana' a'ntū
nacālīlhcuyukō' huan ixtā'ca'tzaca'n. Lā' chuntza' natanī chuxatī a'ntī nacātlahuani'cu'tun
a'ntūn tū' tzey. 6 Huā' tamā'na kalhatu' a'cta'sana'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn para que
tū' natamakxteka nala xcān līhuan xlaca'n tachihuīna'mā'na por ixpālacata Dios. Lā'
taka'lhī līmāpa'ksīn para que tzē nataxtāpalī huan xcān lā' ka'lhni' nala. Lā' taka'lhī
līmāpa'ksīn para natamacamin ixlīhuāk huan lakuālīnīn nac cā'quilhtamacuj chō'nlhānīn
xlaca'n natalacasqui'n.

7 Lā' a'xni'ca' natahuankō' a'ntū natahuan por ixpālacata Dios, huan animal a'ntū
nataxtu de nac xapūlhmā'n lhu'cu', xla' ū'tza' nacātā'la xlaca'n. Lā' nacātlaja lā'
nacāmaknī. 8 Lā' huan ixmacni'ca'n natatamā' nac cā'tejen de huan xcānsipej a'nlhā
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo xtokohua'ca'ca. Lā' ū'tza' tzē līmāpācuhuīcan huā'mā'

xcānsipej Sodoma lā' nā Egipto a'yuj tū' chuntza' ixtacuīni'. 9 Lā' natamā' ix-
macni'ca'n lakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi. Lā' natalaktzī'n lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n
ixlīhuāk xcānsipejni' lā' xalanī'n de huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' tū' namakxtekcan
nacāmā'cnūcan. 10 Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj, xlaca'n natalīpāxuhua a'xni'ca'
nacālaktzī'ncan xanīn. Lā' natatlahua cā'tani' lā' natalāmaxquī' lē'ksajna'. Lā' chuntza'
natatlahua como lej ko'hua'jua' tamakca'tzīlh a'xni'ca' huā' kalhatu' a'cta'sana'nī'n ix-
tachihuīna'n por ixpālacata Dios.
11 Lā' iclaktzī'lh a'nchī ixlīlakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi Dios cāmālakahuanīchokolh lā'
tatā'kaquī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn talaktzī'lh lej tajicua'lh. 12 A'calīstān huan kalhatu'
a'cta'sana'nī'n takaxmatli lakatin tachihuīn xala' nac a'kapūn. Lā' cāhuanilh:
—Cata'ntit ā'tzā'.
Lā' tatō'ca'lh nac lakatin poklhnu' hasta nac a'kapūn. Lā' huan ixtā'ca'tzaca'n talaktzī'lh
a'nchī tatā'kayāhualh. 13 Lā' chu tuncan lacapalh tzuculh lej taxakā'lī huan ti'ya't.
Lā' ixlīlakacāuj parte de huan xcānsipej mālakuanīca. Lā' a'ntza' tanīlh lakatojon mil
tachi'xcuhuī't ixpālacata tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'ntīn tū' tanīlh, lej tajicua'lh. Lā'
ixtahuan que Dios a'ntī xala' nac a'kapūn lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 14 Huan ixlīlakatu' lakuat
a'ksputnī't lā' palaj namimpala ixlīlakatu'tun.

Ixlīkentojon trompeta

15 Huan ixlīkalhatojon ángel skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lej palha' tzuculh tachihuīna'n
makapitzīn nac a'kapūn lā' ixtahuan:

Chuhua'j quinDiosca'n māpa'ksī ixlīhuāk quilhtamacuj. Lā' nā chuntza' ixCristo nā māpa'ksī.
Lā' xla' namāpa'ksīni'n para pō'ktu.

16 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixpūtahuī'lhca'n na
ixlacapūn Dios, xlaca'n tataquilhpūtani'lh huan Dios lā' tamācā'tanīlh. 17 Lā' xlaca'n
tahualh:

Hui'x quiMāpa'ksīni'ca'n Dios lā' hui'x ka'lhīkō'ya' limāpa'ksīn.
Hui'x hui'la' lā' pō'ktu ixui'la' lā' pō'ktu nalatahui'la'ya'.
Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quilāmāsu'ni'nī'ta'uj a'nchī ka'lhīya' milīmāpa'ksīn lā' lītzucunī'ta'tza' māpa'ksīni'na'.
18 Huan xalanī'n nac xcānsipejni' de huan quilhtamacuj lej ta'a'kchā'n.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū natapūmāpalani'yāni' con hui'x a'ntī quinDiosca'n.
Hui'x nacājuzgarlīya'tza' huan nīnī'n.
Lā' hui'x nacāmaxquī'ya' ixtatlajca'n xlaca'n a'ntīn tatā'scujāni' hui'x lā' nā huan mi'a'cta'sana'nī'n lā' ixlīhuāk mintachi'xcuhuī't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanīyāni', palh xalakka'tla'n chi'xcuhuī'n o tū'.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū hui'x nacāpūmāsputūya' huan a'ntīn tamāsputūcu'tun huā' quilhtamacuj.

19 A'calīstān talaquī'lh huan ixlītokpān Dios nac a'kapūn lā' ixtasu'yu huan nac lītokpān
lakatin caja a'nlhā ixmojōcanī't huan convenio a'ntū Dios ixtlahuanī't con huan ix-
tachi'xcuhuī't. Lā' lej tzuculh makli'pa lā' con jilini' lā' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' yujli
lhūhua' chejet.

12

Huan puscāt lā' huan dragón

1 Lā' ā'calīstān tasu'yulh nac a'kapūn lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' ū'tza' kalhatin puscāt
ixuanī't. Lā' hua'chilh ixmakchī'canī't con ixlīmāxkakēn chi'chini' hua'chi lakatin vestido.
Lā' ixyā nac mālhcuyu'. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lakacāujtu' sta'cu. 2 Xla'
ixcamalanī't lā' ixta'sa como ixca'tzāna'yā como huan ska'ta' ixtahui'lacu'tumā'tza'. 3 Lā'
huan ixlīlakatu' lē'cnīn tasu'yulh nac a'kapūn. U'tza' lakatin spi'nenke' animal lej ka'tla'

lā' lījicua'nī't ixuanī't. Lā' huā'mā' animal, ū'tza' huan dragón ixuanī't. Lā' ixka'lhī
lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. Lā' lakatunu' ixa'kxāk ixka'lhī ixcorona. 4 Lā'
xuakalē'lh con ī'stajan huan ixlīlakatu'tun parte de ixlīlhūhua' sta'cu lā' cāmacamincha'
nac cā'ti'ya'tna'. Lā' a'ntza' tāyachi huan dragón na ixlacapūn huan puscāt a'ntī ixa'mā'
mālacatuncuīni'n, como xla' ixua'cu'tun huan ska'ta' a'xni'ca' ixlacatuncuīlh. 5 Lā' huan
puscāt tahui'lalh ixcaman xachi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī lej līpalha' namāpa'ksīni'n na ixlīhuāk
huan xcānsipejni'. Lā' chu tuncan huā' ska'ta' lē'ni'ca Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn.
6 Lā' huan puscāt tzā'lalh, lā' a'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxui'līni'nī't Dios a'nlhā
tzē natachoko, lā' a'nlhā namaktaka'lhcan lakatin mil lā' lakatu' ciento tu'tumpu'xam
chi'chini'.
7 A'calīstān tzuculh lakatin guerra nac a'kapūn. Lā' Miguel a'ntī xapuxcu' ángeles,
xla' lā' ixángeles talātucsli con huan dragón lā' ixángeles. 8 Lā' huan dragón tlajaca lā'
tū'tza' makxtekca natahui'layācha' nac a'kapūn lā' nā huan ixángeles. 9 Tamacaxtuca
huan ka'tla' dragón. Xla' ū'tza' huan lūhua' xala' makāntza' lā' ū'tza' a'ntīn cā'a'kxokokō'lh
ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xla' ū'tza' ixtacuīni' ko'ti'ti' lā' nā huanican
Satanás. Cāmacamincancha' hasta huan nac ti'ya't huan dragón lā' ixángeles. 10 A'calīstān
ickaxmatli lakatin palha' tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—Chuhua'j quinDiosca'n nacāmāpūxtaxtūtza' ixtachi'xcuhuī't. Xla' ū'tza' huan rey.
Mālacsu'yunī'ttza' ixlīmāpa'ksīn. Lā' chuhua'j ixCristo namāpa'ksīni'n. Tantlakaxtucatza'
de nac a'kapūn a'ntī lej ixcālē'ksa'nīni'n huā' quintā'timīnca'n. Xla' ixcālē'ksa'nīni'n de
tuncuj lā' tzī'sa na ixlacapūn quinDiosca'n. 11 Lā' quintā'timīnca'n tatlajanī'ttza' por
ixpālacata ixka'lhni' huan Cordero lā' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū xlaca'n
tamālacstū'ncli. Xlaca'n tū' ixtalakpuhuan ixmacni'ca'n. Xlaca'n ixtanīcu'tun por
ixpālacata ixtachihuīn Dios palh xla' ixlacasqui'n. 12 Tlajana'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn xala'
nac a'kapūn. Lā' tzētza' tapāxuhua xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' a'ntza'. Lā' xānti tala xlaca'n
a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac mar. Huan ko'ti'ti' cālakyujnī'ttza' xlaca'n. Lā' lej
a'kchā'nī't como xla' ca'tzītza' pālh tū'tza' lej makān namakxtekcan nascuja —hualh.

13 Lā' a'xni'ca' huan dragón ca'tzīlh que ixmacamincanī'ta'ncha'tza' nac cā'ti'ya'tna',
tzuculh macaputza huan puscāt a'ntī tahui'lalh ixcaman xachi'xcu'. 14 Lā' huan puscāt
maxquī'ca kentu' ixpeken hua'chi ixla' lakatin ka'tla' águila. Lā' chuntza' xla' tzēn
pūkosnū'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxtlahuani'canī't lā' a'nlhā namaktaka'lhcan
por lakatu'tun cā'ta ā'pūpitzi. Lā' chuntza' tzā'lani'lh huan dragón. 15 Lā' huan dragón
quilhtaxtulh lhūhua' xcān hua'chi lakatin pūxka na ixlakstunc huan puscāt. Xla' ixla-
casqui'n que huan xcān ixlē'lh huan puscāt. 16 Huan ti'ya't maktāyalh huan puscāt.
Tache'kelh lā' chu'hua'kō'lh huan xcān a'ntū ixquilhtaxtunī't huan dragón. 17 Lā' ū'tza' lej
lī'a'kchā'lh huan dragón con huan puscāt. Lā' a'lh cātā'lātucsa con ā'makapitzīn ixcamana'.
Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'ntū ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' tū' tamakxteka a'ntū
ixlīstu'ncua' a'ntū ixmāsu'yu Jesucristo.

13

Huan tantu' animalhna' xalakko'hua'jua'

1 Lā' ā'calīstān ictāyalh na ixquilhtūn huan mar lā' iclaktzī'lh lakatin animal a'ntū
tacutli nac mar. Ixka'lhī kancāuj ixa'kalokot lā' lakatojon ixa'kxāk. Lā' lakatunu'
corona ixka'lhī nac kanatunu' ixa'kalokot. Lā' huan lakatunu' ixa'kxāk ixtatzo'kni'
lakatin tacuīni' a'ntū ixuanicu'tun que xla' ixtā'talacastuccu'tun con huan Dios. 2 Huā'mā'
animal a'ntū iclaktzī'lh, xla' ixuanī't hua'chi misin. Lā' ixtojonī'n hua'chi ixla' oso
ixtahuanī't. Lā' huan ixquilhni' ixka'lhī hua'chi ixquilhni' león. Lā' huan dragón
maxquī'lh ixlīmāpa'ksīn huan animal a'ntū tacutli nac mar. Lā' chuntza' huan animal
lej ixka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 3 Nā lakatin ixa'xāk huan animal ixtasu'yu hua'chi lej
ixmātakāhuī'canī't lā' ā'macsti'na'j ī'sputni'tza' para nanī, pero chuhua'j tzeyalhtza' a'nlhā

ixtakāhuī'nī't. Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj lej talē'cnīlh
huan animal lā' tastālani'lh. 4 Lā' tamācā'tanīlh huan dragón porque ixmaxquī'nī'ttza'
huan līmāpa'ksīn huan animal. Lā' nā tamācā'tanīlh huan animal lā' ixtahuan:
—Tū' a'nampala ā'kalhatin hua'chi huā'mā' animal. ¿Tichūn tzē natlaja?
5 Lā' makxtekca nahuan huan animal a'ntū lej xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' makxtekca
naka'lhī līmāpa'ksīn tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. 6 Lā' xla' lej ko'hua'jua' tzuculh līchihuīna'n
Dios lā' ixtacuīni' lā' huan a'kapūn lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna'ncha' nac a'kapūn.
7 Lā' makxtekca nacātā'lāsta'la ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' cātlajalh. Lā' makxtekca
nacāmāpa'ksī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk huan tribus lā' ixlīhuākca'n
xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni'. 8 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tahui'lāna' nac quilhtamacuj tamācā'tanīlh huan animal. Lā' xmān tū' tamācā'tanīlh
xlaca'n a'ntī ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n desde a'xni'ca'
tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' huā'mā' libro māpa'ksī xmān ū'tza' huan Cordero a'ntī
maknīca.
9 Chuhua'j xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū na'icuan. 10 A'ntīn tachī' ā'makapitzīn, nā xlaca'n
nacāchī'can. Lā' a'ntīn tamaknīni'n con ixespadaca'n, nā xlaca'n nacāmaknīcan con huan
espada. Lā' lej tasqui'nī que huan ixtachi'xcuhuī't Dios natatāyani' a'ntū nacāpātle'keni'
lā' tū' maktin natamakxteka de nata'a'kahuāna'ni' Dios.
11 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'lakatin animal a'ntū tā'cxtuchi na ixtampīn cā'ti'ya'tna'. Xla'
ixka'lhī kantu' ixa'kalokot hua'chi ixa'kalokot borrego. Lā' chihuīna'lh hua'chi lakatin
dragón. 12 Xla' ixka'lhīkō' ixlīmāpa'ksīn de huan xapū'la animal na ixlacapūn. Lā'
ixlīhuāk huan ti'ya't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac ti'ya't, xla' ixmāmācā'tanīnī
huan xapū'la animal. Lā' huan xapū'la animal, xla' ū'tza' a'ntūn takāhuī'n ixuanī't
lā' tzeyalh a'nlhā ixtakāhuī'nī't. 13 Lā' huan ixlītantu' animal tlahualh lakka'tla'n
lē'cnīn. Lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't xla' macamincha' macscut de nac a'kapūn
lā' macachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. 14 Lā' como xla' tzē ixtlahua huan lē'cnīn na
ixlacapūn huan xapū'la animal, nā chuntza' cālī'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't xala'
nac cā'quilhtamacuj. Lā' cāmātlahuīlh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan xapū'la
animal como ū'tza' ixlacasqui'n namācā'tanīcan. Huan xapū'la animal ū'tza' a'ntūn tzē
tahui'lapā a'yuj ixmātakāhuī'canī't con espada. 15 Lā' huan ixlītantu' animal ixka'lhī
līmāpa'ksīn de mālakahuanī huan ídolo a'ntū hua'chi huan xapū'la animal. Lā' chuntza'
huan ídolo tzē ixchihuīna'n lā' tzē ixcāmāmaknīnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tamācā'tanīlh.
16 Lā' huan ídolo cāmāmacahui'līnīni'lh catūhuā hua'chi lakatin sello na ixmacacāna'jca'n
o na ixtankānca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' ixcātlahua ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't lej xalakka'tla' lā' a'ntīn tū' xaka'tla', lā' huan ricos lā' huan pobres, lā'
a'ntī ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. 17 Lā' tzē ixtatamāhuana'n lā' ixtastā'nan
xmān a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n o na ixmacanca'n huan ixtacuīni' huan animal o
ixnúmero de huan animal. 18 Lā' natamāchekxī huā'mā' xmān a'ntī lej xalakskalalhna'.
Lā' a'ntī lej lacsculujua' tzē natamāchekxī xlaca'n a'ntū huanicu'tun ixnúmero huan
animal. Ixnúmero xla' hua'chi lītalacsu'yu lakatin tacuīni'. Ixnúmero xla' lakachāxan
ciento ā'tu'tumpu'xamachāxan.

14

Tatlī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan a'ntī huanican Cordero ixyā na ixa'cpūn lakatin
kēstīn a'ntū ixtacuīni' Sión. Lā' xla' ixcātā'lahuī' lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil
tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan ixtacuīni' huan Cordero lā' nā
ixtacuīni' ixTāta'. 2 Lā' ickaxmatli catūhuā de nac a'kapūn lā' ixmacasā'nan hua'chi a'nlhā
yujyā xcān a'ntū lej xaka'tla' lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili. Lā' huan a'ntū ickaxmatli
xla' ū'tza' huan arpajna'nī'n ixta'arpajna'mā'na. 3 Lā' xlaca'n ixtatlī'mā'na ixtayāna' na

ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios lā' na ixlacapūnca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac
huan a'katzā'stūtā'ti' lā' na ixlacapūnca'n huan lacpapatzīnī'n. Lā' a'ntū ixtatlī' xla'
ū'tza' xasāsti'. Lā' nīn kalhatin tūla ī'sca'ta, xmān huan lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti'
mil tachi'xcuhuī't. Xlaca'n a'ntīn cāmāpūtaxtūcanī't de ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilh-
tamacuj. 4 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xalacuan. Lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixtamakxteknī't
ixtachihuīn Dios. Lā' xmān Dios ixtamācā'tanīnī't. Lā' xlaca'n tastālani' huan Cordero
chu a'nlhā a'n xla'. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī xapū'la cāmāpūtaxtūca de na ixlaclhpu'nanca'n
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Lā' xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna'
na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero. 5 Lā' xlaca'n tū' maktin tahualh nīn
lakatin tā'ksa'nīn. Lā' nīn tuntū' ixtalaclē'n.

A'ntūn tahualh huan kalhatu'tun ángeles

6 A'calīstān iclaktzī'lh ā'kalhatin ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n. Xla' ū'tza'
ixmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn a'ntū para pō'ktu lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo.
Lā' xla' ū'tza' ixcāhuani ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n
xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuākca'n huan xalacxtu'ncnu' tachihuīn. 7 Lā' xla' lej palha'
hualh:
—Cajicua'ni'tit Dios lā' camāka'tlī'tit xmān ū'tza'. Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū
nacāpūlacāxtlahuakō' huan tachi'xcuhuī't. Lā' camācā'tanī'tit Dios xmān ū'tza' como ū'tza'
tlahualh a'kapūn lā' ti'ya't lā' huan mar lā' ixlīhuāk huan mu'sni'.
8 Lā' ā'kalhatin ángel, huan ixlīkalhatu', xla' stālani'lh lā' hualh:
—Chuhua'j sputli ixlīmāpa'ksīn huan xcānsipej a'ntū huanican Babilonia a'ntū lej
ixka'lhī līmāpa'ksīn. Xalanī'n huā'mā' xcānsipej, xlaca'n talītalakspi'tnī't huan Dios lā'
chuhua'j tamācā'tanī huan ā'makapitzīn diosnu'. Lā' por ixpālacataca'n nā chuntza'
tamaksca'tli huan xalanī'n ā'lacatin xcānsipejni'. Lā' ū'tza' Dios lī'a'kchā'lh con ū'tunu'n.
Lā' chuhua'j ū'tza' nacālīmāpātīnīcan.
9 Huan ixlīkalhatu'tun ángel stālani'lh huan kalhatu' lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios nacāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī huan animal lā' ixídolo
a'ntūn tasu'yu hua'chi huan animal, lā' a'ntīn tatamakxteka nacāhui'līni'can sello ixla'
huan animal na ixtankānca'n o na ixmacanca'n. 10 Dios lej a'kchā'nī't con xlaca'n
lā' lej nacāmāpātīnī. Ixlīhuākca'n natapātīni'n hua'chilh cāmāpū'canī't nac azufre a'ntū
lhcumā'. Natapātīni'n xlaca'n na ixlacapūnca'n huan ixángeles Dios lā' na ixlacapūn
huan Cordero. 11 Lā' para pō'ktu natā'kapūyāhua tālhmā'n huan xajini' lamana' a'nlhā
natapātīni'ntamā' pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' maktin natapājaxa nīn de tzī'sa lā' nīn de tuncuj.
Lā' chuntza' natapātīni'n a'ntīn tamācā'tanī huan animal lā' huan ídolo. Chuntza' nat-
apātīni'n a'ntīn taka'lhī na ixtankānca'n ixtacuīni' huan animal. 12 Lā' ka'lhī natatāyani'
ixtachi'xcuhuī't Dios lā' tasqui'nī nata'a'kahuāna'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios lā' nā tasqui'nī tū'
maktin natamakxteka de takalhlaka'ī' Jesucristo.
13 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Catzo'kti huā'mā': "Pō'ktu natalīpāxuhua xlaca'n a'ntī natakalhlaka'ī' Jesucristo
a'xni'ca' natanī". Lā' nā huan Espíritu Santo huan: "Stu'ncua' natapāxuhua xlaca'n como
chuhua'j natajaxa lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā' nacāmāpalacan por huan xalacuan a'ntū
tatlahualh".

Mā'kaquī'ca huan tacha'ni'

14 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin sa'kaka poklhnu'. Lā' huan nac poklhnu' a'ntza' ixuī'
kalhatin chi'xcu' lā' ixmūhuī' lakatin corona de oro. Lā' ixchi'panī't hua'chi kantin
machīta tzej xasta'ya'nca'. 15 Lā' taxtupā ā'kalhatin ángel de nac līṫokpān. Lā' lej palha'
tā'chihuīna'lh a'ntī ixuī' huan nac poklhnu' lā' huanilh:
—Namā'kaquī'ya' ixtō'ca't huan tacha'ni' como chā'lhtza' huan chi'chini' a'ntū
napūmā'kaquī'can huan tacha'ni'. Ca'tla'lhtza' huan tacha'ni' nac cā'quilhtamacuj. 16 Lā'
a'ntī ixuī' nac poklhnu' mā'kaquī'lh huan tacha'ni' nac quilhtamacuj.

17 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel taxtulh de nac lītokpān nac a'kapūn. Lā' nā
xla' ixchi'panī't ixmachīta tzej xasta'ya'nca'. 18 Lā' ā'calīstān mincha' nac altar ā'kalhatin
huampala ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan macscut. Lā' xla' lej palha' ta'sani'lh huan
ángel a'ntī ixchi'panī't ixmachīta lā' huanilh:
—Capūchu'cu mimachīta huan xamayāc uvas a'nlhā tastacnī't nac cā'ti'ya'tna' como
chuhua'j huāktza' xachān.
19 Lā' huan ángel pūchu'culh ixmachīta huan xamayāc uvas nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
cāmojōlh huan uvas a'nlhā tzej nalacchi'tcan para nataxtuni'kō' huan xaxcān. Chuntza'
nalīmāchekxīcan que Dios nacāmāpātīnī huan a'ntī xaca'tzanca'tzīnī'n como lej a'kchā'nī't
con ū'tunu'n. 20 Lā' lacchi'tca huan uvas na ixquilhtūn huan xcānsipej. Lā' taxtulh lhūhua'
ka'lhni' hua'chi kantin pūxka a'xni'ca' ka'tla'nan. Lā' lej pūlhmā'n ixuanī't lā' chā'lh na
ixpixni' huan cahuāyuj lā' lakatu'tun ciento kilómetros ixlīlhmā'n.

15

Huan ángeles ixtalē'n lakatojon lakuat

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā lakatin ka'tla' lē'cnīn nac a'kapūn. Iccālaktzī'lh kalhatojon
ángeles lā' chā'tunu' de xlaca'n ixtalē'n lakatin lakuat. Lā' huā' tamā'na lakuat, ū'tza'
ā'xmān. A'xni'ca' nalatza' huā'mā' lakuat a'xni'ca' nasputa ixtā'kcha Dios.
2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā catūhuā a'ntū ixtasu'yu hua'chi lakatin mar a'ntū hua'chi
vidrio. Lā' spi'nenke' ixuanī't hua'chi jala'nat. Lā' nā iccālaktzī'lh a'ntī ixtatlajanī't
huan xako'hua'jua' animal como tūlalh cāmāquilhpūtīca na ixlacapūn huan ídolo a'ntū
ixtlahuanī't hua'chi ixmacni'. Lā' xlaca'n tū' tatamakxtekli nacātankāhui'līcan huan
ixnúmero de ixtacuīni'. Lā' xlaca'n ixtayāna' na ixquilhtūn huan nac mar a'ntū hua'chi
vidrio. Lā' ixtachi'payāna' huan arpas a'ntū Dios ixcāmaxquī'nī't. 3 Lā' xlaca'n ix-
tatlī'yāna' a'ntū ixtlī' Moisés a'ntī ixtā'scuja Dios. Ixtatlī' por ixpālacata huan Cordero. Lā'
a'ntū tatlī'lh, ū'tza' huā'mā':
Māpa'ksīni' quinDiosca'n, hui'x ka'lhīkō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Ixlīka'tla' lā' lej tzēhuanī't huāk a'ntū tlahua'ya' hui'x.
Xmān hui'x māpa'ksīkō'ya' ixlīhuāk xcānsipejni'.
Lā' huāk a'ntū tlahua'ya' lej tzey lā' ū'tza' chu a'nchī ixlīstu'ncua'.
4 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natajicua'ni'yāni' hui'x, Māpa'ksīni'.
Lā' ixlīhuākca'n natamāka'tlī'yāni'.
Lā' xmān hui'x tlahua'ya' huāk tzey.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamin lā' natamācā'tanīyāni'
xmān hui'x, como ixlīhuākca'n talaktzī'n que lej tzey ixlīhuāk a'ntū hui'x tlahua'ya'.
5 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan lītokpān ixlaquī'yā nac a'kapūn. Lā' huan na ixchakān
ixui'lacha' huan chihuixni' a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'canī't Moisés. 6 Lā'
tataxtulh de huan nac lītokpān huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtalē'mā'na huan lakatojon
lakuat. Ixtalhakā'nī't ixlu'xu'can lej xafino lā' smu'yonko' lā' stala'nka' lā' ixtaka'lhī
ixlīchī'cānca'n de oro na ixcu'xanca'n. 7 Lā' ā'calīstān kalhatin de huan ixlīkalhatā'ti' a'ntī
ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' cāmaxquī'lh chā'tunu de huan ángeles lakatunu' kā'x
de oro. Lā' huan kā'x ixtalītzuma de huan a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.
Lā' Dios, xla' huī' para pō'ktu. 8 Lā' huan lītokpān ixlītzumakō' jini' como Dios lej ka'tla' lā'
lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nīn kalhatin tzē ixtanū huan nac lītokpān līhuān tūna'j ī'sputkō'
huan lakatojon lakuat a'ntū ixtalē'nācha' huan kalhatojon ángeles.

16

Huan pātojon kā'x a'nlhā ixtojōmā' a'ntū līmāpātīnīni'n Dios

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn lej palha' a'ntū ixtaxtumā' de huan nac
lītokpān. Lā' cāhuanilh huan kalhatojon ángeles:

—Capinchipitit lā' capūxteketit huan nac cā'ti'ya'tna' huan lakatojon kā'x a'ntū
cātamaxquī'ni' lā' a'nlhā tatojōmā'na a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.

2 Huan xapū'la ángel a'lh lā' pūxtekelh ixkā'x nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cātaxtuni'lh lej
lakko'hua'jua' tzi'tzi' a'ntū lej ixcāca'tzani' huan a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n ī'sello de
huan animal lā' huāk a'ntī ixtataquilhpūtani' xla'.

3 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac mar. Lā' huan xcān ka'lhni'
lalh hua'chi ixka'lhni' kalhatin nīn. Lā' tanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū ixa'nan nac mar.
4 Lā' huan ixlīkalhatu'tun ángel pūxtekepā ixkā'x na ixlīhuāk huan pūxka lā' a'nlhā
hui'lāna' mu'sni'. Lā' xlaca'n ka'lhni' talakō'lh. 5 Lā' ickaxmatli a'nchī hualh huan ángel
a'ntī pūxtekelh ixkā'x huan nac xcān. Lā' hualh:

—QuinDiosca'n, hui'x lej tzey. Lā' hui'x huī' lā' pō'ktu ixlahui'la'. Lej tzey a'nchī
talīmāpalanī't con hui'x. 6 Xlaca'n a'ntī cāmāpātīnīpā't tamaknīlh huan mintachi'xcuhuī't
lā' mi'a'cta'sana'nī'n. Lā' chuhua'j hui'x cāmāko'tūpā't huan ka'lhni'. Chuntza' cāminī'ni'.
7 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn huan nac altar a'ntū hualh:

—Dios Māpa'ksīni', hui'x ka'lhī'kō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lej tzey hui'x a'nchī
cālīlacāxtlahua'ya'.

8 Lā' huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā pūxtekelh huan ixkā'x huan nac chi'chini'. Lā' chuntza'
huan chi'chini' cālhcuyulh huan tachi'xcuhuī't con ixmacscut. 9 Xlaca'n talhcukō'lh. Lā'
tahualh lej lakko'hua'jua' tachihuīn por ixpālacata Dios como xla' macamilh huā'mā'
lakuat como ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n tū' maktin taxtāpalīcu'tunli ixtapāstacna'ca'n.
Lā' tū' maktin tataquilhpūtani'cu'tunli Dios.

10 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhaquitzis ángel nā pūxtekepā ixkā'x huan na ixpūtahuī'lh
huan xako'hua'jua' animal. Lā' tuncan tzī'sualh lakachu a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan
xako'hua'jua' animal. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaxcā ī'sī'ma'kā'tca'n como lej ix-
tapātīni'mā'na. 11 Lā' lej ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios xala' nac a'kapūn como lej
ixtapātīni'mā'na como lej ixcāmājiclhuī' ixtzi'tzi'ca'n. Lā' tū' tamakxtekli natatlahua a'ntū
ko'hua'jua'.

12 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac pūxka a'ntū huanican Eu-
frates. Lā' huan pūxka tīlh lā' chuntza' tzē tapātle'kelh huan reyes a'ntī ixtamimā'na'ncha'
a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'.

13 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatu'tun espíritus xalakko'hua'jua'. Xlaca'n tataxtulh
na ixquilhni' huan dragón lā' ixquilhni' huan animal xako'hua'jua' lā' nā ixquilhni'
huan a'kxokonu' a'cta'sana'. Lā' huan espíritus ixtatasu'yu hua'chi chachakatna'.
14 Lā' huā' tamā'na espíritus, xlaca'n tlajana'nī'n ixtahuanī't. Lā' xlaca'n ixtatlahua
lē'cnīn. Lā' xlaca'n tataxtulh para natamākēstoka ixlīhuākca'n huan reyes xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj. Lā' chuntza' huan reyes tatlahualh guerra huan chi'chini' a'ntū
lacsacui'līnī't Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn. 15 U'tza' huā'mā' a'ntū huan Jesucristo:

—Huanmā' chi'chini' quit na'icmin hua'chi kalhatin ka'lhāna' como nīn chā'tin quin-
tika'lhītō'lalh. Lej līpāxūj natala xlaca'n a'ntī lej xa'nca natamaktaka'lha ixlu'xu'ca'n lā'
tū' natalhtata. Chuntza' tū' laklhka'lo'ko catitalatā'kchokolh xlaca'n lā' tū' catitamāxana'lh
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

16 Lā' huan reyes tatakēstokli a'nlhā ixuanican Armagedón huan tachihuīn hebreo.

17 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhatojon ángel pūxtekelh ixkā'x nac cā'ū'nī'n. Lā' chu tuncan
chihuīna'lh kalhatin a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn a'ntū ixuī' nac lītokpān nac a'kapūn. Lā'
hualh:

—Chuhua'j lakō'nī'ttza' ixlīhuāk.

18 Lā' chu tuncan tzuculh makli'pa lā' palha' jililh. Lā' lej tachiquilh huan ti'ya't.
Lā' a'nchī tachiquilh huan ti'ya't, tū' maktin ixlanī't ixtā'chuntza' desde a'xni'ca' huan
tachi'xcuhuī't tatzuculh talatahui'la nac quilhtamacuj. 19 Lā' huan ka'tla' cā'lacchicni',
a'nlhā ixuanican Babilonia, tache'kelh huan ti'ya't lā' lakatu'tun taxtulh. Lā' huan

xcānsipejni' xala' ixlīhuāk quilhtamacuj, talakuankō'lh. Dios cāpāstacli huan tamā'na
xalanī'n nac Babilonia a'nchī lej ixtatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Lā' xla' lej
cāmāpātīnīlh como xla' lej ixa'kchā'nī't. [20] Lā' ixlīhuāk huan lacpītzina'j ti'ya't nac mar
talakuankō'lh. Lā' nā talakuankō'lh huan kēstīnni'. Lā' tū'tza' ixtatasu'yu. [21] Lā' yujli
chejet lej lakka'tla'. Lā' lakatin chejet ixtzincan tu'pu'xam kilos. Lā' cāmūtō'lalh huan
tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ā'chulā' ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios por ixpālacata huan
chejet como lej ixtapātīni'mā'na ixpālacata huan xaka'tla' lakuat.

17

Māpātīnīca huan puscāt a'ntīn tū' tzey ixuanī't

[1] Lā' quilakmilh huan kalhatin ixlīkalhatojon ángeles a'ntī ixtaka'lhī huan lakatojon
kā'x. Lā' quihuanilh:

—Cata't. Na'icmāsu'ni'yāni' a'nchī namāpātīnīcan huan puscāt a'ntī lej tlahua
talākalhī'n a'ntī huī' a'nlhā mā' lhūhua' marna'. [2] Huan māpa'ksīni'nī'n xalanī'n
ixlīhuāk huan quilhtamacuj tatā'tlahuanī't talākalhī'n huā'mā' puscāt. Lā' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n hua'chi ka'chīnī'n como lej ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n por ixpālacata huā'mā' puscāt —quihuanica.

[3] Lā' tuncan huan ángel quilē'lh por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo hasta nac
lakatin cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' iclaktzī'lh kalhatin puscāt ixkēhuī' lakatin animal
xaspi'nenke'. Lā' ixlīmakka'tla' huan animal ixtamaktzo'kni' lej xalakko'hua'jua' tacuīni'.
Lā' huan animal ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. [4] Lā' huan puscāt
ixlhakā'nī't ixlu'xu' xasmumo'nko lā' xaspi'nenke'. Lā' ixlu'xu' ixka'lhī lhūhua' oro lā'
lhūhua' a'ntū hua'chi chihuix lej xalactzēhuanī't lā' lej xatapala, lā' nā huan chihuix
a'ntū huanican perla. Lā' ixchi'patēlha lakatin taza de oro. Lā' huan taza ixlītzumakō'
tāpālhūhua' a'ntū lej xalakko'hua'jua' como xla' lej ixtlahuanī't talākalhī'n. [5] Lā' na
ixtankān ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixca'tzīcan lakatzē'k a'ntū ixuanicu'tun. Lā'
a'ntū ixtatzo'kni' ū'tza' huā'mā': "Huan xaka'tla' Babilonia, xla' ū'tza' xatzī't de ixlīhuāk
huan puscan a'ntī lej tatlahua talākalhī'n, lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'". [6] Lā' iclaktzī'lh
que huanmā' puscāt ixlīka'chīnī't huan ixka'lhni'ca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n
cāmaknīca como tū' tamakxtekli ta'a'kahuāna'ni' Jesús. Lā' a'xni'ca' quit iclaktzī'lh
huā'mā', lej ica'cnīlh. [7] Lā' huan ángel quinkalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' lī'a'cnī'ya'? Na'icuaniyāni' a'ntū līlakatzē'k ixpālacata huan puscāt lā' huan
animal a'ntū kēhuī', lā' a'ntū ka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. [8] Lā' huan
animal a'ntū la'ktzi', xla' ixlahuī' xapū'la, lā' chuhua'j tū'tza' lahuī'. Xla' natā'cxtuyāchi
nac huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' ā'calīstān xla' na'a'n a'nlhā namālakuanīcan. Lā' a'xni'ca'
nalaktzī'ncan huan animal, natalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
Lej natalē'cnī huan animal a'nchī ixuī' de makāntza' lā' tū'tza' lahuī' lā' nalatahui'lapala.
Natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro desde a'xni'ca'
tzuculh cāxtahui'la quilhtamacuj. Lā' huan libro ū'tza' a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

[9] Lā' nā huan ángel quihuanilh:

—Chuhua'j na'icuaniyāni' a'nchī līmāchekxīcan huā'mā'. Huan lakatojon ixa'kxāk huan
animal, xla' ū'tza' huan lakatojon kēstīn a'nlhā tahui'la huan puscāt. [10] Lā' nā huan
lakatojon a'kxāk, ū'tza' nā huanicu'tun huan kalhatojon reyes. Lā' huan kalhaquitzis
de xlaca'n tū'tza' tamāpa'ksīni'n. Lā' kalhatin de xlaca'n, xla' māpa'ksīni'ncus. Lā' huan
kalhatin ixlīkalhatojon, xla' tū' minī't. Xla' a'xni'ca' namin, tū' lej makān catimāpa'ksīni'lh.
[11] Lā' huan animal a'ntū ixlahuī' xapū'la lā' a'ntū tū'tza' lahuī', xla' ū'tza' ixlīkalhatzeyan
rey. Lā' xla' a'cxtim con huan kalhatojon. Lā' ā'calīstān xla' namālakuanīcan.

[12] 'Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū la'ktzi', xla' ū'tza' huan kalhacāuj reyes. Xlaca'n
a'ntīn tūna'j talītzucu tamāpa'ksīni'n. Xlaca'n natamāpa'ksīni'n con huan animal xmān

lakatin hora. 13 Lā' huā' tamā'na kalhacāuj reyes talacchihuīna'nī't lā' natamaxquī'
huan animal ixlīmāpa'ksīnca'n. 14 Xlaca'n natatlahua guerra lā' natatā'lāsta'la huan
Cordero. Lā' nacātlaja huan Cordero con ixtachi'xcuhuī't a'ntī Dios cāta'sani'nī't lā'
cālacsacnī't lā' ta'a'kahuāna'ni' xmān Dios. Lā' huan Cordero natlajana'n como xla'
cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n, lā' xla' ū'tza' Rey a'ntī ā'chulā' māpa'ksīni'n
que ixlīhuākca'n huan reyni' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
15 Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—Huan marna' a'ntū cāla'ktzi' a'nlhā lacahuahuī' huan puscāt a'ntī lej tlahua
talākalhī'n, huā'mā' xla' tachi'xcuhuī't xalanī'n lacalhūhua' xcānsipejni' a'ntīn tachihuīna'n
lej tāpālhūhua' tachihuīn. 16 Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū cāla'ktzi' lā' a'ntū kalhacāuj
reyes, xlaca'n lā' huan animal natalāca'tzalaktzī'n con huan puscāt a'ntī lej tlahualh
talākalhī'n. Lā' huan puscāt namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. Lā' lhka'lo'ko natamakxteka.
Xlaca'n natahua' ixquinīt huan puscāt. Lā' a'ntū na'a'katāxtū nalhcuyukō'can. 17 Dios
cāmāpuhuanīlh para natatlahua a'ntū Dios ixlacasqui'n. Lā' ū'tza' xlaca'n talīlacchihuīna'lh
lā' talīmaxquī'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan animal hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk
a'ntū Dios ixuanī't. 18 Lā' huan puscāt a'ntī la'ktzi', xla' ū'tza' huan lej xaka'tla' cā'lacchicni'
a'ntū cāmāpa'ksīkō' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj.

18

Mālakuanīca Babilonia

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn. Xla' lej
ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla' lej ī'xkaka lā' māxkakēkō'lh huan quilhtamacuj. 2 Lā' lej palha'
hualh:
—Chuhua'j mālakuanīkō'canī'ttza' huan xaka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Chuhua'j
tahui'lāna' a'ntza' xmān huan tlajana'nī'n, lā' ixlīhuāk huan spūnnu' xalakko'hua'jua'.
3 Babilonia cāmātlahuīlh talaclē'i' xalanī'n na ixlīhuāk huan xcānsipejni'. Lā' huan
reyes xalanī'n na ixlīhuāk huan cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata
huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj rico talanī't, como
huan xalanī'n nac Babilonia lej ixtaxa'ma ixtumīnca'n para tatamāhua ixlīhuāk a'ntū
ixtalacasqui'n.
4 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Cataxtutit huan nac Babilonia, hui'xina'n a'ntī quintachi'xcuhuī't. Tū' nat-
lahua'yā'tit huan xako'hua'jua' talaclē'i' con xalanī'n a'ntza'. Lā' chuntza' tū' cati-
makpātīni'ntit nā hui'xina'n a'xni'ca' nacāmāpātīnīcan xlaca'n. 5 Ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n lej
lhūhua'. Cāmākēstokui'līni'canī't lā' chā'nī't hasta nac a'kapūn. Dios lej cāpāstacni'nī't huan
ixtalaclē'i'ca'n. 6 Chuhua'j cacātlahuani'ca xlaca'n chu a'nchī cātatlahuani'ni' hui'xina'n.
Tzej catamāpalalh hasta maktu' por huan a'ntū tatlahuani'lh ā'makapitzīn. Chuhua'j
tzej catapātīni'lh xlaca'n hasta maktu'. 7 Lej rico ixtahuanī't lā' lej ixtapāxuhualh lā' lej
ixtaka'tla'jca'jtzī. Lā' chuhua'j tzej catapātīni'lh lā' tzej catalakaputzalh. Xlaca'n hua'chi
kalhatin puscāt a'ntī huan: "Quit kalhatin reina lā' icmāpa'ksīni'n. Lā' quit tū' lakapūt.
Lā' tū' maktin ictilakaputzalh". 8 Lā' ū'tza' natalīmin huan lakuat. Lā' naminkō' ixlīhuāk
lakatin chi'chini': talakaputzīt lā' līnīn lā' tatzi'ncsta. Lā' nā nalhcuyukō'can huā'mā'
cā'lacchicni'. Lā' a'ntī namacamin huā'mā' lakuat, xla' ū'tza' Dios. Lā' xla' lej ka'lhī
līmāpa'ksīn.
9 Lā' huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n con huan
xalanī'n nac Babilonia. Lā' con ū'tunu'n ixcātā'tlahua ixlīhuāk a'ntū ixtalacasqui'n.
Xlaca'n natalakaputza lā' natacalhuan a'xni'ca' natalaktzī'n que huan cā'lacchicni' Ba-
bilonia lhcumā' lā' huan xajini' tā'kayāhuamā'. 10 Lā' huan reyes natalaca'a'ntāya de
makat como nā lej natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' huan xalanī'n nac Babilonia. Lā'
natalāhuani:

—Lej xānti la huan Babilonia, huan ka'tla' cā'lacchicni'. Chu līmaktin māpalamā' por ixlīhuāk huan xako'hua'jua' a'ntū tatlahuanī't a'ntza'. Lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn —chuntza' natahuan.

11 Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj nā xlaca'n natacalhuan lā' natalaka-
putza por huan a'ntūn pātle'kemā' nac Babilonia. Natacalhuan como tū'tza' catita'a'nalh
a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n. 12 Tū'tza' cati'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n
hua'chi huan oro lā' plata lā' perlas lā' lej xatapala chihuix. Lā' tū'tza' cat-
icāmaktamāhuaca huan lu'xu' a'ntū lej xafino de lino lā' de seda a'ntū smumonko'
lā' spi'nenke'. Tū'tza' catitamāhuaca huan qui'hui' a'ntū lej xamu'csa. Tū'tza' cat-
icāmaktamāhuaca a'ntū cātlahuacan de marfil lā' de huan qui'hui' lej xatapala lā' huan
bronce lā' līcā'n lā' huan mármol. 13 Tū'tza' catitamāhuaca huan canela lā' nīn huan
chi'tinni' a'ntū mojōni'can līhua't. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan pūm lā' mirra lā'
perfume lā' vino lā' aceite lā' harina lā' trigo. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca huācax lā'
borregos lā' cahuāyuj lā' carros a'ntū cāsta'nca cahuāyuj lā' huan tasācua' a'ntīn tascuja
para ixtēcu'ca'n a'ntīn cātamāhuanī't. 14 Lā' huan stā'na'nī'n natahuani xalanī'n nac
Babilonia:

—Huan lej xalacuan catūhuā a'ntū lej ixka'lhīcu'tunā'tit, xla' cāsputni'kō'nī'ta'ni'. Lā' nā cāsputni'kō'nī'ta'ni' huan lej xalacfino catūhuā lā' lej xatapala. Tū'tza' maktin catika'lhī'tit.

15 Lā' huan stā'na'nī'n lej ricos ixtahuanī't como lej ixtatlahua negocio con xalanī'n
nac Babilonia. Lā' nā xlaca'n natalaca'a'ntāya de makat como lej natajicua'n a'nchī
natapātīni'ntamā' xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalakaputza lā' natacalhuan. 16 Lā'
natahuan:

—¡Lej xānti la huan Babilonia! Xapū'la xalanī'n a'ntza' ixtalhakā'nan huāk con huan lino xafino lā' xasmumonko' lu'xu' lā' xaspi'nenke'. Lā' ixtaka'lhī ixlīcāxtlahualīca'n huāk de oro lā' de chihuix lej xatapala lā' perlas. 17 Lā' chu līmaktin cāsputni'kō'lh ixlīricoca'n
—natahuan.

Lā' ixlīhuākca'n huan marineros lā' xanapuxcu'nu' huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tapū'a'an huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamakscuja nac mar, ixlīhuākca'n nata-
laca'a'ntāya. 18 Lā' a'xni'ca' natalaktzī'n a'nchī lhcumā' huan cā'lacchicni' Babilonia lā'
a'nchī taxtumā' huan jini', xlaca'n natahuan:

—Tū' maktin ixa'nanī't lakatin cā'lacchicni' hua'chi huā'mā' ka'tla' cā'lacchicni'.

19 Lā' como lej natalakaputza, māni' xlaca'n nata'a'cpūtō'ca' pokxni'. Lā' natacalhuan
lā' lej palha' natahuan:

—¡Xānti la huā'mā' xaka'tla' cā'lacchicni'! Lej rico ixtahuanī't xalanī'n a'ntza'. Lā' nā talalh ricos ixlīhuākca'n ixtēcu'nī'n barcos como lej ī'stā'nancan nac Babilonia. ¡Xānti la huan cā'lacchicni'! Chu līmaktin sputli.

20 Lā' nā nahuancan:

—Catalīpāxuhualh ixlīhuākca'n xalanī'n nac a'kapūn como lakuanī't huan cā'lacchicni' Babilonia. Calīpāxuhua'tit hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios lā' nā hui'xina'n apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Xlaca'n xalanī'n nac Babilonia tamāpalamā'natza' con Dios a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' hui'xina'n.

21 Lā' ā'calīstān kalhatin ángel lej xatli'hui'qui chi'palh lakatin ka'tla' chihuix hua'chi
lakatin xuā'ti' ixlīka'tla'. Lā' tamacajūlh nac mar lā' hualh:

—Chuntza' namāyujūcan huan ka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Lā' tū'tza' maktin cati-
tasu'yulh. 22 Tū'tza' catikaxmatca a'ntza' huan música. Tū'tza' catikaxmatca huan arpa
nīn huan līskoli' nīn huan trompeta. Tū'tza' maktin catikaksca kalhatin makscujni'
de catūhuāya tascujūt. Tū'tza' catisā'nalh huan xuā'ti' a'xni'ca' squitimā'ca como tintī'
a'ntī natasquiti. 23 Tintī'tza' a'ntza' nīn lakatin pūmaksko a'ntū namaksko. Tū'tza'
catikaxmatca ixtachihuīn a'ntīn tapūchahuanī'tcus. Huan stā'na'nī'n a'ntī xapū'lh tamilh
nac Babilonia, xlaca'n ā'chulā' ixtaka'lhī līmāpa'ksīn que ā'makapitzīn xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. Xalanī'n nac Babilonia talī'a'kxokonu'lh con ixtatlahuānca'n xalanī'n
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj —hualh huan ángel.

24 Chuntza' napātle'keni' huan Babilonia como a'ntza' cāmaknīca ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' nā cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā talē'n cuenta xalanī'n nac Babilonia a'nchī cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios na ixlīhuāk huan quilhtamacuj.

19

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli a'nchī palha' ixtata'sa huan lhūhua' tachi'xcuhuī't nac a'kapūn. Xlaca'n ixtahuan:
¡Lej ka'tla' Dios!
Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'.
Ca'a'cnīni'ni'ca' xmān ū'tza'.
Lā' xla' ka'lhīkō' huan līmāpa'ksīn.
2 Xla' juzgarlī chu a'nchī a'ntū stu'ncua'.
Lej tzey a'nchī xla' juzgarlī.
Xla' juzgarlīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamātlahuīlh talaclē'i' ixlīhuākca'n xalanī'n huan quilhtamacuj, chu a'cxtim hua'chi xlaca'n.
Dios māpātīnīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamaknīlh a'ntī ixtatā'scuja Dios.
3 Lā' chihuīna'mpalaca lej palha' lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' Dios! Huan jini' tō'ca'mā' de nac Babilonia para pō'ktu.
4 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' papatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna nac huan a'katzā'stūtā'ti', xlaca'n tatatzokostani'lh Dios a'ntī ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' tahualh:
—Stu'ncua' a'nchīn tahuan. ¡Lej ka'tla' Dios!
5 A'calīstān kaxmatpalaca lakatin tachihuīn de ixpūmāpa'ksīn Dios lā' hualh:
Camāka'tlī'tit Dios milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' milīhuākca'n hui'xina'n, xalakka'tla'n lā' xalactzina'j, a'ntī a'cnīni'ni'yā'tit Dios.

Tapūchahualh a'ntī huanican Cordero

6 Lā' chu ickaxmatpā hua'chilh ixtachihuīna'mā'na lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' hua'chi a'nlhā yujtāya xcān, lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili lā' tahualh:
¡Lej ka'tla' Dios!
Māpa'ksīni'ntza' quiMāpa'ksīni'ca'n quinDiosca'n a'ntīn ka'lhīkō' līmāpa'ksīn.
7 Lā' līpāxūj catahui'lauj lā' cata'sauj de tapāxuhuān.
Lā' camāka'tlī'uj Dios.
Lā' chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūtapūchahua huan a'ntī huanican Cordero.
Lā' ixtasqui'ni' tacāxnī'ttza'.
8 Lā' huan xatasqui'ni' makxtekcanī't nalhakā'nan con huan xatzey xastala'nka' lu'xu' lā' slamama.
Huan lej xatzey lu'xu' huanicu'tun que lej tzey a'nchī talatā'kchoko ixtachi'xcuhuī't Dios.
9 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Catzo'kti huā'mā': "Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn cākantāyacanī't para huan tahua' a'xni'ca' natapūchahua huan Cordero".
Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—U'tza' stu'ncua' como ū'tza' huā'mā' a'ntū hualh Dios.
10 Lā' quit ictatzokostani'lh huan ángel lā' ictimācā'tanīcu'tulh. Lā' xla' quihuanilh:
—Tū' catla'hua' chuntza'. Tū' caquimācā'tani'. Quit ictā'scuja Dios chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi huan mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' a'ntū xastu'ncua' a'ntū Jesús māsu'yulh. Xmān Dios namācā'tanī'ya'. A'ntīn tamāca'tzīnīni'n ixtachihuīn Jesucristo, ixlīhuākca'n xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios —quihuanica.

Huan xasa'kaka cahuāyuj lā' a'ntī ixkēhuī'

11 A'calīstān iclaktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā. Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' huā'mā' cahuāyuj, māpācuhuīca Xastu'ncua' lā' ū'tza' a'ntīn

tlōkentaxtū ixlīhuāk. Xla' tzey a'nchī māpa'ksīni'n. Lā' lej tzey a'nchī xla' tlahua guerra.
12 Lā' ixlakastapun ixtaxkaka hua'chi xalamana' huan macscut. Lā' ixmūhuī' lhūhua'
corona na ixa'kxāk. Lā' ixtzo'kni'canī't lakatin tacuīni'. Lā' nīn tintī' ixmāchekxī a'ntū
ixuanicu'tun huanmā' tacuīni'. Lā' xmān ū'tza' ixmāchekxī. 13 Ixlu'xu' ixpasakō'nī't
ka'lhni'. Lā' ixtacuīni' ū'tza' huan ixTachihuīn Dios. 14 Lā' ixtastālani' huan ejércitos xala'
nac a'kapūn. Xlaca'n ixtakēhuī'lāna' laksa'kakan cahuāyuj. Lā' ixlu'xu'ca'n lej xatzey lā'
xasa'kaka lā' stala'nka' ixtahuanī't. 15 Lā' a'ntī ixpasakō'nī't ka'lhni' ixlu'xu', quilhtax-
tulh kantin espada a'ntū lej sta'ya'nca'. Con huā'mā' nacāpūtlaja huan tachi'xcuhuī't nac
quilhtamacuj. Lā' lej līpalha' nacāmāpa'ksī. Xla' nacāmāpātīnī como Dios lej a'kchā'n con
ū'tunu'n. Lā' a'nchī xlaca'n natapātīni'n natala hua'chi huan uvas a'ntū cālacchi'ntacan
a'xni'ca' māxtuni'can xaxcān. 16 Lā' na ixlu'xu' lā' na ixchākēn ixtatzo'kni' lakatin
tacuīni': "U'tza' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes. U'tza' huan Māpa'ksīni' a'ntī
cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn".

17 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyā nac chi'chini'. Lā' xla' lej palha'
cāhuanilh ixlīhuākca'n huan spūnnu' a'ntū ixtakosnū'ntlā'huan nac cā'ū'nī'n:

—Cata'ntit. Catakēstoktit lā' cahua'tit a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni'. 18 Cata'ntit
lā' cahua'tit huan ixquinītca'n huan reyes lā' generales lā' huan xalactli'hui'qui
chi'xcuhuī'n. Cahua'tit huan ixquinītca'n huan cahuāyuj lā' ixquinītca'n a'ntī ixtakētō'la.
Cahua'tit ixquinītca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj ixtamakscuja lā' a'yuj tū' ixta-
makscuja, lā' a'yuj chi'xcuhuī'n a'ntī lej tatasqui'nī lā' a'yuj tū' lej tatasqui'nī —hualh
huan ángel.

19 A'calīstān iclaktzī'lh a'nchī ixtatakēstoknī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan
reyes xalanī'n nac quilhtamacuj lā' ī'soldadosca'n. Ixtatakēstoknī't para natatā'lātucsa
a'ntī ixkēhui'lāna' lā' huan ī'soldados. 20 Huan xako'hua'jua' animal chi'paca lā' nā
huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. Xla' ixtlahuanī't lē'cnīn na ixlacapūn huā'mā'
animal. Lā' chuntza' ixcā'a'kxokonī't a'ntī ixtalē'n na ixtankānca'n huan ī'sello huan
animal lā' a'ntī ixtataquilhpūtani' huan ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan animal. Lā'
huan animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n, xalakahuan cāmacā'nca huan nac
cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lakatin lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. 21 Lā' ixlīhuākca'n
huan makapitzīn ixtachi'xcuhuī't huan xako'hua'jua' animal, xlaca'n cāpūmaknīkō'ca
huan espada a'ntū quilhtaxtulh na ixquilhni' a'ntī ixkēhuī' huan cahuāyuj. Lā' huan
spūnnu' tzej talīka'sli huan ixquinītca'n.

20

Lakatin mil cā'ta

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn. Lā' ixlē'mā'
huan xallave de huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' nā ixlē'mā' kantin cadena lhmā'n. 2 Lā'
xla' chi'palh huan dragón. U'tza' huan lūhua' a'ntū xala' lejtza' makān, lā' nā ū'tza' huan
ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás. Lā' huan ángel chī'lh huan dragón lā' māchokolh xatachī'n
lakatin mil cā'ta. 3 Lā' huan ángel mojōlh nac xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tzej mālacchōlh lā'
hui'līni'lh lakatin sello nac xamākalhcha. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūlalhtza' cā'a'kxokolh
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj hasta que nasputa huan lakatin mil cā'ta.
Lā' a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta, namakxtekcan. Lā' tū' makān catimakxtekca.

4 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh makapitzīn pūtahuī'lhni' a'nlhā ixtapūmāpa'ksīni'n. Lā' nā
iccālaktzī'lh ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza'. Xlaca'n ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn
para natajuzgarlī. Nā iccālaktzī'lh xlaca'n a'ntī ixcā'a'cchu'cucanī't. Cāmaknīca como
ixtamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' a'ntū xastu'ncua' ixpālacata Jesús. Xlaca'n tū' ix-
tamācā'tanīnī't huan xako'hua'jua' animal, lā' tū' ixtataquilhpūtani'nī't ixídolo. Lā' tū'
ixtamakxteknī't nacāhui'līni'can huan sello na ixtankānca'n lā' na ixmacanca'n. Lā'
iccālaktzī'lh que huā' tamā'na talakahuanchokolh lā' tamāpa'ksīni'lh con Cristo lakatin
mil cā'ta. 5 Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī xapū'la talakahuanchokolh. Huan ā'makapitzīn nīnī'n

natalakahuanchoko a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta. 6 Līpāxūj a'ntīn talakahuanchoko
a'xni'ca' talakahuanchoko huan xapū'la. Xlaca'n natatā'māpa'ksīni'n con Dios. Xlaca'n
tū'tza' catitanīlh ixlīmaktu' hua'chi ā'makapitzīn. Xlaca'n natatā'scuja Dios lā' nā Cristo. Lā'
natamāpa'ksīni'n con Cristo lakatin mil cā'ta.
7 Lā' a'xni'ca' natasputa huan lakatin mil cā'ta, namakxtekcan huan ko'ti'ti'. Lā'
xla' nataxtu de a'nlhā ixchī'canī't. 8 Lā' nataxtu lā' nacā'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't
na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. Lā' nacā'a'kxoko xalanī'n nac Gog lā' Magog. Xlaca'n
nacāmākēstoka para natatlahua guerra. Xlaca'n lej lhūhua' hua'chi huan xalactzina'j chi-
huix a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn huan mar. 9 Lā' iclaktzī'lh a'nchī huan ī'soldadosca'n
de Gog lā' Magog ixtalatā'kchoko chuxalhā lā' tatā'tamacxti'li'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan
ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' huanmā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū Dios lej pāxquī'. Lā' de
nac a'kapūn mincha' huan macscut lā' cālhcuyukō'lh ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't huan
ko'ti'ti'. 10 Lā' huan ko'ti'ti' a'ntī ixcā'a'kxokonī't macā'nca nac cā'macscutnu' a'ntū hua'chi
lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. Lā' nā a'ntza' ixcāmacā'ncanī't huan xako'hua'jua'
animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. A'ntza' nacāmāpātīnīcan de tuncuj lā' de
tzī'sa para pō'ktu.

Dios najuzgarlīni'n a'nlhā huī' na ixpūmāpa'ksīn

11 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin pūmāpa'ksīn lej ka'tla' lā' smu'yonko'. Lā' iclaktzī'lh
a'ntī ixuī' a'ntza'. Huan quilhtamacuj lā' huan a'kapūn cāmālakuanīca na ixlacapūn
Dios. Lā' tū'tza' tatasu'yulh. 12 Lā' iccālaktzī'lh huan nīnī'n, lakka'tla'n lā' xalacti'na'j.
Xlaca'n ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' cāmālakakē'ca huan libros. Lā' ā'calīstān
mālakakē'palaca ā'lakatin. U'tza' huā'mā' huan libro a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' cājuzgarlīca huan nīnī'n chu a'nchī
ixtalatā'kchokonī't chuntza' a'nchī ixtatzo'kni' ixlīhuāk a'ntū ixtatlahuanī't. 13 A'calīstān
huan mar cāmacamāstā'lh a'ntī ixtanīnī't a'ntza'. Lā' nā tachilh xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna'
nac cā'līnīn. Lā' cājuzgarlīkō'ca ixlīhuākca'n, chā'tunu' chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't. 14 Lā'
ā'calīstān huan līnīn lā' huan cā'līnīn cāmacā'nca nac cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lago. Lā'
a'ntza' a'nlhā nīcan ixlīmaktu'. 15 Lā' nā cāmacā'nca nac cā'macscutnu' ixlīhuākca'n a'ntīn
tū' ixcātzo'kni'canī't ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhān tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n a'ntīn
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

21

Huan xasāsti' a'kapūn lā' huan xasāsti' quilhtamacuj

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh ā'lakatin xasāsti' a'kapūn lā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan
xapū'la a'kapūn lā' huan xapū'la quilhtamacuj ixcāmālakuanīcanī't. Lā' tū'tza' ixa'nan
mar. 2 Quit iclaktzī'lh huan xatasicua'lanālīn cā'lacchicni'. Huā'mā' cā'lacchicni' ū'tza'
a'ntū xasāsti' Jerusalén. Lā' nā iclaktzī'lh a'nchī ixyujmā'chi nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha'
Dios. Lā' huan cā'lacchicni' tzej ixcāxtlahuacanī't hua'chi kalhatin xatasqui'ni' a'ntī
xa'nca lhakā'nan a'xni'ca' natā'tapūchahua huan ī'squi'nīni'. 3 A'calīstān ickaxmatli lakatin
tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios cātā'lahuī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' xla' nacātā'latahui'la con xlaca'n.
Xlaca'n natala ixtachi'xcuhuī't. Lā' xla' nala ixDiosca'n xlaca'n. 4 Dios nacāmāscōhuīni'
ixlakaxta'jatca'n xlaca'n. Lā' tū'tza' catitanīlh. Lā' tū'tza' catitalakaputzalh. Lā' tū'tza'
catitacalhualh. Lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā' tū'tza' caticāpātle'keni'lh nīn tuntū' a'ntū xala'
xapū'la.
5 Lā' ā'calīstān chihuīna'lh Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn lā' hualh:
—Chuhua'j quit na'iccāsāstī'tlahuakō' ixlīhuāk catūhuā.
Lā' quihuanilh:
—Huak huā'mā' catzo'kti. Huā' tamā'na tachihuīn ū'tza' a'ntū xalacstu'ncua' lā' tzē
kalhlaka'ī'can.
6 Lā' nā quihuanilh:

—Lakō'nī'ttza'. Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi
huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk lā'
na'ictahui'lacus a'xni'ca' nasputkō' ixlīhuāk. A'ntīn takalhpūtī, quit na'iccāmāhuī' huan
xcān xala' nac mu'sni' a'nlhān taxtu xcān a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' tū' icticāmātā'jīlh. 7 Chuntza' quit na'iccātlahuani' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlajana'n. Lā'
quit na'icla ixDiosca'n xlaca'n, lā' xlaca'n natala quincamana'. 8 Tū' chuntza' xlaca'n
a'ntīn tajicua'n lā' ū'tza' tū' quintalīstālani'. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu'. Lā'
nā chuntza' a'ntīn tū' takalhlaka'ī', lā' a'ntīn lej taca'tzanca'tzī, lā' a'ntīn tamaknīni'n, lā'
a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā' huan tlahuāna'nī'n, lā' huan a'ntīn tataquilhpūtani' huan
ídolos, lā' ixlīhuākca'n huan a'kxokonu'nī'n. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu'
a'nlhā lhcuyucan huan azufre. Huā'mā' ū'tza' a'nlhā ixlīmaktu' nīcan.

Huan xasāsti' Jerusalén

9 Lā' ā'calīstān quilakmilh kalhatin de huan ixlīkalhatojon huan ángeles a'ntī ixtaka'lhī
huan ā'tāpātojon lakuat. Lā' quihuanilh:

—Cata't, lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' huan xatasqui'ni' a'ntī nala ixpuscāt huan Cordero.

10 Lā' huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh lakatin talakahuān. Huan ángel quilē'lh nac
lakatin tālhmā'n kēstīn lej ka'tla'. A'ntza' quimāsu'ni'lh huan cā'lacchicni' a'nlhā ixla' Dios
lā' a'nlhā huanican Jerusalén. Ixyujāchi de nac a'kapūn a'nlhā Dios hui'lacha'. 11 Lā'
huan cā'lacchicni' ī'xkaka con huan ī'xkakana' Dios. I'xkaka hua'chi lakatin chihuix a'ntū
lej xatapala, hua'chi lakatin chihuix a'ntū huanican jaspe a'ntū stala'nka' lā' a'ntū xkaka.
12 Ixlīmakka'tla' huan cā'lacchicni' ixyā lakatin taxaka lej tālhmā'n. Lā' ixka'lhī lakacāujtu'
xamākalhcha. Lā' kalhacāujtu' ángeles cālīmāmacū'ca huan tamā'na mākalhcha. Lā' huan
nac mākalhcha ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' ixo'kxa'n Israel. 13 Ixtayāna'
lakatu'tun mākalhcha lakpātunu', lakatu'tun na ixtankēn, lā' nac norte lakatu'tun, lā' nac
sur lakatu'tun, lā' nā lakatu'tun a'nlhā tā'cnū huan chi'chini'. 14 Huan xacimiento de
huan taxaka lakacāujtu' chihuix. Lā' huan nac chihuixni' ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
huan kalhacāujtu' apóstoles, ixla' huan a'ntī huanican Cordero.

15 Huan ángel a'ntī ixquintā'chihuīna'nī't ixlē'mā' kantin hua'chi a'ctzina'j qui'hui' de
oro. Con huanmā' ixpūlaclhcālh huan cā'lacchicni', lā' huan xamākalhcha lā' huan taxaka.
16 Huan cā'lacchicni' tā'ti'jua' ixuanī't. Chu a'cxtim ixlīlhmā'n lā' ixlīpēka'tla'. Huan ángel
lhcālh huan cā'lacchicni' con huan ixqui'hui' de oro. Lā' ixlīhuāk lhcākō'lh lā' chā'lh lakatu'
mil ā'lakatu' ciento kilómetros de ixlīlhmā'n, chu a'cxtim ixlīpēka'tla' lā' ixlītālhmā'n. 17 Lā'
huan ángel lhcālh huan taxaka chu a'nchī hua'chi talaclhcāna'n huan chi'xcuhuī'n. Lā'
ixlītālhmā'n chā'lh tu'tumpu'xamatā'ti' metros.

18 Lā' huan taxaka ixlītlahuacanī't huan chihuix de jaspe. Lā' huan cā'lacchicni' huāk
de oro xastala'nka' hua'chi vidrio. 19 Lā' huan xacimiento de huan taxaka lej tzēhuanī't
ixuanī't como ixlītlahuacanī't de tāpālhūhua' chihuix a'ntū lej xatapala. Huan xapū'la chi-
huix de huan xacimiento, xla' de jaspe. Lā' ixlīlakatu' chihuix de zafiro, lā' ixlīlakatu'tun
de ágata, lā' ixlīlakatā'ti' de esmeralda. 20 Lā' huan ixlīlakaquitzis chihuix de ónice, lā' huan
ixlīlakachāxan de cornalina, lā' huan ixlīlakatojon de crisólito, lā' ixlīlakatzeyan de berilo, lā'
huan ixlīlakana'jās de topacio, lā' huan ixlīlakacāuj de crisoprasa, lā' huan ixlīlakacāujtin
de jacinto, lā' huan ixlīlakacāujtu' de amatista. 21 Huan lakacāujtu' mākalhcha xla'
lakacāujtu' chihuixni' a'ntū cāhuanican perlas. Lakatunu' mākalhcha ixtlahuacanī't de
lakatunu' perla. Lā' huan xatej de huan cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi
vidrio.

22 Tū' iclaktzī'lh nīn lakatin lītokpān nac huan cā'lacchicni', como na ixlīhuāk huan
cā'lacchicni' huī' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' nā a'ntza' huī' huan Cordero.
23 A'ntza' tū' tasqui'nī que huan chi'chini' nīn huan mālhcuyu' natamāxkakēni'n huan
nac cā'lacchicni'. Huan cā'lacchicni' māxkakē huan ī'xkakana' Dios lā' nā ī'xkakana' huan
Cordero. 24 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakē ī'xkakana'

Dios. Lā' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj natalīmin ixlīricoca'n nac huā'mā'
cā'lacchicni'. Lā' natamālacnūni' Dios.
25 Lā' huan xamākalhcha huan cā'lacchicni'
natatalaquī'tāya tintacuj. Lā' tū' maktin caticāmālacchōca como a'ntza' tū' cati'a'nalh
tzī'sa.
26 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natalīmin nac huanmā' cā'lacchicni' ixlīhuāk a'ntūn
taka'lhī a'ntū lej xatapala.
27 Lā' tū' catitanūlh nac huan cā'lacchicni' a'ntūn ko'hua'jua'.
Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tatlahua a'ntū lej līmāxana'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tahuan
tā'ksa'nīn. Natatanū nac huan cā'lacchicni' xmān a'ntīn cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na
ixlibro huan Cordero a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n.

22

1 Lā' ā'calīstān huan ángel quimāsu'ni'lh kantin pūxka a'ntū lej stala'nka'. Lā' huan
xaxcān de huā'mā' pūxka ū'tza' a'ntū māstā' huan xasāsti' quilhtamacuj. Huan pūxka
ixtaxtumā' de na ixpūmāpa'ksīnca'n Dios lā' huan Cordero.
2 Lā' huan pūxka ixtētaxtu
na ixpu'nan de huan ixtej huan cā'lacchicni'. Lā' na ixquilhtūnī'n huan pūxka ixtayāna'
huan qui'hui' a'ntū tamāstā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan tamā'na qui'hui' tamāstā'
ixtō'ca't makcāujtu' nac lakatin cā'ta. Tō'ca' ixtō'ca't lakatunu' mālhcuyu'. Lā' xachi'tin
de huanmā'na qui'hui' tzey para cālīmātzeyīcan huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhta-
macuj.
3 Tū' cati'a'nalh a'ntza' a'ntū ko'hua'jua' como a'ntza' huī' huan ixpūmāpa'ksīnca'n
Dios lā' huan Cordero. Lā' natamācā'tanī Dios a'ntīn tatā'tapa'ksī.
4 Lā' calacan nata-
laktzī'n Dios. Lā' nacālītankātzo'kcan ixtacuīni' Dios na ixtankānca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī.
5 Lā' nac huā'mā' cā'lacchicni' tū' cati'a'nalh tzī'sa. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan
pūmaksko. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan chi'chini'. Huan Māpa'ksīni' Dios
nacāmāxkakē ixtachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n para pō'ktu.

Palaj namimpala Jesucristo

6 A'calīstān huan ángel quihuanilh:

—Huā' tamā'na tachihuīn lej lacstu'ncua'. Lā' tzē cākalhlaka'ī'can. Huan Māpa'ksīni' Dios
ixcāmāpuhuanī ixa'cta'sana'nī'n a'ntū natahuan. Lā' xla' macaminī't huan ixángel para
nacāmāsu'ni' a'ntīn tatapa'ksī con Dios a'ntūn palaj napātle'ke.

7 Lā' Jesús hualh:

—Palaj na'icmin.

Līpāxūj a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū
māsu'yu a'ntū napātle'ke.

8 Quit, Juan, ickaxmatnī't lā' iclaktzī'nī't ixlīhuāk huā'mā'. Lā' a'xni'ca'
xa'ickaxmatkō'nī't lā' xa'iclaktzī'nkō'nī't, ictatzokostani'lh huan ángel a'ntī
ixquimāsu'ni'nī't huā'mā'.
9 Lā' xla' quihuanilh:

—Tū' chuntza' catla'hua'. Tū' caquintatzokostani'. Nā quit ictā'scuja Dios chuntza'
hua'chi hui'x lā' hua'chi minatā'timīn a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
ta'a'kahuāna'ni' a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Xmān Dios natatzokostani'ya'.

10 Lā' nā quihuanilh:

—Tū' tzē'k catica'tzi huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro lā' a'ntūn
tahuan a'ntū napātle'ke, como palaj natlōkentaxtūcan chuntza' hua'chi tatzo'kni'.
11 A'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey, catatlahualhcus. Lā' a'ntīn tapuhuan a'ntūn tū' tzey, cata-
puhualhcus chuntza'. Lā' a'ntīn lactzey, pō'ktu catatlahualh a'ntūn tzey. Lā' a'ntīn
ta'a'kahuāna'ni' Dios, pō'ktu cata'a'kahuāna'ni'lh.

12 Lā' nā Jesús huampā:

—Palaj na'icmin. Na'iclīmin a'ntū na'iccālīmāpala chā'tunu'. Na'iccāmāpala a'ntīn
tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' nā a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey.
13 Quit huan Xapū'la
lā' huan A'xmān, hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra
Z a'ntū ixlī'a'ksputni'. Quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tatzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus
a'xni'ca' natasputkō' ixlīhuāk.

14 Līpāxūj a'ntīn cāmāsputūnu'ni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tzē natalīhua' huan
xatō'ca't de huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' nā tzē natatanū
nac huan cā'lacchicni'. 15 Tū' cāmakxtekcan natatanū nac cā'lacchicni' a'ntīn tū' takalh-
laka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios. Tū' catitatanūlh huan tlahuāna'nī'n, lā' nīn a'ntīn tatlahua
talākalhī'n, lā' nīn a'ntīn tamaknīni'n, lā' nīn a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' nīn
a'ntīn ta'a'kxokonu'n como lej talakatī tahuan a'ntūn tū' stu'ncua'.

16 Lā' Jesús huampā:

—Quit, Jesús, icmacā'nī't qui'ángel. Xla' nacāhuaniyāni' ixlīhuāk huā'mā' hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios na ixlīhuāk cā'lacchicni'. Quit huan ī'xū'yātā'nat huan rey David. Quit huan Mātuncuīnī' Sta'cu a'ntū lej xkaka —hualh Jesús.

17 Huan Espíritu Santo lā' huan ixtasqui'ni' huan Cordero, xlaca'n tahuan:

—Cata'ntit.

Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata catahualh:

—Cata'ntit.

Lā' cataminkō'lh ixlīhuākca'n a'ntīn takalhpūtī, lā' catahua'lh huan xcān a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Māstā'can hua'chi lē'ksajna' para a'ntīn tamaklhtīni'ncu'tun.

18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata huan ixtachihuīn huā'mā' libro a'nlhān tatzo'kni'
a'ntū napātle'ke, iccāhuani: Palh catīhuā mālhmā'nī huā'mā' tachihuīn, Dios namāpātīnī.
Napātī huan lakuat a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. 19 Lā' palh catīhuā namāpānū
macsti'na'j huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro, Dios tū' catimakxtekli
nahua' huan ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios tū'
catimakxtekli natanū huan nac xatasicua'lanālīn cā'lacchicni' a'ntūn tzo'kcanī't nac
huā'mā' libro.

20 Lā' a'ntī huan huā' tamā'na tachihuīn, xla' huan:

—Stu'ncua'. Quit palaj na'icmin.

Chuntza' calalh. Cata't quiMāpa'ksīni' Jesús.

21 Lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.